

COLUMBIA LIBRARIES OFFSITE

CU53292073

225.597; E46

Da Njoe Testament vo

THE LIBRARIES
COLUMBIA UNIVERSITY

D a

Njoe Testament

vo wi

M a s r a e n H e l p i m a n

Jesus Kristus.

**Gedrukt op Kosten der Engelsche en der Nederlandsche
Bybel - Genootschappen.**

Bautzen,

gedruckt bei Ernst Moritz Monse.

1846.

225.597
E 46

Da Evangelium vo St. Matteus.

Kap. 1.

Lyst ro da famili ro Kristus. Hem nem en geboortoe.

Disi de da lyst vo da famili vo Jesus Kristus, da pikien vo David, disi de wan pikien vo Abraham.

2. Abraham ben de Isaak tata. Isaak ben de Jakob tata, Jakob ben de Juda tata, en di vo dem brara vo hem.

3. Juda nanga Tamar ben de Farez nanga Zara tata en mama. Farez ben de Hezron tata. Hezron ben de Ram tata.

4. Ram ben de Aminadab tata. Aminadab ben de Nahasson tata. Nahasson ben de Salmon tata.

5. Salmon nanga Rahab ben de Boas tata en mama. Boas nanga Rut ben de Obed tata en mama. Obed ben Jesse tata.

6. Jesse ben de Koning David tata. Koning David nanga da wefi vo Uria ben de Salomo tata en mama.

7. Salomo ben de Roboam tata. Roboam ben de Abia tata. Abia ben de Asa tata.

8. Asa ben de Josafat tata. Josafat ben de Joram tata. Joram ben de Osia tata.

9. Osia ben de Jotam tata. Jotam ben de Akas tata. Akas ben de Ezekia tata.

10. Ezekia ben de Manasse tata. Manasse ben de Amon tata. Amon ben de Josia tata.

11. Josia kisi Jekonia nanga dem brara vo hem, datem di dem ben tjari dem go na Babel.

12. Na baka vo da tem Jekonia kisi Sealtiel. Sealtiel ben de Zorobabel tata.

13. Zorobabel ben de Abiud tata. Abiud ben de Eliakim tata. Eliakim ben de Azor tata.

14. Azor ben de Zadok tata. Zadok ben de Akim tata. Akim ben de Eliud tata.

15. Eliud ben de Eleasar tata. Eleasar ben de Matan tata. Matan ben de Jakob tata.

16. Jakob ben de Josef tata, di ben de da man vo Maria, disi ben gebore Jesus, disi dem kali Kristus.

17. Ala dem famili sinsi Abraham tee na David meki vertien avoo. Sinsi David tee dem ben tjari dem go na Babel dem teli vertien avoo ageen. En sinsi dem ben go na Babel tee na Kristus, dem teli vertien avoo ageen.

18. We da geboortoe vo Jesus Kristus ben pasa so: Maria, hem mama, disi ben meki onttrouw nanga Josef, ben kisi bele kaba nanga wroko vo santa Jeje, bifo Josef potti hem na hoso.

19. Ma Josef, hem man, ben na Oostkondre, dem kom na Jede wan vroom soema, en vo da rusalem, dem taki:

hede a no wani gi hem sjem, ma a pramisi na ini hem hatti, vo libi hem safri.

20. We ala di a membre so, loekoe! wan Engel vo Masra kom na hem na ini drem, a taki: Josef, joe pikien vo David, no frede vo teki Maria, joe wefi, na joe hoso; bikasi da bele vo hem de wan wroko vo santa Jeje.

21. A sa meki wan manpikien, disi joe moe kali Jesus; bikasi hem sa verloesoe hem piple, poeloe dem zondoe.

22. We ala dati kom pasa so, vo da woord vo Gado kom reti, disi wan profet ben pramisi, di a taki:

23. Loekoe, wan wendje sa kisi bele, a sa meki wan manpikien, disi dem sa kali Imanuel, dati taki na wi tongo: Gado de nanga wi.

24. We di Josef wieki na sibi, a doe so, leki da Engel vo Masra ben taki gi hem, a teki Maria vo hem wefi, potti hem na ini hoso.

25. Ma (tog moro fara) a no sabi hem, tee Maria meki da fosi pikien vo hem, en Josef gi hem da nem Jesus.

Kap. 2.

Dem koniman. Dem go kibri na Egipti. Herodes kili so meni pikien.

Da srefi tem di Jesus ben gebore na Betlehem na Judakondre, na koning Herodes tem, loekoe! som koniman komopo

na Oostkondre, dem kom na Jede wan vroom soema, dem taki:

2. Hoepee da pikien de? da njoe koning vo dem djoe? wi ben si hem star tee na wi kondre, en wi kom vo aanbegi hem.

3. Di koning Herodes jeri dati, a kom skreki vo troe, hem nanga heeli Jerusalem.

4. En a seni kali ala grandomine en meester vo wet kom makandra, a haksi dem, na hoepee Kristus moese gebore.

5. En dem taki gi hem: na Betlehem, na Judakondre. Bikasi wan profet ben skrifi, taki:

6. Joe Betlehem na Judakondre, joe no de da moro pikinwan na mindri vo dem tra granfoto vo Juda; bikasi na joe da hedeman sa komopo, disi sa tiri mi piple Israel.

7. Na baka Herodes kali dem koniman kom na hem safri, a haksi dem boen, na hoe reti tem dem ben si da star.

8. En dan a sori dem go na Betlehem, a taki: Go haksi boen boen, pee da pikien de; en te oen finni hem, kom piki mi baka, vo mi toe kan go anbegi hem.

9. We di dem jeri koning kabba, dem teki pasi wantem, dem gowei. En loekoe! da srefi star, disi dem ben si na dem kondre, waka go na dem fesi, tee a kom tan reti na tapo da hoso, dapee da pikien de na ini.

10. En di dem si da star baka, dem blyli vo troe.

11. Dem go na ini da hoso, dem finni da pikien nanga Maria,

hem mama, dem fadom anbegi da pikien; en dan dem hopo dem kisi, dem gi hem presenti, gou toe en wierook en mirhe.

12. En di Gado kom waarskouwe dem na ini drem, taki, dem no moese drai baka go na Herodes, vo da hede dem teki wan tra pasi, go baka na dem kondre.

13. Na baka di dem gowei, loekoe! wan Engel vo Masra kom na Josef na ini drem, a taki: Hopo, teki da pikien nanga hem mama, go kibri na Egiptikondre, en tan dapee, tee mi kom pikijoe; bikasi Herodes sa soekoe da pikien, vo kili hem.

14. We da srefi neti Josef hopo, a teki da pikien nanga hem mama, a go kibri na Egiptikondre;

15. En na dapee a tan, tee Herodes dede. Dati ben moese kom so, vo da woord kom reti, disi Masra ben meki wan profet taki: „Mi ben kali mi pikien komopo tee na Egiptikondre.“

16. We di Herodes si, dem koniman ben kori hem, hem hatti kom bron toemoesi, en a seni soema go kili ala pikien na Bethlehem en na da heeli buurli, dem, disi no pasa toe jari jete; bikasi dati ben de da tem, disi a ben haksi boen boen na dem koniman.

17. We da so da woord kom reti toe, disi profet Jeremias ben taki:

18. „Na Rama dem jeri wan toemoesi jamer en bari en kre; Rahel kre liebi nanga dede vo

ala hem pikien, en a no wani teki *wan* troostoe; bikasi dem alamal lasi.“

19. Na baka di Herodes dede, wan Engel vo Masra kom na Josef na Egiptikondre, a piki hem na ini drem,

20. A taki: Hopo, teki da pikien nanga hem mama, en go baka na Israelkondre; bikasi dem soema dede kaba, disi ben soekoe vo kili da pikien.

21. En Josef hopo, a teki da pikien nanga hem mama, a go baka na Israelkondre.

22. Ma di a jeri, Arkelaus tron koning vo Judea na plesi vo hem tata Herodes, a kom frede vo go liebi dapee; en nanga ordre vo Gado, di a kisi na ini drem, a drai go na dem foto vo Galileakondre;

23. Na dapee a go liebi na wan foto, disi dem kali Nazaret, vo da pramisi moe kom reti, disi dem profet ben taki: „Dem sa kali hem Nazarenus.“

Kap. 3.

Johannes de preki. A doopoe Jesus.

Da srefi tem Johannes, da doopoeman, hopo, a preki na ini da woestein vo Judea,

2. A taki: Drai oen liebi! bikasi Gadokondre kom klosibei.

3. Bikasi Johannes de da soema, disi profet Jesajas ben skrifi vo hem, di a taki: Dem jeri wan stem vo wan prekiman na woestein, disi taki: Oen meki pasi klari gi Masra! en meki dem foetoepasi vo hem kom reti!

4. Da Johannes ben weri klosi da boen areisi a sa teki, kibri na vo kameel-wiwiri, a tai wan hem makzien, ma da soso boeba leer banti na hem bele, en hem a sa bron na ini da faja, disi no njanjam ben de sprinkhan nanga wan soema kan kili teego. boesi-honi.

5. En ala soema vo Jerusalem en vo heeli Judakondre en vo ala dem kondre na Jordan sei, kom na hem dapee,

6. Dem meki a doopoe dem na ini Jordan, en dem bekenti dem zondoe.

7. We di a si, so meni vo dem Fariseman en Saduceman kom toe na hem, vo teki doop, a taki gi dem: Oen snekibroedoe! Hoesoema ben taki gi oen, dati na so wan fasi oen moe ron go kibri, vo oen no kisi da strafoe vo teego?

8. Loekoe boen, vo oen bekeeri reti, meki ala soema kan si dati na oen opregti maniri!

9. Oen no moe troostoe oen srefi, taki: Wi de pikien vo Abraham. Bika mi taki gi oen, efi Gado wani, a kan meki dem stoon dia kisi liebi, tron pikien vo Abraham.

10. Dem potti aksi kaba na dem boom loetoe: we ibriwan boom, disi no meki boen vroektoe, dem sa koti, trowei na ini faja.

11. Mi de doopoe oen nanga watra, vo oen bekeeri; ma *hem*, disi kom na mi baka, de tranga moro leki mi, mi no waartli srefi, vo mi tjari hem soesoe go na hem baka; we hem sa doopoe oen nanga santa Jeje en nanga faja.

12. A de holi hem baki na hem han, wai hem areisi; we

da boen areisi a sa teki, kibri na hem makzien, ma da soso boeba a sa bron na ini da faja, disi no wan soema kan kili teego.

13. Da srefi tem Jesus komopo na Galilea, a kom na Johannes na Jordan sei, vo meki a doope hem.

14. Ma Johannes no wani, a taki: Mi srefi ha vanoodoe, vo mi kom na joe, teki doop, kaba *joe* de kom na mi?

15. Ma Jesus piki hem, a taki: No tapo mi vo dati; bika da so a de fiti wi, vo doe ala wi plikti reti. En so Johannes doope hem.

16. Na baka di Jesus kisi doop kaba, a komoto wantem na ini watra. En loekoe! hemel kom hopo na hem tapo; en Johannes si da Jeje vo Gado saka kom na ondro leki wan doifi, a kom tan na Jesus tapo.

17. En wan stem toe komopo na ini hemel, a taki: Disi da mi lobbi pikien, nanga hem mi habi mi plisiri!

Kap. 4.

Da fasten ro Jesus. Didiebri kom tesi hem. A bigin ro preki, en a hali som disciple.

Na baka vo dati da Jeje teki Jesus, tjari hem go na woestein, vo didiebri kom tesi hem.

2. En di a no ben njam wansani fotentin dei nanga fotentin neti, na baka a kisi hangri.

3. Vo da hede da tesiman kom na hem, a taki: Efi joe de Gado pikien, taki dan, vo dem stoon dia tron brede.

4. Jesus piki hem, a taki: na sei dem pikin kondre Zabulon en Naftali;
Boekoe vo Gado taki: A no brede wawan de holi soema liebi, ma ibriwan woord vo Gado toe, disi hem mofo taki.

5. Dan didiebri teki hem, a tjari hem go na ini da santa foto (Jerusalem), a potti hem tee na tapo da hei panti vo temple,

6. A taki gi hem: Efi joe de Gado pikien, we hiti joe srefi dia na ondro; bikasi boekoe taki: Gado sa gi dem Engel vo hem ordre, vo dem teki joe, tjari joe na dem han, vo joe no naki joe foetoe na wan stoon.

7. Jesus taki gi hem: Ma boekoe taki toe: Joe no moe tesí Gado, joe Masra!

8. Na baka didiebri teki hem ageen, tjari hem go tee na tapo wan hei bergi, a sori hem ala koningkondre vo grontapo nanga ala dem glori,

9. En a taki gi hem: Ala dasani dia mi sa gi joe, efi joe fadom na mi fesi, anbegi mi.

10. Dan Jesus taki gi hem: Komoto na mi fesi, joe Satan! bikasi boekoe taki: Joe moese anbegi Gado, joe Masra, hem wawan joe moese dini.

11. Now didiebri libi hem. En loekoe! dem Engel kom na Jesus, dem dini hem.

12. Ma di Jesus jeri, dem ben potti Johannes na doengroehoso, a drai baka go na Galilea.

13. En a komoto na Nazaret, a go liebi na Kapernaum, da wan foto, klosibei na zeekanti,

na sei dem pikin kondre Zabulon en Naftali;

14. Vo da woord kom reti, disi profet Jesajas ben pramisi, di a taki:

15. Da kondre Zabulon en da kondre Naftali na zeekanti pasi, na abrasei vo Jordan, nanga da Galilea, disi de vo dem heiden,

16. Da piple, disi ben sidom na ini doengroe, ben si wan bigi letti; en vo dem, disi sidom na ini da doengroe vo dedekondre, wan letti hopo, skyn gi dem.

17. Sinsi da tem Jesus bigin vo preki en vo taki: Drai oen liebi! bikasi Gadokondre kom klosibei kaba.

18. Wan dei di Jesus waka koiri na sei da zee vo Galilea, a si toe brara dapee, da Simon, disi dem kali Petrus, nanga hem brara Andreas, dem hiti netti na ini watra; bikasi dem de fisiman.

19. En Jesus taki gi dem: Kom go nanga mi! mi sa meki oen tron fisiman, vo kisi liebisoema.

20. We so djoesnoe dem libi dem netti, dem waka go nanga hem.

21. Na baka di a kom morona fesi, a si toe brara ageen, da Jakobus, Zebedeus pikien, nanga hem brara Johannes, dem ala toe sidom nanga dem tata Zebedeus na ini sipi, dem lapoe dem netti; en Jesus kali dem.

22. We so djoesnoe dem komoto na ini da sipi, dem libi dem tata, en dem waka go na wan foto, klosibei na zeekanti, Jesus baka.

23. En Jesus waka heeli Galileakondre rontoe, a leri dem na ini dem kerki, en a preki da Evangelium vo Gadokondre; so srefi a helpi foeloe sikiman, ala soortoe siki a genezi, disi ben trobi soema.

24. En ala soema jeri vo hem na heeli Siriakondre, dem tjari ala soortoe sikiman kom na hem, disi ben pina nanga so meni difrenti siki en plaag, som nanga ogri jeje, trawan nanga moensiki, trawan nanga jekti; en Jesus meki dem alamat kom gezond.

25. En foeloe soema vo Galilea waka go nanga hem en vo dem tin foto en vo Jerusalem en vo Judea en vo abrasei vo Jordan.

Kap. 5.

Da bergi - preki ro Jesus.

Ma di Jesus si ala dem foeloe soema, a klim go na tapowan bergi, na dapee a go sidom; en dem disciple drifit klosibei na hem.

2. Dan Jesus hopo hem mofo, a leri dem, a taki:

3. Blesi vo dem, disi de poli na ini hatti: bikasi Gadokondre de vo dem!

4. Blesi vo dem, disi de nanga sari: bikasi dem sa finni-troostoe!

5. Blesi vo dem safri - hatti soema: bikasi dem sa de Masra vo kondre!

6. Blesi vo dem, disi de hangri en drewatra vo da geregtigheid: bikasi dem hatti sa foeloe.

7. Blesi vo dem, disi habi sari hatti vo trawan: bikasi dem sa finni ontferming toe!

8. Blesi vo dem, disi de krin na ini hatti: bikasi dem sa si Gado!

9. Blesi vo dem, disi lobbi vo holi fri nanga soema: bikasi soema sa kali dem Gado pikien!

10. Blesi vo dem, disi trawan soekoe nanga trobi, vo da geregtigheid hede: bikasi Gadokondre de vo dem!

11. Blesi vo oenoe, efi vo mi hede trawan soekoe oen nanga trobi en kosikosi, potti ala soortoe ogri na oen tapo, en efi dem lei dati gi oenoe.

12. Oen moe blyti vo dati, oen hatti moe plisiri reti reti; bikasi na ini hemel oen sa kisi wan bigi paiman vo dati. Bikasi so srefi dem ben soekoe dem profet toe, disi ben de biffo oenoe.

13. Oenoe de da zoutoe vo grontapo: we efi zoutoe srefi lasi hem tes, sani dem sa teki, vo gi hem tes baka? Dan a no boen vo noti moro, leki vo trowei hem na doro, meki soema trapoe hem nanga foeloe.

14. Oenoe de da letti vo kondre. Wan foto, disi de na tapowan bergi, no kan kibri.

15. No wan soema sa letti wan kandra toe, potti hem na ondro wan tobo, ma na kandratiki tapo dem sa potti hem, vo a letti gi ala soema, disi de na ini hoso.

16. We so srefi oenoe moe meki da letti vo oen skyn gi ala soema, vo dem si dem boen

wroko vo oen, en vo dem pryz
oen tata, disi de na hemel.

17. Oen no moe denke, mi
ben kom, vo poeloe da wet ofoe
dem profeti-boekoe. No, mi no
kom vo *poeloe* da wet, ma vo
doe hem.

18. Bika vo troe, mi taki gi
oen: Moro hesi hemel en gron-
tapo sa lasi, leki da moro pikin
letre ofoe koma vo da wet sa
lasi; tee alasani, disi da boekoe
taki kom reti.

19. We da soema, disi poeloe
wansani vo dem gebod dia, al-
wasdi da moro pikinwan nomo,
en disi de leri soema so toe, hem
sa de da moro laage soema na
Gadokondre; ma da soema, disi
doe so leki dem gebod taki, en
disi leri so toe, hem sa habi bigi
nem na Gadokondre.

20. Bika mi taki gi oen: Efi
da geregtigheid vo oenoe no de
moro betre, leki di vo dem
meester vo wet en vo dem Fa-
riseman, dan oen no sa kem na
Gadokondre.

21. Oen ben jeri, da wet ben
taki gi dem ouroetem soema: Joe
no moe kili soema; en disoema
disi kili trawan, hem verdini, vo
kroetoe strafroe hem.

22. Ma mi taki gi oenoe: Ibri-
wan soema, disi kisi hattibron
vo hem brara nomo, hem ver-
dini, vo kroetoe strafroe hem, en
'disi taki gi hem brara: Raka!
hem verdini, vo go na bigi kroetoe.
Ma disoema disi floekoe
hem brara, hem verdini, vo go
bron na ini da faja vo hel.

23. We te joe offer joe ofran-
di, na tapo altar, en joe kom
membre dapee, joe brara de
mandi nanga joe,

24. Dan joe moe libi joe
ofrandi na sei da altar; en joe
moe go fosi, verzoen joe srefi
nanga joe brara; en dan joe kan
kom baka, meki joe ofrandi.

25. Te wan soema klage joe,
tjari joe go na kroetoe, doe joe
best vo kaba nanga hem, ala di
oen de na pasi jete, vo go na
kroetoe; anders joe vyand kan
meki joe kom na fiskaal han, en
fiskaal kan gi joe abra na profoos,
vo a hiti joe na ini doengroehoso.

26. Vo troe, mi taki gi joe:
Joe no sa komopo baka dapee, so
langa joe no pai da laatste cent.

27. Oen ben jeri, da wet ben
taki gi dem ouroetem soema:
Joe no moe soeta!

28. Ma mi taki gi oenoe: Da
soema, disi de loekoe wan oeman
nomo nanga so wan hangri, a
soeta nanga hem kaba na ini hem
hatti.

29. We efi joe reti hai wani
meki joe doe ogri: diki hem,
trowei! A de moro betre vo
joe, *wan* piesi vo joe skin pori,
leki dem trowei joe heeli skin na
ini hel.

30. Efi joe reti han-wani meki
joe doe ogri: koti hem, trowei!
A de moro betre vo joe, *wan*
piesi vo joe skin pori, leki dem
trowei joe heeli skin na ini hel.

31. Da wet taki toe: Da soe-
ma, disi platie nanga hem wesf,
moe gi hem wan platie-brifi.

32. Ma mi taki gi oen: Da soema, disi platie nanga hem wefi, efi a no de vo soetadoe hede, da soema de meki hem wefi doe soeta; en da soema, disi teki wan platie-oeman, hem doe soeta toe.

33. Oen ben jeri toe, da wet ben taki gi dem tata vo oenoë: Joe no moe sweri wan falsi sweri; en joe moese holi joe sweri, disi joe sweri na Gado.

34. Ma mi taki gi oenoë: Oen no moe sweri kweti kweti; no na hemel, bikasi a de da troon vo Gado;

35. No na grontapo, bikasi a de da foetoebangi vo hem; no na Jerusalem toe, bikasi a de da foto vo wan bigi koning.

36. Joe no moe sweri na joe eigen hede toe, bikasi joe srefi no ha tranga, vo meki wan enkli wiwiri vo joe tron weti ofoe blaka.

37. Te oen taki wansani, dan oen *ja* moese de *ja*, en oen *no* moese de *no*; sani disi de moro leki dati, a de kom vo da ogri wan.

38. Oen ben jeri toe, da wet taki: hai vo hai, tifi vo tifi.

39. Ma mi taki gi oen: No feti nanga dem, disi doe oen ogri! ma te wan soema gi joe wan klap na joe reti sei fesi, drai hem da trawan toe!

40. Efi wan soema wani tjari joe go na kroetoe vo joe djakti hede, gi hem joe mantel toe!

41. En efi wan soema dwingi joe, vo waka go nanga hem

wan joeroe, go nanga hem toe joeroe!

42. Te wan soema begi joe wansani, gi hem! en 'disi kom na joe, vo leni wansani, no weigre hem!

43. Oen ben jeri, da wet taki: Joe moe lobbi ala soema na joe sei, ma joe vyand joe no moe lobbi.

44. Ma mi taki gi oen: Lobbi oen vyand! blesi dem, disi de floekoe oen! doe boen na dem, disi no lobbi oen! begi vo dem, disi doe oen ogri, en disi de soekoe oen nanga trobi!

45. Dan oen de reti pikien vo oen tata na ini hemel. Bikasi hem de meki hem zon hopo vo dem ogri soema en vo dem boen-wan; so srefi a meki areen fadom vo dem reti soema en vo dem kroekoetoewan.

46. Bikasi efi oen lobbi *dem* wawan, disi lobbi oenoë, hoe paiman oen sa kisi? dem tolnaar no doe so srefi toe?

47. We efi oen taki switi nanga dem brara wawan, hoe aparte sani oen doe dan? dem tolnaar no doe so srefi toe?

48. We oen moe soekoe, vo oen kom boen soema doro doro, so leki oen tata na hemel de boen doro doro!

Kap. 6.

Da pergi-preki.

Te oen gi sani na potiman, loekoe boen, vo oen no doe dati na tra soema fesi, vo dem si oenoë; anders oen no sa finni

wan paiman na oen tata na hemel.

2. We te joe gi potiman presenti, joe no moe meki dem blo trumpet na joe fesi, so leki dem falsi soema doe na dem kerki en strati, vo ala soema moe pryzedem. Troe mi taki gi oen: Dem kisi dem paiman kaba.

3. We te joe gi potiman presenti, dan joe moe doe dati so, vo joe kroekoetoe han no sabi, sani joe reti han doe;

4. So joe moe kibri jøe presenti; dan joe tata, disi kan si tee na ini da moro kibri plesi, sa pai joe dasani publiki.

5. En te joe begi, joe no moe doe leki dem falsi soema, disi lobbi vo tanapoe begi na dem kerki, en na strati na dem hoe-koe, vo ala soema si dem. Troe, mi taki gi oen, dem kisi dem paiman kaba.

6. Ma te joe begi, go na ini joe kaméra, sloto doro, en begi na joe tata na da kibriplesi: dan joe tata, disi kan si tee na ini da kibriplesi, sa gi joe dasani publiki.

7. En te oen begi, oen no moe meki foeloe takitaki, leki dem heiden; bikasi dem denke, Gado sa jeri dem, efi dem taki foeloe woortoe.

8. Vo da hede oenoë no moese geersi dem; oen tata srefi sabi, sani oen habi vanoodoe, bifo oen begi hem.

9. We oen moese begi so: Wi tata na hemel, joe nem moe de santa!

10. Joe kondre moe kom! Joe wani wi moe doe na grontapo, so leki dem doe na hemel!

11. Gi wi tidei da njanjam vo wi!

12. Gi wi pardon vo ala ogri, di wi doe, so leki wi toe gi pardon na dem soema, disi doe wi ogri!

13. No meki wi kom na ini tes! Ma poeloe wi na da ogri-wan! Bikasi ala kondre da vo joe, en ala tranga en glori da vo joe, teego. Amen.

14. Bikasi efi oenoë gi soema pardon vo dem foutoe, dan oen tata na hemel sa gi oenoë pardon toe.

15. Ma efi oenoë no gi soema pardon vo dem foutoe, dan oen tata no sa gi oenoë pardon toe vo oen foutoe.

16. Te oen holi wan fasten, dan oen no moe meki wan doengroe fesi, leki dem falsi soema doe; bikasi dem de meki wan sari fesi, vo ala soema moe si, dem de fasten. Vo troe, mi taki gi oen, dem kisi dem paiman kaba.

17. We te joe fasten, krin joe hede boen, en wasi joe fesi;

18. Vo tra soema no moe si srefi, taki, joe de fasten; ma na joe tata fesi, disi de na kibriplesi, joe moe fasten; en dan joe tata, disi de si tee na ini kibriplesi, sa pai joe dasani publiki.

19. Oen no moe soekoe goedoe na grontapo, dapee worm nanga verrostoe kan pori dem, en foefoerman kan kom toe, foefoer.

20. Ma dati oen moe soekoe,
vo oen kisi goedoe na ini hemel,
dapee worm nanga verrostoe no
kan pori dem , en dapee foefoer
no kan kom foefoer.

21. Bikasi 'pee oen goedoe
de, na dapee oenhatti de toe.

22. Joe hai de da lampoe vo
joe skin. We efi joe hai de
krin, dan joe heeli skin sa
krin toe.

23. Ma efi joe hai no krin, dan
joe heeli skin sa doengroe. We
efi da lampoe, disi de na joe ini,
de doengroe, hoe bigi da doen-
groe srefi sa de dan ?

24. No wan soema kan dini
toe Masra , sondro a lobbi da
wan moro leki da trawan; efi a
holi nanga da wan, dan a no kan
holi nanga da trawan. We oen
no kan dini Gado nanga da soso
grontapo - goedoe moksi.

25. Vo da hede mi taki gi oen:
Oen no moe zorgoe vo oen liebi,
san oen sa njam en dringi; oen
no moe zorgoe vo oen skin toe,
san oen sa weri! Da liebi no
waarti moro , leki njanjam? en
da skin no waarti moro , leki
dem klosi ?

26. Loekoe dem pikin fowloe
na ondro hemel ! dem no plani
njanjam, dem no koti toe, dem
no kibri sani na ini makzien; en
tog oen tata na hemel de gi dem
njanjam. We, oenoe no waarti
moro leki dem ?

27. Hoesoema vo oen sa man
vo meki hem srefi wan voet
moro langa, alwasi a broko hem
hede von dati ?

28. We vo san hede oen zor-
goe vo klosi ? Loekoe dem blo-
metje na sabana , fa dem gro!
Dem no de wroko en dem no
spin toe.

29. En tog mi taki gi oen:
Salomo srefi nanga ala hem glori
no ben weri so mooi klosi, leki
wan vo dem blometje.

30. We di Gado weri dem
soso sabana - blometje so mooi,
disi meki blometje tog vo tidei,
en somtem tamara dem hiti dem
na ini faja : hoefasi, a no sa zor-
goe vo oenoe moro betre ? Ke,
fa oen habi so pikin bribi nomo!

31. Vo da hede oen no moe
zorgoe taki : Sani wi sa njam,
sani wi sa dringi , sani wi sa
teki , vo weri ?

32. Nanga ala sosani dem hei-
den de broko hede; bika oen
tata na hemel srefi sabi, oen habi
ala dati vanoodoe.

33. We fosi oen moe soekoe,
vo kisi Gadokondre en da ge-
regtigheid vo hem; dan oen sa
kisi ala da trasani toe na tapo.

34. We oen no moese zorgoe
vo tamara ; bikasi da dei vo ta-
maria sa zorgoe vo hem srefi.
A nofo , ibriwan dei habi hem
eigen pina.

Kap. 7.

Da kaba vo da bergi - preki.
No kroetoe trawan, dan tra-
wan no sa kroetoe oenoe toe!

2. Bikasi da srefi kroetoe , disi
oenoe de kroetoe trawan, dem sa
kroetoe oenoe toe; en da srefi
marki , disi oenoe de marki tra-
wan , dem sa marki oen baka.

3. Ma fa joe si da pikin splint na ini joe brara hai, kaba joe no si da balké na ini joe eigen hai ?

4. Ofoe fa joe kan taki na joe brara: Tan brara, meki mi poeloe da splint na ini joe hai ? en loekoe, wan balke de na ini joe eigen hai.

5. Joe falsi soema ! poeloe fosi da balke na ini joe eigen hai; na baka joe kan proberi, vo poeloe da splint na ini joe brara hai.

6. Oen noe moe teki dasani, disi de santa, gi na dagoe; no trowei dem perle vo oenoe gi dem hagoe, vo dem no trapoe dem na ondro dem foetoe, eu vo dem no drai baka kom beti oen.

7. Oen begi, oen sa kisi; oen soekoe, oen sa finni; oen naki doro, dem sa hopo gi oen.

8. Bika disoema begi ? hem de kisi ; en 'disi soekoe, hem de finni ; en 'disi naki doro, dem sa hopo gi hem.

9. Hoesoema de na oen mindri, disi, te hem pikien begi hem wan piesi brede, sa gi hem wan stoon ?

10. Ofoe wan sneki, te a begi vo wan fisi ?

11. We efi oenoe, di oen ogri, tog oen kan gi oen pikien wan boensani ; fa oen tata na hemel no sa gi boensani na dem, disi de begi hem ?

12. We alasani, disi oen wan, tra soema moe doe na oenoe, dati oen moese doe na dem toe ; da so da wet nanga dem profet de leri.

13. Oen pasa go na ini da pikin doro ! Bikasi da doro de bigi, disi te tjari soema go na da verdoemenis, en da pasi de bradi ; en foeloe soema de, disi de waka hem.

14. Ma da doro de pikin, disi de tjari soema go na liebi, en da pasi de smala ; en weiniki de, disi de finni hem.

15. Loekoe boen nanga dem falsi profet, disi de weri skaa-poeboeba, kom na oenoe : ma na ini dem hatti dem de krasig tigri.

16. Na dem vroektoe oen moe sabi dem. Hoesoema sa finni droifi na lemetjeboom ? ofoe figa na brantimaka ?

17. We ibriwan boen boom de meki boen vroektoe, ma wan slegli boom de meki slegli vroektoe.

18. Wan boen boom no kan meki slegli vroektoe, en wan slegli boom no kan meki boen vroektoe.

19. Ibriwan boom, disi no meki boen vroektoe, dem sa koti, trowei na ini faja.

20. Vo da hede na dem vroektoe oen moese sabi dem.

21. No ala soema, disi de kali mi Masra, Masra, sa kom na Gadokondre, ma dem wawan, disi doe mi tata wani, di de na hemel.

22. Foeloe soema sa taki gi mi na da laatste dei : Masra, Masra, wi no ben taki profetitoria na joe nem ? wi no ben jagi ogri jeje na joe nem ? wi no ben doe foeloe wonderwoko na joe nem ?

23. Dan mi sa taki reti gi dem: Masra! efi joe wani, joe kan
Mi no ben sabi oen nooiti wan-krin mi.
tem: oen alamat komoto na mi fesi! kroekoetoe oen ben doe,
dati ben de oen wroko.

24. We da soema, disi jeri
dem leri vo mi, en disi doe so,
hem de na mi hai leki wan koni-
man, disi bouw hem hoso na
wan klipstoorn tapo.

25. We na baka di wan tranga
areen fadom, bigi floedoe kom,
en tranga winti wai toe, naki
da hoso, tog a no fadom; bikasi
dem ben metsle da stoon foetoe
vo hem na wan klipstoorn tapo.

26. Ma da soema, disi jeri
dem leri vo mi, en disi no doe
so, hem de na mi hai, leki wan
dom soema, disi bouw hem hoso
na santi tapo.

27. We na baka di wan tranga
areen fadom, bigi floedoe kom,
en tranga winti hopo toe, naki
da hoso, wantem a broko, en
a fadom wan ogri fadom.

28. We di Jesus kaba da
preki vo hem, ala soema ver-
wondroe vo troe vo da leri
vo hem.

29. Bikasi a ben preki tranga
vo troe, no so, leki dem meester
vo wet.

Kap. 8.

*Jesus helpi foeloe sikanan, a meki
wan storm kom bedari, en a jagi
dem didiebri komoto na ini soema.*

Ma di Jesus komoto na da
bergi, saka na ondro, foeloe
soema waka go na hem baka.

2. En loekoe! wan melaats-
soema kom anbegi hem, a taki:

Masra! efi joe wani, joe kan
krin mi.

3. En Jesus langa hem han,
a meli da soema, a taki: Ja,
mi wani, joe moese krin! En
wantem da melaats komopo na
hem skin, a kom krin.

4. Dan Jesus taki gi hem:
Loekoe boen, vo joe no taki gi
wan soema; ma go sori joe srefi
gi domine en meki joe ofrandi,
so leki Moses potti, vo soema
moe doe, te dem kom krin baka,
vo dem habi wan bewys.

5. Na baka di Jesus kom na
Kapernaum, wan ofciri kom na
hem dapee, a begi hem,

6. A taki: Masra, mi foetoe-
boi lidom siki na hoso nanga
jekti, a de pina toemoesi.

7. Jesus taki gi hem: Mi sa
kom, meki hem gezond.

8. Ma da ofciri piki hem, a
taki: Masra, mi no waarti, vo
joe kom na ondro mi dakki; we
taki *wan* woord nomo, dati sa
meki mi foetoeboi kom gezond.

9. Bika mi srefi toe, ala di
mi de na granman ondro, tog
mi habi soldati na mi ondro; en
efi mi taki na wan: Go djoesnoe
a de go; en efi mi taki na wan
trawan: Kom dia! djoesnoe a
de kom; en efi mi taki na mi
foetoeboi: Doe dati! djoesnoe
a sa doe.

10. We di Jesus jeri dati, a
verwondroe vo troe, en a taki
na dem soema, disi waka kom
nanga hem: Vo troe, mi taki gi
oen: So wan briji mi no finni
jete na dem Israelsoema srefi.

11. Ma mi taki gi oen: Foe-loe soema sa komopo na Oost en na West, sidom nanga Abraham en Isaak en Jakob na Gado-kondre.

12. Ma dem pikien vo kondre Gado sa poeloe, a sa seni dem go na da moro doengroe plesi, dapee dem sa bari tee dem kau tifi.

13. En Jesus taki na da of-ciri: Go na hoso, joe sa si dasani, disi joe ben bribi! En da srefi joeroe da foetoeboi kom boen.

14. Na baka di Jesus kom na Petrus hoso, a si Petrus wefi mama lidom siki nanga koorsoe.

15. En di a go fassi hem han, djoesnoe da koorsoe libi hem. En da oeman hopo, a dini dem.

16. Ma na sabatem dem tjari foeloe soema kom na hem, disi de nanga ogri jeje. En Jesus jagi dem ogri jeje; *wan* woord nomo a taki, en dem komoto; en a genezi ala soortoe sikiman dapee.

17. Da so da pramisi vo profet Jesajas kom reti, di a taki: Hem ben teki ala wi zwake na hem tapo, en dem siki vo wi a ben tjari.

18. Na baka di Jesus si so meni soema de rontoe hem, a taki, meki dem koti da zee abra, go na tra sei.

19. Ma wan meester vo wet kom na hem, a taki gi hem: Meester, mi sa go nanga joe, alwasi na hoepee joe de go.

20. Ma Jesus taki gi hem: Dem kraboodagoe habi dem horo, en dem pikin fowloe na ondro

hemel habi dem nesi; ma Soem-pikien no habi wan plesi, dapee a kan potti hem hede lidom.

21. En wan trawan vo hem disciple taki gi hem: Masra, gi mi permisi, vo mi go beri mi tata fosi.

22. Ma Jesus taki gi hem: Kom go nanga mi, en meki dem dedewan beri dem dedesoema!

23. Dan Jesus go na ini da sipi, en dem disciple vo hem go nanga hem.

24. En loekoe! di dem de na mindri da zee, wan tranga storm hopo, en da watra kom tapo da heeli sipi. Ma Jesus lidom slibi.

25. En dem disciple go na hem, dem wieki hem, taki: Masra, helpi wi! wi de go soengoe.

26. Ma hem taki gi dem: Pee da bribi vo oen de? San oen frede so? En dan a hopo, a krasa da winti nanga da watra, en wantem winti nanga watra kom bedaari baka.

27. Ma dem tra soema kom verwondroe vo troe, dem taki: Hoesoema dati, disi winti nanga watra gehoorzam hem!

28. En di a kom na abrasei na da kondre vo dem Gergesen, toe soema kom miti hem, disi ben de nanga ogri jeje, dem ben liebi na ini dedesoema grebi, en dem ben de so krasa, no wan soema ben kan waka na da buurti.

29. En loekoe! dem bari, taki: Hoe wroko wi habi nanga joe, Jesus! joe pikien vo Gado! joe kom dia vo pina wi, bifo wi reti tem kisi?

30. Ma pikinso farawei vo dem wan bigi hipi hagoe ben de waka, soekoe njanjam.

31. En vo da hede dem diebri begi Jesus, dem taki: Efi joe wani poeloe wi, gi wi pasi dan, vo go na ini da hipi hagoe.

32. En Jesus taki: Go dan! We so djoesnoe ala dem takroe geest komoto na ini dem soema, dem go na ini da hipi hagoe. En loekoe! da heeli hipi hagoe komoto na da bergi, dem trowei dem srefi na ini da zee, en dem dede na ini watra.

33. Ma dem hagoetherder ron go na ini foto, dem verteli alasani, disi ben pasa nanga dem toe soema, disi ben habi dem takroe geest.

34. En loekoe! da heeli foto komopo na doro, kom miti Jesus; en di dem si hem, dem begi hem, vo a komoto na dem buurti.

Kap. 9.

Jesus helpi wan sikiman. A kali Matteus. A helpi moro sikiman.

Na baka Jesus go na ini sipi, a go abra baka na trasei, a kom tan na hem foto (Kaperernaum).

2. En loekoe! dem tjari wan sikiman kom nanga jekti, a lidom na wan bedi tapo. We di Jesus si da bri bi vo dem, a taki na da sikiman: No frede, mi pikien! joe kisi pardon kaba vo joe zondoe.

3. En loekoe! som vo dem meester vo wet taki na ini dem hatti: Fa da soema spotoe nanga Gado?

4. Ma di Jesus sabi, san dem membre na ini dem hatti, a taki: Vo san hede oen membre so ogrisani na ini oen hatti?

5. Sani de moro hebi? Vo taki: Joe kisi pardon vo joe zondoe? ofoe vo taki: Hopo, teki joe bedi, waka go?

6. Ma oen moese sabi, Soemapestikien habi da tranga na grontapo, vo gi soema pardon vo dem zondoe; en a taki na da sikiman: Hopo! teki joe bedi, en go na hoso.

7. En da soema hopo, a go na hoso.

8. We di ala dem soema si dati, dem verwondroe vo troe, en dem prye Gado, disi ben gi soema so wan tranga.

9. En di Jesus komoto dapee, a si wan soema sidom teki tol, da soema nem Matteus; en Jesus taki gi hem: Kom go nanga mi! En wantem a hopo, go nanga hem.

10. We di Jesus sidom na tafra na Matteus hoso, loekoe! foeloe tolnaar en zondaar kom dapee, dem go sidom na tafra nanga Jesus en nanga dem disciple vo hem.

11. Ma di dem Fariseman si dati, dem taki gi dem disciple vo hem: San hede oen meester de njam nanga dem tolnaar en zondaar?

12. Di Jesus jeri dati, a taki gi dem: Dem gezontoe soema no habi datra vanoodoe, ma dem sikiman.

13. Go leri fosi, san dati wani taki: Mi habi moro plisiri, vo sari soema, leki vo teki ofrandi. Bika mi no ben kom vo dem regtvaardige soema hede, ma vo kali dem zondaar, meki dem bekeeri.

14. Now dem disciple vo Johannes kom na hem, dem taki: Vo san hede wi nanga dem Fariseman holi so meni fasten, ma dem disciple vo joe no fasten kweti kweti.

15. Jesus taki gi dem: Fa dem soema na bruiloft kan de nanga sari, so langa da bruidigom de nanga dem? Ma da tem sa kom, disi da bruidigom sa komopo na dem sei; dan dem sa fasten.

16. No wan soema sa teki wan njoe lapi, vo lapoe wan ouroe klosi; bikasi da njoe lapi de go broko da ouroe klosi, en so da horo kom moro bigi.

17. No wan soema sa potti njoe wien toe na ini ouroe leerzaka; bikasi da njoe wien de go broko dem zaka, en dan da wien go lasi, en dem zaka pori toe. Ma njoe wien dem potti na ini njoe zaka; en so wien nanga zaka tan boen.

18. Di Jesus taki so nanga dem, loekoe! wan gransoema vo kerki kom fadom na hem foetoe, a taki: Masra, di momenti mi oemanpikien dede; ma kom, potti joe han na hem tapo, vo a kisi liebi baka!

19. En Jesus hopo, a go nanga da soema, hem nanga hem disciple.

20. En loekoe! wan oeman disi hem moen no ben tapo sinsi twalf jari, kom klosibei na hem na bakasei, a meli da soom vo hem klosi.

21. Bikasi a taki na ini hemhatti: Efi mi kan meli hem klosi nomo, mi sa kom gezond.

22. Ma Jesus drai hem fesi, a leekoe da oeman, a taki: No frede, mi pikien! da bri bi vo joe helpi joe. En da srefi joeroe da oeman kom gezond.

23. We di Jesus kom na da gransoema hoso, en di a si dem floitim, nanga da ba'bari vo dem soema, disi kre dapee,

24. A taki gi dem: Komoto dia! bika da pikien no dede, ma a de sibi. Ma dem soema lafoe hem.

25. Na baka di ala soema komoto, Jesus go na ini, a fassi da pikien na hem han; en wantem da pikien hopo.

26. We da tori kom panja na da heeli kondre.

27. Di Jesus komoto dapee, go moro na fesi, toe blinde soema kom na hem baka, dem bari, taki: Ke, joe pikien vo David, sari vo wi!

28. En di a kom na hoso, dem toe blindewan go tanapoe na hem fesi, en Jesus taki gi dem: Hoefasi, oen bri bi troe, mi kan doe oen dasani? Dem taki gi hem: Ja Masra!

29. Dan Jesus meli dem hai, a taki: We oen sa kisi dasani, so leki oen ben bri bi.

30. En wantem dem hai hopo. En Jesus vermane dem tranga,

a taki: Loekoe boen, vo no wan soema kom sabi !

31. Ma dem go verteli da tori na da heeli kondre.

32. Na baka di dem toe soema gowei, dem tjari wan tra soema kom na hem, disi stom, en disi habi wan ogri jeje toe.

33. Ma so hesi Jesus poeloe da ogri jeje nomo, wantem da stom soema kan taki. We dati meki ala soema verwondroe, en dem taki: Sosani no wan soema si jete na Israelkondre.

34. Ma dem Fariseman taki: A de teki grandidiebri, vo jagi dem tra didiebri komoto.

35. En Jesus waka rontoe na ala dem bigi foto en pikin foto, a leri dem na dem kerki, preki da Evangelium vo Gadokondre; so srefi a genezi ala soortoe siki en gebreki, disi ben trobi soema.

36. Ma di a si ala dem foeloe soema, a kisi sari vo dem; bikasi dem pina en panja, leki skaap, disi no habi wan herder.

37. En a taki gi dem disciple vo hem: Troe, wroko de foeloe, ma wrokoman de weiniki.

38. We oen moe begi da Masra vo da wroko, vo a seni wrokoman na hem wroko.

Kap. 10.

Kristus seni dem Apostel go panja na kondre.

Dan a kali dem twalf disciple kom na hem, a gi dem tranga, vo jagi dem takroe geest komoto na soema, en vo dem kan genezi ala soortoe siki en gebreki.

2. Dem twalf Apostel nem de so: Da fosiwan da Simon, disi dem kali Petrus, nanga Andreas, hem brara; dan Jakobus, da pikien vo Zebedeus, nanga hem brara Johannes.

3. Dan Filippus en Bartolomeus; Tomas en Matteus da tolnaar; Jakobus, da pikien vo Alfeus; Lebbeus, disi dem kali Taddeus;

4. Simon vo Kana, en Judas Iskariot, disi tori hem na baka.

5. Dem twalf disciple Jesus seni go, en a gi dem ordre, a taki: Oen no moe go na dem heiden kondre, no na dem Samaria foto toe;

6. Ma na dem lasi skaap vo Israel famili oen moe go.

7. We go dan, en preki, taki: Gadokondre kom klosibei kaba.

8. Go, meki dem sikiman kom gezond, meki dem melaats-soema kom krin, wieki dem dedewan, en jagi dem ogri jeje komoto! Vo boen hatti oen ben kisi (da tranga), en vo boen hatti oen moe gi trawan toe.

9. Oen no moe teki goutoe ofoe zilver ofoe kooproemoni, tjari na oen zaka;

10. No wan njanjamzaka toe, no toe djakti ofoe soesoe, no wan tiki toe. Bikasi wan wrokoman verdini hem njanjam.

11. Ma te oen kom na wan foto ofoe dorpoë, oen moe haksi, efi wan soema de dapee, disi waarti vo qen kom na hem; en nanga da soema oen moe tan, tee oen komopo baka dapee.

12. En te oen go na ini wan hoso, oen moe taki: Vreede moe de nanga disi hoso!

13. Efi da hoso waarti vo dati, dan da vreede vo oen sa kom na da hoso tapo. Ma efi a no waarti, dan da vreede vo oen sa kom baka na oenoe.

14. En 'pee dem no teki oen, 'pee dem no wani jeri da leri vo oen, na so wan hoso ofoe foto oen moese komoto baka, en da stof vo oen foetoe oen moe wai toe.

15. Troe, mi taki gi oen: Sodom en Gomorra no sa kisi so ogri strafoe na da bigi kroetelei, leki so wan foto.

16. Loekoe! mi de seni oen leki skaap na mindri vo dem tigri. Vo da hede oen moe koni, leki sneki, en sondro falsi, leki doifi.

17. Ma loekoe boen nanga dem soema! bikasi dem de klage oen, tjari oen go na dem kroetehoso, en dem sa geesele oen na dem kerki.

18. Dem sa tjari oen go tee na dem granman en koning srefi, vo mi hede; vo oen getwige vo mi na dem fesi toe, en na fesi vo dem heiden.

19. We te dem tjari oen go dapoe, oen no moe zorgoe, fa oen sa piki, en san oen sa taki; bikasi da srefi joeroe Gado sa gi oen dasani, disi oen moe taki.

20. Bikasi a no oenoe de dem soema, disi taki, ma da jeje vo oen tata de taki na ini vo oenoe.

21. Dan wan brara sa teki hem brara, tjari go na kroetoe,

vo dem kili hem; en wan tata sa doe so nanga hem pikien; en dem pikien sa soekoe trobi gi dem tata en mama, dem sa helpi vo kili dem.

22. En no wan soema sa lobbi oen, vo mi nem hede. Ma da soema, disi holi bri bi tee na kaba, hem ziel sa finni boen.

23. We te dem jagi oen komoto na *wan* foto, dan oen moe ron go na wan trawan. Vo troe, mi taki gi oen: Oen no sa doro ala dem foto vo Israel, bifo Soemapikien srefi kom.

24. Wan disciple no bigi, moro leki hem meester; en wan knegti no bigi, moro leki hem Masra.

25. Wan disciple moe tevrede, te a de leki hem meester; en wan knegti moe tevrede, te a de leki hem Masra. Di dem kali da Masra vo hoso Beelzebul, dem no sa kali dem tra famili vo hem so srefi toe?

26. Vo da hede oen no moe frede vo dem. Bikasi no wansani kibri so, tee a no kan kom na krin; en no wansani de dangra so, tee soema no sa kom sabi hem.

27. Dasani disi mi taki gi oen na neti, dati oen moe leri trawan na krin dei; en sani disi oen jeri safri na oen jesi, dati oen moe preki na tapo dem dakki.

28. No frede dem soema, disi kan kili oen skin, ma tog dem no kan kili oen ziel; ma hem oen moese frede, disi kan pori skin en ziel na ini hel.

29. Dem no bai toe pikin fowlhoe vo wan dritiebri ? En tog no wan vo dem fadom na gron, sondro oen tata sabi.

30. We oenoe a sabi moro betre; ibriwan wiwiri srefi na oen hede a ben tel.

31. Vo da hede oen no moe frede, bikasi oen waarti moro, leki foeloe pikin fowlhoe.

32. We dasoema, disi sabi mi na fesi vo soema, hem mi sa sabi toe na fesi vo mi tata na hemel.

33. Ma dasoema, disi no sabi mi na fesi vo soema, hem mi no sa sabi toe na fesi vo mi tata na hemel.

34. Oen no moe denke, mi ben kom vo tjari fri kom na grontapo. No, mi no kom, vo seni fri, ma feti mi tjari kom.

35. Bika mi kom, vo platie soema nanga hem tata, en vo platie da oemanpikien nanga hem mama; en da wefi vo wan man sa platie nanga hem man mama.

36. En dem vyand, disi wan soema habi, sa de dem soema vo hem eigen famili srefi.

37. Wan soema, disi lobbi hem tata ofoe mama, moro leki a lobbi mi, hem no waarti vo mi. En da soema, disi lobbi hem pikien, moro leki mi, hem no waarti vo mi.

38. En dasoema, disi no teki hem kruis na hem tapo, waka kom na mi baka, hem no waarti vo mi.

39. Disoema soekoe vo holi hem liebi, a sa lasi hem; en 'disi lasi hem liebi vo mi hede, a sa holi hem.

40. Disoema teki oenoe (na hem hoso), hem de teki mi; en 'disi teki mi, da soema de teki hem, disi ben seni mi.

41. Disoema teki wan profet na hem hoso, vo di a de wan profet, hem sa kisi wan profeti paiman toe. En disoema teki wan regtvaardige soema na hem hoso, vo di a de wan regtvaardige soema, hem sa kisi paiman toe vo wan regtvaardige soema.

42. En disoema gi wan mofo kouroe watra nomo na wan vo dem moro laagi soema dia, vo di a de wan disciple vo mi: vo troe, mi taki gi oen, a sa kisi hem boen paiman vo dati.

Kap. 11.

Johannes seni wan boodskap go na Kristus. Jesus taki ro Johannes. A kras i dem soema, disi no wanibibi.

Na baka di Jesus kaba so fara nanga dem twalf disciple vo hem, vo gi dem da ordre, dan a teki pasi baka, komoto dapee, vo go leri en vo preki na ala dem foto.

2. We di Johannes na doen-groehoso jeri vo ala dem wroko vo Kristus, a seni toe disciple vo hem go na Jesus,

3. En a seni haksi hem: Hoe-fasi, joe de da soema, disi de vo kom, ofoe somtem wi moe verwakti wan trawan ?

4. Jesus piki dem, a taki: Go baka na Johannes, en verteli hem, sani oen si en san oen jeri.

5. Dem blinde soema si, dem laam soema waka, dem melaats-

soema kom krin, dem doofooman jeri, dem dedesoema hopo, en dem poti mofinawan jeri da Evangelium.

6. En blesi vo dem, disi no teki mandi na mi!

7. We di dem (disciple vo Johannes) gowei baka, Jesus bigin vo haksi ala dem tra soema, vo Johannes hede, a taki: Sani oen ben kom vo loekoe na woe-stein? Somtem oen ben wani si wan warimbo, disi winti de sekiseki?

8. Ofoe, sani oen ben go na doro vo loekoe? Somtem oen ben wani si wan soema, disi de prodo nanga mooi fini klosi? Loekoe, dem soema, disi de prodo nanga mooi fini klosi, dem de liebi na dem koning hoso.

9. Ofoe, sani oen ben go na doro, vo loekoe? Somtem oen ben wani si wan profet? Ja, mi taki gi oen: (Oen si) wan soema, disi bigi, moro leki wan profet.

10. Bikasi hem de da soema, disi boekoe taki vo hem: Loekoe, mi de seni mi boodskopoe-man go na joe fesi, vo a meki pasi klari gi joe.

11. Troe, mi taki gi oen: Na mindri vo ala dem soema, disi dem oeman ben meki, no wan hopo jete, disi bigi, moro leki Johannes, da doopoeman. Ma tog da moro laage soema na Gadokondre de begi, moro leki hem.

12. Bikasi sinsi Johannes, da doopoeman, hopo, tee tidei, Gadokondre de kom nanga tran-

ga; en dem, disi de soekoe hem tranga, dem de kom na ini toe.

13. Bikasi ala dem profet nanga da heeli wet ben taki kaba vo da tem vo Johannes.

14. En efi oen wani bibri reti, troe, Johannes de da Elias, disi ben moese kom.

15. Da soema, disi habi jesi vo jeri, meki hem jeri!

16. Ma, hoesoema mi sa teki, vo geersi da speli soema dia? Dem de geersi dem pikien, disi sidom na wovojo de pre, en disi de bari dem tra pikien, taki:

17. Wi ben floiti gi oen, ma oen no ben wani dansi; wi ben singi kresingi gi oen, ma oen no ben wani kre.

18. Bika di Johannes ben kom, a no njam (brede), a no dringi (wien): djoesnoe dem taki: A de holi nanga didiebri.

19. Soemapikien ageen kom, a de njam en dringi; now dem taki: Loekoe! da soema de njam en dringi toemoesi pasa, a de boen mati nanga dem tolnaar en zondaar. Ma tog da reti koni moese finni hem reti na dem pikien vo hem.

20. Dan Jesus bigin vo krasidem foto, dapee a ben doe someni wonderwroko, en tog dem no ben bekeeri.

21. Heloe vo joe, Korazin! heloe vo joe, Betsaida! Efi Tirus en Zidon ben si so bigi wroko, leki oenoe ben si: granwei dem ben sa weri soso maka-klosi, strooi asesi na dem hede, drai dem liebi.

22. Ma mi taki gi oen: Tirus nanga Zidon no sa kisi so wan ogri strafoe na da bigi kroetoe-dei, leki oenoe.

23. En joe, Kapernaum! di joe hei tee na hemel, Gado sa troesoe joe go tee na hel. Bika efi Sodom ben si dem bigi wroko, disi joe ben si, da foto no ben sa lasi jete tee tidei.

24. Ma mi taki gi oen: Sodom no sa kisi so wan ogri strafoe na da bigi kroetoe-dei, leki joe.

25. Da srefi tem Jesus hopo hem mofo, a taki: Mi de pryzee joe, mi tata, Masra vo hemel en vo grontapo, disi joe ben kibri demsani so, vo a dangra dem koni en bekwaam soema, ma joe meki dem mofina pikien kom sabi dem!

26. Ja tata! bika da so joe ben finni boen vo doe.

27. Mi tata gi mi alasani na mi han; en no wan soema sabi da pikien, boiti hem tata wawan; so srefi no wan soema sabi da tata, boiti hem pikien wawan, nanga da soema, disi da pikien wani meki a sabi.

28. Kom na mi, oen alamat, disi weri, en disi lai nanga hebi; mi sa meki oen hatti kouroe.

29. Teki da tjaritjari vo mi na oen tapo en leri na mi; bikasi mi habi wan safri hatti en wan reti sakafasi; dan oen sa finni ruste vo oen ziel.

30. Bikasi da tjaritjari vo mi de safri, en da lai vo mi de ligti.

Kap. 12.

Dem disciple broko som karoe tiki na wan Sabadei. Jesus helpi som sikiman.

Da srefi tem Jesus ben pasa wan karoegron na wan Sabadei; en di dem disciple ben de nanga hangri, dem go broko som karoe tiki, dem njam.

2. We di dem Fariseman si dati, dem taki gi hem: Loekoe, dem disciple vo joe doe wansani, disi no fiti soema vo doe na Sabadei.

3. Ma hem taki gi dem: Oen no lesi na boekoe, sani David ben doe, di hangri ben kili hem nanga dem tra soema, di de nanga hem?

4. Fa a ben go na ini da hoso vo Gado, njam dem toonbrede, disi tog hem nanga dem soema, di ben de nanga hem, no ben habi pasi vo njam, ma dem domine wawan?

5. Oen no ben lesi toe na ini da welboekoe, fa dem domine srefi moese broko da Saba na ini temple, sondro dem doe ogri nanga dati?

6. Ma mi taki gi oen: Dia na oen fesi da soema de, disi bigi, moro leki da temple.

7. Ma efi oen ben sabi, san dati wani taki: Mi habi moro plisiri vo sari soema, leki vo teki ofrandi: dan oen no ben sa kroetoe nanga dem soema, disi no ben doe wan ogri.

8. Bika Soemapikien de Masra toe vo Sabadei.

9. Na baka di Jesus komoto

dapee, go moro na fesi, a kom na wan kerki vo dem.

10. En loekoe! wan soema ben de dapee nanga wan dre han. En dem haksi Jesus, dem taki: Hoefasi, a reti, vo genezi soema na Sabadei? ma dem hak si hem so, nomo vo dem kan finni wansani, vo dem kan go klage hem.

11. Ma hem taki gi dem: Efi wan vo oen habi wan skaap, disi fadom na ini pit na Sabadei, a no sa go poeloe hem wantem?

12. We wan soema no waarti moro, leki wan skaap? We vo doe boen na Sabadei, dati ala soema habi fri pasi.

13. Dan a taki na da soema: Langa joe han! En di a langa hem han, nomo da han kom boen en reti baka, leki da trawan.

14. Now dem Fariseman hopo go na doro, en dem praticeri makandra, fa dem sa doe vo kili hem.

15. Ma di Jesus kom sabi dati, a komoto dapee. En foeloe soema go na hem baka, en a genezi dem alamat.

16. Ma Jesus gebiede dem tranga, vo dem no moese meki soema kom sabi hem.

17. Da so da woord vo profet Jesajas kom reti, di a taki:

18. Loekoe, dati da mi foetoe-boi, di mi ben teki vo mi, en da lobiwan vo mi, disi mi hatti ha plisiri nanga hem. Mi sa teki mi jeje, potti na hem tapo, en hem sa meki ala soema na grontapo kom sabi da reti-kroetoe vo mi.

19. A no sa kroetoe nanga soema, bari dem; en no wan soema sa jeri wan ba'bari vo hem na dem strati.

20. Wan pyl, disi masi kaba, hem no sa broko krin krin; en wan kandra, disi habi pikin faja jete, hem no sa kili toe, tee hem winni da proces nanga reti.

21. Dan ala piple sa potti vertrouw na hem nem.

22. Na baka dem tjari wan soema kom na hem, disi habi wan ogri jeje, da soema hai blinde, en a stom toe; en Jesus helpi hem wantem, vo a kan si, en vo a kan taki baka.

23. En ala soema verwondroe vo dati, dem taki: Hoefasi, da soema a no David pikien?

24. Ma dem Fariseman, di dem jeri dati, dem taki: Nanga Beelzebub, da hedeman vo dem didiebri, a de jagi poeloe dem tra didiebri, no na wan trafasi.

25. We di Jesus sabi, san dem membre na ini dem hatti, a taki gi dem: Iibriwan koningkondre, disi kom platie, feti nanga hem srefi, a moese pori, a no kan tan boen: so srefi ibriwan foto en hoso, disi kom platie, feti nanga hem srefi, a no kan tan boen toe.

26. We, efi wan Satan de poeloe wan trawan, dan tog Satan de feti nanga hem srefi; fa hem kondre kan tan boen dan?

27. We efi mi teki Beelzebub, jagi poeloe dem didiebri: nanga hoesoema tranga dem pikien (en disciple) vo oenoe de jagi poeloe

dem dan? Vo da hede dem srefi sa hopo, kroetoe oenoe.

28. Ma efi mi teki da jeje vo Gado, poeloe dem didiebri, dan tog oen kan si, Gadokondre kom na oen kaba.

29. Fa wan soema kan go na ini wan tranga soema hoso, teki foefoer hem goedoe, efi a no go tai da tranga soema fosi? Na baka a kan go na ini, poeloe hem goedoe tjari gowei.

30. Disoema no holi nanga mi, hem de tegen mi; en 'disi no helpi mi, vo piki sani makandra, hem de panja.

31. Vo da hede mi taki gi oen: Vo ala zondoe en kosikosi soema kan kisi pardon; ma da soema, disi taki ogri vo da jeje vo Gado, hem no kan kisi pardon.

32. Alwasi wan soema taki wansani, vo kosi Soemapikien, tog a kan kisi pardon; ma da soema, disi taki wansani, vo kosi santa Jeje, hem no kan kisi pardon, no na disi grontapo, en no na da tra liebi.

33. Efi oen plani wan boen boom, dan da vroektoe vo hem sa boen toe; ma efi oen plani wan slegti boom, dan da vroektoe vo hem sa slegti toe; bika na da vroektoe joe kan sabi da boom.

34. Oen sneki-broedoe! fa oen kan taki boensani, di oen de ogri? Sani disi de foeloe joe habti, dati de na joe mofo toe.

35. Wan boen soema, disi hem habti wan boen goedoe na ini hem habti, hem de teki sani toe

vo da boen goedoe, a doe boen; ma wan ogri soema, disi habi wan ogri goedoe na ini hem habti, hem de teki da ogri goedoe, a doe ogri.

36. Ma mi taki gi oen: Na da bigi kroetoedei ala soema moe gi verantwoortoe, vo ibriwan onnoodiki woord srefi, disi dem ben taki.

37. Dem eigen woord vo joe sa gi joe reti, en dem eigen woord vo joe sa vonis joe.

38. Som vo dem meester vo wet en Fariseman piki hem, dem taki: Meester! wi hangri, vo joe sori wi wan marki.

39. Ma hem piki dem, a taki: Da ogri soeta spelij de soekoe wan marki; ma dem no sa kisi wan tra marki, boiti di vo profet Jonas.

40. Bika so leki Jonas ben tandri dei en dri neti na ini da fisi bele, so srefi Soemapikien sa tandri dei en dri neti na ondro gron.

41. Na da bigi kroetoedei dem soema vo Ninive sa hopo, kroetoe dem soema vo disi tem; bikasi dem ben drai wantem, begi Gado pardon, so hesi Jonas kom preki gi dem; we dia oen si wan soema, disi bigi, moro leki Jonas.

42. Da konigin vo Zuid-kondre sa hopo toe na da bigi kroetoedei, kroetoe dem soema vo disi tem; bikasi hem ben komopottee na wan farawei kondre, vo

jeri da koni vo Salomo. We dia oen si wan soema, disi bigi, moro leki Salomo.

43. Te da takroe geest komopo na wan soema, dan a waka jajo vo hem-na dem soso biribiri plesi, a de soekoe bro; ma a no finni.

44. Dan a taki: Meki mi go baka na mi hoso, dapee mi komopo. En te a kom dapee, a finni da hoso soso; no wan soema de liebi na ini, ma dem sibi en krin hem mooi.

45. We dan a go teki seben tra jeje kom, disi ogri; moro leki hem srefi; en te a kom na ini, dem tan liebi dapee; en so a kom moro ogri nanga da soema na bakatem, leki a ben de fositem. We so srefi a sa kom toe nanga dem ogri soema vo disitem.

46. We di Jesus taki so jete nanga ala dem foeloe soema, hem mama nanga dem brara vo hem kom, dem tanapoe na dorosei, dem hangri vo taki nanga hem.

47. En wan vo dem soema taki gi hem: Loekoe, joe mama nanga dem brara vo joe tanapoe na dorosei, dem wani taki nanga joe.

48. Ma Jesus taki na da soema, disi kom, gi hem da boodskop: Hoesoema da mi mama? en 'soema da dem brara vo mi?

49. En dan a langa hem han, sori na dem disciple tapo, a taki: Loekoe dia! dem de mi mama, en dem de mi brara.

50. Bika disoema disi doe da wani vo mi tata na hemel, hem de mi brara en mi sisa en mi mama.

Kap. 13.

Gelykenis ro da saiman nanga som tra gelykenis moro.

Da srefi dei Jesus komopo na da hoso, en a go sidom klosi-bei na da zee.

2. Ma di so meni soema kom makandra dapee, vo da hede Jesus go na ini wan sipi, sidom; en ala dem tra soema tanapoe na sjoro.

3. En a leri dem foeloe sani nanga ala soortoe gelykenis, a taki: Loekoe! wan saiman go na doro go sai.

4. En ala di a sai, hafoe fadom na sei pasi, en dem pikin fowloe na ondro hemel kom njam hem.

5. Trawan fadom na wan stoongron, dapee a no habi foeloe doti; en da siri komopo hesi, vo di a no habi dipi doti.

6. Ma so hesi zon hopo, a kom dre, en di a no habi loetoe, a kom dede.

7. Trawan fadom na mindri vo maka, en dem maka gro toe, dem tapo da siri.

8. Trawan ageen fadom na wan boen gron, dapee a meki vroektoe, som meki hondro, trawan siksitentin en trawan dritentin.

9. Soema disi habi jesi vo jeri, meki dem jeri!

10. Na baka dem disciple kom na hem, dem taki: Vo san hede joe de leri dem nanga gelykenis?

11. Jesus piki dem, a taki: Oenoe habi da boen hede, vo

sabi da kibritori vo Gadokondre; ma dem trawan no finni da boen. | gron, dapee da siri fadom na sei pasi.

12. Bika da soema, disi habi, hem sa kisi moro, vo a habi foeloe; ma 'disi no habi, hem sa lasi dasani toe, disi a habi.

13. Vo da hede mi de leri dem nanga gelykenis. Bikasi nanga hopo hai dem no wani si, en nanga hopo jesi dem no jeri, en dem no wani verstaa toe.

14. We da so da pramisi vo Jesajas kom reti na dem, di a taki: Nanga jesi oen sa jeri, ma oen no sa verstaa; nanga hopo hai oen sa si, ma oen no sa sabi.

15. Bika dem soema hatti dia tranga vo troe, en dem jesi doofoe, en dem hai dem tapo toe; dem no wani si nanga hai, en nanga jesi dem no wani jeri, en nanga hatti dem no wani begreipe; dem no wani bekeeri, vo mi helpi dem.

16. Ma blesi vo oenoe hai, vo di dem si; en blesi vo oen jesi, vo di dem jeri!

17. Troe, mi taki gi oen: Foeloe profet en foeloe regtvaardige soema ben hangri vo si dasani, disi oenoe de si, ma dem no ben si; en dem ben hangri vo jeri, san disi oenoe de jeri, ma dem no ben jeri.

18. We jeri dan da gelykenis vo da saiman!

19. Te wan soema jeri da tori vo Gadokondre, kaba da tori no kom krin na hem, dan da ogri-wan kom poeloe da tori baka, disi dem ben sai na ini hem hatti. | We so wan soema de leki da

20. Ma da stoongron, dapee da siri fadom, dati de so wan soema, disi de jeri da tori, en disi teki hem hesi nanga plisiri.

21. Ma da tori no meki loetoe na ini hem hatti, en vo da hede a verandre hesi; te nootoe kom vo da tori hede, en te trawan soekoe hem nanga trobi, dan hesi a no boen na hem moro, a drai baka, libi Gado.

22. Ma dapee da siri go na ini maka, dati de so wan soema, disi de jeri da tori; ma da zorgoe vo disi grontapo, en da soso goedoe, disi blinde hem hai, dati de tapo da tori, vo a tan sondro vroektoe.

23. Ma da boen gron, dapee da siri fadom, dati de so wan soema, disi de jeri da tori, en disi kisi hem krin, en disi meki vroektoe; wan meki hondro, da trawan siksitentin en da trawan dritentin.

24. Dan Jesus teki wan tra gelykenis, potti na dem fesi, a taki: Gadokondre de geersi wan soema, disi sai boen siri na hem gron.

25. Ma na baka di dem soema slibi, hem vyand kom sai takroe wiwiri na mindri da areisi, en dan a gowi.

26. We, na baka di da areisi gro, en di a meki njanjam, da takroe wiwiri komopo na doro toe.

27. Vo da hede dem knegti go na da Masra, dem taki gi hem:

Masra, joe no ben sai boen siri na joe groen? 'pee da takroe wiwiri komopo dan?

28. Hem taki gi dem: Dati wan vyand vo mi ben doe. Dem knegti taki: We, joe no wani dan, vo wi go loetoe da takroe wiwiri?

29. Hem taki: No! somtem te oen loetoe da takroe wiwiri, oen kan loetoe da areisi toe.

30. Meki ala toe gro makandra, tee dem repi; en te ala areisi repi, dan mi sa taki gi dem kotiman: Go piki da takroe wiwiri fosi, tai hem na bosoe, vo wi bron hem; ma da areisi oen moe piki makandra, potti kibri na mi makzien.

31. Wan tra gelykenis moro Jesus teki, potti na dem fesi, a taki: Hemelkondre de leki wan mostert siri, disi wan soema teki, sai na hem gron.

32. Da siri de da moro pikin-wan troe vo ala tra siri; ma te a gro hopo, dan a kom moro bigi, leki ala tra kool, a kom wan boom srefi, en dem fowloe na ondro hemel kom liebi na ondro dem takki vo hem.

33. Wan tra gelykenis moro Jesus potti na dem fesi, a taki: Hemelkondre de leki wan zuur-degi, disi wan oeman teki, moksi nanga wan bali blom, a masi hem boen, tee da heeli lalabrede kom soewa.

34. Ala disi tori Jesus taki gi dem soema nanga gelykenis, en sondro gelykenis a no leri dem.

35. Da so da woord kom rei, disi wan profet ben taki: Mi sa hopo mi mofo nanga gelykenis; en dem tori, disi ben kibri sinsi Gado ben meki hemel en grontapo, mi sa taki krin, vo ala soema sabi.

36. Na baka Jesus bedanke dem soema, meki dem gowei, en hem srefi go na hoso toe. En hem disciple kom na hem, dem taki: Sani da gelykenis vo da takroe wiwiri na mindri da areisi wani taki? Poeloe dati moro krin gi wi!

37. Jesus piki dem, a taki: Da soema, disi sai da boen siri, dati da Soemapikien srefi.

38. Da gron, dati de da heeli grontapo; da boen siri, dati de dem pikien vo Gadokondre; da takroe wiwiri, dati de dem pikien vo da ogriwan.

39. Da vyand, disi de sai dem, dati da didiebri. Da tem vo dem repi, dati de da kaba vo grontapo; dem kotiman, dati da dem Engel.

40. We so leki soema de loetoe da takroe wiwiri, bron hem na ini faja; so srefi a sa waka toe na kaba vo grontapo.

41. Soemapikien sa seni dem Engel vo hem, en dem sa piki ala dem soema makandra, disi ben doe ogri en kroekoetoe, dem sa poeloe dem na ini hem kondre,

42. En dem sa hiti dem na ini da fajaoven, dapee dem sa bari, tee dem kau tifi.

43. Da dem regtvaardige soema sa letti so krin leki zon, na

dem tata kondre. Disoema habi jesi vo jeri, meki hem jeri!

44. Gadokondre de geersi wan goedoe toe, disi lidom kibri na ondro gron; en di wan soema finni hem, a no piki wan soema; ma nanga bigi plisiri, vo di a finni so wan goedoe, a go seli alasani, di a habi, a bai da gron.

45. So srefi Hemelkondre de geersi wan koopman, disi soekoe mooi perl.

46. En di a finni wan toemoesi mooiwan, a go seli alasani, di a habi, a bai da perl.

47. Ageen Hemelkondre de leki wan fisinetti; te dem hiti hem na ini watra, dem kisi ala soortoe fisi nanga hem.

48. Ma te a foeloe, dan dem hali hem kom na sjoro, dem go sidom piki dem boenwan, potti dem na ini tobo; ma dem takroe-wan dem teki, trowei.

49. So srefi sani sa waka toe na kaba vo kondre. Dem Engel sa go platie dem ogri soema nanga dem regtvaardige soema,

50. En dem ogriwan dem sa teki, trowei na ini da fajaoven, dapee dem sa bari, tee dem kau tifi.

51. En Jesus haksi dem: Hoe-fasi, oen kisi ala dem tori krin? Dem taki: Ja Masra.

52. Dan bem taki: We ibri-wan soema, disi sabi boekoe reti, en disi bekwaam vo leri trawan da tori Gadokondre, hem de leki wan tata vo wan hoso, disi habi wan bigi goedoe, en disi teki ou-roe nanga njoesani, tjari kom.

53. Na baka di Jesus kaba vo taki ala dem gelykenis, a komoto dapee, a gowei.

54. En di a kom baka na hem kondre, (na Nazaret,) a go leri dem na dem kerki, dati ala soema verwondroe vo hem, dem taki: Pee da soema kisi so bigi koni, vo a kan doe so bigi wonderwroko?

55. Hem no de da timreman pikien? Dem no kali hem mama Maria? En dem brara vo hem, a no Jakob en Joses en Simon en Judas?

56. En ala dem sisa vo hem no de nanga wi dia toe? We 'pee hem kisi ala dasani?

57. En dem teki' mandi na hem. Ma Jesus taki gi dem: Wan profet no habi nem na hem eigen kondre, en na hem hoso na hem famili.

58. En a no doe foeloe wonderwroko dapee, vo di dem no ben bibri na hem.

Kap. 14.

Herodes seni kili Johannes, de doopoeman. Kristus gi 5000 soema rijanjam. Petrus na ini da storm.

Da srefi tem granman Herodes kom jeri toe vo Jesus en vo alasani, di a doe.

2. En a taki gi dem gransoema vo hem: Da soema da Jophannes, da doopoeman; somtem a wieki baka na dede; somtem vo dati hede a doe so bigi wroko.

3. Bikasi hem srefi ben seni soema go kisi Jobannes, en a ben meki dem tai hem, potti hem

na doengroehoso, vo Herodias hede, hem brara Filippus wefi.

4. Bikasi Johannes ben taki na Herodes: A no reti so, disi joe teki hem vo joe wefi.

5. En a ben sa kili hem troe, efi a no ben moese frede dem tra soema; bikasi ala soema ben loekoe hem vo wan profet.

6. Ma wan dei, di Herodes ben verjari, da oemanpikien vo Herodias kom dansi na ala dem gransoema fesi, en dati ben doe Herodes toemoesi plisiri.

7. Vo da hede a pramisi hem, nanga sweri srefi, a taki, iniwan sani disi da pikien sa begi hem, hem sa gi hem.

8. En di da pikien ben go haksi hem mama rai fosi, a kom taki: Gi mi da hede vo Johannes, da doopoeman, dia na tapo wan pleti!

9. We dati hati koning vo troe: ma vo da sweri hede en vo dem tra soema hede, disi sidom na tafra dapee, a taki, meki dem gi hem.

10. En wantem a seni soema go na doengroehoso, koti Johannes hede.

11. En dem tjari da hede kom na tapo wan pleti, dem gi na da pikin oeman; en da pikin oeman teki hem: tjari gi hem mama.

12. Dan dem disciple vo Johannes kom teki hem skin, dem beri hem; en dan dem go verteli da tori na Jesus.

13. We di Jesus jeri dati, a komoto dapee, en na ini wan sipi a gowei na wan aparti plesi,

hem wawan. Ma di dem tra soema jeri dati, dem waka go na hem baka na foetoe; na ala foto dem komoto, go na hem.

14. We di Jesus komoto na ini sipi, kom na sjoro, en di a si ala dem foeloe soema, a kisi wan sari vo dem, en a helpi ala dem sikiman, vo dem kom boen.

15. Ma na mofo sabatem dem disciple kom na hem, dem taki: Dia no wan hoso de, en neti de klosibei; we bedanke dem soema, meki dem go panja na dem dorpoe, vo bai njanjam.

16. Ma Jesus taki gi dem: No, dem no ha vanoodoe, vo gowei; meki oenoe gi dem njanjam!

17. Dem taki; Wi nò habi wansani dia, leki feifi brede nanga toe fisi.

18. Hem taki: We, tjari dem kom gi mi dia!

19. En dan a taki, meki ala soema go sidom na tapo grasi, a teki dem feifi brede nanga dem toe fisi, a loekoe na hemel, a blesi dem; en dan a broko dem brede, a gi na dem disciple, en dem disciple platie dem rontoe, gi na dem soema.

20. En dem alamat njam, tee dem no wani moro; en dan dem go piki sakasaka, disi libi abra, dem foeloe twalf baskita.

21. En dem ben de omrent feifi doezend soema, disi ben njam dapee, sondro vo teli dem oeman nanga dem pikien.

22. Na baka Jesus meki dem disciple go hesi na ini sipi, a seni dem go na hem fesi na abrasei,

bifo hem meki ala dem tra soem
ma gowei.

23. En na baka di a seni ala
dem soema gowei kaba, dan a
klim go na tapo wan bergi, hem
wawan, vo begi dapee. En a tan
dapee tee sabatem, hem wawan.

24. Ma da sipi ben de na
mindri vo da zee kaba, a pina
toemoesi nanga da kras i watra,
bikasi da winti ben de kontrari.

25. Ma na baka mindrineti
Jesus kom na dem, a waka na
foetoe na tapo da watra.

26. We di dem disciple si,
hem waka so na tapo da watra,
dem sreki vo troe, dem taki, da
wan spookoe; en dem frede so
tee dem bari.

27. Ma Jesus bedaari dem
wantem, a taki: No frede! da
mi! San oen frede so?

28. Petrus piki hem, a taki:
Masra, efi da joe, kali mi dan, vo
mi kom na joe na tapo da watra!

29. Jesus taki: Kom dan! En
Petrus komopo na ini da sipi, a
waka na tapo da watra, kom na
Jesus.

30. Ma di a si wan tranga
winti hopo, djoesnoe a kom
frede; en di a bigin vo soen-
goe srefi, a bari, taki: Masra,
helpi mi!

31. En wantem Jesus langa
han gi hem, a holi hem, en dan
a taki gi hem: Pee da bri bi vo
joe de? Sani ben meki joe frede?

32. En di dem kom na ini da
sipi, wantem da winti saka.

33. En dem soema, disi de
na ini da sipi, dem kom sadom

na hem fesi, dem taki: Troe,
joe de Gado pikien!

34. En di dem waka go abra
nanga da sipi, dem kisi sjoro na
da kondre Genezaret.

35. Ma dem soema vo da
kondre ben sabi hem wantem,
en dem seni boodskop da heeli
kondre rontoe, en dem tjari ala
soortoe sikiman kom na hem,

36. Dem begi hem pasi, vo
dem kan meli da soom vo hem
klosi nomo. En ala soema, disi
meli hem, kom gezond.

Kap. 15.

*Jesus nanga dem Fariseman. A gi
4000 soema njanjam. Da Kan-
naan oeman.*

Da srefi tem som Fariseman
en meester vo wet vo Jerusalem
kom na Jesus, dem taki:

2. Vo san hede dem disciple
vo joe no doe dasani, disi dem
gransoema ben potti? Bikasi
dem no wasi dem han, bifo dem
go njam.

3. Hem piki dem, a taki: Vo
san hede oenoe pasa da gebod
vo Gado, nomo vo oen doe da-
sani, disi oen srefi ben potti?

4. Gado ben taki: Joe moe
respeki joe tata en mama; en
dasoema, disi floekoe hem tata
ofoe mama, hem moese dede.

5. Ma oenoe taki: Te wan
soema taki gi hem tata afoe ma-
ma: dasani disi mi kan teki vo
helpi joe, betre mi gi dali na
temple; hem doe reti; da soema
no ha vo respeki hem tata ofoe
mama moro.

6. Da so nanga ala dasani, disi oen srefi ben potti, oen meki da wet vo Gado no habi waarti moro.

7. Oen falsi soema! Profet Jesajas ben taki reti vo oen, dia taki:

8. Dem soema dia kom klosibei na mi nanga dem mofo, en nanga dem tongo dem de pryze mi, ma dem hatti de farawei vo mi;

9. Da wan soso wroko, disi dem dini mi; bikasi dem de leri falsi leri, disi liebisoema wawan ben meki.

10. Dan Jesus kali dem soema kom na hem, a taki gi dem: Jerimil en membre, san mi taki:

11. Dasani, disi de go na ini mofo, dati no de meki wan soema takroe, ma sani disi komopo na ini mofo, dati de meki soema takroe.

12. Na baka dem disciple drifi kom na hem, dem taki: Joe sabi, dem Fariseman hatti ben kom bron, di dem jeri joe taki so?

13. Jesus piki dem, a taki: Ala plantsoen, disi mi tata na hemel no ben plani, dem sa loetoe, poeloe.

14. Meki dem tan! Dem srefi de blinde soema, kaba dem wani sori pasi gi tra blindewan. Efi wan blinde soema de tjari wan tra blindewan, dem ala toe no sa fadom na ini gotro?

15. Petrus piki hem, a taki: Masra, poeloe da gelykenis morokrin gi wi!

16. Jesus taki gi dem: Hoe-fasi, oen srefi toe no kisi da torikrin jete?

17. Oen no begreipe jete, alasani disi de go na ini soema mofo, dati de go na ini hem bele, en dan a komoto baka na da srefi pasi, dapee ala tra njanjam komoto baka.

18. Ma dasani, disi *komoto* na ini soema mofo, dati komopo tee na ini hem hatti; en dati de meki soema takroe.

19. Bikasi na ini soema hatti ini ala ogri membre komopo: da vo kili soema, soetadoe, hoe-roedoe, foefoer, falsi getuige, en kosikosi.

20. Datte de demsani, disi de meki soema takroe. Ma vo go njam, sondro vo wasi han fosi, dati no meki soema takroe.

21. Na baka Jesus komoto dapee, a go tee na Tirus en Zidon kondre.

22. En loekoe! wan Kanaan oeman vo da srefi buurli kom bari na hem baka, a taki: Ke Masra! joe pikien vo David, sari vo mi! Wan ogri jeje de pina mi oemanpikien toemoesi.

23. Ma Jesus no piki hem wan woord. Vo da hede dem disciple kom begi hem, dem taki: Helpi hem tog, vo a kan gowei; bikasi a de bari doro na wi baka.

24. Ma hem piki dem, a taki: Dem no seni mi na tra soema, boiti na dem lasi skaap vo Israel famili wawan.

25. Ma da oeman kom, fadom na hem fesi, a taki: Masra, helpi mi!

26. Ma hem piki, taki: A no siti, vo poeloe brede na

dem pikien han, trowei gi na dagoe.

27. Da oeman taki: Ja Masra! (nomoro leki reti); ma tog dem pikien dagoe de njam dem saka-saka, disi libi 'abra na dem Masra tafra, fadom.

28. Now Jesus piki hem, a de, a taki Gado tangi, a broko taki: Oeman, joe habi bri bri vo troe! We, joe sa kisi dasani, disi joe hangri. En da srefi joe-roei hem pikien kom boen.

29. Ma di Jesus komoto dapee, a kom klosibei na da zee vo Galilea, na dapee a go na tapo wan bergi, sidom.

30. En foeloe soema kom na hem dapee, dem tjari laam soema, blindewan, stomwan, malengri-wan, nanga so meni tra-sikiman kom, dem hiti dem na Jesus foetoe, en hem helpi dem alamal.

31. En di dem soema si, fa dem stomwan taki, en 'fa dem malengri kom boen, en fa dem laam soema waka en dem blinde-wan si: dem alamal verwondroe vo troe, dem prye da Gado vo Israel.

32. En Jesus kali dem disciple vo hem kom na hem, a taki: Misari vo troe vo dem soema; bikasi a meki dri dei kaba, disi dem ben tan nanga mi dia, kaba dem no habi wansani vo njam; en mi no kan seni dem gowei, sondro dem njam fosi, vo dem no kom flauw na pasi.

33. Dem disciple taki gi hem: Pee wi sa teki so meni brede dia na woestein, vo wi kan gi so Veni soema njanjam?

34. Jesus taki gi dem: Hoe meni brede oen habi? Dem taki Seben, nanga som pikin fisi.

35. En hem taki gi dem soema, meki dem alamal go sidom na gron.

36. Dan a teki dem seben brede, a taki Gado tangi, a broko dem, a gi na dem disciple, en dem disciple platie dem, gi na dem soema.

37. En dem alamal njam, tee dem habi nofo. Na baka dem go piki dem sakasaka, disi libi abra, dem kisi seben baskita foeloe.

38. En ala dem soema, disi ben njam dapee, ben de omrent fodoezend soema, sondro vo teli dem oeman nanga dem pikien na ini.

39. Na baka Jesus meki dem soema gowei; en dan a go na ini wan sipi, a waka go na da buurti vo Magdala kondre.

Kap. 16.

Jesus waarskouwe dem soema, meki dem loekoe boen nanga dem Fariseman. A taki na fesi vo hem pina en dede.

Na dapee dem Fariseman en Saduceman kom na hem nanga wan kwestie, dem tes i en haksi hem, vo a sori dem wan marki vo hemel.

2. Ma hem piki dem, a taki: Sabatem oen taki: tamara wi sa kisi mooi weri, bikasi hemel de redi.

3. En na mamantem oen taki: tidei wi sa kisi storm-weri, bikasi hemel de redi moksi nanga blaka. Oen falsi soema! da fasi

vo da bigi hemel-tenti oen sabi; waarskouwe dem vo da leri vo fa oen no kan sabi da fasi en dem Fariseman en Saduceman. dem marki toe vo disi tem?

4. Da ogri soeta speli de soekoe wan marki, ma dem no sa kisi wan tra marki, leki di vo profet Jonas. Na baka a libi dem, en a gowei.

5. Ma dem disciple vo hem, di dem go na abrasei, dem ben vergiti vo teki brede nanga dem.

6. En Jesus taki gi dem: Loe-koe boen nanga da zuurdegi vo dem Fariseman en Saduceman!

7. Ma dem prakticeri dasani go, dem prakticeri hem kom, en dem taki na makandra: Som-tem vo dati a de taki, disi wi no ben teki brede nanga wi.

8. We di Jesus si dati, a taki gi dem? Pee da bribi vo oen de? San oen verlegi vo dati, disi oen no ben teki brede nan-ga oenoe?

9. Oen no verstaa mi jete? Oen no membre dem feifi brede moro, disi mi ben platie gi dem feifi doezend soema? Hoe meni baskita ben libi abra?

10. Oen no membre dem se-ben brede toe, disi mi ben platie gi dem fodoezend soema? hoe meni baskita ben libi abra?

11. We fa oen no verstaa mi dan? tog mi no taki vo *brede*, te mi taki: Loekoe boen nanga da zuurdegi vo dem Fariseman en Saduceman!

12. We now fosi dem kom begreipe, taki, Jesus no ben taki, dem moe loekoe boen nanga da zuurdegi vo brede, ma a ben

waarskouwe dem vo da leri vo dem Fariseman en Saduceman.

13. Na baka Jesus kom na da buurti vo da foto Cesarea Filippi, en a haksi dem disciple vo hem, a taki: Fa dem soema taki vo Soemapikien? hoesoe-ma da hem?

14. Dem piki hem: Som soema taki, joe da Johannes, da doopoeman; trawan taki, joe da Elias; trawan ageen taki, joe da Jeremias, ofoe wan vo dem ouroe profet.

15. Jesus taki gi dem: We, sani oenoe taki dan, hoesoema da mi?

16. Simon Petrus piki hem, a taki: Joe da Kristus, pikien vo da liebi Gado!

17. Jesus piki hem, a taki: Blesi vo joe, Simon, Jonas pikien! Bikasi skin en broedoe no ben meki joe sabi dati, ma mi tata na hemel.

18. We mi taki toe gi joe: Joe da Petrus, en na disi stoon tapo mi sa bouw 'mi gemeente, en didiebri nanga ala hem tranga no sa man vo moro hem.

19. We mi sa gi joe de sloto vo Hemelkondre; alasani disi joe sa tai na grontapo, sa tai na hemel toe; en alasani disi joe sa loesoe na grontapo, sa loesoe na hemel toe.

20. Na baka a gebiede hem disciple, vo dem no moe verteli na wan soema, taki, hem da Jesus, da Kristus.

21. Sinsi da tem Jesus bigin, vo waarskouwe hem disciple na

fesi, 'fa hem moese go na Jerusalem, en 'fa dem gransoema en grandomine en meester vo wet sa pina hem toemoesi, en 'fa dem sa kili hem, en di vo dri dei hem sa hopo baka.

22. Ma Petrus teki hem pikinso na sei, a vermane hem tranga, ataki: No Masra! Gado moe kibri joe! tog sosani no sa miti joe.

23. Ma Jesus drai hem fesi, a taki na Petrus: Komoto na mi fesi, joe Satan! joe de hindre mi; bikasi joehatti no membre so leki Gado wani, ma leki liebi-soema wani.

24. Dan Jesus taki gi dem disciple vo hem: Efi wan soema wani kom na mi baka, dan a no moe ke vo hem liebi; ma a moe teki hem kruis, waka kom na mi baka.

25. Bika disoema wani holi hem liebi, a sa lasi hem; ma 'disi sa lasi hem liebi vo mi hede, a sa finni hem.

26. Sani a kan helpi wan soema, efi a winni heeli grontapoe, kaba a lasi hem ziel? Ofoe, hoe paiman wan soema kan gi, vo loesoe hem ziel baka?

27. Bika te Soemapikien sa kom nanga hem tata glori, hem nanga dem Engel vo hem, dan a sa pai ibriwan soema, so leki hem wroko verdini.

28. Troe mi taki gi oen: Na mindri vo dem soema, disi tanapoe dia, som soema do, disi no sa tesi dedo, bifo dem si Soemapikien kom na hem koning-kondre

Kap. 17.

Wan glori romboto Jesus. A helpi wan soema, di habi da moensiki. A taki vo hem pina en dede.

Siksi dei na baka Jesus teki Petrus en Jakobus nanga hem brara Johannes, a gowei nanga dem tee na tapo wan hei bergi.

2. En na dem hai wan glori kom romboto hem dapee, hem fesi kom blinki leki zon, en hem klosi kom so krin en weti, leki katoen.

3. En loekoe! Moses en Elias kom na hem dapee, dem taki nanga hem.

4. Na baka Petrus bigin, a taki gi Jesus: Masra, da wan switi plesi diaso! Efi joe wani, wi sa meki dri masanga dia, wan vo joe, wan vo Moses en wan vo Elias.

5. We di hem taki so jete, loekoe! wan krin wolkoe saka kom na dem tapo. En wan stem komopo na ini da wolkoe, a taki: Disi da mi lobbi pikien, nanga hem mi habi mi plisiri; da hem oen moe jeri!

6. Di dem disciple jeri dati, dem sadom nanga fesi na gron, en dem skrekki toemoesi.

7. Ma Jesus go na dem, a fassi dem, a taki: Hopo, no frede!

8. We di dem hopo dem hai, dem no si wan soema, boiti Jesus wawan.

9. En na baka di dem komoto na da bergi, go na ondro, Jesus gebiedo dem, a taki: Dasani disi oen ben si dia, oen no moe taki

na wan soema, so langa Soemapikien no hopo baka jete na dede.

10. En dem disciple haksi hem, dem taki: Vo san hede dem meester vo wet taki dan, Elias moese kom fosi?

11. Jesus piki dem, a taki: Ja troe, Elias moese kom fosi, potti alasani reti baka.

12. Ma mi taki gi oen: Elias kom kaba, ma dem no ben wani sabi hem; dem ben doe nanga hem, san dem wani. We so srefi dem sa pina Soemapikien toe.

13. Now fosi dem disciple begreipe, a ben taki nanga dem vo Johannes, da doopoeman.

14. En di dem kom baka na ala dem tra soema, wan vo dem kom na Jesus, a fadom na hem foetoe,

15. A taki: Masra: sari vo mi pikien; hikasi a habi da moensiki, en a de pina toemoesi; no fotron a fadom na ini faja en na ini watratoe.

16. Mi ben tjari hem kom na dem disciple vo joe, ma dem no ben kan helpi hem.

17. Jesus piki hem, a taki: Ke, so wan verkeerti speli soemal! Bribi no de! Hoe langa mi moe tan nanga oen dan? Hoe langa mi moe holi pasiensi nanga oen? Tjari hem kom na mi dia!

18. Dan Jesus krasi hem, en wantem da didiebri komoto, en da srefi joeroe da boi kom boen.

19. Na baka dem disciple kom na Jesus, dem wawan, dem taki: Vo san hede wi no ben kan poeloe hem?

20. Jesus taki gi dem: Vo di oen no ha bri bi. Bika troe mi taki gi oen: Alwasi oen habi so pikin bri bi nomo, leki wan mostertsiri, kaba oen taki na da bergidia: Hopo, poeloe joe srefi dia, en go janda! a sa doe dati; en no wansani sa de, disi oen no kan doe.

21. Ma disi speli jeje joe no kan poeloe trafasi, boiti nanga begi en fasten.

22. Na baka di dem waka rontoe na Galileakondre, Jesus taki gi dem: Da tem sa kom, disi dem sa kisi Soemapikien, gi hem abra na liebisoema han;

23. En dem sa kili hem, en di vo dri dei a sa hopo baka. Ma dem disciple kisi bigi sari vo dati.

24. We di dem kom na Kaper naum, dem soema, disi habi da wroko, vo ontvange da moni vo temple, dem kom na Petrus, dem taki: Hoefasi, da meester vo oenoe no njoesoe, vo gi kontribusie na temple? Petrus taki: Ja.

25. Ma di a kom baka na hoso, bifo hem kan taki wan woord, Jesus haksi hem, a taki: 'Fa joe denke, Simon? Na hoesoema dem koning vo grontapo haksi tol ofoe kontribusie? na dem soema vo kondre srefi, ofoe na dem vreemde soema?

26. Petrus taki gi hem: Na dem vreemde soema. Jesus taki gi hem: We dan dem pikien vo kondre de vry vo dati.

27. Ma vo wi no meki dem kosi wi, go na zeekanti, go

hoekoe! en da fosi fisi, di joe kisi, da hem joe moe teki, hopo hem mofo, dapee joe sa finni wan piesi moni na ini; we da srefi moni teki, gi vo mi en vo joe.

Kap. 18.

Kristus de leri sakafasi. Heloe vo dem, disi de leri trawan vo doe ogri. Wi moe gi trawan pardon.

Da srefi joeroe dem disciple kom na Jesus, dem taki: Hoe-disi sa de da moro granwan na Gadokondre?

2. Jesus kali wan pikien kom na hem, a potti hem na dem mindri,

3. A taki: Vo troe, mi taki gi oen: Efi oen no verandre, teki da fasi vo dem pikien, oen no sa kom na Gadokondre.

4. We disoema saka hem srefi so, leki da pikien dia, hem de da moro granwan na Gadokondre.

5. En disoema teki so wan pikien (doe hem boen) na mi nem, hem de teki mi srefi.

6. Ma disoema seti trapoe gi wan vo dem moro pikinwan dia, disi bri bi na mi, vo a fadom; vo da soema a ben moro betre, dem tai wan bigi stoon na hem neki, soengoe hem na ini da moro dipizze, meki a dede.

7. Heloe vo grontapo vo da foeloe ogri hede, disi trawan de leri trawan! A troe, tes i en trapoe moese de; ma heloe vo da soema, disi de seti trapoe, meki trawan fadom!

8. We, efi joe han ofoe joe foetoe de tes i joe, vo doe ogri,

koti hem, trowei! A de moro betre vo joe, joe go laam en leki wan malengri na ini da boen liebi, leki joe habi toe han en toe foetoe, kaba dem hiti joe na ini da faja vo teego.

9. So srefi te joe hai wani tes i joe vo doe ogri, diki hem, trowei! A de moro betre vo joe, joe go na ini da boen liebi nanga *wan* hai, leki joe habi toe hai, kaba dem hiti joe na ini da faja vo hel.

10. Loekoe boen, vo oen no veragti wan vo dem pikinwan dia! bika mi taki gi oen: Dem Engel vo dem na ini hemel de si alatem da fesi vo mi tata na ini hemel.

11. Bika Soemapikien ben kom, vo verloesoe dem, disi ben lasi.

12. Fa oen membre? Efi wan soema habi wanhondro skaap, en wan vo dem lasi: hem no salibi dem negitentin na negi na tapo dem bergi, vo go soekoe da wan, disi lasi?

13. En efi a habi da boen hede, vo a finni hem, troe mi taki gi oen, a sa plisiri vo da *wan*, moro leki vo dem negitentin na negi, disi no ben lasi.

14. We so srefi oen tata na hemel no wani toe, *wan* vo dem pikinwan dia moe go lasi.

15. Efi joe brara doe joe ogri, go taki nanga hem, joe wawan. Efi a jeri joe, dan joe ben winni joe brara.

16. Ma efi a no jeri joe, dan go teki wan soema moro ofoe toe,

meki wan toe dri soema mofo
kan getuige, fa da heeli tori
ben de.

17. Efi a no jeri dem toe, dan
go taki nanga da heeli gemeente;
en efi a no jeri da gemeente toe,
dan libi hem en loekoe hem leki
wan heiden en tolnaar.

18. Troe, mi taki gi oen:
Sani disi oenoe sa tai na gron-
tapo, dati sa tai na hemel toe;
en sani disi oenoe sa loesoe na
grontapo, dati sa loesoe na he-
mel toe.

19. Moro mi taki gi oen: Efi
toe soema hatti vo oen akordere
makandra na grontapo, vo begi
Gado wansani, alwasi hoesani
dem begi, mi tata na hemel sa
gi dem.

20. Bika pee toe ofoe dri soema
de makandra na mi nem, na da-
pee mi srefi de na dem mindri.

21. Now Petrus kom na hem,
a taki: Masra, hoemeni tron mi
moe gi mi brara pardon, disi doe
mi ogri? A nofo, sebentron?

22. Jesus piki hem: Mi taki
gi joe, no sebentron, ma sebi-
tentin tron seben.

23. Vo da hede Hemelkondre
de geersi wan koning, disi wani
holi afreken nanga dem knegti
vo hem.

24. En di a bigin vo loekoe
dem boekoe, wan kom na hem
fesi, disi ben moese pai hem
tindoezend talent.

25. Ma di da soema no habi
wansani, disi a kan teki, vo
pai, da Masra taki, meki dem
seli hem nanga hem wefi nanga

hem pikien nanga alasani, di a
habi, meki hem kisi hem moni.

26. Ma da knegti fadom na
hem Masra foetoe, a begi hem,
taki: Masra, holi pasiens nanga
mi, mi sa pai joe alasani.

27. Now da Masra kisi wan
sari vo da knegti, a taki, meki
a go ma, hem no sa sockoe da
paiman moro.

28. We di da srefi knegti go-
wei, a miti wan tra knegti vo
da srefi Masra, disi ben moese
pai hem wanhondro sren; en a
kisi hem, a fassi hem na hem
neki, a taki: Gi mi da moni,
disi joe moese pai mi!

29. Da knegli fadom na hem
foetoe, a begi hem, taki: Holi
pasiensi nanga mi, mi sa pai joe
alasani.

30. Ma hem no wani, en
wantem a hiti hem na ini doen-
groehoso, a taki, meki a tan
dapee, tee a pai hem da heeli
paiman.

31. Ma di dem tra knegti vo
da srefi Masra si dati, a hati dem
toemoesi, en dem kom veriel
dem Masra alasani, disi pasa.

32. Dan da Masra kali da soe-
ma kom na hem fesi, a taki gi
hem. Joe ogri knegti! ala da
bigi paiman mi ben taki, joe no
ha vo pai mi moro, vo di joe
ben begi mi;

33. We a no fiti joe dan, vo
joe habi sarihatti vo joe masra-
ningre, so leki mi ben habi sari-
hatti vo joe?

34. En hem Masra hatti kom
bron, a gi hem abra na dem

skoutoe, meki dem pina hem so
langa, tee a pai hem alasani,
disi a moese vo pai hem.

35. We so srefi mi tata na
hemel sa doe nanga oenoe toe,
efi oen no gi pardon nanga oen
heeli hatti, ibriwan na hem brara,
disi ben doe hem ogri.

Kap. 19.

*Wan man nanga hem wefi no moese
platie. Jesus blesi dem pikien.
Bigi goedoe kan hindre soema, ro
soekoe Gadokondre.*

Na baka di Jesus kaba nanga
ala dem tori disi, dan a komoto
na Galilea, a kom na dem buurli
vo Judea, na abrasei vo Jordan.

2. Wan bigi hipi soema ben
waka kom na hem baka, en a
genezi dem sikiman dapee.

3. Ma dem Fariseman kom toe
na hem vo tesi hem, dem taki:
Hoefasi!, a reti, vo wan man
platie nanga hem | wesi, vo ini-
wan sani hede ?

4. Jesus piki dem, a taki: Oen
no lesi na bockoe jete, fa Gado,
di a ben meki soema na bigin,
ben meki *wan* man en *wan*
oeman ?

5. En a ben taki: Vo da hede
wan soema sa libi hem tata en
mama, a sa holi nanga hem wesi,
en dem toe sa de *wan* skin.

6. We da so dem no de toe
soema moro, ma dem de *wan*
skin. En dem, disi Gado ben
trouw makandra, no *wan* soema
moese platie dem baka.

7. Dan dem taki gi hem: Ma
vo san hede Moses ben taki dan,
dem mocse gi soema *wan* platie-

brifi, meki wan man kan platie
nanga hem wesi ?

8. Jesus taki gi dem: Ja, vo
oen tranga hatti hedc Moses ben
gi oen permisi, vo oen kan plati-
e nanga oen wesi; ma na begin
dasani no ben de so.

9. Ma mi taki gi oen: Da soc-
ma, disi platie nanga hem wesi,
efi a no de vo hoeroedoe hede,
kaba a teki wan trawan, hem
doe soetadoe; en disoema teki
da platie-oeman, hem doe soc-
tadoe toc.

10. Dan dem disciple taki gi
hem: Efi da wet vo wan man
nanga hem wesi de so, dan a no
boen, vo teki wesi ofoe man.

11. Ma Jesus taki gi dem: Ja,
ala soema no begreipe da woord;
dem wawan begreipe hem, disi
Gado ben gi da reti verstand.

12. Bikasi joe habi kapater,
disi gebore leki kapater; en joe
habi kapater, disi tra soema ben
kapater; en dan joe habi kapater
ageen, disi ben kapater dem srefi
vo Gadokondro hede. Disoema
kan begreipe dati, meki a be-
greipe !

13. Da srefi tem dem tjari
jonge pikien kom na hem, vo a
potti hem han na dem tapo, begi.
Ma dem disciple krasi dem soema.

14. Ma Jesus taki: Meki dem
pikien kom na mi, no tapo dem!
bikasi Gadokondre de vo dem.

15. En dan a potti hem han
na dem tapo, a gowei.

16. En loekoe! *wan* soema kom
na hem, a taki: Boen Meester!
hoe boen wroko mi moe doe,

vo mi kan kisi da boen liebi vo teego?

17. Ma Jesus taki gi hem: Fa joe kali mi boen? No wan soema de boen, boiti da *wan Gado*. Ma efi joe wani kom na da boen liebi, dan joe moë holi dem gebod.

18. Da soema taki gi hem: Hoedisi? Jesus taki: Joe no moe kili soema! Joe no moe doe soetadoe! Jo no moe foefoer! Joe no moe taki falsi getuige!

19. Respeki joe tata en mama! En: Lobbi ala tra soema, leki joe srefi!

20. Da jonkman taki gi hem: Ala dati mi ben doe sinsi mi pikien tem: sani mankeri mi jete?

21. Jesus taki gi hem: Efi joe wani de wan boen soema doro doro, dan go seli alasani, disi joe habi, gi (da moni) na potiman; dati sa meki joe kisi wan goedoe na ini hemel; en dan kom go nanga mi.

22. Di da jonkman jeri so wan taki, a gowei nanga sari; bikasi a habi focloe goedoe.

23. Ma Jesus taki gi dem disciple vo hem: Troe, mi taki gi oen: A de trobi, vo wan goedoeman kom na Gadokondre.

24. Ja mi taki wantron moro gi oen: Moro hesi wan kameel sa go na ini hai vo wan nainai, leki wan goedoeman sa kom na Gadokondre.

25. Di dem disciple jeri dati, dem sreki vo troe, en dem taki: Hoesoema sa kom na hemel dan?

26. Ma Jesus lockoe dem, a taki gi dem: Ja, liebisoema no

habi tranga vo dati; ma Gado kan doe alasani.

27. Now Petrus piki hem, a taki: Loekoe! *wi* ben libi alasani, waka kom na joe baka; hoe paiman wi sa kisi vo dati?

28. Ma Jesus taki gi dem: Vo troe, mi taki gi oen: Te alasani sa kom njoe njoe, te Soemapikien sa sidom na tapo da troon vo hem glori, dan oenoe, di ben holi nanga mi, sa sidom toe na twalf troon tapo, kroetoe dem twalf famili vo Israel.

29. Da soema, disi libi hem hoso, ofoe brara, ofoe sisa, ofoe tata, ofoe mama, ofoe wefi, ofoe pikien, ofoe pranasi, vo mi nem hede, hem sa kisi alasani hondron baka, en da boen liebi vo teego a sa kisi toe.

30. Ma nofo vo dem, disi de dem fosiwan, sa kom dem laastewan; en nofo vo dem, disi de dem laastewan, sa kom dem fosiwan.

Kap. 20.

Vo dem wrokoman na da droifdjari. Dem pikien vo Zebedeus. Toe blinde soema.

Bikasi Hemelkondre de geersi wan Masra, disi go na doro frockoe mamantem, vo joeroe soema, meki dem kom wroko na hem droifidjari.

2. En di a pramisi dem wrokoman, taki, hem sa gi dem wan sren ibriwan dei, en di dem tevredc nanga dati, a seni dem go na hem droifidjari.

3. Na negi joeroe a go na doro ageen, en di a finni som

tra soema moro, disi tanapoe soso na wovojo,

4. A taki gi dem: Go wroko toe na mi droifidjari, mi sa pai oen san disi reti!

5. En dem go. Dinatem nanga bakadina a go na doro ageen, en a doe so srefi.

6. Na feifi joeroe bakadina a go wantron moro, en di a finni soema ageen, disi tanapoe soso, sondro wan wroko, a haksi dem: San oen tanapoe dia? da heeli dei oen no doe wan wroko?

7. Dem taki gi hem: No wan soema kom joeroe wi. Hem taki gi dem: We, go wroko toe na mi droifidjari, en sani disi de reti, oen sa kisi.

8. Dan na sabatem da Masra vo da droifidjari taki na hem skrifiman: Go kali dem wrokoman, en pai dem! nanga da laatstewan joe moe bigin, en nanga da fosiwan joe moe kaba.

9. We di dem soema kom, disi da Masra ben joeroe na feifi joeroe bakadina, ibriwan vo dem kisi wan sren.

10. Ma di dem fosiwan kom, dem denke, dem sa kisi moro foeloe; ma ibriwan vo dem kisi wan sren toe.

11. We di dem kisi da moni, dem mandi nanga da Masra,

12. Dem taki: Dem laatstewan dia ben wroko *wan* joeroe nomo, kaba joe pai dem wanfasi nanga wi, di wi ben pina en sweti da heeli dei na ini da tranga zon.

13. Ma hem piki taki na wan vo dem: Mati, mi no doe joe

kroekoetoe. Joe no ben jocroe joe srefi gi mi vo wan sren?

14. We, teki joe paiman en go! Mi wani gi na dem laatstewan dia net so meni, leki mi gi na joe.

15. Ofoe, joe denke, mi no habi magti, vo doe nanga mi sani, leki fa mi wani? Ofoe somtem vo dati hede joe meki so wan doengroe fesi, disi mi habi so boenhatti?

16. We da so dem laatstewan sa kom dem fosiwan, en dem fosiwan sa kom dem laatstewan. Bikasi Gado kali foeloe soema, ma weiniki a kan teki vo hem.

17. Na baka Jesus teki pasi, a go na Jerusalem; en na pasi a teki dem twalf disciple vo hem aparti, a taki gi dem:

18. Loekoe! wi de go na Jerusalem now, en dem sa kisi Soemapikien, tjari go na dem grandomine en meester vo wet; en *dem* sa vonis hem, taki, a moese dede.

19. En dan dem sa gi hem abra na dem heiden, vo dem spotoe en geesele hem, kili hem na kruis; en di vo dri dei a sa hopo baka.

20. Da srefi tem da mama vo dem pikien vo Zebedeus kom na Jesus nanga dem toe pikien vo hem, a fadom na Jesus foetoe, vo begi hem wansani.

21. Jesus taki gi hem: San joe wani? Da mama taki: Meki dem toe pikien vo mi dia sidom na joe kondre, wan na joe reti han, en da trawan na joe kroekoe han!

22. Jesus piki hem, a taki:
Oen srefi no sabi, san oen begi.
Hoefasi, oen sa man ve dringi so
wan dranki, leki mi sa dringi?
en vo teki so wan doop, leki dem
sa doopoe mi? Dem taki: O ja,
dati wi kan.

23. Dan Jesus taki gi dem:
We da dranki, disi mi sa dringi,
oenoe sa dringi troe; en da srefi
doop, disi dem sa doopoe mi,
dem sa doopoe oenoe toe; ma
vo sidom na mi reli han en na
mi kroekoetoe han, dati no de
na mi tranga, vo gi na wan soe-
ma, boiti na dem, disi mi tata
ben verkiesi vo dati.

24. We di dem tin tra disciple
jeri dati, dem kom mandi nanga
dem toe brara.

25. Ma Jesus kali dem kom na
hem, a taki: Oen sabi, dem
hedeman vo grontapoe koman-
deri dem kondre, en dem moro
granwan vo dem habi vo taki na
dem trawan tapo.

26. Ma na oenoe mindri a no
moese de so; kontrari, disoema
wani bigi na oen mindri, moe
de oen ala foetoeboi.

27. En 'disi wani de da moro
granwan vo oenoe, moe de oen
knegti.

28. Bikasi Soemapikien srefi
no ben kom toe, vo meki soe-
ma dini hem, ma vo hem dini
soema, en vo hem gi hem liebi
abra vo wan paiman vo foeloe
soema.

29. Na baka di dem komoto
na Jeriko, foeloe soema go na
hem baka.

30. En loekoe! toe blinde soe-
ma sidom dapee na sei pasi; we
di dem jeri, Jesus de pasa dapee,
dem bari, taki: Ke Masra, joe
pikien vo David, sari vo wi!

31. Ma dem tra soema krasa
dem, taki, meki dem tapo dem
mofo. Ma now dem bari moro
tranga, dem taki: Ke Masra, joe
pikien vo David, sari vo wi!

32. En Jesus tan tanapoe, a
meki dem kali dem kom, a taki:
San oen wani, vo mi doe oen?

33. Dem taki gi hem: Masra,
vo wi hai moe hopo!

34. En Jesus kisi wan sari vo
dem, a meli dem hai; en wan-
tem dem hai hopo, dem waka
go na hem baka,

Kap. 21.

*Kristus teki wan boeriki, a rei go na
Jerusalem. A jagi ala dem baiman
en seliman komoto na ini temple.*

We di dem kom klosibei na
Jerusalem, na Betfage, na sei
da olyfbergi, Jesus teki toe dis-
ciple vo hem, a seni dem go,

2. A taki gi dem: Oen go
janda na da pikin foto, di de na
oen fesi; en te oen doro dapee,
oen sa si wan boeriki, tai nanga
tetei, nanga hem pikien na hem
sei; we da hem oen moe loesoe,
tjari kom gi mi.

3. En efi somtem wan soema
sa haksi oen, vo san hede oen
doe so, oen taki nomo: Masra
habi-dem vanoodoe, dan a sa
libi dem gi oen.

4. We ala dasani kom pasa
so, vo da woord vo wan profet
moe kom reti, di ben taki:

5. Oen go taki gi da wendje vo Zion: Lockoe, joe koning de kom na joe nanga safri hatti, a sidom rei na wan pikin boeriki tapo, da wan soso wroko-boeriki pikien.

6. We dem disciple go, dem doe so, leki Jesus ben taki gi dem;

7. En dem tjari da boeriki nanga hem pikien kom, dem bradi dem klosi na hem tapo, en dan dem meki Jesus go sidom na hem tapo.

8. Ma foeloe soema bradi dem klosi, potti na pasi; trawan koti pikin takki vo boom, trowei panja na pasi.

9. Ma dem soema, disi waka na fesi en na baka, dem bari tranga, dem taki: Hosiana vo David pikien! Grantangi vo Hem, disi de kom na nem vo Masra! Hosiana tee na tapo!

10. En di a doro na ini Jerusalem, da heele foto ron kom makandra, dem haksi: Hoesocma dati?

11. Dem trawan taki: Da Jesus, da profet vo Nazaret na Galileakondre.

12. En Jesus go na ini da temple vo Gado, a jagi ala dem baiman en seliman komoto na ini temple, a kanti dem soema tafra, disi sidom broko moni, nanga dem soema stoeloe, disi seli doifi dapee.

13. En a taki gi dem: Boekoo taki: Dem sa kali mi hoso wan begihoso; ma oenoe ben mcki a tron wan foesoerplesi.

14. We ala dati blindi soema nanga laamwan kom na hem na ini temple, en hem genezi dem.

15. Ma di dem grandomine en meester vo wet si dem wonder-wroko, di Jesus doe, en di dem jeri dem pikien, fa dem bari na ini temple, taki: Hosiana vo David pikien! dem mandi vo troe.

16. En dem taki na Jesus: Joe no jeri, san dem taki? Jesus taki gi dem: Ja (mi jeri). Ma oen no ben lesi nooit na ini boekoe: Joe hopo dem jonge pikien mofo, vo dem pryez joe, en dem pikien na bobis srefi moese singi joe.

17. Na baka Jesus libi dem, a komoto na Jerusalem, go na Betania, en na dapee a tan da neti.

18. Deibroko mamantem, dia go baka na Jerusalem, hangri kom kisi hem.

19. En di a si wan figaboom na sei pasi, a go na hem; ma di a no finni wansani na hem tapo, leki blaati wawan, a taki gi hem: Now no wan vroek toe sa gro na joe tapo moro nooit wantem! En djoesnoe da figaboom kom dre.

20. We di dem disciple si dati, dem verwondroe vo troe, en dem taki: Loekoe, fa da figaboom kom dre so hesi!

21. Ma Jesus piki dem, a taki: Troe, mi taki gi oen, efi oen habi reti bri bi, sondro oen twyfel, dan oen sa doe da srefi sani toe, disi oen si na da figaboom, en morosrefi; bika efi oen

sa taki na disi bergi dia: Hopo, hiti joe srefi na ini da bigi zec! dati sa kom so.

22. We alasani, disi oen soekoe na Gado nanga *begi*: efi oen bibri troe, oen sa kisi.

23. We di Jesus kom na ini temple, ala di a leri soema, dem grandemine en gransoema vo djoe kom na hem, dem taki: Hoe reti joe habi, vo doe ala demsani? hoesoema ben gi joe da tranga?

24. Jesus piki dem, a taki: Meki mi toe haksi oen wan woord; efi oen piki mi dati, dan mi sa taki gi oenoe toe, hoe-soema gi mi da tranga, vo doe ala demsani.

25. Vo hoepee doop vo Johannes ben de? vo hemel? ofoe vo liebisoema? We dem prakticeri na ini dem hatti, dem taki: Efi wi taki, vo hemel, dan hem sa taki: We vo san hede oen no ben bibri hem dan?

26. Ma efi wi taki, liebisoema ben seni Johannes vo doop, dan wi moe frede dem tra soema; bikasi ala soema ben loekoe Johannes vo wan profet.

27. We dem piki Jesus, dem taki: Wi no sabi. Ma Jesus taki gi dem: We, dan mi no sa taki gi oenoe toe, nanga hoesoema tranga mi doe ala demsani.

28. Fa oen denke? Wan soema ben habi toe manpikien. We, di a kom na da fosiwan, a taki: Mi pikien, go wroko tidei na mi droifidjari!

29. Ma hem piki hem, a taki:

No, mi no wani. Ma tog na baka a kom hati hem, en a go.

30. So srefi da tata go na da tra pikien, a taki hem da srefi sani. En da pikien piki hem, a taki: Ja Masra! ma tog a no go.

31. We hoedisi vo dem toe pikien ben doe hem tata wani? Dem taki gi hem: Da fosiwan. Dan Jesus taki gi dem: Troe, mi taki gi oen, dem tolnaar nanga dem hoeroesoema sa kom na Gadokondre moro hesi, leki oenoe.

32. Bika Johannes ben kom na oenoe, a sori oen da reti pasi, ma oen no ben bibri hem; ma dem tolnaar en hoeroesoema, dem ben bibri hem; en alwas i oen ben si dati, tog oen no ben kisi tra membre, vo oen srefi bibri hem toe na baka.

33. Jere wan tra golykenis moro: Wan granmasra meki wan droifipranasi, a plani boom, a meki wan omheini, a metsle wan wien persbaki na ini, nanga wan toren, en dan a joeroe hem gi tra soema, a meki wan reis go na wan tra kondre.

34. Na baka di da tem kisi vo droifi kan repi, a seni dem knegti vo hem go na dem soema, vo go teki som vroektoe vo da droifipranasi, tjari kom gi hem.

35. Ma dem soema teki dem knegti, dem fom da wan, da trawan dem kili, en di vo dri dem broko hem hede nanga stoon.

36. Dan da Masra seni tra knegti ageen, moro foeloe, leki dem fosiwan; ma dem doe dem

so srefi toe.

37. Ma na baka a seni hem pikien srefi go na dem, a taki: Tog vo mi pikien dem sa habi respeki.

38. Ma di dem soema si da pikin-masra kom, dem taki na makandra: Hem de da erfgenaam; kom go, meki wi kili hem, vo wi holi hem goedoe!

39. En dem kisi hem, dem troesoe hem komoto na ini da pranasi, en dan dem kili hem.

40. We te da Masra vo da pranasi sa kom, sani a sa doe nanga dem soema?

41. Dem taki gi hem: A sa kili dem ogri soema, meki dem dede wan ogri dede; en hem pranasi a sa go joeroe gi tra soema, disi sa gi hem dem vroek toe na reti tem.

42. Jesus taki gi dem: Oen no lesi na boekoe: Da stoon, disi dem basi ben trowei, *hem* tron wan tranga hoekoe-stoon? Masra srefi ben meki dati kom so, ma a de wan wondroesani na wi hai.

43. We vo da hede mi taki gi oen: Gado sa poeloe hem kondre na oen han, gi na dem heiden, en *dem* sa meki a si hem vroek toe.

44. We da soema, disi fadom na disi stoon tapo, a sa broko hem skin; ma da soema, disi da stoon fadom na hem tapo, da stoon sa masi hem krin krin.

45. We di dem grandomine en Fariseman jeri dem gelykenis vo hem, dem si wantem, Jesus taki dati vo *dem* srefi.

46. En vo da hede dem soekoe vo kisi hem; ma tog dem frede dem foeloe tra soema; bikasi meest ala soema ben loekoe Jesus vo wan profet.

Kap. 22.

Vo de koningbruiloft. Vo da hedemoni. En ro da hopo baka na dede.

En Jesus holi doro vo leri dem nanga gelykenis, a taki:

2. Gadokondre de geersi wan koning, disi meki wan trakteri, bikasi hem manpikien ben trouw.

3. En a seni dem foetoeboi vo hem go na doro, vo kali dem soema, di a ben verzoekoe kaba, meki dem kom na trouwhoso kom njam; ma dem no wani kom.

4. We vo da hede a seni tra foetoeboi ageen, a gi dem ordre, a taki: Go waarskouwe dem soema, di mi ben verzoekoe, taki gi dem: tafra klari kaba, mi slagti kow-nanga tra fatoe meti; alasani de klari; oen kom na trouwhoso kom njam!

5. Ma dem soema no ke vo dati, dem alamat gowei, wan na hem pranasi, trawan na hem wroko;

6. Ma som trawan ageen fadom na dem foetoeboi tapo, dem kosi dem en dem kili dem srefi.

7. We di da koning jeri dati, hem hatti kom bron vo troe; en wantem a seni wan komando go kili dem kiliman, a bron da foto vo dem krin krin.

8. En dan a taki gi dem foetoeboi vo hem: Da trakteri klari troe, ma dem soema no ben waarti.

9. We, go panja na ala strati, en kali ala soema, di oen finni; meki dem kom na trouwhoso kom njam.

10. We dem foetoeboi doe so, dem go panja na ala strati, dem kali so meni sōema makandra, iniwan di dem finni, ogrivan nanga boenwan, tee ala tafra foeloe nanga soema.

11. Na baka koning toe go na ini; en di a loekoe ala dem soema, a si, wan de na ini, disi no weri wan trouwklosi;

12. En a taki gi hem: Baja! fa joe kom na ini dia, sondro joe weri wan trouwklosi? Ma da soema no kan piki hem.

13. Dan koning taki na dem foetoeboi vo hem: Kom, tai hem han nanga foetoe, poeloe hem dia, en hiti hem na ini da moro doengroe horo, dapee dem sa kre tee dem kau tifi!

14. Bikasi Gado kali foeloe soema, ma weiniki a kan teki vo hem.

15. Na baka dem Fariseman go holi komparisi, vo prakticeri, fa dem sa doe, vo meki Jesus misi wan woord, vo dem kan fassi hem.

16. En dem seni som disciple vo dem nanga wan toe dri soema vo Herodes go na hem, dem seni taki gi hem: Meester, wi sabi, joe de wan vertrouw soema, joe de leri soema da pasi vo Gado reti, sondro joe frede wan soema; bikasi joe no de loekoe na wan soema perzon.

17. We taki gi wi, san joe

denke: a reli, vo wi gi hedemoni na Keyzer, ofoe a no reti?

18. Ma di Jesus si da triki en da falsi vo dem, a taki: Oen falsi soema! fa oen kom tesimiso, seti trapoe gi mi?

19. Sori mi da hedemoni! We dem sori hem wan sren.

20. En Jesus taki gi dem: We, hoesoema fesi dati, en hoesōema nem, di de na da moni tapo?

21. Dem taki gi hem: Di vo Keyzer. Jesus taki: We, gi dan na Keyzer, sani disi de vo Keyzer; en gi na Gado, sani disi de vo Gado.

22. Di dem jeri dati, dem srefi verwondroe; en dem libi hem, dem gowi.

23. Da srefi dei dem Saduceeman kom na hem, disi taki, dedesoema no wieki baka, en dem haksi hem, dem taki.

24. Meester! Moses ben taki: Efi wan soema dede, kaba a libi hem wefi sondro pikien, dan hem brara moe teki da oeman, meki pikien gi hem brara.

25. We seben brara ben liebi na wi mindri dia; da fosiwan teki wan wefi, ma a dede; en di a no habi pikien, a libi hem wefi gi hem brara.

26. So srefi di vo toe nanga di vo dri, tee dem ala seben dede.

27. En na baka vo dem alamal da oeman srefi dede toe.

28. We efi dem dedesoema wieki baka na dede, hoedisi vo dem seben brara sa kisi da oeman dan? bikasi dem ala seben ben habi hem?

29. Ma Jesus piki dem, a taki:
Oen teki dati toemoesi verkeerti;
bika oen no sabi boekoe, en da
tranga vo Gado oen no sabi toe.

30. Te dem dedesoema hopo
baka, dan dem no sa teki wefi
ofoe man moro; ma dem sa de
leki dem Engel vo Gado na ini
hemel.

31. Ma vo taki vo da hopo-
baka na dede, oen no ben lesi,
san Gado ben taki na oenoe, di
a taki:

32. Mi de da Gado vo Abra-
ham en da Gado vo Isaak en da
Gado vo Jakob? We Gado no
de wan Gado vo dem dedewan,
ma vo dem liebiwan.

33. Di dem tra soema jeri
dati, dem verwondroe vo troe
vo da leri vo hem.

34. Ma dem Fariseman, di
dem jeri, fa Jesus ben tapo dem
Saduceman mofo, dem kom ma-
kandra.

35. En wan vo dem, wan
meester vo wet, kom tesi hem,
a taki:

36. Meester, hoedisi de da
moro bigi gebod na ini da wet?

37. Jesus taki gi hem: Joe
moe lobbi Gado, joe Masra, nan-
ga joe heeli hatti, nanga joo heeli
ziel en nanga ala membre vo joe.

38. Dati dc da fosi en da
moro bigi gebod.

39. Ma da trawan de so srefi
toe, a taki: Joe moe lobbi ala tra
soema, so leki joe lobbi joc srefi.

40. Dem toe gebod dia de leri
wi alasani, disi da heeli wet
nanga dem profet de taki.

41. We di dem Fariseman ben
de makandra dapee, Jesus haksi
dem,

42. A taki: Fa oen denke vo
Kristus? hoesoema da hem tata?
Dem taki: David.

43. Jesus taki gi dem: Fa Da-
vid kan kali hem dan hem Masra?
di santa Jeje ben meki a taki:

44. Masra ben taki na mi
Masra: Go sidom na mi reti han,
tee mi potti ala joé vyand na
ondro joe foetoe, leki joe foe-
toebangi.

45. We di David kali hem
hem *Masra*, fa a kan de hem
pikien dan?

46. En nó wan soema ben
sabi vo piki hem wan woord; en
sinsi da dei no wan soema ben
habi hatti toe, vo haksi hem wan-
sani moro.

Kap. 23.

*Jesus kras i dem meester ro wet nanga
dem Fariseman. A taki, fa dem
sa go broko Jerusalem.*

Na baka Jesus waarskouwe
ala soema nanga dem disciple vo
hem, a taki:

2.-Dem meester vo wet nanga
dem Fariseman sidom na Moses
stoeloc.

3. We alasani, disi dem taki
gi oen, dati oen moe doe; ma
na dem eigen wroko oen no
moese loekoe; bika dem srefi no
doe dasani, disi dem leri trawan.

4. Dem de tai hebi bosoe,
disi no wan soema man vo tjari,
lai na tra soema neki, ma dem
srefi no wani meli dem nanga
wan fingga.

5. En alasani disi dem doe, dati dem doe vo nem hede wawan, vo tra soema moe si dem. Dem meki dem tefilin bradi en dem soom na dem klosi dem meki bigi.

6. So srefi na tafra en na kerki dem lobbi toemoesi, vo sidom na da moro hei plesi.

7. En a switi toe na dem, efi ala soema taki dem odi na publiki strati, en efi dem kali dem Rabbi! Rabbi!

8. Ma oenoe no moese meki soema kali oen Rabbi; bikasi *wan* Meester nomo oen habi, da Kristus; ma oenoe alamat de brara makandra.

9. So srefi oen no moe kali wan soema na grontapo oen tata; bikasi *wan* tata nomo oen habi, di de na hemel.

10. Oen no moe meki soema kali oen Meester toe; bikasi *wan* Meester nomo oen habi, da Kristus.

11. Da moro granwan vo oen moe de oen ala foetoehoi.

12. Bika disoema hopo hem srefi, hem dem sa saka; en disoema saka hem srefi, hem dem sa hopo.

13. Heloe vo oenoe, oen meester vo wet nanga oen Fari-seman! oen falsi soema! di oen tapo pasi gi soema, vo dem no moe kom na Gadokondre. Oen srefi no go na ini, en dem, disi wani go na ini, oen beletti toe.

14. Heloe vo oenoe, oen meester vo wet nanga oen Fari-seman! oen falsi soema! di oen

njam da goedoe vo dem poti weduwe, ala di oen taki, oen moe doe langa gebed gi dem. Wenaga dati oen sa hali wan moro ogri strafroe na oen tapo.

15. Heloe vo oenoe, oen meester vo wet nanga oen Fari-seman! oen falsi soema! di oen waka ala kondre doro, na zout-watra en na sjoro, vo meki *wan* soema tron djoe; en te a tron djoe kaba, dan oen meki da soema kom wan pikien vo didiebri, toetron moro ogri, leki oen srefi de.

16. Heloe vo oenoe! oen blinde soema, di wani sori trawan pasi. Oen taki: Efi wan soema teki da temple, sweri, dati no de wansani; me efi wan soema teki da goutoe vo temple, sweri, hem moese holi hem sweri.

17. Oen lauman! oen blinde soema! Sani de moro bigi? da goutoe? ofoe da temple, disi de meki da goutoe santa?

18. So srefi oen taki: Joe teki da altar, sweri? dati no de wansani; ma efi joe teki da offer, di de na tapo da altar, sweri dan joe moese holi joe sweri.

19. Oen lauman! oen blinde soema! Sani de moro bigi? da offer? ofoe da altar, di meki da offer kom santa?

20. We da soema, disi teki hem altar, sweri, hem no de sweri na da altar wawan, ma na ala dasani toe, disi de na hem tapo.

21. En da soema, disi teki hem temple, sweri, hem no de sweri na da temple wawan,

ma na Gado srefi , disi de liebi na ini.

22. En da soema , disi teki hemel , sweri , hem de sweri na da troon vo Gado , en na Gado srefi , di sidom na da troon tapo.

23. Heloe vo oenoe , oen meester vo wet nanga oen Fariseman! oen falsi soema! di oen gi oen procenti na kerki vo ibriwan pikiñ groentoe na djari ; ma da moro bigisani , disi da wet taki , vo kroetoe wan reti kroetoe , en vo sari soema , en vo holi woord , vo dati oen no ke . En tog wi moese doe disi , sondro vo verzuim da trasani .

24. Oen blide soema , di wani sori trawan pasi ! Efi oen si , wan pikin flei de na ini dasani , di oen dringi , djoesnoe oen doro hem na doekoe ; ma kameli oen no fisti vo swal .

25. Heloe vo oenoe , oen meester vo wet nanga oen Fariseman ! oen falsi soema ! Na dorosei oen krin oen beker nanga pleti heel boen , ma na inisei dem foeloe nanga ala soortoe bedriegi en foefoersani .

26. Joe blinde Fariseman ! go krin joe beker en pleti fosi na inisei , vo dem kan kom krin na dorosei toe .

27. Heloe vo oenoe , oen meester vo wet nanga oen Fariseman ! oen falsi soema ! oen de leki dem grebi , disi de sori mooi na dorosei , ma na inisei dem foeloe nanga dedesoema boonjon en nanga ala soortoe doti .

28. We so srefi oenoe de toe ; na dorosei , na soema fesi , oen de sori leki vroom soema ; ma na inisei oen hatti de foeloe nanga falsi en ala soortoe ogri .

29. Heloe vo oenoe , oen meester vo wet nanga oen Fariseman ! oen falsi soema ! di oen meki dem grebi vo dem profet mooi , nanga di vo dem ouroe boen bribisoema ;

30. Oen taki srefi : Efi wi ben de datem , di dem tata vo wi ben kili dem profet , wi no ben sa meki dem broedoe kom na wi tapo .

31. We nanga dati oen srefi bekenti , taki , oen de pikien vo dem soema , disi ben kili dem profet .

32. We go dan , doro da marki vo dem tata vo oenoe !

33. Oen sneki -broedoe ! oen kaiman -pikien ! Fa oen wani ron go kibri , vo oen no kom na ini da verdoemenis na ini hel ?

34. We loekoe ! mi sa seni (tra) profet kom na oen (ageen) , nanga koniman nanga leriman , di sabi boekoe ; ma som vo dem oen sa kili en kruisi , trawan oen sa wipi na oen kerki , en oen sa jagi dem , komoto na wan foto , go na wan trawan ;

35. Vo meki ala dem regtvaardige soema broedoe kom na oen tapo , disi dem ben trowei na grontapo , sinsi da broedoe vo da regtvaardige Abel , tee na da broedoe vo Zakarias , Barakias pikien , disi oen ben kili na ini temple na sei da altar .

36. Troe, mi taki gi oen, ala dasani sa kom so na disi kondre tapo.

37. Jerusalem ! Jerusalem ! joe di joe kili dem profet, en di joe fringi stoon na dem soema tapo, disi Gado ben seni kom na joe: hoe menitron mi ben wani kali dem pikien vo joe kom makandra, leki wan mama-fowloe de kali dem pikien vo hem kom makandra na ondro hem flei, ma oenoe no ben wani !

38. Loekoe! dem sa kom broko, pori oen hoso, libi hem soso gi oen.

39. Bika mi taki gi oen: So leki wi de, oen no sa si mi moro, tee da tem sa kom, disi oen sa taki: Grantangi vo Hem, disi de kom na nem vo Masra !

Kap. 24.

Vo da pori Jerusalem. En vo da laalste bigi kroetoe.

Na baka Jesus komoto na ini temple. En dem disciple kom na hem, dem sori hem da mooi gebouw vo da temple.

2. Ma Jesus piki dem, a taki: Ja, oen si ala dasani ? Troe, mi taki gi oen: No wan vo dem stoon dia sa tan na trawan tapo, disi no sa broko.

3. Na baka di Jesus ben go na da olyfbergi, sidom dapee, dem disciple kom na hem, dem wanwan, dem taki: Masra, taki gi wi, hoetem dati sa kom ? En hoe markijoe sa gi, vo soema kan sabi da joeroe, disi joe sa kom baka, en disi heeli grontapo sa kaba ?

4. Jesus piki dem, a taki: Loekoe boen, vo no wan soema kori oenoe !

5. Bika foeloe soema sa teki mi nem, dem sa kom taki: Mi da Kristus ! en da so dem sa kori foeloe soema.

6. Oen sa jeri toe vo feti en vo feti-babari; ma oen moe voorzigtig, oen no moe skreki. Bikasi ala dasani moese kom fosi, ma da kaba vo grontapo no de jete.

7. Bikasi wan kondre sa hopo, go feti nanga wan trawan; en wan koning sa hopo, go feti nanga wan trawan; so srefi tranga hangritem en pest-siki en aardbebi sa kom toe na nofo kondre.

8. Ma ala dati de da begin fosi vo da bigi nootoe.

9. Dan dem sa potti han na oenoe toe, dem sa pina en kili oen; en ala soema na ala kondre sa habi ogrihatti vo oen, vo mi nem hede.

10. Dan foeloe soema sa drai baka, taki, dem no de na da briji; en dem sa tori makandra, dem sa vyand makandra.

11. Foeloe falsi profet sa hopo toe, dem sa kori foeloe soema.

12. En di da ogri kroekoetoe liebi de go doro, dati sa meki da lobbi kom flauw toe na ini foeloe soema hatti.

13. Ma da soema, disi holi doro tee na kaba, hem ziel sa finni boen.

14. Ma da Evangelium vo Gadokondre dem moe preki fosi na heeli grontapo, vo ala soema

na ala kondre jeri hem, en vo soema, drai dem hede, tee vo no wan soema kan taki, hem no dem pikien vo Gado srefi, efi ben sabi; na baka da kaba vo a de mooglyk.
grontapo sa kom.

15. We te oen si da takroe pori, disi profet Daniel ben pramisi na fesi, taki, so a sa kom na da santa plesi: (disoema lesi da boekoe, meki a potti membre na dati!):

16. We da soema, disi de na Judakondre datem, meki hem ron go kibri na tapo dem bergi!

17. En 'disi de na tapo hoso, hem no moe saka na ondro, vo go teki sani na imi hem hoso.

18. En 'disi de na firi, hem no moe drai baka, vo go teki hem klosi.

19. Ma heloe vo dem oeman, disi de nanga bele datem, en disi ha pikien na bobbi!

20. Begi Gado, vo da ronwei vo oenoe no moe fadom na kou-roetem, ofoe na wan Saba!

21. Bikasi datem so wan nootoe en pina sa de, leki a no ben de jete, sinsi bigin vo grontapo tee noja, en leki a no sa kom moro ageen.

22. En efi Gado no koti da tem hafoe, no wan soema sa tan na liebi; ma vo dem pikien vo Gado hede a sa sjatoe dem dei, poeloe hafoe vo dem.

23. We efi datem wan soema kom taki gi oen: Loekoe, dia Kristus de! ofoe, janda a de! oen no moese bri bi.

24. Bikasi falsi Kristus nanga falsi profet sa hopo, dem sa doe bigi marki en wonderwroko, en nanga dati dem sa kori foeloe

soema, drai dem hede, tee vo dem pikien vo Gado srefi, efi a de mooglyk.

25. Oen si? mi taki oen alasani na fesi.

26. We efi dem kom taki gi oen: Loekoe! Kristus de na woestein! oen no moe go na doro; (en efi dem taki): Loekoe, a de na ini kamera dia! oen no moese bri bi.

27. Bika so leki dondrofaja de koti na hopo, a de letti na wan sei, en da srefi moment a de letti tee na abrasei toe: we so (onverwakti en so krin) da kom vo Soemapikien sa de toe.

28. 'Pee wan dede meti lidom, na dapee dem tingifowloe kom makandra.

29. We djoesnoe na baka vo da hebi pinaliebi zon sa kom doengroe en moen no sa letti moro, en dem star sa komoto na tapo, fadom; en da heeli hemeltenti sa seki en bewegi.

30. We, dan dem sa si da marki vo Soemapikien tee na hemel. En dan ala soema na heeli grontapo sa bari en kre, te dem si Soemapikien de kom na ini dem wolkoe vo hemel nanga bigi tranga en glori.

31. Dan hem sa seni dem Eng gel vo hem nanga krin trompet, dem sa kali ala dem boen pikien vo Gado kom makandra, komoto na ala fo winti en na ala hoekoe vo heeli grontapo.

32. Na da figaboom janda oen kan si wan gelykenis: So hesi da watra de go na ini dem takki,

en dem meki blaati, dan oen kan
sabi, dretem de klosibei.

33. We so srefi toe, te oen si,
ala-dasani bigin vo kom, dan oen
kan sabi, da tem de klosibei.

34. Troe, mi taki gi oen:
Dem soema vo disi tem no sa de-
de ala, bifo ala dasani kom.

35. Hemel en grontapo sa lasi,
ma dem woord vo mi no sa lasi.

36. Ma vo da dei en vo da
joeroe, no wan soema sabi; dem
Engel na hemel no sabi toe, ma
mi tata wawan sabi.

37. Ma so leki sani ben waka
na Noa tem, so srefi a sa waka
ageen, te Soemapikien kom baka.

38. Bika so leki dem ben doe,
bifo da zondoefloedoe kom, dem
njam, dem dringi, dem man teki
oeman, dem oeman teki man, tee
na da dei, disi Noa go na ini
da sipi;

39. En vo dati srefi dem no
ben ke toe, tee da zondoefloedoe
kom, kili dem alamat: we so
srefi a sa waka ageen, te Soemapi-
kien kom baka.

40. Datem toe soema sa de
na firi makandra; wan vo dem
Gado sa teki, da trawan a sa libi.

41. Toe oeman sa wroko na
mieli makandra; wan Gado sa
teki, da trawan a sa libi.

42. We, vo da hede oen moe
wakti! bika oen no sabi, hoe
joeroe oen Masra sa kom.

43. Tog dati oen srefi begrei-
pe: efi wan Masra sabi na fesi,
na hoe joeroe foefoerman sa
kom, dan a sa wakti boen, a no
sa meki dem broko hem hoso.

44. We so srefi oenoetoe moe
holi oen srefi klari; bika Soema-
pikien sa kom na wan joeroe,
disi oen no denke.

45. We hoedisi de so wan
vertrouw en bekwaam foetoe-
boi, disi hem Masra teki, potti
na ala dem trawan tapo, vo
a platie njanjam gi dem na
reti tem.

46. Blesi vo so wan foetoe-
boi, te hem Masra kom baka, efi
a finni hem doe so!

47. Troe, mi taki gi oen, a
sa potti hem, meki a loekoe ala
hem goedoe.

48. Ma efi so wan foetoeboi
de wan ogri soema, en a taki na
ini hem hatti: Mi Masra no sa
kom so hesi;

49. En dan a bigin vo fom
dem Masraningre vo hem, a njam
en dringi nanga dem droengoe-
man;

50. Dan da Masra vo da srefi
foetoeboi sa kom na wan dei,
disi hem no ben verwakti, en na
wan joeroe, disi hem no ben
denke;

51. En dan a sa strafroe en
masi hem, meki a kisi hem reli
paiman, so leki dem falsi soema
verdini. Dan da soema sa bari
tee a kau tifi.

Kap. 25.

*Da gelykenis vo dem tin wendje. Vo
dem talent. Da laatste kroeloe.*

Datem Gadokondre sa geer-
si tin wendje, disi teki dem lam-
poe, en dan dem hopo go miti
da bruidigom.

2. Feifi vo dem no ben koni, hem knegti kom, a potti dem, ma dem tra feifi ben koni.

3. We dem, disi no koni, teki dem lampoe, ma dem no teki oli nanga dem.

4. Ma dem koniwan teki oli toe na ini dem batra, tjari go nanga dem lampoe.

5. We di da bruidigom drai pikin langa, bifo a kom, slibi kom foefoer dem alamal.

6. Ma na mindrineti dem jeri wan ba'bari, taki: Loekoe, da bruidigom de kom! Oen hopo, go mihi hem!

7. We ala dem wendje hopo, en dem krin dem lampoe.

8. Ma dem, disi no koni, taki gi dem koniwan: Tangi tangi! gi wi hafroe vo oen oli; bikasi dem lampoe vo wi de go dede.

9. Ma dem koniwan piki, taki: No, dan wi no ha nofo, en oe-noe no ha nofo toe. Betre, oen go na koopman, bai vo oen srefi!

10. We ala di dem go bai, da bruidigom kom, en dem, disi ben klari, dem go nanga hem na ini trouwheoso; en dan doro sloto.

11. Na baka dem tra wendje kom toe, dem bari, taki: Masra, Masra! hopo doro gi wi!

12. Ma hem piki dem, a taki: Vo troe, mi taki gi oen: Mi no sabi oen!

13. We, wakti oen srefi! — so Jesus taki — bikasi oen no sabi da dei en da joeroe, disi Soemapikien sa kom baka.

14. So leki wan soema, disi meki wan reis go na wan tra kondre, bifo a gowei, a kali ala

hem go wroko nanga hem goedoe.

15. Na wan a gi feifi talent, na da trawan *toe*, en na di vo dri a gi *wan* nomo; ibriwan a gi so meni, leki a bekwaam vo wroko nanga hem; en dan a gowei.

16. We da fosiwan, disi ben kisi feifi talent, hem go wroko nanga da moni, a bai sani, seli sani, en so a winni feifi tra talent moro na tapo.

17. So srefi da trawan, di ben kisi *toe* talent, hem doe so srefi *toe*, en so a winni *toe* tra talent moro.

18. Ma di vo dri, disi ben kisi *wan* nomo, hem go diki wan horo, a beri hem Masra moni na ondro gron.

19. We na baka vo wan langa tem, di da Masra vo dem knegti kom baka, a meki dem kom, gi hem verantwoortoe.

20. We fosi da soema kom, disi ben kisi feifi talent, a teli feifi tra talent moro na tapo, a taki: Masra! feifi talent joe ben gi mi; loekoe dia! mi winni feifi trawan moro na tapo.

21. Hem Masra taki gi hem: Dati boen, joe de wan boen en vertrouw knegti! We di joe ben loekoe da pikinsani so boen, mi sa meki joe loekoe wan moro bigisani gi mi. Go na ini, na joe Masra, plisiri!

22. Na baka da trawan kom toe, disi ben kisi *toe* talent, a taki: Masra! *toe* talent joe ben gi mi; loekoe dia! mi winni *toe* trawan moro na tapo.

23. Hem Masra taki gi hem :
 Dati boen, joe de wan boen en vertrouw knegti ! We, di joe ben loekoe da pikinsani so boen, mi sa meki joe loekoe wan moro bigisani gi mi. Go na ini, na joe Masra, plisiri !

24. Na baka di vo dri kom,
 disi ben kisi *wan* talent nomo,
 a taki : Masra, di mi sabi, joe
 de wan ogri Masra, joe de koti,
 pee joe no ben plani; en joe
 lobbi piki sani, pee joe no ben
 panja trowei :

25. We vo da hede mi ben
 frede, mi go kibri joe talent na
 ondro gron. Loekoe dia, mi
 tjari joe talent kom baka; teki
 hem !

26. Ma hem Masra piki hem,
 a taki : Joe ogri lesi soema ! Efi
 joe ben sabi, mi koti, pee mi no
 ben plani, en mi piki sani, pee
 mi no ben panja trowei :

27. We, vo san hede joe no
 ben teki mi moni dan, potti na
 intres ? dan, te mi, kom baka,
 mi ben kan kisi mi moni baka
 nanga dem intres na tapo.

28. We oen kom ! poeloe da
 wan talent na hem han, gi na da
 soema , di habi tien talent.

29. Bika disoema habi kaba,
 hem sa kisi moro foeloe, meki a
 habi foeloe pasamarki; ma di-
 soema no habi, na hem han dem
 sa poeloe da pikinsani srefi, disi
 a habi .

30. We, teki da ogri knegli,
 disi no waarti, hiti hem na ini da
 moro doengroe horo, dapee dem
 sa bari, tee dem kau tifi.

31. Ma te Soemapikien sa kom
 nanga hem glori, hem nanga ala
 dem santa Engel, dan a sa sidom
 na hem gloritroon tapo.

32. En dan dem sa kali ala
 soema vo ala kondre kom ma-
 kandra na hem fesi, en hem
 sa platie dem, leki wan herder
 platie dem skaap nanga dem
 boko.

33. Dem skaap a sa potti na
 hem reti han, en dem boko a sa
 potti na hem kroekoetoe han.

34. Dan da koning sa taki gi
 dem na hem reti han : Oen kom,
 oenoë disi mi tata blesi ! go liebi
 na da kondre, disi ben klari vo
 oenoë sinsi bigin vo grontapo.

35. Bikasi mi ben de nanga
 hangri , ma oenoë ben gi mi
 njanjam. Mi ben drewatra, ma
 oenoë ben gi mi vo dringi. Mi
 ben de wan vreemde soema, ma
 oenoë ben teki mi na oen hoso.

36. Mi ben de naakend , ma
 oenoë ben gi mi klosi vo weri.
 Mi ben siki, ma oenoë ben kom
 loekoe mi. Mi ben de na doen-
 groehoso , ma oenoë no ben sjem
 vo kom na mi.

37. Dan dem regtvaardige
 soema sa piki hem , taki : Masra,
 hoetem wi ben si joe nanga
 hangri, vo wi ben gi joe njan-
 jam ? Hoetem wi ben si joe
 nanga drewatra, vo wi ben gi
 joe vo dringi ?

38. Hoetem wi ben si joe na
 strati leki vreemde soema, vo wi
 ben teki joe na wi hoso ? Hoe-
 tem wi ben si joe naakend , vo
 wi ben gi joe klosi ?

39. Hoetem wi ben si joe siki ofoe na doengroehoso, vo wi ben kom loekoe joe?

40. Ma koning sa piki dem, taki: Troe, mi taki gi oen: dasani, disi oen ben doe na wan vo dem moro poti brara vo midi, dati oen ben doe na mi srefi.

41. Na baka a sa taki toe gi dem na hem kroekoetoe han: Komoto na mi fesi, oen ver-floektoe soema! go na ini da faja, disi de bron teego, en disi ben letti granwei kaba, vo bron didiebri nanga dem engel vo hem.

42. Bika mi ben de nanga hangri, ma oenoë na ben gi mi njanjam. Mi ben drewatra, ma oenoë no ben gi mi vo dringi.

43. Mi ben de wan vreemde soema, ma oenoë no ben teki mi na oen hoso. Mi ben de naakend, ma oenoë no ben gi mi klosi vo weri. Mi ben siki en mi ben de na doengroehoso, ma oenoë no ben kom loekoe mi.

44. Dan dem sa piki hem toe, taki: Masra! hoetem wi ben si joe nanga hangri, ofoe nanga drewatra, ofoe leki wan vreemde soema, ofoe naakend, ofoe siki, ofoe na doengroehoso, kaba wi no ben helpi joe?

45. Ma hem sa piki dem, taki: Vo troo, mi taki gi oen: dasani, disi oen no ben doe na wan vo dem moro poti brara vo midi, dati oen no ben doe na mi srefi.

46. We da so *dem* sa go pina teego; ma dem regtvaar-dige soema sa go na da boen liebi vo leego.

Kap. 26.

Kristus njam da laaste Paaska. A potti da santa avondmaal. Da hebbi pina vo hem.

Na baka di Jesus kaba nanga ala dem tori disi, dan a taki gi dem disciple vo hem:

2. Oen sabi? tratamara wi de go njam Paaska; we dan dem sa tjari Soemapikien go na kroetoe, en dem sa vonis hem, taki, a moese dede na kruis.

3. Da srefi tem dem grandomine en meester vo wet nanga dem gransoema vo kondre ben de na komparisi kaba, na grandomine Kajafas hoso,

4. Dem sidom prakticeri makandra, fa dem sa doe, vo kisi Jesus na wan konifasi, vo dem kan kili hem.

5. Ma dem taki wantem, dem moese voorzigt, vo dem no doe dati na Paaska, vo wan oproeroe no hopo na kondre.

6. We di Jesus de na Betania na Simon hoso, di ben habi da melaats-siki:

7. Wan oeman kom na hem, a tjari wan alabaster-batra nanga toemoesi dieri en switi smerioli, en a kanti da oli na Jesus hede tapo, ala di a sidom na tafra.

8. We di dem disciple vo hem si dati, dem kom mandi vo dati, dem taki: Vo san hede a trowei da oli vo soso, vermorsoe?

9. Dem ben kan seli da oli dieri, en da moni dem ben kan gi na potiman.

10. Ma di Jesus si dati, a taki gi dem: San oen finni foutee na

da oeman? A ben doe wan boen wroko na mi.

11. Potiman de nanga oen alatem, ma *mi* oen no habi alatem.

12. Disi a ben kanti da oli na mi skin tapo, nanga dati a ben salvoe mi vo mi beri.

13. Vo troe, mi taki gi oen: Na ala kondre, 'pee dem sa preki disi Evangelium, dem sa taki vo dasani toe, disi a ben doe di djoesnoe dia, en dem sa membre hem.

14. Na baka Judas Iskariot, wan vo dem twalf disciple, go na dem grandomine,

15. A taki gi dem: San oen sa gi mi, efi mi tori hèm gi oen? Dem taki, dem sa gi hem dri-tentin piesi silvermoni.

16. En sinsi da tem a bigin vo loekoe wan boen okasi, disi a kan meki dem kisi Jesus.

17. We da fosi dei, disi dem (djoe) bigin vo njam masoo, dem disciple kom na Jesus, dem taki: Na hoepee joe wani, wi go meki Paaskalam klari, vo joe njam?

18. Hem taki: Go na ini foto na wan soema, so wan so, taki na hem: Wi Masra seni taki gi joe: da tem vo mi de klosibei, mi sa kom njam Paaskalam na joe hoso, mi nanga dem disciple vo mi.

19. We dem disciple doe so, leki Jesus taki gi dem, dem go meki Paaskalam klari.

20. En na sabatem Jesus go sidom na tafra, hem nanga dem twalf (disciple).

21. En ala di dem njam, Jesus taki: Troe, mi taki gi oen: Wan vo oen sa tori mi.

22. We dati meki dem kom verlegi, en dem bigin vo haksi hem, wan na trawan baka: Masra, da mi?

23. Hem piki, taki: Da srefi soema, disi de njam nanga mi na ini *wan* pleti, da hem sa tori mi.

24. A troe, alasani moese kom so nanga Soemapikien, leki boekoe taki vo hem: ma tog, heloe vo da soema, disi te tori Soemapikien! A ben moro betre vo da soema, efi nooiti a ben gebore.

25. Toen Judas, da toriman srefi, haksi toe: Rabbi, da mi? En Jesus taki gi hem: So leki joe taki.

26. We ala di dem sidom njam, Jesus teki brede, a blesi en broko hem, gi na dem disciple, a taki: Oen teki, njam! dati da mi skin.

27. Na baka a teki da beker, a danke, gi na dem disciple, a taki: Oen alamat dringi vo hem!

28. Bika dati da mi broedoe, di vo da njoe verbond, disi sa ron vo oenoe en vo so meni soema hede, vo poeloe soema zondoe.

29. Ma mi taki gi oen, mi no sa dringi vo da droifiboom wien moro, tee da dei, disi mi nanga oenoe sa dringi hem njoe na mi tata kondre.

30. Na baka di dem ben singi da tangipsalm (vo komopo na tafra), dem go na doro na da olyfbergi. •

31. En Jesus taki gi dem: Disi neti oen alamal sa kisi tra membre, libi mi. Bikasi boekoe taki: Mi sa fom da herder, en dem skaap vo da hiepi sa panja gowei.

32. Ma te mi hopo baka, mi sa waka go na oen fesi tee na Galilea.

33. Ma Petrus piki hem, a taki: Alwasi ala dem trawan kisi tra membre, libi joe, tog *mi* no sa kisi tra membre, libi joe nooit wantem.

34. Jesus taki gi hem: Vo troe, mi taki gi joe, di neti srefi, bifo kakka bari, joe sa meki lei dritron kaba, taki, joe no sabi mi.

35. Petrus taki gi hem: Alwasi mi moese dede nanga joe makandra, tog mi no sa taki, mi no sabi joe. We so srefi ala dem tra disciple taki toe.

36. Na baka Jesus nanga dem disciple kom na wan buiti, disi dem kali Getsemane, en a taki gi dem: Go sidom dia so langa, tee mi go janda go begi.

37. En a teki Petrus nanga dem toe pikien vo-Zebedeus, meki dem kom nanga hem, en dan a kom na wan toemoesi sari en hebi,

38. A taki gi dem: Mi ziel de nanga sari, tee vo dede. Tan dia nanga mi, no slibi!

39. Dan a go pikinso na sei, a hiti hem srefi nanga fesi na gron, a begi taki: Mi tata! efi a *kan* de, grantangi! no meki mi moe dringi so wan dranki! Ma tog, no doe so leki *mi* wani, ma leki *joe* wani. .

40. Di a kom baka na dem disciple vo hem, en di a finni dem na slibi, a taki na Petrus: Hoefasi, oen no kan tan na hai nanga mi *wan* joeroe srefi?

41. Oen wakti! en holi begi, vo oen no fadom na ini tesi. Alwasi hatti wani, tog skin no ha stranga.

42. Dan a go begi vo toetron ageen, a taki: Mi tata! efi a no *kan* de, vo da dranki pasa mi, sondro mi dringi hem? pasiens, meki a kom so, leki joe finni vo boen!

43. Toen di a kom baka, a finni dem na slibi ageen; bikasi slibi ben tapo dem hai.

44. En a libi dem ageen, a go begi vo dritron, a begi da srefi begi ageen.

45. Dan a kom baka na dem disciple vo hem, a taki gi dem: We, slibi dan en ruste! Loekoe, da joeroe de klosibei, disi dem sa tjari Soemapikien go, gi hem abra na pikadosoema han.

46. Oen hopo! meki wi go-wei! Oen si! da soema dia kabaa, disi de go tori mi.

47. We di a taki so jete, loekoe! Judas, wan vo dem twalf disciple doro dapee nanga wan bigi hiepi soema, disi dem grandomine en gransoema vo kondre ben seni, dem alamat tjari houroe nanga tiki na han.

48. Ma da toriman ben gi dem wan marki, a ben taki: Da soema, disi mi sa bosí, da hem oen moe kisi,

49. En wantem a go klosibei

na Jesus, a taki: Odi Rabbi! en a bosi hem.

50. Ma Jesus taki gi hem: Baja! san meki joe kom dia? So dem trawan kom wantem, dem potti han na Jesus, en dem kisi hem.

51. En loekoe! wan vo dem, di de nanga Jesus, langa hem han, a hali hem houroe, en so a naki da foetoeboi vo grandomine, tee a koti hem jesi.

52. Ma Jesus taki gi hem: Potti joe houroe baka na ini hem boeba; bika da soema, disi teki houroe, houroe sa kili hem. (1 Mos. 9, 6.)

53. Joe denke, mi no kan begi mi tata wantem, vo a seni moro leki twalf legion Engel kom gi mi?

54. Ma fa boekoe sa kom reti dan? Tog alasani moese kom so.

55. Na baka Jesus taki na da hiepi soema: Oen kom dia nanga houroe en nanga tiki, vo kisi mi, leki wan kiliman. Tog mi ben de nanga oen aladei na ini temple, pee mi ben leri soema, sondro oen ben potti han na mi.

56. Ma ala dasani moese kom so, vo ala taki vo dem profet kom reti. We now ala disciple libi hem, dem ronwei.

57. Ma dem soema, disi ben kisi Jesus, dem tjari hem go na grandomine Kajafas, pee dem meester vo wet nanga dem grando- soema ben kom makandra.

58. Ma Petrus waka safri na hem baka, tee na grandomine hoso; en a go na ini, sidom

nanga dem skoutoe, vo si, fa dasani sa waka nanga Jesus.

59. We dem grandomine en gransoema nanga da heeli kroetoe soekoe falsi getuige, disi moe klage Jesus, vo dem kan vonis hem, taki, a moese dede.

60. Ma dem no finni wansani. Alwasni nofo falsi getuige hopo, tog dem no finni wansani. Na baka toe falsi getuige hopo,

61. Dem taki: Da soema dia ben taki: Mi kan broko da temple vo Gado, en na ini dri dei mi kan meki hem baka.

62. Now grandomine hopo, a taki na Jesus: Hoefasi, joe no piki wansani? (Joe no jeri,) san dem klage joe?

63. Ma Jesus no piki hem. Vo da hede grandomine taki ageen na hem: Mi teki da liebi Gado: sweri en taki gi wi, efi joe de Kristus, da pikien vo Gado.

64. Jesus taki gi hem: So leki joe taki. Ma mi taki gi oen: Bambei oen sa si Soemapikien sidom na reti han vo da maje- stieit vo Gado, oen sa si hem kom na ini dem wolkoe vo hemel.

65. Now grandomine pliti hem klosi, a taki: A kosi Gado! Hoe wroko wi habi nanga getuige moro? loekoe! oen srefi ben jeri now, fa a ben kosi Gado.

66. San oen denke? Dem piki hem, taki: A verdini vo dede.

67. Dan dem spiti hem na ini hem fesi, dem naki hem nanga kofoe; trawan gi hem so meni klap na hem sei fesi,

68. Dem taki: We Kristus, komparisi vo Jesus hede, fa dem joe profet! taki gi wi, hoesoe-
ma ben naki joe?

69. Ala dati Petrus sidom wakti jete na dorosei. Na da-
pee wan oemanfoetoeboi kom na hem, a taki: Joe ben-de toe nan-
ga da Jesus vo Galilea!

70. Ma Petrus stry, en na fesi vo dem alamat a taki: Mi no
sabi, san joe taki.

71. Ma di a kom na doro na plasi, wan tra oeman kom si hem, en da oeman taki gi dem tra soema, disi tanapoe dapee: Disi dia ben holi toe nanga da Jesus vo Nazaret.

72. Ma hem stry ageen, en a sweri, taki: Mi no sabi da soema.

73. Pikinso moro na baka dem seema, disi tanapoe dapee, kom na Petrus, dem taki gi hem: Troe, joe de wan vo dem toe; bika joe tongo srefi de tori joe.

74. Ma Petrus begin vo ver-floekoe hem srefi, a sweri taki: Mi no sabi da soema. En wan-tem kakka bari.

75. Now Petrus kom membre dem woord vo Jesus, di a ben taki gi hem: Bifo kakka bari, joe sa meki lei dritron, taki, joe no sabi mi. En so a go na doro, a kre reti reti.

Kap. 27.

Dem gi Jesus abra na Pilatus. Ju-das hanga hem srefi. Dem spikri Jesus na kruis.

Deibroko mamantem ala grandomine en gransoema vo kondre kom makandra, dem holi

komparisi vo Jesus hede, fa dem sa doe vo kili hem.

2. En so leki a ben tai, dem tjari hem gowei, dem gi hem abra na Poncius Pilatus.

3. We di Judas, da toriman, si, dem vonis Jesus, taki, a moese dede, now a kom hati hem; en a teki dem dritentin piesi silvermoni, tjari dem kom baka gi dem grandomine en gran-soema,

4. A taki: Mi doe ogri vo troe, disi mi ben seli da broedoe vo so wan reti soema, disi no doe wan ogri. Ma dem taki: Hoe wroko wi habi nanga dati? dati de na joe verantwoortoe.

5. En Judas go hiti da moni na ini temple, en dan a gowei, hanga hem srefi.

6. Ma dem grandomine teki da moni, dem taki: A no fiti, vo potti so wan moni na ini kerki bus; bikasi da broedoe moni.

7. We dem prakticeri makandra, san vo doe nanga da moni, en dan dem go na wan basi, disi meki patoe, dem bai wan piesi gron vo hem: en da srefi gron dem meki vo wan be-riplesi vo dem vreemde soema, disi komopo na tra kondre.

8. Vo da hede dem kali da srefi gron *broedoegron* tee tidei jete.

9. We da so da taki vo profet Jeremias kom reti, di a ben taki: Dem ben haksi dritentin piesi silvermoni na dem pikien vo Is-rael; bikasi dati ben de da prys vo da soema, dist dem ben seli, so leki dem preceri hem.

10. En da srefi moni dem teki, bai wan gron vo wan patoebakker, so leki Masra ben taki gi mi.

11. We di Jesus tanapoe na fesi vo granman, granman haksi hem, a taki: Hoefasi, da joe de da koning vo dem djoe? Jesus taki gi hem: So leki joe taki.

12. Ma di dem grandomine en tra gransoema taki toemoesi sani, potti na hem tapo, Jesus no piki dem wansani.

13. Toen Pilatus haksi hem: Hoefasi, joe no jeri? so meni ogri dem taki, joe doe?

14. Ma Jesus no piki hem wan woord, en dati meki granman srefi kom verwondroe toemoesi.

15. Ma na Paaskafeest granman ben njoesoe alatem, vo poeloe wan banditi na doengroehoso, gi hem fri, iniwan di dem wani.

16. We da srefi tem wan soema ben de na doengroehoso, a nem Barrabas, wan toemoesi ogri soema pasamarki.

17. We di dem de makandra dapee, Pilatus taki gi dem: Hedisisi oen wani, mi loesoe gi oen? Barrabas? ofoe Jesus, disi dem kali Kristus?

18. Bika a ben sabi heel boen, dati vo djaloesoe hede wawan dem ben tjari Jesus kom na kroetoe.

19. Ma di Pilatus sidom na hem kroetoestaeloe, hem wefi seni waarskouwe hem, a taki: No kroetoe da regtvaardige soema; di neti mi ben drem vo bem, en

da tori ben gi mi wan reti hebi na mihatti.

20. Ma dem grandomine en gransoema meki toemoesi obsteeki na mindri ala dem soso soema, dem taki, meki dem begi granman, vo a loesoe Barrabas en vo a kili Jesus.

21. Now granman haksi dem wantron moro: Hoedoesi vo dem toe soema oen wani, mi loesoe gi oen? Dem taki: Barrabas.

22. Pilatus taki gi hem: San mi sa doe dan nanga Jesus, disi dem kali Kristus? Dem alamat taki: Meki dem kruisi hem!

23. Granman taki: Hoe ogri a ben doe dan? Ma dem bari moro tranga, dem taki: Meki dem kruisi hem!

24. We di Pilatus si, hem no kan meki dem bedaari moro, kontrari, da oproeroe kom moro ogri, dan a teki watra, en na ala soema fesi a wasi hem han, a taki: *Mi* no kan vonis so wan boen soema, taki, hem broedoe moese ron; a de na *oen* verantwoortoe.

25. En da heeli hiepi piki hem, taki: Ja, meki hem broedoe kom na wi tapo en na tapo dem pikien vo wi!

26. We now Pilatus loesoe Barrabas gi dem, ma Jesus a gi abra, vo dem kruisi hem.

27. En dem soldati vo granman teki Jesus, dem tjari hem kom na ini kroetehoso; en na dapee dem komaderi da heeli kompani kom na hem tapo, rondi neti mi ben drem vo hem;

28. En dem poeloe hem klosi, ben skrifi na tapo, vo san hede
weri wan purpurmantel gi hem, dem kili hem ; da skrifi taki :
(disi dem koning wawan njoesoe Disi da Jesus , da koning vo
vo weri). dem djoe.

29. Dan dem teki makaboesi, 38. Ma da srefi joeroe dem
dem vlekti wan kroon, potti na kili toe tra soema moro dapee
Jesus hede; en wan pyl-tiki dem nanga Jesus makandra , toe kili-
gi hem toe na hem reti han, (leki man ; wan dem hanga na hem
wan koning - zepter); dan dem reti han en da trawan na hem
buigi kni gi hem, dem spotoe kroekoetoe han.
hem, taki : Odi, koning vo djoe.

30. Dan dem spiti na hem ta- 39. Ma dem soema , disi pasa
pō, dem teki poeloe da tiki na da plesi, dem kosi hem, en dem
hem han, dem naki hem hede, seki dem hede,

31. Na baka di dem ben spo- 40. Dem taki : We, joe taki,
toe hem (nofo), dem poeloe da joe kan broko da temple vo Ga-
purpurmantel na hem skin, dem do, en na ini dri dei joe kan
weri hem hem eigen klosi baka, meki hem baka : helpi joe srefi
en dan dem tjari hem gowei , vo dan ! Efi joe de Gado pikien troe,
kruisi hem. saka dan , komoto na kruis !

32. En di dem tjari hem go, 41. So srefi dem grandomine
dem miti wan soema vo Cirene, en meester vo wet nanga dem
a nem Simon ; da hem dem dwingi, gransoema spotoe hem toe , dem
vo hem tjari da kruis gi Jesus. taki :

33. We di dem kom na da 42. Trawan a ben helpi , ma
plesi, disi dem kali Golgata, dati hem srefi a no kan helpi . Efi
taki : bongopitaplesi, hem de da koning vo Israel ,
meki a saka dan , komoto na

34. Dem gi hem azyn moksi kruis, dan wi sa bri bi hem.
nanga gal, vo a dringi; ma di

a tes i dasani, a no wani dringi. 43. A ben potti hem vertrouw
35. Na baka di dem spikri na Gado , we meki hem helpi
hem na kruis kaba, dem teki hem hem now, efi a lobbi hem troe.
klosi, dem hiti lot, platie dem Bika a ben taki : Mi da Gado
klosi. Da so da woord kom reti, pikien.

disi wan profet ben taki : Dem 44. So srefi dem kiliman kosi
platie mi klosi, dem na dem hem toe , disi dem ben kruisi
makandra , en vo mi djakti dem nanga hem makandra.

ben hiti lot. 45. Dinatem twalf joeroe wan
36. En dem sidom dapee de bigi doengroe kom fadom na
wakti hem. heeli grontapo , en so a tan tee
dri joeroe bakadina.

37. En na abra Jesus hede 46. En na dri joeroe Jesus
dem potti wan sani, pee dem kre nanga iranga tongo , a taki :

Eli, Eli, lama sabaktani. Dati komopo na Galilea, waka na taki : Mi Gado, mi Gado! san Jesus baka, vo dini hem. hede joe libi mi so ?

47. Ma som vo dem, disi tanapoe dapoe, di dem jeri dati, dem taki: A de kali Elias.

48. En djoesnoe wan vo dem ron go teki wan sponsoe, a foeloe hem nanga azyn, en dan a potti hem na wan tiki tapo, a langa hem gi Jesus, meki a dringi.

49. Ma dem trawan taki: Tan, meki wi si, efi Elias sa kom helpi hem.

50. Ma Jesus kre wantem moro nanga tranga tongo, en so a dede.

51. En loekoe! da bigi godyn na ini temple kom pliti na toe piesi, komoto na taposei tee na ondro ;

52. En gron kom seki toe, so tranga tee dem bigi stoon srefi pliti, en dem grebi hopo, en foeloe vo dem santa dedesoema, disi ben lidom na ini de slibi, dem hopo,

53. Komoto na ini dem grebi; en na baka di Jesus srefi hopo baka na dede, dem go na ini da santa foto, dem sori dem srefi gi nofo soema.

54. Ma da ofciri nanga dem soldati vo hem, disi ben wakti Jesus dapoe, di dem si da aardbefi nanga alasani, di pasa, dem kom skreki vo troe en dem taki: Troe, da soema ben de Gado pikien.

55. So srefi foeloe oeman ben de dapoe toe, dem tanapoe na sei de loekoe; dem, disi ben

komopo na Galilea, waka na Jesus baka, vo dini hem.

56. Boiti Maria Magdalena nanga Maria, da mama vo Jakobus en Joses, nanga da mama vo dem pikien vo Zebedeus.

57. Ma na sabatem wan granmasra vo Arimatia kom, a nem Josef, disi ben de wan disciple vo Jesus toe;

58. We hem go na Pilatus, a begi hem, vo a gi hem da dede skin vo Jesus. En Pilatus gi ordre, vo dem gi hem.

59. En Josef teki da dede skin, a domloe hem na ini krin klosi.

60. En dan a go potti hem na ini hem eigen njoe grebi, disi a ben meki dem koti na ini wan stoon, a rolo wan bigi stoon, potti na grebi doro, en dan a gowei.

61. Maria Magdalena nanga da tra Maria ben de dapoe toe, dem go sidom reti abra vo da grebi.

62. Da tweede dei na baka vo da dei, disi dem ben meki sani klari vo Paaska, dem grandomine en Fariseman go makandra na Pilatus,

63. Dem taki: Masra, wi kom membre, datem di da bedriege man ben de na liebi jete, a ben taki: Na baka vo dri dei mi sa hopo baka.

64. We joe moe gi ordre, vo dem tapo wakti da grebi boen dri dei langa, vo dem disciple vo hem no kom foefoer hem, taki na ala soema: A hopo baka na dede. Efi wi no beletti dati.

dan dem sa kori soema na baka-tem moro ogri, leki fositem.

65. Pilatus taki gi dem: We teki waktiman dan, en go tapo da grebi so boen, leki oen denke, a de vanoodoe.

66. We da so dem gowei, dem potti skildwakti na da grebi, en da stoon srefi dem marki toe nanga lak.

Kap. 28.

Da opstaan ro Jesus. A sori hem srefi gi dem disciple. A taki, meki dem go leri ala soema.

So hesi da Saba pasa, da fosi dei vo wieki, froekoe mantem, Maria Magdalena nanga da tra Maria kom vo loekoe da grebi.

2. En loekoe! wan bigi aardbefi kom. Bikasi wan Engel vo Masra komopo na hemel, kom na ondro, a poeloe da stoon na da grebi doro, en dan a go sidom na da stoon tapo.

3. Hem fesi ben tan leki da faja vo hemel, en hem klosi weti, moro leki katoen.

4. We dati meki dem waktiman kom frede, dem skreki so tee dem tan leki dem dede.

5. Ma da Engel bigin nanga dem oeman, a taki: No frede! Mi sabi, oen soekoe Jesus, disi dem ben kruisi.

6. A no dia, ma a hopo baka, so leki hem srefi ben taki. Kom dia, loekoe da plesi, dapee Masra ben lidom!

7. Ma meki hesi, go taki gi dem doe so, leki dem taki gi dem disciple vo hem, taki, a dem.

hopo baka na dede. En loekoe! hem srefi sa waka na oen fesi go na Galilea, en janda oen sa si hem. Oen si? mi taki dati gi oen.

8. We dem libi da grebi hesi, hafoe dem hatti ben frede pikinso, en hafoe ageen dem ben habi toemoesi bigi plisiri, en so dem ron, vo tjari da njoesoe gi dem disciple vo hem.

9. Ma ala di dem gowei, vo taki dati gi dem disciple vo hem, loekoe! Jesus srefi kom miti dem na pasi, a taki dem odi. En di dem kom moro klosibei na hem, dem brasa hem foetoe, en dem anbegi hem.

10. Ma Jesus taki gi dem: No frede! ma go wantem, taki gi dem brara vo mi, meki dem go na Galilea; janda dem sa si mi.

11. We di dem gowei, loekoe! som vo dem waktiman doro na ini foto, dem verteli dem grandomine alasani, disi pasa.

12. En wantem dem kom makandra nanga dem gransoema, dem holi komparisi ageen; en dan dem gi dem soldati wan bigi moni,

13. Dem taki: Oen moese taki: Na neti, di wi ben slibi, dem disciple vo hem kom foer hem skin.

14. En efi somtem dasani sa kom na granmanjesi, dan wi sa tapo hem, wi sa zorgoe, vo oen no kisi strafroe.

15. We dem teki da moni, dem doe so, leki dem taki gi dem disciple vo hem, taki, a dem. Ma tog da tori kom panja

na heeli kondre, en ala djoe sabi hem tee tidei.

16. Na baka dem elf disciple go na Galileakondre na tapo wan bergi, dapee Jesus ben besteli dem vo kom makandra.

17. En di dem si hem, dem hiti dem srefi na gron, anbegi hem; ma som vo dem ben twyfle jete.

18. Now Jesus kom moro klosibei na dem, a hopo hem

mofo, a taki gi dem: Mi kisi ala tranga na hemel en na grontapo.

19. We, oen waka go na ala kondre, leri ala soema, en doopoe dem na nem vo tata en na nem vo pikien en na nem vo santa Jeje!

20. En leri dem, vo dem holi en doe alasani, disi mi ben taki gi oenoe. En loekoe! mi de

nanga oen ala dei tee na kaba vo grontapo.

Da Evangelium vo St. Markus.

Kap. 1.

Johannes doopoe Jesus. Didiebri kom lesi hem. Jesus kali dem disciple vo hem. A helpi dem sikiman.

Disi de da bigin vo da Evangelium vo Jesus Kristus, da pikien vo Gado;

2. So leki wan profet ben skrifi: Loekoe! mi de seni mi boodskopoeman go na joe fesi, disi sa meki pasi klari gi joe.

3. Dem jeri wan stem vo wan prekiman na woestein, disi taki: Oen meki pasi klari gi Masra! meki dem foetoepasi vo hem reti!

4. Da so Johannes, da doopoeman, hopo na woestein, a preki vo da doop, fa soema moese drai dem liebi, vo dem kan kisi pardon vo dem zondoe.

5. En ala soema vo heeli Juddakondre en vo Jerusalem go na doro, kom na hem dapee, dem meki a doopoe dem na ini da

riba Jordan, en dem bekenti dem zondoe.

6. Johannes ben weri klosi vo kameel-wiwiri, a tai wan leer banti na hem bele, en hem njanjam ben de sprinkhan nanga boesi-honi.

7. En a preki, taki: *Wan* de go kom na mi baka, disi tranga, moro leki mi, en disi mi no waartivo mi boekoedon, poeloe hem soesoe na hem foetoe.

8. Mi de doop oen nanga watra, ma hem sa doop oen nanga santa Jeje.

9. Da srefi tem Jesus komopo toe na Nazaret na Galilea, a meki Johannes doopoe hem na ini Jordan.

10. Ma so leki Jesus komopo na ini watra, Johannes si hemel hopo, en da Jeje (vo Gado) saka kom na ondro leki wan doifi, a kom tan na Jesus tapo.

11. En wan stem toe komopo na ini hemel, a taki: Joe de mi lobi pikien, nanga joe mi habi mi plisiri!

12. En wantem da Jeje teki hem, tjari hem go na woestein.

13. En na ini da woestein a tan fotentin dei nanga fotentin neti, na dapee Satan kom tes hem; a tan na mindri dem boesimet, en dem Engel kom dini hem.

14. Ma na baka, di dem potti Johannes na doengroehoso kaba, Jesus kom na Galilea, a preki da Evangelium vo Gadokondre, a taki :

15. Da tem disi now, Gado-kondre de klosibei ; drai oen liebi en bri bi na da Evangelium !

16. Ma di a waka klosibei na da zee vo Galilea, a si, fa Simon nanga hem brara Andreas hiti dem netti na ini watra ; bikasi dem ben de fisiman.

17. En Jesus taki gi dem : Oen kom nanga mi ! mi sa meki oen tron fisiman, vo kisi liebisoe ma.

18. En wantem dem libi dem netti, dem waka go nanga hem.

19. Na baka di a kom moro na fesi, a si Jakobus, da pikien vo Zebedeus, nanga hem brara Johannes, dem sidom na ini sipi, lapoe dem netti ; en djoesnoe Jesus kali dem.

20. En dem libi dem tata Zebedeus na ini sipi nanga dem knegti, dem waka go nanga hem.

21. We di dem kom na Kapernaum, Jesus go wantem na kerki na Sabadei, a leri soema.

22. En dem verwondroe vo da leri vo hem ; bikasi a ben leri dem leki wan soema, disi habi vo taki, ma no so leki dem meester vo wet.

23. We wan soema ben de dapee na kerki, disi wan takroe geest trobi hem, en da geest bari, taki :

24. Libi wi ! Hoe wroko wi habi nanga joe, Jesus vo Nazaret ? Joe kom dia nomo vo joe pori wi ? Mi sabi, hoesoema da joe ; joe de da Santawan vo Gado.

25. Ma Jesus kras i hem , a taki : Tapo joe mofo, en komoto na da soema !

26. En da takroe geest hali da soema , a bari tranga , en so a komoto.

27. En ala soema kisi wan frede vo dati, dem haksi makandra, taki : Hoesani dati ? hoe soortoe njoe leri dati ! Nanga tranga a komanderi dem takroe geest, en dem gehoorzam hem.

28. En da tori vo hem panja hesi na da heeli buurti vo Galilea.

29. We di dem komoto na kerki, a teki Jakobus en Johannes, en dem go wantem na da hoso vo Simon en Andreas.

30. Na dapee da mama vo Simon wesi lidom siki nanga koorsoe , en dem verteli hem dati wantem.

31. En Jesus go na hem , a fassi hem han , a hopo hem ; we djoesnoe da koorsoe libi hem, en da oeman hopo , dini dem.

32. Ma na sabatem, di zon tranga, a seni hem gowei wantem,

gong na ondro kaba, dem tjari ala soortoe sikiman kom na hem, nanga dêm, disi de nanga ogri jeje.

33. En da heeli foto kom makandra dapee na doro mofo.

34. En Jesus helpi foeloe sikiman, disi ben piña nanga so meni difrenti siki; a jagi foeloe didiebri toe; ma a no meki dem taki, bikasi dem sabi hem.

35. Deibroko mamantem bifo moesoedei, a hopo go na doro na wan woestein plesi, vo begi dapee.

36. Ma Simon nanga dem tra-wan, di de nanga hem, dem feti hesi go na hem baka.

37. En di dem finni hem, dem taki gi hem: Ala soema de soekoe joe.

38. Ma hem taki gi dem: Meki wi go na dem pikin foto na buur-ti, yo mi preki janda toe; bikasi vo dati hede mi ben kom.

39. En a preki na dem kerki na heeli Galileakondre, en dem didiebri a poeloe toe.

40. Wan melaats-soema kom toe na hem dapee, a fadom na hem foetoe, a begi hem, taki: (Masra!) Efi joe wani, joe kan krin mi.

41. En Jesus kisi wan sari vo hem, a langa hem han, meli da soema, en dan a taki gi hem: Ja mi wani, joe moese krin.

42. En di a taki so, djoesnoe da melaats komopo na hem skin; a kom krin.

43. Ma Jesus vermane hem

tranga, a seni hem gowei wan-tem,

44. En a taki gi hem: Loekoe boen, vo joe no taki gi wan soe-ma; ma go sori joe srefi gi do-mine, en meki joe ofrandi, so leki Moses ben potti, taki, soema moe doe, te dem kom krin baka, vo dem habi wan bewys.

45. Ma di da soema gowei, wantem a bigin, vo meki foeloe taki vo dati, a meki ala soema kom sabi da tori; en vo da hede Jesus no ben kan go publiki moro na ini foto; en alwasi a ben tan kibri na ini woestein, tog dem finni hem dapee toe; na ala plesi dem komopo, kom na hem.

Kap. 2.

*Kristus helpi wan jekti - sikiman.
A kali Matteus.*

Som dei na baka Jesus kom baka na Kapernaum. En di dem soema jeri, hem de na hoso,

2. Djoesnoe so meni soema kom makandra, tee dem no finni plesi nofo, no na doro mofo srefi; en hem preki da tori gi dem.

3. Ma som soema kom na hem, dem tjari wan soema kom nanga jekti; fo soema ben moese tjari hem.

4. En di dem no kan kom klosibei na hem, vo dem foeloe soema hede, vo da hede dem hopo da dakki vo da hosó, pee Jesus ben de, dem poeloe dem singel, en so dem saka da bedi na ondro, disi da sikiman lidom na ini.

5. We di Jesus si da bri bi vo na Levi hoso, foeloe tolnaar en dem, a taki gi da sikiman: Mi zondaar kom sidom na tafra nang pikien, joe kisi pardon kaba vo ga Jesus en nanga dem disciple joe zondoe.

6. Ma som meester vo wet, disi sidom dapee, taki na ini dem hatti:

7. Fa da soema kan spotoe so nanga Gado? Hoesoema kan gi trawan pardon, boiti Gado wan wan?

8. En Jesus, disi sabi wantem, da sosani dem membre na ini dem hatti, a taki gi dem: Fa oen membre sosani na ini oen hatti?

9. Sani de moro hebi? vo taki gi da sikiman: Joe kisi pardon vo joe zondoe? ofoe: Hopo, teki joe bedi, waka go?

10. Ma oen moese sabi, Soemapikien habi da tranga na grontapo, vo gi soema pardon vo dem zondoe: (Jesus taki gi da sikiman:)

11. Mi taki gi joe: Hopo, teki joe bedi, en go na hoso!

12. En so djoesnoe da soema hopo, a teki hem bedi, en na ala soema fesi a gowei; en dati meki dem alamal verwondroe vo troe, dem pryze Gado, dem taki: Sosani wi no ben si jete.

13. Na baka Jesus go na doro ageen na zeekanti sei, en foeloe soema kom na hem dapee, en a leri dem.

14. En di a pasa wan plesi, a si Levi, da pikien vo Alfeus, sidom teki tol; en a taki gi hem: Kom go nanga mi! En a hopo, go na hem baka.

15. En di Jesus sidom na tafra

da so da horo kom moro bigi na Levi hoso, foeloe tolnaar en zondaar kom sidom na tafra nang ga Jesus en nanga dem disciple vo hem. Bikasi foeloe vo dem ben holi nanga Jesus.

16. Ma di dem meester vo wet nanga dem Fariseman si, Jesus njam nanga dem tolnaar en zondaar, dem taki gi dem disciple vo hem: Vo san hede oen meester de njam en dringi nanga dem tolnaar en zondaar?

17. Di Jesus jeri dati, a taki gi dem: Dem gezontoe soema no habi wroko nanga datra, ma dem sikiman. Mi ben kom vo kali dem zondaar, meki dem bekeeri; ma no vo dem regtvaardige soema mi kom.

18. We di dem disciple vo Johannes nanga dem Fariseman ben holi foeloe fasten, vo da hede som vo dem kom na Jesus, dem taki: Vo san hede dem disciple vo Johannes holi so meni fasten, nanga di vo dem Fariseman toe: ma dem disciple vo joe no de fasten kweti kweti?

19. Jesus taki gi dem: Fa dem soema na bruiloft kan fasten, so langa da bruidigom de nanga dem? So langa dem habi da bruidigom na dem mindri, dem no kan fasten.

20. Ma da tem sa kom, disi dem sa poeloe da bruidigom na dem sei, dan dem sa fasten.

21. No wan soema sa teki wan njoe lappi, vo lapoe wan ouroe klosi; bikasi da njoe lappi de go broko da ouroe klosi, en

22. So srefi no wan soema sa potti njoe wien na ini ouroe leer-zakka; bikasi da njoe wien de go broko dem zakka, en dan da wien go lasi, en dem zakka pori toe. Ma ala soema potti njoe wien na ini njoe zakka.

23. Wan dei di Jesus pasa wan karoegron na wan Sabadei, dem disciple vo hem bigin, vo broko som karoetiki ala di dem waka;

24. En dem Fariseman taki gi hem: Loekoe! dem disciple vo joe doe wansani, disi no fiti na Sabadei.

25. Jesus taki gi dem: Oen no ben lesi na boekoe, sani David ben doe, di a ben de na nootoe, di hangri ben kili hem nanga dem tra soema, di ben de nanga hem?

26. Fa a ben go na ini da hoso vo Gado, na grandomine Abjatar tem, en fa a ben njam dem toonbrede, disi tog no wan soema ben habi pasi vo njam, boiti dem domine wawan? en a ben gi na dem trawan toe, disi ben de nanga hem?

27. En a taki gi dem: Gado ben meki da Sabadei vo soema hede, ma a no ben meki soema vo Sabadei hede.

28. We, Soemapikien de Masra toe vo Sabadei.

Kap. 3.

Jesus helpi sikiman. A kali dem twalf Apostel. A habi trobi nanga dem Fariseman.

En Jesus go ageen na kerki na dapee wan soema ben de, disi habi wan dre han.

2. En dem wakti hem, efi hem sa genezi da soema na Sabadei, vo dem kan finni wansani, vo go klage hem.

3. Ma Jesus taki gi da soema nanga da dre han: Hopo, kom tanapoe dia!

4. En dan a haksi dem: Sani de fiti, vo wi doe na Sabadei? boen ofoe ogri? vo holi liebi, ofoe vo pori hem? Ma dem no piki hem.

5. Dan Jesus loekoe dem ala-mal rontoe, a poeloe hai gi dem; en nanga sari vo da tranga-hatti fasi vo dem a taki gi da soema; Langa joe han! En di a langa hem han nomo, da han kom boen en reti baka, so gezond leki da trawan.

6. Ma dem Fariseman hopo go na doro, dem go holi komparisi nanga dem soema vo Herodes, fa dem sa doe vo kili hem.

7. Ma Jesus komoto dapee, a go tee na zeekanti sei, hem nanga dem disciple vo hem; en foeloe soema vo Galilea waka go nanga hem, en vo Judea,

8. En vo Jerusalem en vo Idumea en vo abrasei vo Jordan en vo da buurti vo Tirus en Zidondondre; wan bigi hipit soema kom na hem, disi ben jeri ala dem bigi wroko, di a ben doe.

9. En a taki gi dem disciple vo hem, meki dem holi wan pikin sipi klari, pee a kan go na ini vo dem foeloe soema hede, vo dem no kwinsi hem.

10. Bikasi di a ben helpi so meni soema, dati meki ala soema,

di de nanga wan plaag, feti toe-moesi, vo kom na hem en vo meli hem.

11. Dem takroe geest srefi, te dem si hem nomo, dem fadom na hem fesi, dem bari, taki: Joe de Gado pikien !

12. Ma hem kiasi dem tranga, a taki, dem no moese meki trawan kom sabi hem.

13. En dan a klim go na wan bergi tapo, na dapee a kali som vo hem disciple kom na hem, dem disi a ben wani; en dem kom na hem.

14. We (na dem mindri) a verkiese twalf soema, vo dem tan nanga hem alatem, en vo a kan seni dem go preki;

15. En vo dem habi tranga toe, vo genezi sikiman en vo poeloe dem didiebri.

16. Na Simon a gi da nem Petrus.

17. So srefi a teki Jakobus, da pikien vo Zebedeus, nanga Johannes, da brara vo Jakobus; na dem Jesus gi da nem Boanerges, dati taki: dondropikien.

18. Dem trawan ben de Andreas, Filippus, Bartolomeus, Matteus, Tomas en Jakobus, da pikien vo Alfeus, Taddeus nanga Simon vo Kana;

19. Nanga Judas Iskariot, disi tori hem na baka.

20. Dan dem go na hoso; en so meni soema kom makandra ageen dapee, tee dem no finni tem srefi, vo njam wansani.

21. We di dem soema vo hem famili jeri dati, dem kom na do-

ro, vo teki hem kom na ini hoso; bikasi dem ben jeri, a no de nanga hem reti verstand.

22. Bikasi dem meester vo wet, disi komopo na Jerusalem, ben taki: A de habi Beelzebub, en nange da hedeman vo dem didiebri a de jagi dem tra di-diebri.

23. Ma Jesus kali dem kom na hem, a leri dem nanga gelykenis, a taki: Fa wan Satan kan poeloe wan tra Satan ?

24. Wan koningkondre, disi kom platie, feti nanga hem srefi, a no kan tan boen.

25. So srefi ibriwan famili, disi kom platie, feti nanga hem srefi, a no kan tan boen toe.

26. We so srefi Satan, efi hem hopo, feti nanga hem srefi, a no kan tan boen toe, ma dan a kaba nanga hem.

27. No wan soema kan go na ini wan tranga soema hoso, teki foefoer hem goedoe, efi a no ge tai da tranga soema fosi; ma efi a doe dati, dan a kan kom na ini, poeloe hem goedoe.

28. Troe, mi taki gi oen: Vo ala zondoe soema kan kisi pardon; alwasi dem ben kosi Gado srefi, tog dem kan kisi pardon;

29. Ma da soema, disi taki ogri vo da Jeje vo Gado, hem no kan kisi pardon teego; ma a moese kisi hem strafoe teego.

30. Dati Jesus taki, vo di dem ben taki, hem habi wan ogri jeje.

31. Na baka hem mama nanga dem brara vo hem tanapoe na dorosei, en dem seni kali hem.

32. Bika ala soema ben sidom rontoe hem; en ve da hede soema taki gi hem: Loekoe, joe mama nanga dem brara vo joe tanapoe na dorosei, dem haksi vo joe.

33. Hem piki dem, a taki: Hoesoema da mi mama! en 'soema da dem brara vo mi?

34. En dan a loekoe ala dem soema, disi sidom rontoe hem, a taki: Loekoe dia! dem de mi mama, en dem de mi brara.

35. Bika da soema, disi doe da wani vo Gado, hem de mi brara en mi sisa en mi mama.

Kap. 4.

Dem gelykenis vo da saiman en vo da mostertsiri.

Na baka Jesus bigin ageen, vo leri soema na zeekanti; ma di so meni soema kom makandra dapee, a verpligt vo go sidom na ini wan sipi, na tapo da zee. Ma ala dem tra soema tanapoe na sjoro na watrasei.

2. We na dapee a leri dem foeloesani nanga gelykenis, en na ini da preki vo hem a taki:

3. Oen jere mi! Loekoe, wan saiman go na doro, sai hem siri.

4. En ala di a sai, hafoe fadom na sei pasi, en dem pikin fowloe na ondro hemel kom njam hem.

5. Trawan fadom na wan stoongron, dapee a no habi foeloe doti; en da siri komopo hesi, vo di a no habi diepi doti.

6. Ma di zon hopo, a kom dre, en di a no habi loetoe, a dede.

7. Trawan fadom na mindri vo maka; en dem maka gro toe, dem tapo da siri, vo a no kan meki vroektoe.

8. Trawan ageen fadom na wan boen gron, a meki vroektoe, disi gro mooi tee a kom bigi; som meki dritentin, trawan sik-sitentin, trawan meki hondro.

9. Dan Jesus taki gi dem: Disoema habi jesi vo jeri, meki hem jeri!

10. Na baka di Jesus ben de hem wawan, dem twalf disciple, disi ben de nanga hem, haksi hem vo da gelykenis.

11. En Jesus taki gi dem: Oenoe habi da boen hede, vo kom sabi dem kibritori vo Gado-kondre; ma dem trawan, disi de na doro, dem moe jeri alasan nanga gelykenis;

12. Bika nanga hopo hai dem de si, en tog dem no kom sabi; nanga jesi dem de jeri, en tog dem no verstaa; dem no wani bekeeri, vo dem kan kisi pardon vo dem zondoe.

13 En Jesus taki gi dem: We, efi oen no verstaa disi gelykenis, fa oen sa verstaa ala dem trawan dan?

14. We da saiman de da soema, disi de sai da woord vo Gado.

15. Dem soema na sei pasi, dati da so soema, pee dem sai da woord na ini; ma so hesi dem jeri hem, wantem Satan kom poeloe da woord baka, disi trawan ben sai na ini dem hatti.

16. So srefi a de toe nanga dem soema, pee da siri go na wan stoongron; te dem jeri da tori, dem teki hem hesi nanga plisiri;

17. Ma dem no habi loetoe na ini dem hatti, dem no holi doro; te nootoe kom vo da tori hede; en te trawan soekoe dem nanga trobi, djoesnoe a no boen na dem moro.

18. Dem trawan, pee da siri go na ini maka, dati da so soema, disi de jeri da tori;

19. Ma dem zorgoe vo disi grontapo, en da soso goedoe, disi blinde dem hai, nanga dem tra luste: ala dati de tapo da tori, vo a no kan meki vroektoe.

20. Ma dem soema, pee da siri go na wan boen gron, dati da so soema, disi de jeri da tori, en disi teki hem, meki vroektoe; wan meki dritentin, trawan siksitentin, trawan meki hondro.

21. Dan Jesus taki gi dem: Hoesoema sa letti wan kandra, potti na ondro wan tobo, ofoe na ondro bedi? Dem no sa potti hem na wan kandratiki tapo?

22. Bikasi no wansani kibri so, tee a no kan komopo na doro; en no wansani dangra so, tee soema no sa kom sabi.

23. Disoema habi jesi vo jeri, meki hem jeri!

24. En a taki gi dem: Loekoe boen, vo oen doe dasani, disi oen jeri. Da srefi marki, disi oenoe de marki trawan, dem sa marki oen baka; en oenoe, disi potti jesi na da ler, sa kisi moro na tapo jete.

25. Bika disoema habi, hem sa kisi moro; ma 'disi no habi, na hem han dem sa teki poeloe dati toe, disi a habi.

26. En Jesus taki: Gado-kondre habi da fasi, leki wan soema, disi trowei siri na hem gron.

27. Dan a go lidom slibi (na neti), en a hopo baka (na mantem), en so a doe neti vo neti, en dei vo dëi; en ala dati da siri meki loetoe, a komopo, gro, sondro da soema sabi, fa dati kom so.

28. Bikasi gron de meki alasanai vo hem srefi; fosi da grasi komopo, dan ta tiki nanga da sisibi, en na baka da krin areisi srefi kom bigi na ini dem sisibi.

29. We te da areisi repi so fara, dan da Masra seni soema go koti hesi; bikasi a tem, vo koti kibri areisi.

30. Jesus taki moro: Sani wi sa teki, vo geersi Gadokondre? Nanga hoe gelykenis wi sa potti hem krin nofo na soema fesi?

31. A de leki wan mostertsiri; te dem sai hem na ini gron, a de da moro pikinwan vo ala tra siri, di de na grontapo;

32. Ma te dem sai hem, dan a de gro, a kom moro bigi, leki ala tra groentoe; a meki bigi takki srefi, tee dem pikin fowloe na ondro hemel kan meki nesi na ondro dem takki vo hem.

33. Nanga foeloe so soortoe gelykenis Jesus preki da tori gi dem, so leki dem habi verstand vo begreipe hem.

34. Sondro gelykenis a no ben taki nanga dem; ma dem disciple a teki aparti, poeloe alasani moro krin gi dem.

35. We da srefi dei na sabatem a taki gi dem: Meki wi koti abra, go na tra sei!

36. En dem seni dem soema gowei, dem teki Jesus, so leki a ben de na ini da sipi; en moro sipi ben de nanga hem dapee.

37. Ma now wan tranga draiwinti hopo, disi hiti so meni watra na ini da sipi, tee da sipi kom foeloe nanga watra.

38. Ma Jesus ben de na bakesi na ini sipi, a lidom slibi na tapo wan koensoe. En dem go wieki hem, dem taki gi hem: Masra, joe no ke, efi wi soengoe?

39. Ma Jesus hopo, a krasa da winti, en dan a taki gi da watra: Kaba vo krasa so! tan tiri! En wantem da winti saka, a kaba vo wai krin krin.

40. Dan a taki gi dem: San oen frede so? Fa oen no habribi?

41. Ma dem tra soema kom frede vo troe, dem taki na makandra: Hoesoema dati? Bika winti nanga watra gehoorzam hem.

Kap. 5.

*Vo dem ogri jeje nanga da hipi hogoe.
Da siki oeman nanga da pikien
eo Jairus.*

Now dem kisi sjoro na abrasei na da buurti vo dem Gada-reni soema.

2. En di a komopo na ini sipi, djoesnoe wan soema, di habi wantem,

wan takroe jeje, komopo na ini dem grebi, a ron kom miti Jesus.

3. Da soema ben liebi na ini dedesoema grebi; en no wan soema ben kan tai hem tranga nofo, no nanga ketting srefi.

4. Bikasi dem ben tai hem so meni tron kaba nanga ketting, en dem'ben boeje hem toe; ma dem ketting a broko, poeloe, en dem boeje a masi toe; no wan soema ben man vo dwingi hem.

5. Dei nanga neti alatem a tan na tapo dem bergi en na ini dem grebi, a bari en a naki hem srefi nanga stoön toe.

6. We di hem si Jesus farawei, a ron go na hem, fadom na hem fesi, en a bari tranga, a taki:

7. Hoe wroko mi habi nanga joe, Jesus! joe pikien vo da bigi Gado na tapo? Teki Gado, en sweri gi mi, taki, joe no sa pina mi!

8. Bikasi Jesus ben taki gi hem: Komoto na ini da soema! joe takroe geest!

9. En a haksi hem: Hoe nem vo joe? Hem pikie, taki: Mi nem Legion, bikasi wi de foeloe.

10. En a begi hem toemoesi, vo a no moe jagi dem komoto na da kondre.

11. We di wan bigi higoe ben de dapee, soekoe njanjam na sei dem bergi;

12. Vo da hede ala dem didiebri begi Jesus, dem taki: Gran-tangi! seni wi go na ini dem hagoe!

13. En di Jesus gi dem pasi djoesnoe dem takroe

jeje komoto, dem go na ini dem hagoe; en da heeli hipikomoto na da bergi, dem trowei dem srefi na ini da zee; dem ben de omtrent toedoezend hagoe, disi dede na ini watra.

14. Ma dem hagoe - herder teki ron, dem go taki da tori na ini foto en na dem dorpoetoe. En ala soema go na doro, vo loekoe, san pasa.

15. En di dem kom na Jesus, dem si da soëma, disi ben habi da Legion (takroe jeje), fa a sidom now nanga klosi na hem skin en nanga hem reti verstand, dati meki dem kom frede.

16. En dem trawan, disi ben si alasani, dem verteli dem da heeli tori, disi ben pasa nanga da soema en nanga dem hagoe.

17. Now dem soema bigin vo begi Jesus, meki a komoto na dem kondre en na da buurti.

18. Ma di Jesus wani go baka na ini sipi, da soema, di ben habi dem takroe jeje, kom begi hem pasi, vo a kan tan nanga hem.

19. Ma Jesus no gi hem pasi, ma a taki gi hem: Go na joe hoso en na joe famili, en verteli dem, hoe bigi boen Masra ben doe joe, en fa a ben sari vo joe.

20. En da soema go, a verteli da tori na dem kondre vo Dekapolis, hoe bigi boen Jesus ben doe hem; en ala soema verwondroe vo dati.

21. Di Jesus kom baka na tra sei na ini sipi, foeloe soema kom na hem makandra, di a ben de na watrasei jete.

22. En loekoe! wan gran-soema vo kerki, a nem Jairus, kom dapee; en di hem si Jesus, a fadom na hem foetoe,

23. A begi hem toemoesi, a taki: Mi oemanpikien lidom siki tee vo dede; grantangi! kom potti joe han na hem tapo, vo a kom boen baka, en vo a tan na liebi.

24. We Jesus go nanga hem. En tra soema moro go nanga hem, dem ben de so meni, tee dem kwinsi hem.

25. We, wan oeman ben de dapee toe, disi hem moen no ben tapo sinsi twalf jari;

26. A ben pina toemoesi kaba na foeloe datra han, en ala hem goedoe a pai, gi dem kaba, sondro a ben finni wan helpi; kontrari, da siki kom moro ogri.

27. We di hem jeri vo Jesus, a soekoe pasi na mindri ala dem foeloe soema, vo kom klosibei na Jesus na bakasei, en so a meli da soom vo hem klosi.

28. Bikasi a taki: Efi mi kan meli hem klosi nomo, mi sa kom gezond.

29. En so a kom toe, da broedoe tapo wantem, en a fili na hem skin, dati da siki libi hem, a kom boen.

30. Ma Jesus fili wantem, taki, wan tranga komopo na hem; en a drai hem fesi, loekoe dem soëma, a taki: Hoesoema meli mi klosi?

31. Dem disciple taki gi hem: Joe no si, dem soema de kwinsi joe? kaba joe haksi: Hoesoema meli mi?

32. Now Jesus drai, loekoe da oeman, disi ben doe dati.

33. Ma da oeman frede tee a befi (bikasi a sabi, san pasa nanga hem), en so a kom, fadom na Jesus foetoe, a verteli hem da heeli waarheit.

34. Ma Jesus taki gi hem: Mi pikien! da bri bi vo joe ben meki joe kom gezond. Waka geruste, en tan gezond!

35. Di a taki so jete, som foetoeboi vo da gransoema kom, dem taki: Joe pikien dede kabba, joe no ha vo trobi da Masra moro.

36. Ma di Jesus jeri da njoesoe, disi dem tjari kom, a taki gi da gransoema vo kerki: No frede! holi bri bi!

37. En a no meki wan soema kom nanga hem, boiti Petrus en Jakobus en Johannes, da brara vo Jakobus.

38. We di a kom na ini da gransoema hoso, en di a si so meni soema tanapoe dapee, disi meki ba'bari en disi de kre,

39. A go na ini, a taki gi dem: Hoe ba'bari dati, disi oen meki? San oen kre? Da pikien no dede, ma a de sibli. En dem lafoe hem.

40. Ma Jesus jagi dem alamat go na doro, en dan a teki da pikien tata en mama, nanga dem trawan, di de nanga hem, a go na ini, pee da pikien lidom.

41. En a fassi da pikien na hem han, a taki gi hem: Talita kumi! dati taki: Wendje, mi taki gi joe: hopo!

42. En djoesnoe da pikien hopo, a bigin vo waka; bikasi a ben ouroe twalf jari kaba. En dem soema verwondroe pasamarki.

43. Ma Jesus gebiede dem tranga, vo dem no moe verteli da tori na no wan soema; en a taki; meki dem gi da pikien njanjam.

Kap. 6.

Dem kondreman vo Kristus no ke vo hem. A waka na foeloe na tapo watra.

Na baka Jesus gowei na hem kondre (na Nazaret) en dem disciple vo hem go nanga hem.

2. En di Sabadei kisi, a bigin vo leri soema na kerki; en foeloe soema, disi jeri hem, verwondroe vo da leri vo hem, dem taki: Pee da soema kisi dasani? Hoe bigi koni dati, di a habi! En hoe wonderwroko dati, disi a doe nanga hem han!

3. Hem no de da timreman? da pikien vo Maria? da brara vo Jakob, vo Joses, vo Judas en vo Simon? Dem sisa vo hem no de nanga wi dia toe? En dem teki mandi na hem.

4. Ma Jesus taki gi dem: Wan profet no habi nem na hem eigen kondre en na hem hoso en famili.

5. Vo da hede a no ben kan doe wan wonderwroko dapee, boiti wan toe dri sikiman a helpi, di a potti hem han na dem tapo.

6. En a verwondroe vo dem soema, disi dem no wani bri bi hem. Na baka a waka rontoe na dem pikin foto da heeli buurti, a leri dem soema.

7. En dan a kali dem twalf disciple kom na hem, a bigin vo seni dem go, toe nanga toe, en a gi dem tranga na tapo dem takroek jeje.

8. So srefi a gi dem ordre, vo dem no teki wansani, tjari na pasi, boiti wan tiki; no wan zakka, no wan brede, no wan moni toe na ini zakka.

9. Soesoe wawan dem moe tai na ondro foetoe; dem no moe weri toe djakti toe.

10. So srefi a taki gi dem: Pee oen go na ini wan hoso, na dapee oen moese tan, tee oen komopo baka dapee.

11. Ma pec dem no wani teki en jeri oenoe, na dapee oen moese komoto baka, wai da stof vo oen foetoe leki wan getuigenis na dem tapo. Vo troe, mi taki gi oen: Sodom en Gomorra no sa kisi so wan ogri strafroe na da bigi kroetoedei, leki so wan foto.

12. We, now dem disciple go, dem preki, taki, ala soema moese drai dem liebi.

13. So srefi dem jagi foeloe ogri jeje komoto na ini soema, en foeloe sikiman dem salve nanga oli, dem meki dem kom boen.

14. Da srefi tem koning Herodes kom jeri toe vo Jesus; (bikasi hem nem ben bekenti kaba), en Herodes taki: Johannes, da doopoeman, hopo baka na dede, vo dati hede a doe so bigi wreko,

15. Som trawan taki: Da Elias; trawan ageen taki: A de

wan profet, wan speli vo dem (ouroe) profet.

16. Ma di Herodes jeri dati, a taki: No, da Johannes, disi mi ben kili, hem hopo baka na dede.

17. Bikasi Herodes srefi ben seni soema, vo go kisi Johannes, en a ben potti hem na doengroe-hoso, vo hem brara Filippus wefi hede, disi hem ben teki, liebi nanga hem.

18. Ma Johannes ben taki na Herodes: A no reti, disi joe habi joe brara wefi.

19. Vo da hede Herodias ben soekoe alatem, vo kili Johannes, ma a no ben kan finni pasi.

20. Bikasi Herodes ben frede Johannes, di a sabi, a de wan vroom en santa soema, a ben respeki hem troe; en nofotron a ben doe srefi, sani Johannes ben rai hem.

21. Ma wan dei Herodias finni okasi vo dati; bika di Herodes ben verjari, en di a ben meki wan trakteri gi dem grangoema en hedeman vo Galilea.

22. Da oemanpikien vo Herodias kom na ini, a bigin vo dansi, en dati ben doe Herodes toemoe-si plisiri, nanga dem trawan toe, di sidom dapee na tafra. En koning taki na da pikin oeman: Begi mi wansani; iniwan sani, disi joe wani, mi sa gi joe.

23. En a sweri srefi gi hem, a taki: Dasani joe begi mi, mi sa gi joe, alwasji mi hafoe koningkondre srefi.

24. We, da pikien go na doro, a taki na hem mama: San

mi moe begi? Da mama taki: Da hede vo Johannes, da doopoeman.

25. Djoesnoe da pikien kom baka na koning, a begi hem, taki: Mi wani, vo joe gi mi da hede vo Johannes, da doopoe-man, djoesnoe dia na tapo wan pleti.

26. Now koning kom verlegi vo troe; ma vo da sweri hede en vo dem tra soema hede, disi sidom na tafra dapee, a no wani taki, no!

27. En wantem koning seni wan soldati go, a taki, meki hem tjari Johannes hede kom.

28. We, da soldati go na doen-groehoso, a koti Johannes hede; en dan a tjari da hede kom na tapo wan pleti, a gi na da pikin oeman; en da pikin oeman teki hem, gi na hem mama.

29. Di dem disciple vo Johannes jeri dati, dem kom teki hem skin, potti na ini wan grebi.

30. Ala dati dem Apostel kom baka na Jesus makandra, en dem verteli hem alasani, disi dem ben doe, en fa dem ben preki.

31. Ma Jesus taki gi dem: Kom, meki wi go na wan woestein, ruste pikinso. Bika so meni soema ben de alatem, disi ben go en disi ben kom, Jesus nanga hem disciple no ben finni tem vo njam srefi.

32. En so dem go na ini wan sipi, dem waka go na wan woestein plesi, dem wawan.

33. Ma dem soema ben si dem gowei na ini da sipi; en di fee-

loe soema ben sabi hem, dem ala makandra ron na hem baka na foetoe; na ala foto dem komopo, go na hem, en dem winni hem srefi.

34. Ma di Jesus kom na doro, en di a si ala dem foeloe soema, a kisi wan sari vo dem; bikasi dem ben de leki skaap, disi no habi herder. En a leri dem foeloe sani.

35. We di a ben de pikin lati kaba, vo da hede dem disciple kom na hem, dem taki: Dia da wan woestein plesi, en a lati kaba;

36. Bedanke dem soema, vo dem kan go panja na dem pikin foto en dorpoe, en vo dem bai brede; bika dem no habi wan-sani vo njam.

37. Ma hem piki dem, a taki: Meke *oenoe* gi dem njanjam! Dem taki gi hem: Wi sa go dan bai brede vo toehondro sren, gi dem vo njam?

38. Ma hem taki gi dem: Hoemeni brede oen habi? Go loekoe si! We te dem loekoe kaba, dem taki: Feifi brede nanga toe fisi.

39. En Jesus taki gi dem, dem moe meki ala soema go sidom na gron na tapo grasi, lo vo lo.

40. We dem doe so, dem go sidom na lo, hondro nanga hon-dro, en vyftig nanga vyftig.

41. Dan Jesus teki dem feifi brede nanga dem toe fisi, a loekoe na hemel, a blesi dem, en dan a broko dem brede, a gi na

dem disciple, vo dem waka ron-toe, platie gi dem soema; so srefi dem toe fisi a platie gi dem alamal.

42. En dem alamal njam, tee dem na wani mori.

43. En dem piki twalf baskita foeloe nanga dem sakasaka, disi ben libi abra (vo dem brede) en vo dem fisi.

44. En tog dem ben de feifi-doezend mansoema (wawan) di-si ben njam dapee.

45. Na baka Jesus meki dem disciple go hesi na ini sipi, a seni dem go na hem fesi na abrasei, na Betsaida, bifo hem meki ala dem soema gowei,

46. En te a seni dem gowei kaba, a klim go na tapo wan bergi, hem wawan, vo begi dapee.

47. We di dem (disciple) kisi na mindri vo da zee, a ben doengroe kaba, en Jesus wawan ben tan na sjoro.

48. Ma di a si, fa dem pina, tee dem no kan poeloe, bikasi da winti ben tapo dem: vo da hede hem srefi kom na dem na baka mindrineti, a waka na foetoe na tapo da watra;

49. En a doe, leki a wani pasa dem. Ma di dem si hem waka so na tapo da watra, dem denke, da wan spoekoe, en dem bigin vo bari.

50. Bikasi dem alamal si hem, en dati meki dem skreki. Ma Jesus bigin wantem vo bedaare dem, a taki: No frede! Da mi! San oen frede so?

51. En di a kom na dem na ini sipi, djoesnoe da winti kaba vo wai. En dem verwondroe pasamarki.

52. Bikasi alwasi dem ben si dasani nanga dem brede, tog dem hai no ben kom moro krin jete; bikasi dem hatti ben tranga vo troe.

53. Ala dati dem doro na abrasei, dem kom na da kondre Genezaret, na dapee dem go na sjoro.

54. Ma so hesi dem komopo na ini sipi, dem soema sabi hem wantem.

55. En dem seni boodskop da heeli kondre rontoe; en na ala plesi, dapee dem jeri, a de, dem tjari dem sikiman kom na hem nanga bedi.

56. En pee a kom na dem bigi foto en pikin foto en na dem dorpoe, na dapee dem potti dem sikiman na wovojo, en dem begi hem pasi, vo dem kan meli da soom vo hem klosi nomo. En ala soema, disi meli hem, kom gezond.

Kap. 7.

Jesus verwyd dem falsi soema. Njam no meki soema takroe.

Wan dei som Fariseman en meester vo wet vo Jerusalem kom na Jesus.

2. En di dem si, som vo hem disciple go sidom njam, sondro dem wasi han bifosi, dem taki, dati no fiti so.

3. Bikasi dem Fariseman nanga ala tra djoe no ben go njam, bifo dem wasi han wan toe dri

tron, so leki dem gransoema sani disi mi kan teki vo helpi ben potti dati. joe, dati mi sa gi na temple; da

4. So srefi te dem komopo soema doe reti (so oen taki).
na doro, dem no go njam, so 12. En so oen meki no wan
langa dem no wasi fosi. En soema helpi hem tata en mama
sosani dem habi foeloe, disi dem moro.
gransoema ben potti; vooral vo 13. Da so nanga ala dasani,
wasi dem beker en djogo en disi oen srefi ben potti, oen
pleti en stoeloe. meki da woord vo Gado no habi
waarti moro; en sosani oen doe
foeloe.

5. We vo da hede dem Fari- 14. Dan a kali da heeli hipi
seman en meester vo wet haksi soema kom na hem, en a taki gi
Jesus, dem taki: Vo san hede dem: Jere mi, oen alamat! en
dem disciple vo joe no doe da- membre, san mi taki.

6. Ma hem piki dem, a taki: 15. Dasani, disi de go na ini
Oen falsi soema! Profet Jesajas mofo, dati no kan meki wan
ben taki reti vo oenoe, di a taki: soema takroe; ma dasani, disi
Dem soema dia de prye mi komopo na ini mofo, dati de
nanga dem mofo, ma dem hatti meki soema takroe.

7. Da wan soso wroko, disi 16. Efi wan soema habi jesi
dem dini mi; bikasi dem de leri vo jeri, meki a jeri!
falsi leri, disi liebisoema wawan
ben meki.

8. Bika da gebod vo Gado oen 17. We di a libi dem soema,
libi, ma dasani, disi liebisoema en di a kom na hoso, dem disci-
ben potti, dati oen doe; leki vo ple vo hem haksi hem vo da
wasi dem djogé en kanetje; sosani oen habi foeloe, disi oen doe.
gelykenis.

9. En a taki gi dem: Ja, oen 18. En a taki gi dem: Hoe-
sabi mooi, vo poeloe da gebod fasi? oen srefi toe no kom na
vo Gado, nomo vo oen doe dasani, disi oen srefi ben potti.
verstand jete? Oen no begreipe
jete, dati alasani, disi wan soema
teki, potti na ini hem mofo, dati
no kan meki hem takroe.

10. Moses ben taki: Joe moe 19. Bikasi dati no go na ini
respeki joe tata en mama; en hem hatti, ma na ini hem bele;
disoema disi floekoe hem tata en na baka a komoto baka na da
ofoe mama, hem moese dede. srefi pasi, dapee ala tra njanjam
komoto baka.

11. Ma oenoe de leri so: Te 20. En a taki moro; Dasani,
wan soema taki na hem tata ofoe disi komoto na ini soema mofo,
mama: Korban: dati taki, dati de meki soema takroe.

21. Bika na ini soema hatti ini
ala ogri membre komoto, nanga

soetadoe, hoeroedoe, en vo kili klosibei na da zee vo Galilea, soema;

22. Foefoer, gridifasi, ogri na da buurti vo Dekapolis. hatti, takroe luste, djaloesoe, doofoe soema kom na hem, disi vo kosi en lei gi soema, bigi ben stom toe; en dem begi hem, membre en ala lausani.

23. Ala dem ogrisani disi k- mopo na inisei, en dem de meki soema takroe.

24. Na baka Jesus komoto da- pee, a go tee na Tirus en Zidon- kondre. Na dapee a go na ini wan soema hoso, bikasi a ben wani, vo no wan soema moe sabi hem; ma tog a no ben kan kibri.

25. Bikasi wan oeman, disi habi wan oemanpikien, di ben de nanga wan takroe geest, ben jeri vo hem; en vo da hede a kom na ini, fadom na Jesus foetoe,

26. A begi hem, vo a poeloe da didiebri na ini hem pikien. Da oeman ben de wan heiden- soema vo Sirofenice.

27. Ma Jesus taki gi hem: Meki dem pikien fosi njam nofo; a no fiti, vo poeloe brede na dem pikien han, trowei gi na dagoe.

28. Ma da oeman piki hem, a taki: Ja Masral ma tog dem pikin dagoe na ondro dem Masra tafra de njam dem sakasaka, disi dem pikien vo Masra libi abra.

29. Now Jesus taki gi hem: Vo *da* woord hede joe kan go baka; da didiebri komoto kaba na joe pikien.

30. We di a kom na hoso, a finni hem pikien lidom na tapo bedi, en da didiebri komoto kaba.

31. Di Jesus komoto baka na Tirus en Zidonkondre, a go

klosibei na da zee vo Galilea, na da buurti vo Dekapolis.

32. Na dapee dem tjari wan doofoe soema kom na hem, disi ben stom toe; en dem begi hem, vo a potti hem han na da soema tapo.

33. We Jesus poeloe hem na dem tra soema mindri, a teki hem na sei; a potti hem finga na ini da soema jesi; en dan a spiti na hem finga, meli hem tongo.

34. Na baka a loekoe na hemel, a djemee, taki gi da soema: Hefata! dati wani taki: hopo, loesoe!

35. En wantem da soema jesi hopo, en da tetei vo hem tongo loesoe, vo a kan taki krim.

36. En Jesus gebiede dem, vo dem no moese taki gi wan soema. Ma moro Jesus verbiede dem? moro dem panja da tori.

37. En ala soema verwondroe pasamarki, dem taki: A meki alasani boen toemoesi; dem doo- foeman a helpi, vo dem jeri, en dem stomwan a helpi, vo dem kan taki.

Kap. 8.

Kristus doe wan wonderwroko nanga- seben brede, di a platie, gi na fodoezend soema. A helpi wan blinde soema toe.

Da srefi tem, di so meni soema ben de makandra dapee, en dem no habi wansani vo njam, Jesus kali dem disciple kom na hem, a taki gi dem:

2. Mi sari vo troe, vo dem soema! bikasi a meki dri dei kaba, disi dem ben tan nanga

mi dia, en dem no habi wansani vo njam,

3. Efi mi seni dem gowei na hoso, sondro dem njam fosi, dem sa kom flauw na pasi; bika som vo dem komopo farawei.

4. Ma hem disciple piki hem: Pee wi sa teki brede dia na woestein, vo gi so meni soema njanjam?

5. Hem haksi dem: Hoe meni brede oen habi? Dem taki: Seben.

6. En Jesus taki·gi dem soema, meki dem alamat go sidom na gron. Dan a teki dem seben brede, a taki Gado tangi, a broko dem,-gi na dem disciple, meki dem platie dem rontoe; en dem doe so.

7. So srefi dem ben habi som pikin fisi toe; en te a blesi dem, a meki dem platie dem toe.

8. We dem alamat njam, tee dem habi nofo; en di dem piki, kibri dem sakasaka, disi libi abra, dem kisi seben baskita foeloe.

9. En tog ala dem soema, disi ben njam dapee, ben de omrent fodoezend. Dan Jesus meki dem gowei.

10. Na baka a go na ini wan sipi, hem nanga hem disciple, en a kom na da buurti vo Dalmanuta kondre.

11. Na dapee dem Fariseman kom na hem nanga wan kwestie, dem tesи en haksi hem, vo a sori dem wan marki vo hemel.

12. Ma Jesus djemee na ini hem hatti, a taki: Fa da spelis soema dia kan soekoe wan mar-

ki! Troe, mi taki gi oen: Dem soema dia no sa kisi wan marki, vo si!

13. Da so a libi dem, en dan a go baka na ini sipi, a waka abra go na trasei.

14. Ma dem ben vergiti, vo teki brede nanga dem, en so dem no habi moro, leki wan brede na ini sipi.

15. En Jesus waarskouwe dem, a taki: Loekoe boen nanga da zuurdegi vo dem Fariseman, en nanga da zuurdegi vo Herodes!

16. We dem (disciple) prakticeri dasani *go*, dem prakticeri hem *kom*, en dem taki na makandra: Somtem vo dati a taki, disi wi no ben teki brede nanga wi.

17. Ma di Jesus bemerki dati, a taki gi dem: San oen verlegi vo dati, disi oen no ben teki brede nanga oeno? Oen no verstaa mi jete? Oen hai no kom krin jete: Oen hatti tranga jete?

18. Tog oen habi hai, kaba oen no si? Oen habi jesi, kaba oen no jeri? Oen no membre sanii moro?

19. Di mi ben broko dem feisi brede, platie gi feifidoezend soema, hoe meni baskita nanga sakasaka oen ben piki, kibri? Dem taki: Twalf.

20. Ma dai mi ben broko dem seben brede, platie gi dem fodoezend soema? hoemeni baskita nanga sakasaka oen ben piki, kibri? Dem taki: Seben.

21. Dan hem taki gi dem: We hoefasi? oen no begreipe mi jete?

22. Na baka dem kom na Bet-saida; na dapee dem tjari wan blinde soema kom na hem, en dem begi hem, vo a meli hem.

23. En Jesus teki da blinde soema na han, a tjari hem kom-oto na foto, a spiti na ini hem hai, a potti hem han na hem tapo, en dan a haksi hem, efi a si wansani?

24. We da soema hopo hem hai, a taki: Mi si soema de wa-ka, ma dem de, leki mi si boom.

25. Dan Jesus potti hem han vo toetron na tapo da soema hai, a meki a probeere wantron moro, efi a kan si wansani. En now hem hai kom krin baka, dem kom so boen, tee a kan si alasani krin.

26. Now Jesus seni hem go baka na hoso, a taki: No go na ini da foto dia, no taki toe na wan soema diaso!

27. Na baka Jesus nanga hem disciple kom na da buurti vo da foto Cesarea Filippi; en na pasi a haksi hem disciple, a taki gi dem: Fa dem soema taki vo mi? hoesoema da mi?

28. Dem piki hem, taki: Som soema taki, joe da Johannes, da doopoeman; trawan taki, joe da Elias; trawan ageen taki: Joe de wan vo dem ouroe profet.

29. Dan a haksi dem: We, sani oenoe taki dan, hoesoema da mi? Petrus piki hem, a taki: Joe da Kristus.

30. Ma Jesus gebiede dem tranga, vo dem no moese taki vo hem, no na *wan* soema.

31. Now Jesus bigin vo waars-konwe dem na fesi, fa Soema-pikien moese go pina toemoesi, en fa dem gransoema en grandomine en meester vo wet sa trowei hem, taki, a no waarti, en fa dem sa kili hem, en di vdri dei hem sa hopo baka.

32. Ala dati a taki krin gi dem. Ma Petrus teki hem pikin-so na sei, a soekoe vo pooloe dati na hem gedagti.

33. Ma Jesus drai hem fesi, a loekoe dem disciple vo hem, en dan a krasa Petrus, a taki: Komoto na mi fesi dia, joe Sa-tan! bika joehatti no membre so, leki Gado wani, ma leki liebisoema wani.

34. En dan a kali ala soema kom na hem, nanga dem disciple toe, a taki gi dem: Efi wan soe-ma wani kom na mi baka, dan a no moe ke vo hem liebi, loekoe na hem srefi; ma a moe teki hem kruis, waka kom na mi baka.

35. Bika dasoema, disi wani holi hem liebi, hem sa lasi hem; en 'disi sa lasi hem liebi vo mi hede en vo da Evangelium hede, hem sa holi hem liebi.

36. Bika san a kan helpi wan soema, efi a winni heeli grontapo, kaba a lasi hem ziel?

37. Ofe hoe paiman wan soe-ma kan gi, vo loesoe hem ziel baka?

38. Ma disoema teki sjem vo mi en vo da leri vo mi, dia na mindri vo disi zondoë en soeta speli soema, vo hem Soemapikien sa teki sjem toe, te a sa kom nanga da glori vo hem tata, nanga dem santa Engel.

Kap. 9.

Jesus kisi wan glorifasi. A taki na fesi ro hem dede en 'hopo baka na dede. A gi dem disciple foeloe boen vermane.

En Jesus taki gi dem: Troe, mi taki gi oen: na mindri vo dem soema, disi tanapoe dia, som soema de, disi no sa tesi dede, bifo dem si Gadokondre kom nanga tranga.

2. Siksi dei na baka Jesus teki Petrus en Jakobus en Johannes, a gowei nanga dem tee na tapowan hei bergi; en na dapee hem fasi kom verandri krin krin na dem hai;

3. Hem klosi kom so krin en weti leki katoen; no wan soema na grontapo kan meki wansani so weti.

4. En dan dem si Elias nanga Moses kom dapee, dem taki nanga Jesus.

5. Na baka Petrus bigin, a taki na Jesus: Masra! da wan swili plesi diaso; wi sa meki dri masanga dia, wan vo joe, wan vo Moses en wan vo Elias.

6. Ma hem srefi no sabi reti, san hem taki; bikasi da heeli sani dangra dem.

7. En djoesnoe wan wolkoekom tapo dem, en na ini da wolkoekom wan stem komopo, di taki:

Disi de mi lobbi pikien, da hem oen moe jeri!

8. Ma da srefi moment, di dem loekoe rontoe, dem no si wan soema moro, boiti Jesus wawan.

9. Ma di dem komoto na da bergi, go na ondro, Jesus gebiede dem, a taki, dasani disi dem ben si, dem no moese taki gi wan soema, so langa Soemapikien no hopo baka jete na dede.

10. We da woord dem teki, kibri na ini demhatti, en dem haksi makandra, san hem meene nanga dati, di a taki vo da hopo baka na dede?

11. En dem haksi Jesus, dem taki: Vo san hede dem meester vo wet taki-dan, Elias moese kom fosi?

12. Jesus piki dem, a taki: Ja troe, Elias moese kom fosi, vo potti alasani reti baka; ma boekoe taki vo Soemapikien toe, dati dem sa pina en veragti hem toemoesi.

13. Ma mi taki gi oen: Elias kom kaba, ma dem ben doe nanga hem, san dem wani, sa leki boekoe ben taki vo hem.

14. Na baka di Jesus kom na dem (tra) disciple vo hem, a si foeloe soema rontoe dem, nanga som meester vo wet toe, disi habi wan kwestie nanga dem.

15. Ma so hesi ala dem soema si Jesus kom, dem skreki, en dem ron go miti hem, dem taki hem odi.

16. Ma Jesus haksi dem meester vo wet: San oen habi vo kroetoe nanga dem?

17. En wan vo ala dem foeloe taki gi hem: Joe stom en doofoe soema piki hem, a taki: Masra, geest! Mi taki gi joe, komoto mi tjari mi manpikien kom na na ini da soema, en leekoe boen, joe dia, wan ogri jeje meki a vo joe no kom baka!

de stom.

18. Te da ogri jeje kisi hem, a de hali hem, tee skoema komopo na hem mofo, a de kau hem tifi, en a kom so mangri toe. Mi ben begi dem disciple vo joe, vo poeloe da ogri jeje, ma dem no kan.

19. Dan Jesus piki dem, a taki: Ke so wan speli soema! Bibi no de. Hoe langa mi moe tan nanga oen dan? Hoe langa mi moe holi pasiensi nanga oe-noe? Tjari hem kom gi mi dia!

20. En dem tjari hem kom na Jesus. Ma so hesi da jeje si hem, a hali en treke hem, tee a fadom rolo hem srefi na gron, en skoema komopo na hem mofo.

21. Dan Jesus haksi da tata: Hoe langa a de nanga dasani kaba? Da tata taki: Sinsi hem pikien tem.

22. Nofotron da jeje hiti hem na ini faja en na ini watra kaba, vo kili hem. We efi joe kan doe wansani, grantangi! sari vo wi, en helpi wi!

23. Jesus taki gi hem: Ja, efi joe kan bri bi. Wan soema, disi bri bi, kan kisi alasani.

24. Wantem da pikien tata bari, en nanga watra na hai a taki: Ja mi bri bi, mi lobbi Masra! ma helpi da zwake bri bi vo mi.

25. We di Jesus si, ala dem foeloe soema ron kom makandra dapee, a krasi da takroe jeje, a de da moro granwan?

taki gi hem: Joe stom en doofoe soema piki hem, a taki: Masra, geest! Mi taki gi joe, komoto mi tjari mi manpikien kom na na ini da soema, en leekoe boen, joe dia, wan ogri jeje meki a vo joe no kom baka!

26. Now da jeje bari, a hali hem so, tee a gi hem treke, en dan a komoto. Ala dati da boi kom so slekti, a tan leki a dede; en nofo soema taki srefi, a dede kaba.

27. Ma Jesus fassi hem na han, a hopo hem, en so a tanapoe.

28. Na baka di a kom na hoso, dem disciple haksi hem, dem wawan: Vo san hede *wi* no ben kan poeloe da jeje?

29. Jesus taki gi dem: Disi speli jeje trobi vo komoto; joe no kan poeloe dem, boiti nanga begi en fasten.

30. Na baka dem komoto dapee, dem waka Galileakondre doro; ma Jesus no ben wani, wan soema moe sabi.

31. Bikasi now a ben bigin-vo waarskouwe hem disciple moro krin, a taki gi dem: Dem sa gi Soemapikien abra na liebisoema han, en dem sa kili hem; en te dem kili hem kaba, di vo dri dei a sa hopo baka.

32. Ma dem no kisi dasani krin, disi hem taki, en dem frede toe vo haksi hem.

33. We di dem kom na Kapernaum, en di dem de na hoso, a haksi dem: Hoesani oen ben habi makandra na pasi?

34. Ma dem no piki hem; biskasi dem ben kroetoe nanga makandra vo dati, hoedisi vo dem

35. Now Jesus go sidom, a kali dem twalf disciple kom na hem, a taki gi dem: Disoema wani de da fosiwan, hem sa de da laatstewan en da foetoeboi vo alamat.

36. Dan a teki wan pikien, potti na dem mindri, a brasa en bosi da pikien, a taki gi dem.

37. Disoema teki so wan pikien, (doe hem boen) na mi nem, hem de teki mi srefi. En disoema disi teki mi, a no teki mi wan wan, ma a teki hem, disi ben semi mi.

38. Ma Johannes piki hem, a taki: Meester! wi ben si wan soema, disi ben teki joe nem, poeloe ogri jeje; ma da soema no de holi nanga wi, en vo da hede wi ben taki gi hem, a no moese doe dati, vo di a no holi nanga wi.

39. Ma Jesus taki: No, oen no ben moese tapo hem; bikasi no wan soema sa doe wan boen wroko na mi nem, en dan hesi a sa go taki ogri vo mi.

40. Da soema, disi no tegen wi, hem de holi nanga wi.

41. Da soema, disi gi oen wan glasi watra vo dringi na mi nem, vo di oen de disciple vo Kristus, troe mi taki gi oen, hem paiman no sa lasi.

42. Ma efi wan soema seti tra-poe gi wan vo dem pikinwan dia, disi bri bi na mi, vo a fadem, vo da soema a ben moro betre, dem tai wan bigi stoon na hem neki, hiti hem na ini da moro dipi zee.

43. Efi joe han de tesi joe, vo doe ogri, koti hem! A de moro betre vo joe, joe go leki wan malengri na ini da boen liebi, leki joe habi toe han, kaba dem hiti joe na ini hel, na ini da faja vo teego;

44. Dapee da worm vo dem no dede, (disi de njam dem ogri soema,) en da faja no de vo kili toe.

45. Efi joe foetoe de tesi joe, vo doe ogri, koti hem! A de moro betre vo joe, joe go laam na ini da boen liebi, leki joe habi toe foetoe, kaba dem hiti joe na ini hel, na ini da faja vo teego.

46. Dapee da worm vo dem no dede, en da faja no de vo kili toe.

47. Efi joe hai de tesi joe, vo doe ogri, diki hem, trowei! A de moro betre vo joe, joe go na ini Gadokondre nanga wan hai, leki joe habi toe hai, kaba dem hiti joe na jni da faja vo hel;

48. Dapee da worm vo dem no dede, en da faja no de vo kili toe.

49. Ibriwan soema dem sa zoutoe nanga faja, en ibriwan ofrandi dem sa zoutoe nanga zoutoe.

50. Zoutoe de wan boensani troe, ma efi zoutoe srefi lasi hem tesi, sani dem sa teki, vo gi hem tesi baka? We, loekoe boen, vo oen habi zoutoe, en vo oen holi vreede nanga makandra.

Kap. 10.

Man nanga wefi no kan platie ro iniwā sani hede. Vo dem pikien. Vo dem goedoeman. Jesus hopo Bartimeus hai.

Na baka Jesus hopo komoto dapee, a go na dem buurti vo Judea, na abrasei vo Jordan. En di foeloe soema kom na hem ageen, a bigin vo leri dem dapee, so leki a ben njoesoe alatem.

2. Ma dem Fariseman kom toe na hem, dem tesi en haksi hem, efi wan man kan platie nanga hem wefi ?

3. Hem piki dem, a taki: Hoe gebod Moses ben gi oenoe ?

4. Dem taki: Moses ben gi permisi, vo skrifi wan platie brifi, meki wan man kan platie nanga hem wefi.

5. Jesus piki dem, a taki: Ja, vo oen tranga hatti hede Moses ben skrifi so wan gebod gi oenoe;

6. Ma na bigin, di Gado ben meki alasani, a ben meki *wan* man nanga *wan* oeman nomo.

7. Vo da hede wan soema sa nanga hem wefi;

8. En dem *toe* sa de *wan* skin. We da so dem no de *toe* soe- ma moro, ma dem de *wan* skin.

9. We, dem disi Gado ben trouw makandra, no wan soema moese platie dem baka.

10. Di dem kom na hoso, dem discipline haksi hem wantron moro vo da srefi tori.

11. En a taki gi dem: Da soema, disi platie nanga hem wefi, teki wan trawan, hem doe soetadoe.

12. En efi wan oeman platie nanga hem man, teki wan tra- wan, hem doe soetadoe toe.

13. Da srefi tem dem tjari jonge pikien kom na hem, vo a meli dem. Ma dem disciple krasidem soema, disi tjari dem kom.

14. Ma di Jesus si dati, a no been na hem, en a taki gi dem: Meki dem pikien kom na mi, notapo dem; bikasi Gadokondre de vo dem.

15. Troe, mi taki gi oen: Disoema no teki Gadokondre, leki so wan pikien, a no sa kom na ini.

16. Ea dan a brasa, bosi dem pikien, a potti hem han na dem tapo, a blesi dem.

17. Na baka di a go na doro, wan soema ron kom na hem na pasi, a fadem na hem kni na Jesus fesi, en dan a haksi hem: Boen Meester! san mi moe doe,

vo mi kom na da boen liebi vo teego ?

18. Ma Jesus taki gi hem: Fa joe kali mi boen? No wan soe- libi hem tata en mama, a sa holi nanga hem wefi;

Joe no moe doe soetadoe; joe no moe kili; joe no moe foefoer; joe no moe taki falsi getuigenis;

joe no moe doe wan soenia ogri; respeki joe tata en mama!

20. Da soema piki hem, a ta- ki: Meester! ala dati mi ben doe sinsi mi pikientem.

21. Dan Jesus loekoe hem nanga wan switi fesi, a taki gi hem: Wansani mankeri joe jete! Go seli alasani, disi joe habi, gi

(da moni) na potiman; dati sa wefi, ofoe pikien, ofoe pranasi, meki joe kisi wan goedoe na vo mi hede en vo da Evangelium hede;

30. Hem sa kisi alasani hondrotron baka. Na disi tem kaba, te ala da pina en trobi pasa, a sa kisi hoso en brara en sisa en mama en pikien en pranasi baka, en na da tra kondre janda a sa kisi da boen liebi vo teego.

22. Di da soema jeri so wan taki, a kom skreki, en so a go-wei nanga sari; bikasi a ben habi foeloe goedoe.

23. Ma Jesus drai hem fesi, a taki na dem disciple vo hem: A de trobi vo troe, vo dem soema, disi habi goedoe, kan kom na Gadokondre!

24. Vo dati dem disciple kom skreki. Ma Jesus taki wantron moro gi dem: Oen lobbi pikien! A de hebi vo troe, vo dem soema, disi potti dem vertrouw na dem goedoe, kan kom na Gadokondre!

25. Moro hesi wan kameel sa go na ini hai vo wan nainai, leki wan goedoeman sa kom na Gadokondre.

26. Vo dali dem disciple kom skreki moro ageen, en dem taki na makandra: Hoesoema sa kom na hemel dan?

27. Ma Jesus loekoe dem, a taki: Ja, liebisoema no habi tranga vo dati, ma Gado habi tranga; bikasi Gado kan doe alasani.

28. Now Petrus bigin, a taki gi hem: Loekoe, *wi* ben libi alasani, en *wi* ben waka kom na joe baka.

29. Jesus piki, taki: Vo troe, mi taki gi oen: Efi wan soema libi hem hoso, ofoe brara, ofoe sisa, ofoe tata, ofoe mama, ofoe

31. Ma nofo vo dem, disi de dem fosiwan, sa kom dem laats-tewan, en dem laatstewan sa kom dem fosiwan.

32. We di dem ben de na pasi, vo go na Jerusalem, Jesus waka go na dem (disciple) fesi, en vo dati dem verwondroe vo troe, en nanga frede nomo dem waka go na hem baka. Bika a ben teki dem ala twalf wantron more na sei, en a verteli dem alasani, disi sa kom hem abra.

33. Loekoe! — so a taki — wi de go na Jerusalem now, en dem sa gi Soemapikien abra na dem grandomine en meester vo wet; dem sa vonisi hem, taki, a moese dede, en dan dem sa tjari hem go, gi hem abra na dem heiden;

34. Dem sa spotoe en geesele hem, spiti na ini hem fesi, dem sa kili hem, en di vo dri dei a sa hopo baka.

35. Da srefi tem dem pikien vo Zebedeus kom na hem, Jakobus en Johannes, dem taki gi hem: Masra! *wi* hangri, vo joe doe *wi* dasani, disi *wi* sa begi joe.

36. Hem taki gi dem: San oen wani dan, vo mi doe oen!

37. Dem taki gi hem: Pramisi wi, vo te joe kom na joe glori, wi sa sidom na joe sei, wan na joe reti han, en da trawan na joe kroekoetoe han.

38. Jesus taki gi dem: Oen srefi no sabi, san oen begi. Hoe-fasi? oen sa man vo dringi so wan dranki, leki mi sa dringi? en vo teki so wan doop, leki dem sa doopoe mi?

39. Dem taki gi hem: Ja, dati wi kan. En Jesus taki gi dem: We, da dranki, disi mi sa dringi, oen sa dringi troe; en da srefi doop, disi dem sa doopoe-mi, dem sa doopoe oenoe toe;

40. Ma vo sidom na mi reti han en na mi kroekoetoe han, dati no de na mi tranga, vo gi na wan soema, boiti na dem, disi mi tata ben verkiesi vo dati.

41. We di dem tin troe disciple jeri dati, dem kom mandi nanga Jakobus en Johannes.

42. Ma Jesus kali dem kom na hem, a taki gi dem: Oen sabi, dem hedeman vo dem kondre de komanderi dem, en dem gran-soema vo dem habi vo taki na dem trawan tapo.

43. Ma na oenoe mindri a no moese de so; kontrari, disoema wani bigi na oen mindri, moe de oen ala foetoebot.

44. En disoema vo oen wani de da fosiwan, moe de oen ala knegti.

45. Bika Soemapikien srefi no ben kom toe, vo meki soema dini hem, ma vo hem dini soema, en vo a gi hem liebi abra

leki wan paiman vo foeloe soema.

46. Ala dati dem kom na Jeriko. Ma di a komopo baka na Jeriko, hem nanga hem disciple nanga so meni tra soema, wan blinde soema sidom dapec na sei pasi, da Bartimens, pikien vo Timeus, a begi pikin moni.

47. We di hem jeri, Jesus vo Nazaret de pasa, a bigin vo bari, en a taki: Jesus, joe pikien vo David, sari vo mi!

49. Ma foeloe vo dem trawan krasia da soema, dem taki! meki a tapo hem mofo. Ma hem bari moro tranga: Joe pikien vo David, sari vo mi!

49. Now Jesus tanapoe tiri, a taki, meki dem kali hem kom. We dem go kali da blindewan, dem taki gi hem: Meki joe hatti kouroe! hopo kom, a de kali joe.

50. We da soema trowei hem mantel, a hopo, kom na Jesus.

51. Now Jesus piki hem, a taki: San joe wani, vo mi doe joe? Da blindewan taki gi hem: Masra! vo mi hai moe hopo.

52. Jesus taki gi hem: Go, da bri bi vo joe helpi joe! En wantem da soema hai hopo, en a waka go na Jesus baka na da srefi pasi.

Kap. 11.

Jesus rei go na Jerusalem. A floekoe da figaboom. A jagi dem wowojoman komoto na ini temple. A leri soema, vo begi en vo vertrouw na Gado.

We di dem kom klosibei na Jerusalem na Belfage a Betania

na sei da olyfbergi, Jesus seni now na nem vo Masra! Hosanna toe disciple vo hem gowei;

2. A taki gi dem: Go janda na da pikin foto, di de na oen fesi; en te oen doro dapee, wantem oen sa si wan pikin boeriki, tai nanga tetei, disi no wan soema sidom na hem tapo jete; we, hem oen moe loesoe, tjari kom gi mi.

3. En efi somtem wan soema sa haksi oen: Vo san hede oen doe dati? oen taki nomo: Masra habi hem vanoodoe; dan djoesnoe a sa libi hem gi oen.

4. We dem go, dem finni da pikin boeriki tai na doro mofo, reti na wan platie-pasi, en dem go loesoe hem.

5. Ma som vo dem, disi tanapoe dapee, taki gi dem: San oen doe? Fa oen loesoe da pikin boeriki?

6. Ma dem piki dem, so leki Jesus ben taki gi dem; en so dem gi dem pasi.

7. We now dem tjari da pikin boeriki kom na Jesus, dem bradi dem klosi na da boeriki tapo, en dan Jesus go sidom na hem tapo.

8. Ma foeloe soemā teki dem klosi, bradi dem na pasi; trawan koti pikin takki vo boom, trowei panja na pasi.

9. En dem soema, disi waka na fesi en na baka, dem hopo dem stem, dem taki; Hosanna! Grantangi vo hem, disi de kom na nem vo Masra!

10. Blèsi vo da koningkondrc vo wi tata David, disi de kom

now na nem vo Masra! Hosanna tee na tapo!

11. Da so Jesus doro na ini Jerusalem en tee na ini temple. En di a ben loekoe alasani dapee, na sabatem a go baka na Betania, hem nanga dem twalf disciple.

12. Deibroko mamantem, di dem komopo baka na Betania, hangri kom kisi hem.

13. En di a si wan figaboom pikin farawei, di meki blaati kabba, a go loekoe, efi a kan finni wansani na hem tapo; ma di a kom klosibei, a no finni noti, leki blaati wawan; bikasi a no ben tem jete, vo figa kan de (no boom).

14. En Jesus piki, taki na da boom: We, now no wan soema sa njam wan vroektoe vo joe moro nooit wantem! En dem disciple jeri dati.

15. Na baka di dem kom na Jerusalem, Jesus go na ini temple, a jagi ala dem soema komoto na ini temple, di bai sani en seli sani dapee; en a kanti dem soema tafra, disi sidom broko moni dapee, nanga dem soema stoeloe, disi seli doifi.

16. En a no gi wan soema pasi moro, vo pasa doro na ini temple, tjari sani.

17. En dan a leri dem, a taki: Boekoe no taki: mi hoso da wan begi-hoso vo ala soema? Ma oenoe meki a tron wan kilipcesi.

18. We da tori kom tee na jesi vo dem meester vo wet en vo dem grandomine, en dem

soekoe vo kili hem: ma tog dem dem gransoema vo djoe kom na frede vo hem, bika ala soema verwondroe vo troe vo da leri vo hem.

19. We, na sabatem a komopo na foto ageen, a go na boiti.

20. Deibroko mamantem, di dem pasa da figaboom, dem si, a dre kaba tee na loetoe.

21. En Petrus kom membre dasani baka, a taki gi Jesus: Rabbi, joe si? da figaboom, di joe ben floekoe, dede kaba.

22. Jesus piki dem, a taki: We, habi bribi na Gado!

23. Bika troe troe; mi taki gi oen; efi wan soema taki na da bergi dia: Hopo, hiti joe srefi na ini da zee! en efi da soema no twyfle na ini hem hatti, ma a *bribi* troe, dasani disi hem taki, sa kom: dan a sa kisi dasani toe, di a ben taki.

24. Va da hede mi taki gi oen: Alasani, disi oen begi na Gado, oen moese *bribi* nomo, taki, oen sa kisi dasani, dan oen sa kisi toe.

25. Ma te oen tanapoe begi, kaba oen sabi, oen mandi nanga wan soema; dan oen moe gi da soema pardon fosi, vo oen tata na hemel kan gi oen pardon toe vo dasani, di oen ben misi.

26. Ma efi oenoe no gi soema pardon, dan oen tata, di de na hemel, no kan gi oenoe pardon toe vo dasani, di oen misi.

27. Na baka dem kom ageen na Jerusalem. En di Jesus waka rontoe na ini temple, dem gran-

dem gransoema vo djoe kom na hem,

28. Dem taki gi hem: Hoe reti joe habi, vo doe ala demsani? Hoesoema ben gi joe da tranga, vo doe sosani?

29. Jesus piki dem, a taki: Meki mi hakki oen wan woord toe; efi oen piki mi dati, dan mi sae taki gi oenoe toe, hoesoema ben gi mi da tranga, vo doe ala demsani.

30. Fa da doop vo Johannes ben de? 'Soema ben seni hem? Gado, ofoe liebisoema? Piki mi dati.

31. We dem prakticeri na ini dem hatti, dem taki: Efi wi taki, Gado ben seni hem, dan hem sa taki: We, vo san hede oen no ben bri bi hem dan?

32. Ma efi wi taki, liebisoema ben seni hem, dan wi frede dem tra soema; bikasi heeli kondre de nanga da bri bi, Johannes ben de wan reti profet.

33. We vo da hede dem piki Jesus, dem taki: Wi no sabi. En Jesus piki dem, a taki: We, dan mi no taki gi oenoe toe, nanga hoesoema tranga mi doe ala demsani.

Kap. 12.

vo da drofidjari; vo hedemoni; vo da hopo baka na dede; vo da moro bigi gebod; vo da Messias en vo da poti weduwe.

Na baka Jesus begin vo leri soema na gelykenis, a taki: Wan soema meki wan drofipranasi, a plani lemetje rontoe, domine en meester vo wet nanga a diki wan persbakki na ini, a

meki wan toren, en dan a joeroe
hem gi tra soema, a meki wan
reis go na wan tra kondre.

2. Ma di da tem kisi, vo droifi
kan repi, a seni wan knegti go
na dem soema, vo dem seni som
vroektoe vo da droifi-pranasi
gi hem.

3. Ma dem soema teki da
knegti, dem fom hem, en so dem
seni hem gowei, sondro dem gi
hem wansani.

4. We da Masra seni wan tra
knegti ageen go na dem; ma
hem dem teki, dem frangi stoon
na hem tapo, broko hem hede,
en nanga so meni kosikosi dem
jagi hem, meki a gowei baka.

5. Toen da Masra seni wan
trawan moro, ma hem dem kili
srefi; en so dem doe nanga foe-
loe trawan moro; som dem fom,
en som dem kili.

6. We di da Masra ben habi
wan enkli manpikien jete, di a
lobbi, bakatem a teki *hem*, seni
go dapee, a taki: Tog vo mi
pikien dem sa habi respeki.

7. Ma dem soema taki na ma-
kandra: Dati de da erfgenaam!
Kom go, meki wi kili hem, vo
wi holi hem goedoe.

8. En so dem kisi hem, dem
kili hem, dem poeloe hem na ini
da droifi-pranasi, hiti hem na
doro.

9. We, san da Masra vo da
droifi-pranasi sa doe now? A sa
kom, kili dem ogri soema, en hem
pranasi a sa joeroe gi tra soema.

10. Oen no lesi na boekoe:
Da stoon, disi dem basi ben tro-

wei, taki, a no waarti, hem tron
wan tranga hoekoe-stoon?

11. Masra srefi ben meki dati
kom so, ma a de wan wondroe-
sani na wi hai

12. Now dem soekoe vo kisi
hem, ma tog dem frede ala dem
foeloe tra soema; bikasi dem si,
Jesus meene *dem* nanga da gely-
kenis. En dem libi hem, dem
gowei.

13. Ma na baka dem seni som
Fariseman nanga som soema vo
Herodes go taki nanga hem na
wan konifasi, meki a misi wan
woord, vo dem kan fassi hem.

14. We, di dem kom na hem,
dem taki gi hem: Meester, wi
sabi, joe lobbi waarheit, en joe
no frede *wan soema*; joe no de
loekoe na soema perzon, efi dem
bigi, efi dem no bigi; ma joe de
leri soema da pasi vo Gado reti:
We, hoefasi? a reti, vo gi hede-
moni na Keyzer? ofoe somtem
a no reti? A fiti wi, vo wi gi
hem? ofoe somtem a no fiti?

15. Ma di Jesus si da triki en
da falsi vo dem, a taki gi dem:
Fa oen kom tes i mi so? Tjari
wan sren kom gi mi, meki mi si.

16. We dem tjari da moni
kom gi hem. En Jesus haksi
dem: Hoesoema fesi dati, di de
na da moni? en hoesoema nem
de na tapo? Dem taki gi hem:
Di vo Keyzer.

17. Now Jesus piki' dem, a
taki: We, gi dan na Keyzer,
sani disi de vo Keyzer; en gi na
Gado toe, sani disi de vo Gado!
En dem verwondroe vo hem.

18. Na baka som Saduceman kom toe na hem, dem, disi taki, dedesoema no kan hopo baka, dem haksi hem, taki:

19. Meester! Moses ben skrifi gi wi: Efi wan soema dede, en a libi hem wesi sondro pikien, dan hem brara moe teki da oeman, meki pikien gi hem brara.

20. We, seben brara ben liebi na wi mindri dia; da fosiwan teki wan wesi, ma a dede sondro pikien.

21. Dan da trawan teki da oeman, ma a kom dede toe sondro pikien. So srefi di vo dri toe.

22. Tee ala seben brara ben teki da oeman; ma no wan vo dem ben meki pikien nanga hem. Na baka da oeman srefi dede toe.

23. We, efi a troe, dem dedesoema hopo baka, te dem alamal hopo baka, hoedisi vo dem sa kisi da oeman dan? bikasi dem ala seben ben habi hem vo dem wesi.

24. Jesus piki dem, a taki: Loekoe, fa oen teki dati verkeerti! bika oen no sabi boekoe, en da tranga vo Gado oen no sabi toe.

25. Te soema hopo baka na dede, dan dem no sa teki wesi ofoe man moro; bikasi dan dem de leki dem Engel na ini hemel.

26. Ma vo taki vo da hopo baka na dede? oen no ben lesi na ini boekoe vo Moses, fa Gado na ini da boesi ben taki gi hem: Mi de da Gado vo Abraham en da Gado vo Isaak en da Gado vo Jakob?

27. Tog Gado no de wan Gado vo dedesoema, ma vo dem liebiwan. We, oen teki dati toemoesi verkeerti.

28. Wan vo dem meester vo wet, disi ben jeri da konversatie, di hem si, Jesus piki dem so mooi, a kom haksi hem, hoe-disi de da moro bigi gebod na ini da wet?

29. Jesus taki gi hem: Da moro bigi gebod, dati de so: Jere Israel! Jehova, wi Gado, hem wawan de Gado.

30. En joe moe lobbi Masra, joe Gado, nanga joe heeli hattli, nanga joe heeli ziel, nanga ala joe membre en nanga ala joe tranga! Dati de da moro bigi gebod.

31. Ma da trawan taki da srefi: Joe moe lobbi ala tra soema, so leki joe lobbi joe srefi. No wan tra gebod de bigi, moro leki disi.

32. Da meester vo wet taki: Ja Meester, joe taki reti: *Wan* Gado de nomo, en no wan trawan de, boiti hem wawan;

33. En efi wi lobbi hem nanga wi heeli hattli en nanga wi heeli ziel en nanga ala membre en tranga vo wi, en efi wi lobbi ala tra soema, leki wi lobbi wi srefi, dati de moro betre, leki ala bronosser en slagliooffer.

34. We di Jesus si, da soema piki so boen, nanga verstand, a taki gi hem: Joe no de farawei vo Gadokondre. Sinsi datem no wan soema ben habi hattli moro, vo haksi hem wansani.

35. Ma di Jesus leri na ini temple, a haksi dem soema, a taki: Fa dem meester vo wet taki: Kristus de wan pikien vo David ?

36. Tog santa Jeje ben meki David srefi singi taki: Masra (Jehova) ben taki na mi Masra: Go sidom dia na mi reti han, tee mi dwingi ala joe vyand, potti na ondro joe foetoe, leki joe foetoebangi.

37. We di David srefi kali hem hem Masra, fa a kan de hem pikien dan ? (Di Jesus taki so,) foeloe vo dem soema ben lobbi toemoesi, vo jeri hem.

38. Na ini da preki Jesus taki toe gi dem: Loekoe boen nanga dem meester vo wet, disi lobbi vo prodo nanga dem langa klosi, en disi wani, ala soema moese taki dem odi na dem publiki plesi ;

39. Na kerki en na tafra dem lobbi toe, vo sidom na dem mori hei plesi;

40. Dem weduwe hoso dem swalí, ala di dem taki, dem moese doe langa gebed gi dem. We nanga dati dem sa hali wan mori hebi strafoe na dem tapo.

41. Na baka Jesus go sidom reti abra vo kerki - bus, a loekoe, fa dem soema potti moni na ini kerki - bus. We, nofo vo dem goedoeman potti foeloe moni na ini.

42. Ma wan poti weduwe kom toe, disi potti wan dritiebri na ini.

43. Dati meki Jesus kali hem disciple kom na hem, a taki gi

dem : Vo troe, mi taki gi oen, da poti weduwe dia potti moro foeloe na ini da kerki - bus, leki ala dem trawan potti ;

44. Bika dem alamal ben teki wan pikinsani vo da bigi goedoe vo dem, potti na ini; ma da poti oeman dia teki alasani, di a habi, vo pasa hem liebi, potti na ini.

Kap. 13.

Vo da pori vo Jerusalem. Da laatske kom vo Kristus.

Di Jesus komopo na ini temple, wan vo hem disciple taki gi hem: Masra, loekoe dem stoon dia ! fa da gebouw bigi !

2. Jesus piki hem, a taki: Ja, joe si ala dem bigi gebouw ? No wan stoon sa tan na trawan tapo, dem alamal sa broko.

3. Na baka di a sidom na da olyfbergi, reti abra vo temple, Petrus en Jakobus en Johannes en Andreas , dem wawan kom haksi hem, dem taki :

4. Hoetem dasani sa pasa ? Taki gi wi ! En hoe marki joe sa gi, vo soema kan sabi da tem, te ala dasani sa kom ?

5. Now Jesus begin vo leri dem, a piki dem , taki: Loekoe boen, vo no wan soema kori oen !

6. Bika foeloe soema sa teki mi nem, dem sa kom, taki: „Mi da Kristus !“ en so dem sa kori foeloe soema.

7. We te oen jeri, fetiman kom na kondre kom feti, oen no moe frede; bika sosani moese pasa fosi, ma da kaba (vo gron-tapo) no de so klosibei jete.

8. Bikasi wan kondre sa hopo, fiti so, (disoema lesi da boekoe, go feti nanga wan trawan; en meki a potti membre na dati!) wan koning sa hopo, go feti nanga trawan. Aardbefi, en hangri tem en oproeroe sa kom na nofo kondre. Ma dati de da bigin nomio vo da nootoe.

9. We vooral oenoe moese voorzichti nanga oen srefi. Bika dem sa soekoe oen tee dem tjari oen go na kroeloe, klage'oen na dem kerki, na dapee dem sa fom oenoe; dem sa tjari oen go tee na dem granman en koning srefi vo mi hede, vo oen getuige vo mi na dem fesi toe.

10. Ma fosi oen moese preki da Evangelium gi ala kondre.

11. We te dem gi oen abra na kroetoe, ala di dem tjari oen go, oen no moe verlegi, oen no moe prakticeri srefi, san oen sa taki; ma dasani, disi Gado gi oenoe potti na oen mofo da srefi jroe, dati wawan oen moe taki; bika a no oen srefi de dem soema, disi taki; ma santa Jeje, hem sa taki.

12. Datem wan brara sa klage hem brara, vo dem kili hem; en wan tata sa tjari hem pikien so fara; en dem pikien ageen sa feti nanga dem tata en mama, dem sa helpi vo kili dem.

13. En ala soema sa habi ogrihatti vo oen vo mi nem hede. Ma disoema holi doro tee na kaba, hem ziel sa finni boen na Gado.

14. Ma te oen sa si da takroepori, disi profet Daniel ben pramisi na fesi, taki, so a sa kom na da (santa) plesi, pec a no

fiti so, (disoema lesi da boekoe, meki a potti membre na dati!) dan da soema, disi de na Juda-kondre, meki hem ron go kibri na tapo dem bergi.

15. En 'disi de na tapo hoso, a no moe sakana ondro, a no moe kom teki sani na ini hem hoso.

16. En 'disi de na firi, a no moe drai baka, go teki hem klosi.

17. Ma heloe vo dem oeman, disi de nanga bele datem, en disi ha pikien na bobbi!

18. Ma begi Gado, vo da ronwei vo oenoe no moe fadom na kouroetem.

19. Bikasi datem so wan nootoe en pina en trobi sa de, leki a no ben de jete, sinsi Gado ben meki soema nanga alasani na bigin, tee tidei, en leki a no sa kom moro ageen.

20. En efi Masra no ben koti da tem hafoe, dan no wan soema sa tan na liebi; ma vo dem pikien vo Gado hede a ben sjatoe dem dei, poeloe hafoe vo dem.

21. We efi datem wan soema kom taki gi oen: Loekoe, dia Kristus de! ofoe, *janda* a de! oen no moese briji.

22. Bikasi falsi Kristus sa hopo, nanga falsi profet, dem sa doe bigi marki en wonderwroko; en nanga dati, efi kan de, dem sa wani kori dem pikien vo Gado srefi toe.

23. We oen moese voorzichti! loekoe, mi taki oen alasani na fesi.

24. Ma da srefi tem, na'baka

doengroe en moen sa lasi hem skyn.

25. En dem star sa komoto na tapo, fadom, en da heeli hemeltenti sa bewegi.

26. We, dan dem sa si Soemapikien kom na ini dem wolkoe, nanga bigi tranga en glori.

27. En dan a sa seni dem Engel vo hem, kali ala dem boen pikien vo Gado kom makandra, komoto na ala fo winti en na ala hoekoe vo grontapo, so fara leki da hemeltenti de kisi.

28. Na da figaboom oen moe teki wan gelykénis: So hesi da watra go na ini dem takki, tee dem meki blaati, dan oen kan sabi, dretem de klosibei.

29. So srefi te oen si, ala dasani bigin vo kom, dan oen kan sabi, dasani de klosibei na doro mofo.

30. Vo troe mi taki gi oen: Dem disitem-soema no sa dede ala, bifo ala dasani sa pasa.

31. Hemel en grontapo sa lasi, ma dem woord vo mi no sa lasi.

32. Ma vo da tra dei en vo da joeroe no wan soema sabi, dem Engel na hemel no sabi toe, en da pikien no sabi toe, da tata wawan sabi.

33. We oen moese voorzikti, oen moe wakti en begi! bika oen no sabi, hoetem da joeroe sa kom.

34. So leki wan soema, disi gowei na wan tra kondre, gi hem hoso abra na dem foetoeboi vo hem, meki dem loekoe hem so langa, a potti ibriwan na hem

wroko; en dan a taki na waktiman, meki hem wakti hoso boen.

35. So oenoe moe wakti toe! bika oen no sabi, hoetem da Masra vo (oen) hoso sa kom, efi na sabatem, ofoe na mindrineti, ofoe na moesoedei, ofoe na mantem.

36. No meki a kom oen onverwakti, finni oen na slibi.

37. Ma dasani, disi mi taki gi oenoe, dati mi taki gi ala soema: Oen wakti!

Kap. 14.

Dem salvoe Kristus. Da Arondmaal. Kristus na Getsemane, na doengroehoso en na Kajafas hoso. Da fadom ro Petrus.

Toe dei na baka Paaska ben kom, dem dei, disi dem njam masoo. En dem grandomine en meester vo wet ben soekoe, fa dem sa doe vo kisi Jesus na wan konifikasi, meki dem kan kili hem.

2. Ma dem taki, dem moese voorzigt, vo dem no doe dati na da feest, vo kondre no meki oproeroe.

3. We, di Jesus de na Betania, na Simon hoso, disi ben habi da melaats-siki, ala di a sidom na tafra wan oeman kom na ini, a tjari wan alabasterbatra nanga da moro beste en dieri smerioli; en a broko da batra, kanti da oli na Jesus hede tapo.

4. Ma som vo dem kom mandi vo dati, en dem taki na magowei na wan tra kondre, gi kandra: Fa dem vermorsoe da hem hoso abra na dem foetoeboi oli soso!

5. Efi dem ben seli da oli, dem ben kan kisi moro leki drihondro

sren, en da moni dem ben kan
gi na potiman. So dem mandi
nanga da oeman.

6. Ma Jesus taki: Libi da oe-
man! Fa oen trobi hem so? Da
wan boen wroko, di a doe na mi.

7. Potiman de nanga oen ala-
tem, en efi oen wani, oen kan
doe dem boen iniwantem; ma *mi*
oen no habi alatem.

8. A ben doe, sani a ben *kan*
doe; a kom salvoe mi skin na
fesi kaba, bifo dem beri mi.

9. Vo troe, mi taki gi oen;
Na ala kondre, pee dem sa preki
disi Evangelium, dem sa taki vo
dasani toe, disi a ben doe dia,
en dem sa membre hem.

10. Na baka Judas Iskariot,
wan vo dem twalf disciple, go
na dem grandomine, vo tori Je-
sus gi dem.

11. We, di dem jeri dati, dem
plisiri vo troe, en dem pramisi
hem, taki, dem sa pai hem. Sinsi
da tem a bigin soekoe okasi, vo
meki dem kan kisi Jesus safri.

12. Da fosi dei, di dem bigin
vo njam masoo, en di dem moese
kili da Paaskalam, dem disciple
taki gi hem: Hoepee joe wani,
wi go meki Paaskalam klari, vo
joe njam?

13. En a teki toe vo hem dis-
ciple, a taki gi dem: Go na ini
foto, dapee wan soema sa miti
oen, disi tjari wan djogo watra;
we na hem baka oen go;

14. En pee hem go na ini, na
dapee oen go taki gi da Masra
vo da hoso: Wi masra seni haksi
joe: Hoepec da kamera de, pee

mi nanga mi disciple kan njam
Paaskalam?

15. Dan hem sa sori oen wan
bigi kamera, di habi tafra en
alasani; we na dapee oen moe
meki sani klari vo wi.

16. We dem disciple go, dem
doro na ini foto; en di dem finni
alasani so, leki Jesus ben taki gi
dem, dem meki Paaskalam klari.

17. En na sabatem Jesus srefi
kom toe nanga dem twalf disciple.

18. Ma di dem sidom na tafra
de njam, Jesus taki: Troe', mi
taki gi oen, wan vo oenoe, disi
de njam nanga mi, sa tori mi.

19. We dati meki dem kom
verlegi, en dem bigin vo hak-
si hem, wan na trawan baka:
Masra, da mi? da mi?

20. Hem piki dem, a taki:
Wan vo dem twalfoe dia, disi
de njam nanga mi na ini da *wan*
pletie.

21. A troe, alasani moese kom
so nanga Soemapikien, leki boe-
koe taki vo hem: ma tog heloe
vo da soema, disi de tori Soema-
pikien! A ben moro betre vo da
soema, efi nooiti a ben gebore.

22. We, di dem njam jete,
Jesus teki brede, a blesi en bro-
ko hem; en dan gi na dem dis-
ciple, a taki: Oen teki, njam!
dati da mi skin.

23. Dan a teki da bcker, a
danke, gi na dem, en dem ala-
mal dringi na ini.

24. En a taki gi dem: Dati
da mi broedoe, di vo da njoc
verbond, disi sa ron vo foeloc
soema.

25. Vo troe, mi taki gi oen, mi no sa dringi vo da droifi-boom-watra moro, tee da dei, disi mi sa dringi hem njoe njoe na Gadokondre.

26. Na baka di dem ben singi da tangipsalm, dem go na doro na da olyfbergi.

27. En Jesus taki gi dem: Disi neti oen alamat sa kisi tra membre, libi mi. Bikasi boekoe taki: Mi sa fom da herder, en dem skaap sa go panja.

28. Ma te mi hopo baka, mi sa waka go na oen fesi tee na Galilea.

29. Ma Petrus taki gi hem: Alwasi ala dem trawan kisi tra membre, libi joe, tog mi no sa doe so.

30. Jesus taki gi hem: Troe, mi taki gi joe, tidei srefi, di neti kakka no sa bari toetron, bifo joe meki lei dritron kaba, taki, joe no sabi mi.

31. Ma Petrus taki ageen: Alwasi mi moese dede, mi nanga joe makandra, tog mi no sa taki, mi no sabi joe. So srefi ala dem trawan taki toe.

32. Ala dati dem kom na wan buiti, disi dem kali Getsemane. En a taki gi hem disciple: Oen go sidom dia so langa, tee mi go janda go begi.

33. En a teki Petrus en Jakobus en Johannes, en dan a bigin vo besi, tee a no sabi, san vo doe.

34. Dan a taki gi dem: Mi ziel de nanga sari tee vo dede! Tan dia nanga mi, no slibi!

35. Dan a go pikinso moro na fesi, a fadom na gron, begi (Gado), esi somtem a kan meki da joeroe pasa hem;

36. A taki: Aba, mi Tata! tog joe kan doe alasani, gran-tangi! no meki mi moe dringi so wan dranki. Ma tog, no doe so leki mi wani, ma leki joe wani!

37. Dan a kom baka; ma di a finni dem (disciple) na slibi, a taki na Petrus: Simon, joe de slibi? Joe no kan tan na hai nanga mi no wan joeroe?

38. Wakti, en begi, vo oen no fadom na ini tes! Alwasi hatti wani, tog skin no ha tranga.

39. Dan a gowei ageen go begi, a begi da srefi begi ageen.

40: Ma di a kom baka, a finni dem na slibi ageen; bikasi slibi tapo dem hai, dem no sabi srefi, san dem piki hem.

41. Dan, di a kom baka vo dritron, a taki gi dem: We slibi dan en ruste! A kaba now! Da joeroe kisi kaba. Loekoe! dem sa tjari Soemapikien go, gi hem abra na pikadosoema han.

42. Oen hopo, meki wi go-wei! Loekoe, da soema dia kaba, disi de go tori mi.

43. We, ala di a taki so jete, Judas, wan vo dem twalf (disciple) doro dapee nanga wan bigi hiepi soema, disi dem grandomine en meester vo wet en dem tra grandoema ben seni, dem alamat tjari lanteeri nanga tiki na han.

44. Ma da toriman ben gi dem wan marki, a ben taki: Da soe-

ma, disi mi sa bosí, dati da hem, da hem oen moe kisi ; ma oen moe loekoe boen, vo oen tjari hem voorzigtí.

45. We di a doro dapee, a go wantem na Jesus, a taki gi hem : Rabbi! Rabbi! en dan a bosí hem.

46. Now dem trawan kom potti han na'hem, dem kisi hem.

47. Ma wan vo dem, disi tanapoe dapee, hali hem houroe, a naki da foetoeboi vo grandomine, tee a koti wan jesi vo hem.

48. Ma Jesus piki dem, a taki : Oen kom dia nanga houroe en nanga tiki vo kisi mi, leki oen kom na wan kiliman.

49. Tog mi ben de nanga oen aladei na ini temple, pee mi ben leri soema, kaba oen no ben kisi mi. Ma alasani moese kom so leki boekoe taki.

50. Now ala disciple libi hem, dem ronwei.

51. Ma wan tra jonkman waka go na hem baka, da soema ben domloe wan linnen doekoe na hem blootoe skin; en dem trawan kisi hem.

52. Ma hem libi da doekoe na dem han, a ron gowei nanga blootoe skin.

53. Now dem tjari Jesus go na grandomine, dapee ala dem tradomine en gransoema en meester vo wet ben kom makandra.

54. Ma Petrus waka safri na hem baka, a go nanga hem tee na ini grandomine hoso; na dapee a go sidom nanga dem foetoeboi, a warm hem srefi na sei faja.

55. Ala dati dem grandomine nanga da heeli kroetoe soekoe falsi getuige, disi moe tjari wan klaag vo Jesus, vo dem kan kili hem; ma dem no finni wansani.

56. Alwasí nofo falsi getuige hopo, vo soekoe foute vo hem; tog da taki vo dem no akordeeri.

57. Som falsi getuige hopo, dem klage hem, taki :

58. Wi ben jeri hem taki : Mi sa broko da temple dia, disi liebissoema han ben meki, en na ini dri dei mi sa meki wan trawan, disi *no* meki nanga han.

59. Ma da taki vo dem no akordeeri toe.

60. Now grandomine srefi hopo na hem plesi, a go tanapoe na ala soema mindri, en dan a haksi Jesus, a taki : Hoefasi, joe no piki dan? jo no jeri, san dem taki vo joe?

61. Ma Jesus no hopo hem mofo, a no piki hem wansani. Dan grandomine haksi hem wantron moro, a taki : Hoefasi, joe de Kristus, da pikien vo da bigi Gado na tapo?

62. Jesus taki : We da hem mi de. En oen sa si Soemapi-kien, sidom na reti han vo da majesteit (vo Gado), oen sa si hem kom na ini dem wolkoe vo hemel.

63. Now grandomine pliti hem klosi, a taki : Hoe wroko wi habi moro nanga getuige?

64. Oen srefi jeri, fa a kosi Gado. We, san oen denke? En dem alamal vonis hem, dem taki, a moese dede.

65. Wantem soim vo dem begin vo spiti na hem tapo; en dan dem tapo hem fesi naki hem nanga kofo, dem taki gi hem: We joe profet! taki gi wi, (hoe-soema doe joe dati?) So srefi dem skoutoe gi hem so meni klap na hem sei fesi.

66. Ala dati Petrus ben de na ondrosei jete na voorhuis. We na dapee wan oeman-foetoeboi vo grandomine kom toe.

67. En di a si Petrus warm hem srefi, a loekoe hem na ini hem fesi, a taki: *Joe* ben de toe nanga da Jesus vo Nazaret.

68. Ma Petrus stry, a taki: Mi no sabi da soema, mi no verstaa, san joe taki. Dan a go na doro na plasi, en wantem kakka bari.

69. Na baka da oeman si hem ageen, en a taki gi dem tra soema, disi tanapoe dapee. Disi dia, da wan vo dem toe.

70. Ma hem stry dati ageen. Na baka dem trawan, disi tanapoe dapee, bigin ageen nanga Petrus, dem taki: Troe, joe de wan vo dem toe; bika joe de wan Galilea soema, wi kan jeri dati na joe tongo.

71. Now Petrus bigin vo verfleokoe hem srefi, en a sweri taki: Mi no sabi da soema, di oen taki vo hem.

72. En wantem kakka bari vo toetron. Now Petrus kom membre da woord, disi Jesus ben taki gi hem: Bifo kakka bari toetron, joe sa meki lei dritron kaba, taki, joe no sabi mi. En a bigin vo kre.

Kap. 15.

Kristus na fesi vo Pilatus; dem kruisi en beri hem.

Mamantem froekoe dem grandomine nanga dem tra gransoema en dem meester vo wet nanga da heeli kroetoe holi komparisi makandra, en dan dem tai Jesus, dem tjari hem go, gi hem abra na Pilatus.

2. En Pilatus haksi hem: Hoe-fasi, joe de da koning vo dem djoe? Jesus piki hem, a taki So leki joe taki.

3. Ala dati dem grandomine taki toemoesi sani, potti na hem tapo.

4. Ma Pilatus haksi hem wan-tron moro, a taki: Hoefasi, joe no piki dan: Loekoe, so meni ogri dem taki, joe doe.

5. Ma Jesus no piki wansani moro, en dati meki Pilatus srefi verwondroe vo troe.

6. Ma na Paaska a ben njoe-soe alatem, vo poeloe wan banditi na doengroehoso, gi hem fri, iniwan, di dem wani.

7. We, datem wan soema ben de (na doengroehoso), a nem Barrabas, di ben kili wan soema na ini wan oproeroe-feti, hem nanga som trawan moro.

8. We, now ala dem foeloe soema kom begi granman tranga, meki a doe so, leki a ben doe alatem.

9. Ma Pilatus haksi dem; a taki: Oen wani, mi loesoe da koning vo dem djoe gi oen?

10. Bikasi a ben sabi heel boen, da vo djaloesoe hede

dem grandomine tjari Jesus kom na hem.

11. Ma dem grandomine meki toemoesi opsteki na mindri ala dem soso soema, meki dem begi, vo a loesoe Barrabas gi dem.

12. Ma Pilatus bari dem baka, a taki gi dem: San oen wani, mi doe dan nanga da djoë ko-ning, so leki oen kali hem?

13. Dem bari ageen: Kruisi hem!

14. Toen Pilatus haksi dem: Hoe ogri a ben doe dán? Ma dem bari moro tranga: Kruisi hem!

15. Now Pilatus taki, hem sa doe dem da plisiri, en a loesoe Barrabas gi dem; ma Jesus a gi abra, vo dem geesele hem en vo dem kili hem na kruis.

16. Now dem soldati teki Jesus, dem tjari hem go na ini kroetehoso, en na dapee dem komanderi da heeli kompani kom makandra.

17. Dan dem weri hem wan purpurnantel, dem vlekti wan maka-kroon, potti na hem hede.

18. En dem bigin meki komplimenti gi hem, dem taki: Odi, odi, koning vo djoë!

19. Dan dem naki hem hede nanga wan tiki, dem spiti na hem tapo; na baka dem fadom na dem kni, anbegi hem.

20. Ma na baka di dem ben spotoe hem (nofo), dem poeloe da purpurnantel baka na hem skin, dem weri hem eigen klosi hem; en dan dem tjari hem go na doro, vo kruisi hem.

21. En na pasi dem dwingi wan soema, di pasa dapee, vo hem tjari da kruis gi Jesus; da soema komopo na hem boiti, a nem Simon vo Cirene, hem da tata vo Alexander en vo Rufus.

22. So dem tjari Jesus go na da plesi, na Golgata, dati taki, wan bongopita-plesi.

23. En dem gi hem bita-wien, vo a dřingi, ma hem no teki.

24. Na baka di dem kruisi hem kaba, dem go platie hem klosi, en dan dem hiti lot, vo si, hoesoema sa kisi wan klosi.

25. A ben de negi joeroemamantem, di dem kruisi hem.

26. Na hem hedesei dem ben skrifi, hoe foutoe dem ben finni na hem, da skrifi taki: *Da koning vo dem djoë.*

27. En dem kruisi toe kiliman nanga hem makandra, wan na hem reti han, da trawan na hem kroekoetoe han.

28. Da so da woord komreti, disi boekoe taki: Dem teli hem wanfasi nanga dem ogri soema.

29. Ma dem soema, disi waka pasa da plesi, dem kosi hem, en dem seki dem hede, dem taki: Joe si? Joe taki, joe kan broko da temple, en na ini dri dei joe kan meki hem baka;

30. We, helpi joe srefi dan! saka, komoto na kruis!

31. So srefi dem grandomine en meester vo wet spotoe hem toe, dem taki na makandra: Tra wan a ben helpi, ma hem srefi a no kan helpi.

32. Efi a de Kristus troe, da koning vo Israel, meki a saka komoto na kruis, vo wi si en vo wi bribi! So srefi dem soema, di dem kruisi nanga hem makan-dra, dem spotoe hem toe.

33. Na twalf joeroe dinatem wan bigi doengroe kom fadom na da heeli kondre, en so a tan tee dri joeroe bakadina.

34. En na dri joeroe Jesus bari nanga tranga tongo, a taki: Eli, Eli, lama sabaktani? Dati taki: Mi Gado, Mi Gado! san hede joe libi mi so?

35. Ma som vo dem soema, disi tanapoe dapee, di dem jeri dati, dem taki: Loekoe, a de kali Elias.

36. Djoesnoe wan soema ron go, foeloe wan sponsoe nanga azyn, a potti hem na wan tiki tapo, en so a langa hem gi Jesus, meki a dringi, a taki: Tan, meki wi si, efi Elias sa kom poeloe hem na kruis.

37. Ma Jesus kre tranga, en so a dede.

38. En da bigi gardyn na ini temple pliti na toe piesi, komoto na laposei tee na ondro.

39. Ma da ofciri, disi tanapoe dapee reti abra vo hem, di hem si Jesus dede nanga so wan tran-ga kre, a taki: Troe, da soema ben de Gado pikien.

40. Ma som oeman ben de da-pee toe, dem tanapoe pikin fara-wei, dem loekoe; wan vo dem da Maria Magdalena, nanga Ma-ria, da mama vo Jakobus en vo Joses, nanga Salome.

41. Dem ben holi toe nanga Jesus, di a ben de na Galilea, en dem ben dini hem; so srefi nofo trawan moro, di ben go nanga hem na Jerusalem.

42. We, di a ben lati kaba na bakadina, en di da Saba vo djoe ben bigin, bika da srefi dei dem ben meki klari vo Paaska.

43. Vo da hede Josef vo Arimatia, wan granmasra vo da bigi kroetoe (na Jerusalem), disi ben hangri toe, Gadokondre moe kom, hem teki hatti vo go na Pilatus, begi hem permisi, vo hem kan teki da dede skin vo Jesus.

44. Ma Pilatus verwondroe vo troe, fa Jesus dede so hesi; en a kali da ofciri, a haksi hem, efi a dede langa kaba?

45. En di a ben kisi rapport vo da ofciri, a gi Josef da dede skin.

46. Djoesnoe Josef go bai fini linnen klosi, en dan a go poeloe hem (na kruis), a domloe hem na ini da klosi, potli hem lidom na ini wan grebi, disi kolii na ini wan bigi stoon; en dan a rolo wan stoon, potli na da grebi doro.

47. Maria Magdalena nanga Maria, da mama vo Joses, dem tanapoe loekoe, pee dem potli hem.

Kap. 16.

Da opstaan vo Kristus, en da Hemelvaart vo hem.

So hesi da Saba pasa nomo, Maria Magdalena, nanga Maria, da mama vo Jakobus, nanga Sa-lome, dem go bai specerysani, vo go salve Jesus skin.

2. En da fosi dei vo wieki, froekoe mamantem, di zon hopo, dem kom na da grebi.

3. En dem taki na makandra: Hoesoema sa poeloe da stoon gi wi na da grebi doro?

4. Ma di dem loekoe dapee, dem si, da stoon komopo kaba; bika a ben bigi vo troe.

5. We, di dem go na ini da grebi, dem si wan jonkman sidom dapee na reti han, a weri wan langa weti klosi; en dem kom frede.

6. Ma hem taki gi dem: No frede! Oen de soekoe Jesus vo Nazaret, disi dem kili na kruis; a hopo kaba, a no dia. Loekoe, da plesi dia, pee dem ben potti hem lidom.

7. Oen go, taki na dem disicipel vo hem, en na Petrus, taki, hem sa waka go na oen fesi na Galilea; na dapee oen sa si hem, so leki a ben taki gi oen.

8. We dem ron hesi, komoto na ini grebi; bikasi dem kom skreki so, tee dem befi; en dem no piki wan soema vo dati; bikasi dem frede vo troe.

9. Ma Jesus, da srefi zondei, di a ben hopo baka, froekoe mantem, a kom sori hem srefi fosi na Maria Magdalena, na di a ben poeloe seben didiebri.

10. We hem go verteli dati gi dem trawan, di ben de nanga Jesus, en disi ben de nanga bigi sari en kre jete.

11. Ma dem, di dem jeri, Jesus de liebi, en Maria srefi ben si hem, dem no wani bri bi.

12. Na baka a kom sori hem srefi na toe vo dem na wan tra fasi, di dem ben de na pasi de waka.

13. En dem verteli dati toe gi dem trawan; ma tog dem no wani bri bi dem toe.

14. Na baka di dem elf (disciple) sidom makandra na tafra, Jesus kom sori hem srefi gi dem, en a kras i dem vo da trangahatti fasi vo dem, disi dem no ben wani bri bi dem soema, disi ben si hem, sinsi a ben hopo baka.

15. En dan a taki gi dem: Oen waka go na ala kondre, preki da Evangelium gi ala soema!

16. Disoema bri bi, en disi kisi doop, hem ziel sa finni boen na Gado; ma disoema no bri bi, Gado so verdoem hem.

17. We dem soema, disi bri bi troe, dem sa kisi tranga, vo doe bigi wonderwroko: Na mi nem dem sa poeloe didiebri na ini soema; en dem sa sabi vo taki njoe tongo;

18. Dem sa fassi ogri sneki srefi, trowei, wisi srefi dem sa dringi, sondro a doe dem ogri; en te dem potti han na sikiman tapo, dem sa kom boen.

19. We, di Masra kaba vo taki nanga dem, na baka a hopo go na hemel, en na dapee a go sidom na reti han vo Gado.

20. Ma dem (disciple) go, dem preki alapee; en Masra helpi dem na ini da wroko, a meki dem doe foeloe wonderwroko, en nanga dati a gi da woord vo dem kragti.

Da Evangelium vo St. Lukas.

Kap. I.

Da geboortoe vo Johannes. Maria go loekoe Elisabet.

Di so meni soema ben teki da wroko na han kaba, vo skrifi ala dem tori (vo Jesus Kristus) na wan boekoe, disi ben pasi na wi mindri,

2. So leki dem soema ben verteli wi, disi ben si alasani nanga hai sinsi bigin, en disi ben kisi da wroko bakatem, vo go preki da tori gi ala soema.

3. Vo da hede mi ben denke, a sa boen, mi lobbi Teofilus, vo mi toe skrifi da heeli tori gi joe, fa alasani ben pasa na baka makandra; bika mi srefi ben haksi en onderzoekoe boen boen, fa alasani ben waka sinsi bigin.

4. Vo joe kom sabi da reti waarheit vo da tori en vo da leri, disi dem leri joe kaba.

5. Datem di Herodes ben de koning vo Judakondre, wan domine ben de vo da speli vo Abia, a nem Zakarias, en hem wefi ben de vo dem oeman-pikien vo Aaron, a nem Elisabet.

6. Dem ala toe ben de vroom soema na fesi vo Gado, dem waka so leki dem gebod en wet vo Gado taki; no wan soema kan finni wan foutoe na dem.

7. Ma dem no ben habi pikien; bikasi Elisabet no ben kisi bele wantem, en dem ala toe ben bejari kaba.

8. We wan dei, di Zakarias ben habi speli, vo doe da domewroko na fesi vo Gado,

9. Da lot kisi hem, vo a go meki switi smooke na ini da temple vo Masra; bikasi nanga lot dem domine ben kisi dem wroko alatem.

10. Ma da heeli gemeente tanapoe na dorosei, begi (na Gado), ala di domine meki da switi smooke.

11. Na dapee wan Engel vo Masra kom na hem, a tan na retsei vo da smooke-altar.

12. En di Zakarias si hem, a skreki vo troe, en a bigin vo frede.

13. Ma da Engel taki gi hem: No frede, Zakarias! bikasi Gado jeri da begi vo joe. Joe wefi Elisabet sa meki wan manpikien gi joe, di joe moe kali Johannes.

14. Joe sa habi foeloe plisiri vo hem, en foeloe tra soema sa blyti vo troe vo hem geboortoe.

15. A sa kom wan gransoema na fesi vo Masra; wien ofoe ini-wan tranga dringisani a no sa dringi, en na ini hem mama bele srefi a sa kom foeloe nanga sancta Jeje.

16. A sa meki foeloe vo dem pikien vo Israel bekeere, vo dem drai kom na Gado, da reti Masra vo dem.

17. Nanga jeje en tranga a sa waka go na Masra fesi leki

Elias, vo a bekeere dem tata hatti, vo dem kom leki pikien na ini bribi; en vo a meki dem soema, disi no bribi, bekeere toe, vo dem kisi da boen koni vo dem regtvaardige soema; en so a sa meki Masra finni hem piple klari.

18. Zakarias taki gi da Engel: Hoe marki joe gi mi, vo mi kan sabi en bribi dati? Bikasi mi ouroe kaba, en mi wewi de wan bejari soema toe.

19. Da Engel piki hem, a taki: Mi da Gabriel, disi tanapoe na Gado fesi (alatem), en hem srefi seni mi, vo mi kom taki nanga joe, tjari so wan boen njoesoe kom gi joe.

20. We joe si? joe sa tron stom, joe no sa man vo taki, tee da dei kisi, disi dasani sa kom, vo di joe no ben bribi dem woord vo mi; ma te da tem kisi, alasani sa kom so.

21. Ala dati da gemeente tan wakti Zakarias na dorosei; en dem verwondroe, fa a tan so langa na ini temple.

22. Na baka di a komopo na doro, en di a no kan taki nanga dem, dem bemerki wantem, taki, a ben si wansani na ini temple; bika hem srefi sori dem dati toe nanga han en nanga hai, en sinsi da dei a tan stom.

23. Na baka di da tem vo hem dominewroko passa (vo da leisi), dan a go baka na hem hoso.

24. En no langa na baka hem wewi Elisabet kisi bele, a tan na ini hoso, kibri seisi moen langa, a taki:

25. Da so Masra doe mi, now di a membre mi nanga hem boen hatti, vo a poeloe da sjem na mi tapo na ala soema fesi.

26. Siksi moen na baka Gado seni Engel Gabriel go na Galilea, na wan foto, disi dem kali Nazaret,

27. Na wan wendje, disi ben meki ondertrouw kaba nanga wan soema vo David famili, a nem Josef. Da wendje nem ben de Maria.

28. We di da Engel doro na ini hem hoso, a taki: Odi! joe, disi finni Gnade na Masra hai! Masra de nanga joe, a blesi joe moro, leki ala tra oeman.

29. Di Maria si da Engel, a kom skreki vo da taki vo hem, en a taki na ini hem hatti: Hoe soortoe odi dati?

30. Da Engel taki gi hem: No frede, Maria! Gado sori joe bigi gnade.

31. Loekoe! joe sa kisi bele, en joe sa meki wan manpikien, di joe moe kali Jesus.

32. Hem sa grani, en dem sa kali hem: Pikien vo da moro hei Gado na tapo; Gado Masra sa gi hem da koning-troon vo hem tata David:

33. A sa de koning na tapo da famili vo Jakob teego; en da koningkondre vo hem no sa kaba.

34. Maria taki gi da Engel: Fa dati kan de, di mi no teki man jete?

35. Da Engel piki hem, a taki: Santa Jeje sa kom joe abra, en

da tranga vo da bigi Gado sa wroko dati: en vo da hede da santa pikien, disi joe sa meki, sa nem Gado pikien.

36. En loekoe! joe sisa Elisabet de nanga bele toe na hem ouroe jari srefi, a sa meki wan manpikien; a go na ini siksi moen kaba, da srefi oeman, disi habi nem, vo a no kan meki pikien.

37. Bikasi no wansani de, disi Gado no kan doe.

38. Now Maria taki: We, mi de na mi Masra han; meki hem doe nanga mi, so leki joe ben taki. En so da Engel libi hem, a gowei.

39. Da srefi tem Maria teki pasi, a waka hesi go tee na da bergikondre na wan foto vo Juda.

40. En na dapee a go na ini Zakarias hoso, a taki Elisabet odi.

41. Ma di Elisabet jeri da odi vo Maria, da pikien djompo na ini hem bele. ~~En~~ Elisabet kom foeloe nanga santa Jeje,

42. A bigin nanga tranga ton-go, a taki: Gado blesi joe moro leki ala tra oeman! En blesi de nanga da pikien toe, disi de na ini joe bele.

43. Fa mi habi da boen hede, disi da mama vo mi Masra kom loekoe mi;

44. Loekoe! di mi jeri da odi vo joe, wantem da pikien na ini mi bele djompo vo plisiri.

45. Blesi vo joe, disi joe ben bri bi! Bikasi alasani, disi Masra ben taki gi joe, sa kom so toe.

46. Now Maria taki: Mi ziel de pruze Masra!

47. Mi habi plisiri vo troe vo mi Gado, mi Helpiman!

48. Bikasi a ben loekoe mi mofina soema nanga boen hai. We, now ala soema sa taki, mi finni wan bigi boen, dem, disi de en disi sa gebore jete.

49. Bikasi hem doe mi foeloe en bigi boen vo troe, hem, disi habi ala tranga en disi habi wan bigi en santa nem toe.

50. Hem boenhatti no weri, vo sari dem soema, disi de frede hem.

51. A de sori wi hem tranga han; en dem soema, disi habi bigi membre na ini dem habi, dem a hiti na gron.

52. Dem gransoema a poeloe na dem troon, en dem laagewan a hopo.

53. A platie foeloe boen goe doe gi dem poti soema, di de nanga hangri; ma dem goedoe man a seni gowei soso.

54. A de membre hem boen habi, vo a helpi hem pikien Israel;

55. So leki a ben taki gi dem tata vo wi, Abraham nanga dem pikien vo hem teego.

56. En Maria tan nanga Elisabet omrent dri moen langa; dan a drai baka go na hoso.

57. Now da tem vo Elisabet kom, vo a meki, en a meki wan manpikien.

58. En di dem buurti en famili vo hem jeri, hoe bigi boen Masra, ben doe na hem, dem alamat plisiri toe nanga hem.

59. En aiti dei na baka, di dem kom vo besnyde da pikien, dem gi hem da nem vo hem tata Zakarias.

60. Ma hem mama piki dem, a taki: No, a moe nem Johannes.

61. Dem taki gi hem: Tog no wan soema de na joe heeli famili, disi habi da nem.

62. Now dem haksi hem tata, hoe nem hem wani, a moe kisi.

63. En Zakarias meki dem gi hem wan pikin ley, a skrifi en a taki: Johannes da hem nem. En dem alamal verwondroe.

64. En da srefi moment hem mofo hopo toe, en hem tongo kom loesoe, tee a bigin vo taki baka, en vo prye hem Gado.

65. En ala soema vo da heeli buurti kom verwondroe toemoesi pasamarki, en da tori kom panja na da heeli bergikondre vo Judea.

66. En ala soema, disi jeri dasani, dem prakticeri da tori na ini demhatti, dem taki: Sani sa kom vo da pikien? Bikasi Masra han ben de nanga hem.

67. En hem tata Zakarias kom foeloe nanga santa Jeje, a hopo wan profetisingi, a taki:

68. Grantangi, vo Masra, da Gado vo Israel! bikasi a kom bezoekoe hem kondre en a verlosoe hem piple.

69. A gi wi wan tranga Helpiman na ini da famili vo hem foetoeboi David;

70. So leki a ben meki dem santa profet pramisi wi na ouroe tem kaba, taki,

71. Hem sa helpi wi, poeloe wi na ondro han vo dem vyand vo wi, en vo ala dem soema, disi no lobbi wi;

72. En vo a sori da lobbi, di a ben lobbi dem tata vo wi, en vo a membre da santa verbond,

73. En da sweri, disi a ben sweri gi wi tata Abraham, taki, hem sa gi wi (wan Helpiman),

74. Disi sa poeloe wi na ondro han vo dem vyand vo wi, vo wi kan dini hem sondro frede wi heeli liebitem,

75. Nanga santafasi en gereg-tigheid, so leki a fiti hem hai.

76. En joe, mi pikien, dem sa kali wan profet vo da moro hei Gado; bikasi joe sa waka go na Masra fesi, vo meki hem pasi reti;

77. En vo joe leri dem soema vo hem, meki dem kom sabi, fa dem kan finni helpi en pardon vo dem zondoe;

78. Vo da toemoesi bigi lobbi hede vo wi Gado, disi kom bezoekoe wi, sori hem srefi gi wi so krin, leki zon na hemel hopo;

79. Vo a skyn gi dem, disi sidom na ini doengroe en na ini da zondoeslibi en dede; en vo a potti wi foetoe na da reti boen pasi, tjari wi, vo wi kan waka nanga kouroehatti.

80. En da pikien gro, a kom tranga na ini jeje; en a liebi na woestein, tee hem joeroe kisi, vo a hopo, leri dem soema vo Israel.

Kap. 2.

Da geboortoe vo Kristus. Da besnyde vo hem. Dem tjari hem go na temple. Simeon nangu Hanna. Da pikien Jesus na Jerusalem.

Da srefi tem Keyzer Augustus seni wan plakat go na ala hem kondre, vo dem skrifi ala soema nem en goedoe na wan lyst.

2. Da teli ben de da fosi teli, datem di Cirenius ben de granman na Siriakondre.

3. We, ibriwan soema go na da geboortoe plaats vo hem avoo, vo meki dem teki skrifi hem nem.

4. So Srefi Josef vo Nazaret na Galilea hopo toe, a go na Judakondre na da foto vo David, disi dem kali Bethlehem; bikasi a ben de vo David hoso en famili;

5. Vo a meki dem teki skrifi hem nem, nanga di vo hem ondergetrouwde wesi Maria; en Maria ben de nanga bele.

6. We di dem de dapee (na Bethlehem), da tem kisi, vo a meki.

7. En a gebore wan manpijen, da fosi pikien vo hem, a domloe hem na ini klosi, en dan a potti hem lidom na ini wan bakki, bikasi na da heeli hoso dem no ben kan kisi wan tra plesi vo tan.

8. We na da srefi buurti som herder ben de na sabana, disi wakti dem meti dapee na neti.

9. En loekoe! wan Engel vo Masra kom na dem, en da glori vo Gado kom skyn so krin gi dem da heeli plesi rontoe, tee dem kom frede toemoesi.

10. Ma da Engel taki gi dem: No frede! Loekoe, mi tjari wan switi njoesoe kom gi oen, vo oen plisiri; en da plisiri sa de vo ala soema.

11. Bikasi tidei da Helpiman gebore gi oen na ini da foto vo David, hem da Kristus, da Masra.

12. En dati oen kan teki vo wan marki: Oen sa finni da pikien, domloe na ini klosi, a lidom na ini wan baki.

13. En wantem dem santa Engel vo hemel kom hipi hipi moksi nanga da Engel, dem pryeze Gado, dem taki:

14. Glori moese de vo Gado tee na tapo, vreede kom na grontapo, en Gado habi plisiri nanga soema!

15. Ma di dem Engel komoto na dem soema, go na hemel baka, dem herder taki na makandra: We, meki wi go dan na Bethlehem, go loekoe dasani, disi pasa, en disi Masra meki wi kom sabi.

16. En dem kom hesi, dem finni Maria nanga Josef; en da pikien dem finni toe, lidom na ini baki.

17. Na baka di dem si kaba, dem go panja da tori, disi da Engel ben taki gi dem vo da pikien.

18. En ala soema, disi jeri dasani, dem verwondroe toemoesi vo da tori, disi dem herder ben verteli dem.

19. Ma Maria teki kibri ala dem woord, en a prakticeri dem na ini hem hatti.

20. En dem herder drai baka na hem han, a prye Gado, a gowei, dem prye en singi Gado taki:
vo ala dasani, disi dem ben jeri, en disi dem srefi ben si, so leki da Engel ben taki gi dem.

21. Aiti dei na baka, di dem besnyde da pikien, dem gi hem da nem Jesus, so leki da Engel ben kali hem kaba, bifo hem mama ben kisi bele vo hem.

22. Na baka di da tem ben kom, disi Maria ben moese krin hem srefi, so leki da wet vo Moses taki, dem tjari da pikien go na Jerusalem, vo potti hem na Masra fesi.

(23. Bika da so da wet vo Masra ben taki: Ibri fosi man-pikien, disi wan mama meki, dem moe wye gi Masra.)

24. En vo dem tjari da offer kom, so leki da wet vo Masra taki: wan paari tonter-doifi, ofoe toe jonge doifi.

25. En loekoe! wan soema ben liebi na Jerusalem ~~datem~~, a nem Simon, wan vroom soema, disi ben frede Gado, en a ben verwakti da troostoe vo Israel; bikasi da santa Jeje ben de na hem ini.

26. We da srefi Jeje ben meki a sabi toe na ini hem hatti, taki, hem no sa dede, bifo hem si da Kristus vo Masra.

27. We, now da Jeje naki hem hatti, vo a kom na ini temple. En di da tata en mama tjari da pikien Jesus kom dapee, vo doe nanga hem so leki da wet vo Gado taki:

28. Simeon go toki da pikien

na hem nanga, a prye Gado, a gowei, dem prye en singi Gado taki:
29. Masra! now joe de meki joe foetoeboi' gowei nanga geruste hatti, so leki joe ben pramisi mi;

30. Bikasi mi hai si da helpiman vo joe;

31. Disi joe seni kom na ala soema fesi,

32. Leki wan krin kandra, vo letti gi dem heiden, en leki wan glori vo joe piple Israel!

33. Ma da pikien hem tata en mama verwondroe vo troe vo dasani, disi dem jeri vo da pikien.

34. En Simeon feliciteri dem, a taki gi Maria, da mama: Loe-koe, da pikien dia sa de wan soema, disi meki foeloe Israel-soema fadom, en a sa meki foeloe hopo baka toe, en a sa de wan marki, (wan getuige,) disi dem sa taki tegen;

35. En joe srefi toe sa fili wan-sani, leki wan houroe soetoe joe na ini joe hatti. Dan dem gedagti vo foeloe soema hatti sa kom na krin.

36. So srefi wan oeman ben de dapee, wan profet, disi dem kali Hanna, wan pikien vo Faniel, vo Aser famili; a ben de wan ouroe soema kaba. Seben jari a ben liebi nanga hem man, di a ben teki na hem wendje tem;

37. En now a ben de wan weduwe, omtrent aititentin na fo jari ouroe; pikinmoro nooiti a komopo moro na ini temple, ma dei nanga neti a dini Gado

nanga fasten en begi.

38. We, hem kom dapee toe da srefi joeroe, a prye Masra, en dan a go taki tori vo da pikien gi ala soema na Jerusalem, disi ben hangri vo si da verloesoe, disi da Messias sa kom verloesoe Israel.

39. Na baka di dem doe ala dem pligt, so leki da wet vo Masra taki, dan dem go liebi baka na Nazaret na Galileakondre.

40. En da pikien gro, a kom tranga na ini jeje, a kisi foeloe koni, en da gnade vo Gado ben de nanga hem.

41. We hem tata en mama ben njoesoe ibri jari, vo go na Jerusalem, njam Paaska.

42. En di hem kisi twalf jari, dem go ageen na Jerusalem, so leki ala soema njoesoe na so wan feestedei.

43. Ma di dem feestedei pasa, en di dem go baka na hoso, da pikien Jesus fika na Jerusalem, sondro hem tata en mama sabi dati.

44. Dem ben denke, somtem da pikien waka nanga dem tra soema, en vo da hede dem waka wan heeli dei, dem soekoe hem na mindri dem famili en kompe.

45. Ma di dem no finni hem, dem go baka tee na Jerusalem, vo soekoe hem.

46. En di vo dri dei dem finni hem na ini temple, dapee a sidom na mindri vo dem leriman, vo a jeri en haksi dem.

47. En ala soema, disi jeri hem, verwondroe vo troe vo hem verstand, en fa a sabi vo piki dem so mooi.

48. So srefi Josef en Maria verwondroe toe, di dem si hem dapee, en hem mama taki gi hem: Mi pikien, fa joe ben doe wi so? loekoe, joe tata nanga mi ben pina toemoesi vo soekoe joe!

49. Ma hem taki gi dem: Vesan hede oen ben soekoe mi? Oen no sabi, mi moese de na mi tata hoso en wroko?

50. Ma dem no kisi dasani krin, dem no verstaan, sani a wani taki gi dem.

51. En a go nanga dem na Nazaret, a onderdaniki dem. Ma hem mama kibri ala dem tori, a membre dem na ini hem hatti.

52. En Jesus gro na alafasi; moro jari a kisi, moro a kisi koni toe; en Gado nanga ala soema lobbi hem.

Kap. 3.

Johannes, da' doopoeman. Lyst vo da famili vo Jesus.

Da tem di Keyzer Tiberius ben tiri dem kondre vo hem tin na fo jari kaba, a ben go na ini tin na feifi; en di Poncius Pilatus ben de granman na Judea, en Herodes ben de granman na Galilea, en hem brara Filippus ben de granman vo Iturea nanga Trakonitis, en Lisanias ben de granman vo Abilene;

2. Di Hannas nanga Kajafas ben de grandomine, da srefi jari Gado kali Johannes, da pikien vo Zakarias, komopo na woesteen.

3. En Johannes hopo, a waka rontoe na da heeli buurli na

Jordan sei, a preki vo da doop, fa soema moese drai dem liebi, vo dem kan kisi pardon vo dem zondoe.

4. So leki dem skrifi na ini da boekoe vo profet Jesajas, di a taki: Wan stem vo wan prekiman de bari na woestein: Oen meki pasi klari gi Masra! Meki dem foetoepasi vo hem kom reti!

5. Ala laage plesi moe kom hei, en ala bergi en heiplesi moe saksa hafoepasi; dem krom pasi moe kom reti, en ala horohoro pasi moe kom glati.

6. En ala soema sa si da helpi vo Gado.

7. Dan a taki gi ala dem foeloe soema, disi kom na hem, vo meki a doopoe dem: Oen snekibroedoe! 'Soema ben leri oen, taki, na so wan fasi oen moe ron go kibri, vo oen no kisi da strafoe vo teego?

8. Loekoe boen, vo oen bekeere reti, meki ala soema kan si dati na oen opregli liebi en waka! No troostoe oen srefi, taki: Wi de pikien vo Abraham! Bika mi taki gi oen, efi Gado wani, a kan meki dem stoon dia kisi liebi, vo tron pikien vo Abraham.

9. Troe, dem potti aksi kaba na dem boom loetoe: we, ibriwan boom, disi no meki boen vroektoe, dem sa kolli, trowei na ini faja.

10. Toen dem soema haksi Johannes, dem taki: We, san wi moe doe dan?

11. En a piki dem, a taki: gi dem.

Disoema habi toe djakti, meki a teki wan, gi na da soemia, disi no habi; en disoema habi njanjam, meki a doe so srefi.

12. Na baka dem tolnaar kom toe vo teki doop, en dem haksi hem: Meester, san *wi* moese doe dan?

13. Hem taki gi dem: Oen no moese haksi moro moni, leki lanti potti.

14. Dan dem soldati kom haksi hem toe, dem taki: San *wi* moese doe dan? En a taki gi dem: Oen no moe soekoe soema nanga trobi, doe dem kroekoe-toe, en oen moese tevrede nanga da traktament, disi oen kisi.

15. Ma di dem soema no ben sabi reti, hoesoema da Johannes, en di dem alamal ben membre na ini demhatti, somtem hem da Kristus srefi,

16. Vo da hede Johannes pikiki dem alamal, a taki: *Mi* de doopoe oen nanga watra, ma wan trawan sa kom na mi baka, disi tranga moro leki mi, en disi mi no waartli, vo poeloe hem soesoe na hem foetoe: we, hem sa doop oen nanga santa Jeje en nanga faja.

17. A de holi hem baki na hem han, wai hem areisi; en da boen areisi a sa teki, kibri na hem makzien; ma da soso boeba a sa bron na ini da faja, disi no wan soema kan kili teego.

18. Da so Johannes gi dem soema foeloe tra vermane moro, ala di a preki da Evangelium

19. Ma di Johannes ben kras
granman Herodes toe vo hem
brara wefi hede, Herodias, en
vo ala tra ogri, disi a ben doe,

20. Vo da hede a doe da bigi
ogri na tapo jete, dati a sloto
Johannes na ini doengroehoso.

21. We datem di meni soema
kom teki doop, en di Jesus srefi
kisi doop toe, da srefi joeroe
ala di a begi, hemel kom hopo
na hem tapo;

22. En da santa Jeje saka
kom na ondro leki wan doisi, a
kom tan na Jesus tapo. En wan
stem toe komopo na ini hemel,
a taki: Joe da mi lobbi pikien,
nanga joe mi habi mi plisiri!

23. Datem Jesus ben kisi omt-
rent dritentin jari, di a ben bigin
(vo leri), en dem ben loekoe
hem alatem leki wan pikien vo
Josef, disi ben de Eli pikien.

24. Eli ben de wan pikien vo
Matat, hem dati ben de wan pi-
kien vo Levi, hem dati ben de
wan pikien vo Melki, hem dati
ben de wan pikien vo Janna,
hem dati ben de wan pikien vo
Josef,

25. Hem dati ben de wan pi-
kien vo Matatias, hem dati ben
de wan pikien vo Amos, hem
dati ben de wan pikien vo Na-
hum, hem dati ben de wan pi-
kien vo Eslis, hem dati ben de
wan pikien vo Nange.

26. Hem dati ben de wan pi-
kien vo Maat, hem dati ben de
wan pikien vo Matatias, hem dati
ben de wan pikien vo Semei,
hem dati ben de wan pikien vo

Josef, hem dati ben de wan pi-
kien vo Juda,

27. Hem dati ben de wan pi-
kien vo Johanna, hem dati ben
de wan pikien vo Resa, hem dati
ben de wan pikien vo Zorobabel,
hem dati ben de wan pikien vo
Salatiel, hem dati ben de wan
pikien vo Neri,

28. Hem dati ben de wan pi-
kien vo Melki, hem dati ben de
wan pikien vo Addi, hem dati
ben de wan pikien vo Kosam,
hem dati ben de wan pikien vo
Elmadam, hem dati ben wan
pikien vo Her,

29. Hem dati ben de wan pi-
kien vo Jeso, hem dati ben de
wan pikien vo Eliezer, hem dati
ben de wan pikien vo Jorem,
hem dati ben de wan pikien vo
Mattat, hem dati ben de wan pi-
kien vo Levi,

30. Hem dati ben de wan pi-
kien vo Simeon, hem dati ben de
wan pikien vo Juda, hem dati
ben de wan pikien vo Josef, hem
dati ben de wan pikien vo Jonan,
hem dati ben de wan pikien vo
Eliakim,

31. Hem dati ben de wan pi-
kien vo Melea, hem dati ben de
wan pikien vo Menam, hem dati
ben de wan pikien vo Mattata,
hem dati ben de wan pikien vo
Naan, hem dati ben de wan pi-
kien vo David,

32. Hem dati ben de wan pi-
kien von Jesse, hem dati ben de
wan pikien vo Obed, hem dati
ben de wan pikien vo Boas,
hem dati ben de wan pikien vo

Salmon, hem dati ben de wan pikien vo Nahasson,

33. Hem dati ben de wan pikien vo Aminadab, hem dati ben de wan pikien vo Aram, hem dati ben de wan pikien vo Esrom, hem dati ben de wan pikien vo Fares, hem dati ben de wan pikien vo Juda,

34. Hem dati ben de wan pikien vo Jakob, hem dati ben de wan pikien vo Isaak, hem dati ben de wan pikien vo Abraham, hem dati ben de wan pikien vo Tara, hem dati ben de wan pikien vo Nahor,

35. Hem dati ben de wan pikien vo Saruk, hem dati ben de wan pikien vo Ragahu, hem dati ben de wan pikien vo Faleg, hem dati ben de wan pikien vo Eber, hem dati ben de wan pikien vo Sala,

36. Hem dati ben de wan pikien vo Kainan, hem dati ben de wan pikien vo Arfaksad, hem dati ben de wan pikien vo Sem, hem dati ben de wan pikien vo Noa, hem dati ben de wan pikien vo Lamek,

37. Hem dati ben de wan pikien vo Metusala, hem dati ben de wan pikien vo Enok, hem dati ben de wan pikien vo Jared, hem dati ben de wan pikien vo Maleleel, hem dati ben de wan pikien vo Kainan,

38. Hem dati ben de wan pikien vo Enos, hem dati ben de wan pikien vo Set, hem dati ben de wan pikien vo Adam, hem dati ben de vo Gado.

Kap. 4.

Didiebri kom tesí Jesus. A bigin vo preki. A kom na Nazaret. A genexi sikiman.

Di Jesus komopo baka na Jordan sei, a ben foeloe nanga santa Jeje, en so da Jeje teki hem, tjari hem go na woestein.

2. Na dapee didiebri kom tesí hem fotentin dei langa. Ala dem dei a no ben njam wansani, en na baka di dem dei pasa, hangri kom kisi hem.

3. Vo da hede didiebri taki gi hem: Efi joe de Gado pikien, taki dan na da ston dia, meki a tron brede.

4. Jesus piki hem, a taki: Boekoe taki: A no brede wawan de holi soema liebi, ma ibri-waard vo Gado toe.

5. Dan didiebri tjari hem go na tapo wan hei bergi, en na wan moment a sori hem ala kõningkondre na grontapo,

6. A taki gi hem: Mi sa meki joe kom Masra vo ala dem kondre dia, en vo ala dem glori; bikasi dem de na mi ondro en mi kangi dem na hoedisi mi wani.

7. We, efi joe wani anbegi mi, djoesnoe ala dasani sa de vo joe.

8. Jesus piki hem, a taki: Komoto na mi fesi, joe Satan! Boekoe taki: Joe moese anbegi Gado, joe Masra, hem wawan joe moese dini.

9. Na baka a tjari hem go na Jerusalem toe, a potti hem tee na tapo da hei pinti vo temple, a taki gi hem: Efi joe de Gado pikien, hiti joe srefi dia na ondro!

10. Bikasi boekoe taki: Gado sa gi dem Engel vo hem ordre, vo dem kibri joe,

11. En vo dem tjari joe na dem han, vo joe no naki joe foetoe na wan stoon.

12. Now Jesus piki hem, a taki: Ma boekoe taki toe: Joe no moe tesí Gado, joe Masra!

13. Na baka, di didiebri kaba ala dem tesí, dan a gowei, libi hem wan piesi tem.

14. En dan da Jeje teki Jesus, a tjari hem go baka na Galilea, en wantem ala soema kom jeri ve hem da heeli buurti rontoe.

15. Bika a ben leri dem na dem kerki, en ala soema ben prye hem.

16. Dan a kom toe na Nazaret, dapee dem ben kweki hem; en na Sabadei a go na ini kerki, tanapoe vo lesi, so leki a ben njoesoe alatem.

17. En dem langa da boekoe vo profet Jesajas gi hem: We, di a hopo da boekoe, a miti da plesi, pee dem skrifi:

18. Da Jeje vo Masra de na mi tapo, vo da hede a ben wye mi, vo preki da Evangelium gi dem potiman; en a seni mi, vo mi troostoe dem, disi de nanga broko hatti,

19. Vo preki gi dem soema na doengroehoso, taki, dem sa loesoe, en gi dem blinde soema, dem sa si, en gi dem boejeman, dem sa kom fri, en vo preki da switi jari vo Masra.

20. Na baka di a tapo da boekoe, dan a gi hem baka na da

dinaar vo kerki, a go sidom. En ala soema hai, disi de na ini da kerki, ben loekoe ma hem tapo.

21. Now Jesus bigin vo preki gi dem, a taki: Tidei da woord vo da boekoe kom reti na oenoe jesi diasó!

22. En dem alamal gi hem reti toe, dem verwondroe vo dem switi woord, disi komopo na hem mofo, en dem taki: Da soema a no Josef pikien?

23. Jesus taki gi dem: Ja, oen sa koti da odo gi mi, taki: Datra, helpi joe srefi! Wi jeri, joe ben doe so bigisani na Kaper-naum: we, doe so srefi dia toe na joe eigen kondre!

24. Ma hem taki: Ja, vo troe, mi taki gi oen: No wan profet habi nem na hem eigen kondre.

25. Ma mi taki reti gi oen, troe troe: Na profet Elias tem, di hemel ben sloté (vo no wan areen ben fadom) dri jari nanga siksi moen langa, di da bigi hangrilem ben de na heeli kondre, foeloe weduwe ben de na Israelkondre srefi;

26. En tog na no wan vo dem Gado ben seni Elias, boiti na Sarepta wawan, na wan weduwe vo Zidonkondre.

27. So srefi nofo melaats-soema ben de na Israelkondre na profet Eliza tem, en tog no wan vo dem kom krin, boiti Naeman wawan, da soema vo Siriakondre.

28. Ma di dem jeri dati, dem ala hatti kom bron, disi ben de na ini da kerki.

29. En dem hopo, dem troesoe hem na doro, komoto na ini foto, en dan **dem** tjari hem go na da panti vo da srefi bergi, disi da foto vo dem ben de na hem foetoe, vo dem troesoe hem fadom.

30. Ma hem pasa na dem mindri, a gowei.

31. En dan a kom na Kaper-naum, da wan foto vo Galilea, na dapee a leri soema na Sabadei.

32 En dem verwondroe vo da leri vo hem; bikasi dem woord vo hem ben tranga vo troe.

33. We, wan soema ben de dapee na kerki, disi wan takroe geest trobi hem alatem; en da soema bari tranga,

34. A taki: Libi wi : hoe wroko wi habi nanga joe! Joe kom dia, nomo vo joe pori wi ; mi sabi, hoesoema da joe; joe de da Santawan vo Gado.

35. Ma Jesus krasdi hem, a taki: Tapoe joe mofo en komoto na da soema! Now da didiebri hiti hem tee na dem tra soema mindri, en se a komoto na da soema, sondro a doe hem wan ogri.

36. En ala soema kisi wan frede vo dati, dem taki na makandra: Hoe soortoe sani dati? Nanga magti en nanga tranga a komanderi dem takroe geest, en wantem dem gehoorzam hem, dem komoto.

37. En da tori vo hem panja hesi na da heeli buurti.

38. Na baka di Jesus komopo na kerki, a go na ini Simon hoso; na dapee Simon wefi mama

lidom nanga tranga koorsoe, en dem begi hem vo da siki oeman.

39. We Jesus go na hem, a gebiede da koorsoe, en so da koorsoe libi hem. En wantem da oeman hopo, a dini dem.

40. Ma na sabatem, di zon go na ondro kaba, dem tjari ala soortoe sikiman kom na hem. En hem potti hem han na ibriwan sikiman tapo, a meki dem kom gezond.

41. So srefi dem didiebri komoto toe na ini foeloe soema, dem bari taki: Joe da Kristus, da pikien vo Gado ! Ma hem krasdi dem, a no meki dem taki moro; bikasi dem ben sabi troe, hem da Kristus.

42. Deibroko mamantem, bifo moesoedei, Jesus go na doro na wan woestein plesi; en foeloe soema go soekoe hem, dem kom na hem dapee, en dem begi hem toemoesi, vo a no moe gowei, libi dem.

43. Ma hem taki gi dem: Mi moese go na dem tra foto toe, preki da Evangelium vo Gado-kondre; bika vo dati hede mi ben kom.

44. En so a go preki na ala dem kerki na heeli Galilea.

Kap. 5.

Jesus meki Petrus kisi foeloe fis. A meki wan melaatssoema kom krin, en wan jekli-soema a helpi toe. A kali Mattheus vo hem disciple.

Wan dei di foeloe soema kom rontoe Jesus, vo jeri da woord vo Gado, a tanapoe na sei da zeé vo Genezaret,

2. En di a si toe (pikin) sipi na da zee; (dem fisiman ben komoto, wasi dem netti):

3. We a go na ini wan sipi, disi de vo Simon, a begi hem, vo a troesoe da sipi pikinso komoto na sjoro; en dan a go sidom, en na ini da sipi a leri dem soema (na sjoro).

4. Na baka di a kaba vo preki, a taki na Simon: Tjari da sipi go moro na mindri, en hiti oen netti na ini watra, kisi fisi!

5. Simon piki hem, a taki: Meester! wi ben pina da heeli neti, sondro wi kisi wansani; ma tog nanga joe woord mi sa hiti da netti na ini watra.

6. En di dem doe so, dem kisi so meni fisi, tee da netti bigin vo broko.

7. En dem kali dem mati, disi ben de na ini da tra sipi, meki dem kom helpi dem vo hali. En di dem kom, dem foeloe ala toe sipi, tee pikinmoro dem soengoe.

8. We di Simon Petrus si dati, a go fadom na Jesus foetoe, a taki: Ke mi Masra! komoto na mida; mi de wan zondoe soema!

9. Bikasi a kom skreki en verwondroe toemoesi, hem nanga ala dem trawan, di de nanga hem, vo so meni fisi, disi dem kisi nanga makandra.

10. So srefi Jakobus en Johannes, dem pikien vo Zebedeus, disi ben holi kompani nanga Petrus, (dem kom verwondroe toe). Ma Jesus taki na Simon: No frede! now joe sa go kisi liebisoema.

11. We, dem tjari dem sipi go na sjoro, en wantem dem libi alasani, dem waka go na Jesus baka.

12. Na baka di a ben de na wan vo dem foto, loekoe! wan soema de dapee, disi foeloe nanga da melaatssiki. We, di da soema si Jesus, a go begi hem nanga fesi na gron, a taki: Masra! efi joe wani, joe kan krin mi.

13. Jesus langa hem han, a meli da soema, a taki: Ja, mi wani, joe moese krin. En so djoesnroe da melaats libi hem.

14. Ma Jesus gebiede da soema, vo a no moese taki dati gi wan soema; ma a taki: Go sori joe srefi gi domine, a meki joe offer, so leki Moses ben potti, taki, soema moese doe, te dem kom krin baka, vo dem habi wan bewys.

15. Ma tog moro foeloe soema kom jeri vo Jesus, en vo da hede soema kom foeloe toemoesi makandra, vo jeri hem en vo meki a helpi dem na ini dem siki.

16. Ma Jesus go kibri na woe-stein, vo a begi.

17. Wan tra dei di a sidom leri ageen, som Fariseman en meester vo wet sidom dapee toe, disi ben komopo na ala dem foto vo Galilea en vo Judea en tee vo Jerusalem: en wan tranga vo Gado komopo na hem, di meki a helpi ala sikiman.

18. En loekoe! som mansoema tjari wan jekti - sikiman kom na tapo wan bedi, dem soekoe

pasi vo tjari hem kom na ini,
potti hem na Jesus fesi.

19. Ma di dem no kan finni
wan pasi vo dem foeloe soema
hede, 'pee vo tjari hem kom na
ini, vo da hede dem klim go tee
na tapo da hoso, dem poeloe
dem singel, en so dem sakha hem
na ondro na ini hem bedi, potti
hem reti na Jesus fesi.

20. We di Jesus si da bri bi
vo dem, a taki na da sikiman:
Joe soema! joe kisi pardon kaba
vo joe zondoe.

21. Ma dem meester vo wet
nanga dem Fariseman kroetoe
hem vo dati na ini dem hatti, en
dem taki: Hoesoema dati, disi
a meki spot so nanga Gado?
Hoesoema kan gi trawan pardon
von dem zondoe, boiti Gado
wawan?

22. Ma di Jesus bemerki da-
sani, disi dem membre na ini
dem hatti, a piki dem, taki: Hoe
soortoe membre oen habi na ini
oen hatti?

23. San de moro hebi? Vo
taki: Joe kisi pardon vo joe
zondoe? ofoe, vo taki: Hopo
tanapoe, waka go?

24. Ma oen moese sabi, Soe-
mapikien habi da tranga na gron-
tapo, vo gi soema pardon vo
dem zondoe; (dan a taki gi da
sikiman): Mi taki gi joe, hopo,
teki joe bedi, en go na hoso!

25. So djoesnoe da soema
hopo na dem fesi, a teki da bedi,
pee a ben lidom na tapo, en so
a go na hoso, a taki hem Gado
garntangi.

26. En ala soema verwondroe
vo dati, dem pryz Gado; en
dem kom frede toe, dem taki:
Tidei wi si sani, disi dangra wi!

27. Na baka Jesus go na do-
ro, en di a si wan tolnaar sidom
teki tol, a nem Levis, Jesus taki
gi hem: Kom go nanga mi!

28. Djoesnoe da soema libi
alasani, a hopo go nanga Jesus.

29. En Levis meki wan bigi
trakteri toe gi hem na hem hoso;
en nofo tra tolnaar nange foe-
loe tra soema sidom nanga hem
na tafra.

30. Ma dem meester vo 'wet
nanga dem Fariseman mandi vo
dati, en dem taki gi dem dis-
ciple vo hem: Vo san hede oen
de njam en dringi nanga dem
tolnaar en zondaar?

31. Ma Jesus piki dem, a
taki: Dem gezontoe soema no
habi wroko nanga datra, ma
dem sikiman.

32. Mi no ben kom vo dem regt-
vaardige soema hede, ma vo kali

dem zondaar, meki dem bekeere.
33. Ma dem taki gi hem: Vo
san hede dem disciple vo Johannes
holi so meni fasten, en dem
begi so meni, so srefi dem dis-
ciple vo dem Fariseman toe: ma
dem disciple vo joe de njam en
dringi (alatem)?

34. Jesus taki gi dem: We,
oen sa meki dem soema na brui-
loft holi fasten dan, so langa da-
bruidigom de nanga dem?

35. Ma da tem sa kom, disi
da bruidigom sa komopo na dem
sei, en dan dem sa fasten.

36. Now a gi dem wan gely-
kenis jete, a taki: No wan soe-
ma sa teki wan njoe lappi, vo
lapoe wan ouroe klosi; bikasi da
njoe lappi de go broko da ouroe
klosi, en boiti dati da njoe lappi
no fiti da ouroe klosi toe.

37. So srefi no wan soema sa
potti njoe wien na ini ouroe leer-
zaka; bikasi da njoe wien de go
broko dem zaka, en dan da wien
lasi en dem zaka pori toe.

38. Ma njoe wien de fiti, vo
dem potti hem na ini njoe zaka,
dan ala toe sa tan boén makandra.

39. So srefi no wan soema,
disi dringi ouroe wien kaba, sa
hangri wantem, vo dringi njoe-
wan; bikasi a sa taki: da ouroe-
wan de moro switi.

Kap. 6.

*Dem disciple broko som karoetike.
Jesus helpi wan soema, di habi
wan dre han. A kali dem Apostel.
A holi wan prekt.*

Wan sabatei Jesus pasa wan
karoegron, a ben de wan saba
bifo njoe moen, en dem disciple
vo hem go bróko som karoe tiki,
frifi na ini dem han, en so dem
njam.

2. Ma som vo dem Fariseman
taki gi dem: Fa oen doe sani,
disi no fiti soema vo doe na
Sabadei?

3. Jesus piki dem, a taki:
Oen no lesi dati toe na boekoe,
san David ben doe, di hangri
ben kili hem nanga dem tra soe-
ma, di ben de nanga hem?

4. Fa a ben go na ini da hoso
vo Gado, teki dem toonbrede,

njam, disi tog no wan soema
ben habi pasi vo njam, boiti dem
domine wawan, en a ben gi na
dem trawan toe, disi ben de
nanga hem?

5. En a taki gi dem: Soema-
piken de Masra toe vo Sabadei.

6. Na baka na wan tra Saba-
dei a go na kerki ageen, go leri.
We, na dapee wan soema ben
de, disi hem reti han ben dre.

7. En dem meester vo wet
nanga dem Fariseman wakti Je-
sus, efi a sa genezi da soema na
Sabadei, vo dem kan finni wan-
sani, vo klage hem.

8. Ma di hem bemerki, san
de na ini dem habti, a taki gi da
soema nanga da dre han: Hopo,
kom tanapoe dia! En da soema
hopo, a go tanapoe de.

9. Now Jesus taki gi dem tra-
wan: Mi haksi oen. San de fiti
vo wi doe na Sabadei? boen
ofoe ogri? vo holi liebi, ofoe
vo pori hem?

10. Dan a loekoe dem alamat
rontoe, a taki gi da soema:
Langa joe han! En di a langa
hem han, djoesnoe da han kom
boen en reti baka, so gezond
leki da trawan.

11. We vo dati dem ala habti
kom bron, dem tron leki lau, en
wantem dem prakticeri makan-
dra, san dem sa doe nanga Jesus.

12. Da srefi tem Jesus go tee
na tapo wan bergi, vo begi; en
na dapee a tan begi na Gado da
heeli neti.

13. Deibroko mamantem a
kali dem disciple vo hem, en na

dem mindri a verkiesi twalf soema, disi a kali Apostel toe:

14. Dati da Simon, disi a kali Petrus toe, nanga hem brara Andreas, Jakobus en Jokannes, Filippus en Bartolomeus,

15. Matteus en Tomas, Jakobus, da pikien vo Alfeus, nanga Simon, disi dem kali Zelotes;

16. Judas, Jakobus pikien, en Judas Iskariot, disi tori hem na baka.

17. En Jesus teki dem, a saka go na ondro na wan bigi sabana, dapee da heeli hiepi disciple vo hem ben de makandra, nanga so meni tra soema vo heeli Judea en vo Jerusalem en vo Tirus en Zidon tee na zeekantisei;

18. Dem alamal ben kom vo jeri hem en vo soekoe helpi na ini dem siki; so srefi soema ben kom dapee toe, disi dem takroe geest ben trobi; en dem alamal kom boen.

19. Ala soortoe soema ben soekoe vo meli hem; bikasi wan tranga komopo na hem, en a genezi dem alamal.

20. Nā baka a hopo hem hai, loekoe na dem disciple, a taki: Blesi vo oen potiman, bikasi Gadokondre de vo oenoe!

21. Blesi vo oenoe, disi de hangri dia, bikasi oen sa kisi nofo! Blesi vo oenoe, disi de kre dia, bikasi oen sa laföe!

22. Blesi vo oenoe, efi trawan no kan si oen na hai, vo Soem-pikien hede, efi dem poeloe oen na dem mindri, en efi dem kosi oen, pori oen nem na kondre!

23. Vo dati oen moe plisiri, oen moe blyli reti reti; bika loekoe! na hemel oen sa kisi wan bigi paiman. So srefi dem tata ben doe na dem profet toe.

24. Ma heloe vo oenoe, oen goedoeman! oen kisi oen troostoe kaba.

25. Heloe vo oenoe, di habi alasani nofo! oen sa pina nanga hangri. Heloe vo oenoe, di oen laföe dia! oen sa sari en kre.

26. Heloe vo oenoe, efi ala soema de prye oen! bika so dem tata ben doe dem falsi profet toe.

27. Ma na oenoe, di jeri mi dia, mi taki: Lobbi oen vyand! Doe boen na dem, disi no lobbi oen!

28. Blesi dem, disi de floekoe oen! En begi vo dem, disi doe oen ogri!

29. Te wan soema gi joe wan klap na joe sei fesi, drai hem da tra sei toe! En efi wan soema teki joe mantel, no tapo hem vo a teki joe djakti toe!

30. Te wan soema begi joe wansani, gi hem! En efi wan soema teki joe sani, no haksi dasani baka!

31. En dasani, disi oenoe wani, tra soema moese doe na oenoe, dati oenoe moese doe na dem toe.

32. Ma efi oen lobbi *dem* wawan, disi lobbi oenoe, hoe paiman oen sa kisi vo dati? Bikasi dem zondoe soema lobbi dem mati toe.

33. En efi oen doe boen na

dem soema wawan, disi ben doe oenoe boen, hoesoema sa taki oen tangi vo dati? Bikasi dem zondoe soema doe da srefi sani toe.

34. En efi oen leni na so soema wawan, disi oen sabi, oen sa kisi dasani baka, hoe tangi oen sa kisi vo dati? Bikasi dem zondoe soema de leni makandra toe, vo dem kan kisi so srefi baka.

35. We, oenoe moese doe moro leki dem; oen moese lobbi oen vyand! oen moese doe boen en leni na so soema, disi oen no kan hoop, oen sa kisi wansani baka: dan oen sa kisi wan bigi paiman, oen sa de pikien vo da bigi Gado na tapo; bikasi hem ha boenhatti toe vo dem ogri soema srefi, disi no taki hem tangi.

36. We vo da hede oenoe moese sari soema toe, leki oen tata de sari soema.

37. No kroetoe trawan, dan trawan no sa kroetoe oenoe toe! No verdoem trawan, dan trawan no sa verdoem oenoe toe. Gi trawan pardon, dan trawan sa pardon oenoe toe.

38. Gi trawan hafoe, dan trawan sa gi oenoe hafoe toe, dem sa gi oen foeloe vo troe, wan bigi marki, tee a pasa abra. Bikasi da srefi marki, disi oenoe de marki trawan, dem sa marki oenoe baka.

39. Dan a gi dem wan gely-kenis, a taki: Hoefasi, wan blinde soema sa man vo sori pasi gi wan tra blindewan? dem ala toe no sa fadom na ini gotro?

40. Wan disciple no de (bekwaam) moro leki hem meester; ma te a kom so fara tee a sabi nofo, dan a sa de leki hem meester.

41. We fa joe si da pikin splint na ini joe brara hai, kabba joe no si da balke na ini joe eigen hai?

42. En fa joe kan taki na joe brara: Tan brara, meki mi poeloe da splint na ini joe hai, di joe no si da balke na ini joe eigen hai? Joe falsi soemà! poeloe fosi da balke na ini joe eigen hai; na baka joe kan proberi vo poeloe da splint na ini joe brara hai.

43. Bikasi wan boom, disi de meki slegti vroektoe, no de wan boen boom; en wan boom, disi de meki boen vroektoe, no de wan slegti boom.

44. Ibriwan boom joe kan sibi na hem vroektoe. Bikasi na bramaka joe no finni figa, en na lemetjeboom joe no kan piki droifi.

45. Wan boen soema, disi habi wan boen goedoe na ini hem hatti, hem de teki sani vo da boen goedoe, a doe boen; ma wan ogri soema, disi habi wan ogri goedoe na ini hem hatti, hem de teki da ogri goedoe, a doe ogri. Bikasi sani disi de foeloe joe hatti, dati de na joe mofo.

46. Ma vo san hede oen kali mi Masra! Masra! di oen no doe, san mi taki gi oen?

47. Mi sa sori oen, hoesoema so wan soema de geersi, disi de

kom na mi, en disi de jeri dem leri vo mi, en disi doe so toe:

48. Hem de geersi wan soema, disi de meki wan hoso; ma fosi a diki wan diepi gotro, en dan a metsle da stoonfoetoe na tapo wan bigi klipstoon. We, na baka di watra kom hei, en di da floedoe vo da bigi watra kom naki da hoso, tog da hoso no seki; bikasi dem ben meki da stoonfoetoe vo hem na wan bigi klipstoon tapo.

49. Ma da soema, disi jeri, en disi no doe so, hem de leki wan soema, disi bouw hem hoso na tapo santi, sondro a gi hem wan stoonfoetoe. We, na baka di watra kom hei, naki da hoso, a broko wantem, a fadom wan ogri fadom.

Kap. 7.

Vo da ofciri foetoeboei. Da jonkman na da foto Nain. Johannes nanga hem disciple. Wan oeman salve Jesus foetoe.

Na baka di Jesus kaba vo leri dem soema, di ben de makandra dapee, dan a go na Kapernaum.

2. Na dapee wan ofciri foetoeboei lidom siki tee vo dede, en hem Masra ben lobbi hem.

3. We, di da ofciri jeri vo Jesus, a seni dem gransoema vo djoe go begi hem, vo a kom meki hem foetoeboei gezond.

4. We di dem kom na Jesus, dem begi hem tranga, dem taki: Troe, da soema waarti, vo joe doe hem da boen;

5. Bikasi a lobbi wi piple, en wi kerki a ben meki toe gi wi.

6. En Jesus go nanga dem. Ma di a no ben farawei vo da hoso moro, da ofciri seni som kompe go na hem, a seni taki gi hem: Masra, no trobi joe srefi, bika mi no waarti vo joe kom na ondro mi dakki.

7. Vo da hede mi no ben habi hatti toe, vo mi srefi kom na joe; we, taki *wan* woord nomo, dati sa meki mi foetoeboei kom gezond.

8. Bika mi srefi toe, alwas mi srefi de na granman ondro, tog mi habi soldati ageen na mi ondro; en efi mi taki na wan: Go! djoesnoe a de go; en efi mi taki na wan trawan: Kom dia! djoesnoe a de kom; en efi mi taki na mi foetoeboei: Doe dati! djoesnoe a sa doe.

9. Di Jesus jeri dati, a verwondroe vo troe vo da soema; en dan a drai hem fesi, a taki gi dem soema, disi ben waka kom nanga hem: Vo troe mi taki gi oen, so wan bibri mi no finni jete, no na dem Israelsoema srefi.

10. We, di dem soema kom na hoso baka, disi da ofciri ben seni go na Jesus, dem finni da siki foetoeboei kom boen kaba.

11. Deibroko, Jesus hopo, go na wan foto, disi dem kali Nain; en foeloe vo hem disciple go nanga hem, nanga nofo tra soema moro.

12. We di a kom klosibei, na da bigi poortoe vo da foto, loekoe! dem tjari wan dedesoema komopo (vo beri); a ben de da

wan enkli pikien vo hem mama, di ben de wan weduwe, en foeloe soema vo da foto go nanga hem.

13. We di Masra kom si da oeman, a kisi wan sari vo hem en a taki gi hem: No kre!

14. Dan a go moro klosibei, a meli da baar, en wantem dem draager tan. Now Jesus taki: Jonkman! mi taki gi joe, hopo!

15. En da dedesoema hopo, a bigin vo taki. Dan Jesus gi hem baka na hem mama.

16. We dati meki ala soema kisi bigi respeki, en dem pryzze Gado, dem taki: Wan bigi profet hopo na wi mindri, en Gado kom besoekoe hem kondre.

17. En da tori vo hem panja na heeli Judakondre en na ala dem tra kondre na buurti.

18. We, ala dem tori dem disciple vo Johannes kom verteli Johannes toe.

19. Vo da hede Johannes kali toe disciple vo hem, a seni dem go na Jesus go haksi hem: Hoe-fasi? joe de da soema, disi de vo kom, ofoe somtem wi moe verwakti wan trawan?

20. We di dem soema kom na Jesus, dem taki: Johannes, da doopoeman, seni wi kom na joe, a seni haksi joe: Hoe-fasi? joe de da soema, disi de vo kom, ofoe somtem wi moe verwakti wan trawan?

21. Da :srefi tem Jesus ben meki foeloe soema kom boen, dem disi ben de nanga siki en gebreki en nanga ógri jeje; en

foeloe blinde soema a ben helpi toe, vo dem kan si baka.

22. Vo da hede a piki dem (toe soema), a taki: Go baka na Johannes en verteli hem, san oen si en san oen jeri: Dem blinde soema si, dem laam soema waka, dem melaatssoema kom krin, dem doofoeman jeri, dem dedesoema hopo, en dem poti mofinawan jeri da Evangelium.

23. En blesi vo dem, disi no teki mandi na mi!

24. We, di dem boodskopoe-man vo Johannes gowei, Jesus bigin vo haksi ala dem tra soema, sani dem denke vo Johannes, a taki: San oen ben go loekoe na woestein? somtem oen ben wani si wan warimbo, disi wini de sekiseki?

25. Ofoe, san oen ben go na doro vo loekoe? somtem oen ben wani si wan soema, disi prodo nanga mooi fini klosi? Loekoe, dem soema, disi prodo nanga mooi fini klosi en disi liebi nanga plisiri, dem de liebi na dem koning hoso.

26. Ofoe, san oen ben go na doro vo loekoe? somtem oen ben wani si wan profet? Ja mi taki gi oen, (oen ben si wan soema,) disi bigi moro leki wan profet.

27. Hem de da soema, disi boekoe taki vo hem: Loekoe, mi de seni mi boodskopoeman go na joe fesi, vo a meki pasi klari gi joe.

28. Bika mi taki gi oen: Na mindri vo ala dem soema, disi

dem oeman ben gebore, no wan moro bigi profet de, leki Johannes, da doopoeman; ma tog da moro laage soema na Gadokondre de bigi moro leki hem.

29. We, ala soema, disi jeri hem, nanga dem tolnaar toe, disi ben teki da doop vo Johannes kaba, dem alamal gi Gado reti.

30. Ma dem Fariseman en meester vo wet veragti dasani, disi Gado ben rai dem, en dem no ben teki doop toe na Johannes.

31. Vo da hede Masra taki: Hoesoema mi sa teki, geersi da speli soema dia? Hoesoema dem de geersi?

32. Dem de leki dem pikien, disi sidom na wovojo (de pre), en disi de bari dem tra pikien, taki: Wi ben floiti gi oen, ma oen no ben dansi; wi ben singi kresingi gi oen, ma oen no ben kre.

33. Bika Johannes, da doopoeman, kom, a no njam brede a no dringi wien: djoesnoe oen taki, a de holi nanga didiebri.

34. Soemapikien ageen kom, a njam en dringi; now oen taki: Loekoe, da soema de njam en dringi toemoesi pasa, a de boen mati nanga dem tolnaar en zondaar!

35. Ma tog da reti koni moese finni hem reti na ala dem pikien vo hem.

36. Wan dei wan vo dem Fariseman begi Jesus, vo a kom njam nanga hem. En a go na ini da Fariseman hoso, a go sidom na tafra.

37. En loekoe! wan oeman ben de na da foto, wan zondoe-oeman; we di hem jeri, Jesus sidom na tafra na da Fariseman hoso, a teki wan alabaster-batra nanga switi smeri-oti.

38. A go tanapoe na bakasei vo Jesus na hem foetoe en a kre; en so a bigin vo nati Jesus foetoe nanga hem haiwatra, en dan a dre dem baka nanga hem hedewiwiri, en a salve dem nanga da oli.

39. Ma di da Fariseman si dati, disi ben verzoekoe hem, a taki na ini hem hatti: Efi hem de wan profet, dan a sa sabi toe, hoe soortoe oeman dati, disi de meli hem; bikasi da wan zondoe-oeman.

40. Jesus piki hem, a taki: Simon! mi habi wansani vo taki gi joe. Hem taki Meester, hoesani dan?

41. (Jesus taki): Wan goedoeman ben habi toe soema, disi ben moese pai hem; wan ben moese pai hem feifihondro piesifo, en da trawan vyftig.

42. Ma di dem no ben habi sani vo pai, a libi da paiman gi dem ala toe vo presenti. We taki gi mi, hoedisi vo dem toe soema sa lobbi hem moro?

43. Simon piki hem, a taki: Mi denke, da soema, disi ben habi da bigi paiman. Jesus taki gi hem: Joe si? joe taki reti?

44. En dan a drai loekoe da oeman, a taki na Simon: Joe si da oeman dia? Di mi kom na ini joe hoso, joe no ben gi mi

watra vo mi wasi mi foetoe; ma da oeman dia ben nati mi foetoe nanga hem haiwatra, en nanga hem hedewiwiri a dre dem baka.

45. Joe no ben gi mi wan bosi toe; ma da oeman dia, sinsi a kom na ini, a no kaba vo bosi mi foetoe.

46. Joe no ben salve mi hede nanga soso oli, ma disi dia ben salve mi foetoe srefi nanga da beste smeri-oli.

47. Vo da hede mi taki gi joe: Hem kisi pardon vo foeloe zondoe, vo da hede a lobbi mi tranga. Ma disoema disi kisi pardon pikinso nomo, hem lobbi pikinso toe.

48. Dan a taki na da oeman: Joe kisi pardon kaba vo joe zondoe!

49. Ma dem trawan, disi sidom nanga hem na tafra, taki na ini dem hatti: Hoesoema dati; disi de gi soema pardon vo dem zondoe?

50. Ma Jesus taki gi da oeman: Da bri bi vo joe helpi joe; go (na hoso) nanga vreede!

Kap. 8.

Vo da saiman. Jesus go na ini wan sipi. A helpi wan oeman. A wieki Jairus pikien baka.

Na baka Jesus waka rontoe na ala dem bigi foto en pikin foto, en a leri en preki da Evangelium vo Gadokondre. Dem twalf disciple ben de nanga hem,

2. Nanga som vo dem oeman, disi ben pina nanga ogri jeje

en siki, en disi Jesus ben meki gezond: da Maria, disi dem kali Magdalena toe, en disi seben ogri jeje komoto na hem;

3. Nanga Johanna, da wefi vo Kusa, wan gransoema vo Herodes hoso, nanga Susanna, en nofo trawan moro, disi asisteri hem nanga demsani, di dem habi.

4. We (wan dei) di so meni soema ben kom makandra, dem komopo na ala dem foto, kom na hem, a gi dem wan gelykenis, a taki:

5. Wan saiman go na doro go sai hem siri; en ala di a sai, hafoe fadom na sei pasi, dapee soema masi hem nanga foetoe, en dem pikin fowloe na ondro hemel kom njam hem.

6. Trawan fadom na wan stoongron, en so hesi a komopo, a kom dre, vo di a no ha voegtoe.

7. Trawan fadom na mindri vo maka, en dem maka gro toe, dem tapo da siri.

8. Trawan ageen fadom na wan boen gron, a komoto gro, tee a meki hondro vroektoe. Di Jesus taki so, a bari, taki: Disoema habi jesi vo jeri, meki a jeri!

9. Na baka dem disciple hak si hem, san da gelykenis wani taki:

10. En hem taki gi dem: Oeneoe habi da boen hede, vo sabi da kibritori vo Gadokondre; ma dem trawan (mi leri) nanga gelykenis, vo meki dem si sani,

alwasi dem no de si, en vo
meki dem jeri, alwasi dem no
verstaa.

11. We da gelykenis de so:
Da siri, dati de da woord vo
Gado.

12. Ma dapee da siri fadom
na sei pasi, dati da so-soema,
disi de jeri da tori; ma na baka
didiebri kom poeloe da woord
baka na ini dem hatti, vo dem
no bri bi en vo dem ziel no finni
boen na Gado.

13. Ma dapee da siri fadom
na stoongron, dati da so soema,
disi, te dem jeri da tori, dem
teki hem hesi nanga plisiri; ma
da tori no meki loetoe na ini
dem hatti; wan pikin tem dem
de bri bi, ma te nootoe en tesi
kom, djoesnoe dem drai baka,
libi Gado.

14. Ma dapee da tori fadom
na mindri vo maka, dati da so
soema, disi de jeri da tori, ma
da zorgoe vo disi grontapo en
da soso goedoe en da plisiri vo
disi liebi, ala dati de tapo da tori,
vo a no kan meki vroektoe.

15. Ma dapee da siri fadom
na boen gron, dati da so soema
disi de jeri da tori, en disi de
holi kibri hem boen na ini wan
opregli hatti, en disi meki vroek-
toe toe nanga pasiensi.

16. No wan soema sa letti
wan kandra, potti hem na ondro
wan tobo, ofoe na ondro bedi;
ma na wan kandra tiki tapo dem
sa potti hem, vo ibriwan soema,
disi kom na ini hoso, kan si da
kandra.

17. Bika no wansani kibri so,
tee a no kan komopo na doro;
en no wansani dangra so, tee
soema no sa kom sabi.

18. We, loekoe boen, vo oe-
noe jeri reti! Bika disoema habi,
hem sa kisi moro; ma 'disi no
habi, na hem han dem sa teki
poeloe dati toe, disi a habi.

19. Wan dei hem mama nanga
dem brara vo hem kom na
hem; ma vo dem foeloe soema
hede dem no kan kom klosibei
na hem.

20. En dem kom taki gi hem:
Joe mama en dem brara vo joe
tanapoe na dorosei, dem hangri
vo si joe.

21. Ma hem piki dem, a taki:
Mi mama nanga mi brara dati da
dem soema, disi de jeri Gado
tori, en disi doe so toe.

22. Wan dei Jesus nanga hem
disciple go na ini wan sipi, en
a taki gi dem: Meki wi koti da
zee abra, go na tra sei! En wan-
tem dem troesoe sipi go na watra.

23. Ma di da sipi de waka,
Jesus go lidom slibi. Now wan
tranga stormwinti hopo na tapo
da zee, a tjari so meni watra
kom na ini da sipi, tee pikin-
moro dem soengoe.

24. En dem disciple go na
hem, dem wieki hem, taki:
Masra! Masra! wi de go soen-
goe. Ma hem hopo, a krasa da
winti nanga da watra, en so
da winti saka, a kaba vo wai
krin krin.

25. Na baka a taki gi dem:
'Pee da bri bi vo oen de? Ma

dem kom frede en verwondroe
toemoesi, dem taki na makan-
dra: Hoesoema dati? Bika a
gebiede winti nanga wa tra, en
dem gehoorzam hem.

26. Na baka dem holi da pasi
doro, tee dem kom na da buurti
vo dem Gergeseni, reti abra vo
Galileakondre.

27. En di Jesus komopo na
ini sipi, kom na sjoro, wan soe-
ma vo da foto kom miti hem,
disi ben habi wan didiebri sinsi
langa tem kaba, a no weri wan
klosi en a no tan na ini hoso toe,
ma na ini dedesoema grebi a
ben tan.

28. We di hem si Jesus, a
bigin vo bari, en dan a fadom
na Jesus fesi, a bari taki: Hoe
wroko joe habi nanga mi, Je-
sus, joe pikien vo da bigi Gado
na tapo? Mi begi joe, no
pina mi!

29. Bika Jesus ben taki gi da
takroe geest kaba, meki a komo-
to na ini da soema, bikasi a ben
pina hem langa tem kaba; en
alwasi dem ben tai hem so
meni tron kaba nanga ketting,
en dem ben boeje hem toe, tog
a ben broko dem; en so da di-
diebri ben tjari hem go na woe-
stein.

30. Now Jesus haksi hem, a
taki: Hoe nem vo joe? Hem
taki: Legion; bikasi foeloe di-
diebri ben go na ini da soema.

31. En dem begi hem, vo a
no moe seni dem go na ini da
diepi horo.

32. We di wan bigi hiepi

hagoe ben de dapee, soekoe
njanjam na sei da bergi, vo da
hede dem begi hem, meki a gi
dem pasi, vo go na ini da hiepi
hagoe. En a gi dem pasi.

33. Now dem didiebri komoto
na ini da soema, dem go na ini
dem hagoe. En so da heeli hiepi
hagoe ron komoto na da bergi,
dem trowei dem srefi na ini da
zee, dem dede.

34. Ma di dem herder si, san
pasa, dem ron go verteli da tori
na foto en na dem dorpoetoe.

35. En dem soema komopo
na doro, vo si, sani pasa; en di
dem kom na Jesus, dem finni da
soëma, disi dem didiebri komoto
na hem; en di dem si, 'fa a si-
dom na Jesus foetoe, nanga klosi
na hem skin en nanga hem reti
verstand, dati meki dem kom
frede.

36. En dem soema, di ben si
dasani, verteli dem, fa da soe-
ma, di ben habi da Legion, ben
kom boen.

37. Vo da hede ala dem foeloe
soema vo da heeli buurti vo
dem Gergeseni begi Jesus, vo a
gowell, libi dem; bikasi dem
kom frede toemoesi. En Jesus
go na ini sipi, vo go abra baka
na tra sei.

38. Ma da soema, disi dem
didiebri komopo na hem, begi
Jesus, efi hem kan go nanga
hem; ma Jesus seni hem gowell,
a taki:

39. Go na hoso baka en ver-
telii dem soema, hoe bigi boen

Gado ben doe joe. We, da soe-

ma go, a verteli na ini da heeli foto, hoe bigi boen Jesus ben doe hem.

40. Ma di Jesus kom abra baka na tra sei, dem soema teki hem (nanga plisiri); bikasi dem alamal ben verwakti hem.

41. En loekoe! wan gransoema vo kerki, a nem Jairus, kom fadom na Jesus foetoe, a begi hem, efi a no sa kom na hem hoso.

42. Bikasi hem habi wan enkli oemanpikien, disi ouroe twalf jari, en da pikien lidom siki tee vo dede. We na pasi, di Jesus go dapee, dem foeloe soema kom kwinsi hem.

43. Ma wan oeman ben de dapee toe, disi hem moen no ben tapo sinsi twalf jari, ala hem goedoe a gi na dem datra kaba vo pai dem, sondro wan vo dem ben kan helpi hem.

44. We, hem kom na Jesus na bakasei; en so a meli da soom vo hem klosi nomo, djoesnoe da broedoe vo hem tapo.

45. Ma Jesus taki: Hoesoema meli mi? En di dem alamal taki: a no mi! vo da hede Petrus nanga dem trawan taki: Meester! dem soema de kwinsi en masi joe, kaba joe taki: Hoesoema meli mi?

46. Ma Jesus taki: Troe wan soema meli mi; bikasi mi fili, wan tranga komopo na mi?

47. We di da oeman si, dasani no kibri moro, a kom nanga befi, fadom na Jesus foetoe; en na ala soema fesi a taki hem da heeli

waarheit, vo san hede a ben meli hem, en fa dati ben meki hem kom boen wantem.

48. Now Jesus taki gi hem: No frede, mi pikien! da bri bi vo joe helpi joe; go vo joe nanga vreede!

49. Di a taki so jete, wan foetoeboi vo da gransoema kom taki na hem **Masra**: Joe pikien dede kaba, joe no ha vo trobi da **Masra** moro.

50. Ma di Jesus jeri dati, a pikie da tata vo da pikien, a taki: No frede! holi bri bi! dan joe pikien sa kom boen baka.

51. En di a kom na da hoso, a no meki wan soema kom nanga hem na ini, boiti Petrus en Jacobus en Johannes, nanga da pikien hem tata en mama.

52. Ma di dem alamal kre en sari vo da pikien, Jesus taki: No kre! da pikien no dede, ma a de sibli.

53. En dem soema lafoe hem; bikasi dem ben sabi boen, taki, a dede.

54. Ma Jesus jagi dem alamal go na doro, en dan a fassi da pikien na hem han, a bari, taki: Wendje, hopo!

55. En da pikien ziel kom baka, a hopo wantem. Now Jesus taki, meki dem gi da pikien njanjam.

56. En da pikien tata en mama verwondroe toemoesi pasamarki. Ma Jesus gebiede dem, vo dem no moese taki na wan soema, san ben pasa.

Kap. 9.

Jesus seni dem twalf Apostel gorei. A meki feisi doezend soema kisi njanjam. A taki vo hem pina en dede. A kisi hem glori. A helpi wan sikiman. Dem disciple kisi trobi makandra.

Na baka Jesus kali dem twalf disciple kom makandra, a gi dem magti en tranga na ala didiebri tapo, en vo dem kan genezi ala soortoe siki.

- 2. En dan a seni dem go vo preki da tori vo Gadokondre, en vo meki dem sikiman kom gezond;

3. A taki gi dem: Oen no moe teki wansani, tjari go nanga oen na pasi, no wan tiki, no wan zakka, no brede, no moni; toe djakti srefi oen no moe habi.

4. En pee oen go na ini wan hoso; na dapee oen moese tan, tee oen komopo baka dapee.

5. En pee dem no wani teki oen, na so wan foto oen moese komoto baka, wai da stof vo oen foetoe leki wan getuigenis na dem tapo.

6. We da so dem go, dem waka ala dem pikin foto doro, preki da Evangelium; en na ala plesi dem genezi dem sikiman.

7. Ma di granman Herodes kom jeri alasani toe, disi Jesus doe, a no sabi reti, san hem sa denke; bikasi som soema taki: Johannes hopo baka na dede;

8. Trawan taki, Elis kom baka; irawan ageen taki, wan vo dem ouroe profet hopo baka.

9. Ma Herodes taki: Johannes mi ben kili; ma hoesoma dati dan, disi mi jeri so vo hem? En a hangri vo si hem.

10. Ala dati dem Apostel kom baka, en dem verteli Jesus alasani, disi dem ben doe. Ma Jesus teki dem, a go nanga dem na wan woestein-plesi, klosibei na da foti, disi dem kali Betsaida.

11. Ma di dem tra soema kom sabi dati, djoesnoe dem waka go na hem baka. En hem gi dem pasi toe vo kom na hem, a taki tori nanga dem vo Gadokondre, en dem sikiman a helpi toe, vo dem kom gezond.

12. Ma na mofo sabatem dem twalf disciple kom na hem, dem taki gi hem: Bedanki dem soema, vo dem go panja na dem pikin foto en dorpoë, dapee dem kan slibi na neti, en vo dem finni njanjam toe; bikasi dia wi de na wan woestein-plesi.

13. Ma hem taki gi dem: (No,) meki oenoe gi dem njanjam! Dem taki: Wi no ha moro, leki feisi brede nanga toe fisi; somtem joe wani, wi go bai njanjam vo ala dem soema dia?

14. Bikasi dem ben de omtrent feifidoezend soema. Now Jesus taki gi hem disciple: Meki ala dem soema go sidom na lo, vyftig nanga vyftig!

15. En dem doe so, dem meki ala soemà go sidom.

16. Dan hem teki dem feisi brede nanga dem toe fisi, a loekoe na hemel, a blesi broko dem brede, a gi na dem dis-

ciple, vo dem go platie gi dem soema.

17. En dem alamat njam tee dem no wani moro; en dan dem go piki dem sakasaka, disi libi abra, dem kibri twalf baskita foeloe.

18. Wan tra dei, di Jesus ben de hem wawan nanga dem disciple vo begi, a haksi dem, taki: Fa dem soema taki vo mi? hoe-soema da mi?

19. Dem piki hem, taki: Som taki, joe da Johannes, da doopoeman; trawan taki, joe da Elias; trawan ageen taki, wan vo dem ouroe profet hopo baka.

20. Dan a haksi dem: We, sani oenee taki dan, hoesoema da mi? Petrus piki hem, a taki: Joe de da Kristus vo Gado.

21. En Jesus waarskouwe dem, vo dem no taki dati na wan soema,

22. A taki: Soemapikien moese pina toemoesi jete; dem grandoem en grandoem en meester vo wet sa trowei hem, taki, a no waarti, en dem sa kili hem; en di vo dri dei a sa hopo baka.

23. Dan a taki gi dem alamat: Efi wan soema wani kom na mi baka, dan a no moe ke vo hem liebi, ma aladei a moe teki hem kruis, waka kom na mi baka.

24. Bika disoema wani holi hem liebi, a sa lasi hem; ma 'disi lasi hem liebi vo mi hede, hem sa holi hem.

25. Sani a kan helpi wan soema, efi a winni heeli grontapo kaba a lasi hem srefi, a pori hem srefi?

26. Ma dasoema, disi teki sjem vo mi en vo dem leri vo mi, vo *hem* Soemapikien sa teki sjem toe, te a sa kom nanga hem glori en nanga hem tata glori en nanga di vo dem santa Engel.

27. Ma mi kan taki gi oen, troe troe, som vo dem soema, disi tanapoe dia, no sa tesi dede, bifo dem si Gadokondre kom.

28. Omrent aiti dei na baka vo da tori Jesus teki Petrus en Johannes en Jakobus, a go nanga dem tee na tapo wan bergi, vo begi.

29. En ala di a begi, hem fesi kom kisi wan heeli tra fasi, en hem klosi kom weti tee a blinki.

30. En loekoe! toe soema kom taki nanga hem dapee, da Moses en Elias.

31. Dem bea de nanga wan toemoesi glorifasi, dem taki nanga hem vo da dede vo hem, en sani sa miti hem na Jerusalem.

32. Ma Petrus nanga dem, disi de nanga hem, ben fadom na ini slibi. En di dem wieki, dem si da glori vo Jesus, nanga dem toe soema, disi tanapoe nanga hem.

33. Na baka di dem toe soema wani gowei, libi hem, Petrus taki na Jesus: Masra! da wan switi plesi diaso! wi sa meki dri masanga dia; wan vo joe, wan vo Moses en wan vo Elias. Ma hem srefi no sabi reti, san hem taki.

34. We, di a taki so jete, wan wolkoe saka kom na dem

tapo ; en dem skreki vo troe, di dem toe trawan gowei na ini da wolkoe.

35. En wan stem komopo na ini da wolkoe, a taki : Disi de mi lobbi pikien, da hem oen moe jeri !

36. En so leki dem jeri da stem, dem si, Jesus wawan de dapee. We, da srefi tem dem no verteli wan soema, san dem ben si, dem no piki noti vo dati.

37. Ma deibroko di dem komoto na da bergi, saka na ondro, foeloe soema kom miti dem.

38. En loekoe ! wan soema na ini da heeli hiepi bari, taki : Masra ! grantangi, mi begi joe, kom loekoe mi pikien; bikasi a de da *wan* enkli pikien, di mi habi.

39. Loekoe ! te da geest kisi hem, wantem a de bari, en da geest de hali hem, tee skoema komopo na hem mofo ; pikin-moro da geest no libi hem moro, alwasi te a pina hem langa nofo kaba.

40. Mi begi dem disciple vo joe kaba, vo poeloe da geest, ma dem no kan.

41. Jesus piki, a taki : Ke, so wan verkeerti speli soema ! Bribi no de ! Hoe langa mi moe tan nanga oen dan, holi pasiensi nanga oen ? Tjari joe pikien kom dia !

42. En ala di a kom na hem, da didiebri hali en masi hem jete. Ma Jesus krasa da takroe geest, en dan a meki da boi kom gezond, a gi hem baka na hem tata.

43. En ala soema verwondroe vo da bigi tranga vo Gado. Ma di dem alamal verwondroe so vo ala demsani, disi hem doe, a taki na dem disciple vo hem :

44. Membre ala dem taki boen ! bika da tem sa kom, disi dem sa gi Soemapikien abra na liebis-soema han.

45. Ma dem no jeri da taki krin, dasani dangra dem so tee dem no kan begreipi, san a taki ; ma dem frede toe vo haksi hem vo da woord.

46. Datem wan membre kom na dem hatti toe, hoedisi vo dem sa de da moro granwan ?

47. Ma di Jesus si, so soortoe membre de na ini dem hatti, a teki wan pikien, potti na hem sei ;

48. En dan a taki gi dem : Di-soema teki so wan pikien na mi nem, a de teki mi srefi ; en di-soema teki mi, a de teki *hem*, disi ben seni mi. Bika da soema, disi de da moro laagewan na mindri vo oen alamal, hem sa grani troe.

49. Now Johannes piki hem, a taki : Meester ! wi ben si wan soema, disi ben poeloe dem di-diebri na joe nem ; ma da soema no de holi nanga wi, en vo da hede wi ben beletti hem dati.

50. En Jesus taki gi dem : No, oen no moese beletti hem ; bikasi da soema, disi no tegen oen, hem de holi nanga oen.

51. We di da tem kom moro klosibei now, disi Jesus moese libi disi grontapo baka, vo da

hede a holi da pasi doro , vo go reti na Jerusalem.

52. En a seni wan toe dri soe-ma go na hem fesi; we di dem go , dem kom na wan pikin Sa-maria-foto, vo soekoe wan hospi gi hem, dapee a kan slibi.

53. Ma dem soema vo dapee no wani teki hem, vo di a ben de na pasi vo go na Jerusalem.

54. Ma di dem disciple vo hem, Jakobus en Johannes , si dati, dem taki: Masra! joe no wani, wi meki faja komoto na hemel, fadom na ondro , kili dem ? so leki Elias ben doe ?

55. Ma Jesus drai hem fesi, a gi dem wan verwyti, a taki: Oen no sabi, hoe soortoe jeje moe tiri oen ?

56. Soemapikien no kom vo pori soema ziel, ma vo meki dem holi liehi..

57. We, da so dem go na wan tra pikin foto. En di dem de na pasi , wan soema taki gi hem : Meester ! mi sa go nanga joe , alwasì na hoepee joe de go.

58. Jesus taki gi hem: Dem kraboe-dagoe habi dem horo, en dem pikin fowloe na ondro hemel habi dem nesi ; ma Soemapikien no habi wan plesi, dapee a kan potti hem hede lidom.

59. Na baka a taki na wan trawan: Kom go nanga mi ! Ma da soema taki: Masra, gi mi permisi, vo mi go beri mi tata fosi !

60. Ma Jesus taki gi hem : Meki dem dedewan beri dem desoema , ma joe go preki da tori vo Gadokondre !

61. Wan trawan ageen taki: Masra ! mi sa go nanga joe , ma gi mi pasi fosi , vo mi go taki dem soema adjosi , disi de na mi hoso !

62. Ma Jesus taki gi hem: Wan soema , disi potti hem foetoe na pasi , en dan a poeloe hem baka, hem no bekwaam vo kom na Gadokondre.

Kap. 10.

Jesus seni sebitentin disciple go preki. Vo da boen Samaria soema Martha en Maria.

Na baka Masra teki sebitentin tra disciple moro , a seni dem go na hem fesi , toe nanga toe, a meki dem go na ala dem foto en dorpoe, dapee hem srefi wani kom toe;

2. En a taki gi dem: Wroko de foeloe troe , ma wrokoman de weiniki; we , oen moe begi da Masra vo da wroko , vo a seni wrokoman na hem wroko.

3. Waka go dan ! Loekoe, mi de seni oen leki skaap na mindri dem tigri.

4. Oen no moe teki wan monizakka , ofoe wan tra zakka, ofoe soesoe , tjari go nanga oe-noe , en na pasi oen no moe go taki soema odi toe.

5. Te oen go na ini wan hoso, dan oen moe taki fosi: Vreede moe de nanga disi hoso !

6. En efi wan vreede-pikien de dapee, dan da vreede vo oen sa tan na da soema tapo ; efi no so , dan da vreede vo oen sa kom baka na oenoe.

7. Ma oen moe tan na da hoso, ma disoema veragte mi, a de njam en dringi, san dem habi ; veragte hem, disi ben seni mi. bikasi wan wrokoman verdini hem paiman. Ma oen no moe 17. Now dem sebitentin disciple kom baka nanga plisiri, waka waka , komoto na wan dem taki : Masra ! dem didiebri hoso , go na wan trawan. srefi ben onderdaniki wi , di wi ben gebiede dem na joe nem.

8. En te oen kom na wan foto, dapee dem teki oenoe, njam, sani dem potti na tafra gi oen !

9. Geneze dem sikiman, disi de dapee, en taki gi dem : Gado-kondre kom klosibei na oenoe.

10. Ma te oen kom na wan foto, dapee dem no teki oenoe ; na dapee oen moe go tanapoe 'na dem strati , taki :

11. Da stof vo oen foto srefi, disi ben fassi na wi foetoe, wi de wai na oen tapo baka ; ma dati oen moe sabi ; Gadokondre ben de klosibei na oenoe.

12. Mi taki gi oen : Dem soema vo Sodom no sa kisi so wan ogri strafoe na da bigi kroetoedei , leki so wan foto.

13. Heloe vo joe , Korazin ! Heloe vo joe , Betsaida ! Bika efi Tirus en Zidon ben si dem bigi wroko , disi oenoe ben si, granwei kaba dem ben sa weri soso maka-klosi , strooi asesi na dem hede , bekeere.

14. We, Tirus nanga Zidon no sa kisi so ogri strafoe na da bigi kroetoedei , leki oenoe.

15. En joe , Kapernaum ! di dem ben hopo tee na hemel ; dem sa troesoe joe na ondro , tee na ini hel.

16. Da soema, disi jeri oenoe, a de jeri mi ; en da soema disi veragte oenoe, a de veragte mi ; de si !

ma disoema veragte mi , a de veragte hem , disi ben seni mi.

17. Now dem sebitentin disciple kom baka nanga plisiri, dem taki : Masra ! dem didiebri srefi ben onderdaniki wi , di wi ben gebiede dem na joe nem.

18. Ma hem taki gi dem : Ja, mi ben si Satan komoto na hemel , fadom na ondro , leki wan dondrofaja.

19. Loekoe ! mi ben gi oen da tranga , vo oen kan trapoe dem sneki en kroekoetoe - teere ; mi ben gi oen tranga toe na tapo da ogri vyand ; no wansani sa doe oen ogri.

20. Ma no plisiri vo dati , disi dem didiebri onderdaniki oen ; ma vo dati oen moe plisiri , disi oen nem skrif na ini hemel .

21. Da srefi joeroe Jesus srefi plisiri vo troe na ini hem hatti , a taki : Mi de pryzee joe , mi Tata , Masra vo hemel en vo grontapo ! disi joe ben kibri demsani so , vo a dangra dem koni en bekwaam soema , kaba joe meki dem monina pikien kom sabi . Ja , mi Tata ! bika da so joe ben finni boen vo doe .

22. Mi Tata gi mi alasani na mi han . En no wan soema sabi da pikien , boiti hem Tata wanwan ; so srefi no wan soema sabi da Tata , boiti hem pikien wanwan , nanga da soema , disi da pikien wani meki a sabi .

23. Den a drai , loekoe dem disciple , a taki : Blesi vo dem hai , disi de si , san disi oenoe de si !

24. Bika mi taki gi oen: Foe-loe profet en koning ben hangri vo si, san disi oenoe de si, ma dem no ben si, en dem ben hangri vo jeri, san disi oenoe de jeri, ma dem no ben jeri.

25. Now wan meester yo wet hopo vo tesi Jesus, a taki: Mester! san mi moe doe, vo mi finni da boen liebi vo teego?

26. Jesus taki gi hem: Sani da wet vo Gado taki! San joe de lesi na ini da beekoe?

27. Da soema piki, taki: Joe moe lobbi Gado, joe Masra, nanga joe heeli hatti, nanga joe heeli ziel, nanga ala joe tranga en nanga ala membre vo joe; en ala soema na joe sei joe moe lobbi, leki joe srefi.

28. Jesus taki gi hem: Joe piki reti; doe so, joe sa liebi!

29. Ma da soema wani krin hem srefi, en a taki na Jesus: Hoesoema mi moe loekoe dan, leki wan soema na mi sei?

30. Jesus piki hem, a taki: (Wan dei) wan soema komopo na Jerusalem, a go na Jeriko; en na pasi foefoerman en kiliman kom fadom na hem tapo, dem teki ala hem sani, dem naki hem, en so dem gowei, dem libi hem hafoe dede.

31. Pikinso na baka wan domine kom pasa de srefi pasi, en di a si da soema, a pasa go vo hem.

32. So srefi wan levit toe, di a waka da pasi, a go na da plesi go loekoe hem, en dan a pasa go vo hem.

33. Na baka wan Samaria soema kom waka da pasi, ma di hem si da soema lidom so, a kisi wan toemoesi sari en jamer vo hem.

34. En so a go na hem, a wasi dem wonderen vo hem nanga oli en wien, en a tai dem toe; en dan a hopo hem, potti hem na hem meti tapo, a tjari hem go na wan koleesi-hoso, en na dapee a loekoe hem.

35. Deibroko bifo a teki hem reis baka, a poeloe toe piesi moni'na ini hem zakka, a gi dati na da Masra vo da koleesi-hoso, en a taki gi hem: Loekoe da soema boen, en efi somtem da moni no sa nofo, mi sa pai joe, te mi kom baka.

36. We, san joe denke vo da soema, disi ben fadom na han vo kiliman? Hoedisi vo dem dri soema ben loekoe hem vo wan soema na hem sei?

37. Da soema taki: A no hem, disi ben doe hem da boen? Jesus taki gi hem: We go dan, en doe so srefi!

38. Di Jesus nanga dem disciple holi dem reis doro, dem kom na wan pikin foto. Na dappee wan oeman, disi dem kali Marta, teki hem na hem hoso.

39. Marta ben habi wan sisa, disi dem kali Maria; we, hem dati go sidom na Jesus foetoe, vo jeri da leri vo hem.

40. Ma Marta ben meki foeloe mooiti vo dini Jesus; en vo da hede a kom na hem, a taki: Masra, joe no si? mi sisa meki

mi wawan dini joe. Taki gi hem, meki a helpi mi !

41. Ma Jesus piki hem, a taki: **Marta!** **Marta!** joe habi foeloe zorgoe en moeiti.

42. **Wansani** nomo de va-noedoe. Maria verkiesi da moro beste porsi, dati no wan soema sa poeloe na hem han.

Kap. 11.

Da begi vo Masra. **Da stom geest.**
Da falsi fasi vo dem Fariseman.

Wantron Jesus ben de na wan plesi vo begi; en di a kaba vo begi, wan vo hem disciple taki gi hem: **Masra!** leri wi vo begi, so leki Johannes ben leri dem disciple vo hem.

2. Jesus taki gi hem: We, te oen begi, oen moe taki: Wi tata na hemel, joe nem moe de santa! Joe kondre moe kom! Joe wani wi moe doe na grontapo, so leki dem doe na hemel!

3. Gi wi tidei da njanjam vo wi!

4. Gi wi pardon vo dem zondoe vo wi, so leki wi toe gi pardon na dem soema, disi doe wi ogri! No meki wi kom na ini tes! Ma poeloe wi na da ogri wan!

5. En dan a taki gi dem: Efi wan vo oen habi wan boen mati, en a go na hem na mindrineti, taki gi hem: Tangi tangi, mi mati! leni mi dri brede;

6. Bikasi wan kompe vo mi komopo na pranasi, en mi no habi wansani, vo potti gi hem na tafra.

7. En efi dan da soema piki hem, taki: No trobi mi; doro tapo kaba, en dem pikien vo mi lidom slibi nanga mi na ini kamera dia; mi no kan hopo, gi joe bfeede.

8. Mi taki gi oen, alwasi vo dati hede wawan a no sa hopo, gi hem brede, vo di a de hem mati, tog vo da trobi hede, disi hem mati no kaba vo naki doro, a sa hopo, gi hem so meni, leki a habi vanoodoe.

9. We, vo da hede mi taki gi oen: Begi, oen sa kisi; soekoe, oen sa finni; naki doro, dem sa hopo gi oen.

10. Bika disoema begi, a de kisi; en disoema soekoe, a de finni; en disoema naki doro, dem sa hopo gi hem.

11. Pee wan tata sa de na oen mindri, disi, te hem pikien kom begi hem wan piesi brede, sa gi hem wan stoon? Ofoe; hoesoema sa gi hem pikien wan sneki, te a begi hem wan fisi?

12. Ofoe wan kroekoetoe-teere, te a begi hem wan eksi?

13. We, efi oenoë, di oen de ogri, tog oen sabi vo gi oen pikien, sani disi boen; fa oen tata na hemel no sa gi da santa Jeje na dem, disi de begi hem?

14. Dan Jesus poeloe wan didiebri, disi ben (meki da soema) stom. En so hesi da didiebri komopo, wantem da stom soema taki. En ala soema verwondroe vo dati.

15. Ma som vo dem taki: A de teki Beelzebub, da hedeman

vo dem didiebri, vo jagi dem tra pikni sani makandra, hem de panja.

16. Ma som trawan kom tesi hem, dem haksi hem, vo a sori dem wan marki vo hemel.

17. Ma di Jesus sabi dem gedagte, a taki gi dem: Ibriwan koningkondre, disi kom platie, feti nanga hem srefi, a moese pori; so srefi wan famili, disi platie, feti nanga makandra, a no kan tan boen.

18. We, efi Satan de feti nanga hem srefi, fa hem kondre kan tan dan? En tog oen taki, mi teki Beelzebub, jagi dem didiebri.

19. We, efi mi teki Beelzebub, jagi dem didiebri, nanga hoe tranga dem pikien vo oenoedagi dem dan? Vo da hede dem srefi sa hopo, kroetoe oen.

20. Ma efi mi teki da finga vo Gado, poeloe dem didiebri, dan tog oen kan si, Gadokondre kom na oen kaba.

21. So langa wan tranga soema, disi habi boen fetisani, wakti hem plasi boen, no wan soema sa kom trobi hem, foefoer hem sani.

22. Ma efi wan trawan, disi tranga moro leki hem, kom fadom na hem tapo, winni hem, dan da moro trangawan go poeloe ala fetisani na hem han, disi a ben denke, dati sa helpi hem, en dan a go teki da soema goe-doe, platie gi trawan.

23. Da soema, disi no holi nanga mi, hem de tegen mi; en da soema, disi no helpi mi vo

24. Te da takroe geest komoto na wan soema, dan a waka jajo vo hem na dem soso biribiri plesi, de soekoe bro; ma di a no finni wan plesi vo tan, a taki: Meki mi go baka na mi hoso, pee mi komopo;

25. En te a kom dapee, a si, dem sibi en krin hem mooi.

26. We, dan a go teki seben tra jeje kom, disi ogri, moro leki hem srefi, en dem go na ini, go liebi dapee. En so a kom moro ogri nanga da soema na bakteem, leki a ben de fositem.

27. Di Jesus taki so jete, wan oeman hope hem stem na mindri ala dem tra soema, a taki gi hem: Blesi vo da bele, disi ben tjari joe; en blesi vo dem bobo, disi joe ben dringi!

28. Ma hem taki: Ja, blesi vo dem, disi de jeri Gado tori, en disi teki hem toe, kibri na ini hatti!

29. We, di so meni soema kom na hem dapee, Jesus hope hem mofo, a taki: Da wan ogri speli soema dia! dem de soekoe wan marki, ma dem no sa kisi wan tra marki, boiti da marki vo profet Jonas.

30. Bika so leki Jonas ben de wan marki vo dem soema na Ninive, so srefi Soemapikien sa de wan marki toe vo da speli soema dia.

31. Da konigin vo Zuidkondre sa hopo na da bigi kroetoe-dei, kroetoe dem soema disi;

bikasi hem ben komopo tee na wan farawei kondre, vo jeri da koni vo Salomo; we, dia oen si wan soema, disi bigi moro leki Salomo.

32. Dem soema vo Ninive sa hopo toe na da bigi kroetoedei, kroetoe dem soema disi; bikasi dem ben bekeere wantem, so hesi Jonas kom preki gi dem; we, dia oen si wan soema, disi bigi moro leki Jonas.

33. No wan soema sa letti wan kandra, potti hem na wan kibriplesi, ofoe na ondro wan tobo; ma na wan kandratiki tapo (a sa potti hem), vo ibriwan soema, disi kom na ini hoso, kan si da kandra.

34. Joe hai de da lampoe vo joe skin. We, efi joe hai de krin, dan joe heeli skin sa krin toe; ma efi joe hai de falsi, dan joe heeli skin sa doengroe.

35. We, loekoe boen, vo da lampoe, disi de na joe ini, no tron doengroe!

36. Bika efi joe heeli skin de krin, tee no wan piesi doengroe de na ini moro; dan alasani vo joe sa krin doro doro, leki wan lampoe de letti na joe ini.

37. Ala di Jesus taki so jete, wan Fariseman kom begi hem, vo a kom njam dina nanga hem. En Jesus go na hem, a go sidom (wantem) na tafra.

38. We, di da Fariseman si dati, a verwondroe, disi Jesus no ben wasi han, bifo a go njam.

39. Vo da hede Jesus taki gi hem: Ja, oen Fariseman holi dem

beker en pleti krin na dorosei, ma da inisei vo oenoe de foeloe nanga foefoer en nanga ogri.

40. Oen lauman! oen denke, te sani de krin na dorosei, dan a de krin toe na inisei?

41. Betre, oen teki dasani, disi de na ini, gi potiman hafoe; loekoe, dan alasani sa krin vo oenoe.

42. Ma heeloe vo oenoe, oen Fariseman! A troe, vo ala boontje en kool en ibriwan groentoe oen gi oen procenti na kerki; ma vo kroetoe wan reti kroetoe en vo lobbi Gado, vo dati oen no ke. En tog da wansani de fiti soema vo doe, sondro vo verzuim da trasani.

43. Heloe vo oenoe, oen Fariseman! di oen lobbi toemoesi, vo sidom na da moro hei plesi na kerki, en di oen wani, ala soema moe taki oen odi na wo-wojo!

44. Heloe vd oenoe! oen meester vo wet nanga oen Fariseman, oen falsi soema! bika oen de leki dem dedesoema grebi, disi no wan soema kan si moro; alwasi soema de waka na dem tapo, tog dem no sabi dem.

45. Now wan vo dem meester vo wet piki hem, a taki: Meester! te joe taki so, joe de kosi wi toe.

46. Jesus taki: Heloe vo oenoe toe, oen meester vo wet! bikasi oen lai toemoesi hebi lai na tra soema tapo, ma oen srefi no meli dem nanga wan finga.

47. Heloe vo oenoe! bikasi toemoesi, efi dem no sa kisi hem oenoe meki dem profeti grebi nanga wan woord, disi dem kan mooi, disi dem tata vo oenoe teki: vo go klage hem. ben kili.

48. Nanga dati oen srefi de sori krin krin, taki, a boen na oenoe, disi dem tata vo oen ben doe so; bikasi **dem** ben kili dem, en *oenoe* de meki dem grebi mooi.

49. We, vo da hede da bigi koni vo Gado taki toe: Mi sa seni profet en apostel go na dem; som vo dem, dem sa kili, trawan dem sa soekoe nanga trobi;

50. En vo da hede na disi speli soema Gado sa haksi ala da broedoe vo dem profet, disi dem ben trowei, sinsi Gado ben meki grontapo;

51. Sinsi da broedoe vo Abel, tee na da broedoe vo Zakarias, disi dem ben kili na ini temple, na mindri vo da altar en da santa plesi. Ja troe, mi taki gi oen, na disi speli soema dia Gado sa haksi dati.

52. Heloe vo oenoe, oen meester vo wet! di oen ben teki poeloe da slotro, vo sabi ala boensani; oen taki, dati de vo oenoe wawan; oen srefi no sabi, san disi boen, en dem disi hangri vo sabi, oen de hindre toe.

53. We, di Jesus taki so nanga dem, now dem Fariseman en meester vo wet begin vo haksi hem ala soortoe sani, vo meki a misi wan woord.

54. En di dem seti trapoe so gi hem, dem wakti hem mofo

nanga wan woord, disi dem kan teki: vo go klage hem.

Kap. 12.

Foeloe gelykenis en vermane.

Ala dati foeloe doezend soemba ben kom makandra dapee, dem ben de so meni, tee dem kwinsi makandra. Now Jesus begin vo waarskouwe dem disciple vo hem, a taki: Loeckoe boen nanga da zuurdegi vo dem Fariseman, dati de da falsi fasi!

2. No wansani kibri so, tee a no kan kom na krin; en no wan sani de dangra so, tee soema no so kom sabi hem.

3. Vo da hede dasani, disi oen taki na doengroe (neti), bambei dem sa jeri dati na krin (dei); en dasani disi oen verteli makandra safri na jesi na ini kamera, dati dem sa preki publiki na tapo dem dakki.

4. Ma oenoe, di de mi kompe, mi taki gi oen: No frede dem soema, disi kan kili oen skin, ma na baka dem no kan doe oen wansani moro.

5. Ma mi sa sori oen, hoesoema oen ha vo frede. Vo hem oen moe frede, disi, te a kili soema kaba, a habi tranga toe, vo hiti dem na ini hel, Ja, mi taki gi oen, vo hem oen moese frede.

6. Dem no seli feifi pikin fowloe vo wan dritiebri? En tog Gado no vergiti *wan* vo dem.

7. We, ala wiwiri na oen hede srefi a ben teli toe. Vo da

hede oen no moe frede; bikasi oen waarti moro leki foeloe pi-kin fowloe.

8. Ma dati mi taki gi oen: Da soema, disi sabi mi na fesi vo soema, hem Soemapikien sa sabi toe na fesi vo dem Engel vo Gado.

9. Ma da soema, disi no sabi mi na fesi ve soema, hem mi no sa sabi toe na fesi vo dem Engel vo Gado.

10. Alwasi wan soema taki wansani vo kosi Soemapikien, a kan kisi pardon; ma da soema, disi taki wansani vo kosi santa Jeje, hem no kan kisi pardon.

11. We, te dem sa ijari oen go na dem kerki, en na dem gransoema en granman vo kandre, dan oen no moe zorgoe, fa oen sa piki en san oen sa taki.

12. Bikasi na da srefi joeroe santa Jeje sa leri oen, san oen moe taki.

13. Ala dati wan soema na ini da hiepi kali Jesus, a taki: Meester! taki gi mi brara, vo a platie wi tata goedoe nanga mi.

14. Ma Jesus taki gi hem: Baja! hoesoema ben potti mi vo kroetooman ofoe vooktoe na oen tapo?

15. En dan a taki gi dem (alamal): loekoe boen nanga da bigihai-fasi! bikasi foeloe goedoe wawan no kan meki wan soema holi liebi.

16. Na baka a gi dem wan gelykenis jete, a taki: Wan goedeman ben de, disi hem pranasi ben meki foeloe njanjam.

17. En dati meki a sidom prakticeri, a taki: San mi sa doe? mi hoso no bigi nofo, vo kibri ala mi njanjam.

18. Dan a taki: We mi sabi, san mi sa doe; mi sa broko dem makzien vo mi, meki moro bigiwan; na dapee mi sa kibri ala mi njanjam nanga ala mi goedoe.

19. En dan mi sa taki na mi ziel: We, mi lobbi ziel; now joe habi nofo vo foeloe jari; teki joe ruste now, en njam en dringi en liebi boen vo joe!

20. Ma Gado kom taki gi hem: Joe lauman! Disi neti dem sa kali joe ziel, vo a libi joe skin: We, vo hoesoema ala dasani sa de dan, disi joe ben spare makandra?

21. (Oen si?) da so a de waka, efi wan soema soekoe foeloe goedoe vo grontapo, ma a no habi wan goedoe na Gado.

22. En a taki gi dem disciple vo hem: Vo da hede mi taki gi oen: Oen no moe zorgoe vo oen liebi, san oen sa njam, en no vo oen skin toe, san oen sa weri.

23. Da liebi no waartli moro, leki njanjam? en skin no waarti moro, leki dem klosi?

24. Loekoe dem raaver! Dem no plani njanjam, dem no koti, dem no habi keldre ofoe makzien toe, en tog Gado bezorgoe njanjam gi dem. We, oenoë no waarti moro, leki dem fowloe?

25. Hoesoema vo oen sa man, vo meki hem srefi wan voet moro langa, alwasi a broko hem hede vo dati?

26. We, di oen no ha tranga,
vo doe da moro pikinsani, fa
oen zorgoe dan vo da moro bi-
gisani ?

27. Loekoe dem blometje na
sabana, fa dem gro ! Dem no
de wroko, en dem no spin toe.
Ma tog mi taki gi oen : Salomo
srefi nanga ala hem glori no ben
weri so mooi klosi, leki wan vo
dem blometje.

28. We, di Gado weri dem
soso sabana-blometje so mooi,
disi meki blometje tidei, en som-
tem tamara dem hiti dem na ini
faja : fa a no sa gi oenoe klosi
toe ? Ke oen soema ! fa oen
habi so pikin bribi !

29. Vo da hede oenoe no moe
haksi toe, san oen sa njam en
san oen sa dringi ; nanga sosani
oen no moe broko oen hede.

30. Ala so soortoe zorgoe
dem soso grontapo-soema habi
na ini demhatti ; ma oenoe tata
srefi sabi, oen habi ala dati
vanoodoe.

31. Vo da hede oen moe soe-
koe dati wawan, vo oen kom na
Gadokondre, dan oen sa kisi ala
da trasani toe na tapo.

32. No frede, joe pikin hiepi !
bikasi oen tata ben finni vo boen,
vo gi oen da kondre vo hem.

33. Go seli alasani disi oen
habi, en gi potiman hafoe ! Meki
zakka vo oenoe, disi no kom
ouroe; en soekoe, vo oen kisi
wan goedoe, disi no kaba teego
na ini hemel, dapee no wan foe-
foerman kan kom teki hem, en
no wan worm kan njam hem toe.

34. Bikasi pee oen goedoe de,
na dapee oen hatti sa de toe.

35. Holi oen srefi klari, en
tjari letti kandra na han !

36. Doe leki dem foetoeboi,
disi de wakti dem Masra, hoe-
tem a sa komopo na bruiloft, kom
na hoso, vo, te a kom naki doro,
dem kan hopo doro wantem.

37. Blesi yo dem foetoeboi,
disi Masra finni na hai, te a kom !
Troe, mi taki gi oen : a sa meki
dem go sidom na tafra, en hem
srefi sa go poeloe hem djakti,
go dini dem.

38. We, boen vo dem foetoe-
boi, te Masra kom baka, efi a
finni dem so, alwas i a kom na
mindrineti, ofoe na baka mindri-
neti.

39. Membre dati boen ! Efi
wan Masra sa sabi, na hoe joe-
roe foefoerman sa kom, a sa
wakti boen, vo dem no broko
hem hoso.

40. Vo da hede oenoe moe
holi oen srefi klari toe ; bika
Soemapikien sa kom na so wan
joeroe, disi oen no sa denke.

41. Now Petrus haksi hem, a
taki : Masra ! joe taki da gely-
kenis vo wi wawan, ofoe vo
dem alamat ?

42. Masra taki : Hoesoema de
so wan vertrouw en bekwaam
foetoeboi, disi hem Masra kan
potti vo loekoe ala tra soema vo
hem, vo a gi dem njanjam na
reti tem ?

43. Blesi vo da foetoeboi, te
hem Masra kom baka, efi a finni
hem na hem wroko !

44. Vo troe, mi taki gi oeu,
a sa potti hem, vo a loekoe ala
hem goedoe.

45. Ma efi da srefi foetoeboi sa
taki na ini hem hatti; mi Masra
no de go kom so hesi, en a bi-
gin vo fom dem masraningre vo
hem, en vo njam en vo dringi
tee a droengoe;

46. Kaba da Masra vo da foe-
toeboi kom dan na wan dei, disi
hem no ben denke, en na wan
joeroe, disi hem no sabi; dan
a sa strafoe hem toemoesi ogri,
a sa doe hem so, leki dem falsi
soema verdini, disi no de ver-
trouw.

47. Bika wan foetoeboi, disi
sabi hem Masra wani, ma a no
holi hem srefi klari, en a no doe
hem wani toe, hem sa kisi foe-
loe fomfom.

48. Ma wan trawan, disi no
sabi so boen, en disi doe wan-
sani, vo a moese kisi fomfom,
tog hem no sa kisi so meni. Bi-
ka da soema, disi dem ben *gi*
foeloe, na hem dem sa *soekoe*
foeloe toe; en moro dem ben
vertrouw na joe han? moro
dem sa haksi baka.

49. Mi ben kom vo letti wan
faja na grontapo, en mi wensi
vo troe, a ben letti kaba!

50. Ma mi moe meki dem
doopoe mi fosi nanga wan doop;
en fa mi hatti benauwtoe, bifo
mi doro alasani!

51. Hoefasi, oen denke, mi
ben kom vo tjari vreede kom na
grontapo? No, mi taki gi oen,
vo platie soema (mi ben kom).

52. Bikasi nojaso feifi soema
na *wan* hoso sa habi trobi ma-
kandra, dri nanga toe en toe
nanga dri.

53. Wan tata sa mandi nanga
hem manpikien, en da manpikien
nanga hem tata; wan mama sa
mandi nanga hem oemanpikien,
en da oemanpikien nanga hem
mama; so srefi wan mama sa
mandi nanga hem pikien wefi,
en da pikien wefi nanga hem
man mama.

54. Na baka Jesus taki gi ala
dem trawan toe: Efi oen si,
wan wolkoe hopo na westen,
wantem oen taki: areen de go
kom; en a kom so toe.

55. Ma te oen si Zuidwinti
hopo, dan oen taki: a sa kom
warm; en a kom so toe.

56. Oen falsi soema! da fasi
vo da bigi hemeltenti en vo gron-
tapo, dati oen sabi heel boen; fa
oen no wani sabi da tem dan,
disi wi de now?

57. En vo san hede oen no
wani potti membre na dasani,
disi de fiti oenoë, en disi de
boen vo oen srefi?

58. Te joe vyand tjari joe go
na kroetoe, doe joe best, vo ka-
ba nanga hem, ala di oen de na
pasi jete; anders joe vyand kan
meki joe kom na fiskaal han, en
fiskaal kan *gi* joe abra na profos,
en profos kan hiti joe na
doengroehoso.

59. Mi taki gi joe: Joe no sa
komopo baka dapee, so langa
joe no pai da laatste cent.

Kap. 13.

Vo dem Galilea - soema. Vo da figaboom. Vo da mostert siri. Vo da pikin poortoe.

Da srefi tem som soema ben de dapee, dem verteli Jesus da tori vo dem Galilea - soema, disi Pilatus ben kili, moksi da broedoe vo dem nanga di vo dem ofrandi.

2. En Jesus piki dem, a taki: Hoefasi, oen denke, dem Galilea - soema, (disi Pilatus ben kili,) ben de moro ogri zondaar, leki ala dem tra Galilea - soema, vo di so wansani kom dem abra ?

3. Mi taki: No! en efi oenoe no bekeere, oen alamat sa dede so wan srefi fasi toe.

4. So srefi dem tin na aiti soema, disi da toren na Siloa fadom na dem tapo, kili dem: oen denke, dem ben doe moro ogri, leki ala dem tra soema, disi liebi na Jerusalem ?

5. Mi taki: No! en efi oenoe no bekeere, oen alamat sa dede so wan srefi fasi toe.

6. Dan a gi dem wan gelykenis, a taki: Wan soema ben habi wan figaboom, di a ben plani na hem droifidhari; en di a kom soekoe vroektoe na hem tapo, a no finni wan.

7. Vo da hede a taki na djariman: Loekoe! dri jari langa mi kom kaba, vo soekoe vroektoe na da figaboom dia, ma mi no finni wan. Koti hem! Sani a sa lan soso dia na djari.

8. Ma da djariman piki hem, a taki: Masra! meki a tan di

jari jete; mi sa diki wan pikin gotro rontoe, gi hem fatoe.

9. Somtem a sa meki vroektoe jete; efi no so, dan bakatem joe kan koti, poeloe hem.

10. Na baka Jesus leri soema na wan kerki, na Sabadei.

11. Na dapee wan oeman ben de, disi ben habi wan siki sinsi tin na aiti jari kaba, wan ogri jeje ben gi hem da siki; hem heeli skin ben bendi krom, tee a no man, vo loekoe na tapo.

12. We, di Jesus si da oeman, a kali hem kom na hem, a taki gi hem: Oeman, joe beyry kabaa vo joe siki !

13. Dan a potti hem han na da oeman tapo, en so djoesnoe da oeman tanapoe reti hopo, a taki Gado grantangi.

14. Ma da hedeman vo da kerki kom mandi vo dati, disi Jesus geneze soema na Sabadei, en a taki gi ala dem tra soema : A no saksi dei wi habi vo wroko? we, na ini dem dei oen kan kom, vo soekoe helpi, ma no na Sabadei.

15. Dan Masra piki hem, a taki: Joe falsi soema! A no ibriwan soema vo oenoe de loesoe hem kow efi hasi na Sabadei, tjari go vo dringi ?

16. En da poti oeman dia ! disi de tog wan pikien vo Abraham, disi Satan ben tai tin na aiti jari kaba, da tetei, disi tai hem, no moe loesoe, alwasi na Sabadei ?

17. We, nanga da antwoord Jesus meki ala hem vyand kom

sjem; ma ala dem tra soema plisi toemoesi vo ala dem bigi wroko, disi hem doe.

18. En Jesus taki: Sani de geersi Gadokondre? San mi sa teki, vo geersi hem?

19. A de leki wan mostertsiri, disi wan soema teki, sai na hem djari; en da siri gro, tee a kom wan bigi boom, en dem pikin fowloe na ondro hemel kom meki nesi na tapo dem takki vo hem.

20. En wantron moro Jesus taki: San mi sa teki, vo geersi Gadokondre?

21. A de leki wan zuurdegi, disi wan oeman teki, moksi nanga dri bali blom, (a masi hem boen,) tee da heeli lalabrede kom soewa.

22. Da so Jesus waka dem foto en dorpoe doro, leri soema, ala di a ben de na pasi vo go na Jerusalem.

23. Wan dei wan soema taki gi hem: Masra, san joe denke, weiniki soema sa finni da boen liebi teego? Ma Jesus taki gi dem (alamal):

24. Doe oen best, en feti vo oen pasa go na ini da pikin doro. Bika mi taki gi oen, nofo soema sa feti vo kom na ini, ma dem no sa kan.

25. Te da Masra vo hoso hopo kaba (na tafra), en te doro tapo kaba, dan oen sa tanapoe na stratisei, oen sa naki doro, taki: Masra! Masra! hopo doro gi wi! Ma hem sa pisi oen, taki: Mi no sabi oen, pee oen komopo.

26. Dan oen sa bigin vo taki: Wi no ben njam en dringi alatem na joe fesi? joe no ben leri wi alatem na dem strati vo wi?

27. Ma hem sa piki dem: Mi taki gi oen, mi no sabi oen, pee oen komopo. Komoto na mi fesi, alamat, oen ogri soema!

28. Dan oen sa bari, oen sa kau tifi, te oen sa si, Abraham en Isaak en Jakob nanga ala dem profet de na Gadokondre, ma oenoem dem ben troesoe na doro.

29. Troe, dem sa komoto na Oosten en Westen, na Noorden en Zuiden, sidom na tafra na Gadokondre.

30. En loekoe! dem laatstewan sa tron dem fosiwan, en dem fosiwan sa tron dem laatstewan.

31. Da srefi dei som vo dem Fariseman kom na hem, dem taki: Betre, joe komoto dia, gowei; bikasi Herodes de soekoe vo kili joe.

32. Jesus taki gi dem: Go taki gi da kwasi-kwasi: Joe si? tidei en tamara mi de jagi poeloe dem didiebri, en mi genezi dem sikiman, en di vo dri dei mi sa kaba.

33. Ma gowei? mi moese gowei tidei ofoe tamara, ofoe iniwan tra dei; bikasi a no sa fiti, vo dem kili wan profet na wan tra pee, boiti na Jerusalem.

34. Jerusalem! Jerusalem! di joe kili dem profet, en di joe frangi stoon na dem soema tapo, disi Gado ben seni kom na joe: Hoe meni tron mi ben kali dem

pikien vo joe kom na mi makandra, leki wan mama-fowloe dë kali hem pikien kom makandra na ondro hem flei, ma oenoe no ben wani !

35. Loekoe! dem sa kom broko ala oen hoso. Ma mi taki gi oen, oen no sa si mi baka, tee da tem sa kom, disi oen sa taki: Grantangi vo Hem, disi de kom na nem vo Masra !

Kap. 14.

Jesus helpi wan soema, di habi watrazugt. A de leri soema sakafasi. Gelykenis vo da bigi trakteri.

Na baka Jesus kom na wan gran Fariseman hoso, vo njam nanga hem; en ala soema hai ben de na hem tapo de wakti hem; bikasi a ben de na wan Sabadei.

2. En loekoe ! wan soema kom na hem fesi dapee nanga watrazugt.

3. Vo da hede Jesus haksi dem meester vo wet nanga dem Fariseman: Hoefasi, a reti, vo geneze soema na Sabadei ?

4. Ma dem no piki hem. En Jesus fassi da sikiman, a geneze hem, en dan a seni hem gowei.

5. Na baka a haksi dem ageen, a taki: Efi wan soema vo oen habi wan kow ofoe hasi, disi fadom na ini piti na Sabadei, a no sa go poeloe hem wantem ?

6. En dem no kan gi hem wan antwoord ageen.

7. We, di a si, fa dem soema na tafra soekoe toemoesi, vo sidom na hedesei, a verteli dem wan gelykenis, a taki gi dem :

8. Te wan soema verzoekoe joe vo kom na bruiloft, no go sidom na hedesei; bika somtem a ben verzoekoe wan tra soema moro, disi grani moro leki joe;

9. En efi dan da soema, disi ben verzoekoe joe nanga hem, kom taki gi joe: Gi disi pasi ! dan joe moe drifi go na biloosei nanga bigi sjem.

10. Ma te wan soema verzoekoe joe, dan joe moe go sidom tee na biloosei; efi dan da soema, disi ben verzoekoe joe, kom taki gi joe: Mati, drifi kom moro na taposei, dan joe sa habi bigi nem na ala dem soema, disi sidom nanga joe na tafra.

11. Bika disoema hopo hem srefi, hem dem sa saka, en disoema saka hem srefi, hem dem sa hopo.

12. Dan Jesus taki toe gi da soema, disi ben verzoekoe hem: Te joe meki wan trakteri vo dinia ofoe vo sabatem, dan joe no moe verzoekoe dem mati vo joe, ofoe dem brara en famili en bigi buurman vo joe, vo dem no verzoekoe joe baka iniwan dei, pai joe da srefi boen baka.

13. Ma te joe meki wan trakteri, gó verzoekoe dem potiman en malengri en laam soema, nanga dem blindewan.

14. Dan joe sa finni boen vo dati; bikasi dem no habi wansami vo pai joe baka; ma joe sa kisi joe paiman, te dem regtvaardige soema sa hopo baka na dede.

15. We di wan vo dem tra soema, disi sidom dapee na tafra, jeri dati, a taki gi Jesus: Blesi vo da soema, disi njam da brede na Gadokondre!

16. Ma Jesus taki gi hem: Wan dei wan soema meki wan bigi trakteri vo sabatem, en a verzoekoe foeloe soema, vo kom njam nanga hem.

17. We, da joeroe vo go sedom njam, a seni hem foetoeboi go waarskouwe dem soema, di a ben verzoekoe, taki: Oen kom, bika alasani de klari!

18. Ma dem alamat bigin, wan na baka trawan, vo taki, dem no kan kom. Da fosiwan taki gi hem: mi bai wan pranasi, en leki mi de, mi moese go loekoe hem: taki na Masra, a no moese mandi.

19. Wan trawan taki: mi bai feifi paari kow, en leki mi de, mi de go loekoe dem; taki na Masra, a no moese mandi.

20. Wan trawan ageen taki: mi teki wan wefi, en dati meki mi no kan kom.

21. We, da foetoeboi kom baka, gi hem Masra da boodskop. En da Masra hatti kom bron, a taki na hem foetoeboi: Go wantem, waka heeli foto rontoe, soekoe na ala dem bigi strati en na dem pikin pasi toe, teki dem potiman en malengri en laam soema en blindewan, tjari kom na ini.

22. We, da foetoeboi (kom baka), a taki: Masra! dem kom baka, so leki joe gi ordre, ma plesi de jete.

23. Da Masra taki gi da foetoeboi: We, go dan tee na sabanasei na dem bigi pasi, en loekoe na baka dem lemetje toe, teki ala soema, di joe finni, en kali dem kom hesi na ini, meki mi hoso kom foeloe.

24. Ma vo dem trawan, di mi ben verzoekoe, mi taki gi oen, no wan vo dem sa tesi da njanjam ve mi.

25. We, di foeloe soema waka go nanga Jesus, a drai hem fesi, a taki gi dem:

26. Efi wan soema kom na mi, ma a no kan libi hem tata en mama nanga hem wefi en pikien, nanga dem brara en sisa vo hem, en efi a no kan gi hem eigen liebi abra vo mi hede, dan a no kan de wan disciple vo mi.

27. En da soema, disi no teki hem kruis, waka na mi baka, hem no kan de wan disciple vo mi.

28. Hoesoema vo oen sa de, disi, te a wani meki wan bigi hoso, no sa sidom prakticeri fosi, hoe meni a sa kostoe, efi hem moni sa kisi, vo a kan doro da wroko?

29. Efi no so, te a potti da stoonfoetoe kaba, en na baka a no kan doro da wroko, dan ala soema, disi si dati, sa bigin vo spotoe hem,

30. Taki: Da soema dia seti vo meki wan hoso, ma a no kan doro hem.

31. Ofoe, hoe koning sa go feti nanga wan tra koning, sondro a sidom prakticeri fosi, efi a sa man nanga hem tindoezend

soldati, vo go miti da trawan, disi de na pasi kaba nanga twenti doezend.

32. Bika efi a si, dati no kan go, dan a sa seni wan boodskop go begi fri, te da trawan de farawei jete.

33. We, so srefi ibriwan vo oenoe toe; disi no kan libi alasani, di a habi, hem no kan de wan disciple vo mi.

34. Zoutoe da wan boensani; ma efi zoutoe srefi lasi hem tesi san dem sa teki, vo gi hem tesi baka ?

35. Dan a no boen srefi, vo a meki gron fatoe na djari; ma dem moese teki hem, trowei na strati. Disoema habi jesi vo jeri, meki a jeri !

Kap. 15.

Dem gelykenis vo da lasi skaap, vo da sren en vo da lasi pikien.

Wan dei ala soortoe tolnaar en zondaar kom na Jesus, vo jeri hem.

2. En dem Fariseman en meester vo wet kom mandi vo dati, dem taki: Da soema de holi nanga dem zondaar, en a njam srefi nanga dem.

3. Ma Jesus verteli dem wan gelykenis, a taki:

4. Hoesoema vo oen, disi habi wanhondro skaap, en disi lasi wan vo dem, no sa libi dem negitentin na negi na sabana, vo go soekoe da lasiwan, tee a finni hem ?

5. En te a finni hem baka, dan a hopo hem, potti na hem neki nanga plisiri.

6. En te a kom na hoso, dan a kali dem mati en buurti vo hem, a taki gi dem: Oen plisiri nanga mi! bikasi mi finni mi skaap baka, disi ben lasi.

7. We mi taki gi oen: So srefi toe dem sa plisiri na ini hemel vo wan enkli zondaar, disi bekeere, moro leki vo negitentin na negi regtvaardige soema, disi no ha vanoodoe vo bekeere.

8. Ofoe hoe oeman, disi habi tin sren nomo, en disi lasi wan, no sa letti wan kandra, sibi da heeli hoso en soekoe nanga pansiensi, so langa tee a finni hem ?

9. En te a finni hem baka, dan a kali dem mati en buurti vo hem, taki: Oen plisiri nanga mi! bika mi finni da wan sren baka, di mi ben lasi.

10. We, mi taki gi oen: So srefi dem Engel vo Gado sa plisiri toe vo wan enkli zondaar, disi bekeere.

11. Dan Jesus taki moro: Wan soema ben habi toe man-pikien.

12. En da jongewan taki na hem tata: Mi tata, gi mi mi por sie vo da goedoe, di mi moe kisi! En da tata doe so, a platie hem goedoe gi dem.

13. No langa na baka da jongewan teki ala hem goedoe makandra, a meki wan reis go na wan farawei kondre; en na dapee a vermorsoe ala hem goedoe nanga da jajoliebi vo hem.

14. Na baka di a vermorsoe alasani kaba, wan tranga hangri tem kom fadom na da srefi heeli

kondre, en hem srefi toe kom pina toemoesi nanga hangri.

15. Ve da hede a go joeroe hem srefi na wan Masra vo da kondre, en da soema seni hem go na hem gron, vo meki a loekoe hem hagoe.

16. A ben hangri toemoesi, vo njam hem bele foeloe nanga hagoe-njanjam; ma dati srefi dem-no gi hem.

17. Now a bigin vo potti membre na hem srefi, a taki: (Ke!) hoe meni wrokoman mi tata habi, disi habi brede nofo, ma mi de go-dede vo hangri!

18. We, mi sa hopo, go na mi tata, mi sa taki gi hem: Tata! mi ben doe ogri na Gado en na joe toe;

19. Mi no waarti moro, vo joe kali mi joe pikien; ma (grantangi!) teki mi vo wan wrokoman vo joe!

20. En so a teki pasi, go na hem tata. Ma di a ben farawei jete vo dapee, hem tata kom si hem, en a kisi wan toemoesi sari vo hem, a ron go brasa en bosi hem.

21. Dan da pikien taki gi hem: Mi tata! mi ben doe ogri na Gado en na joe; mi no waarti moro, vo joe kali mi joe pikien.

22. Ma da tata taki gi dem foetoeboi vo hem: Go! teki da moro beste klosi kom, weri gi hem! gi hem wan ringa na hem han nanga soesoe na hem foetoe.

23. En tjari wan fatoe pikin kow kom, slagtii hem; meki wi njam en plisiri!

24. Bika da pikien vo mi dia ben dede, ma a kom liebi baka; a ben lasi, ma mi finni hem baka. En now dem begin vo plisiri.

25. Ma da tra bigi pikien vo hem ben de na firi; en di hem klosibei na hoso, en di a jeri da singi en da pre,

26. A kali wan foetoeboi kom na hem, a haksi hem, san dati?

27. Da foetoeboi taki gi hem: Joe brara kom baka, en joe tata slagtii wan fatoe pikin kow, vo di a si hem baka na liebi.

28. We, dati meki hem brara hatti kom bron, a no wani go na ini. Vo da hede da tata komopo na doro, en a begi hem, (vo a kom na ini).

29. Ma hem piki hem tata, a taki: Loekoe! so meni jari mi dini joe kaba, en nooiti mi ben pasa joe gebod; ma no wan tem joe ben gi mi wan boko jete, vo mi kan habi wan plisiri nanga dem mati vo mi.

30. Ma now, so hesi disi pikien vo-joe kom, disi ben vermorsoe joe goedoe nanga hem hoeroelib, wantem joe slagtii wan fatoe pikin kow gi hem.

31. Ma hem tata taki gi hem: Mi pikien! joe de alatem nanga mi, en alasani, disi de vo mi, a de vo joe toe.

32. We a no fiti joe toe, vo joe blyti en vo joe plisiri? Bikasi da brara vo joe dia ben dede, ma a kom liebi baka; a ben lasi, ma wi finni hem baka.

Kap. 16.

Vo da bedriegi boekhouder. Vo da goedoeman en da poti Lazarus.

Wan tra tori moro Jesus verteli gi tem disciple vo hem, a taki: Wan goedoeman ben de, disi habi wan boekhouder, en di dem tori da boekhouder gi hem, taki, a ben njam hem Masra goedoe,

2. Vo da hede da Masra meki a kom na hem fesi, a taki gi hem: Hoefasi? San mi jeri vo joe? Gi mi verantwoortoe vo joe wroko; bika joe no kan tan mi boekhouder moro.

3. Da boekhouder taki na ini hem hatti; San mi sa doe, di mi Masra de go poeloe mi na da wroko? Vo go wroko na firi? dati mi no kan; en vo waka na tra soema hoso, begi moni? vo dati mi sjem.

4. Ma mi sabi, san mi sa doe, vo, te mi lasi mi wroko, tra soema sa teki mi na dem hoso.

5. En wantem a kali ala soema kom na hem, disi moese pai hem Masra; en dan a haksi da fosiwan: Hoe meni joe moe pai mi Masra?

6. Da soema taki: Hondro bali oli. Da boekhouder taki gi hem: Go, teki joe rekening, go sidom, en skrifi hesi vyftig.

7. Na baka a haksi da trawan: Ma joe, hoe meni joe moese pai? Hem taki: Wan hondro bali blom. Da boekhouder taki gi hem: Teki joe rekening en skrifi aititentin.

8. En da Masra prye da bedriegi boekhouder, a taki, a koni vo troe, a sabi vo helpi hem srefi. Ma tog (alatem) dem pikien vo disi grontapo, na ini dem afeersi dem koni moro, leki dem pikien vo letti, (dem pikien vo Gado.)

9. We, mi taki toe gi oen: Teki da bedriegi-goedoe vo oen, en doe tra soema boen, vo na bakatem, te oen no habi wan plesi vo tan, dem kan teki oen na dem hoso vo teego.

10. Da soema, disi de loekoe wan pikinsani nanga vertrouw fasi, hem sa loekoe bigisani toe nanga vertrouw fasi; ma da soema, disi bedriegi nanga pikinsani, hem sa bedriegi toe nanga bigisani.

11. We, efi oen no kan loekoe dem soso goedoe vo disi grontapo nanga wan vertrouw fasi, hoesoema sa vertrouw dem goedoe vo teego na oen han?

12. En efi oen no de getrouw nanga vreemde sani, hoesoema sa gi oen dasani, disi de vo oen srefi?

13. No wan foetoeboi kan din i toe Masra, sondro a lobbi da wan moro leki da trawan; efi a holi nanga wan, dan a no kan holi nanga da trawan. We, oen no kan dini Gado nanga da soso grontapo goedoe moksi.

14. Ala dem tori dem Fari-seman jeri toe; en di dem ben gridi toemoesi vo moni, vo da hede dem spotoe hem.

15. Ma Jesus taki gi dem: Ja, oenoe de dem soema, disi sabi vo krin dem srefi na soema hai, ma Gado sabi oen hatti; bikasi san disi hei na soema hai, dati de wan fiste na Gado hai.

16. Da wet nanga dem profet holi tee na da tem vo Johannes; en sinsi da tem dem de preki da tori vo Gadokondre nanga da Evangelium; en ala soema de feti nanga tranga vo kom na ini.

17. Ma tog moro hesi Gado sa poeloe hemel en grontapo baka, leki a sa poeloe da moro pikin letre vo da wet.

18. Da soema, disi platie nanga hem wefi, teki wan trawan, hem doe soetadoe; en disoema teki da platie-oeman, hem doe soetadoe toe.

19. Wan goedoeman ben de, disi ben weri purpur-klosi nanga dieri linnen, en ala dei a liebi bigi na ini foeloe plisiri.

20. Ma wan potiman ben de toe, a nem Lazarus, hem ben lidom na da goedoeman doro, en ala hem skin ben foeloe nanga soro.

21. A ben hangri vo njam dem pikin saka saka, disi komoto na da goedoeman tafra, fadom na gron; ma tog dem dagoe, kom lekki dem soro vo hem.

22. We, na baka da potiman dede, en dem Engel kom teki hem, tjari hem go na Abraham sei. So srefi da goedoeman kom dede toe, en dem beri hem.

23. We na ini hel, di a de na ini da bigi pyn, a hopo hem

hai, a si Abraham farawei, nanga Lazarus na hem sei.

24. En dan a bari, taki: Tata Abraham, sari vo mi! en seni Lazarus kom, vo a diepi da pinti vo hem finga na ini watra, kouroe mi tongo; bikasi mi de pina toemoesi na ini da faja dia.

25. Ma Abraham taki gi hem: Membre, mi pikien! joe ben habi joe boen liebi, datem di joe ben de na grontapo, ma Lazarus ben habi wan ogri liebi: We, now hem finni boen, a kisi troostoe, ma joe kisi joe strafoe.

26. En boiti dati, pasi tapo krin krin, vo dem soema vo wi dia no kan go abra na oen sei janda, alwasi dem sa wani; so srefi dem vo oenoe sei no kan kom na wi toe.

27. Da goedoeman taki: We, dan mi begi joe, Tata! vo joe seni hem go na mi tata hoso;

28. Bikasi mi habi feifi brara jete; meki a go waarskouwe dem, vo dem no kom toe na da pinaplesi dia.

29. Abraham taki: Dem habi dem boekoe vo Moses en vo dem profet; meki dem jeri *dem!*

30. Ma hem taki: No, tala Abraham; ma efi wan vo dem dedewan kom na dem, dan dem sa bekeere.

31. Abraham taki gi hem: Efi dem no jeri Moses nanga dem profet, dan dom no sa bri bi toe, alwasi wan dedesoema sa hopo baka.

Kap. 17.

*Trawan no moese leri trawan ogri.
Wi moese gi trawan pardon.
Dem tin melaats-soema. Vo da
kom baka vo Soemapikien.*

Dan a taki gi dem disciple vo hem: A troe, a no kan de trafasi, tesi en trapoe moese de; ma heloe vo da soema, disi de seti trapoe, meki trawan fadom!

2. A ben moro betre vo da soema, dem tai wan bigi stoon na hem neki, soengoe hem na ini da diepi zee, leki hem seti trapoe gi wan vo dem pikinwadia, vo a fadom.

3. Loekoe boen nanga dati! Te joe brara doe joe ogri, gi hem wan verwyt vo dati, en dan gi hem pardon, efi da ogri de hati hem.

4. Alwasi sebentron na wan dei a doe joe ogri, efi a kom baka na joe sebentron, taki: A de hati mi! joe moese gi hem pardon.

5. Now dem Apostel taki na Masra: We, gi wi so wan tranga bri bi dan!

6. Masra taki: Efi oen habi bri bi, (alwasi a de so pikin) leki wan mostertsiri, kaba oen taki na da boom dia: Loetoe poeloe joe srefi, en plani joe srefi na ini da zee! a sa harki oen.

7. Hoesoema vo oenoe, disi habi wan slaaf, di de wroko na firi, ofoe disi de loekoe hem meti, sa taki na hem, te a komopo na firi: Kom wantem, go sidom na tafra!

8. No wan soema sa doe so. Ma ibriwan sa taki: Go boli njanjam gi mi, meki mi njam Saba; en dan weri joe klosi, kom dini tafra gi mi! na baka te mi njam en dringi kaba, dan joe kan go njam en dringi toe.

9. Hoefasi, da Masra sa taki hem foetoeboi tangi, vo di'a ben doe, san hem Masra ben taki gi hem?

10. Mi denke, no. We, so srefi oenoe toe, te oen ben doe alasani, disi ben de oen pligti vo doe, dan oen moe taki: Wi de soso knegti; wi ben doe nomo, san disi ben de wi pligti vo doe.

11. Di Jesus ben de na pasi, vo go na Jerusalem, a pasa Samaria en Galileakondre reti doro.

12. En di a kom na wan pikin foto, tin melaatsoema kom miti hem, ma dem tanapoe farawei;

13. En dem hopo dem stem, dem taki: Jesus, lobbi Masra, sari vo wi!

14. We, di Jesus si dem, a taki gi dem: Go, sori oen srefi gi dem domine! En wantem di dem gowei, dem kom krin.

15. Ma wan vo dem, di a si, hem kom gezond, a drai baka wantem, a prye Gado nanga tranga stem;

16. En dan a fadom nanga fesi na gron na Jesus foetoe, a taki hem grantangi. En da soema ben de wan Samaria-soema.

17. Ma Jesus haksi, a taki: A no tin soema ben kom krin? 'pee dem tra negi de dan?

18. No wan soema moro de,
disi drai baka vo pryzze Gado, so
leki da vreemde soema dia?

19. En Jesus taki gi hem:
Hopo, en gowei! da bri bi vo
joe helpi joe.

20. Ma di dem Fariseman kom
haksi Jesus: Hoetem Gadokon-
dre sa kom? a piki dem, a taki:
Gadokondre no kom nanga bigi,
vo soema hai kan si.

21. Soema no sa kan taki toe:
Loekoe, dia a de; ofoe, janda
a de. Bikasi Gadokondre kom
kaba, a de na oen mindri.

22. Dan a taki na dem dis-
ciple vo hem: Da tem sa kom,
disi oen sa hangri toemoesi, vo
si wan vo dem dei vo Soema-
piken; ma oen no sa si hem.

23. We, efi dan soema taki
gi oen: Loekoe dia! loekoe jan-
da! oen no moese go dapee,
oen no moe jeri na dem!

24. Bikasi so leki dondrofaja,
te a koti na tapo, a de letti na
wan sei vo hemel, tee na trasei;
so srefi Soemapikien sa de toe
na da (bigi) dei vo hem.

25. Ma fosi a moe pina toemoesi,
en da speli soema dia sa tro-
wei hem, taki, dem no wani hem.

26. En so leki sani ben waka
na Noa tem, so srefi sani sa
waka ageen, te Soemapikien
kom baka.

27. Dem ben njam, dem ben
dringi, dem man teki oeman,
dem oeman teki man, tee na da
dei, disi Noa go na ini da sipi,
en te da zondoe floedoe kom,
kili dem alamat.

28. So srefi leki sani ben waka
na tem vo Lot: dem ben njam,
dem ben dringi, dem bai sani,
seli sani, plani sani, en dem
meki hoso toe;

29. Ma da srefi dei, disi Lot
komopo na Sodom, da faja en
zwafel komoto na hemel leki wan
areen, a kili dem alamat.

30. We, so srefi a sa kom
ageen na da dei, te Soemapikien
sa kom baka.

31. Na da srefi dei, da soema,
disi de na tapo hem hoso, en
disi habi hem goedoe na ini da
hoso, hem no moe saka na ondro,
go teki hem sani; en disoema
de na firi, hem no moe drai,
loekoe na dasani, disi de na
hem baka.

32. Membre da wefi vo Lot!

33. Da soema, disi soekoe vo
holi hem ziel, hem sa lasi hem;
ma disoema no frede vo lasi
hem, hem sa helpi vo holi hem;

34. Mi taki gi oen: Da srefi
neti toe soema sa lidom na wan
bedi makandra; *wan* (vo dem)
Gado sa teki, da trawan a sa
libi.

35. Toe oeman sa wroko na
mieli makandra, *wan* Gado sa
teki, da trawan a sa libi.

36. Toe soema sa wroko na
firi makandra, *wan* Gado sa teki,
da trawan a sa libi.

37. En dem disciple haksi
hem, dem taki: Masra, 'pee
dasani sa pasa? Ma hem taki gi
dem: 'Pee wan dede meti lidom,
na dapee dem tingifowloe kom
makandra.

Kap. 18.

Vo da poli weduwe. Da Fariseman en da tolnaar. Dem tjari jonge pikien kom na Jesus. Da blinde soema na Jeriko.

En a verteli dem wan gelykenis toe, vo sori dem, fa soema no moe kom weri vo begi alatem,

2. A taki: Wan fiskaal ben de na wan-foto, hem no frede Gado, en a no ke vo wan soema toe.

3. Ma wan weduwe ben de toe na da srefi foto, di kom na hem, a taki: Helpi mi! wan vyand vo mi trobi mi toemoesi.

4. Langa tem da soema no wani; tee bakatem a taki na hem srefi: Alwasi mi no frede Gado en mi no ke vo wan soema toe;

5. Tog di da weduwe no kaba vo trobi mi, mi sa helpi hem, vo bakatem a no kom lastiki mi toemoesi.

6. En Masra taki; Jere dia, sanni da onregtaardige fiskaal taki!

7. We fa Gado no sa helpi dem soema dan, disi hem ben verkiesi vo hem, efi dem de kre na hem dei nanga neti, alwasi dem moese holi pasiensipikinso ?

8. Ja, mi taki gi oen: A sa helpi dem hesi. Ma te Soemapikien kom baka, a sa finni bribe toe na grontapo ?

9. En a bigin vo taki toe nanga som vo dem, disi verbeeldi, taki, dem de vroom soema, en disi veragte dem trawan, a gi dem da gelykenis, a taki:

10. (Wan dei) toe soema hopo go na temple, vo begi. Wan ben de wan Fariseman en da trawan wan tolnaar.

11. We, da Fariseman go tanapoe hem wawan, a begi taki: Grantangi vo joe, mi Gado, disi mi no de so leki dem tra soema, leki dem foefoerman en bedriegiman en soetaman, ofoe leki da tolnaar dia.

12. Toetron ibriwan wieki mi de holi mi fasten, en vo alasani, di mi habi, mi gi mi proncenti na kerki.

13. Ma da tolnaar tanapoe farawei, a no habi hatti srefi, vo hopo hem hai na hemel, ma a naki na hem hatti, a taki: O mi Gado, sari vo mi zondaar!

14. Mi taki gi oen: Da tolnaar ben go baka na hoso nanga kouroe hatti, (bikasi Gado ben gi hem pardon,) ma no da trawan. Bika dasoema, disi hopo hem srefi, hem dem sa saka; en dasoema, disi saka hem srefi, hem dem sa hopo.

15. (Da srefi tem) dem tjari jonge pikien toe kom na Jesus, vo a meli dem. Ma di dem disciple si dati, dem verwyti dem soema vo dati.

16. Ma Jesus kali dem kom na hem, a taki: Meki dem pikien kom na mi, no tapo dem ! Bikasi Gadokondre de vo so pikien.

17. Troe, mi taki gi oen: Disoema no teki Gadokondre, leki so wan pikien, hem no sa kom na ini.

18. Na baka wan gransoema (vo djoe) kom haksi hem, a taki: Boen Meester! san mi moe doe, vo mi kisi da liebi vo teego?

19. Jesus taki gi hem: Fa joe kali mi wan boen soema? No wan soema de boen, boiti da *wan Gado*.

20. Joe no sabi dem gebod? Joe no moe doe soetadoe! Joe no moe kili soema! Joe no moe foefoer! Joe no moe taki falsi getuige! Respeki joe tata en joe mama!

21. Da soema taki: Ala dati mi ben doe sinsi mi pikien tem.

22. Di Jesus jeri dati, a taki gi hem: Wansani mankeri joe jete, go seli alasani, disi joe habi, platie (da moni) na potiman; dati sa meki joe kisi wan goedoe na ini hemel; en dan kom go nanga mi!

23. Di da soema jeri dati, a kom skreki; bikasi a ben habi foeloe goedoe.

24. Ma di Jesus si, fa da soema kom verlegi, a taki: A trobi vo troe, vo dem goedoeman kom na Gadokondre!

25. Moro hesi wan kameel sa go na ini hai vo wan nainai, leki wan goedoeman sa kom na Gadokondre.

26. Ma dem, disi jeri dati, taki: Hoesoema sa kom na hemel dan?

27. Jesus taki gi dem: Dasan, disi liebisoema no habi tranga, dati Gado habi tranga vo doe.

28. Now Petrus taki: Loe-koe, wi ben libi alasani, wi ben waka kom na joe baka.

29. Ma Jesus taki gi dem: Troe, mi taki gi oen: Vo Gado-kondre hede no wan soema sa libi hem hoso, ofoe tata en mama, ofoe brara, ofoe wefi, ofoe pikien,

30. Disi no sa kisi dati foeloe doblo baka na disi tem kaba, en na da tra kondre janda a sa kisi da boen lieb'vo teego.

31. Na baka a teki dem twalf (disciple) aparti, a taki gi dem: Loekoe, wi de go na Jerusalem now, en alasani sa kom reti, disi dem profet ben skrifi vo Soemapikien.

32. Bikasi dem sa gi hem abra na dem heiden, dem sa spotoe en kosi hem, spiti na ini hem fesi;

33. En dem sa geesele en kili hem, en di vo dri dei a sa hopo baka.

34. Ma dem (disciple) no jeri da taki krin, dasani dangra dem, en dem no sabi, san dati wani taki.

35. We, di a kom klosibei na Jeriko, wan blinde soema sidom dapee na sei pasi, a begi (pikin moni).

36. En di a jeri so meni soema de pasa dapee, a haksi, sani dati?

37. En dem verteli hem, taki, Jesus vo Nazaret de pasa.

38. Now hem bari, taki: Jesus, joe pikien vo David, sari vo mi!

39. Ma dem, disi waka na si da soema, a taki gi hem: Zakeus! saka hesi, kom na ondrq; fesi, kiasi hem, taki, meki a bikasi tidei mi moese kom loekoe joe na joe hoso. tapo hem. mofo. Ma hem bari moro tranga: Joe pikien vo Da-

vid, sari vo mi!

40. Now Jesus tan tanapoe, a taki, meki dem tjari da soema kom. En di a kom klosibei, a haksi hem,

41. A taki: San joe wani, mi doe joe? Hem taki: Masra, vo mi hai moe hopo!

42. Now Jesus taki gi hem: We, joe hai sa hopo! da bri bi vo joe helpi joe.

43. En so djoesnoe hem hai hopo, a waka go na Jesus baka, en a prye Gado. En ala soema, disi si dati, dem prye Gado toe.

Kap. 19.

Zakeus. Vo dem tien pond. Jesus rei go na Jerusalem. A kre vo Jerusalem.

Now Jesus kom na Jeriko, a waka da foto doro.

2. En loekoe! wan soema ben de dapee, a nem Zakeus, wan grantolnaar en wan goedoeman.

3. We, hem hangri vo si Jesus, vo a kom sabi hem; ma a no ben kan si hem vo ala dem foeloe soema hede; bikasi hem ben de wan sjatooe soema.

4. Vo da hede a ron go na fesi, a klim na tapo wan wilde figaboom, vo a kan si hem; bikasi na dapee Jesus ben moese pasa.

5. We di Jesus kom na da plesi, a loekoe na tapo!, en di a kondre no ben lobbi hem, en vo

si da soema, a taki gi hem: Za-keus! saka hesi, kom na ondrq; bikasi tidei mi moese kom loekoe joe na joe hoso.

6. Wantem da soema saka na gron, en nanga bigi plisiri a teki Jesus na hem hoso.

7. Ma di dem (tra soema) si dati, dem alamat mandi, dem taki: Loekoe, a go tan na wan zondoe-soema hoso!

8. Ma Zakeus hopo tanapoe, a taki na Masra: Loekoe Masra! vo ala goedoe, di mi habi, mi teki reti hafoe', gi na potiman; en efi mi ben bedriege wan soema, mi gi hem fodoblo baka.

9. Ma Jesus taki gi hem: Tidi da hoso dia finni blesi; bikasi da soema dia de wan pikien vo Abraham toe.

10. Bikasi Soemapikien kom, vo soekoe en vo gi boen liebe na dem, disi ben lasi.

11. We, di dem (tra soema) jeri dati, en di a ben de so klosibei na Jerulalem, dapee dem ben denke, Gadokondre sa kom wantem na ala soema hai, vo da hede Jesus verteli dem wan gelykenis moro,

12. En a taki: Wan gran-soema ben wani go na wan fara-wei kondre, vo teki wan koning kondre abra, en dan vo kom baka.

13. Vo da hede a kali tien knegti vo hem, a gi dem tien pond, en a taki gi dem: Wroko nanga da moni, tee mi kom baka.

14. Ma dem soema vo hem

da hede dem seni wan boodskop teki mi moni baka, nanga dem na hem baka, taki: Wi no wani intres na tapo?

15. We na baka, di a ben teki da (tra) kondre abra, en di a kom baka, dan a seni kali dem knegti kom na hem, disi a ben gi da moni, vo jeri, sani ibriwan ben winni nanga da moni.

16. We, da fosiwan kom, a taki: Masra, da wan pond vo joe ben winni tien pond.

17. Da Masra taki gi hem: We, joe boen knegti! di joe ben loekoe da pikinsani so trouw, vo da hede mi sa meki joe hede man vo tien foto.

18. Dan di vo toe kom, a taki: Masra, da wan pond vo joe ben winni feifi pond.

19. Na hem da Masra taki toe: We, joe sa habi vo komanderi feifi foto.

20. Na baka wan trawan kom, a taki: Masra, loekoe joe pond dia; mi ben tai hem na ini mi zakka - hangisa.

21. Bika mi ben frede vo joe, di joe de wan tranga Masra; joe de teki sani, dapee joe no potti, en joe koti sani, dapee joe no plani.

22. Ma da Masra taki gi hem: Joe ogri knegti! Nanga joe eigen woord mi sa kroetoe joe. Di joe ben sabi, mi de wan tran ga Masra, mi teki sani, dapee habi hem vanoodoe. mi no potti, en mi koti sani, disi mi no plani:

23. Vo sani hede joe no ben gi dem. teki mi moni, potti na intres?

24. En dan a taki na dem soema, disi tanapoe dapee: Oen poeloe da wan pond na hem han, gi na da soema, disi habi tien pond!

25. Dem taki gi hem: Masra, a habi tien pond kaba.

26. We, mi taki gi oen: Da soema, disi habi sani, hem sa kisi moro; ma da soema, disi no habi, na hem dem sa poeloe dati toe, disi a habi.

27. Ma dem tra vyand vo mi, disi no ben wani mi vo dem koning, tjari dem kom, en kili dem na mi fesi dia!

28. Di Jesus ben taki dati, a waka go na fesi, a holi da pasi doro, go na Jerusalem.

29. En di a kom klosibei na Betfage en Betania, klosibei na da bergi, disi dem kali olyfbergi, a seni toe disciple vo hem,

30. A taki: Go janda na da pikin foto, di de na oen fesi; en te oen kom na ini, oen sa finni wan boeriki tai, disi no wan soema ben sidom jete na hem tapo; da hem oen moe loesoe, tjari kom gi mi.

31. En efi wan soema haksi oen: Vo san hede oen loesoe hem? oen taki nomo: Masra

32. En dem disciple go, dem finni dasani so, leki a ben taki

33. Ma di dem loesoe da boe vo te mi kom baka, mi ben kan riki, dem Masra vo da boeriki

taki: Vo san hede oen loesoe da boeriki?

34. En dem taki: Masra habi hem vanoodoe.

35. En dem tjari hem kom na Jesus, dem hiti dem klosi na da boeriki tapo, en dan dem potti Jesus na hem tapo.

36. En di a rei so, dem bradi panja dem klosi na pasi.

37. En di a kom moro klosi-bei, na ondrosei vo da olyfbergi, da heeli hiepi disciple bigin vo plisiri en vo singi Gado nanga tranga tongo, dem pruze hem vo ala dem bigi wroko, disi dem ben si,

38. Dem taki: Grantangi vo da koning, disi de kom na nem vo Masra! Vreede moe de na hemel, en glori tee na tapo!

39. Ma som Fariseman, disi ben de na mindri ala dem tra soema, taki gi hem: Meester! bari dem disciple vo joe!

40. Ma hem piki dem, a taki: Mi taki gi oen, efi disi sa tapo mofo, dan dem stoon sa bigin vo bari.

41. We, di a kom klosibei (na Jerusalem), a loekoe da foto, en a kre vo hem,

42. A taki: Ke, efi joe sa wani sabi en membre dasani, disi kan helpi joe, tem de jete! ma so leki joe do, dasani kibri vo jo hai.

43. Bikasi (ogri) dei sa kom na joe tapo, disi dem vyand vo joe sa tapo joe nanga wan battery rontoo, dem sa pina joe na nla plesi;

44. En dem sa broko joe tee na gron, en dem pikien vo joe dem sa masi, dem no sa libi wan stoon na trawan tapo; ala dati, vo di joe no ben ke vo da tem, disi Gado ben kom bezoekoe joe.

45. En a go na ini temple, a begin vo jagi ala dem soema go na doro, disi seli en bai sani dapee;

46. A taki gi dem: Dem skrifi na ini boekoe: Mi hoso de wan begihoso; ma oenoe ben meki a tron wan kiliplesi.

47. En Jesus leri dem aladei na ini temple. Ma dem grandomine en meester vo wet nanga dem gransoema vo kondre soekoe vo kili hem.

48. Ma dem no ben kan kom klari jete, fa dem sa doc nanga hem; bikasi heeli kondre ben holi nanga hem, en dem ben (lobbi vo) jeri hem.

Kap. 20.

Vo da doop vo Johannes. Da droif-djari. Vo da hedemoni. Da op-staan.

Wan dei, di Jesus leri dem soema na ini temple, preki da Evangelium, dem grandomine en meester vo wet nanga dem gransoema kom na hem,

2. Dem haksi hem, taki: Hoe reti joe habi, vo doe ala dem-sani? hoesoema ben gi joe da tranga? Taki gi wi!

3. Jesus piki dem, a taki: Mi sa haksi oen wan woord toe, piki mi:

4. Fa da doop vo Johannes ben de? vo hemel, ofoe vo liebisoema?

5. We, dem prakticeri na ini dem hatti, dem taki: Efi wi taki, a ben de vo hemel, dan hem sa taki: We vo san' hede oen no ben bri bi hem dan?

6. Ma efi wi taki, a ben de vo liebisoema, dan ala soema sa kili wi nanga stoon; bikasi dem alamat bri bi, Johannes ben de wan profet.

7. We dem piki hem, taki, dem no sabi, vo hoepee a ben de.

8. En Jesus taki gi dem: We, dan mi no taki gi oenoe toe, nanga hoe tranga mi doe ala demsani.

9. Now a bigin vo verteli dem soema da gelykenis dia: Wan soema ben plani wan droifidjari, a jocroe hem gi tra soema, en dan a go liebi na wan tra kondre wan heeli piesi tem.

10. We na baka, di da tem kisi, (vo droifi kan repi,) a seni wan knegti go na dem soema, vo dem seni som vrockoe vo da droifidjari gi hem. Ma dem soema teki da knegti, dem fom hem, en so dem seni hem go-wei soso.

11. We, da Masra seni wan tra knegti ageen, ma dem fom hem so srefi, en nanga so meni kosikosi dem seni hem gowei soso.

12. Toen da Masra seni wan trawan moro, di meki dri; ma dem broko hem skin toe, troe-soc hem na doro.

13. Now da Masra vo da droifidjari taki: Sani mi sa doe? Mi sa seni mi lobbi pikien go; somtem te dem si hem, dem sa kisi frede.

14. Ma di dem soema si da pikin-masra kom, dem prakticeri makandra, dem taki: Dati de da erfgenaam, kom, meki wi kili hem, vo wi holi hem goedoe!

15. En dem troesoe hem na doro, komoto na da droifidjari, en so dem kili hem. We, sani da Masra vo da droifidjari sa doe nanga dem soema?

16. A sa kom, kili dem soema; en hem droifidjari a sa go joeroe gi tra soema. We, di dem jeri dati, dem taki: No, Gado kibri wi!

17. Ma Jesus poeloe hai gi dem, a taki: We, sani dati wani taki dan, disi dem skrifi na boekoe: Da stoon, disi dem basi ben trowei, hem tron wan tranga hoekoestoon.

18. Ibriwan soema, disi fadom na disi stoon tapo, sa broko hem skin; ma da soema, disi da stoon fadom na hem tapo, da stoon sa masi hem krin krin.

19. Now dem grandomine en meester vo wet soekoe, vo kisi hem da srefi joeroe; ma tog dem frede ala dem foeloe tra soema; bikasi dem ben sabi heel boen, Jesus ben meene *dem* nanga da gelykenis.

20. Vo da hede dem hai ben de na hem tapo alatem, en dem seni soema go wakti hem safri, dem taki, dem moc doc, leki

dem srefi de vroom soema, en dan dem moe soekoe vo kori hem na wan konifasi, meki a misi wan woord, vo dem kan fassi hem, tjari hem go na kroetoe, en vo dem kan klage hem na granman srefi.

21. We, dem soema haksi hem, dem taki: Meester! wi sabi, joe de taki en leri waarthiet, en joe no de loekoe na soemā perzon; ma joe de leri da pasi vo Gado reti, leki a de.

22. We, a reti, vo wi gi hedemoni na Keyzer? ofoe somtem a no reti?

23. Ma di Jesus si da triki en falsi vo dem, a taki gi dem:

24. Fa oen kom tesí mi so? Sori mi da hedemoni! Hoesoema fesi dati? en hoesoema nem dem skrifí na tapo da moni? Dem piki hem, taki: Di vo Keyzer.

25. Now Jesus taki gi dem: We, gi dan na Keyzer, sani disi de vo Keyzer; en gi na Gado toe, sani disi de vo Gado!

26. We, da so dem no ben kan finni wan foutoe na da taki vo hem, na fesi vo ala dem foeloe soema; ma dem srefi verwondroe toe vo da antwoord vo hem, en dem no piki hem moro.

27. Na baka som Saduceman kom na hem, dem, disi bribi, taki, dedesoema no wieki baka, dem haksi hem, taki.

28. Meester! Moses ben skrifí gi wi: Efi wan soema dede, en a libi hem wefi sondro pikien, dan hem brara moe teki da oe-man, hopo hem brara famili.

29. We, seben brara ben dia. Da fosiwan teki wan wefi, ma a dede sondro pikien.

30. Dan da tweede brara teki da oeman, ma a dede toe sondro pikien.

31. Na baka di vo dri teki hem; en so srefi ala seben; dem alamal dede sondro pikien.

32. Na baka vo dem alamal da oeman dede toe.

33. We, te dem hopo baka, hoedisi vo dem sa kisi da oeman dan? bikasi ala seben ben habi hem vo dem wefi.

34. Ma Jesus piki dem, a taki: Dem pikien vo disi grontapo teki oeman, teki man;

35. Ma dem soema, disi sa waarti vo kisi da tra kondre janda, en disi sa si da hopo-baka na dede, *dem* no sa teki wefi ofoe man moro;

36. Bikasi dem no kan dede moro, dem de leki dem Engel, dem de pikien vo Gado, vo di dem de pikien vo da hopo-baka na dede.

37. Troe troe, dem dedesoema hopo baka; dati Moses ben sori toe na da boesi, di a ben kali Masra da Gado vo Abraham, da Gado vo Isaak, en da Gado vo Jakob.

38. We, Gado no de wan Gado vo dedesoema, ma vo dem liebiwan; bikasi na hem hai dem alamal de liebi.

39. Now som vo dem meester vo wet piki hem, dem taki: Meester: joe taki reti.

40. Na baka dem no ben habi

hatti toe, vo haksi hem wansani moro.

41. Ma hem taki gi dem : Fa dem (meester vo wet) taki, Kristus de wan pikien vo David ?

42. En tog David srefi de taki na ini Psalmboekoe : Masra ben taki na mi Masra : Go sidom na mi reti han,

43. Tee mi dwingi dem vy-and vo joe na ondro joe foetoe, leki wan foetoebangi !

44. We, di David kali hem hem **Masra**, fa a de hem pikien dan ?

45. Now na ala dem foeloe soema jesi Jesus taki na dem disciple vo hem :

46. Loekoe boen nanga dem meester vo wet, disi lobbi vo waka nanga langa klosi, en disi wani, ala soema moe taki dem odi na wovojo, en dem lobbi toe, vo sidom na dem moro hei plesi na kerki en na tafra.

47. Dem njam dem weduwe hoso, ala di dem taki, dem moese begi langa begi vo dem; we vo da hede dem sa kisi wan moro hebi vonis.

Kap. 21.

Da offer ro da weduwe. Vo da pori teo Jerusalem. Dem marki vo da laalste dei.

En di Jesus hopo hem hai, a si, fa dem hiti dem presenti na ini da kerki - bus.

2. Ma a si wan poti weduwe toe, disi potti wan dritiebri na ini.

3. En a taki: Troe, mi taki gi oen, da poti weduwe dia potti moro foeloe na ini, leki ala dem trawan.

4. Bikasi dem alamal ben teki (wan pikinsani) vo da bigi goedoe vo dem, potti na dem offer vo Gado; ma da oeman dia, so poti leki a de, a teki alasani, dia habi, potti na ini.

5. En di som bigin taki vo da temple, fa dem meki hem so mooi nanga dieri stoon en nanga tra offer presenti, Jesus taki:

6. Da tem sa kom, disi vo ala dasani, di oen si dia, no wan stoon sa tan na trawan tapo, disi dem no sa broko.

7. En dem haksi hem, dem taki: Meester! hoetem dasani sa pasa ? En hoe marki joe sa gi, vo soema sabi, hoetem dasani sa kom ?

8. Hem taki: Loekoe boen, vo soema no kori oen! Bika foeloe soema sa teki mi nem, dem sa kom, taki: Mi da Kristus! now da tem de klosibei! Ma oen no moe go na dem baka.

9. Ma te oen jeri, feti en op-roeroe kom, oen no moe skreki. Bikasi sosani moese kom fosi, ma tog da kaba (vo grontapo) no de so klosibei jete.

10. Dan a taki gi dem: **Wan** piple sa hopo, go feti nanga trawan; en **wan** koningkondre sa hopo, go feti nanga trawan.

11. So srefi bigi aardbefi sa kom na nofo kondre, en tranga hangritem en pestsiki. En na hemel srefi dem sa si bigi marki en foeloe skrekisani.

12. Ma bifo ala dasani kom, fosi dem sa potti han na oenoe; dem sa vervolge oen, tjari oen

go na dem kerki en na doengroe-hoso, en dan dem sa seni oen go tee na fesi vo dem koning en granman, ala da vo mi nem hede.

13. Ma dati moese kom so nanga oenoë, vo oen kan gi getuigenis.

14. Ma loekoe boen dan, vo oen no prakticeri na fesi, fa oen sa verantwoortoe oen srefi!

15. Bikasi mi sa gi oen da reti taki en verstand, vo ala oen vyand no sa man vo hopo mofo, piki wan woord.

16. Datem oen tata en mama srefi, oen brara en famili en kompe sa tori oen, gi oen abra; en som vo oen dem sa kili srefi.

17. No wan soema sa lobbi oen, vo mi nem hede.

18. Ma tog no wan wiwiri vo oen hede sa lasi.

19. Holi pasiensi, dan oen sa kibri oen ziel!

20. Ma te oen sa si dem vy-and doro na Jerusalem, tapo da heeli foto rontoe, dan oen kan sabi, da tem vo hem kisi, vo a moese pori.

21. We da soema, disi de na Judakondre datem, meki a ron go kibri na tapo dem bergi! En 'disi de na ini (foto ini), meki dem verhuisi, komoto! En 'disi de na buiti, dem no moe go baka na ini (foto).

22. Bikasi dati da dem dei, disi Gado sa teki hem revensi, vo alasani kom reti, so leki boekoe taki.

23. Ma heloc vo dem oeman, disi de nanga belc datem, en

disi habi pikien na bob! Bikasi bigi nootoe sa de na grontapo, en da hattibron (vo Gado) sa kom hebi na disi piple tapo.

24. Hafoe dem vyand sa kili nanga srapoe houroe, en hafoe dem sa teki, tjari gowei, panja na ala kondre; en dem heiden sa broko masi Jerusalem, trapoe na ondro dem foetoe, tee na tem vo dem heiden kisi toe.

25. En dem sa si bigi marki na zon, na moen en na dem star; en na grontapo ala soema sa kom frede en skreki en besi, te dem jeri da ba'bari en da sekiseki vo da krasz zoutwatra.

26. Dan liebi - nanga dedeskreki sa kisi ala soema, di dem no sabi, hoesani kan kom heeli grontapo abra jete; bikasi ala star na hemel srefi sa bewegi.

27. En dan dem sa si Soemapikien kom na ini dem wolkoe nanga bigi tranga en glori.

28. We, te ala demsani bigin vo kom, dan oenoë moe hopo oen hede baka, troostoe oen srefi; bikasi dan da verloesoe vo oen de klosibei.

29. En a taki wan gelykenis gi dem: Loekoe da figaboom nanga ala tra boom!

30. So hesi dem meki njoe blaati, oen srefi sabi en si, dremtem de klosibei

31. We so srefi, te oen si, ala demsani bigin vo kom, dan oen kan sabi, Gadokondre de klosibei.

32. Vo troe, mi taki gi oen: Dem disitem soema no sa dede ala, bifo ala dasani sa kom.

33. Hemel en grontapo sa lasi gowei, ma dem woerd vo mi no sa lasi gowei.

34. We, loekoe boen na oen srefi, vo oen no bezwaari oenhatti nanga taemoesi njanjam en nanga dringi tee vo droengoe, en vo oen no broko oen hede toemoesi nanga sani vo disi grontapo, vo da bigi dei no kom fadom onverwakti na oen tapo.

35. Bikasi leki wan fowloe-trapoe a sa kom fadom na ala soema tapo, di de liebi na heeligrontapo.

36. Vo da hede oen moe waktien begi alatem, vo oen kom waarti, vo ala dasani no moe kisi oen, disi sa kom, en vo oen kan tanapoe na fesi vo Soemapikien.

37. We da so a leri dem na initemple na dei, ma na neti a go nadoro, a tan pasa da neti na tapoda bergi, disi dem kali olyfbergi.

38. En mamantem froekoe ala soema kom na hem na initemple, vo jeri hem.

Kap. 22.

Judas. Dem njam Paaskalam. Jesus pollt da santa Avondmaal.

Now da feest vo dem masso kom klosibei, disi dem kali Paaska.

2. En dem grandomine en meester vo wet soekoe, fa dem sa doe vo kili hem; bikasi dem frede dem tra soema.

3. Ma Satan go na ini Judashatti, disi dem kali Iskariot, endisi ben de wan vo dem twalf (disciple).

4. Vo da hede a go taki nanga dem grandomine en tra gran-soema, fa hem sa meki dem kisi Jesus.

5. En dem plisiri vo troe, dem pramisi vo pai hem nanga moni.

6. En so a meki barki nanga dem, a soekoe wan boen okasi, vo meki dem kan kisi Jesus safri, sondro wan oproeroe hopo.

7. Now da dei vo dem masookom, disi dem moese kili da Paaskalam.

8. En Jesus seni Petrus nanga Johannes, a taki: Go meki Paaskalam klari gi wi, vo wi kan njam hem!

9. Ma dem taki gi hem: Na hoepoe joe wani, wi meki hem klari?

10. Hem taki gi dem: Loe-koe! te oen kom na ini foto, wan soema sa miti oen, disi tjari wan watradjogo; na hem baka oen moe go, na ini da srefi hoso, dapee hem go na ini;

11. En dan oen taki gi da Masra vo da hoso: Wi Masra seni haksi joe: Hoepee da kamera de, dapee mi nanga dem disciple vo mi kan njam Paaskalam?

12. Dan hem sa sori oen wan bigi kamera, di habi tafra en alasani; na dapee oen moe meki klari.

13. We dem go, dem finni alasani so, leki hem ben taki gi dem, en dem meki Paaskalam klari.

14. En di da joeroe kom, Jesus go sidom, hem nanga dem twalf Apostel.

15. En a taki gi dem: Mi ben komanderi dem kondre; en dem, hangri vo tree, vo njam disi Paaskalam nanga oenoe, bifo mi go na pina.

16. Bika mi taki gi oen: Mi no sa njam hem moro, tee a kom reti na Gadokondre.

17. Dan a teki da beker, a taki Gado tangi, a taki: Teki hem, meki a go rontoe!

18. Bika mi taki gi oen: Mi no sa dringi vo da droifboom vroektoe moro, tee Gadokondre kom kaba.

19. Dan a teki brede, a taki tangi, a broko hem, platie gi dem (disciple), a taki: Dati da mi skin, di mi gi vo oenoe hede; oen moese doe dati, vo membre mi.

20. So srefi di dem njam kaba, a teki da beker, a taki: Da beker dia de da njoe verbond na ini mi broedoe, di mi trowei vo oenoe hede.

21. Ma loekoe! da soema han, disi sa tori mi, de nanga mi na tafra dia.

22. A tree, alasani moese kom so nanga Soemapikien, leki boekoe taki vo hem; ma tog heloe vo da soema, disi de tori Soemapikien.

23. Now dem bigin vo haksi, dem na dem makandra, hoedisi vo dem sa de da soema, disi sa doe so?

24. Da srefi tem wan trobi hopo toe na dem mindri, (dem stry en haksi makandra) hoedisi vo dem sa de da moro granwan?

25. Ma hem taki gi dem: A tree, dem koning vo grontapo

komandi dem kondre; en dem, disi habi magti na dem tapo, dem moe kali dem: mi goedoe Masra!

26. Ma so a no moe de na oenoe mindri; kontrari, da moro granwan vo oenoe moe de leki da moro laagewan; en da hedeman vo oen moe de, leki wan foetoeboei.

27. Bika hoesoema de moro bigi? da soema, disi sidom na tafra? ofoe disi de dini tafra? A no hem, disi sidom na tafra? Mi srefi no de na oen mindri leki wan knegti?

28. We, di oenoe ben holi vo tan nanga mi na ini ala trobi en verdriti, disi ben mi ji mi;

29. Vo da hede mi beloovoe oen da kondre, so leki mi tata ben beloovoe mi toe.

30. Oen sa njam en dringi na mi tafra na mi kondre; en oen sa sidom na dem bigi stoeloe, kroetoe dem twalf famili vo Israel.

31. Dan Masra taki; Simon! Simon! loekoe, Satan ben hangri vo tesi en vo wai oenoe, leki dem wai areisiboeba;

32. Ma mi ben begi vo joe, vo joe no lasi ala bri bi. We bakatem, te joe srefi bekeere, dan joe moe troostoe dem brara vo joe.

33. Petrus taki gi hem: Masra, mi de klari, vo go nanga joe tee na ini doengroehoso en tee na ini dede srefi.

34. Ma Jesus taki: Petrus! mi taki gi joe, kakka na sa bari

tidei , bifo joe ben meki lei
dritron kaba , taki , joe no sa-
bi mi .

35. En a taki gi dem : Te
mi ben seni oen sondro zakka
sondro moni en sondro soesoe :
wansani ben mankeri oen wan-
tem ? Dem taki : No , noti .

36. Dan hem taki gi dem : Ma
now , da soema disi habi wan
zakka , meki a teki hem , nanga
hem moni toe ! Ma disoema no
habi , meki a go seli hem klosi ,
bai wan houroe .

37. Bika mi taki gi oen : Wan-
sani dem skrifi na boekoe jete
vo mi , en dati moese kom reti
toe ; (da woord taki :) Dem teli
hem wanfasi nanga dem kiliman .
We , alasani disi boekoe taki vo
mi , kisi hem marki now .

38. Dem taki : Masra , loekoe !
toe houroe dia . Ma hem taki gi
dem : A nofo , meki a tan !

39. Na baka a go na doro na
da olyfbergi , so leki a ben njoe-
soe ; en dem disciple vo hem go
nanga hem .

40. En di a kom na da plies ,
a taki gi dem : Holi begi , vo
oen no fadom na ini tes !

41. Dan a komoto na dem
pikinso , a saka hem kni , a be-
gi taki :

42. Mi tata ! efi joe plies ,
grantangi ! no meki mi moe
dringi so wan dranki ! Ma tog ,
no doe leki *mi* wani , ma leki
joe wani !

43. Ala dati wan Engel vo
hemel kom na hem a gi hem
tranga .

44. Ma dasani kom so hebi
na hem , tee a feti nanga dede
en a begi moro tranga . En da
sweti vo hem iron leki broedoe ,
a dropoe fadom na gron .

45. Dan di a kaba vo begi , a
hopo na gron , en di a kom baka
na dem disciple , a finni dem na
slibi ; bikasi sari ben moro dem .

46. En a taki gi dem : San
oen de slibi ? Hopo en begi , vo
oen no fadom na ini tes !

47. We , di a taki so jete ,
loekoe , da heeli hiepi kom ; en
Judas , wan vo dem twalf disci-
ples , waka go na dem fesi , a go
klosibei na Jesus , vo bos i hem .

48. Ma Jesus taki gi hem :
Judas ! nanga bos i joe de tori
Soemapikien ?

49. Ma dem disciple , disi ben
de nanga hem , di dem si , fa
dasani waka , dem taki gi hem :
Masra , wi sa teki houroe , hel-
pi joe ?

50. En wan vo dem naki da
foetoeboi vo grandomine , a koti
hem reti jesi .

51. Ma Jesus piki , a taki :
No , meki a kom so ! En a fassi
da soema jesi , a geneze hem
baka .

52. Dan Jesus taki gi dem
grandomine en hedeman vo tem-
ple en gi dem tra gransoema ,
disi kom na hem tapo dapee :
Fa oen kom dia nanga houroe
en tiki , leki oen wani kisi wan
kiliman ?

53. Tog mi ben de nanga oe-
noe ala dei na iui temple , sondro
oen ben potti han na mi . Ma

now (fosi) da joeroe vo oen kom, en da tranga vo doen-groe.

54. Ma dem kisi hem, dem teki hem, tjari hem go na grandomine hoso. En Petrus waka safri na hem baka.

55. We dem ben letti wan faja dapee na mindri da bigi voorhuisi, dem alamat go sidom rontoe, en Petrus toe go sidom nanga dem.

56. Ma di wan oemanfoetoe-boi si hem sidom dapee na sei faja, a lockoe hem na ini hem fesi, a taki: Disi dia ben de toe nanga hem.

57. Ma hem stry, a taki: Oeman, mi no sabi hem!

58. Pikinso na baka wan tra-wan si hem, a taki: Joe de wan vo dem soema toe. Ma Petrus taki: Mali, a no mi!

59. Wan joeroe moro na ba-ka wan trawan, betuige so srefi toe, a taki: Troe, da soema dia ben de nanga hem toe; bikasi a de wan Galilea soema.

60. Ma Petrus taki: Joe soe-ma, mi no sabi, sani joe taki. We, di á taki so jete, kakka bari.

61. En Masra drai hem fesi, a poeloe hai gi Petrus. En Petrus kom membre da woord vo Ma-sra, di a ben taki gi hem: Bifo kakka bari, joe sa meki lei dri-tron, taki, joe no sabi mi.

62. En Petrus go na doro, a kre reti reti.

63. Ma dem soema, disi holi Jesus, dem spotoe hem en dem naki hem.

64. Dan dem tapo hem hai, dem naki hem na hem sei fesi, en dem haksi hem, taki: Joe profet! taki gi wi, hoesoema ben naki joe?

65. En so meni tra kosikosi dem gi hem dapee.

66. Deibroko mamantem dem gransoema vo piple nanga dem grandomine en meester vo wet kom makandra, en dem tjari Je-sus kom na dem fesi na kroetoe,

67. Dem taki: Hoefasi, joe da Kristus? taki gi wi! Ma hem piki dem: Efi mi taki gi oen, oen no bri bi;

68. En efi mi haksi oenoe, oen no piki mi; oen no sa loe-soe mi toe.

69. Sinsi noja Soemapikien sa sidom na reti han vo da tran-ga vo Gado.

70. Now dem alamat taki: We joe de da pikien vo Gado dan? Hem taki gi dem: So oen taki, en so mi dc.

71. Ma dem taki: We, hoc wroko wi habi now nanga getuige moro. Wi srefi jeri (kaba) na hem mofo.

Kap. 23.

Dem tjari Jesus go na Pilatus en na Herodes. Da dede en da beri ro hem.

Now da heeli hiepi vo dem hopo, dem tjari Jesus go na Pilatus.

2. En dem bigin vo klage hem, dem taki: Da soema dia wi finni, taki, a meki opsteeki na kondre, a taki, dem no moe

pai hedemoni na Keyzer; en a taki toe, hem da Kristus; wan koning.

3. Ma Pilatus haksi hem, a taki: Joe de da koning vo dem djoe? Jesus piki hem, a taki: So leki joe taki.

4. Now Pilatus taki na dem grandomine en na ala dem tra soema: Mi no finni foutoe na da soema.

5. Ma dem holi da klagi doro, dem taki: A de meki soema oproeroe, di a waka leri na heeli djoeckondre; na Galilea a bigin, a doro tee dia.

6. We di Pilatus jeri vo Galilea, a haksi, efi Jesus de wan kondreman vo Galilea?

7. En dir a jeri, Jesus de wan soema vo Herodes kondre, a seni hem go na hem; bikasi Herodes ben de na Jerusalem toe, da srefi tem.

8. We, di Herodes si Jesus, a ben boen toemoesi na hem; bikasi di a ben jeri so meni tori vo Jesus, dati meki hem srefi ben hangri granwei kaba, vo si hem; en now a denke, Jesus sa doe wan wonderwoko na hem fesi.

9. En a haksi haksi hem foeloesani, ma Jesus no piki hem wansani.

10. Ma dem grandomine en meester vo wet tanapoe dapee, dem klage hem toemoesi ogri.

11. En Herodes nanga dem ofciri vo hem lafoe en spotoe hem, dem weri hem wan blinkri klosi, en so Herodes seni hem go baka na Pilatus.

12. Da srefi dei Pilatus nanga Herodes kom vriend baka; bika fositem dem ben de vyand makandra.

13. Ma Pilatus kali dem grandomine en hedeman nanga ala dem tra soema kom makandra,

14. A taki gi dem: Oen ben tjari da soema kom na mi, oen taki, a meki opsteeki na kondre; en loekoe! mi ben haksi hem na oen fesi dia, ma vo ala dati, disi oen klage hem, mi no finni da soema foutoe wansani;

15. Herodes srefi no finni toe. Bika mi ben seni oen go na hem, en loekoe! a no doe wansani, disi waarti, vo a dede.

16. Vo da hede mi sa strafroe hem, en dan mi sa loesoe hem.

17. Bikasi na da feest a ben moese poeloe wan soema gi dem na doengroehoso, gi hem fri, dati ben de wan gewenti.

18. Now da heeli hiepi bari taki: Disi wi no wani; ma Barabas joe moe loesoe gi wi!

19. Hem dem ben hiti na ini doengroehoso vo wan oproeroe hede, disi ben hopo na foto, en vo kili hede.

20. Ma Pilatus bari dem baka; bika a ben wani loesoe Jesus.

21. Ma dem bari taki: Kruisi hem! kruisi hem!

22. Hem taki gi dem vo driftron: Hoe ogri a ben doe dan? Mi no finni wansani na hem, taki, a verdini dede. Vo da hede mi sa strafroe hem, en dan mi sa loesoe hem.

23. Ma dem bari moro tranga, dem trobi Pilatus toemoesi, meki a kruisi hem. En da bari bari vo dem en vo dem grandomine kom bigi moro moro.

24. Now Pilatus gi da vonis, a taki, hem sa doe dasani, disi dem wani.

25. En a loesoe da soema gi dem, disi ben de na doengroe-hoso vo da oproeroe en kili he-de, en disi dem ben wani, a moe loesoe; ma Jesus a gi abra, vo dem doe nanga hem, so leki dem wani.

26. We di dem tjari hem go-wei, dem kisi wan soema vo Cirene, a nem Simon, disi komopo na boiti, dem lai da kruis na hem tapo, meki a tjari hem go na Jesus baka.

27. Foeloe soema waka go na hem baka, nanga so meni oeman toe, dem sari en kre vo hem.

28. Ma Jesus drai hem fesi, a loekoe dem, a taki: Oen oeman-pikien vo Jerusalem! no kre vo mi hede, ma kre vo oen srefi en vo dem pikien vo oenoe.

29. Bika loekoe! da tem sa kom, disi soema sa taki: Blesi vo dem, disi no ben meki pikien; en vo dem toe, disi no ben habi pikien na bobo nooit!

30. Dan dem sa begin vo taki na dem bergi: Oen fadom na wi tapo! en na dem hei plesi (dem sa taki): Oen kom beri wi!

31. Bika efi dem doe so nanga lalahoedoe, fa dem sa doe nanga drehoedoe?

32. Ma dem tjari toe tra soem-a moro go nanga hem na doro, vo kili dem; bika dem ben doe ogri.

33. We, di dem kom na da plesi, disi dem kali Kalvaria, na dapee dem kruisi hem nanga dem toe ogri soema, wan na hem reti han en da trawan na hem kroekoetoe han.

34. Ma Jesus taki: Mi tata! gi dem pardon, bikasi dem no sabi, sani dem doe. En di dem platie hem klosi, dem hiti lot vo dem.

35. So meni soema tanapoe rontoe dapee de loekoe. So srefi dem gransoema moksi toe nanga dem, en dem alamal spotoe hem, dem taki: Trawan a ben helpi; we, meki a helpi hem srefi now, efi a de Kristus, disi Gado lobbi so aparti.

36. So srefi dem soldati kom spotoe hem toe, dem tjari azyn kom gi hem,

37. Dem taki: Efi joe de da koning vo dem djoe, helpi joe srefi dan!

38. Dem ben meki wan skrifi toe, fassi na abra hem hede, a ben skrifi nanga grieki en roemeini en ebreeis letter, en a taki: *Disi de da koning vo dem djoe.*

39. So srefi wan vo dem ogri soema, di dem hanga dapee, kosi hem toe, a taki: Efi joe da Kristus, helpi joe srefi dan nanga wi toe!

40. Ma da trawan kiasi hem, a taki: Joe srefi no frede Gado

toe, ala di joe dede da srefi pi-nadede ?

41. Wi ala toe kisi wi reti paiman , wi verdini dasani nanga dem ogridoe vo wi ; ma disi dia no ben doe wan kroekoetoe sani.

42. En dan a taki na Jesus : Masra ! membre mi , te joe kom na joe kondre !

43. En Jesus taki gi hem : Ja troe, mi taki gi joe, tidei srefi joe sa de nanga mi na paradys !

44. Omrent twalf joeroe dinatem wan bigi doengroe kom fadom na heeli grontapo , en so a tan tee dri joeroe ;

45. Zon lasi hem skyn , en da bigi gardyn na ini temple pliti na toe piesi .

46. En Jesus bari nanga tranga tongo , a taki : Mi tata, grantangi ! teki mi ziel kom na joe han ! En di a taki dati , a dede .

47. Ma di da ofciri si , sani pasa , a prye Gado , a taki : Troe , da soema dia ben de wan vroom soema !

48. So srefi ala dem foeloe tra soema , disi ben kom dapee vo loekoe , di dem si ala dem-sani , disi pasa , dem naki na dem hatti , en so dem drai baka gowell .

49. Ma ala dem kenis vo Jesus tanapoe dapee toe , pikin fara-wei , nanga dem oeman , disi ben komopo na Galilea kom nanga hem , dem si ala dasani .

50. En loekoe , wan soema , a nem Josef , wan granmasra vo kroetoe , en wan boen en vroom soema ;

51. Disi no ben tevrede nanga da kroetoe en doe vo dem trawan ; a ben de vo Arimatla , wan foto vo Judea , hem srefi ben hangri toe , vo Gadokondre moe kom ;

52. We , hem go na Pilatus , a begi hem vo da dede skin vo Jesus ;

53. En di a poeloe hem (na kruis) , a domloe hem na ini wan linnen klosi , en so a potti hem na ini wan bigi stoon , en ne wan soema ben beri na ini jete .

54. Dat i ben de da dei , disi dem ben meki sani klari (vo Sabba) , en da Sabba srefi ben bigin kaba .

55. Ma dem oeman vo Galilea , disi ben kom nanga Jesus , dem waka go nanga hem toe , vo loekoe da grebi , en fa dem potti hem skin lidom .

56. En dan dem drai baka , dem meki specerysani en salve klari ; ma na Sabadei dem ruste , so leki da wet taki .

Kap. 24.

Da opstaan en hemelvaart vo Kristus.

Da fosi dei vo wieki froekoe mamantem dem kom na da grebi , dem tjari dem specerysani , disi dem ben meki klari ; en som trawan (moro) go nanga dem .

2. Ma dem finni da stoon komoto kaba na da grebi .

3. En di dem go na ini , dem no finni da skin vo Masra Jesus .

4. We , di dem verlegi vo dati , loekoe ! toe mansoema kom la-

napoe na dem sei, di weri blinkri klosi :

5. En di dem skreki so tee dem no habi hatti, vo hopo dem hai na tapo, dem (Engel) taki gi dem: Fa oen soekoe da liebiwan na mindri dem dedewan?

6. A no dia, a hopo baka. Membre, sani a ben taki gi oenoë, di a ben de na Galilea jete;

7. Di a taki: Soemapikien moese fadom na dem zondaar han, dem sa kruisi hem, en di vo dri dei a sa hopo baka.

8. Now dem kom membre dem woord vo hem baka;

9. En dem drai baka komoto na grebi, dem go verteli ala dasani na dem elf (disciple) en na dem trawan.

10. Dati ben de Maria Magdalena en Johanna en Maria, da mama vo Jakobus, nanga dem trawan, di ben de nanga dem; da dem ben tjari da njoesoe kom gi dem Apostel.

11. Ma da taki vo dem tan na dem (Apostel) hai, leki iniwan tra soso tori, en dem no bribi dem.

12. Now Petrus hopo, a ron go na da grebi; en di a loekoe na ini, a si dem linnen klosi wan lidom de; en dan a gowei, a verwondroe vo dasani, disi pasa.

13. En loekoe! da srefi dei toe soema vo dem go na wan pikin foto, disi dem kali Emaus, a ben de siksidentien stadia farwei vo Jerusalem (omtrent dri joeroe vo waka).

14. En dem taki tori makandra vo ala demsani, disi pasa.

15. We, ala di dem taki so, haksi makandra, Jesus srefi kem na dem, a waka go nanga dem.

16. Ma dem hai ben tapo, vo dem no sabi hem.

17. En hem taki gi dem: Hoe tori dati, disi oen habi makandra, (dia) na pasi? San hede oen de so na sari?

18. En wan vo dem, a nem Kleofas, piki hem, a taki: Hoe-fasi, joe wawan de so wan vreemde soema na Jerusalem, disi no sabi, sani pasa dapee, sinsi wan toe dri dei?

19. Hem taki gi dem: Hoe-sani? Dem taki gi hem: (Joe no jeri) da tori vo Jesus vo Nazaret, disi ben de wan profet, ala hem wroko en leri ben tranga, na fesi vo Gado en vo ala soema;

20. Fa dem grandomine en hedeman vo wi ben tjari hem so fara, tee (granman) vonis hem, taki, a moese dede, en so dem kruisi hem.

21. Wi ben hoopoe, hem sa de da soema, disi sa verloesoe Israel. Ma boiti dati tidei a meki dri dei kaba, disi dasani ben pasa.

22. So srefi som oeman vo wi ben meki wi sreki toe; di mamantem froekoe dem ben go na da grebi;

23. Ma di dem no finni hem skin, dem kom baka, taki, dem ben si Engel dapee, disi ben taki, a de liebi.

24. Now som vo wi srefi go na da grebi, en dem finni dasani so, leki dem oeman ben taki; ma hem dem no si.

25. Now Jesus taki gi dem: Ke, oen tanfoeroe soema! fa oen hatti tranga so, vo oen no bri bi ala dasani, disi dem profet ben taki!

26. Kristus no ben moese pina so, bifo a go na hem glori?

27. Now Jesus begin nanga Moses en ala dem profet, a meki dem srefi si, sani ala dem boekoe ben taki vo hem.

28. En di dem kom klosibei na da pikin foto, dapee dem go, Jesus doe, leki hem wani pasa.

29. Ma dem begi hem, taki: Tan nanga wi, bikasi da dei pasa kaba, neti de klosibei. En a go na ini, vo tan nanga dem.

30. En di a sidom nanga dem na tafra, a teki brede, a blesi hem, en dan a broko da brede, gi na dem.

31. Now dem hai hopo, dem sabi hem; en wantem a komoto lasi na dem hai.

32. En dem taki na makandra: Ke, hoe switi kouroe wi hatti ben fili, di a ben taki nanga wi na pasi, en di a poeloe dem boekoe so krin gi wi!

33. En da srefi joeroe dem hopo, dem drai go baka na Jerusalém; na dapee dem finni dem elf (disciple) makandra, nanga dem trawan, disi ben holi nanga dem,

34. Disi taki: Masra hopo baka troe troe, Simon srefi si hem.

35. Now dem verteli dem trawan toe, sani *dem* ben si na pasi, en fa dem ben kom sabi hem nangá dati, di a ben broko da brede gi dem.

36. Ala di dem taki vo dati jete, Jesus srefi kom tanapoe na dem mindri, a taki gi dem: Vreede moese de nanga oenoe!

37. Ma dem skreki en frede; bikasi dem denke, dem si wan geest.

38. En hem taki gi dem: Sani oen skreki so? en fa oen kan membre sosani na ini oen hattí?

39. Loekoe mi han en mi foetoe! da mi srefi; fili en loekoe mi reti! Tog wan geest no habi skin, a no ha meti nanga boon, leki oen si, *mi* habi.

40. En di a taki so, a sori dem hem han nanga hem foetoe.

41. Ma di dem no kan bri bi. jete vo plisiri en verwondroe hede, a taki gi dem: Oen no habi wan njanjam dia?

42. En dem potti wan piesi rosi fisi gi hem nanga pikin honi.

43. En hem teki dati, njam na dem fesi.

44. Dan a taki gi dem: Dati da dem tori, disi mi ben taki gi oenoe, di mi ben de nanga oen jete; bikasi alasani, disi Moses nanga dem profet nanga Psalmboekoe ben taki vo mi, moese kom reti.

45. Da so Jesus meki dem hai kom krin, vo dem kom verstaan dem boekoe.

46. A taki gi dem: Da so a de na boekoe, en so Kristus ben moese pina, en di vo dri dei a ben moese hopo baka na dede;

47. En now dem moese teki hem nem, preki gi ala piple; fa dem moese bekeere, sockoe

pardon vo dem zondoe; na Jerusalem dem moese begin.

48. Oen srefi de getuige vo
ala demsani.

49. Loekoe! mi sa seni da
pramisi vo mi tata kom na oen
tapo. Ma oen moese tan na ini
da foto Jerusalem, tee da tranga
vo Gado kom na oen tapo.

50. Na baka a tjari dem go
na doro tee na Betania, a hopo

hem han na dem tapo, a blesi
dem.

51. En ala di a blesi dem, a
libi dem, a hopo go na ini
hemel.

52. En dem anbegi hem, en
dan dem drai baka go na Jeru-
salem nanga bigi plisiri.

53. En alatem dem tan na
ini temple, dem singi en prye
Gado. Amen.

Da Evangelium vo St. Johannes.

Kap. I.

Vo da woord. Da getuigenis vo Johannes. Dem fosi disciple vo Kristus.

Na bigin da woord ben de,
en da woord ben de nanga Gado,
en Gado srefi ben de da woord.

2. Da srefi woord ben de nan-
ga Gado sinsi begin.

3. Nanga hem Gado ben meki
alasani, en sondro hem a no ben
meki wansani, disi de.

4. Na hem ini da liebi ben de, en
da liebi ben de da letti vo soema.

5. Da letti de skyn na ini
doengroe, ma da doengroe no
ben teki en sabi hem.

6. Gado ben seni wan soema
kom, a nem Johannes;

7. Hem ben kom vo wan ge-
tuigenis, vo a getuige vo da let-
ti, vo nanga hem ala soema kom
na bribi.

8. Hem srefi no ben de da
letti; ma a ben moese getuige
vo da letti.

9. Da reti troe letti, disi letti
gi ala soema, ben de vo kom na
grontapo.

10. A ben de na kondre (ala-
tem), bikasi hem srefi ben meki
kondre, ma kondre no ben sa-
bi hem.

11. A ben kom na hem Eigen-
dom, ma dem soema vo hem no
teki hem.

12. Ma ala dem, disi teki hem,
na dem a ben gi tranga, vo dem
tron pikien vo Gado; dem, disi
bribi na hem nem.

13. No leki *soema* meki pi-
kien, vo liebisoema skin en broe-
doe en nanga liebisoema wani,
ma so leki Gado meki soema
kom (njoe) gebore.

14. We, da woord ben tron
wan liebisoema, a ben liebi na
wi mindri, en wi ben si hem
glori, da wan glori, disi de fiti
da *wan* lobbi pikien vo Tata; a
foeloe nanga gnade en waarheit.

15. Johannes ben getuige vo dan? di joe no de Kristus, no hem, a preki, taki: Disi de da soema, di mi ben taki vo hem: da soema, disi de kom na mi baka; hem ben de kaba, bifosi mi; bikasi hem ben de, bifo mi.

16. We, na ini da foeloe goe-doe vo hem wi alamal ben teki hafroe, gnade nanga gnade.

17. Moses ben gi wi da wet, ma Jesus Kristus ben tjari gnade en waarheit kom.

18. No wan soema ben si Gado wantem, boiti da wan lobbi pikien, disi de *wan* nanga hem tata da hem ben meki wi kom sabi hem.

19. Disi de da getuigenis vo Johannes, di dem gransoema vo Jerusalem ben seni som domine en leviti go haksi hem: Hoesoema da joe?

20. En Johannes bekenti, a no meki lei; ma a taki reti: Mi no de Kristus.

21. En dem haksi hem: San joe de dan? Joe da Elias? Hem taki: No! — Somtem joe de da profet? Johannes piki: No!

22. Now dem taki gi hem: We, hoesoema joe de dan? Meki wi kan piki dem, disi seni wi. Sani joe de taki vo joe srefi?

23. Johannes taki: Mi de da stem vo wan prekiman na ini woestein, disi de bari, taki: Oen meki da pasi vo Masra reti! leki profet Jesajas ben taki.

24. Ma dem soema, disi dem trawan ben seni, ben de vo dem Fariseman;

25. En dem haksi hem moro, dem taki: We, fa joe kan doop

da? di joe no de Kristus, no da profet toe.

26. Johannes piki dem, a taki: Mi de doop soema nanga watra; ma da trawan de na oen mindri kaba, disi oenoe no sabi.

27. Dati da hem, disi sa kom na mi baka, en disi ben de bifo mi; en disi mi no waarti, vo poeloe hem soesoe na hem foetoe.

28. Dasani ben pasa na Beta-barra, na tra sei vo Jordan, da pree Johannes ben doopoe soema.

29. Deibroko di Johannes si Jesus kom na hem, a taki: loekoe da lam vo Gado, disi teki ala soema zondoe, tjari gowei!

30. Dati de da soema, disi mi ben taki vo hem: Na mi baka wan soema sa kom, disi ben de bifo mi; bikasi hem ben de, bifo mi ben de.

31. Mi srefi no ben sabi hem; ma vo Israel moese kom sabi hem, vo da hede mi ben kom doop soema nanga watra.

32. En Johannes getuige, a taki: Mi ben si da Jeje komopo na hemel, saka na ondro, leki wan doifi, a kom tan na hem tapo.

33. Mi srefi no ben sabi hem; ma hem, disi ben seni mi vo doop nanga watra, hem srefi taki gi mi: Da soema, disi joe sa si da Jeje saka na ondro, kom tan na hem tapo, da hem de da soema, disi sa doop nanga santa Jeje.

34. Dati mi ben si, en vo da hede mi betuige, taki, hem dia de da pikien vo Gado.

35. Wan dei na baka Johannes tanapoe ageen dapee, hem nanga toe disciple vo hem.

36. En di a si Jesus waka, a taki: Loekoe, da lam vo Gado!

37. En dem toe disciple jeri hem taki so, dem waka go na Jesus baka.

38. Ma di Jesus drai hem fesi, en di a si dem kom na hem baka, a taki gi dem: Sani oen de soekoe? Dem taki gi hem: Rabbi! (dati taki Meester!) pee joe de liebi?

39. Hem taki gi dem: Kom loekoe si! We dem go loekoe, hoepee a de liebi, en da srefi dei dem tan nanga hem. A ben de omtrent fo joeroe bakadina.

40. Wan vo dem toe soema, disi ben go na Jesus baka, vo di dem jeri Johannes taki so, da Andreas, Simon Petrus brara.

41. We hem miti hem brara Simon fosi, en a taki gi hem: Wi finni da Messias, dati wani taki Kristus.

42. En a tjari hem go na Jesus. We, di Jesus si hem, a taki: Joe da Simon, pikien vo Jonas; joe sa nem Kefas, (dati taki, wan bigi stoon).

43. Deibroko Jesus wani go baka na Galilea, en a finni Filippus, a taki gi hem: Kom go nanga mi!

44. Filippus ben de vo Betsaida, da foto vo Andreas en Petrus.

45. Filippus ageen miti Natanael, en a taki gi hem: Wi finni da soema, disi Moses nanga

dem profet ben skrifi vo hem, da Jesus, Josef pikien, vo Nazaret.

46. Natanael taki gi hem: Hoe boen kan komopo na Nazaret? Filippus taki gi hem: Kom loekoe si!

47. Jesus si Natanael kom na hem, en a taki vo hem: Loekoe! wan reti Israelsoema; no wan falsi de na hem ini.

48. Natanael taki gi hem: Fajoe sabi mi? Jesus piki hem, a taki: Bifo Filippus ben kali joe, di joe ben de na ondro da figaboom, mi ben si joe kaba.

49. Natanael piki hem, a taki: Rabbi! joe de Gado pikien, joe de da koning vo Israel.

50. Jesus piki hem, a taki: Di mi ben taki gi joe, mi ben si joe na ondro da figaboom, vo da hede joe de bri bi; joe sa si moro bigisani jete, leki dati.

51. En a taki gi hem: Vo troe troe, mi taki gi oeno, sinsi noja oen sa si hemel hopo, en fa dem Engel vo Gado waka go na tapo, saka kom na endro na Soemapikien.

Kap. 2.

Da bruiloft na Kana. Jesus jagi dem wovojo man komoto na ini temple.

Dri dei na baka wan bruiloft ben de na Kana na Galilea; en da mama vo Jesus ben de dapee.

2. Ma Jesus nanga hem disciple dem ben verzoekoe toe, vo kom na da bruiloft.

3. En di da wien kom mangeri, da mama vo Jesus taki gi hem: Dem no ha wien moro.

4. Jesus taki gi hem : Oeman! hoe wroko mi habi nanga joe ? Mi joeroe no kom jete.

5. Hem mama taki gi dem foe-toeboi : San disi hem taki gi oenoe, dati oen moe doe !

6. We, dem ben potti siksi watradjogo dapee, stoonwan, so-leki dem djoe ben njoesoe ala-tem vo krin dem srefi ; ibriwan ben holi toe ofoe dri kanetje.

7. Jesus taki gi dem : Foeloe dem djogo nanga watra ! En dem foeloe dem tee na tapo.

8. Dan a taki gi dem : Kanti now ! en tjari gi na hofmeester. En dem doe so.

9. Ma di da hofmeester tesi da watra, disi ben tron wien, en di a no sabi, pee da wien komopo, dem foetoeboi wawan ben sabi, disi ben go kisi da watra : vo da hede da hofmeester kali da bruidigom,

10. A taki gi hem : Ala soema lobbi vo gi fosi da beste wien, en te dem dringi nofo kaba, dan dem gi da trawan, disi no waarti so meni ; ma joe ben kibri da bestewan tee noja.

11. Dati de da fosi marki, disi Jesus ben doe, di a ben de na Kana na Galilea, a meki soema si hem glori. En dem disciple vo hem bri bi na hem.

12. Na baka a go na Kaper-naum, hem nanga hem mama nanga dem brara en disciple vo hem ; ma dem no tan langa dapee.

13. En da Paaska vo djoe ben de klosibei, en Jesus teki pasi go na Jerusalem.

14. En na ini temple a finni soema sidom, disi seli kow nanga skaap en doifi, en disi kenki moni.

15. En Jesus teki tetei, meki wan wipi, a jagi dem alamat komoto na ini temple, nanga dem skaap en kow ; en dem soe-ma tafra, disi kenki moni, a kanti toe, meki da moni fadom, panja.

16. En a taki gi dem, disi seli doifi (dapee) : Tjari ala dasani go na doro ! No meki mi tata hoso tron wan wowojo plesi !

17. Ma dem disciple vo hem kom membre, sani skrifi na boekoe : Da feti, di mi ben feti vo joe hoso, njam mi hatti krin krin.

18. Ma dem djoe piki Jesus, dem taki : Hoe marki joe sori wi, taki, joe kan doe sosani ?

19. Jesus piki dem, a taki : Go, broko da temple dia ! na ini dri dei mi sa hopo hem baka.

20. Dem djoe taki : Fotentien na siksi jari dem ben habi wroko, vo meki da temple, en joe wani hopo hem baka na ini dri dei ?

21. Ma Jesus ben taki dati vo hem skin, vo da temple.

22. En vo da hede, te a ben hopo baka na dede, dem disciple vo hem kom membre baka, fa a ben taki dati gi dem kaba, en dem bri bi da boekoe, nanga dem woord, disi Jesus ben taki.

23. We, di a ben de na Jeru-salem da srefi paaskafeest, foe-loe soema kom bri bi na hem , di dem si dem wonderwroko, disi hem doe.

24. Ma Jesus no vertrouw moese kom gebore njoe njoe dem, bikasi a sabi dem alamal; baka.

25. En a no habi vanoodoe, 8. Winti de wai, pee a wani, vo wan soema moe betuige vo en da bari vo hem joe jeri; ma trawan; bikasi hem srefi ben joe no sabi, na hoepee a komo-sabi boen, sani de na ini soema po en na hoepee a de go. We, (hatti).

Kap. 3.

Nikodemus kom na Jesus. Johannes, da doopoeman, de sori soema go na Jesus.

Na mindri dem Fariseman wan soema ben de, a nem Nikodemus, wan gransoema vo djoe.

2. Hem kom na Jesus wan neti, a taki gi hem: Rabbi! wi sabi, joe de wan leriman, disi Gado (srefi) ben seni; bikasi no wan soema kan doe dem marki, disi joe doe, efi Gado no de nanga hem.

3. Jesus piki hem, a taki: Troe troe, mi taki gi joe: so langa wan soema no kom njoe-gebore, a no kan si da kondre vo Gado.

4. Nikodemus taki gi hem: Fa wan soema kan kom gebore, te a ouroe kaba? A kan go baka na ini hem mama bele, vo a gebore hem vo toetron?

5. Jesus piki: Troe troe, mi taki gi joe: so langa watra nanga Jeje no meki wan soema kom gebore, a no kan kom na Gadokondre.

6. Da sani, disi kom gebore na skinfasi, dati de skin soso; ma dasani, disi kom gebore na Jejefasi, dati de Jeje.

7. Joe no moe verwondroe, disi mi ben taki gi joe: Oen

moese kom gebore njoe njoe baka.

8. Winti de wai, pee a wani, en da bari vo hem joe jeri; ma joe no sabi, na hoepee a komo-po en na hoepee a de go. We, da so a de toe nanga ibriwan soema, disi da Jeje meki a gebore.

9. Nikodemus piki hem, a taki: Fa dati kan kom?

10. Jesus piki hem, a taki: Joe de wan meester vo Israel, kaba joe no sabi dati?

11. Troe troe, mi taki gi joe: Wi de taki, sani wi sabi, en wi betuige, sani wi ben si;

12. Efi oen no bribi, te mi taki nanga oenoe vo grontapo-sani, fa oen sa bribi dan, efi mi taki nanga oenoe vo hemelsani?

13. No wan soema hopo go na hemel, boiti hem, disi komopo na ini hemel, kom na ondro, dati de da Soemapikien, disi de na hemel.

14. So leki Moses ben hopo wan sneki na woestein, so srefi dem sa hopo Soemapikien toe;

15. Vo ala soema, disi bribi na hem, no go lasi, ma vo dem habi da liebi vo teego.

16. Bikasi Gado ben lobbi ala soema so, tee a gi da *wan* lobbi pikien vo hem abra; vo ala soema, disi bribi na hem, no go lasi, ma vo dem habi da liebi vo teego.

17. Bikasi Gado no ben seni hem pikien kom na grontoe, vo a kroetoe kondre, ma vo a meki ala soema ziel finni helpi.

18. Disoema bribi na hem, a no sa kom na kroetoe; ma 'disi no bribi, hem kisi hem vonis kaba, vo di a no bribi na da nem vo da *wan* lobbi pikien vo Gado.

19. En dati de da vonis, disi da letti ben kom na grontapo, ma dem soema ben lobbi da doengroe moro, leki da letti; bikasi dem wroko ben de ogri.

20. Da soema, disi doe ogri, hem no lobbi da letti, en a no kom na krin, vo a no kisi straf-foe vo hem wroko.

21. Ma da soema, disi doe reti, hem de kom na krin, meki soema si dem wroko vo hem; bikasi a ben doe dem nanga Gado.

22. Na baka Jesus nanga dem disciple vo hem kom na da kon-dre Judea, en na dapee a tan nanga dem, a doopoe.

23. Ma Johannes ben doopoe toe na Enon, klosibei na Salim; bikasi da plesi ben habi foeloe watra, en nofo soema kom da-pee vo teki doop.

24. Bikasi dem no ben potti Johannes na doengroehoso jete.

25. Da srefi tem dem disciple vo Johannes kisi wan kwestie nanga dem djoe, sani dem moe doe vo kom krin;

26. En dem kom na Johannes, dem taki gi hem: Rabbi! da soema, disi ben de nanga joe na abrasei vo Jordan, en disi joe ben getuige vo hem, loekoe! hem de doopoe toe, en ala soe-ma go na hem.

27. Johannes piki, taki: No wan soema kan teki wansani, so langa Gado na ini hemel no gi hem.

28. Oen srefi de mi getuige, oen sabi, mi ben taki: Mi no de Kristus, ma Gado seni mi kom na hem fesi.

29. Disoema habi da bruid, hem de da bruidigom: ma da kompe vo da bruidigom, disi tanapoe de jeri hem, hem blyti vo troe, vo jeri da bruidigom tongo. We, da plisiri mi habi now reti reti.

30. Hem moese kom bigi, ma mi moese saka.

31. Hem, disi komopo tee na tapo, de (bigi) moro ala trawan. Ma disoema komopo na grontapo, hem de vo grontapo en a de taki grontapo tori. Ma 'disi komopo na hemel, hem de (bigi) moro ala trawan.

32. En a betuige, sani a ben si en jeri; ma no wan soema teki hem getuigenis.

33. Ma da soema, disi teki hem getuigenis, hem betuige, taki, Gado de wan troe Gado.

34. Bikasi da soema, disi Gado ben seni, hem de taki dem woord vo Gado; bikasi Gado no ben gi (hem) da Jeje nanga marki.

35. Tata de lobbi hem pikien, en a potti alasani na hem han.

36. Disoema bribi na da pikien, hem habi da liebi vo teego. Ma disoema no bribi da pikien, hem no sa si da liebi, ma da hattibron vo Gado tan na hem tapo.

Kap. 4.

Vo 'da Samaria oeman. Jesus geneze da manpikien vo wan amte-naar vo koning.

We, di Masra kom sabi, dem Fariseman jeri kaba, fa Jesus kisi en doopoe moro disciple, leki Johannes,

2. Alwasi Jesus srefi no ben doopoe, ma dem disciple vo hem;

3. Vo da hede a libi Judea, a go baka na Galilea.

4. Ma a ben moese pasa Samaria doro.

5. Na dapee a kom na wan foto vo Samaria, disi dem kali Sikar, klosibei na da gron, disi Jakob ben gi na hem pikien Josef.

6. Na dapee da pit vo Jakob ben de. We, di Jesus ben weri vo waka, a go sidom na sei da pit; a ben de omtrent twalf joeroe.

7. Toen wan Samaria oeman kom (dapee), vo kisi watra. En Jesus taki gi hem: Gi mi vo dringi!

8. (Bikasi dem disciple vo hem ben go na ini foto, vo bai njanjam).

9. Da Samaria oeman taki gi hem: Fa joe begi mi, vo mi gi joe dringi, di joe de wan djoe, en mi de wan Samaria oeman? (Bika dem djoe no ben holi gemeenskap nanga dem Samaria soema).

10. Jesus piki hem, a taki: Efj joe ben sabi da boen, disi Gado gi joe, en hoe soema dati, disi taki gi joe: Gi mi vo dringi; troe, joe sa begi hem, en hem sa gi joe liebi watra.

11. Da oeman taki gi hem: Masra! joe no habi wansani, disi joe kan teki, vo kisi watra, kaba da pit dipi; pee joe sa kisi liebi watra dan?

12. Joe bigi moro, leki wi tata Jakob, disi ben gi wi da pit? Tog-hem srefi nanga dem pikien vo hem nanga hem meti ben dringi vo da watra.

13. Jesus piki hem, a taki: Da soema, disi dringi vo da watra dia, hem sa kisi drewatra ageen.

14. Ma da soema, disi dringi da watra, disi mi de gi hem, hem no sa drewatra moro nooit wantem; ma da watra, disi mi sa gi hem, sa tron wan kriki na ini da soema srefi, disi ron watra doro tee na ini da tra liebi.

15. Da oeman taki gi hem: Masra, gi mi so wan watra dan, vo mi no drewatra moro, en vo mi no ha vanoodoe, vo kom kisi watra dia.

16. Jesus taki gi hem: Go kali joe man, en kom baka!

17. Da oeman piki hem, a taki: Mi no habi man. Jesus taki gi hem: Joe taki reti, mi no habi man.

18. Bikasi feifi man joe ben habi, en disi joe habi noja, hem no de joe man; dati joe taki reti.

19. Da oeman taki gi hem: Masra, mi si, joe de wan profet.

20. Dem tata vo wi ben anbegi Gado na tapo disi bergi dia; ma oenoe taki, na Jerusalem da (reti) plesi de vo anbegi.

21. Jesus taki gi hem : Oeman ! bri bi mi, da tem sa kom, disi oen sa anbegi Tata, no na disi bergi dia, en no na Jerusalem toe.

22. Oenoe no sabi, sani oen anbegi; ma wi sabi, sani wi anbegi; bikasi da reti helpi komopo vo djoe.

23. Ma da tem de kom, en a de kaba, disi dem opregli begiman sa anbegi mi tata na ini jeje en waarheit; bikasi Tata wani so soema tee, disi anbegi hem so.

24. Gado de wan Jeje, en dem, disi anbegi hem, moese anbegi hem na ini jeje en waarheit.

25. Da oeman taki gi hem : Mi sabi, Messias, disi dem kali Kristus, sa kom ; te hem kom, a sa leri wi alasani.

26. Jesus taki gi hem : We, da mi srefi, disi de taki nanga joe.

27. Ala dati dem disciple vo hem kom, en dem verwondroe, dati a taki nanga da oeman. Ma tog no wan soema taki : Sani joe haksi ? ofoe : hoe tori joe taki nanga hem ?

28. En da oeman libi hem djogo dapee, a go na ini foto, taki gi dem soema :

29. Kom, loekoe wan soema, di ben taki mi alasani, disi mi ben doe; somtem hem da Kristus.

30. En dem komoto na ini foto, kom na hem.

31. Ala dati dem disciple begi hem, dem taki : Rabbi ! kom njam.

32. Ma hem taki gi dem : Mi habi wan njanjam vo njam, disi oenoe no sabi.

33. Now dem disciple taki na makandra : Somtem wan soema ben tjari njanjam kom gi hem ?

34. Ma Jesus taki gi dem : Mi njanjam de, vo mi doe mi tata wani, disi ben seni mi, en vo mi doro hem wroko.

35. Oen srefi no taki : Fomoen libi jete, dan a tem vo koti areisi ? Loekoe ! mi taki gi oen : Hopo oen hai en loekoe dem gron ! areisi no repi kaba ?

36. We, da soema, disi koti, a de kisi hem paiman, en a de pikibri vroektoe, tee vo da tra liebi janda ; en so da soema, disi plani en disi koti, ala toe sa plisiri makandra.

37. Bikasi dia da spreekwoord kom reti : Trawan de plani en trawan de koti.

38. Mi ben seni oen go vo koti, sani disi oen no ben plani; trawan ben seti da wroko, en oenoe kom doro da wroko vo dem.

39. We, nofo vo dem Samaria soema vo da srefi foto kom bri bi na hem vo da taki hede, disi da oeman ben betuige : A ben taki mi alasani, disi mi ben doe.

40. En di dem Samaria soema kom na hem, dem begi hem, vo a lan nanga dem : en a tan dapee toe dei.

41. En moro foeloe soema kom bri bi na hem vo hem eigen woord hede,

42. En dem taki na da oeman:
Now wi no bri bi moro, vo disi
joe ben taki so gi wi; ma wi
srefi jeri now, en wi sabi troe
troe, hem da Kristus, da helpi-
man vo kondre.

43. Toe dei na baka Jesus ko-
mopo dapee, a waka go na Galilea.

44. Bikasi Jesus srefi betuige,
dati wan profet no habi nem na
hem eigen kondre.

45. We, di a kom na Galilea,
dem soema vo da kondre, di ben
si alasani, disi a ben doe na
Jerusalem na da feest, dem ont-
vanga hem; bikasi dem ben go
toe na da feest.

46. Now Jesus kom ageen na
Kana na Galilea, dapee a ben
meki da watra tron wien.

47. We, wan gransoema vo
koning hoso ben de na Kaperna-
um, disi hem manpikien ben li-
dom siki. En di da soema jeri,
Jesus komopo na Judea, kom na
Galilea, a go na hem, begi hem,
vo a kom geneze hem pikien;
bikasi a siki tee vo dede.

48. Jesus taki gi hem: So
langa oen no si bigi marki en
wonderwroko, oen no bri bi.

49. Da gransoema taki gi
hem: Masra! kom nanga mi,
bifo mi pikien dede.

50. Jesus taki gi hem: Go ma,
joe pikien de liebi. We, da soe-
ma bri bi da woord, disi Jesus
taki gi hem, a gowei baka.

51. En ala di a de na pasi,
dem knegti vo hem kom miti
hem, dem verteli hem, taki:
Joe pikien de liebi.

52. En di a haksi dem, hoe
reti joeroe a ben kom betre,
dem taki gi hem: Isredei baka-
dina *wan* joeroe da koorsoe
libi hem.

53. Now da tata si, dati de
da srefi joeroe, disi Jesus ben
taki gi hem: joe pikien de liebi.
En hem nanga hem heeli hoso
kom bri bi.

54. Dati de now da tweede
marki, disi Jesus ben doe, di a
komopo na Judea, kom baka na
Galilea.

Kap. 5.

Jesus geneze wan sikiman na Sabadei. A taki vo hem Gado fasi.

Na baka wan feest vo djoe
ben de, en Jesus teki pasi go na
Jerusalem.

2. We na Jerusalem, klosibei
na da skaapoe-poortoe, wan
kong ben de, disi dem kali Be-
tesda na djoetongo, en a ben
habi feifi gadri romboto.

3. Na ini dem gadri foeloe
sikiman ben lidom; blindewan,
laam soema en malengriwan;
dem alamat wakti, hoetem da
watra sa meki wan bewegi.

4. Bikasi wanwantron wan
Engel saka kom na ondro, kom
seki da watra. En da soema, disi
go fosi na ini da watra, na baka
vo da bewegi, hem kom gezond,
alwas i hoe siki a ben habi.

5. We, wan soema lidom da-
pee, disi ben siki drittenien na
aiti jari kaba.

6. Di Jesus si da soema li-
dom, en di a sabi, a lidom so

meni langa kaba, a taki gi hem :
Joe wani kom gezond ?

7. Da sikiman piki hem : Ma-sra ! mi no habi wan soema, vo-saka mi na ini da watra, te a de-seki ; en bifo mi kom, wan tra-wan go na-ini kaba.

8. Jesus taki gi hem : Hopo, teki joe bedi, en waka go !

9. En so djoesnoe da soema kom gezond, a teki hem bedi, a gowei. Ma da srefi dei dem djoe ben habi Saba.

10. En vo da hede dem djoe taki gi da soema, disi ben kom boen : Tidei da Saba; joe no ha pramisi vo tjari joe bedi.

11. Hem piki dem : Da soe-ma, disi meki mi gezond, hem srefi taki gi mi : Teki joe bedi, en gowei !

12. Now dem haksi hem : Hoesoema dati, disi ben taki gi joe : Teki joe bedi, en gowei ?

13. Ma da soema, disi kom gezond, hem srefi no sabi, hoe-soema dati ; bikasi Jesus ben go-wee kaba, vo di so meni soema ben de dapee.

14. Na baka Jesus finni hem na ini temple, en a taki gi hem : Joe si ? joe kom gezond ; ma no doe zondoe moro , vo no wan moro ogrisani kom miti joe !

15. Now da soema gowei, a verteli gi dem djoe, taki, da Jesus, disi ben meki hem ge-zond.

16. En vo da hede dem djoe go soekoe Jesus, dem wani kili hem, vo di a ben doe sosani na Sabadei.

17. Ma Jesus piki dem : Mi-tata de wroko tee noja, en mi-de wroko toe.

18. Now dem djoe soekoe moro tranga ageen, vo kili hem ; vo di a no broko Saba wawan, ma a kali Gado hem eigen ta-ta, en a meki hem srefi wanfasi nang-a Gado.

19. Ma Jesus piki dem, a taki : Vo troe troe, mi taki gi oen : Da pikien no kan doe wansani vo hem srefi, boiti sani disi a de si hem tata doe ; ma sani hem doe, dati da pikien de doe so srefi toe.

20. Bikasi tata de lobbi hem pikien, en a sori hem alasani, disi a doe ; en a sa sori hem moro bigi wroko jete leki disi, oen sa verwondroe.

21. Bikasi so leki tata de wieki dem dedesoema, gi dem liebi baka ; so srefi da pikien toe de gi liebi na 'disi a wani.

22. Tata no de kroetoe wan soema toe, ma a gi ala kroetoe abra na hem pikien ;

23. Vo ala soema moe respeki da pikien, leki dem respeki tata. Disoema no respeki da pikien, hem no respeki da tata toe, disi ben seni hem.

24. Troe troe, mi taki gi oen : Da soema, disi jeri mi woord, en disi bri bi na hem, di ben seni mi, hem habi da liebi vo teego, en a no sa kom na kroetoe ; bi-kasi a komopo na dede, a dor-o tee na ini liebi.

25. Troe troe, mi taki gi oen : joeroe sa kom, en a de kaba, disi dem dedesoema sa jeri da

stem vo Gadopikien; en dem, disi jeri hem, sa liebi.

26. Bika so leki tata habi da liebi na ini vo hem srefi; so srefi a meki hem pikien toe habi da liebi na ini vo hem srefi.

27. En a gi hem magti toe, vo holi da kroetoe, vo di hem da Soemapikien.

28. Oen no moe verwondroe vo dati; bikasi da joeroe sa kom, disi ala soema, di de na ini grebi, sa jeri hem stem.

29. En dem sa komopo; dem, disi ben doe boen, sa hopo baka, vo liebi, ma dem, disi ben doe ogri, sa hopo baka, vo go na kroetoe.

30. Mi no kan doe wansani vo mi srefi. So leki mi jeri, so mi de kroetoe, en da kroetoe vo mi de reti, bika mi no soekoe *mi* wani, ma mi tata wani, disi ben seni mi.

31. Efi mi getuige vo mi srefi, dan da getuigenis vo mi no sa de reti.

32. Ma wan trawan de, disi de getuige vo mi; en mi sabi, da getuigenis, disi hem de getuige vo mi, de reti.

33. Oen ben seni soema go na Johannes, en hem ben getuige vo da waarheit.

34. Ma tog mi no teki getuigenis vo liebisoema; mi ben taki dati nomo, vo oenoe ziel moe finni boen.

35. Johannes ben de wan krin en letti kandra, en a ben boen na oenoe, vo plisiri na ini da skyn vo hem wan pikin piesi tem.

36. Ma mi habi wan moro bigi getuigenis, leki di vo Johannes.

Bikasi, dem wroko, disi mi tata ben gi mi, vo mi doro dem, dem srefi wroko, di mi doe, dem getuige vo mi, taki, mi tata ben seni mi.

37. En mi tata, disi ben seni mi, hem srefi ben getuige toe vo mi. Oen no ben jeri hem stem nooiti wantem, en hem fesi oen no ben si toe.

38. So srefi da woord vo hem oen no habi so na oen ini, vo a tan alatem; bikasi oen no bri bi da soema, disi hem ben seni.

39. Soekoe na ini boekoe! bikasi na hem ini tog oen denke vo habi da liebi vo teego; en so a de, da boekoe de getuige vo mi.

40. Ma na mi oen no wani kom, vo oen teki liebi.

41. Mi no soekoe *nem* na liebisoema.

42. Ma mi sabi oenoe, oen no habi da lobbi vo Gado na ini oen hatti.

43. Mi ben kom na mi tata nem, ma oen no teki mi; te wan trawan kom na hem eigen nem, hem oer sa teki.

44. Fa oenoe kan bri bi, di oen soekoe nem vo oen srefi, wan na trawan? Ma da nem, disi de vo Gado wawan, dati oen no soekoe!

45. Oen no moe denke, mi sa go klage oen na mi tata; no, wan trawan de, disi sa klage oen, da Moses srefi, disi oen teki alatem, meki oen srefi bigi.

46. Efi oen ben bibri Moses, dan oen ben sa bibri mi toe; bikasi vo mi a ben skrifi.

47. Ma efi oen no bibri, sani hem ben skrifi, fa oen sa bibri dem woord vo mi ?

Kap. 6.

Jesus gi 5000 soema njanjam. A de waka na tapo wan zee. A de taki vo da reti liebi - brede, ro hem skin en broedoe.

Na baka Jesus gowei na ini wan sipi, a koti da zee vo Galilea abra, disi de da zee vo Ti-berias toe.

2. En wan bigi hipi soema waka go na hem baka; bikasi dem ben si dem wonderwroko, disi a ben doe na dem sikiman.

3. We, dati meki Jesus go na tapo wan bergi, na dapee a go sidom, hem nanga hem disciple.

4. Ma da Paaska, wan feest vo ~~dem~~ djoe, ben de klosibei.

5. We, di Jesus hopo hem hai en di a si, so meni soema kom na hem, a taki na Filippus: 'Pee wi sa bai brede, vo dem soema dia kan njam ?

6. Ma dati a taki nomo, vo tesи hem; bikasi a sabi boen, sani a wani doe.

7. Filippus piki hem: Vo toe-hondro sren brede no sa nofo, alwas i briwan sa teki wan pikin piesi nomo.

8. En wan vo hem disciple, da Andreas, Simon Petrus brara, taki gi hem.

9. Wan boi de, disi habi fei-brede nanga toe fisi; ma sani dati kan helpi vo so meni soema ?

10. Jesus taki: Meki ala soc-ma go sidom! Da plesi ben habi foeloe grasi. We, dem go sidom, en dem ben de omtrent feisi doezend soema.

11. Dan Jesus teki dem brede, a danke, gi na dem disciple, en dem disciple platie gi dem soema, disi sidom; so srefi vo dem fisi toe, (dem kisi) so meni leki dem wani.

12. Na baka di dem njam nofo, a taki gi dem disciple: Go, piki dem sakasaka, disi libi abra, vo no wansani pori.

13. En dem go piki, dem foeloe twalf baskita nanga 'sakasaka, disi ben libi abra vo dem feisi brede, disi dem soema ben njam.

14. We, di dem soema si da wonderwroko, disi Jesus doe, dem taki: Troe, da soema dia de da profet, disi moe kom na grontapo.

15. Ma di Jesus si, dem wani kom kisi hem nanga tranga, vo meki hem tron koning, a gowei ageen na tapo da bergi, hem wawan.

16. Na sabatem dem disciple drai go na zeekanti;

17. En dem go na ini sipi, vo koti abra go na Kapernaum. Ma a ben doengroe kaba, en Jesus no ben kom nanga dem.

18. Now wan tranga winti hopo, a meki da zee kom kras i vo troe.

19. En di dem ben waka omtrent twenti na feisi ofoe dritten-tien stadia, dem si Jesus waka na

tapo da zee, a kom moro klosibei na da pipi, en dem kom frede.

20. Ma hem taki gi dem: No frede! da mi.

21. Dan dem teki hem na ini da pipi nanga pliširi; en wantem da pipi kisi sjoro toe, dapee dem ben de vo go.

22. Deibroko ala dem föeloe soema, disi tanapoe na abrasei vo da zee, di dem si, no wan tra pipi ben de dapee, boiti da wan, disi dem disciple vo hem ben go na ini, en (di dem sabi) Jesus no ben go nanga hem disciple na ini da pipi, ma dem disciple wawan ben gowei;

23. (Ma ala dati som tra pipi vo Tiberias ben kom klosibei na da plesi, dapee dem ben njam da brede, disi Masra ben blesi);

24. We, di dem soema si, Jesus no de dapee en dem disciple no de toe, vo da hede dem srefi toe go na ini pipi, en dem kom na Kapernaum, vo soekoe Jesus.

25. En di dem finni hem na tra sei vo da zee, dem taki gi hem: Rabbi! hoetem joe kom dia?

26. Jesus piki dem, a taki: Vo troe troe, mi taki gi oen: Oen no kom soekoe mi, vo di oen ben si wonderwroko, ma disi oen ben njam vo da brede, en di oen ben kisi nofo.

27. No soekoe njanjam, disi de go pori, ma disi de holi tee na ini da liebi vo teego, disi Soemapikien sa gi oen; bikasi da hem Gado tata ben marki, (leki da Messias).

28. Dem taki gi hem: Sani wi sa doe, vo wi wroko Gado wroko?

29. Jesus piki dem, a taki: Dati da Gado wroko, vo oen bri bi na hem, disi a ben seni. 30. Now dem taki gi hem: Hoe marki joe doe dan, vo wi kan si en bri bi? Hoe wroko joe de wroko?

31. Dem tata vo wi ben njam manna na woestein, leki dem skrifi: A ben gi dem hemel brede vo njam.

32. Now Jesus taki gi dem: Troe troe, mi taki gi oen: A no Moses ben gi oen da brede vo hemel, ma mi tata de gi oen da reti brede vo hemel.

33. Bikasi dati de da Gado brede, disi komopo na hemel, en disi de gi ala soema liebi.

34. Dem taki gi hem: Masra! gi wi so wan brede dan alatem.

35. Ma Jesus taki gi dem: Da mi de da brede vo liebi; disoema kom na mi, hem no sa hangri nooit; en disoema bri bi na mi, hem no sa drewatra moro.

36. Ma mi taki gi oen kaba, oen ben si mi, en tog den no bri bi.

37. Alasani disi mi tata de gi mi, dati de kom na mi; en da soema, disi de kom na mi, mi no so jagi hem.

38. Bikasi mi komopo na hemel, no vo doe mi wani, ma vo doe mi tata wani, disi ben seni mi.

39. We, dati de da wani vo tata, disi ben seni mi, vo mi no

lasi wan vo ala dem, disi hem gi mi, ma vo mi wieki dem na da laatste dei.

40. Troe, dati de da wani vo hem, disi ben seni mi, vo ibriwan, disi de si hem pikien, en disi bri bi na hem, moe habi da liebi vo teego; en mi sa wieki hem na da laatste dei.

41. Ma dem djoe kom mandi vo dati, disi a taki: Mi de da brede, disi komopo na hemel.

42. En dem taki: Da soema dia, a no Jesus, da pikien vo Josef? wi no sabi hem tata en mama? Fa a taki dan: Mi komopo na hemel?

43. Jesus piki dem, a taki: No mandi vo dati!

44. No wan soema kan kom na mi, so langa mi tata, disi ben seni mi, no hali hem kom; en mi sa wieki hem na da laatste dei.

45. Dem skrifi na ini dem profeti boekoe: Gado srefi de leri ala soema. We, ibriwan, disi de jeri en leri dati na tata, hem de kom na mi.

46. Mi no taki, wan soema ben si tata, boiti hem, disi de vo Gado; hem ben si da tata.

47. Vo troe troe, mi taki gi oen: Da soema, disi bri bi na mi, hem habi da liebi vo teego.

48. Mi de da brede vo liebi.

49. Dem tata vo oen ben njam manna na woestein, ma tog dem ben dede.

50. Dia de da brede, disi komopo na hemel, vo no wan soema moese dede, disi njam hem.

51. Mi de da liebi - brede, disi komopo na hemel; disoema njam vo disi brede, hem sa liebi teego. En da brede, disi mi sa gi, dati da mi skin, disi mi sa gi vo ala soema liebi.

52. Now dem djoe bigin stry nanga makandra, dem taki: Fa hem kan gi wi hem skin vo njam?

53. Ma Jesus taki gi dem: Vo troe troe, mi taki gi oen: Efi oen no sa njam da skin vo Soem apikien, en efi oen no dringi hem broedoe, dan oen no habi liebi na oen ini.

54. Disoema njam mi skin, dringi mi broedoe, hem de habi da liebi vo teego, en mi sa wieki hem na da laatste dei.

55. Bikasi mi skin de wan reti njanjam, en mi broedoe de wan reti dranki.

56. Disoema njam mi skin, dringi mi broedoe, hem de liebi na mi ini, en mi (de liebi) na hem ini.

57. So leki da liebi tata ben seni mi, en leki tata de meki mi liebi; so srefi mi sa meki da soema liebi, disi de njam mi (skin).

58. Dati de da brede, disi komopo na hemel; no so leki dem tata vo oen ben njam manna, en tog dem ben dede; disoema njam disi brede, hem sa liebi teego.

59. Ala disi tori Jesus taki, di a ben leri na ini da kerki vo Kapernaum.

60. Ma foeloe vo hem disciple, di dem jeri dati, dem taki:

Dati de wan tranga leri, hoe-soema kan jeri dati ?

61. Ma di Jesus sabi na ini hem hatti, dem disciple vo hem mandi vo dati, a taki gi dem: So? vo dati oen mandi?

62. Ma fa a sa de dan, te oen sa si Soemapikien hopo go, da-peè a ben de fositem?

63. Da Jeje, hem de gi liebi; da skin no kan helpi wansani. Dem woord, di mi de taki nanga oenoe, dem de Jeje en liebi.

64. Ma som soema de na oen mindri, disi no bibri. Bikasi sinsi bigin Jesus ben sabi boen, hoedisi no bibri en hoedisi sa tori hem.

65. En a taki: Vo da hede mi ben taki gi oenoe, no wan soe-ma kan kom na mi, efi mi tata ne gi hem da tranga.

66. Sinsi datem foeloe vo hem disciple drai baka, dem no waka moro nanga hem.

67. Now Jesus haksi dem twalf disciple: Hoefasi, oenoe wani gowei toe?

68. Simon Petrus piki hem: Masra! na hoesoema wi sa go dan? Joe habi woord vo da liebi vo teego?

69. En wi bibri en sabi troe, joe de Kristus, da pikien vo da liebi Gado.

70. Jesus piki dem: Mi no ben verkiesi oen twalfoe? En tog wan vo oen de wan didiebri.

71. Dati a taki vo Judas Iska-riot, Simon pikien; bikasi hem tori Jesus na baka, en a ben de wan vo dem twalf (disciple).

Kap. 7.

Dem famili vo Jesus na bibri no hem. Jesus go na Jerusalem, na da feest vo dem pinahoso. Dem soema stry nanga makandra, hoesoema da Jesus.

Na baka Jesus waka rontoe na Galilea; bikasi na Judea a no ben wani waka rontoe moro, vo di dem djoe ben soekoo vo kili hem.

2. En di da djoe-feest vo dem pinahoso ben de klosibei;

3. Vo da hede dem brara vo hem taki gi hem: Komoto dia, go janda na Judea, vo dem discipole vo joe si dem wroko toe, disi joe doe.

4. No wan soema, disi soekoe, ala soema moe taki vo hem, sa doe wansani kibrifasi. Efi joe kan doe so sani, go sori joe srefi na kondre dan!

5. Bikasi dem brara vo hem no ben bibri toe na hem.

6. Ma Jesus taki gi dem: Mi tem no kom jete; ma da tem vo oenoe de alatem.

7. Nanga oenoe dem kondre soema no kan mandi; ma *mi* dem no kan si na hai; bikasi *mi* taki waarheit vo dem, taki, dem wroko de ogri.

8. Meki oenoe wawan go (na Jerusalem) na da feest; mi no sa go jete na disi feest; bikasi mi joeroe no kisi jete.

9. Di a taki so gi dem, a tan na Galilea.

10. Ma na baka, di dem brara vo hem go kaba, hem srefi teki pasi toe, vo go njam da feest;

- ma a no waka publiki, ma leki na kibrifasi.
11. We, na da feest dem djoe soekoe hem, en dem taki: 'Pee da soema de?
12. En wan bigi takitaki hopo na mindri ala dem soema vo hem hede. Som taki: A de wan hoen soema; trawan taki: No, a de kori soema.
13. Ma tog no wan soema taki so vry vo hem; bikasi dem frede dem djoe.
14. Na baka di da feest pasa hafoe kaba, Jesus hopo ge na ini temple, a leri soema.
15. En dem djoe verwondroe, dem taki: Fa da soema sabi boekoe! kaba tog a no leri domine?
16. Jesus piki dem, a taki: Da leri vo mi no de vo mi srefi, ma vo hem, disi ben seni mi.
17. Efi wan soema hangri vo doe hem wani, dan hem srefi sa si, efi da leri de vo Gado, ofoe somtem mi de taki vo mi srefi.
18. Da soema, disi taki vo hem srefi, hem de soekoe bigi nem vo hem srefi; ma da soema, disi soekoe bigi nem vo da soema, disi ben seni hem, hem de lobbi waarheit en no wan kroekoetoe de na hem.
19. A no Moses ben gi oen da wet? En tog no wan vo oen doe da wet. Fa oen soekoe vo kili mi dan?
20. Dem alamal piki hem, dem taki: Joe habi wan didiebri! Hoesoema de soekoe vo kili joe?
21. Jesus piki dem, a taki: Wan enkli wroko mi ben doe, kaba a dangra oen alamal.
22. Moses ben gi oen da besneide, (alwasi a no Moses potti hem, ma dem ouroe tata) en tog oen besneide soema na Saba srefi.
23. We, efi wan soema kan kisi da besnyde na Saba, sondro oen broko da wet vo Moses: fa oen mandi mi dan, di mi ben meki wan heeli soema kom gezond na Saba?
24. Oen no moe kroetoe so leki a *sori*; na soema hai; ma oen moese kroetoe wan reti kroetoe.
25. Now som soema vo Jerusalem taki: Dati no de da soema, disi dem ben soekoe vo kili?
26. En loekoe! a de taki so vry, sondro dem taki wansani gi hem. Somtem now dem gran-soema vo wi kom si troe, hem da Kristus?
27. Vo da soema dia wi sabi, 'pee a komopo; ma te Kristus sa kom, dan no wan soema sa sabi, 'pee a komopo.
28. Now Jesus hopo hem stem tranga na ini temple, a leri dem, taki: Ja, oen sabi mi, en oen sabi toe, 'pee mi komopo, ma tog mi no kom vo mi srefi; ma hem, disi no lei, ben seni mi, hem oen no sabi.
29. Ma mi sabi hem; bikasi na hem mi komopo, en hem ben seni mi.
30. Now dem soekoe vo kisi hem, ma tog no wan soema potti han na hem; bikasi hem joeroe no ben kom jete.
31. Ma foeloe vo dem soema bri bi na hem, en dem taki:

Hoefasi? te Kristus sa kem, hem
sa doe moro wonderwroko, leki
disi doe?

32. En dem Fariseman jeri,
foeloe soema taki so vo Jesus;
vo da hede dem Fariseman en
grandomine seni skoutoe, vo go
kisi Jesus.

33. Ma Jesus taki gi dem:
Wan pikin tem mi sa tan jete
nanga oenoe; na baka mi sa go
na hem, disi ben seni mi.

34. Oen sa soekoe mi, ma
oen no sa finni mi; en oen no
kan kom toe, dapee mi de.

35. Now dem djoe taki' na
makandra: Na hoepee da soema
wani go dan, vo wi no moe finni
hem? Somtem a wani go na
dem grieki, disi de liebi panja
(na ala kondre)? somtem a wa-
ni leri dem grieki?

36. Hoe tori dati, di a taki:
Oen sa soekoe mi, ma oen no
sa finni mi; en dapee mi de, na
dapee oenoe no kan kom?

37. Ma na da laatste feestedei,
disi bigi moro leki dem trawan,
Jesus hopo, a taki nanga tranga
stem: Disoema drewatra, meki
a kom na mi en dring!

38. Disoema bri bi na mi, na
ini so wan soema skin-boekoe
taki - riba vo liebi watra sa
komopo.

39. Dat Jesus taki vo da Jeje.
disi dem soema sa kisi, disi bri bi
na hem; bikasi dem no ben kisi
santa Jeje jete, vo di Jesus no
ben hopo go na hem glori jete.

40. We, foeloe vo ala dem
soema, disi ben jeri da preki,

dem taki: Troe, da soema dia
de da profet!

41. Trawan taki: Da Kristus
srefi. Trawan ageen taki: Hoe-
fasi, na Galilea Kristus moe
komopo?

42. Boekoe no taki, na David
famili Kristus sa komopo? en
na da pikien foto Betlehem, da-
pee David ben liebi?

43. Da so dem soema alamat
platie vo hem hede.

44. Som vo dem ben hangri
vo go kisi hem; ma tog no wan
soema potti han na hem.

45. We, di dem skoutoe kom
baka na dem grandomine en
Fariseman, dem taki gi dem:
Vo san hede oen no tjari hem
kom?

46. Dem skoutoe piki: Nooit-
wan soema ben taki so, leki disi
soema.

47. Dem Fariseman piki dem:
Hoefasi, a kori oenoe toe?

48. Oen si wan vo dem gran-
soema ofoe Fariseman bri bi na
hem?

49. Dem soso laage soema
dia, disi no sabi wansani vo da
wet-heloe vo dem!

50. Now Nikodemus, disi ben
kom na Jesus wan neti, en disi
ben de vo dem (gransoema) toe,
taki gi dem:

51. Hoefasi, da wet vo wi de
vonis wan soema, bifo dem hak-
si en onderzoekoe hem, en so
langa dem no sabi, sani a ben
doe?

52. Dem piki hem, taki: So?
joe de vo Galilea toe? Soekoe

na ini boekoe, joe sa si, na Galilea no wan profet hopo.

53. En dem alamat gowei na dem hoso.

Kap. 8.

Vo da oeman, disi dem Fariseman ben finni na soetadoe. Jesus taki ro hem perzon en wroko. Dem djoewani kili hem nanga stoon.

Ma Jesus go na da olyfbergi.

2. En deibroko mamantem a kom baka na ini temple, dapee ala soema kom na hem; en hem go sidom, leri dem.

3. Ma dem meester vo wet nanga dem Fariseman tjari wan oeman kom na hem, disi dem ben finni nanga soetadoe; en dem potti hem reti mindri dapee,

4. Dem taki gi hem: Meester! da oeman dia dem finni nanga soetadoe, di djoesnœe dem ben kisi hem.

5. Moses skrifi gi wi na ini da wet, taki, so seema dem moese kili nanga stoon: sani joe taki vo dati?

6. Ma dem haksi hem dati nomo, vo tesi hem, en vo dem finni wansani vo go klage hem. Ma Jesus boekoedom, a skrifi nanga hem finga na gron.

7. En di dem holi doro vo haksi hem, a hopo baka, a taki gi dem: Da soema vo oenoe, disi no habi zondoe, meki hem frangi da fosi stoon na da oeman tapo.

8. En dan a boekoedom ageen, a skrifi na gron.

9. Ma di dem jeri dati, dem alamat go na doro, wan na tra-

wan baka, dem gransoema so boen, leki dem laagewan; bikasi dem konsensi fom dem; en so dem libi Jesus wawan nanga da oeman, so leki dem ben potti hem na mindri de.

10. We di Jesus hopo, en dia no si wan soema, boiti da oeman, a taki gi hem: Oeman! Pee dem soema de, disi ben klage joe? No wan soema verdoem joe?

11. Da oeman taki: Masra! no wan. En Jesus taki gi hem: Dan mi no sa verdoem joe toe: go na hoso, en no doe zondoe moro!

12. Wan tra leisi Jesus leri dem ageen, a taki: Mi de da letti vo kondre; disoema disi waka kom na mi baka, hem no sa waka na ini doengroe, ma a sa habi da letti vo liebi.

13. Now dem Fariseman taki gi hem: Joe de getuige vo joe srefi; da getuigenis vo joe a no troe.

14. Jesus piki dem, a taki: Alwas mi getuige vo mi srefi, tog da getuigenis vo mi de troe; bika mi sabi, 'pee mi komopo, en 'pee mi de go; ma oenoe no sabi, 'pee mi komopo, en 'pee mi de go.

15. Oenoe de kroetoe na liebi soema fasi; mi no de kroetoe wan soema.

16. Ma efi mi kroetoe wan soema, dan da kroetoe vo mi de reti; bikasi mi no de mi wawan, ma mi de nanga mi tata, disi ben seni mi.

17. Na ini da wet vo oen dem taki waerheit; en sani mi ben jeri na hem, dati mi taki na grontapo.

18. We, mi srefi de getuige vo mi srefi, en mi tata, disi ben seni mi, getuige toe vo mi.

19. Now dem taki gi hem: 'Pee joe tata de? Jesus piki: Oen no sabi mi, en mi tata oen no sabi toe; efi oen ben sabi mi, oen ben sa sabi mi tata toe.

20. Dem woord Jesus ben taki na sei da kerkibus, di a leri soema na ini temple; ma no wan soema potti han na hem; bikasi hem joeroe no ben kisi jete.

21. Dan Jesus taki gi dem: Mi de gowei, en oenoe sa soekoe mi; ma oen sa dede na ini oen zondoe. Dapee mi de go, na dapee oenoe no kan kom.

22. Dem djoe taki: Somtem a wani kili hem srefi, di a taki: Dapee mi de go, dapee oenoe no kan kom?

23. Ma hem taki gi dem: Oenoe de vo ondrosei dia, ma mi de vo tapo; oenoe de vo disi grontapo, ma mi no de vo disi grontapo.

24. Vo da hede mi ben taki gi oen, oen sa dede na ini oen zondoe; troe, efi oen no bri bi, mi srefi de da soema, dan oen sa dede na ini oen zondoe.

25. Now dem taki gi hem: We, hoesoema joe de dan? Jesus piki dem: So leki mi ben taki gi oen na bigin, da srefi soema mi de.

26. Mi habi foeloesani vo taki en vo kroetoe nanga oenoe; ma hem, disi ben seni mi, hem de

27. Ma dem no verstaat dati, disi a taki nanga dem vo hem tata.

28. Vo da hede Jesus taki gi dem: Te oen hopo Soemapikien kaba, dan oen sa kom sabi, taki, da mi, en fa mi no doe wansani vo mi srefi; ma so leki mi tata ben leri mi, da so mi de taki.

29. En hem, disi ben seni mi, de nanga mi. Tata no libi mi wawan; bikasi mi doe alatem, sani disi boen na hem.

30. Di Jesus taki so, foeloe soema kom bri bi na hem.

31. Vo da hede Jesus taki gi dem djoe, disi bri bi na hem: Efi oen sa tan na ini da leri vo mi, dan oen sa de reti disciple vo mi.

32. Dan oen sa kom sabi da waarheit, en da waarheit sa meki oen (kom) fri.

33. Now dem piki hem: Wi de pikien vo Abraham; nooit wi ben de slavoe vo wan soema. Fa joe kan taki dan: oen sa kom fri?

34. Jesus piki dem: Vo troe troe, mi taki gi oen: Da soema, disi doe zondoe, hem de wan slavoe vo zondoe.

35. We, wan slavoe no tan na ini hoso tee alatem; ma da pikien tan alatem.

36. We, efi da pikien de meki oen kom fri, dan oen de fri troe troe.

37. Mi sabi, oen de vo Abraham famili; ma tog oen de soe-

koe vo killi mi; bikasi oen no teki da leri vo mi na ini oen hatti.

38. Mi de leri, sani disi mi ben si na mi tata; ma oenoe doe, sani disi oen ben si na oenoe tata.

39. Dem piki hem, taki: Wi tata, da Abraham. Jesus taki gi dem: Efi oen de Abraham pikien, dan oen sa doe Abraham wroko toe.

40. Ma now oen de soekoe vo kili mi; mi, di ben leri oen da waarheit, disi mi ben jeri na Gado srefi. Sosani Abraham no ben doe.

41. Oenoe doe dem wroko vo oen tata. Dem taki gi hem: Wi no de hoeroe-pikien; wi habi wan tata, da Gado.

42. Jesus taki gi dem: Efi Gado de oen tata, dan oen sa lobbi mi; bikasi na Gado mai komopo; mi no ben kom vo mi srefi, ma hem ben seni mi.

43. Vo sani hede oen no sabi mi tongo dan? Di oen no kan verdrage dem leri vo mi.

44. Didiebri de oen tata; en dasani disi boen na oen tata, dati oen wani doe. Hem de wan kili man sinsi bigin, en a no ben tan na ini waarheit; bikasi waarheit no de na hem ini. Te a taki leitor, dan a taki, sani disi de na ini hem hatti; bikasi hem de wan leiman, en da tata vo dem leiman.

45. Ma mi oen no bri bi, vo di mi de taki waarheit.

46. Hoesoema vo oen kan sori mi wan zondoe? We, efi mi taki waarheit, vo san hedo oen no bri bi mi dan?

47. Disoema disi de vo Gado, hem de jeri Gado woord; we, di oen no de vo Gado, vo da hede oen no jeri hem.

48. Now dem djoe piki hem, dem taki: We, wi no ben taki reti? joe de wan Samaria soema, en joe habi didiebri?

49. Jesus piki: Mi no habi didiebri; ma mi respeki mi tata; ma oenoe no respeki mi.

50. Mi no de soekoe mi respeki, ma wan trawan de, disi de soekoe hem, en disi de kroetoe reti.

51. Vo troe troe, mi taki gi oen: Efi wan soema sa doe so, leki mi leri, hem no sa si dede teego.

52. Dem djoe taki gi hem: Now wi si krin krin, didiebri habi joe. Abraham dede kaba, en dem profet toe, en tog joe taki: Efi wan soema doe, leki mi leri, hem no sa si dede teego.

53. Joe bigi moro leki wi tata Abraham, disi dede? en leki dem profet, disi dede toe? Sani joe denke vo joe srefi?

54. Jesus piki: Efi mi srefi meki mi srefi bigi, dan da bigi vo mi de noti; ma mi tata, disi oen taki, hem da oen Gado, hem de gi mi bigi nem.

55. Oenoe no sabi hem, ma mi sabi hem; en efi mi taki, mi no sabi hem, dan mi sa de wan leiman, leki oenoe. Ma mi sabi hem, en mi doe hem woord.

56. Oen tata Abraham ben plisiri vo troe, di a sabi, hem sa si da dei vo mi; en a ben si

hem troe, en dati ben doe hem (Siloa, dati taki: Ben seni.)
plisiri.

57. Now dem djoe taki gi We, da soema go dapee, a wasi
hem: Joe no ouroe vyftig jari hem fesi, en nanga krin hai a
jete, kaba joe ben si Abraham? kom baka.

58. Jesus taki gi dem: Vo 8. Ma dem buurti vo hem,
troe troe, mi taki gi oenoe, bifo nanga dem, disi ben sabi hem
Abraham ben de, mi ben de. fosi, di a ben blinde, dem taki:
Dati a no da soema, disi ben

59. Now dem hopo stoon, vo sidom dia, begi moni?
fringi na hem tapo; ma Jesus 9. Som vo dem taki: Ja, da
kibri hem srefi, a komoto na ini hem; trawan taki: a de geersi
temple, a pasa reti na dem min- hem. Ma hem srefi taki: Ja,
dri, en so a gowei vo hem. da mi.

Kap. 9.

Jesus helpi wan soema, disi gebore blinde.

Di Jesus pasa gowei, a si wan soema, disi gebore blinde.

2. En dem disciple haksi hem, dem taki: Rabbi! hoesoema ben doe ogri? hem srefi, ofoe hem tata en mama? disi a gebore blinde.

3. Jesus piki: Dati no kom vo hem zondoe, en no vo hem tata en mama toe, ma (a kom so,) vo nanga da soema dem wroko vo Gado moe kom na krin.

4. Mi moese wroko dem wroko vo hem, disi ben seni mi, so langa dei krin jete; bikasi da neti de go kom, disi no wan soema kan wroko.

5. So langa mi de na grontapo, mi de da letti vo grontapo.

6. Di a taki so, dan a spiti na gron, a meki wan pappa vo da doti, en dan a lobbi da pappa na da blinde soema hai,

7. A taki gi hem: Go wasi joe fesi na ini da kong Siloa.

(Siloa, dati taki: Ben seni.)
We, da soema go dapee, a wasi
hem fesi, en nanga krin hai a
kom baka.

8. Ma dem buurti vo hem, nanga dem, disi ben sabi hem fosi, di a ben blinde, dem taki:
Dati a no da soema, disi ben sidom dia, begi moni?

9. Som vo dem taki: Ja, da hem; trawan taki: a de geersi hem. Ma hem srefi taki: Ja, da mi.

10. Now dem taki gi hem: We, fa joe hai kom hopo dan?

11. Hem piki, taki: Wan soema, disi dem kali Jesus, hem meki wan pappa, lobi na mi hai, a taki: Go na da kong Siloa, en wasi joe fesi! We, mi go dapee, mi wasi, en mi hai kom krin.

12. Now dem haksi hem: 'Pee da soema de? Hem taki: Mi no sabi.

13. Now dem teki da soema, disi ben de blinde fosi, tjari go na dem Fariseman.

14. Ma dati ben de na wan Saba, disi Jesus ben meki da pappa, hopo da soema hai.

15. En dem Fariseman haksi hem wantron moro ageen, fa a ben kisi hem hai baka. Da soema taki gi dem: Pappa a teki, potti na mi hai, dan mi go wasi mi fesi, en so mi kisi mi hai baka.

16. Now som vo dem Fariseman taki: Da soema no de vo Gado, bikasi a no holi Saba. Ma dem trawan taki: Fa wan zon-doe soema kan doe so bigi mar-

ki ? En so dem srefi kisi trobi mi ben de blinde, en now mi kan si.

17. Na baka dem haksi da blinde soema ageen: Sani *joe* taki vo da soema, disi ben hopo *joe* hai? Hem taki: A de wan profet.

18. Now dem djoe no wani bri bi srefi, taki a ben blinde, en a ben kisi hem hai baka, tee na baka dem kali da soema tata en mama kom, disi ben blinde,

19. En dem haksi dem, taki: Hoefasi, dati da oen pikien, disi oen taki, a gebore blinde? Fa a kan si noja?

20. Da tata en mama piki dem, taki: Wi sabi, a de wi pikien, en wi sabi toe, a gebore blinde;

21. Ma fa a kisi hem hai baka noja, dati wi no sabi; wi no sabi toe, hoesoema ben hopo hem hai. Hem srefi de ouroe nofo; haksi hem, meki hem srefi taki.

22. Da so hem tata en mama taki, vo di dem ben frede dem djoe. Bikasi dem djoe ben meki barki kaba, efi wan soema sa taki, Jesus hem da Kristus, dem sa poeloe da soema na kerki.

23. Vo da hede hem tata en mama taki: A de ouroe nofo, haksi hem srefi.

24. Na baka dem kali da soema vo toetron, disi ben blinde, en dem taki gi hem: Gi Gado respeki! wi sabi, da soema dia de wan zondoe soema.

25. Hem piki, taki: Efi a de wan zondoe soema, dati mi no sabi; ma da *wansani* mi sabi, pikien vo Gado?

26. Now dem haksi hem ageen: San a doe joe dan? fa a ben hopo joe hai?

27. Hem piki dem: Mi taki gi oen kaba; ma oen no wani jeri; vo san hede oen wani jeri dasani wantron moro? Somtem oenoe toe wani tron disciple vo hem?

28. Now dem floekoe da soema, dem taki: No, *joe* de hem disciple; ma wi de Moses disciple.

29. Wi sabi, nanga Moses Gado ben taki; vo disi dia wi no sabi, pee a komopo.

30. Da soema piki dem, a taki: Dati de wan verwondroe sani, disi oen no sabi, pee a komopo, en tog a ben hopo mi hai.

31. Ma wi sabi, Gado no jeri zondoe soema; ma da soema, disi frede Gado en disi doe hem wani, da hem a de jeri.

32. Sinsi kondre de wi no jeri jete, wan soema ben hopo so wan soema hai, disi gebore blinde.

33. Efi da soema no de vo Gado, a no ben kan doe so wan sani.

34. Dem piki hem, taki: *Joe* gebore na ini zondoe krin krin, kaba joe wani leri wi? En dem troesoe hem na doro.

35. We, di Jesus jeri, dem ben troesoe da soema na doro, en di a miti hem baka, a haksi hem: Hoefasi, *joe* bri bi na da pikien vo Gado?

36. Hem piki, taki: Masra, hoeſeema dati? vo mi kan bribi na hem.

37. Jesus taki gi hem: Joe si hem kaba; da soema, disi de taki nanga joe, da hem srefi.

38. Hem taki; Masra, mi de bribi; en so a fadom, anbegi hem.

39. En Jesus taki: Mi kom na disi grontapo, vo holi kroetoe; vo dem soema, disi no kan si, kisi krin hai; en vo dem, disi kan si, tron blinde.

40. We, dati som vo dem Fariseman jeri, disi ben de da-pee nanga hem, en dem haksi hem: Hoefasi, wi de blinde toe?

41. Jesus taki gi dem: Efi oen ben blinde, dan oen no ben habi zondoe; ma di oen taki, oen hai de krin, vo da hede oen tan na ini oen zondoe.

Kap. 10.

Vo da boen herder en dem skaap vo hem. Dem djoewani kili Jesus nanga stoon.

Wo troe troe, mi taki gi oen: Da soema, disi no de go na ini da skaapoepen na ini da reti doro, ma a soekoe wan tra pasi vo go na ini, hem de wan foefoerman en kiliman.

2. Ma da soema, disi de go na ini da reti doro, hem de wan herder vo dem skaap.

3. Te hem kom, djoesnoe waktiman hopo doro gi hem, en dem skaap de jeri hem stem; a de kali dem skaap vo hem nanga nem, en so a tjari dem go na doro (na sabana).

4. En te a tjari dem go na doro, dan hem srefi waka go na dem fesi, en dem skaap waka na hem baka; bikasi dem sabi hem stem.

5. Ma te wan trawan kom, dem no de go na hem baka, ma dem ronwei vo hem; bikasi dem no sabi da vreemde soema stem.

6. Da gelykenis Jesus taki gi dem; ma dem no verstaan, sani hem wani taki gi dem nanga dati.

7. Vo da hede a taki wan-tron moro gi dem: Troe troe, mi taki gi oenoe, mi srefi de da doro vo dem skaap.

8. Ala dem, disi ben kom biffo mi, ben de foefoerman en kiliman; ma dem skaap no ben jeri na dem.

9. Mi srefi de da doro. Disoema kom na mi, go na ini, hem ziel sa finni boen liebi; a sa waka go na ini, komoto baka, finni hem njanjam.

10. Wan foefoerman de kom vo foefoer wawan, en vo kili en vo pori.

11. Ma mi ben kom, vo dem habi liebi en ala boensani nofo.

12. Mi de da boen herder. Da boen herder de gi hem liebi abra vo dem skaap. Ma wan joeroe-soema, disi no de herder, en disi dem skaap no de vo hem srefi, te hem si, tigri de kom,

djoesnoe a libi dem skaap, a ronwei; en dan da tigri de kisi en panja dem skaap.

13. Da joeroe-soema ronwei vo hem; bika a de wan joeroe-soema, en dem skaap no hati hem.

14. Mi de da boen herder; mi sabi dem, disi de vo mi, en dem sabi mi toe.

15. So leki mi tata sabi mi, en mi sabi hem; en mi de gi mi liebi abra vo dem skaap hede.

16. En mi habi tra skaap jete, disi no de vo disi pen; ma mi sa tjari dem kom na ini toe; en dan so *wan* herder nanga *wan* hiepi nomo sa de.

17. Vo da hede mi tata lobbi mi, di mi de gi mi liebi abra, vo mi teki hem baka.

18. No wan soema de teki poeloe mi liebi; mi srefi de gi hem abra. Mi habi magti, vo gi hem abra, en mi habi magti toe, vo teki hem baka. Da gebod mi ben kisi na mi tata.

19. Vo dem woord hede dem djoe kisi trobi ageen makandra.

20. Foeloe vo dem taki: Wan didiebri de na hem ini, a de lau; sani oen tanapoe de jeri hem?

21. Trawan ageen taki: Wan soema, disi wan didiebri de na hem ini, no kan taki so. Wan didiebri sa man; vo hopo blinde soema hai?

22. Da srefi tem dem ben habi da verjari-feest vo temple na Jerusalem; en a ben de na kou-roetem.

23. En di Jesus waka koiri na ini temple na ini da gadri vo Salomo,

24. Dem djoe kom rontoe hem dapee, dem taki gi hem: Hoe langa joe drai wi so? Efi joe de Kristus, taki reti dan gi wi!

25. Jesus piki dem: Mi taki gi oen kaba, ma oen no bri bi. Dem wroko, di mi doe na mi tata nem, dem de getuige vo mi.

26. Ma oen no bri bi; bikasi oen no de mi skaap, so leki mi taki gi oen kaba.

27. Dem skaap vo mi de jeri mi stem, en mi sabi dem, en dem de waka na mi baka;

28. En mi de gi dem da liebi vo teego; nooit wantem dem sa lasi, en no wan soema sa poeloe dem na mi han.

29. Mi tata, disi ben gi mi dem, hem de bigi moro alasani; en no wan soema kan poeloe dem na mi tata han.

30. Mi nanga tata de wan.

31. Now dem djoe hopo stoon ageen, vo kili hem.

32. Ma Jesus piki dem: So meni boen wroko mi ben sori oen nanga da tranga vo mi tata; we, vo hoe wroko hede oen wani kili mi dan?

33. Dem djoe piki hem: Vo wan boen wroko hede wi no wani kili joe; ma vo di joe holi Gado vo spot; bikasi tog joe de wan liebisoema, kaba joe meki joe srefi Gado.

34. Jesus piki dem: Dem no skrifi na ini da wet vo oenoe: Mi ben taki, oen de Gado?

35. We, efi Gado kali *dem* soema Gado, disi a ben seni da mofo vo Gado gi, en tog no wan soema kan poeloe de woord baka na ini boekoe:

36. Fa oen kan taki dan na *hem*, disi tata srefi ben wye, en

disi a ben seni kom na grontapo : da soema , disi joe lobbi , lidom siki .

joe holi Gado vo spot ? nemo di

mi ben taki : Mi de Gado pikien .

37. Efi mi no doe dem wroko vo mi tata , dan oen no ha vo bibri mi ;

38. Ma efi mi doe dem , we bibri dem wroko dan , efi oen no wani bibri mi srefi ; vo oen kom sabi en bibri , tata de na mi ini , en mi de na hem ini .

39. Now dem soekoe ageen vo kisi hem ; ma hem meki hesi , a komoto na dem han .

40. En dan à go abra baka na tra sei vo Jordan , dapee Johannes ben doop fosi , en na dapee a tan .

41. En foeloe soema kom na hem , dem taki : A troe , Johannes no ben doe wonderwroko ; ma tog alasani , disi Johannes ben taki vo da soema dia , ben de troe .

42. En foeloe soema bibri na hem dapee .

Kap. 11.

Jesus wieki Lazarus na ini dede .

Wan soema , disi dem kali Lazarus , ben de siki na Betania , da pikin foto , dapee Maria nanga hem sisa Martha ben liebi .

2. (Da Maria ben de da srefi wan , disi ben salve Masra nanga da switi smeri - oli , en disi ben dre hem foetoe nanga hem hede wiwiri ; we da hem brara Lazarus ben lidom siki) .

3. En dem sisa vo hem seni wan hoodskop na Jesus , dem se- ni taki gi hem : Masra , loekoe !

da soema , disi joe lobbi , lidom siki .

4. Ma di Jesus jeri dati , a taki : Da siki no de vo dede , ma vo Gado kisi wan bigi nem , en vo da pikien vo Gado toe kisi bigi nem nanga dati .

5. Jesus ben lobbî Martha troe nanga hem sisa en Lazarus ;

6. Ma tog di a jeri , Lazarus de siki , a tan toe dei jete na da plesi , dapee a ben de .

7. Na baka a taki na hem disciple : Meki wi go baka na Judea !

8. Dem disciple taki gi hem : Rabbi ! da tra leisi dem djoe ben wani kili joe nanga stoon , en tog joe wani go dapee ageen ?

9. Jesus piki dem : Wan dei no habi twalf joeroe ? We , disoema disi waka na dei , a no sa naki hem foetoe ; bikasi a de si da letti vo disi grontapo ;

10. Ma disoema disi waka na neti , hem de go naki hem foetoe ; bikasi no wan letti de na hem ini .

11. Pikinso moro na baka di a ben taki so , dan a taki gi dem : Lazarus , da kompe vo wi , de slibi ; ma mi de go dapee , vo wieki hem .

12. Toen dem disciple taki : Masra ! efi a slibi , dan a sa kom betre .

13. Jesus ben taki dati vo hem dede ; ma dem ben denke , a taki dati vo wan soso slibi .

14. En vo da hede Jesus taki reti gi dem : Lazarus dede kaba .

15. En a boen na mi yo oenoe hede , disi mi no ben de dapee ,

vo oen kisi bri bi ; ma meki wi go na hem no ja !

16. Tomas, disi dem kali tweeling , taki gi dem tra disciple : Meki wi toe go nanga hem , vo wi dede nanga hem !

17. We , di Jesus kom na Betania , a finni , Lazarus lidom fo dei na ini grebi kaba .

18. Ma di Betania ben de so klosibei na Jerusalem , omtrent tien na feifi stadia ,

19. Vo da hede foeloe djoe ben kom na Martha en Maria , vo troostoe dem vo dem brara hede .

20. We , so hesi Martha jeri , Jesus de kom , wantem a hopo go miti hem . Ma Maria tan sidom na ini hoso .

21. En Martha taki na Jesus : Masra , efi joe ben dia , mi brara no ben sa dede .

22. Ma tog mi sabi , alasani , disi joe begi Gado , dati Gado sa gi joe .

23. Jesus taki gi hem : Joe brara sa hopo baka .

24. Martha taki gi hem : Ja , mi sabi , a sa hopo baka , te ala dedesoema sa hopo baka na da laatste dei .

25. Jesus taki gi hem : Mi de da opstaan en da liebi . Disoema bri bi na mi , hem sa liebi , alwas i a dede ;

26. En da soema , disi de liebi en disi bri bi na mi , hem no sa dede nooiti wantem . Joe bri bi dati ?

27. Martha taki gi hem : Ja Masra , mi de bri bi troe , joe de Kristus , da pikien vo Gado , disi ben kom na grontapo .

28. En di a taki dati , dan a go kali hem sisa Maria safri , a taki : Masra kom kaba , a de kali joe .

29. We , di Maria jeri dati , a hopo wantem , en a meki hesi , vo go na hem .

30. Bikasi Jesus no ben doro jete tee na ini foto , a ben de na da srefi plesi jete , dapee Martha ben kom miti hem .

31. We dem djoe , disi ben de nanga hem na ini hoso , vo troostoe hem , di dem si , Maria hopo so hesi , go na doro , dem waka go na hem baka , dem taki : Somtem a de go na da grebi , vo kre dapee .

32. We di Maria kom na da plesi , dapee Jesus de , en di a si hem , a go fadom na hem foetoe , a taki gi hem : Masra , efi joe ben dia , mi brara no ben sa dede !

33. We , di Jesus si Maria kreso , nanga dem tra djoe , disi ben kom nanga hem , Jesus srefi kom kisi wan reti sari en fili na ini hem hatti ,

34. En a taki : Na hoepee oen ben potti hem ? Dem taki gi hem : Masra , kom loekoe si !

35. En Jesus kres watra na hai .

36. Vo da hede dem djoe taki : Loekoe , fa a ben lobbi hem !

37. Ma som vo dem taki : Fa da soema , disi ben hopo da blinde soema hai , no ben kan meki disi toe no moe dede ?

38. Ma Jesus kom na wan toemoesi sari ageen , en so a kom na da grebi . Da grebi ben de

wan horo, (leki wan kelder,) en kasi da soema doe so meni wonderwroko.

stoon.

39. Now Jesus taki : Oen kom, poeloe da stoon ! Ma Martha, da sisa vo da soema, di dede, taki gi hem : Masra, a de tingi kaba; bikasi a lidom fo dei kaba na ini grebi.

40. Jesus taki gi hem : Mi no ben taki gi joe, efi joe bri bi, joe sa si da glori vo Gado ?

41. Now dem poeloe da stoon na tapo da dede soema grebi. Ma Jesus hopo hem hai, loekoe na tapo, a taki : Mi tata! mi danke joe, disi joe ben jeri mi.

42. Mi sabi troe, joe de jeri mi alatem ; ma tog vo dem soema hede, disi tanapoe rontoe dia, mi de taki so, vo dem kom bri bi, taki, da joe ben seni mi.

43. Di a ben taki dati, dan a kali (hem) nanga tranga stem : Lazarus komopo !

44. En da dedesoema komopo, hem han en foetoe tai nanga grebi-klosi, en hem fesi ben tapo nanga wan hangisa. En Jesus taki gi dem : Loesoe hem , en meki a go !

45. We foeloe djoe, disi ben kom na Maria, di dem si dasani, disi Jesus doe, dem kom bri bi na hem.

46. Ma som vo dem go na dem Fariseman, dem verteli dem, sani Jesus ben doe.

47. En vo da hede dem grandomine en Fariseman kali da heeli bigi kroetoe makandra, dem taki : San wi sa doe ? bi-

48. Efi wi no beletti hem, dan ala soema sa kom bri bi na hem; en dan dem Romeini go kom, teki wi kondre nanga ala soéma toe.

49. Ma wan vo dem, a nem Kajafas, disi ben de grandomine da srefi jari, hem taki gi dem : Oenoe no sabi wansani;

50. En oen no prakticere dasani reti; tog a de moro betre vo wi, *wan* soema dede na plesi vo kondre, leki ala soema go lasi krin krin.

51. Ma dati a no taki so vo hem srefi ; ma di a ben de grandomine da srefi jari, vo da hede a ben taki na profeti fasi, taki, Jesus moese dede na plesi vo kondre;

52. En no vo (Israel) kondre wáwan; ma vo a tjari dem trapikien vo Gado, disi panja, kom makandra toe na *wan* hiepi.

53. We, sinsi da dei dem pramisi vaste na kroetoe, taki, dem sa kili hem.

54. En vo da hede Jesus no waka publiki moro na mindri vo dem djoe; ma a komqto dapee, a go na wan foto, disi dem kali Efraim , klosibei na wan woe stein ; en na dapee a tan nanga dem disciple vo hem.

55. Ma da Paaskafeest vo djoe ben de klosibei kaba; en foeloe soema vo da buurti ben go na Jerusalem bifo Paaska, vo krin dem srefi.

56. We, datem dem ben soekoe Jesus, en di dem tanapoe

makandra na ini temple, dem taki wan na trawan: San ven hem! a bén holi kibri da oli teed denke? a sa kom njam Paaska toe?

57. Bikasi dem grandomine en Fariseman ben gi ordre kaba, efi wan soema sabi, 'pee a de, a moe gi dem kenis, vo dem kango kisi hem:

Kap. 12.

Maria salte Jesus. A rei go na Jerusalem. Wan stem komopo na ini hemel. Dem djoe no want bri.

Siksi dei bifo Paaska Jesus kom na Betania, dapee Lazarus ben de, disi Jesus ben wieki baka na dede.

2. Na dapee dem meki wan trakteri gi hem na sabatem; Marta ben dini tafra, en Lazarus ben de wan vo dem soema, disi sidom nanga hem na tafra.

3. Now Maria teki wan pond vo da moro beste en dieri switi smeri-oli, a salve Jesus foetoe, en dan a dre dem foetoe baka nanga hem hedewiwiri. En da heeli hoso kom foeloe nanga da smeri vo da oli.

4. Ma wan vo hem disciple, da Judas vo Iskariot, disi tori hem na baka, hem taki:

5. Vo san hede dem no seli da oli, gi da moni na potiman? Dem ben kan kisi drihondro sren vo hem.

6. Ma dati a no taki vo potiman hede, bika potiman no ben hati hem; ma a ben de wan foerman, en hem ben habi da monizaka, a ontvange dasani, disi tra soema gi dem.

7. Ma Jesus taki: No trebi taki wan na trawan: San ven hem! a bén holi kibri da oli teed

8. Potiman de nanga oen alatem, ma mi oen no habi alatem.

9. We, foeloe djoe, di dem jeri, hem de dapee, dem kom dapee toe; no vo Jesus hede wanwan, ma vo dem si Lazarus toe, disi hem ben wieki baka na dede.

10. En dem grandomine pramisi, vo kili Lazarus toe;

11. Bikasi vo hem hede foeloe djoe go dapee, en dem kom bri bi na Jesus.

12. Deibroko foeloe soema, disi ben kom na da feest, di dem jeri, Jesus de kom na Jerusalem,

13. Dem teki pikin takki vo palmboom, dem go na doro go miti hem, en dem bari taki: Hosianna! Blesi vo da koning vo Israel, disi de kom na nem vo Masra!

14. En Jesus ben kisi wan pikin boeriki, a sidom rei na hem tapo, so leki dem skrif: 15. No frede, joe wendje Zion! Loekoe, joe koning de kom a sidom rei na wan pikien boeriki tapo.

16. Datem dem disciple no verstaat dati jete; ma bakatem, di Jesus go na hem glori kaba, dan fosi dem kom membre, dati vo hem dem ben skrif so, en fadem srefi ben doe hem dasani.

17. En ala dem foeloe soema, di ben de nanga hem, dem verteli da tori toe, fa a ben kali Lazarus komopo na ini grebi, en fa a ben wieki hem na dede.

18. En juisti dati meki so me-
ni soema go miti hem, di dem
ben jeri, a ben doe so wan
wonderwroko.

19. Ma dem Fariseman taki na
makandra: Oen si? oen no kan
doe wansani; bikasi heeli kon-
dre de ron na hem baka.

20. Na mindri dem soema,
disi ben kom anbegi Gado na da
feest, som grieki ben de toe;

21. En dem kom na Filippus,
disi ben de vo Betsaida na Gal-
lea, dem begi hem, taki: Masra!
wi hangri vo si Jesus.

22. Filippus kom taki dati na
Andreas; en Filippus en Andreas
go taki na Jesus.

23. Ma Jesus piki dem, a ta-
ki: Da tem kom kaba, disi ala
soema sa kom sabi Soemapikien.

24. Vo troe troe, mi taki gi
oen: So langa wan hai karoe
no beri na ondro gron en dede,
a moese tan hem wawan; ma
efi a dede, dan a kan meki foe-
loe njanjam.

25. Da soema, disi lobbi hem
liebi, a sa lasi hem; ma dasoe-
ma, disi no ke vo hem liebi na
disi grontapo, hem sa holi hem
tee vo da tra liebi teego.

26. Efi wan soema wani dini
mi, dan a moese waka na mi ba-
ka; bika pee mi de, dapee mi
knegti sa de toe. En da soema,
disi dini mi, mi tata sa meki
hem grani.

27. So leki mi de, mi ziel
de nanga sari; ma sani mi sa
taki? Mi tata, helpi mi, vo
mi doro da joeroe! Ma tog vo

dati hede mi ben kom na ini da
joeroe ini.

28. Mi tata! meki soema kom
sabi joe nem! Toen wan stem
komopo na ini hemel, a taki:
Mi meki dem sabi hem kaba, en
mi sa meki dem sabi hem moro.

29. We, dem soema, disi
tanapoe dapee, di dem jeri dati,
dem taki: dondro de bari. Tra-
wan taki: Wan Engel taki nan-
ga hem.

30. Ma Jesus piki dem, a taki:
Vo mi hede da stem no piki, ma
vo oenoe hede.

31. Now da bigi kroetoe si-
dom, vo koti da proces, di ben
de vo grontapo hede: now dem
sa poeloe da hedeman vo disi
grontapo.

32. En mi, te dem sa hopo
mi, poeloe mi na grontapo, dan
mi sa hali ala soema kom na mi.

33. Dati Jesus taki, vo sori
dem, hoe dede hem sa dede.

34. Ma dem soema piki hem:
Wi ben jeri na ini da wetboekoe,
Kristus sa liebi teego: fa joe
taki dan, dem sa hopo Soemapi-
kien? Hoesoema de da Soe-
mapikien?

35. Jesus taki gi dem: Wan
pikin tem nomo da letti sa tan
nanga oen jete. We waka dan,
so langa oen habi da letti jete,
vo da doengroe no kom fadom
na oen tapo: bika disoema waka
na ini doengroe, hem no sabi,
na hoepee hem de go.

36. We, bri bi na da letti, so
langa oen habi da letti jete, vo
oen kom pikien vo da letti.

37. So Jesus taki, en dan a gowei safri, kibri hem srefi vo dem. Bikasi alwas i a ben doe so meni wonderwroko na dem fesi, tog dem no bri bi na hem.

38. En da so da woord vo profet Jesajas kom reti, di a ben taki: Masra! 'soema ben bri bi da preki vo wi? en hoe soema begrype da tranga han vo Masra?

39. We vo da hede dem no ben kan bri bi; so leki Jesajas taki ageen.

40. A ben blinde dem hai en a meki dem hatti tranga; vo dem no si nanga dem hai, en vo dem no verstaan nanga dem hatti vo dem drai dema liebi en vo mi helpi dem.

41. Dati Jesajas ben taki, di a ben si hem glori, en di a ben taki vo hem.

42. Ma tog nofo vo dem gran-soema srefi ben bri bi na hem; ma vo dem Fariseman hede dem no wani meki tra soema sabi dati, vo dem ho poeloe dem na kerki;

43. Bikasi dem ben soekoe moro, vo habi hoen nem na lie-bisoema, leki na Gado.

44. Ma Jesus hopo hem stem, a taki: Da soema disi bri bi na mi, hem no bri bi na mi wawan, ma na hem, disi ben seni mi.

45. En dasoema, disi si mi, a de si hem, disi ben seni mi.

46. Mi ben kom na grontapo leki wan lettü, yo ibriwan, disi bri bi na mi, no moe tan na ini doengroe.

47. Ma efi wan soema jeri da leri vo mi, kaba a no bri bi, mi no sa kroetoe hem; bikasi mi no kom vo kroetoe kondre, ma vo mi meki ala soema ziel finni boen liebi.

48. Da soema, disi no wani mi, en disi no teki mi leri, hem habi hem kroetoe man kaba; da leri srefi, disi mi ben leri, sa kroetoe hem na da laatste dei.

49. Bikasi mi no ben leri mi eigen leri; ma mi tata, disi ben seni mi, hem srefi ben taki gi mi, sani mi moe leri en sani mi moe taki.

50. En mi sabi, sani disi hem taki, dati de da liebi vo teego. We, dasani disi mi leri, dati mi de leri so, leki mi tata ben taki gi mi.

Kap. 13.

Jesus wasi hem disciple foetos. A taki, fa Judas sa tori hem. Vo da njoe gebod.

Bifo Paaskafeest, di Jesus ben sabi, da joeroe vo hem kom kaba, yo a libi disi grontapo, go na hem tata: we, so leki a ben lobbi dem soema vo hem alatem, so srefi a ben lobbi dem, tee na hem laatste joeroe.

2. En te dem njam Saba, di diebri ben potti da membre na ini Judas vo Simon Iskariot hatti kaba, vo a moese tori hem;

3. En di Jesus ben sabi, hem tata gi hem alasani na hem han; bikasi na Gado hem komaopo, en na Gado hem sa go baka:

4. So a hopo na tafra, a poe-lee hem bigi klosi, potti na sei,

a teki wan doekoe, tai na hem skin.

5. En dan a kanti watra na ini wan wasibeki, a bigin vo wasi dem disciple foetoe; en nanga da doekoe, di ben tai na hem skin, a dre dem baka.

6. Ma di a kom na Simon Petrus, Petrus taki gi hem: Masra! joe sa wasi mi foetoe?

7. Jesus piki hem, a taki: Dassani di mi doe, joe no sabi jete; ma bakatem joe sa kom sabi.

8. Petrus taki gi hem: Nooitjoe sa wasi mi foetoe. Jesus piki hem: Efi mi no wasi joe, dan joe no habi wan aandeel na mi.

9. Simon Petrus taki gi hem: Masra! no mi foetoe wawan, ma han nanga hede toe.

10. Jesus taki gi hem: Disoema wasi kaba, hem no ha vanoodoe moro vo wasi, boiti foetoe wawan; bika a krin kaba. We oenoe toe de krin, ma no oen alamal.

11. Bikasi a ben sabi da soema, disi sa tori hem, en vo da hede a taki: a no oen alamal de krin.

12. Na baka, di a wasi dem foetoe, dan a weri hem klosi baka, a go sidom baka na tafra, a taki gi dem: Hoefasi, oen sabi, san mi ben doe oenoe?

13. Oen de kali mi Meester en Masra, en dati oen taki reti; bikasi da hem mi de.

14. We, so leki mi, da Masra en Meester vo oen, ben wasi oenoe foetoe, so srefi oenoe toe moe wasi oen foetoe makandra.

15. Bika mi ben gi oen wan exemple, vo oenoe moe doe so srefi, leki mi ben doe na oenoe.

16. Vo troe troe, mi taki gi oen: Wan knegti no bigi, moro leki hem Masra; en wan boodskopoeman no bigi, moro leki da soema, disi ben seni hem.

17. We, di oen sabi dati, blesi vo oen, efi oen doe so.

18. Mi no taki vo oen alamal; mi sabi dem, disi mi ben teki vo mi. Ma da woord moese kom reti toe, disi de na boekoe: Da soema, disi sidom njam brede nanga mi, hopo hem foetoe vo trapoe mi.

19. Mi taki oen dati na fesi, biffo a kom so, vo bakatem, te a kom so, oen kan sabi, da mi de da soema.

20. Vo troe troe, mi taki gi oen: Da soema, disi teki so wan soema, disi mi sa seni, hem de teki mi srefi; en da soema, disi teki mi, a de teki hem, disi ben seni mi.

21. Di Jesus ben taki dati, a kom kisi wan sari na ini hem hatti, en a betuige, taki: Vo troe troe, mi taki gi oen: Wan vo oenoe sa tori mi.

22. Now dem disciple loekoe makandra; en dem verlegi, vo hoesoema hem taki dati.

23. We, wan vo hem disciple, disi Jesus lobbi, hem sidom klosibe na Jesus sei dapee.

24. En vo da hede Simon Petrus pingi hai gi hem, meki hem haksi Jesus, vo hoesoema hem ben taki so.

25. En Johannes drifi moro klosibei na Jesus hatti, a taki gi hem : Masra ! hoesoema dati ?

26. Jesus piki : Da soema, di mi sa gi da piesi brede, di mi de go dipi djoesnoe na ini blafoe, da hem. En so a dipi na ini, a gi na Judas vo Simon Iskariot.

27. En di hem teki da piesi, wantem didiebri go na hem ini. Dan Jesus taki gi hem : Dasani joe wani doe ? go doe hem hesi !

28. Ma vo dem trawan, disidom na tafra, no wan ben sabi, vo san hede Jesus taki so gi hem.

29. Som vo dem denke, di Judas ben tjari da monizaka, Jesus taki gi hem : Go bai, sani wi moe habi na da feest; ofoe, mcki a gi dein potiman wansani.

30. We, di Judas ben teki da piesi brede, a go na doro wantem. En a ben neti kaba.

31. We, di hem go na doro kaba, Jesus taki : Now Soemapikien kisi hem glori, en nanga hem Gado srefi sa kisi glori.

32. We, so leki Gado kisi glori nanga hejm, so srefi Gado sa meki Soemapikien kisi glori toe na ini hem srefi; en a sa gi hem da glori hesi.

33. Oen lobbi pikien ! wan pikin tem nomo mi sa de jete nanga oenoe. Dan oen sa soekoe mi; ma so leki mi ben taki gi dem djoe, so srefi mi taki now gi oenoe toe : dapee mi de go, na dapee oenoe no kan kom.

34. Wan njoe gebod mi de gi oenoe, vo oen lobbi makandra toe.

So leki mi ben lobbi oenoe, so srefi oenoe moe lobbi makandra toe.

35. Na dati ala soema moe si, taki, oen de disciple vo mi, efi oen lobbi makandra.

36. Now Simon Petrus taki gi hem : Masra ! na hoepee joe de go dan ? Jesus piki hem : Dapee mi de go, joe no kan kom nanga mi di leisi, ma bakatem joe sa kom go na mi baka.

37. Petrus taki gi hem : Masra, vo san hede mi no kan kom nanga joe di leisi ? Mi wani lasi mi liebi vo joe hede !

38. Jesus piki hem : Joe sa wani lasi joe liebi vo mi hede ? Vo troe troe, mi taki gi joe : Kakka no sa bari, bifo joe meki lei dritron kaba, taki, joe no sabi mi.

Kap. 14.

Jesus troostoe dem disciple vo hem.

A pramisi dem da santa Jeje.

En dan a taki gi dem disciple vo hem : Oen hatti no moe skreki ! Bri bi na Gado, en bri bi na mi toe !

2. Na mi tata hoso plesi de nofo, vo soema liebi. Efi a no ben de so, mi ben sa taki gi oen : Mi de go dapee, vo meki wan plesi klari vo oen.

3. En te mi go kaba, te mi meki da plesi klari, dan mi sa kom baka, teki oen kom na mi ; vo oenoe moe de, dapee mi de.

4. We oen sabi tog, hoepee mi de go, en da pasi oen sabi toe.

5. Tomas taki gi hem: Masra! wi no sabi, hoepee joe de go; en fa wi kan sabi da pasi?
6. Jesus taki gi hem: Mi de da pasi en da waarheit en da liebi. No wan soema kan kom na mi tata, efi mi no meki a kom.
7. Efi oen sabi mi, dan oen sabi mi tata toe. We, now oen sabi hem kaba, en oen ben si hem toe.
8. Filippus taki gi hem: Masra, sori wi da tata, dan wihatti sa kouroe.
9. Jesus taki gi hem: So meni langa mi ben de nanga oenoe, kaba joe no sabi mi jete? Filippus! da soema, disi si mi, hem de si mi tata srefi; fa joe taki dan: Sori wi da tata!
10. Joe no bri bi dan, mi de na ini mi tata, en mi tata de na mi ini? Dem leri, di mi de leri oen, dem no de vo mi srefi; ma mi tata, disi de liebi na mi ini, hem srefi de doe dem wroko.
11. Bri bi mi, troe mi de na ini mi tata, en mi tata de na mi ini; efi no so, dan bri bi mi tog vo dem wroko hede!
12. Vo troe troe, mi taki gi oen: Da soema, disi bri bi na mi, hem sa doe dem wroko toe, di mi doe, en moro bigi wroko srefi a sa doe; bikasi mi de go na mi tata.
13. En alasani, disi oen sa begi mi tata na mi nem, dati mi sa doe oen; vo mi tata kisi bigi nem vo hem pikien hede.
14. Iniwan sani, disi oen sa begi na mi nem, dati mi sa doe.
15. Efi oen lobbi mi, dan oen moese holi dem gebod vo mi.
16. En mi sa begi tata, en hem sa gi oen wan tra troostoe-man, disi sa tan nanga oen teego;
17. Dati de da Jeje vo waarheit, disi dem kondresoema no kan kisi; bikasi dem no si hem, en dem no sabi hem toe; ma oenoe sabi hem, bikasi a de tan nanga oenoe, én a sa de na oen ini.
18. Mi no sa libi oen, leki pikien, di no habi tata en mama; mi sa kom baka na oenoe.
19. Wan pikin tem moro, dan kondre no sa si mi moro; ma oenoe sa si mi; bikasi mi de liebi, en oenoe sa liebi toe.
20. Dan oen sa si, troe troe mi de na ini mi tata, en oenoe de na mi ini, en mi de na oenoe ini.
21. Da soema, disi habi dem gebod vo mi, en disi holi dem, hem de wan soema, disi lobbi mi. En da soema, disi lobbi mi, hem mi tata sa lobbi baka; en mi sa lobbi hem toe, mi sa meki hem kom si mi.
22. Now Judas, (no di vo Iskariot,) taki gi hem: Masra, sani dati, disi joe wani, wi kom si joe, en no dem kondresoema?
23. Jesus piki hem, a taki; Di soema, disi lobbi mi, hem sa doe so toe, leki mi leri; en mi tata sa lobbi hem, en wi sa kom na hem, liebi nanga hem.
24. Ma wan soema, disi no lobbi mi, hem no sa doe so, leki mi leri. We, da woord, disi oen

jeri, no de vo mi, ma vo mi poeloe; ma ibriwan, disi meki tata, disi ben seni mi.

25. Ala disi mi ben taki gi oen, so langa mi de nanga oen jete;

26. Ma da troosteeman, da santa Jeje, disi mi tata sa seni na mi nem, hem sa leri oen alasani, en a sa membre oen alasani, disi mi ben taki gi oen.

27. Da vreede mi de libi gi oen, en da vreede vo mi mi de gi oen; ma mi no de gi oen so, leki kondre de gi sani. Oen hatti no moe skreki; oen no moe frede!

28. Oen ben jeri tog, mi ben taki gi oen: Mi de gowei troe, ma mi sa kom baka na oenoe. Efi oen lobbi mi, dan a moese switi na oenoe, di mi taki, mi de go na mi tata; bika mi tata grani, moro leki mi.

29. We, now mi ben taki dati gi oen, bifo a kom so, vo bakteem, te a kom so, oen moese brihi.

30. Mi no sa taki foeloe moro nanga oenoe; bikasi da hedeman vo disi grontapo de go kom, ma a no habi wan reti na mi tapo,

31. Ma tog heeli kondre sa si, mi lobbi mi tata, en mi doe so, leki mi tata ben taki gi mi. We, hopo dan, en meki wi komo-te dia!

Kap. 15.

Jesus, da droifiboom. Som leri en vermane moro.

Mi de wan reti droifiboom, en mi taتا de da droifidjariman.

2. We, ala dem takki vo mi, disi no meki droifi, hem sa koli,

poeloe; ma ibriwan, disi meki droifi, hem sa krin hem, vo a meki moro foeloe droifi.

3. Oenoe de krin kaba, vo da woord hede, disi mi ben taki gi oen.

4. We, tan na mi ini, en meki mi tan na oenoe ini. So leki wan takki vo hem srefi no kan meki droifi, efi a no tan na hem boom; so srefi oenoe toe no kan meki vroektoe, efi oen no tan na mi ini.

5. Mi de da droifiboom, oenoe de dem takki vo mi. Da soema, disi tan na mi ini, en mi na hem ini, hem sa meki foeloe vroektoe. Bika sondro mi oen no kan doe wansani.

6. Da soema disi no tan na mi ini, hem dem sa poeloe trowei, leki wan droifiboom-takki, disi kom dre; so soortoe takki dem piki makandra, trowei na ini faja, meki dem bron.

7. Efi oen tan na mi ini, en efi dem leri vo mi tan na oen ini; dan oen sa begi, san oen wani, en oen sa kisi toe.

8. Nanga dati mi tata kisi bigi nem, efi oen meki foeloe vroektoe; en so oen sa de disciple vo mi.

9. So leki mi tata lobbi mi, so srefi mi lobbi oenoe; we, tan na ini da lobbi vo mi!

10. Efi oen doe dem gebod vo mi, dan oen sa tan na ini da lobbi vo mi; so leki mi doe mi tata gebod, en mi tan na ini da lobbi vo hem.

11. Ala disi mi de taki gi oen, ve da plisiri vo mi moe tan na

oen ini; en vo da plisiri vo oe-noe moese go doro.

12. Dati de mi gebod, vo oen lobbi makandra, so leki mi ben lobbi oenoe.

13. No wan soema kan lobbi trawan moro tranga, leki da soema, disi de gi hem liebi abra vo hem kompe hede.

14. We, oenoe de mi kompe, efi oen doe, sani mi taki gi oen.

15. Mi no sa kali oen knegti moro; bika wan knegti no sabi, sani hem Masra doe: ma kompe mi kali oen; bikasi alasani, disi mi ben jeri na mi tata, mi ben meki oen sabi.

16. A no oenoe ben verkiesi mi, ma mi ben verkiesi oenoe, en mi potti plani oen, vo oen go meki vroektoe, en vo da vroek-toe vo oen moese tan alatem; vo te oen begi mi tata wansani na mi nem, hem moe gi oen.

17. Ma dati mi gebiede oen, vo oen lobbi makandra.

18. Efi kondre soema no lobbi oen, dan oen moe sabi, dem no ben lobbi mi, bifo (dem no lobbi) oenoe.

19. Efi oenoe ben holi nanga kondre, dan kondre ben sa lobbi hem speli; ma di oen no holi nanga kondre, di mi ben poeloe oen na dem kondresoema mindri, vo da hede kondre no kan si oen na hai.

20. Membre da woord, disi mi ben taki gi oen: Wan foetoe-boi no bigi, moro leki hem Masra. So leki dem ben vervolge mi, so dem sa vervolge oenoe toe; so

leki dem ben harki mi woord, so dem sa harki di vo oenoe toe.

21. Ma ala dasani dem sa doe oen vo mi nem hede, vo di dem no sabi mi tata, disi ben seni mi.

22. Efi mi no ben kom, taki nanga dem, dan dem no ben habi zondoe; ma now dem no kan piki wansani, vo stry dem zondoe.

23. Wan soema, disi no lobbi mi, hem no lobbi mi tata toe.

24. Efi mi no ben doe so bigi wroko na dem mindri, leki no wan trawan ben doe jete, dan dem no ben habi zondoe; ma now dem ben si alasani, en tog dem no lobbi mi, en mi tata dem no lobbi toe.

25. Ma dati moese kom so, vo da woord kom reti, disi skrifi na ini da wet vo dem: Dem no kan si mi na hai, sondro mi ben doe dem wansani.

26. Ma te da troostoeman sa kom, disi mi sa meki mi tata seni gi oen, da jeje vo waarheit, disi komopo na mi tata, hem sa getuige vo mi.

27. En oenoe sa getuige toe; bikasi oen ben de nanga mi sinsi bigin.

Kap. 16.

Jesus troostoe en vermane dem moro.

Ala disi mi ben taki gi oen, vo (bakatem) a no moe dangra oen, meki oen fadom.

2. Bika dem sa poeloe oen na kerki; en a sa kom so fara srefi, dati efi wan soema kili oen, a sa denke, hem doe Gado wan dienst.

3. En ala sosani dem sa doe oen, vo di dem no sabi mi tata, en di dem no sabi mi toe.

4. We, mi taki oen dati, vo te da joeroe kom, oen kan membre, da so mi ben taki gi oen kaba. Na bigin mi no ben taki sosani gi oen; bika mi ben de nanga oen jete.

5. Ma now mi de gowei na hem, disi ben seni mi; en no wan vo oen haksi mi: Na hoepee joe de go?

6. Ma di mi ben taki so gi oen, dati meki oenhatti foeloe nanga sari.

7. Ma mi taki waarheit gi oen: a de boen vo oenoe, disi mi gowei; bikasi efi mi no gowei, dan da troostoeman no sa kom na oenoe; ma efi mi go, dan mi sa semi hem gi oen.

8. We, te hem kom, hem sa sori ala soema, sani de da zondoe en da geregtigheid en da kroetoe.

9. Da zondoe de, disi dem no bri bi na mi.

10. Da geregtigheid, disi mi de go na mi tata, en oen no sa si mi moro.

11. En da kroetoe, disi da hedeman vo disi grontapo lasi hem proces.

12. Mi habi foeloe jete vo taki gi oenoe; ma so leki oen de, a sa moro oenoe.

13. Ma te hem kom, da jeje vo waarheit, hem sa tjari oen na ini ala waarheit; bikasi a no sa teki hem eigen tori, taki; ma sani a ben jeri, dati a sa taki!

en sani disi no kom jete, a sa meki oen sabi toe.

14. We, hem sa meki mi kisi nem na soema; bikasi tori vo mi a sa teki, taki gi oenoe.

15. Alasani disi mi tata habi, da vo mi; en vo da hede mi taki: a sa teki mi tori, taki gi oenoe.

16. Wan pikin tem libi jete, dan oen no sa si mi moro; en wan pikin tem moro ageen, oen sa si mi baka; bika mi de go na mi tata.

17. Now som vo hem disciple taki na makandra: Sani dati, disi a taki gi wi: Wan pikin tem libi jete, dan oen no sa si mi moro, en wan pikin tem moro ageen, oen sa si mi baka; bikasi mi de go na mi tata.

18. En dem taki: Sani dati, disi a taki: Wan pikin tem libi jete? Wi no sabi, san a taki.

19. We di Jesus si, dem wan haksi hem, a taki gi dem: Hoefasi, dati oen haksi makandra, disi mi ben taki: Wan pikin tem libi jete, dan oen no sa si mi moro, en wan pikin tem moro ageen, oen sa si mi baka?

20. Vo troe troe, mi taki gi oen: Oenoe sa kre en bari; ma kondre sa plisiri; oenoe sa sari vo troe, ma da sari vo oen satron plisiri.

21. Wan oeman, te hem tem kisi, vo a meki, dan a de nanga sari; ma te a gebore da pikien kaba, dan a no membre da pyn moro, vo da plisiri hede, disi wan soema gebore na grontapo.

22. So srefi oenoe toe, leki sa panja, libi mi wawan, ibri-oen de, oen habi sari; ma mi sa si oen baka, en dan oen hatti sa plisiri, en no wan soema sa poeloe da plisiri baka na oen hatti.

23. Da srefi tem oen no sa haksi mi wansani moro. Vo troe troe, mi taki gi oen: Alasani disi oen sa begi mi tata na mi nem, hem sa gi oen.

24. Te tidei oen no ben begi wansani na mi nem; we, begi dan, oen sa kisi, vo da plisiri vo oen moe de wan reti plisiri.

25. Ala disi tori mi ben taki gi oen nanga gelykenis; ma da tem de klosibei, disi mi no sa taki nanga gelykenis moro, ma mi sa taki krin, leri oen vo mi tata.

26. Dan oen sa begi na mi nem; en mi no taki gi oen, mi sa begi mi tata vo oenoe.

27. Bika mi tata srefi lobbi oenoe, vo di oen lobbi mi, en di oen bri bi, na Gado mi komopo.

28. Ja, na mi tata mi komopo, kom na grontapo; so srefi mi libi grontapo baka, go na mi tata.

29. Toen dem disciple taki gi hem: Joe si, now joe de taki krin krin, sondro gelykenis.

30. Now wi si troe, joe sabi alasani, en joe no ha vanoodoe, vo soema haksi joe. Vo da hede wi bri bi toe, dati na Gado joe komopo,

31. Jesus piki dem: So, now oen bri bi?

32. Loekoe! da joeroe sa kom, en a kom kaba, disi oen

sa panja, libi mi wawan, ibri-wan sa go na hem heso. Ma tog mi no de, mi wawan; bikasi mi tata de nanga mi.

33. Ala disi mi ben taki gi oenoe, vo na mi ini oen habi vreede. Na kondre dia oen de nanga sari en hebi, ma pasiensi, no lasi hatti! mi winni kondre kaba.

Kap. 17.

Kristus de begi vo hem, vo hem disciple en vo hem geemente.

Di Jesus taki dem tori kaba, dan a hopo hem hai, loekoe na hemel, a taki: Mi tata! da joe-roe kom, vo joe meki soema kom sabi joe pikien, vo joe pikien toe meki soema kom sabi joe!

2. Tog joe ben gi hem tranga na ala liebisoema tapo, vo hem gi da liebi vo teego na ala dem, disi joe ben gi hem.

3. We, dati de da liebi vo teego, vo dem kom sabi joe, di de da *wan* reti en troe Gado, en (vo dem kom sabi) Jesus Kristus toe, disi joe ben seni.

4. Na grontapo mi ben meki soema kom sabi joe, mi doro da wroko, disi joe ben gi mi vo doe.

5. We, mi tata, meki mi nem kom bigi toe na joe kondre janda; meki mi kisi da srefi glori baka, di mi ben habi na joe sei, bifo grontapo ben de!

6. Mi ben meki joe nem kom krin na dem soema, disi joe ben gi mi na kondre dia. Vo joe dem ben de, ma joe ben gi mi dem; en dem ben teki kibri joe woord na ini hatti.

7. Now dem sabi trqe, alasani disi joe ben gi mi vo doe, da joe wroko.

8. Bikasi dem woord, disi joe ben gi mi, mi ben teki, gi na dem. En dem teki dem toe, dem sabi troe troe, na joe mi komopo; en dem bri bi toe, dati joe srefi ben seni mi.

9. We vo *dem* mi de begi, no vo dem kondresoema; ma vo dem wawan, disi joe ben gi mi, bikasi dem de vo joe.

10. Alasani disi mi habi, da vo joe; en alasani, disi joe habi, da vo mi; en dem meki mi nem kom moro na krin.

11. Mi no de na grontapo moro; ma *dem* de na grontapo jete; mi de kom na joe. Santa tata! holi kibri dem na joe nem, dem, disi joe ben gi mi! meki dem de *wan* makandra, leki wi de wan!

12. So langa mi ben de nanga dem na grontapo, mi srefi ben holi kibri dem na joe nem; dem disi joe ben gi mi, mi ben kibri; en no wan vo dem lasi, boiti da *wan* pori pikien, vo ala taki vo boekoe moe kom reti.

13. Ma now mi de go kom na joe, en mi taki disi na grontapo jete, vo da plisiri vo mi moe kom wan reti plisiri vo dem toe.

14. Mi ben gi dem da woord vo joe, ma kondre no lobbi dem; bika dem no de vo kondre, so leki mi toe no de vo kondre.

15. Mi no begi, vo joe poe-loe dem na grontapo; ma vo joe kibri dem vo da ogriwan.

16. Dem no de holi nanga kondre, so leki mi toe no holi nanga kondre.

17. Meki dem kom santa na ini da waarheit vo joe! da woord vo joe de waarheit.

18. So leki joe ben seni mi kom na kondre, so srefi mi de seni dem go na kondre toe.

19. Vo dem hede mi de wye mi srefi (leki wan santa ofrandi), vo da waarheit moese meki dem kom santa toe.

20. Ma mi no begi vo dem wawan, disi dia; ma vo ala dem toe, disi sa kom bri bi na mi jete nanga da woord vo dem;

21. Vo dem alamat kom *wan* makandra, leki joe, mi tata! nanga mi, en mi nanga joe de *wan*; vo dem toe kom *wan* nanga wi; en vo kondre srefi moe bri bi, da joe ben seni mi.

22. Mi ben gi dem da glori toe, disi joe ben gi mi; vo dem moe de *wan* makandra, leki wi de wan.

23. Mi de na dem ini, en joe de na mi ini; en da so dem moese de *wan* makandra reti reti; vo heeli kondre moe si, joe srefi ben seni mi, en joe lobbi dem, so leki joe lobbi mi.

24. Mi tata! mi wani, vo dem, disi joe ben gi mi, moe de nanga mi, dapee mi de, vo dem si da glori vo mi, disi joe ben gi mi; bika joe ben lobbi mi alatem, bifo joe ben potti da fondament vo grontapo.

25. Mi regtvaardige tata! kondre no sabi joe; ma mi sabi joe,

en now dem dia sabi toe, taki, da joe ben seni mi.

26. Mi ben meki dem kom sabi joe nem, en mi sa meki dem kom sabi hem moro krin jete; vo da lobbi, disi joe ben lobbi mi, moese de na dem ini, en mi toe moese de na dem ini.

Kap. 18.

Tori ro da pina ro Jesus.

Di Jesus kaba da begi, dan a gowei nanga dem disciple vo hem, a pasa da Kidron - kriki abra; na dapee wan djari ben de, en hem nanga hem disciple go na ini.

2. Ma Judas, da toriman, ben sabi da plesi toe; bikasi Jesus ben lobbi kom makandra dapee nanga dem disciple vo hem.

3. En Judas ben teki wan patroeli soldati en skoutoe vo dem grandomine en Fariseman; en so a doro dapee nanga lanteeri en fajatiki en nanga fetisani.

4. We, di Jesus ben sabi alasan, disi sa kom hem abra, vo da hede hem srefi go miti dem, en a taki gi dem: Hoesoema oen de soekoe?

5. Dem piki hem: Jesus vo Nazaret. Jesus taki gi dem: Dati da mi. Ma Judas, da toriman, tanapoe toe dapēe.

6. We, di Jesus taki so gi dem: Da mi! dem alamat kiki baka, fadom na gron.

7. Now hem haksi dem wantron moro: Hoesoema oen de da oeman, disi habi vo loekoe soekoe? En dem taki: Jesus doro, en so a taki Petrus kom vo Nazaret.

8. Jesus piki: Mi taki gi oen kaba, dati da mi. We, es i oen soekoe mi, libi *dem* dia dan, meki dem go vo dem.

9. Da so da woord kom reti, disi a ben taki: Mi no ben lasi wau vo dem, disi joe ben gi mi.

10. Now Simon Petrus, disi habi wan houroe, teki da houroe, a naki da foetoeboi vo grandomine, koti hem reti jesi. Da foetoeboi nem Malkus.

11. Ma Jesus taki na Petrus: Potti joe houroe baka na ini hem boeba! Mi no moese dringi da dranki dan, disi mi tata gi mi?

12. Now da patroeli kom nanga dem ofciri en dem skoutoe vo djoe, dem kisi Jesus, dem tai hem,

13. En so dem tjari hem go fosi na Hannas; bikasi hem ben de da tata vo Kajafas wefi, disi ben de grandomine da srefi jari.

14. Da Kajafas ben de da srefi soema, disi ben rai dem djoe, taki, a moro betre, *wan* soema dede, na plesi vo da heelipple.

15. Simon Petrus nanga wan tra disciple waka go na Jesus baka. Da disciple ben de wan soema, disi grandomine sabi, en hem go nanga Jesus tee na ini grandomine hoso;

16. Ma Petrus tan na doro, a tanapoe na sei doro. Vo da hede da tra disciple, disi grandomine sabi, go na doro, a taki nanga tron moro: Hoesoema oen de da oeman, disi habi vo loekoe soekoe? En dem taki: Jesus doro, en so a taki Petrus kom na ini.

17. Now da oeman, disi loekoe doro, taki na Petrus: Joe no de wan disciple toe vo da soema? Hem taki: Dati mi no de.

18. Ma dem skoutoe en foeteboei ben letti wan faja dapee, en dem tanapoe rontoe, warm dem srefi; bika a ben kouroe. So srefi Petrus go tanapoe nanga dem, a warm hem srefi.

19. Ala dati grandomine haksi Jesus vo hem disciple en vo da leri vo hem.

20. Jesus piki hem: Mi ben taki publiki alatem, heeli kondre ben jeri mi. Mi ben leri alatem na dem kerki en na ini temple dia, dapee ala djoe kom makandra; mi no ben taki noti na kibriplesi.

21. Vo san hede joe haksi mi vo dati? Haksi dem, disi ben jeri, sani mi ben taki nanga dem; dem sa sabi, san mi ben taki.

22. Ma di hem taki so, wan vo dem skoutoe, disi tanapoe dapee, gi hem wan klap na hem sei fesi, a taki: Da so joe moe piki grandomine?

23. Jesus piki hem: Efi mi ben taki ogri, sori mi da ogri dan; ma efi mi ben taki reti, sani joe naki mi dan?

24. (Hannas ben seni hem go na grandomine Kajafas, so leki a ben tai.)

25. En di Simon Petrus tanapoe, warm hem srefi, dem taki gi hem: Joe no de wan vo hem disciple toe? Ma hem stry, a taki: Dati mi no de.

26. Na baka wan knegti vo grandomine, wan mati vo da trawan, disi Petrus ben koti hem jesi, taki: Mi no ben si joe nanga hem na ini da djari?

27. Ma Petrus stry ageen; en wantem kakka bari.

28. Now dem komoto na Kajafas, dem tjari Jesus go na kroetohoso. Dati ben de froekoe mamantem. Ma dem (djoe) no go na ini kroetohoso, vo dem tan krin, en vo dem kan njam Paaska.

29. Vo da hede Pilatus kom na dem na doro, a taki: Hoe klage oen habi vo da soema?

30. Dem piki hem, taki: Efi da soema no ben doe ogri, wi no ben sa gi hem abra na joe han!

31. Pilatus taki gi dem: We, meki oenoe teki hem dan, kroetoe hem, so leki da wet vo oenoe taki! Ma dem djoe piki hem: Wi no ha permisi, vo kili wan soema.

32. Da so da woord vo Jesus kom reti, disi a ben taki, di a ben pingi dem, hoe reti dede hem sa dede.

33. Now Pilatus go baka na ini kroetohoso, a kali Jesus, en a taki gi hem: Hoefasi, joe de da koning vo dem djoe?

34. Jesus piki hem: Joe taki dati vo joe srefi wawan? ofoe somtem trawan ben verteli joe so vo mi?

35. Pilatus taki: Mi da wan djoe dan? Dem soema vo joe eigen reliesi en dem grandomine tjari joe kom na mi dia. We, san joe doe?

36. Jesus piki: Mi koning-kondre no de vo disi grontapo. ning vo djoe! En dem naki hem na hem sei fesi.

Efi mi koningkondre ben de vo disi grontapo, dan dem knegli vo mi ben sa feti boen, vo dem djoe no kisi mi na ondro dem tranga; ma now mi kondre no de vo dia.

4. Now Pilatus go ageen na doro, a taki gi dem: Loekoe, mi de tjari hem kom na doro na oen fesi dia, vo oen moe sabi, mi no finni wan foutee na hem.

37. Now Pilatus taki gi hem: We, dan joe de tog wan koning? Jesus piki: So leki joe taki; mi de wan koning. Vo dati hede mi gebore, en vo dati hede mi kom na grontapo, vo mi betuige da waarheit. We, da soema, disi lobbi waarheit, hem de jeri mi stem.

5. Da so Jesus kom na doro nanga da makakroon en nanga da purpuklosi. En Pilatus taki gi dem: Loekoe, so wan soema!

6. Ma di dem grandomine en dem skoutoe si hem, dem bari, taki: Kruisi hem! Kruisi hem: Pilatus taki gi dem: We, meki oenoek teki hem, kruisi hem! bikasi mi no finni wan foutee na hem.

38. Pilatus taki gi hem: Waarheit? sani dati? En di a taki dati, dan a go na doro ageen na dem djoe, en a taki gi dem: Mi no finni wan foutee na hem.

7. Dem djoe piki hem: Wi habi wan wet, en da wet taki, a moese dede; bikasi a ben meki hem srefi Gado pikien.

8. We, di Pilatus jeri da woord, a kom frede moro ageen;

9. En so a go baka na ini kroetoehosso, a taki na Jesus: Vo hoe kondre joe de? Ma Jesus no piki hem.

10. Pilatus taki gi hem: Hoe-fasi, joe no taki nanga mi? Joe no sabi, mi habi tranga, vo kruisi joe, en mi habi tranga toe, vo loesoe joe?

11. Jesus piki: Joe no ben habi wan soortoe tranga na mi tapo, efi Gado no ben gi joe; vo da hede da soema, disi ben gi mi abra na joe han, hem doe moro bigi zondoe.

12. Sinsi da joeroe Pilatus meki moro moeiti, vo loesoe Jesus; ma dem djoe bari, jaki:

3. Dem taki: Odi, odi, ko-

Kap. 19.

Dem geesele Jesus, potti wan makakroon na hem hede tapo. Dem kruisi en beri hem.

Now Pilatus teki Jesus, en a geesele hem.

2. En dem soldati teki maka-boesi, vlekti wan kroon, potti na hem hede tapo, en dem weri hem wan purpuklosi,

3. Dem taki: Odi, odi, ko-

Efi joe loesoe da soema, dan joe de go kisi trobi nanga Keyzer; bikasi wan soema, disi de meki hem srefi koning, hem de tegen Keyzer.

13. Di Pilatus jeri da woord, a meki Jesus komopo na doro, en dan hem go sidom na kroetestoeloe, na da plesi, disi dem kali heistoepoe, ma na djoetongo dem kali hem Gabbata.

14. Dati ben de da srefi dei, disi dem ben meki sani klari vo Paaska; en a ben de omtrent negi joeroe. En Pilatus taki gi dem djoe: Loekoe, dati da oen koning!

15. Ma dem bari: Komoto! komoto nanga hem! Kruisi hem! Pilatus taki gi dem: Da koning vo oen mi sa kruisi? Ma dem grandomine piki: Wi no habi koning, Keyzer wawan wi habi.

16. Now Pilatus gi hem abra na dem, vo dem kruisi hem. En dem teki Jesus, tjari hem gowei.

17. En hem tjari hem kruis, a go na doro na da plesi, disi dem kali bongopitaplesi, na djoetongo: *Golyata*.

18. Na dapee dem kruisi hem, nanga toe tra soema moro; na ibri sei wan, en Jesus na mindri.

19. Ma Pilatus skrifi wan sani, fassi dati na da kruis; da skrifi taki so: Jesus vo Nazaret, da koning vo dem djoe.

20. Foeloe djoe kom lesi da skrifi; bikasi da plesi, dapee dem kruisi Jesus, ben de klosibei na foto; en a ben skrifi na ebreis, na grieki en na romeini tongo.

21. Ma dem grandomine vo djoe taki na Pilatus: No skrifi, da koning vo dem djoe; ma hem ben taki so: Mi de da koning vo dem djoe.

22. Pilatus piki dem: Dasani mi skrifi, mi skrifi.

23. Ma dem soldati, di dem ben kruisi Jesus, na baka dem teki hem klosi, meki fo hiepi, vo ibriwan soldati kisi wan hiepi; so srefi da bigi djakti toe. Da djakti no ben nai, a ben de wan brewan tee doro.

24. Vo da hede dem taki na makandra: No pliti hem, ma meki wi hiti lot vo hem, hoedisi sa kisi hem. Da so da woord kom reti, disi boekoe taki: Dem platie mi klosi, dem na dem makandra, en vo mi djakti dem hiti lot. Dati dem soldati ben doe.

25. Klosibei na da kruis vo Jesus hem mama tanapoe, nanga hem mama sisa Maria, da weifi vo Kleofas, nanga Maria Magdalena.

26. We, di Jesus si hem mama tanapoe nanga da disciple, disi hem lobbi, a taki gi hem mama: Oeman! loekoe, hem da joe pikien!

27. Na baka a taki gi da disciple: Loekoe, disi da joe mama! En sinsi da tem da disciple teki hem na hem hoso.

28. Na baka di Jesus sabi, now hem doro alasani, dan, vo meki alasani kom reti, disi skrifi na boekoe, a taki: Mi drewatra!

29. We, di dem ben potti wan patoe nanga azyn dapee, dem

go foeloe wan sponsoe nanga ben frede dem djoe, hem go begi azyn, potti na wan tiki tapoe, Pilatus, efi hem kan poeloe da en so dem potti hem na hem dedeskin vo Jesus (na kruis). mofo.

30. Ma di Jesus ben teki da da hede hem kom poeloe da deazyn, a taki: A kaba! En so deskin vo Jesus. a bendi hem hede, a dede.

31. Ma di dem djoe ben moese ben hom wantron na Jesus na meki sani klari vo Paaska, vo da neti, kem kom toe, a tjari Mirren hede dem go begi Pilatus, vo a nanga Aloe moksi makandra, meki soema go masi broko dem omrent wanhondro pond. boon, poeloe dem na kruis, vo 40. En dem teki da dedeskin dem dedeskin no tan hanga na vo Jesus, dem domloe hem na kruis da heeli Sabadei; bikasi ini linnen-klosi, di habi dem da srefi Sabadei ben de wan specerysani, so leki dem djoe aparti santa dei. ben njoesoe vo beri soema.

32. We da so dem soldati kom broko da fosi soema boon, en di vo da trawan toe, disi dem ben kruisi nanga hem.

33. Ma di dem kom na Jesus, en di dem si, a dede kaba, dem no broko hem boon;

34. Ma wan vo dem soldati soetoe hem nanga wan lansri na ini hem sei; en wantem broedoe nanga watra ron komopo na ini.

35. Da soema, disi ben si dati, hem betuige dati, en da getuigenis vo hem de troe; bika hem srefi sabi, hem taki waarheit, vo oenoe toe moe bri bi.

36. Bika dasani ben kom so, vo da woord kom reti, disi skrif na boekoe: Dem no sa broko wan boon vo hem.

37. En wan tra woord ageen taki: Dem sa si, hoesoema dem ben soetoe.

38. Na baka Josef vo Arimatia kom, disi ben de wan disciple vo Jesus toe, ma kibrifasi, bikasi a

En Pilatus gi hem permisi. Vo

39. So srefi Nikodemus, disi

ben hom wantron na Jesus na neti, kem kom toe, a tjari Mirren nanga Aloe moksi makandra,

omrent wanhondro pond.

40. En dem teki da dedeskin vo Jesus, dem domloe hem na ini linnen-klosi, di habi dem specerysani, so leki dem djoe ben njoesoe vo beri soema.

41. Klosibei na da plesi, dapee dem ben kruisi Jesus, wan djari ben de, en na ini da djari wan njoe grebi ben de, pee no wan soema ben lidom na ini jete.

42. We, na dapee dem potti Jesus lidom; bika da Saba vo djoe ben de vo bigin, en da grebi ben de klosibei.

Kap. 20.

Da opstaan ro Kristus.

Da fosi dei vo wieki froekoe mamantem, di a doengroe jete, Maria Magdalena kom na da grebi, en a si, da stoon komopo na da grebi tapo.

2. Vo da hede a ron go na Simon Petrus en na da tra disciple, disi Jesus lobbi, a taki gi dem: Dem poeloe Masra na ini da grebi, en wi no sabi, na hoepee dem potti hem.

3. Now Petrus nanga da tra disciple teki pasi toe, go na da

4. Dem ala toe waka makandra; en da tra disciple ron moro hesi tee a winni Petrus, en so hem fosi kom na da grebi.

5. We, di hem boekoedon, loekoe na ini, a si dem linnen klosi lidom dapee, ma a no go na ini.

6. Now Simon Petrus kom toe na hem baka, en hem go na ini da grebi, a si dem linnen klosi lidom.

7. Ma da hangisa, disi ben taina Jesus hede, dati a no si na dapee dem linnen klosi lidom; ma a lidom rolo makandra na wan tra plesi..

8. Now da tra disciple, disi ben kom fosi na da grebi, go na ini toe; en di a si dasani, hem srefi bri bi so toe.

9. Bikasi dem no ben sabi boekoe jete, dati hem moese hopo baka na dede.

10. Now dem disciple go baka na hoso.

11. Ma Maria tanapoe na dorosei vo da grebi, a kre. Endi a kre so, a boekoedon, loekoe na ini da grebi;

12. Na dapee a si toe Engel sidom nanga weti klosi, wan na hedesei en da trawan na foetosei vo da plesi, dapee da lyk vo Jesus ben lidom.

13. En dem taki gi hem: Oeman, san joe de kre? Hem taki gi dem: Dem poeloe mi Masra dia, en mi no sabi, na hoepee dem potti hem.

14. Di a taki so nomo, a drai hem fesi, en a si Jesus tanapoe

dapee; ma a no sabi, dati da Jesus.

15. Now Jesus taki gi hem: Oeman, san joe de kre? Hoe-soema joe de soekoe? Maria Magdalena denke, da soema hem de da djariman, vo da hede a taki gi hem: Masra, efi joe ben tjari hem gowei, taki gi mi, na hoepee joe potti hem; mi sa go teki hem.

16. Now Jesus taki gi hem: Maria! En Maria drai hem fesi, a taki gi hem: Rabbuni! dati taki: Meester.

17. Jesus taki gi hem: No fassi mi! bikasi mi no go jete na mi tata; ma go na dem brara vo mi, taki gi dem: Mi de hopo go na mi tata, di de da tata vo oenoe toe; na mi Gado, di de da Gado vo oenoe toe.

18. Now Maria Magdalena go verteli dem tra disciple, a taki: Mi ben si Masra, en da so da so a ben taki gi mi.

19. We, da srefi fosi dei voi wieki, na sabatem, di dem disciple ben de makandra, dorosrefi ben sloto, vo di dem frede dem djoe, Jesus srefi kom tanapoe na dem mindri, a taki gi dem: Vreede moe de nanga oenoe!

20. En di a ben taki dati, a sori dem hem han nanga hem sei. Now dem disciple plisiri, di dem si Masra.

21. En Jesus taki wantron moro gi dem: Vreede moe de nanga oenoel so leki mi tata ben seni mi, so mi de seni oenoe.

22. En di a taki so, a blo na dem tapo en a taki gi dem: Teki da santa Jeje!

23. Dem soema, disi oenoe gi pardon vo dem zondoe, dem sa habi pardon; ma dem soema, disi oenoe no gi pardon, dem no sa habi pardon.

24. Ma Tomas, wan vo dem twalfoe, disi dem kali tweeling, hem no ben de nanga dem, di Jesus ben kom.

25. Vo da hede dem tra disciple taki gi hem: Wi ben si Masra. Ma hem taki gi dem: So langa mi no si dem spikrimarki na ini hem han, en so langa mi no potti mi finga na ini dem spikrimarki, en so langa mi no potti mi han na ini hem sei horo, mi no sa bribi.

26. Aiti dei na baka, di dem disciple ben de ageen na ini hoso, en Tomas toe de nanga dem, no mo Jesus kom na ini, ala di dem doro ben sloto, a go tanapoe na dem mindri, en a taki: Vreede moe de nanga oenoe!

27. En dan a taki na Tomas: Langa joe finga dia en loekoe mi han! Langa joe han dia, potti hem na ini mi sei; no twyfle moro, ma bribi troe!

28. Now Tomas piki hem, a taki: Mi Masra, en mi Gado!

29. Jesus taki gi hem: Tomas! di joe si mi, now joe de bribi. Blesi vo dem, disi de bribi, al-wasi dem no si.

30. Nofo tra marki moro Jesus ben doe na hem disciple fesi, da Masra! En Simon Petrus, di disi no skrifi na ini da boekoe dia.

31. Ma disi dia dem skrifi, vo oen bribi, Jesus hem da Kristus, da pikien vo Gade, en vo da bribi meki oen finni liebi, na hem nem.

Kap. 21.

Jesus sori hem srefi gi som tra disciple. A haksi Simon Petrus, epi a lobbi hem troe. Besluit ro da boekoe.

Na baka Jesus sori hem srefi wantron moro gi dem disciple na sei da zee vo Tiberias. Da tori ben pasa so:

2. Simon Petrus nanga Tomas, disi dem kali tweeling, en Nathanael vo Kana na Galilea, nanga dem pikien vo Zebedeus, nanga toe tra disciple moro, dem ben de makandra dapee.

3. En Simon Petrus taki gi dem: Mi sa go fisi! Dem taki gi hem: Dan wi sa go nanga joe. En so dem hopo, go na ini da sipi wantem; ma da srefi neti dem no kisi noti.

4. Deibroko mamantem froekoe Jesus tanapoe na sjoro da-pee; ma dem disciple no sabi, dati da Jesus.

5. Now Jesus taki gi dem: Mi pikien, oen no habi wan njanjam dia? Dem piki hem: No.

6. Ma hem taki gi dem: Hiti da netti na reti sei vo da sipi, dan oen sa kisi! We dem hiti hem, en dem kisi so meni fisi, tee dem no man vo hali.

7. Toen da disciple, disi Jesus ben lobbi, taki na Petrus: Dati da Masra! En Simon Petrus, di hem jeri, dati da Masra, wantem

a weri hem fisiman-hempi, (bikasi a ben de naakend) en so a djompo na ini watra.

8. Ma dem tra disciple kom nanga sipi srefi, (bikasi dem no ben de farawei vo sjoro, omtrent fo'hondro voet,) en so dem sleepi da netti nanga dem fisi.

9. We, di dem kom na sjoro, dem si, krofaja de kaba, nanga fisi na tapo, nanga brede toe.

10. En Jesus taki gi dem: Tjari som vo dem fisi kom, disi oen ben kisi di djoesnoe!

11. En Simon Petrus go na ini watra, a hali da netti kom na sjoro; da netti foeloe nanga wan'hondro feifitentin na dri bigi fisi. Ma tog nanga ala dem foeloe fisi da netti no broko.

12. Now Jesus taki gi dem: Kom, meki wi njam! Ma no wan vo dem disciple ben ha vanoodoe vo haksi hem: Hoesoe-ma da joe? Bikasi dem sabi, dati da Masra.

13. Now Jesus kom, a teki da brede, platie gi dem; so srefi dem fisi toe.

14. Dati ben de vo dritron now, disi Jesus ben sori hem srefi gi dem disciple vo hem, sinsi a ben hopo baka na dede.

15. Na baka di dem njam kabba, Jesus taki gi Simon Petrus: Hoefasi, Simon? pikien vo Jonas! joe lobbi mi? moro leki dem trawan dia? Hem taki gi hem: Ja Masra; joe srefi sabi, mi lobbi joe. Jesus taki gi hem: We, go loekoe dem pikin skaap vo mi!

16. Dan Jesus haksi hem vo toetron ageen: Simon, pikien vo Jonas! joe lobbi mi? Hem taki gi hem: Ja Masra, joe srefi sabi, mi lobbi joe. Jesus taki gi hem: Loekoe dem skaap vo mi!

17. Dan Jesus haksi hem vo dritron: Simon, pikien vo Jonas!

Joe lobbi mi? Now Petrus kom verlegi vo troe, disi Jesus haksi hem vo dritron: Joe lobbi mi? en a taki gi hem: Masra, tog joe sabi alasani; we joe sabi toe, mi lobbi joe. Jesus taki gi hem: Loekoe dem skaap vo mi!

18. Vo troe troe, mi taki gi joe: Di joe ben de moro jonge, joe srefi ben weri joe klosi, en joe ben waka go, dapee joe ben wani; ma te joe kom ouroe, dan joe sa langa joe han, en wan trawan sa weri klosi gi joe, tjari joe go, dapee joe no wani go.

19. Dati Jesus taki, vo pingi hem, nanga hoe dede hem sa pryzze Gado. Na baka a taki gi hem: Kom go nanga mi!

20. Ma di Petrus drai hem fesi, loekoe na bakasei, a si, da disciple, kom toe, disi Jesus lobbi, en disi ben sidom klosibei na Jesus sei na avondmaal, en disi ben haksi: Masra, hoesoe-ma dati, disi sa tori joe?

21. We, di Petrus si hem, a taki na Jesus: Masra, sani sa kom vo disi dan?

22. Jesus taki gi hem: Efi mi wani, hem moese tan, tee mi kom; hoe wroko joe habi nanga dati? Meki joe kom go na mi baka!

23. Sinsi datem dem brara demsani, en di ben skrif disi; ben habi wan tori makandra, en wi sabi, da getuigenis vo dem taki: Da disciple dia no hem de troe.
sa dede. Ma Jesus no ben taki gi hem, hem no sa dede; ma: Efi mi wani, hem tan, tee mi kom, hoe wroko joe habi nanga dati?
24. We, dati de da srefi disciple, disi de getuige vo ala skrif. Amen.
25. Foeloe tra sani moro de, disi Jesus ben doe; ma efi ala dem tori moe skrif na boekoe, mi bri bi, kondre no sa kan teki ala dem boekoe, disi sa de vo skrif. Amen.

Tori vo dem Apostel vo Jesus, disi Lukas ben skrifi.

Kap. 1.

Da Hemelvaart vo Kristus. Mattias kom na lo vo dem Apostel.

Da fosi tori mi skrif kaba, mi lobbi Teofilus, vo ala dem-sani, disi Jesus ben begin vo doe en vo leri,

2. Tee na da dei, disi a hopo go na hemel, na baka di a ben gi dem Apostel ordre nanga santa Jeje, dem disi a ben ver-
kiesi;

3. En na disi a ben sori hem srefi toe liebi liebi na baka da pina vo hem, a gi dem foeloe krin bewys; fotentin dei a ben meki dem si hem na dem mindri, en a taki nanga dem vo Gado-kondre.

4. En di a ben de nanga dem makandra, a taki gi dem, dem no moese komoto na Jerusalem, ma dem moese tan wakti da pramisi vo tata, disi oen ben jeri na mi — so hem taki —.

5. Bikasi Johannes ben doopoe nanga watra, ma oenoe sa doo-

poe nanga santa Jeje, en dati no sa tan langa.

6. Ma dem, disi ben kom makandra dapee, haksi hem, taki: Masra! joe sa hopo da koning-kondre vo Israel baka noja?

7. Hem taki gi dem: Oenoe no ha vo sabi da tem ofoe da jroe; dati mi tata wani, a moese tan vo hem tranga wawan.

8. Ma oenoe sa kisi da kragti ve santa Jeje, disi sa kom na oen tapo; oen sa de mi getuige na Jerusalem, na heeli Judea en Samaria en tee na dem moro farawei kondre na grontapo.

9. Di a taki dati nomo, a hopo na dem fesi; en wan wolkoe teki poeloe hem na dem hai.

10. We, di dem tanapoe so, loekoe na hemel, fa a hopo gowei, loekoe! toe mansoema nanga weti klosi kom tanapoe na dem sei;

11. Dem taki: Oen soema vo Galilea, san oen tanapoe dia, loekoe na hemel? Da srefi Jesus,

disi komoto na oenoe, hopo go na hemel, sa kom baka, so leki oen ben si hem go na hemel.

12. Now dem drai baka go na Jerusalem, komoto na da bergi, disi dem kali olyfbergi, en disi de klosibei na Jerusalem, wan Sabadei-koiri nomo.

13. We, di dem kom na ini, dem go na zoldro tan dapee, da Petrus en Jakobus. Johannes en Andreas, Filippus en Tomas, Bartolomeus en Matteus, Jakobus, da pikien vo Alfeus, Simon Zelotes nanga Judas, da brara vo Jakobus.

14. Dem alamal tan leki *wan hatti makandra* nanga begi en djemee, nanga dem oeman toe, nanga Maria, da mama vo Jesus, nanga dem brara vo hem.

15. We, na wan vo dem dei Petrus hopo na mindri dem disciple, (da getal vo dem alamal ben de omrent wanhondro en twenti soema) a taki:

16. Oen soema en brara! da woord ben moese kom reti, disi santa Jeje ben meki David mofo taki na fesi, vo Judas, di ben sori pasi gi dem, disi ben kisi Jesus.

17. Bikasi a ben teli na wi mindri, en a ben kisi da srefi amt leki wi.

18. We, hem teki da onregtvaardige paiman, meki dem bai wan gron; en dan a go hanga hem srefi, a fadom, pliti na toe, en ala hem bele komopo, panja.

19. Dati ala soema sabi, di de liebi na Jerusalem, en vo da hede dem kali da srefi gron na

dem tongo: Hakeldama, dati taki, wan broedoegron.

20. Bikasi dem skrif na ini psalmboekoe: Meki hem hoso tan soso, meki no wan soema liebi na ini! En wan tra soema moe kisi hem apostelamt!

21. Vo da hede wan vo dem soema dia, di ben de nanga wi da heeli tem, disi Masra Jesus ben liebi en waka na wi mindri,

22. Sinsi da doop vo Johannes, tee na da dei, disi a hopo komoto na wi mindri, moe kom wan getuige vo da opstaan vo hem, moksi nanga wi.

23. En dem teki potti toe soema, da Josef, disi dem kali Bar-sabas, a ben habi da nem Justus toe, nanga Mattias;

24. En dem begi, taki: Masra! joe, di sabi ala soema hatti, sori wi, hoedisi vo dem toe soema joe verkiesi,

25. Vo a kisi da dienst en da apostelamt, pee Judas komopo, a gowei vo hem na hem plesi.

26. Now dem hiti lot vo dem, en da lot kisi Mattias, en dem teki potti hem na loo vo dem elf Apostel.

Kap. 2.

Da santa Jeje kom na dem apostel tapo. Da fosi preki vo Petrus.

En di da dei vo Pinkster kom, dem alamal ben de makandra leki *wan hatti*.

2. En na *wan bro wan ba'bari* komoto na hemel, leki da ba'bari vo wan tranga winti, a foeloe da heeli hoso, dapee dem sidom.

3. En dem koin si sani, leki dem taki: Switi wien meki dem pliti pliti fajatongo; dasani go droengoe. sidom na ibriwan vo dem tapo.

4. En dem alamal kom foeloe nanga santa Jeje, en dem bigin vo taki nanga tra tongo, so leki da Jeje ben gi dem vo poeloe.

5. Datem foeloe djoe ben liebi na Jerusalem, soema, disi fredede Gado, vo so meni difrenti kondre, di de na ondro hemel.

6. We, di dem jeri da ba'bari, ala dem foeloe soema ron kom makandra, en dem verwondroe pasamarki; bikasi ibriwan jeri dem taki hem kondre tongo.

7. Dasani dangra dem alamal, en dem verwondroe, dem taki na makandra: Loekoe, ala dem, disi de taki dia, dem no de Galilea soema?

8. We, fa ibriwan vo wi jeri dem taki da taal vo da kondredan, dapee wi gebore?

9. Di vo Parten en vo Meden en vo Elam, en di de liebi na Mesopotamia en na Judea, en na Kapadocia, Pontus en Asia,

10. Frigia en Pamflia en Egipten, en tee na dem buurteilvo Libia na sei Kirene, en dem vreemde soema vo Rom,

11. Djoe nanga djoeproseliti, soema vo Kreta en vo Arabia: wi jeri dem taki nanga wi tongo vo dem bigi wroko vo Gado.

12. Dem alamal verwondroe vo dati, a dangra dem krin krin, en dem taki wan na trawan: Hoesani dati?

13. Ma trawan meki spot,

14. Now Petrus tanapoe nanga dem elf (Apostel), a hopo hem stem, a taki gi dem: Oen djoesoema, nanga oen alamal, di de liebi na Jerusalem! dati oen moe sabi, en meki dem woord vo mi go na ini oen jesi!

15. Dem soema dia no droengoe, so leki oen denke; bikasi na negi joeroe mamantem wi de.

16. Ma dati de dasani, disi profet Joel ben taki:

17. En a sa kom so na dem laatste dei, (so Gado teki,) dati mi sa teki hafroe vo da Jeje vo mi, seni na ala soema tapo; dan dem manpikien nanga dem oeman manpikien vo oen sa taki profetiori, en dem jonkman vo oen sa si kibrisani, en dem gransoema vo oen sa drem bigi drem;

18. En na tapo dem foetoeboi vo mi, man nanga oeman, mi sa seni hafroe vo da Jeje vo mi datrefitiori, en dem sa taki profetiori.

19. En mi sa sori wonderwroko na taposei na hemel, en bigi marki na ondrosei na grontapo, broedoe en faja en bigi smoko;

20. Zon sa tron doengroe, en moen sa tron breedoe, bifo da bigi glori dei vo Masra kom:

21. En a sa kom so: ibriwan soema, disi kali Masra nem, hem ziel sa finni boen.

22. We, oen soema vo Israel, jeri dem woord: Jesus vo Nazareth, da soema, disi Gado srefi ben

meki oen sabi leki hem boodske-poeman nanga bigi wroko en wonder en marki, disi Gado ben meki a doe na oen mindri, so leki oen srefi sabi :

23. Da hem oen ben teki, (bikasi Gado ben gi hem abra, a ben sabi en besluiti dati sinse bigin,) en nanga han yo dem egri soema oen ben kruisi en kili hem.

24. Ma Gado ben wieki hem baka, a loesoe dem boeje vo dede; bikasi a ben de onmooglyk, vo dede kan holi hem.

25. Bikasi David taki vo hem: Mi ben si Masra alatem na mi fesi; bikasi hem de na mi reti han, meki mi no seki.

26. Vo da hede mi hatti plisiri, en mi tongo de vrolyk; mi skin srefi sa ruste nanga hoop;

27. Bikasi joe no sa libi mi ziel na ini dedekondre; joe no sa gi pasi toe, vo da Santawan ve joe go verrotoe.

28. Joe ben meki mi sabi dem pasi vo liebi; en joe sa meki mi habi foeloe plisiri na joe fesi.

29. Oen soema en brara! meki mi taki vry nanga oenoe vo wi granavoo David: A dede kabba, en dem beri hem, hem grebi de na wi dia tee tidei.

30. We, di a ben de wan profet, en di a ben sabi, Gado ben pramisi hem nanga wan sweri, taki, da vroektoe vo hem skin sa sidom na hem troon tapo;

31. Vo da hede di a ben si dati na fesi, a taki vo da opstaan vo Kristus, fa hem ziel no sa tan

na ini dedekondre, en fa hem skin no sa verrotoe.

32. We, da srefi Jesus Gado ben wieki baka, vo dati wi alamat de getuig.e

33. En di da reti han vo Gado ben hopo hem now, en di hem tata ben gi hem dasani, disi a ben pramisi hem vo da santa Jeje; vo da hede a seni dasani kom, disi oen si en jeri.

34. Bikasi David srefi no ben hopo go na hemel; en tog a taki: Masra ben taki na mi Masra: Go sidom na mi reti han,

35. Tee mi potti dem vyand vo joe lidom na ondro joe foetoe, leki joe foetoebangi.

36. We, meki da heeli hoso vo Israel sabi now troe troe, da srefi Jesus, disi oenoe ben kruisi, da hem Gado ben potti vo Masra en vo Kristus.

37. Di dem jeri dati, dasani masi dem hatti, en dem taki na Petrus en na dem tra Apostel : Oen lobbi brara, san wi moe doe?

38. Petrus taki gi dem: Drai oen liebi, en meki ibriwan vo oen teki doop na nem vo Jesus Kristus, vo oen kisi pardon vo oen zondoe, dan Gado sa gi oen da santa Jeje.

39. Bikasi da pramisi de vo oenoe, en vo dem pikien vo oenoe, en vo ala dem, disi de farawei jete, so meni leki Masra, wi Gado, sa kali kom klosibei.

40. En nanga foeloe tra woord moro a betuige en vermane dem, a taki : Soekoe helpi, komoto na disi verkeertti speli soema !

41. We, ala dem, disi teki meki soema tjari hem; en dem da woord vo hem nanga plisiri, potti hem ala dei na sei da temple dem teki doop toe; en so da srefi doro, disi dem kali da mooiwan, dei omtrent dridoezend soema vo a begi pikin moni na dem kom na (da gemeente).

42. En dem tan alatem na ini da leri vo dem Apostel, en na ini da gemeenskap, en nanga da broko brede makandra, en na ini begi.

43. En ala soema kisi fredetoe; en dem Apostel doe foeloe wonderwroko en bigi marki.

44. Ala bribisoema ben holi nanga makandra, en alasani ben kompani sani.

45. Dem goedoe, en sani dem habi, dem seli, platie gi alamal, so leki ibriwan habi sani vanoodoe.

46. En ala dei dem tan leki wanhatti makandra na ini temple; en dem broko brede makandra na dem hoso, tidef dia, tamara janda;

47. En so dem teki dem njanjam nanga plisiri en nanga opregti hatti en sakafasi, dem pryzze Gado; en ala soema ben lobbi dem. En ala dei Masra tjari mero foeloe soema kom na ini da gemeente, disi finni boen liebi na Gado.

Kap. 3.

Petrus meki wan laam soema kom gezond, en a preki vo Jesus.

Wan dei Petrus en Johannes go makandra na ini temple, a ben de na dri joeroe bakadina, di dem ben njoesoe vo go begi.

2. Na dapee wan soema ben Salomo; en dem verwondree de, disi ben laam sinsi a gebore, toemoesi.

3. We, di hem si Petrus en Johannes go na ini temple, a begi dem wan pikin moni.

4. Ma Petrus loekoe hem tranga, hem nanga Johannes, en a taki: Loekoe wi!

5. We, da soema loekoe dem tranga, a denke, dem sa gi hem wansani.

6. Ma Petrus taki: Silver en goutoe mi no habi; ma dasani, di mi habi, mi sa gi joe: Na nem vo Jesus Kristus vo Nazaret hopo tanapoe, en waka go!

7. Now a fassi hem na hem reti han, a hopo hem. En so djoesnoe hem foetoe en ekroefoe kisi tranga.

8. En so a djompo hopo, a kan tanapoe, waka; en a ge nanga dem na ini temple, a waka en djompo en pryzze Gado.

9. Ala soema si hem waka, en fa a pryzze Gado.

10. En dem sabi hem toe, dati da hem, disi ben sidom begi na sei da mooi temple doro, vo da hede dem verwondroe en skreki vo troe vo dasani, disi pasa nanga da soema.

11. Ma di da laam soema, disi ben kom gezond, holi hem srefi nanga Petrus en Johannes, ala soema ron kom na dem na ini da gadri, disi dem kali da gadri vo

12. Di Petrus si dati, a taki Masra fesi, en disi hem sa seni gi da heeli hiepi: Oen soema vo Jesus Kristus kom, di dem ben Israel, fa oen verwondroe so vo preki gi oen na fesi kaba; dati? Fa oen loekoe wi so dan, leki da wi ben helpi da soema nanga wi eigen tranga en santa liebi, meki a kan waka?

13. Da Gado vo Abraham, vo Isaak en vo Jakob, da Gado vo dem tata vo wi, ben gi hem pi-

kien Jesus glori, disi oenoe ben gi abra, klage na fesi vo Pilatus, taki, oen no wani hem, ala di Pilatus taki, hem sa loesoe hem;

14. Ma oenoe no ben wani da santa en regtvaardige soema, oenoe ben begi, vo a loesoe da kiliman gi oen;

15. Ma da hedeman vo liebi oen ben kili. We, da hem Gado ben wieki baka na dede, vo dati wi de getuige.

16. En nanga da briki na hem nem, hem nem srefi ben meki da soema kom tranga, disi oen si dia, en disi oen sabi; troe, da briki, disi hem srefi de wroko, ben gi da soema da reti gezondheid dia na oen ala fesi.

17. We, oen brara, mi sabi, oen ben doe dati leki soema, disi no ben sabi betre, se srefi dem gransoema vo oen toe;

18. Ma Gado ben meki alasani moese kom so, leki hem ben taki na fesi nanga mofo vo ala hem profet, dati Kristus moese pina so.

19. We, drai oen liebi dan en bekeere, vo oen zondoe moe figi, poeloe,

20. Vo da tem moe kom, disi oen sa fili wan switi kouroe na

preki gi oen na fesi kaba;

21. Disi moese teki hemel abra, tee na da tem, te alasani kom njoe en reti baka, so leki Gado ben taki nanga mofo vo

ala hem santa profet sinsi bigin vo grontapo.

22. Bikasi Moses ben taki na dem tata: Masra, oen Gado, sa wieki hopo wan profet gi oen na mindri dem brara vo oen, leki mi; da hem oen moese jeri na ini vo alasani, disi hem sa taki gi oen.

23. En a sa kom so, ibriwan soema ziel, disi no sa jeri da profet, dem sa poeloe komoto na ini da piple.

24. En ala profet, sinsi Samuel tee na bakatem, so meni leki disi ben taki, dem ben taki na fesi toe vo *dem* dei disi.

25. We, oenoe de pikien vo dem profet en vo da verbond, disi Gado ben meki nanga dem tata vo wi, di a taki na Abraham: Wan pikien vo joe sa meki ala soema en famili na grontapo finni blesi.

26. We, da vo oenoe fosi Gado ben wieki hem pikien Jesus, en a seni hem kom vo a blesi oen, meki ibriwan bekeere, libi ala hem ogriode.

Kap. 4.

Dem potti Petrus en Johannes na doengroehoso. Dem bribisoema begi vo dem. Da liebi en waka vo dem njoe bribisoema.

Ala di dem taki so gi dem soema, dem domine en da hede-

man vo temple nanga dem Sa-
duceman doro dapée;

2. Dem hatti bron toemoesi,
disi dem leri soema so publiki,
en disi dem preki vo Jesus en vo
da hopo baka na dede;

3. En so dem kisi dem, potti
dem na doengroehoso tee dei-
broko; bikasi neti ben kom kaba.

4. Ma foeloe vo dem soema,
disi ben jeri da woord, dem teki
da bribi; da getal vo dem mansoe-
ma ben de omtrent feifidoezend.

5. Deibroko mamantem dem
hedeman en gransoema en mees-
ter vo wet kom makandra na
Jerusalem;

6. Nanga Hannas toe, da gran-
domine, en Kajafas en Johannes
en Alexander, nanga nofo tra-
wan moro, disi ben de vo gran-
domine famili.

7. En dem potti dem reti na
dem fesi, dem haksi dem: Nan-
ga hoe tranga, ofoe na hoesoe-
ma nem oen ben doe dati?

8. Ma Petrus, disi foeloe nan-
ga santa Jeje, taki gi dem: Oen
hedeman vo piple, en oen gran-
soema vo Israel!

9. Efi wi moese gi verant-
woortoe tidei vo da boen, disi
wi ben doe na da sikiman, meki
a kom gezond;

10. We, meki oen alamal
nanga da heeli piple vo Israel,
sabi now: nanga da nem vo Je-
sus Kristus vo Nazaret, disi oe-
noe ben kruisi, en disi Gado ben
wieki baka na dede, nanga hem
(nem) da soema tanapoe gezond
na oen fesi dia.

11. Dati de da stoon, disi oe-
noe: dem basi, ben trowei, en
disi ben tron wan tranga hoekoe-
steen.

12. No wan trawan kan helpi
soema; bikasi Gado no ben gi
soema wan tra nem na ondro
hemel, disi kan meki wi ziel
finni boen.

13. We, di dem si Petrus en
Johannes taki so vry, sondro
frede, en di dem jeri, dem de
soso soema, disi no Bea leri do-
mine-wroko, dem verwondroe
vo troe; bikasi dem srefi sabi
dem, dati dem ben holi nanga
Jesus.

14. En di dem si da soema,
disi ben kom gezond, tanapoe
na dem sei, now dem no kan
taki wansani moro.

15. Ma dem meki dem go na
doro, komoto na kroetoe, en
dan dem prakticeri nanga ma-
kandra, dem taki:

16. Sani wi sa doe nanga dem
soema? Dem ben doe wan won-
derwroko troe, dati ala soema
sabi, disi de liebi na Jerusalem,
en wi srefi no kan stry dati toe.

17. Ma da tori no moese panja
moro moro na kondre; vo da
hede meki wi verbiede dem tran-
ga, vo dem no taki na wan soe-
ma moro vo da nem disi.

18. En dem kali dem baka,
dem taki, dem no moese taki en
leri moro kweti kweti vo da nem
vo Jesus.

19. Ma Petrus en Johannes piki
dem, dem taki: Oen srefi kan
kroetoe dati, efi a sa reti na

Gado fesi, vo wi harki oenoe kom makandra dia na tapo joe moro, leki Gado. santa pikien Jesus;

20. Wi no kan helpi, wi moese taki vo dasani, disi wi ben si, en disi wi ben jeri. 28. Vo doro dasani, disi joe han en joe konferensi ben pramisi na fesi kaba, taki, a moese kom so.

21. Now dem waarskouwe dem wantren moro, en so dem meki dem gowei; bikasi vo dem foeloe tra soema hede dem no ben sabi, fa dem sa doe strafroe dem; bikasi ala soema ben prye Gado vo dasani, disi ben pasa.

22. En da soema, disi dem ben doe da wonderwreko na hem, vo genezi hem, ben ouroe moro leki fotentin jari kaba.

23. En di dem meki Petrus en Johannes gowei, dem go na dem soema vo dem, en dem verteli dem, sani dem grandomine en gransoema ben taki nanga dem.

24. We, di dem jeri dati, dem alamal hopo dem stem tee na Gado, en leki *wan* hatti dem taki: Masra! joe de da Gado, disi ben meki hemel en grontapo en da bigi zoutwatra, nanga alasani, disi de na ini;

25. Joe, di ben taki nanga mofo vo joe foetoeboi David: Vo san hede dem heiden krasi so, en dem piple prakticeri sani, disi de vo soso?

26. Dem koning vo grontapo meki barki makandra, en dem hedeman kom makandra hiepi hiepi, vo feti nanga Masra en nanga da Kristus vo hem.

27. Ja troe, Herodes en Poncius Pilatus nanga dem heiden en dem piple vo Israel, dem ben

santa pikien Jesus;

28. Vo doro dasani, disi joe han en joe konferensi ben pramisi na fesi kaba, taki, a moese kom so.

29. We now, Masra! loekoe da krasi mofo vo dem, en helpi dem foetoeboi vo joe, vo dem kan taki joe woord vry en sondro frede!

30. Langa joe han, vo geneze soema, en meki wi kan doe bigi marki en wonderwroko na nem vo jee santa pikien Jesus!

31. We, di dem begi so, da plesi kom seki, dapee dem ben de makandra; en dem alamal kom foeloe nanga Santa Jeje, en dem preki da woord vo Gado vry en sondro frede.

32. Da heeli hiepi vo dem bribisoema ben de *wan* hatti en *wan* ziel makandra; no wan ben taki vo hem goedoe, da vo hem; ma ala dem goedoe ben de kompani sani.

33. En nanga bigi tranga dem Apostel gi getuigenis vo da opstaan vo Masra Jesus, en bigi gnade ben de nanga dem alamal.

34. No wan ben de na dem mindri toe, disi ben habi gebrek; bikasi dem, disi ben habi pranasi ofoe hoso, seli dem, en dem teki da moni vo dasani, disi dem ben seli,

35. Tjari kom, potti na dem Apostel foetoe; en dem platie gi na ibriwan, sani a habi vanoodoe.

36. En Joses, disi dem Apostel ben kali Barnabas, (dati taki na

wi tongo, wan pikien vo troe-stoe,) a ben de wan levit, wan krioro vo Ciprus;

37. Hem ben habi wan gron toe, en a seli hem, tjari da moni kom, potti na dem Apostel foetoe.

Kap. 5.

Ananias en Safira. Wan Engel poeloe dem Apostel na ini doengrochoso. Gamaliel

So srefi waa soema, a nem Ananias, nanga hem wefi Safira, seli wan piesi gron toe;

2. En nanga hem wefi sabi, a kibri hafoe vo da moni; en da tra hafoe a tjari kom, potti na dem Apostel foetoe.

3. Ma Petrus taki: Ananias! San hede joe ben meki Satan foeloe joe hatti, tee joe meki lei gi santa Jeje, kibri hafoe vo da moni, di joe ben kisi vo da gron?

4. Joe no ben kan holi hem? a no ben de vo joe? En di joe seli hem kaba, joe no ben kan doe, san joe wani? We, vo san hede joe prakticeri sosani dan na ini joe hatti? Joe no ben meki lei gi liebisoema, ma gi Gado srefi.

5. Di Ananias jeri dem woord, a fadom dede na gron. En ala soema, disi jeri dati, kisi bigi frede.

6. En som jonge soema hopo, dem poeloe hem dapee, tjari hem go na doro, beri hem.

7. Omrent dri joeroe na baka hem wefi kom na ini toe; ma a no sabi, sani pasa.

8. En Petrus haksi hem: Taki gi mi, da vo so meni moni oen ben seli da gron? Hem taki: Ja, vo so meni.

9. Ma Petrus taki gi hem: Ves an hede oen potti mofo makandra so, vo tesi da Jeje vo Masra? Loekoe, dem soema foetoe, disi ben beri joe man, de na doro mofo, dem sa tjari joe tee na doro.

10. En so wantem a fadom dede na Petrus foetoe. En di dem jonkman kom na ini, dem finni hem dede, dem tjari hem go na doro, beri hem na hem man sei.

11. En bigi frede kisi da heeli gemeente nanga ala dem, disi jeri dasani.

12. En dem Apostel doe foeloe bigi marki en wonderwroko na foeloe soema. En dem alamad ben de makandra leki wan hatti na ini da gadri vo Salomo.

13. Ma vo dem tra soema no wan ben habi hatti, vo go stoore dem; bikasi ala soema ben respeki dem.

14. En foeloe soema moro kom bri bi na Masra, moksi nanga dem, foeloe man nanga oeman.

15. Dem sikiman srefi dem tjari kom na doro na dem strati, potti na tapo bedi ofoe deeki, vo, te Petrus pasa dapee, ten minste da schaduwe vo hem moe fadom na som vo dem tapo.

16. So srefi vo ala dem foto na buurti foeloe soema kom na Jerusalem, dem tjari dem sikiman kom nanga dem, disi ben

pina nanga takroe geest; en dem alamal kom gezond.

17. Ma vo dati grandomine hatti kom bron toemoesi, nanga ala dem trawan, disi holi nanga hem; bikasi dem alamal ben de Saduceman, en dem hope,

18. Dem kisi dem Apostel, potti dem na ini da bigt doengroehoso vo lanti.

19. Ma na neti wan Engel vo Masra kom hepo da doro vo da doengroehoso, a tjari dem komoto, a taki:

20. Go baka, tanapoe na ini temple, en taki ala dem woord vo disi liebi gi ala soema!

21. We, di dem jeri dati, dem go na ini temple froekoe mamantem, dem leri soema. Ala dati grandomine nanga dem, disi holi nanga hem, ben kali da heeli kroetoe nanga ala gransoema vo Israel kom makandra, en dan dem seni soema go na doengroehoso, vo go teki dem.

22. Ma di dem skoutoe kom dapee, dem no finni dem na im doengroehoso; en so dem drai baka, gi rapport,

23. Dem taki: Wi finni da doengroehoso sloto boen boen, en dem skildwakti tanapoe na doro mofo; ma di wi hepo doro, wi no finni wan soema na ini.

24. We, di grandomine nanga da hedeman vo temple nanga dem tra grandomine jeri da boodskop, dem kom verlegi vo dem, sani sa kom vo dati.

25. Ondertusi wan soema kom na ini, a taki gi dem: Loekoe!

dem soema, disi oenoe ben potti na ini doengroehoso, tanapoe na ini temple de leri soema!

26. En so da hedeman nanga dem skoutoe go teki dem, tjari dem kom, ma no nanga tranga; bikasi dem frede dem foeloe tra soema, vo dem no kili dem nanga stoon.

27. We, di dem tjari dem kom, dem potti dem na fesi vo kroetoe; en grandomine haksi dem,

28. A taki: Hoefasi, wi no ben verbiede oen tranga, vo oen no moese leri soema vo da nem disi? En loekoe! oen foeloe heeli Jerusalem kaba nanga da leri vo oen; oen wani tjari da soema broedoe kom na wi tapo.

29. Ma Petrus nanga dem Apostel piki dem, taki: Wi moese harki Gado moro, leki liebisoema.

30. Da Gado vo dem tata vo wi ben wieki Jesus baka, disi oenoe ben kili, spikri na kruis.

31. We, da hem Gado ben hopo nanga hem reti han, a potti hem vo wan hedeman en helpiman, vo a helpi Israel, meki dem bekeere, kisi pardon vo dem zondoe.

32. En wi de hem getuige vo demsani, so leki santa Jeje toe, disi Gado ben gi na dem, disi de gehoorzam hem.

33. Di dem (kroetoeman) jeri dati, dasani koti dem hatti, en dem prakticeri vo kili dem.

34. Ma wan Fariseman, a nem Gamaliel, wan meester vo wet, disi ala soema respeki, hem hope

na ini da kroetoe, a taki, meki dem seni dem Apostel go na doro pikinso.

35. En dan a taki gi dem: Oen soema vo Israel, loekoe boen, sani oen wani doe nanga dem soema dia!

36. Tra dei Teudas hopo, a taki, hem de wansani, en foeloe soema go holi nanga hem, omtrent fohondro; ma dem kili hem, en ala dem, disi holi nanga hem, panja en lasi.

37. Na hem baka Judas vo Galilea hopo, (dem srefi dei, di dem ben teki skrifi ala soema nem en goedoe,) a meki foeloe soema oproeroe, moksi nanga hem; ma hem lasi toe, en ala dem, disi holi nanga hem, panja.

38. We, mi taki gi oen: Libi dem soema, en meki dem go; bikasi efi da prakticeri en da wroko de vo liebisoema, dan a sa pori;

39. Ma efi a de vo Gado, dan oenoe no kan tapo hem; vo oen no tan leki soema, disi wani feti nanga Gado srefi.

40. Dati dem gi hem reti, en dem kali dem Apostel ageen, dem geesele dem, en dem verbiede dem, dem no moese taki moro na nem vo Jesus, en so dem meki dem gowi.

41. En dem (Apostel) komoto na kroetoe, dem plisiri, disi dem ben habi da eer, vo soema gi dem sjem vo Jesus nem hede;

42. En dem no kaba vo leri soema ala dei na ini temple en na ini dem hoso toe, en vo preki da Evangelium vo Jesus Kristus.

Kap. 6.

Dem Apostel potti som soema, vo loekoe dem potiman. Tori ro Stefanus.

Ma datem, di dem bibisoe-ma kom foeloe, wan taki hopo na mindri dem grieki, dem mandi nanga dem Ebreer, vo di dem no loekoe dem weduwe so boen, te dem platie ala dei, sani ibri-wan habi vanoodoe.

2. Vo da hede dem twalf (Apostel) kali ala dem foeloe disciple makandra, dem taki: A no fiti, vo wi libi da woord vo Gado, go dini tafra.

3. Vo da hede, oen brara, go loekoe seben soema na oen mindri, disi habi boen nem, en disi foeloe nanga santa Jeje en koni, meki wi potti dem, vo bezorgoe dasani.

4. Ma wi sa holi da wroko, vo begi en vo preki da woord.

5. We, da taki ben boen na da heeli gemeente; en dem teki Stefanus, da wan soema, disi foeloe nanga bri bi en santa Jeje, nanga Filippus en Prokorus en Nikanor en Timon en Parmenas en Nikolas, wan djoeproseliti vo Antiokia;

6. En dem potti dem na dem Apostel fesi; en dan dem begi en potti han na dem tapo.

7. En da woord vo Gado kom panja moro moro; en da getal vo dem disciple kom bigi vo troe na Jerusalem; wan bigi hiepi vo dem domine srefi kom gehoor-zam na da bri bi.

8. Ma Stefanus, foeloe nanga bribi en tranga, hem doe wonderwroko en bigi marki na mindri dem soema.

9. Ma som vo da skolo, disi dem kali di vo dem Libertini, en Cireni en Alexandrini soema, nanga di vo Cilicia en Asia, dem hopo, seti wan stry nanga Stefanus.

10. Ma dem no man vo tegen da koni en da Jeje, nanga disi hém taki.

11. Vo da hede dem steeki som soema, disi taki: Wi ben jeri, da soema kosi Moses en Gado.

12. En so dem opsteeki da heeli piple nanga dem gransoema en meester vo wet, dem fadom na hem tapo, dem kisi hem, tjari hem kom na kroetoe.

13. En dem potti falsi getuige, disi taki: Da soema no kaba, vo taki en vo kosi da santa plesia en da wet.

14. Bikasi wi ben jeri hem taki, Jesus vo Nazaret sa broko da plesia dia, en a sa verandre da fasi vo liebi, disi Moses ben potti gi mi.

15. En ala soema, disi sidom na kroetoe, loekoe na hem tapo; en dem si, hem fesi tan leki da fesi vo wan Engel.

Kap. 7.

*Stefanus eerantwoortoe hem srefi.
Dem kili hem.*

Now grandomine taki: Hoe-fasi, dasani de so?

2. Stefanus taki: Oen brara en tata, jeri! Da Gado vo ala

glori ben sori hem srefi gi wata Abraham, di a ben de na Mesopotamia jete, bifo a kom liebi na Haran;

3. En a taki gi hem: Komoto na joe kondre en na joe famili, go liebi na wan kondre, disi mi sa sori joe.

4. Da so a komoto na Kaldeakondre, a go liebi na Haran. En na baka, di hem tata dede, Gado tjari hem kom abra na disi kondre, dapee oenoe de liebi noja.

5. Ma a no gi hem wan piesigrön vo hem srefi na ini da kondre, no wan foetoe bradi; ma a pramisi hem, taki, hem sa gi hem da kondre, vo hem nanga hem famili na hem baka habi hem; ma datema a no ben habi pikien jete.

6. Bikasi Gado taki so: Dem pikien vo joe sa de vreemde soema na wan vreemde kondre; en dem sa meki dem tron katibo, pina dem fohondro jari.

7. Ma da piple, disi dem sa dini, mi srefi sa kroetoe, — so Gado taki —; ma na baka dem sa komoto, dini mi na disi plesi dia.

8. En a gi hem da verbond, da besnyde. En so' Abraham meki Isaak, en di vo aiti dei a besnyde hem; Isaak meki Jakob, en Jakob dem twalf avoo.

9. Ma dem avoo ben djaloesoe Josef, dem seli hem go na Egipti; ma Gado ben de nanga hem,

10. A verlosoe poeloe hem na ini ala hem pina, a gi hem gnade en koni na fesi vo Farao,

da koning vo Egipti, en hem potti hem vo granman vo heeli Egipti en vo hem heeli hoso.

11. Now wan hangritem kom fadom na heeli Egipti en Kanaan-kondre tapo, wan reti pinaliebi; en dem tata vo wi no ben finni njanjam.

12. Ma di Jakob jeri, na Egipti dem habi njanjam, a seni dem tata vo wi go da fosiftron.

13. En di vo toetrón dem brara vo Josef kom sabi hem; en Farao kom sabi Josef famili.

14. Ma Josef seni go teki hem tata Jakob nanga hem heeli famili, sebitentin na feisi soema.

15. En so Jakob kom na Egip-
ti; en na dapee a dede, hem nanga dem tata vo wi.

16. Ma dem tjari dem kom abra na Sikem, beri dem na ini da grebi, disi Abraham ben bai nanga moni na dem pikien vo Hemor, da tata vo Sikem.

17. We, di da tem vo da pramisi kom klosibei, disi Gado ben gi na Abraham nanga sweri, da piple kom bigi, dem kom foeloe vo troe na Egipti;

18. Tee wan tra koning kom, disi no ben sabi Josef.

19. Hem ben falsi nanga dem soema vo wi, en a ben handri dem tata vo wi sleti; a meki dem moese trowei dem jonge pikien, vo dem no tan na liebi.

20. Da srefi tem Moses gebore, wan mooi pikien vo troe, dem kibri hem dri moen na ini hem tata hoso.

21. Ma di dem potti hem nadoro, da oemapikien vo Farao teki hem, a kweki hem leki hem eigen pikien.

22. En dem leri Moses ala koni vo dem Egiptisoema, en a kom bekwaam na ini woord en na ini wroko.

23. Di a ouroe fotentin jari, a kom na da prakticeri, vo go loekoe dem brara vo hem, dem pikien vo Israel;

24. En di a si wan, disi kisi strafoe, sondro a verdini hem, a go helpi hem, a teki da soema revensi, disi dem pina vo soso, en a kili da Egiptisoema.

25. A ben denke, dem brara vo hem sa si now, dati nanga hem han Gado wani verlosoe dem; ma dem no verstaat dati.

26. Deibroko a kom na dem ageen, di dem feti nanga makandra, en a vermane dem, vo dem meki fri baka, a taki: Oen soema! oen no de brara makandra? 'fa oen de trobi makandra so?

27. Ma da soema, disi ben doe da trawan kroekoetoe, troesoe hem komoto, a taki: Hoe-soema ben potti joe vo granman en fiskaal na wi tapo?

28. Joe wani kili mi toe, leki joe ben kili da Egiptisoema isredei?

29. Di Moses jeri da woord, a ronwei, a go liebi na Madian leki wan vreemde soema, en a meki toe manpikien dapee.

30. Fotentin jari na baka wan Engel vo Masra kom sori hem

srefi gi hem na woestein na sei da bergi Sinai, na ini wan faja flam na ini boesi.

31. Di Moses si dati, a verwondroe vo dasani, di hem si; en di a kom klosibei, vo loekoe dasani, da stem vo Masra taki gi hem:

32. Mi de da Gado vo dem tata vo joe, da Gado vo Abraham, da Gado vo Isaak en da Gado vo Jakob! Now Moses kom befi, a no habi hatti, vo loekoe dasani.

33. En Masra taki gi hem: Poeloe joe soesoe na joe foetoe! bikasi da plesi, dapee joe tanapoe, da wan santa gron.

34. Mi ben si da pinaliebi vo mi piple na Egipti, mi ben jeri da djemee vo dem, en mi saka kom na ondro, vo verlosoe dem. We, kom dia, mi sa seni joe go na Egipti!

35. We, da Moses, disi dem no ben wani sabi, dem taki: Hoe-soema ben potti joe vo granman en fiskaal? da hem Gado seni go leki hedeman en verloesoeman, nanga han vo da Engel, disi a ben si na ini da boesi.

36. En hem tjari dem komoto, a doe wonderwroko en bigi marki na Egipti, na ini da redizee en na woestein, fotentin jari langa.

37. Dati de da srefi Moses, disi ben taki gi dem pikien vo Israel: Masra, oen Gado, sa hopo wan profet na mindri dem brara vo oen, leki mi; da hem oen moese harki.

38. Dati da hem, disi ben de na ihi da gemeente na woestein nanga da Engel, disi ben taki nanga hem na tapo' da bergi Sinai en nanga dem tata vo wi, en disi ben kisi dem woord vo liebi, vo gi wi dem.

39. En disi dem tata vo wi no ben wani gehoorzam, ma dem troesoe hem komoto, en dem hatti drai baka go na Egipti,

40. Dem taki na Aaron: Meki tra Gado gi wi, disi waka go na wi fesi; bikasi wi no sabi, sani ben kom da Moses abra, disi ben tjari wi komoto na Egipti.

41. En so'dem meki wan pikin kow da srefi tem; dem tjari offer kom gi da kroekoetoe Gado, en dem plisiri vo da wroko, disi dem eigen han ben meki.

42. Vo da hede Gado libi dem, a gi dem abra, meki dem dini dem staar na hemel, so leki a skrifi na ini da boekoe vo dem profet: Joe hoso vo Israel! hoe-fasi, oen ben tjari slagtioffer en njanjamoffer kom gi mi, ala dem fotentin jari, di oen ben de na woestein?

43. Da tenti vo Molok oen ben teki tjari, nanga da star vo oen Gado Remfan, dem printje, disi oen ben meki, vo aanbegi dem; we, mi sa tjari oen gowei tee na abrasei vo Babilon.

44. Dem tata vo wi ben habi da tenti vo da getuigenis na woestein, so leki Gado ben gi ordre, di a taki na Moses, a moe meki hem so, leki da patron de, disi hem ben si;

45. En disi dem tata vo wi ben kisi toe, dem tjari hem kom abra nanga Josua na ini da kondre, disi dem heiden ben habi, en disi Gado ben troesoe komoto na hai vo dem tata vo wi, tee na David tem.

46. We, hem ben finni gnade na Gado fesi, en a hangri, vo a kan finni wan masanga gi da Gado vo Jakob.

47. Ma Salomo meki wan hoso gi hem.

48. Ma da bigi Gado na tapo no de liebi na ini temple, disi liebisoema han ben meki, so leki wan profet taki:

49. Hemel dati da mi troon, en grontapo da mi foetoebang? We, hoe soortoe hoso oen wani meki gi mi? so Masra taki; ofoe hoepoe da plesi de, vo mi ruste?

50. A no mi han ben meki ala demsani?

51. Oen trangahede soema, disi no besnyde, no nahatti en no na jesi! Alatem oen de feti nanga da santa Jeje; so leki dem tata vo oen ben doe, so oenoe doe toe.

52. Hoe profet de, disi dem tata vo oen no ben soekoe nanga trobi? Kili srefi dem ben kili *dem*, disi ben taki na fesi vo da kom vo da regtvaardige soema, disi oenoe ben tori en kili.

53. Oen ben kisi da wet nanga wroko vo dem Engel, ma oen no ben holi hem.

54. Di dem jeri dati, dasani koti demhatti, tee dem kau tifi na hem tapo.

55. Ma Stefanus, disi foeloe nanga santa Jeje, loekoe na tapo na hemel, en a si da glori vo Gado nanga Jesus tanapoe na reti han vo Gado, en a taki: Loekoe, mi de si hemel hopo, en fa Soemapikien tanapoe na reti han vo Gado.

56. Ma dem bari tranga, dem tapo dem jesi, en so dem alamal fadom wantem na hem tapo, dem troesoe hem komoto na ini foto, en dem kili hem nanga stoon.

57. En dem getuige poeloe dem klosi, potti dem na wan jonkman foetoe, disi dem kali Saulus.

58. En di dem kili Stefanus, hem begi, taki: Masra Jesus, teki mi ziel kom na joe!

59. Dan a potti hem kni na gron, en a bari nanga tranga stem: Masra, no pai dem da zondoe disi! En di a taki dati, a go slibi.

Kap. 8.

Saulus soekoe dem disciple nanga trobi. Filippus preki na Samaria. Simon, da tofroeman. Da gran-soema vo Aetiopiekondre.

Saulus ben habi plisiri nanga da dede vo Stefanus. En da srefi tem wan bigi trobi hopo na tapo da gemeente na Jerusalem; en dem alamal kom panja na dem kondre vo Judea en Samaria, boiti dem Apostel.

2. Ma som soema, disi frede Gado, tjari Stefanus go beri, en dem kre vo hem reti reti.

3. Ma Saulus feti vo pori da gemeente, a go na ini dem hoso,

kisi man nanga oeman, hali dem na doro, tjari go na doengroe-hoso.

4. Ala dati *dem*, disi panja, dem waka rontoe alapee, preki da tori.

5. Da so Filippus kom na da foto Samaria, a preki Kristus gi dem.

6. En ala soema wanfasi potti membre toemoesi na sani, disi Filippus taki, di dem jeri en si dem marki, disi hem doe.

7. Bikasi na foeloe soema dem takroe geest komoto nanga bigi ba'bari, en nofo jekti soema en laam soema kom gezond.

8. Vo dati dem soema vo da foto ben habi bigi plisiri.

9. Ma wan soema ben de na da srefi foto, a nem Simon, disi ben lobbi doe tofroewroko fositem; en so a ben drai ala soema hede na Samaria, di a taki, hem de wan bigisani.

10. En ala soema ben loekoe na hem, laagewan nanga gran-soema, dem taki: Da soema dia de da bigi tranga vo Gado.

11. En dem ben holi nanga hem, vo di a ben drai dem hede so meni langa nanga hem tofroewroko.

12. Ma di dem kom bri bi dasani, disi Filippus preki gi dem vo Gadokondre en vo da nem vo Jesus Kristus, dem alamat teki doop, man nanga oeman.

13. En Simon srefi kom bri bi toe; en di a ben kisi doop, dan a holi hem srefi alatem na Filippus; en di a si dem bigi marki

en wonderwroko, disi Filippus doe, a verwondroe vo troe.

14. Ma di dem Apostel na Jerusalem jeri, Samaria ben teki da woord vo Gado, dem seni Petrus en Johannes go na dem.

15. En di dem kom dapee, dem begi vo dem, vo dem moe kisi da santa Jeje.

16. (Bikasi a no ben kom jete na wan vo dem tapo, doop wan-wan dem ben kisi na nem vo Masra Jesus).

17. Now dem (Apostel) potti dem han na dem tapo, en dem kisi da santa Jeje.

18. Ma di Simon si, dem soema kisi da santa Jeje, te dem Apostel potti han na dem tapo, a wani gi dem moni,

19. A taki: Gi mi da tranga toe, vo, te mi potti mi han na wan soema tapo, da soema moe kisi da santa Jeje!

20. Ma Petrus taki gi hem: Go vo joe, en pori nanga joe moni makandra! Joe denke, joe kan bai dasani nanga moni, disi Gado de gi presenti?

21. Joe no sa kisi wan porsi ofoe lot vo dasani; bikasi joe hatti no de opregli na Gado fesi.

22. We, bekeere en kaba nanga da ogri fasi! en begi Gado, efi semtem a sa gi joe pardon vo da ogri triki, di de na ini joe hatti!

23. Bikasi mi si, joe hatti foeloe nanga bita gal, da kroekoetoe wroko knoopoe hem krin krin.

24. Now Simon piki, taki: Meki oenoe begi Masra vo mi,

vo ala dasani, disi oen taki, no
moe kom na mi tapo !

25. Ma dem (toe Apostel),
di dem ben betuige en preki da
woord vo Masra kaba, dan dem
drai baka go na Jerusalem en na
pasi dem preki da Evangelium na
foeloe pikin foto vo Samaria.

26. Ma wan Engel vo Masra
kom kali Filippus, a taki: Hopo,
go na dinasei, na da bigi pasi,
disi komopo na Jerusalem, go na
Gaza, na da dre sabana !

27. We, hem hopo, go dapee.
En loekoe, wan soema vo Etiopia ! wan grandoema, disi habi
bigi magti na ondro Kandace,
da koningin vo Etiopiakondre,
bikasi a habi vo loekoe ala hem
goedoe, we, hem ben kom na
Jerusalem vo anbegi Gado,

28. En now a ben de na pasi,
vo go baka na hoso, a sidom na
hem wagi, lesi da profet Jesajas.

29. En da Jeje taki na Filippus : Go klosibei, holi joe srefi
na sei da wagi !

30. En Filippus go wantem,
a jeri, da soema lesi da profet
Jesajas, en a taki: Hoefasi, joe
verstaa dasani, disi joe de lesi ?

31. Hem taki: Fa mi kan ver-
staa, efi no wan soema leri mi ?
En a begi Filippus, vo a kom
sidom na hem sei.

32. We, da tori, disi a ben
lesi na ini da boekoe, ben de so:
Leki wan skaap dem tjari hem
go na slagtibangi ; en leki wan
lam no piki, te dem koti hem
wiwiri, so srefi hem no hopo
hem mofo :

33. Na ini da sakafasi vo hem
a ben winni da proces. Ma hoe-
soema sa kan taki, hoe langa a
sa liebi; bikasi dem teki poeloe
hem liebi na disi grontapo.

34. En da grandoema piki
Filippus, a taki: Mi begi joe,
taki gi mi, vo hoesoema da pro-
fet taki so ? vo hem srefi, ofoe
vo wan trawan ?

35. Now Filippus hopo hem
mofo, a teki da srefi tori, preki
da Evangelium vo Jesus gi hem.

36. En di dem rei go moro na
fesi, dem kom na wan watra ;
en da grandoema taki: Loekoe,
wattra dia; sani kan hindre mi,
vo mi teki doop ?

37. Filippus taki: Ja, efi joe
bribi nanga joe heeli hatti, joe
kan kisi hem. Da soema piki,
taki: Mi bribi troe, Jesus Kristus
de Gado pikien.

38. Now a meki dem holi da
wagi, en dem ala toe, Filippus
nanga da grandoema, saka go na
ini da wattra, en a doopoe hem.

39. Ma di dem komoto baka
na ini da wattra, da Jeje vo Masra
tjari Filippus gowei, tee da grandoema
no si hem moro; ma hem
waka hem pasi nanga plisiri.

40. Na baka dem finni Filippus
na Asdod, en a waka rontoe,
preki da Evangelium na ala dem
foto, tee a kom na Cesarea.

Kap. 9.

*Paulus bekeere. Petrus doe som
wonderwroko, a helpi Eneas nang-
ga Tabita.*

Ma Saulus no weri jete nang-
ga da krasifikasi en kili tegen dem

disciple vo Masra, a go na grandomeine,

2. A begi hem briſi, di a kan tjari go na Damaskus na dem djoekerki, vo, te a finni soema, disi holi nanga da njoe leri, man nanga oeman, hem kan tai dem, tjari go na Jerusalem.

3. We, na da pasi, di a kom klosibei na Damaskus, na *wan* bro wan letti vo hemel kom ron toe hem nanga da skyn.

4. En hem fadom na gron, a jeri wan stem, disi taki gi hem: Saul, Saul, san joe vervolge mi so?

5. Hem taki: Masra, hoesoema da joe? Masra taki: Mi da Jesus, disi joe vervolge. A sa trobi joe, vo joe foetoe feti nanga maka.

6. Nanga befi en skreki hem taki: Masra, sani joe wani, mi doe? Masra taki gi hem: Hopo, go na ini foto; na dapee dem sa taki gi joe, san joe moese doe.

7. Ma dem soema, disi waka nanga hem, dem tanapoe, sondro dem kan taki wan woord; bikasi dem jeri wan stem, ma dem no si wan soema.

8. Now Saul hopo na gron; ma di a hopo hem hai, a no si wan soema. En dem fassi hem na han, tjari hem go na Damaskus.

9. Dri dei langa a no kan si, en a no njam en dringi toe.

10. Datem wan disciple ben de na Damaskus, a nem Ananias; na hem Masra kom sori hem srefi, a taki: Ananias! Hem taki: Masra, mi dia.

11. Now Masra taki gi hem: Hopo, go na da strati, disi dem kali da retihopowan, en na ini Judas hoso haksi vo wan soema, disi dem kali Saulus vo Tarsus; bikasi loekoe, a de begi,

12. En Gado ben sori hem wansani, a ben si wan soema kom na hem, disi dem kali Ananias, en disi potti hem han na hem tapo, vo meki a kan si baka.

13. Ananias piki hem: Masra, mi ben jeri foeloe soema taki vo da soema, hoe meni ogri a ben doe na dem Santawan vo joe na Jerusalem;

14. En dem grandomine gi hem permisi toe, vo tai ala soema dia, disi de kali joe nem.

15. Ma Masra taki gi hem: Go ma; bika do soema dia mi verkiesi, vo hem tjari mi nem go na dem heiden en na dem koning en na dem pikien vo Israel.

16. Mi sa sori hem, hoe meni a moese pina vo mi nem hede.

17. Now Ananias go dapee, a kom na ini da hoso, en dan a potti hem han na hem tapo, a taki: Mi brara Saulus! da srefi Masra Jesus, disi joe ben si na pasi, di joe kom dia, hem seni mi kom, vo joe hai kom si baka, en vo joe kom foeloe nanga santa Jeje.

18. En so djoesnoe wansani fadom komoto na hem hai, leki wan boeba, en da srefi moment a kan si baka; en so a hopo, a teki doop.

19. En di a ben teki wan njanjam, a kom tranga baka.

Now Saulus tan som dei jete nanga dem disciple, di de na Damaskus.

20. En wantem a preki vo Kristus na ini dem kerki, taki, hem da Gado pikien.

21. Ma ala soema, disi jeri hem, verwondroe toemoesi, dem taki: Dati a no da soema, disi ben wani kili ala dem soema na Jerusalem, di de kali da nem (vo Jesus)? A no vo dati hede a kom dia, vo a tai dem, tjari go na dem grandomine?

22. Ma Saulus kisi tranga moro moro, en a overtuige dem djoe, disi liebi na Damaskus, di a sori dem krin krin, Jesus hem da Kristus.

23. Langa tem na baka dem djoe go holi komparisi, vo kili hem.

24. Ma Saulus kom jeri taki, dem de soekoe vo kisi hem. Bikasi dei nanga neti dem wakti dem bigi poortoe, vo kili hem.

25. Vo da hede dem discipl teki hem na neti, dem saka hem na ondro na abra da muur na ini wan manki.

26. We, di Saulus kom na Jerusalem, a probeeri vo holi hem srefi nanga dem disciple; ma dem alamat frede hem, dem no bribi, taki, hem da wan disciple.

27. Ma Barnabas teki hem, tjari hem go na dem Apostel, en a verteli dem, fa Saulus ben si Masra na pasi, en fa Masra ben taki nanga hem, en fa hem srefi ben preki da nem vo Jesus vry na Damaskus.

28. Sinsi da tem a holi hem srefi nanga dem na Jerusalem, en a preki da nem vo Masra Jesus sondro frede.

29. A soekoe vo overtuige dem grieki djoe toe. Ma dem soekoe vo kili hem.

30. Ma di dem brara jeri dati, dem tjari hem go na Cesarea, en dan dem seni hem go na Tarsus.

31. Now dem gemeente habi ruste na heeli Judea en Galilea en Samaria, en dem kom bigi, dem waka nanga da frede vo Masra, en dem kom foeloe nanga da troost vo santa Jeje.

32. We, di Petrus waka ron-toe alapee, wan dei a kom toe na dem santa soema, disi liebi na Lidda.

33. Na dapee a finni wan soema, disi dem kali Eneas, hem lidom aiti jari na bedi kaba, bikasi a ben siki nanga jekti.

34. En Petrus taki gi hem: Eneasi Jesus Kristus de meki joe gezond. Hopo, en meki joe bedi! En wantem da soema hopo.

35. En ala soema, disi liebi na Lidda en na Saron, si hem; en dem bekeere, kom na Masra.

36. Na Joppe wan disciple ben de, wan oeman, disi dem kali Tabita, dati taki na wi tongo Dorkas; da oeman ben doe foeloe boen wroko en a helpi foeloe potimaa.

37. We, da srefi tem a kom siki tee a dede; en di dem wasi hem kaba, dem potti hem lidom na tapo zoldro.

38. Ma di Lidda de klosibei na Joppe, en di dem disciple jeri, Petrus de dapee, dem seni toe soema go begi hem, efi a no sa kom hesi na dem.

39. En Petrus hopo go nanga dem. En di a kom dapee, dem tjiari hem go na tapo zoldro; en ala dem weduwe kom rontoe hem nanga kre; dem sori hem dem koto en kleeti, disi Dorkas ben meki gi dem, di a ben de nanga dem jete.

40. Ma Petrus meki dem alamal go na doro, a potti hem kni na gron, begi; en dan a drai loekoe da dede skin, a taki: Tabita, hopo! En da oeman hopo hem hai, en di a si Petrus, a hopo go sidom.

41. Now Petrus gi hem han, a hopo hem, en dan a kali dem santa soema en weduwe kom na ini, a potti hem liebi liebi na dem fesi.

42. Da tori heeli Joppe kom jeri, en foeloe soema kom bri bi na Masra.

43. En Petrus tan wan heeli piesi tem na Joppe na wan Simon hoso, disi meki leer.

Kap. 10.

Kornelius nanga hem' famili kisi doop.

Wan soema ben de na Cesarea, a nem Kornelius, wan kommandant vo da kompani soldati vo Italia;

2. Wan vroom soema, disi frede Gado, hem nanga hem heeli hoso; a doe foeloe boen

na dem potiman, en a begi na Gado alatem.

3. We, hem si wansani wan dei; a ben de omtrent dri joe roe bakadina, di a si wan Engel vo Gado kom na hem na ini hoso, a taki gi hem: Kornelius!

4. Di hem loekoe da Engel, a kom skreki, en a taki: Masra, san dati? Hem taki gi hem: Da begi vo joe, en da boen, disi joe ben doe na dem potiman, dati kom tee na Gado fesi na hem gedagtenis.

5. We, seni soema go na Joppe, meki dem go teki Simon kom, disi dem kali Petrus,

6. A de tan nanga wan Simon, disi meki leer, hem hoso de na watrasei; we, hem sa taki gi joe, san joe moe doe.

7. We, di da Engel gowei, disi ben taki nanga Kornelius, wantem a kali toe foetoeboi vo hem, nanga wan soldati, disi frede Gado, en disi tan nanga hem alatem;

8. A verteli dem alasani, en dan a seni dem go na Joppe.

9. Deibroko di dem de na pasi, klosibei kaba na da foto, Petrus go na tapo zoldro go begi, na twalf joeroe dinatem.

10. En di a kisi hangri, a taki, meki dem gi hem njanjam. We, ala di dem meki njanjam klari gi hem, hem geest libi hem skin, go na tapo.

11. En a si hemel hopo, en wansani saka kom na ondro na hem fesi, leki wan bigi laken,

disi tai na ala fo hoekoe; en so a saka tee na gron;

12. Ala soortoe meti vo grontapo de na ini, dem disi habi fo foetoe, nanga dem boesimet, nanga dem, disi kruipi, nanga fowloe vo ondro hemel.

13. En wan stem taki gi hem: Hopo, Petrus! kili en njam!

14. Ma Petrus taki: No Mrasra! nooiti mi ben njam wan gemeene sani jete, disi no krin.

15. Ma da stem taki yo toe-tron gi hem: Dasani, disi Gado ben meki krin, dati joe no moe kali gemeen.

16. We, dati kom so dritron, en dan dem hali da laken baka go na hemel.

17. We, di Petrus sidom prakticeri na ini hem hatti, sani somtem dasani wani taki, disi a ben si; loekoe, dem soema, disi Kornelius ben seni, kom haksi, efi dati da Simon hoso, en dem tanapoe na dorō mofo;

18. Dem kali wan soema, haksi, efi Simon Petrus de liebi dapee?

19. We, di Petrus prakticeri dasani jete, disi hem ben si, da Jeje taki gi hem: Loekoe, dri soema de soekoe joe.

20. We hopo, saka na gron, en go nanga dem sondro frede; bikasi mi srefi seni dem kom.

21. Now Petrus saka na ondro go na dem soema, disi Kornelius ben seni go na hem, a taki: Loekoe, mi de da soema, disi oen de soekoe; vo hoesani hede oen kom dia?

22. Dem taki: Kornelius, da komandant; wan vroom soema, disi frede Gado, en disi habi boen nem na da heeli djoepiple, na hem Gado ben seni wan Santa Engel go taki gi hem, meki a seni kali joe kom na hem hoso, vo a jeri, sani joe sa taki gi hem.

23. Now Petrus kali dem kom na ini, vo dem slibi dapee. En deibroko a go nanga dem; en som brara vo Joppe go toe nanga hem.

24. Da dei di meki toe dem doro na Cesarea. Na dapee Kornelius wakli dem; en a ben kali dem famili en boen kompe vo hem kom makandra toe.

25. We, di Petrus kom na ini, Kornelius go miti hem, a fadom na hem foetoe, anbegi hem.

26. Ma Petrus hopo hem, a taki: Hopo! mi de wan liebi-soema toe.

27. En di a ben taki pikinso nanga hem, a go na ini, en a miti foeloe soema, disi ben kom makandra.

28. En a taki gi dem: Oen sabi, wan djoesoema no ha permisi, vo familiari en vo holi gemeenskap nanga wan vreemde soema; ma Gado ben sori mi, taki, mi no moese kali wan soema gemeen, taki, a no krin.

29. Vo da hede mi no ben weigre toe vo kom, so hesi oen kali mi. Now mi haksi oen, vo hoesani hede oen ben seni kali mi?

30. Kornelius taki: Fo dei pasa mi ben holi fasten tee na so

wan joeroe; en na dri joeroe ondro dwingi vo didiebri; bikasi bakadina mi ben begi na mi hoso. Gado ben de nanga hem.

En loekoe, wan soema kom tanapoe na mi fesi nanga wan blinki klosi,

31. A taki: Kornelius! Gado jeri da begi vo joe, en a membre da boen, disi joe ben doe na dem potiwan.

32. We, seni soema go na Joppe, meki dem kali Simon kom, disi dem kali Petrus, a de tan na basi Simon hoso, di meki leer, na watrasei; te hem kom, hem sa taki nanga joe.

33. Vo da hede mi ben seni soema go na joe wantem, en joe doe boen, disi joe kom. We, now wi alamal de makandra dia na Gado fesi, vo jeri alasani, disi Gado seni joe vo taki.

34. Toen Petrus hopo hem mofo, a taki: Now mi si troe troe, Gado no de loekoe na soema perzon;

35. Ma na mindri vo ala pi- ple, disoema disi frede Gado, en disi doe reti, hem a lobi.

36. Dati de da tori, disi hem ben seni gi dem pikien vo Israel, meki dem sabi da vreede, disi Jesus Kristus ben tjari kom, hem, di de Masra vo alasani.

37. Oen srefi sabi da tori, disi pasa, fosi na Galilea, en dan na heeli Judea, na baka vo da doop, disi Johannes ben preki;

38. Fa Gado ben teki da santa Jeje, wye Jesus vo Nazaret, gi hem tranga; en fa hem ben waka rontoe, doe soema boen, genezi ala dem, disi ben de na

ondro dwingi vo didiebri; bikasi Gado ben de nanga hem.

39. En wi de getuige vo ala dasani, disi a ben doe na djoe-kondre en na Jerusalem; da hem dem ben kili, hanga na wan hoedoe.

40. Ma di vo dri dei Gado ben wieki hem baka, meki soema si hem;

41. No ala soema, ma dem getuige, disi Gado ben verkiesi na fesi; da wi, di ben njam en dringi nanga hem, na baka vo da opstaan vo hem na dede.

42. En a gebiede wi, vo preki gi ala soema, en vo betuige, taki, da hem de da soema, disi Gado ben potti, vo a kroetoe soema, dem liebiwan nanga dem dedewan.

43. Vo hem ala profet getuige toe, dati nanga hem nem ibriwan soema, disi bri bi na hem, sa kisi pardon vo hem zondoe.

44. Di Petrus taki dem woord jete, da santa Jeje kom na ala dem soema tapo, disi jeri da woord.

45. En dem bribisoema, disi ben kom nanga Petrus, di ben de vo da besnyde fosi, dem verwondroe, fa Gado gi da santa Jeje na dem heiden toe;

46. Bikasi dem jeri dem taki nanga tra tongo, pryze Gado. Now Petrus taki:

47. Wan soema sa kan weigre da watra, vo dem soema dia no moe doop, disi ben kisi da santa Jeje, so leki wi toe?

48. En a taki, meki dem

doopoe dem na nem vo Masra.
Na baka dem begi hem, vo a
tan wan toe dri dei nanga dem.

9. Ma da stem vo hemel piki
mi vo toetron: Dasani disi Gado
ben meki krin, dati joe no moe
kali gemeen.

Kap. 11.

*Petrus verantwoortoe hem srefi, disi
a ben go na dem heiden. Barna-
bas en Saulus go na Antiochia.
Agabus.*

Ma dem Apostel en brara,
di de na djoekondre, jeri, dem
heiden toe ben teki da woord
vo Gado.

2. En di Petrus kom baka na
Jerusalem, dem disi ben de vo
da besnyde, verwyti hem,

3. Dem taki: Fa joe ben go
na ini dem soema hoso, disi no
habi da besnyde? en joe njam
srefi nanga dem.

4. Now Petrus bigin vo ver-
teli dem da heeli tori, a taki:

5. Mi ben de na da foto Jop-
pe, de begi, en di mi geest libi
mi skin go na tapo, mi kom si
wansani; mi si wansani saka
kom na ondro, leki wan bigi
laken, a saka komoto na hemel
nanga dem fo hoekoe, en so a
doro na mi.

6. We, di mi loekoe dasani,
mi si foeloe meti vo grontapo,
dem disi habi fo foetoe nanga
dem boesimet, nanga dem disi
kruipi, nanga fowloe vo ondro
hemel.

7. En mi jeri wan stem, disi
taki gi mi: Hopo Petrus! kili
en njam!

8. Ma mi taki: No Masra!
nooit mi ben njam wan gemeene
sani jete, disi no krin.

10. Dati kom so dritron, en
dan dem hali alasani baka go na
hemel.

11. En loekoe! da srefi joe-
roe dri soema vo Cesarea, disi
dem seni kom na mi, tanapoe
na doro mofo vo da hoso, da-
pee mi ben de.

12. En da Jeje taki gi mi,
meki mi go nanga dem sondro
frede. Ma tog dem siksi brara
dia go nanga mi, en so wi doro
na ini da soema hoso.

13. En hem verteli wi, fa
hem ben si wan Engel tanapoe na
ini hem hoso, disi taki gi hem:
Seni soema go na Joppe, vo
dem teki Simon kom, disi dem
kali Petrus;

14. Hem sa taki woord gi joe,
disi sa meki joe nanga joe heeli
hoso finni boen liebi na Gado.

15. We, di mi bigin vo taki
nomo, da santa Jeje kom sadom
na dem soema tapo, so leki (a
ben kom) na wi toe na bigin.

16. Dati meki mi kom membre
da woord vo Masra, di a taki:
Johannes ben doopoe nanga wa-
tra, ma oenoe sa kisi doop nanga
santa Jeje.

17. We, di Gado gi dem da
srefi gnade, disi a ben gi na wi,
di de bribi na Masra Jesus Kri-
stus; hoesoema da mi, vo mi
ben kan tapo Gado?

18. Di dem jeri dati, dem te-
vredde, en dem pryzé Gado,

dem taki: We, dan Gado sari vo dem heiden toe, meki dem bekeere en liebi.

19. Ala dati dem, disi ben panja alapee, sinsi da trobi ben hopo nanga Stefants, dem waka doro tee na Fônice en Ciprus en Antiokia; ma dem no taki datori na wan soema, boiti na dem djoe wawan.

20. Ma som vo dem ben de kondreman vo Ciprus en Cirene, di dem kom na Antiokia, dem taki toe nanga dem grieki, preki da Evangelium vo Masra Jesus gi dem.

21. En da han vo Masra ben de nanga dem, en wan bigi hiepi soema kom na briji, dem bekeere kom na Masra.

22. We, di da gemeente na Jerusalem kom jeri dati, dem seni Barnabas go na Antiokia.

23. En di hem kom dapee, di a si da gnade vo Gado, a plisiri vo troe; en a vermane dem alamal, meki dem tan nanga Masra nanga dem heeli hatti.

24. Bikasi Barnabas ben de wan vroom soema, hem hatti foeloe nanga santa Jeje en nanga briji. En wan bigi hiepi soema kom briji dapee na Masra.

25. Na baka Barnabas waka go na Tarsus, vo soekoe Saulus; en di a finni hem, a tjari hem kom na Antiokia.

26. En dem ala toe tan wan heeli jari makandra na ini da gemeente, dem leeri foeloe soema. En na Antiokia fosi dem kali dem disciple Kristensoema:

27. Da srefi tem som profet vo Jerusalem kom na Antiokia toe.

28. Wan vo dem, a nem Agabus, hopo dapee, en nanga da geest a waarskouwe dem, taki, wan bigi hangritem sa kom na da heeli kondre; en dati kom so toe na tem vo Keyzer Klaudius.

29. Vo da hede dem disciple pramisi, vo asisteri dem brara, disi liebi na Judea, meki ibriwan seni wansani gi dem, so meni leki hem kan.

30. En dem doe so toe; en nanga han vo Barnabas en Saulus dem seni dasani gi dem gran-soema.

Kap. 12.

Dem kili Jakobus. Petrus komopo na doengroehoso. Herodes dede.

Da srefi tem koning Herodes kisi som soema vo da gemeente, a misandri dem.

2. Ma Jakobus, da brara vo Johannes, a kili nanga houroe.

3. En di a si, dati boen na dem djoe, a go doro so, a kisi Petrus toe. (Dati ben de reti na dem dei, disi dem njam masoo).

4. We, di a kisi hem, a potti hem na doengroehoso, a gi hem abra, meki fo soldati wakti hem; (ibri wakti ben habi fo soema, en fo tron dem ben kenki wakti), bikasi na baka Paaska a ben wani tjari hem kom na ala soema fesi.

5. We, ala di dem holi Petrus na doengroehoso, da gemeente holi doro toe, vo begi Gado vo hem.

6. En da srefi neti, bifo Herodes wani potti hem na ala soema fesi, Petrus slibi na mindri toe soldati, a tai nanga toe ketting; en dem skildwakti wakti da doengroehoso doro.

7. Ma loekoe! wan Engel vo Masra kom dapee, en wan letti kom skyn na ini da doengroehoso; en da Engel naki Petrus na hem sei, a wieki hem, taki: Hopo hesi! En so dem ketting fadom komoto na hem han.

8. En da Engel taki gi hem: Weri i joe klosi en joe soesoe! En hem doe so. Dan a taki gi hem: Now weri joe mantel, en kom go nanga mi!

9. En Petrus go na doro, waka na hem baka, ma a no sabi, efi dasani, disi da Engel doe nanga hem, de so troe troe; kontrari, a denke, hem si wansani na drem.

10. We, di dem ben pasa da fosi en da tweede wakti, en di dem kom na da isri doro, disi go na fotosei, da doro hopo hem srefi gi dem; en dem pasa doro, waka wan heeli strati; na dapee da Engel libi hem, a gowei.

11. Now Petrus hai kom krin, a taki: Now mi sabi troe troe, Masra ben seni hem Engel kom, poeloe mi na Herodes han en na alasani, disi dem djoesoema ben verwakti.

12. We, ala di a prakticeri dasani, a kisi da hoso vo Maria, da mama vo Johannes, disi dem kali Markus toe; na dapee foeloe soema ben de makandra, de begi.

13. Di Petrus naki da fesidoro vo da hoso, wan oemanfoetoeboi, disi dem kali Roode, kom barki.

14. En di a jeri Petrus stem, da plisiri meki a no hopo doro, ma a ron go na ini, verteli dem, Petrus tanapoe na doro mofo.

15. Ma dem taki gi hem: Joe lau. Ma hem taki, troe troe, a de so. Now dem taki, a sa de hem Engel.

16. Ala dati Petrus no kaba vo naki doro; en di dem hopo doro, dem skreki, di dem si hem.

17. Ma Petrus waarskouwe dem nanga han, vo dem no moe taki, en dan hem verteli dem, fa Masra ben tjari hem komoto na doengroehoso, en a taki: Go verteli dati na Jakobus en na dem brara. Ma hem komoto dapee, a go na wan tra plesi.

18. Na mamantem dem soldati kom verlegi vo troe, sani ben kom vo Petrus.

19. En di Herodes seni teki hem, en di a no finni hem, a meki ondersoekoe na dem skildwakti, en dan a gi ordre, vo dem kisi dem strafoe. En hem libi Judea, a go na Cesarea; na dapee a tan.

20. Bikasi Herodes ben wani go feti nanga dem kondre vo Tirus en Sidon. Ma dem ben meki barki nanga Blastus, wan gransoema vo koning, en so dem alamal kom na hem, begifri; bikasi dem kondre ben kisi dem njanjam alatem na koning kondre.

21. Ma wan dei, di Herodes weri hem mooi koningklosi, sidom na hem troon tapo, taki nanga dem,

22. Dem soema ala bari, taki: Dati da Gado stem, no vo wan liebisoema!

23. En wantem da Engel vo Masra naki hem, vo di a no gi da bigi nem na Gado; en dem worm kom njam hem, tee a dede.

24. Ma da woord vo Gado hopo en panja moro moro.

25. En di Barnabus en Saulus kaba dem wroko na Jerusalem, dem drai gowei baka, en dem teki Johannes kom nanga dem, disi dem kali Markus toe.

Kap. 13.

Paulus en Barnabas go leri dem heiden. Tori ro Sergius Paulus.

Na ini da gemeente na Antiochia som profet en leriman ben de; da Barnabas, en Simeon, disi dem kali Niger toe, en Lucius vo Cirene, en Manahen, disi dem ben kweki nanga granman Herodes makandra, en Saulus.

2. We, wan dei di dem dini Masra en di dem fasten, santa Jeje taki: Teki Barnabas en Saulus gi mi, meki dem go na da wroko, disi mi kali dem vó doe!

3. We, dem fasten en begi en potti han na dem tapo, dem meki dem go.

4. En da so, leki santa Jeje seni dem, dem kom na Seleucia, en dapee dem go na ini sipi, go na Ciprus.

5. En di dem kom na da foto Salamis, dem go preki da woord vo Gado na ini dem djoekerki; en Johannes toe ben helpi dem.

6. We, di dem waka da elanti doro tee na da foto Pafos, dem finni wan tofroeman en falsi profet dapee, wan djoe, disi dem kali Bar - Jehu:

7. A liebi nanga Sergius Paulus, da granman vo da kondre, wan verstandiki soema. We, hem kali Barnabas en Saulus kom na hem, a hangri vo jeri da woord vo Gado.

8. Ma Elimas, da tofroeman, (bikasi so hem nem de na wintongo,) hem tegen dem, a soekoe, vo granman no moese teki da bri bi.

9. Ma Saulus, disi dem kali Paulus toe, foeloe nanga santa Jeje, poeloe hai gi hem,

10. A taki: O joe dediebripikien, foeloe nanga triki en falsi! joe vyand vo ala geregtigheid! joe no wani kaba dan, vo meki dem reti pasi vo Masra verkeerti?

11. We, joe si? da han vo Masra kom na joe tapo; joe sa blinde, joe no sa si zon wan piesi tem. En da srefi momenti blindi nanga doengroe fadom na hem tapo; a waka rontoe soekoe soema, disi tjari hem.

12. We, di granman si dasani, a verwondroe vo troe vo da leri vo Masra, en a teki da bri bi.

13. Now Paulus nanga dem trawan, di de nanga hem, komo-

to na Pafos, en nanga sipi dem waka go na Perge na Pamfilia-kondre; Johannes wawan libi dem, a drai baka go na Jerusalem.

14. Ma di dem trawan komoto na Perge, waka da kondre doro, dem kom na Antiochia na Pisidia-kondre. En na Sabadei dem go na kerki, sidom.

15. We, di da soema, disi lesi da wet en dem profet, kaba vo lesi, dem gransoema vo kerki seni taki gi dem (Apostel): Oen brara! efi oen habi wan woord, vo vermane dem soema dia, taki dan!

16. Now Paulus hopo, a waarskouwe dem nanga han, a taki: Oen Israelsoema, nanga oen alamal, disi frede Gado, jere!

17. Da Gado vo da piple vo Israel di a ben verkiesi dem tata vo wi, a meki dem kom wan bigi kondre, ala di dem de vreemde soema na Egipti; en nanga hem tranga han a tjari dem komoto na da kondre.

18. Potentin jari langa a ben holi pasiensi nanga dem maniri na woestein.

19. En seben naatsie a ben kili, poeloe na Kanaankondre, bifo a platie da kondre gi dem (tata vo wi) nanga lot.

20. Na baka a gi dem kroetooman toe, fohondro en vyflig jari langa, tee na profet Samuel tem.

21. Dan dem kom hangri, vo habi wan koning, en Gado gi dem haksi dati na Pilatus, vo a dem Saul, da pikien vo Kis, vo kili hem.

Benjamin famili; en hem ben tiri kondre fotentin jari langa.

22. Ma na baka di Gado poeloe Saul, a hopo David, potti hem vo dem koning; en vo hem a getuige toe, a taki: Mi finni David, da pikien vo Jesse, da wan soema, leki mihatti wensi hem; we, hem sa doe ala mi wani.

23. We, da vo hem famili Gado ben meki Jesus komopo, da helpiman vo Israel, so leki hem ben pramisi.

24. En bifo hem hopo srefi, Johannes ben preki gi da heeli piple vo Israel vo da doop, meki dem bekeere.

25. Ma di da tem vo Johannes ben pasa, a taki: Fa oen denke, hoesoema da mi? Mi a no Kristus; ma loekoe, hem de kom na mi baka, disi mi no waarti, vo mi loesoe poeloe hem soesoe na hem foetoe.

26. We, oen soema en brara! oen pikien vo Abraham famili, oen alamal, disi frede Gado, na oenoed da boodskop vo da helpiman kom now!

27. Bikasi dem soema, disi de liebi na Jerusalem, nanga dem gransoema, di dem no ben sabi hem, en di dem no verstaa dem taki vo dem profet, disi dem lesi na ala sabadei, vo da hede dem srefi meki ala dem taki kom reti, nanga dati di dem vonisi hem;

28. Bikasi alwasdi dem no finni wan oorzaak, vo a dede, tog habi wan koning, en Gado gi dem haksi dati na Pilatus, vo a dem Saul, da pikien vo Kis, vo kili hem.

29. En di dem doe alasani kaba, disi ben skrifi vo hem, dan dem poeloe hem na da hoedoe, potti hem na ini wan grebi.

30. Ma Gado wieki hem baka na dede.

31. En a sori hem srefi foeloe dei gi dem soema, disi komopo nanga hem na Galilea, go na Jerusalem, en disi de hem getuige now na ala soema fesi.

32. En wi srefi toe tjari da switi njoesoe kom gi oen, taki, da sani, disi Gado ben pramisi dem tata vo wi,

33. Dati kom so kaba gi wi, di wi de pikien vo dem, nanga dati, di a ben wieki Jesus baka; so leki da tweede psalm taki: Joe da mi pikien, tidei mi ben generere joe.

34. En vo da wieki, disi a ben wieki hem baka na dede, vo a no moe drai baka, verrotoe, vo dati a ben taki so: Mi sa doe oen ala da been troe troe, disi mi ben pramisi David.

35. Vo da hede a taki toe na ini wan tra psalm: Joe no sa meki joe santa pikien go verrotoe.

36. Bikasi David, di hem ben dini da wani vo Gado na hem tem, dan a go slibi; en dem potti hem lidom na sei dem tata vo hem, en so hem ben verrotoe.

37. Ma disi dia, disi Gado ben wieki baka, hem no verrotoe.

38. Vo da hede oen moe sabi, oen soema en brara! nanga disi dia, wi taki, oen kan kisi pardon vo oen zondoe.

39. En vo alasani, disi da wet vo Moses no ben kan krin oen na Gado fesi, vo dati hem de krin ibriwan soema, disi bribi.

40. We, loekoe boen, vo dasani no kom na oen tapo, disi dem profet taki:

41. Loekoe oenoë, disi veragt da helpi vo Gado! oen sa verwondroe en lasi! bikasi mi sa doe wan wroko na oenoë liebitem, disi oen no sa bribi, efi wan soema verteli gi oen.

42. We, dem djoe komoto na kerki, dem heiden kom begi (Barnabas en Paulus), vo wan tra Saba dem moe taki moro vo da tori.

43. So srefi di kerki komopo, foeloe vo dem djoe en vo dem vroom djoeproseliti go nanga Paulus en Barnabas. En dem taki nanga dem, dem vermane dem, vo tan na ini da gnade vo Gado.

44. We, da tra Sabadei pikin-moro da heeli foto kom makandra, vo jeri da woord vo Gado.

45. Ma di dem djoe si ala dem foeloe soema, dem kom djaloesoe vo troe, en dem stry ala dasani, disi Paulus taki, dem taki hem tegen, en dem kosi hem toe.

46. Ma Paulus en Barnabas no frede, dem taki: A ben de wi plikti, vo wi taki da woord vo Gado na oenoë fosi; ma di oen srefi troesoe hem komoto na oenoë, di oen srefi denke, oen no waarti vo da liebi vo teego, oen si? vo da hede wi drai go na dem heiden.

47. Bikasi da so Masra ben gebiede wi, a taki: Mi potti joe, joe de wan letti gi dem heiden, en vo joe helpi ala soema ziel na heeli grontapo.

48. Di dem heiden jeri dati, dem plisiri, en dem pryze da woord vo Masra; en so meni leki Masra ben verkiesi, vo kisi da liebi vo teego, dem teki da bri bi.

49. Da so da woord vo Masra kom panja na da heeli buurti.

50. Ma dem djoe kom steeki dem gran Missi, disi ben sori vroom, nanga dem grandoema vo da foto, meki dem vervolge Paulus en Barnabas, jagi dem komoto na dem kondre.

51. Ma dem seki poeloe da stof vo dem foetoe na den tapo, en so dem kom na Ikonia.

52. En dem bribisoema hatti kom foeloe nanga plisiri en nanga santa Jeje.

Kap. 14.

Paulus en Barnabas na Ikonia, Listra en na som tra foto. Pikin moro dem kili Paulus nanga stoon. Dem go baka na Antiochia.

Wan dei, di dem de na Ikonia, dem ala toe go makandra na djoekerki, en dem taki so, dati wan bigi hiepi soema kom bri bi, djoe nanga grieki.

2. Ma dem djoe, disi no bri bi, dem spooroe en steeki dem heidensoema hatti tegen dem brara.

3. Vo da hede dem (toe Apostel) tan dapee wan heeli piesi tem, en dem leri vry vo

Masra sondro frede; en Masra gi da woord vo hem gnade tranga, a meki dem Apostel doe bigi marki en wonderwroko.

4. Ma dem foeloe soema vo da foto kom platie; som holi nanga dem djoe, trawan holi nanga dem Apostel.

5. Ma di dem heiden nanga dem djoe nanga dem grandoema begin vo meki oproeroe, vo misandri en vo kili dem nanga stoon;

6. En di dem jeri dati, dem go kibri na dem foto vo Likonia kondre, na Listra en na Derbe, en na dem pikin kondre rontoe;

7. En dem preki da Evangelium dapee.

8. We, na Listra wan soema ben de, disi zwaki na hem foetoe, a sidom alatem; bikasi a ben laam sinsi a gebore, a noben waka jete nooitii.

9. We, hem jeri Paulus taki; en di Paulus loekoe hem tranga, a si, da soema habi bri bi, vo a kan kom gezond.

10. En so a taki nanga tranga tongo: Hopo, tanapoe na joe foetoe tapo! En da soema djompoo tanapoe, a waka go.

11. We, di dem foeloe soema si dasani, disi Paulus doe, dem hopo dem stem, dem taki na dem Likonia tongo: Dem Gado teki liebisoema fasi, dem saka kom na wi na ondro.

12. En so dem gi Barnabas da nem Jupiter, en Paulus dem kali Merkurius; bikasi hem ben tan na fesi, taki.

13. En da apostroe vo Jupiter, disi habi hem temple na sabanasei, hem tjari kow nanga kransi kom na sabanasei, a wani meki offer, hem nanga dem tra soema.

14. Ma di dem Apostel, Barnabas en Paulus, jeri dati, dem pliti dem klosi, dem djompo go na dem soema mindri, en dem bari, taki:

15. Oen soema! sani oen doe dia? Wi de liebisoema toe, vo da srefi speli leki oenoe; en wi preki da Evangelium gi oen, vo oen bekeere, libi dem kroekoetoe Gado dia, kom na da liebi Gado, disi meki hemel en grontapo en da bigi zee, nanga alasani, disi de na ini;

16. Alwasi da heeli tem, disi pasa tee noja, a ben meki ala heiden waka dem eigen pasi;

17. Tog a no ben mankeri, vo meki oen kan sabi en fili hem; bika a ben doe oen boen, a meki hemel gi oen areen, vo sani kan gro, vo oen njam; en a foeloe oen hatti nanga plisiri.

18. Ma alwasi dem (Apostel) taki so, tog pikinmoro dem no man vo beletti dem soema, vo dem no offer gi dem.

19. Ala dati som djoe vo Antiochia en Ikonia doro dapee, dem meki opsteeki na mindri ala dem soema, tee dem fringi stoon na Paulus tapo, en so dem sleeipi hem komoto na ini foto, dem denke, a dede kaba.

20. Ma di dem disciple kom rontoe hem, a hopo, go na ini

foto; en deibroko hem nanga Barnabas gowei na Derbi;

21. Dem preki da Evangelium na da foto, meki foeloe soema tron disciple; en dan dem gowei baka na Listra en na Ikonia en na Antiochia;

22. Dem meki dem disciple ziel kom tranga (na ini bri bi), en dem vermane dem, vo holi da bri bi doro, dem taki, wi moese onderfindi foeloe pina en trobi, bifo wi doro na Gadokondre.

23. So srefi dem potti gran soema gi ibriwan gemeente, en nanga begi en fasten dem gi dem abra na Masra; bikasi na hem dem kom bri bi.

24. Dan dem waka Pisidiakondre doro, dem kom na Pamfilia;

25. En di dem ben preki da woord na Perge, dan dem go na bilosei na Attalia.

26. Na dapee dem go na sipi, go baka na Antiochia, dapee dem bri bi soema ben gi dem abra na da gnade vo Gado, seni dem go na da wroko, disi dem doro no ja.

27. En di dem kom dapee, dem kali da gemeente makandra, en dem verteli dem, hoe bigi sani Gado ben doe nanga dem han, en fa a ben hopo doro gi dem heiden, vo dem kom na bri bi.

28. En dem tan dapee nanga dem disciple wan langa tem.

Kap. 15.

Dem Apostel holi wan komparisi na Jerusalem. Paulus en Barnabas platte.

Da srefi tem som soema komopo na Judea, dem kom leri

dem brara, dem taki! Efi oen no meki dem besnyde oen, so leki Moses ben potti, dan oen ziel no kan finni boen liebi na Gado.

2. We, vo dati Paulus en Barnabas kom na wan bigi stry en trobi nanga dem; en vo da hede da gemeente taki, meki Paulus en Barnabas nanga som trawan vo dem go na dem Apostel en grensoema na Jerusalem, vo da kwestie hede.

3. En da gemeente potti dem na pasi; en so dem waka Fenice en Samaria doro, dem verteli na alapee, fa dem heiden bekeere; en nanga dati dem meki ala brara habi bigi plisiri.

4. En di dem kom na Jerusalem, da gemeente en dem Apostel en dem grensoema ontvange dem boen, en dem verteli dem, hoe bigi sani Gado ben doe nanga dem han.

5. Ma som soema vo da Farseman speli, disi ben kom bribi, dem hopo, taki: Dem moese besnyde dem (trawan), en gebiede dem, vo holi da wet vo Moses.

6. En dem Apostel en grensoema kom makandra, vo ondersoekoe dasani.

7. Ma di dem no kan akordeeri makandra, bakatem Petrus hopo, a taki gi dem: Oen soema en brara! oen sabi, fa granwei kaba Gado ben kali wi, en fa nanga mi mofo dem heiden ben moese jeri da woord vo da Evangelium, vo dem kom na bribi.

8. Gado srefi, disi sabi ala soemahatti, ben meki wi si troe, hem wani dem toe, di a gi dem da santa Jeje, so srefi leki a ben gi na wi.

9. En a no ben meki wan onderscheid na mindri vo dem en vo wi; ma nanga da bribi a krin dem hatti toe.

10. We, fa oen tegen Gado so dan, potti wan hebi na dem disciple neki, disi dem tata vo wi en wi srefi toe no ben man vo tjari?

11. Tog wi bribi, nanga da gnade vo Masra Jesus Kristus wi ziel sa finni boen, so leki dem bribi toe.

12. Now dem alamal no taki wansani moro, ma dem harki, sani Barnabas en Paulus verteli, hoe bigi marki en wonderwroko Gado ben doe nanga dem han na mindri dem heiden.

13. Na baka di dem kaba vo taki, dan Jakobus piki, taki: Oen soema en brara, jeri mi!

14. Simon verteli wi kaba, fa Gado ben bezoekoe dem heiden da positron, vo a teki wan piple na dem mindri, di de vo hem nem.

15. En dati akordeeri toe nanga dem woord vo dem profet, so leki dem skrif:

16. Bakatem mi sa kom baka, hopo da hoso vo David baka, disi fadom; dasani disi broko, mi sa meki njoe baka; troe, mi sa hopo hem baka;

17. Vo dem tra soema, disi liebi abra, moe soekoe Masra, so srefi ala heiden toe, disi dem

sa kali mi nem na dem tapo; so da Masra taki, disi doe ala dasani.

18. Sinsi bigin vo grontapo Gado ben sabi alasani, disi hem wani doe.

19. Vo da hede mi denke, wi no moese trobi dem, disi ben de heiden fosi, en disi bekeere kom na Gado;

20. Ma meki wi skrifi gi dem, vo dem no njam dem sani, disi dem kroekoetoe Gado ben pori, en vo dem no hoeroe, en vo dem no njam broedoe, ofoe so soortoe meti, disi no lasi hem broedoe.

21. Bikasi sinsi ouroetem Moses habi soema na ibriwan foto, disi de preki (da wet vo) hem; en ala Sabadei dem lesi hem na dem kerki.

22. Now dem Apostel en granoema en da heeli gemeente taki, a sa boen, dem verkiesi wan toe dri soema na dem mindri, vo seni dem go na Antiochia nanga Barnabas en Paulus; en dem teki Judas, disi dem kali Barnabas, nanga Silas; toe granoema na mindri dem brara.

23. En dem gi dem wan briftoe, disi taki so: Wi, dem Apostel, en granoema, en brara, seni bigi odi gi dem brara, disi ben de heiden fosi, di vo Antiochia en Siria en Cilicia:

24. Di wi jeri, som soema vo wi dia ben kom trobi oen nanga da leri vo dem, meki oen konsciensi kom broeja, di dem taki, oen moese besnyde, en oen

moese holi da wet, alwasi wi no ben taki so gi dem.

25. Vo da hede di wi alamal ben kom makandra leki *wan*hatti, wi ben denke, a sa boen, vo wi teki som soema, seni dem go na oenoe nanga wi lobbi Barnabas en Paulus;

26. Dem de soema, disi no ben ke vo dem liebi srefi, vo da nem vo wi Masra Jesus Kristus hede.

27. We, da so wi seni Judas en Silas go, dem sa taki gi oen da srefi sani toe nanga dem mofo.

28. Bikasi santa Jeje finni vo boen, en wi srefi toe, vo wi no potti moro hebi na oen tapo, leki demsani wawan, disi de voodooe.

29. Vo oen no njam dem kroekoetoe gado offer, en vo oen no njam broedoe, ofoe so soortoe meti, disi no lasi hem broedoe, en vo oen no hoeroe; efi oen voorzichti nanga demsani, dan a boen. We tan boen!

30. Da so dem seni dem gowei; en di dem kom na Antiochia, dem kali da gemeente makandra, dem gi dem da brifi.

31. En di dem lesi hem, dem plisiri vo da troostoe, di de na ini.

32. Ma Judas en Silas, di dem srefi de profet toe, gi dem foeloe leri, meki dem kom tranga (na bribi).

33. En di dem ben tan dapee wan piesi tem, dan dem brara seni dem go baka na dem Apostel nanga lobbi.

34. Ma Silas finni vo boen, vo tan dapee jete.

35. So srefi Paulus en Barnabas tan na Antioquia, en dem nanga foeloe trawan leri en preki da woord vo Masra.

36. Ma som dei na baka Paulus taki gi Barnabas: Meki wi go waka ageen, go loekoe dem brara vo wi na ala dem foto, dapee wi ben preki da woord vo Masra, meki wi si, fa dem tan.

37. En Barnabas taki, meki dem teki Johannes toe nanga dem, disi dem kali Markus.

38. Ma Paulus taki, a no sa boen, vo dem teki so wan soema go nanga dem, disi ben platie nanga dem na Pamfilia kaba, a no ben tan nanga dem na da wroko.

39. Dati meki dem srefi kom na trobi makandra, en dem platie. Barnabas teki Markus, a go nanga hem na sipi, go na Ciprus;

40. Ma Paulus teki Silas, a go na reis, en dem brara libi hem abra nanga begi na da gna-de vo Gado.

41. En so a waka Siria en Cilicia doro, a meki dem gemeente kisi moro tranga.

Kap. 16.

Paulus besnyde Timoteus. Lidia kom bri bi. Dem potti Paulus en Silas na doengroehoso.

Na baka a kom na Derbe en na Listra; en loekoe! wan disciple de dapee, a nem Timoteus, wan pikien vo wan djoemama, disi bri bi; ma hem tata da wan grieki.

2. Da soema habi wan boen nem na dem brara vo Listra en Ikonia.

3. En di Paulus wani, hem moe waka kom nanga hem, vo da hede a teki hem, a besnyde hem vo dem djoe hede, disi liebi na dem buurti janda; bikasi dem alamal sabi, hem tata da wan grieki.

4. We, di dem waka dem foto doro, dem gi (dem gemeente) da brifi, disi dem Apostel en gransoema na Jerusalem ben meki, vo dem holi dem srefi so.

5. En so dem gemeente kom moro tranga na ini bri bi, en ala dei da getal vo dem kom moro bigi.

6. Ma di dem waka Frigia en Galacia kondre doro, en di santa Jeje beletti dem, vo preki da woord na Asia;

7. Vo da hede dem go na Misia, en dem probeeri, vo go na Bitinia; ma dati da geest no gi dem pasi toe.

8. Vo da hede dem pasa Misia na sei, dem go na Troas.

9. Na dapee Paulus kom si wansani na neti; wan soema vo Macedonia kom tanapoe na hem fesi, a begi hem, taki: Kom abra dia na Macedonia, en helpi wi!

10. We, so hesi hem si dasani, wantem wi soekoe vo go na Macedonia; bikasi wi sabi troe, Masra srefi kali wi, vo go preki da Evangelium gi dem.

11. En so wi go na sipi na Troas, wi waka reti doro tee na

Samotrace, en deibroko wi kom na Neapolis;

12. Na baka wi kom na Filippi, dati de da moro bigi foto vo da piesi vo Macedonia, wan (romeini) kolonie. Na da foto wi tan wan toe dri dei.

13. En na Sabadei wi komoto na ini foto, wi go na doro na sei riba, dapee soema lobbi go begi; en wi go sidom taki nanga dem oeman, disi ben kom makandra dapee.

14. We, wan oeman, disi frede Gado, a nem Lidia, disi seli purpuklosi, vo da foto Tiatira, hem jeri wi toe; en Masra hopo hem hatti, vo a potti membre na dasani, disi Paulus taki.

15. En di hem nanga hem famili kisi doop, a begi wi, a taki: Efi oen loekoe mi leki wan soema, disi bri bi troe na Masra, dan oen moe kom na ini mi hoso, tan nanga mi. En a kisi wi so fara.

16. En wantron di wi go begi, wan oemanfoetoeboi kom miti wi, disi habi wan loekoeman-geest, en nanga da loekoeman-wroko vo hem a verdini foeloe moni gi hem Masra.

17. We, da oeman waka kom na wi en na Paulus baka, a bari, taki: Dem soema dia de foetoe-boi vo da moro hei Gado; dem de meki oen kom sabi da pasi, vo oen ziel finni helpi.

18. So a doe foeloe dei. Ma dati kom verfeeli Paulus, en a drai hem fesi, taki na da geest: Mi gebiede joe na nem vo Jesus

Kristus, komoto na da oeman! En da srefi moment a komoto.

19. Ma di dem Masra vo hem si, now ala hoop vo dem verdienst gowei, dem go kisi Paulus en Silas, sleepi dem go na wowejo, potti dem na dem gran-soema fesi.

20. En dem tjari dem go na dem Masra vo kroetoe, dem taki: Dem soema dia kom meki oproeroe na wi foto; bikasi dem de djoe,

21. En dem leri wi so meni sani, disi wi no ha pasi vo teki en vo doe; bikasi wi de Romeini.

22. Now da heeli hiepi kom oproeroe na dem tapo, en dem Masra vo kroetoe meki soema go poeloe dem klosi, geesele dem.

23. En dem geesele dem toemoesi, en dan dem hiti dem na ini doengroehoso, dem taki na profoos, meki hem wakti dem boen boen.

24. We, di hem kisi so wan ordre, a hiti dem na ini da moro dipi doengroehoso, en dem foetoe a potti na boeje.

25. Na mindrineti Paulus en Silas begi nanga makandra, en dem singi psalm gi Gado. Dati dem tra soema na doengroehoso jeri.

26. Ma na *wan* bro wan bigi aardbefi kom, dati dem stoon-foetoe vo da doengroehoso kom seki. En da srefi moment ala doro hopo, en ala dem boeje loesoe.

27. We, di profoos wieki na slibi, en di a si, dem doro vo

doengroehoso hopo, a hali hem houroe, a wani kili hem srefi; bikasi a denke, dem soema, di de na doengroehoso, ronwei kaba.

28. Ma Paulus bari hem nanga tranga stem, a taki: No doe joe srefi ogri! bikasi wi alamat dia.

29. Dan a meki dem gi hem wan kandra, a djompo go na ini, en nanga besi a fadom na Paulus en Silas foetoe,

30. A tjari dem komoto, a taki: Oen Masra vo mi! san mi moese doe, vo mi ziel finni boen na Gado?

31. Dem taki: Bibi na Masra Jesus Kristus, dan joe nanga joe famili sa finni boen na Gado!

32. En dem taki da woord vo Masra gi hem en gi ala dem, disi ben de na hem hoso.

33. En da srefi joeroe na neti a teki dem kom na hem, a wasi dem skin, dapee dem ben geesele dem; en wantem a meki dem doopoe hem nanga hem heeli famili.

34. Na baka a tjari dem go na ini hem hoso, a deke tafra gi dem, en a plisiri vo troe, disi hem nanga hem heeli hoso kom biki na Gado.

35. Deibroko mamantem dem Masra vo kroetoe seni dem skoutoe go taki gi hem: Meki dem soema gowi!

36. En da profoos gi Paulus da boodskop, a taki: Dem Masra vo kroetoe seni taki, oen kan gowi. We, komoto dan, en gowi nanga vreede!

37. Ma Paulus taki gi dem: Dem ben geesele wi publiki, sondro dem meki ondersoekoe fosi, en tog wi de Romeini soema; dem hiti wi na ini doengroehoso srefi; en now dem wani seni wi gowei safri? No, meki dem srefi kom, poeloe wi baka diaso.

38. We, dem skoutoe go taki dati na dem Masra vo kroetoe; en di dem jeri, dem soema de Romeini, dem kisi frede;

39. En dem srefi kom taki nanga dem; dem tjari dem komoto, en dan dem begi dem, vo dem komoto na da foto, gowi.

40. Da so dem komoto na doengroehoso, dem go na ini da hoso vo Lidia. En di dem ben si dem brara, dem troostoe dem, en dan dem gowi.

Kap. 17.

Paulus preki na Tesalonika, na Berea en na Atene.

Di dem ben waka Amfipolis en Appolonia doro, dem kom na Tesalonika, dapee wan djokerki ben de.

2. En Paulus, so leki a gewenti, go na ini na dem (djoe), en na dri Sabadei a taki nanga dem vo sani, disi skrifi na boekoe.

3. En hem poeloe da tori gi dem, a sori dem krin krin, fa Kristus ben moese pina en hopo baka na dede; en da srefi Jesus, disi mi preki gi oen, (so a taki,) hem da Kristus.

4. En som vo dem biki da sani, dem go holi nanga Paulus

en Silas; so srefi foeloe vo dem vroom grieki toe, en foeloe vo dem gran Missi.

5. Ma di dem djoe, disi no bri-bi, kom djaloesoe, en dem teki som slegti en gemeene soema, meki komplot; en so dem meki wan oproeroe hópo na foto, dem go fadom na Jason hoso tapo, soekoe (Paulus en Silas), vo tjari dem kom na mindri dem gemeene soema.

6. Ma di dem no finni dem, dem sleepi Jason nanga som tra brara go na dem gransoema vo foto, dem bari: Dem soema, disi meki heeli grontapo oproeroe, koim dia toe;

7. Jason ben teki dem na hem hoso; dem alamal no gehoorzam dem gebod vo Keyzer; bikasi dem taki, wan tra koning de, dati da Jesus.

8. Di da heeli hiepi soema nanga dem gransoema vo foto jeri dati, dem skreki vo troe.

9. Ma di Jason nanga dem trawan tan borgoe vo dasani, dan dem meki dem gowei.

10. En da srefi neti dem brara seni Paulus en Silas gowei hesi na Berea. En di dem kom dapee, dem go na ini da djoekerki.

11. Ma di vo Berea ben de moro boen soema, leki di vo Tesalonika; bikasi dem teki da woord nanga dem heeli hatti, en ala dei dem srefi ondersoekoe na ini boekoe, efi dasani de so troe.

12. Da so foeloe vo dem kom bri-bi, nanga nofo vo dem grieki gran Missi en gran Masra.

13. Ma di dem djoe na Tesonika jeri, Paulus de preki da woord vo Gado na Berea toe, dem kom dapee toe, meki opsteeki na mindri dem soema.

14. Ma dem brara seni Paulus gowei wantem, meki a go tee na zeekanti; ma Silas en Timoteus tan dapee.

15. We, dem soema, disi go nanga Paulus, dem tjari hem go na Atene; en di dem kisi ordre, vo go taki na Silas en Timoteus, meki dem kom hesi na Paulus, dem teki pasi, dem gowei.

16. We, di Paulus tan wakti dem na Atene, hem hatti kom seki vo troe, di a si, fa da foto foeloe nanga afgoderysani.

17. Vo da hede a go na djoekerki, taki nanga dem djoe en nanga ala dem, disi frede Gado; so srefi na wowojo a taki ala dei nanga dem soema, di a miti dapee.

18. Ma som vo dem Epikuri en Stoiki filosofoe kom stry toe nanga hem. Som taki: Hoe tori da takitakiman habi? Trawan taki: A tan leki a wani meki wi kom sabi njoe gado; bikasi a ben preki da Evangelium vo Jesus gi dem, en vo da hopo baka na dede.

19. En dem teki hem, tjari hem go na (wan publiki plesi, disi dem kali) Areopagus, dem taki: Hoefasi? joe no kan meki wi sabi, hoe njoe leri dati, di joe de leri?

20. Bikasi joe tjari som vreemde tori kom na wi jesi; en vo

da hede wi hangri vo sabi, sa-ni dati ?

21. (Bikasi ala soema vo Atene, nanga dem vreemde soema, disi tan dapee, dem no doe wan tra wroko, leki vo verteli en vo jeri iniwan njoesani).

22. Now Paulus go tanapoe reti mindri na (da plesi, disi dem kali) Areopagus, a taki: Oen soema vo Atene, mi si, oen dini dem kroekoetoe Gado toemoesi na alafasi.

23. Bikasi di mi waka rontoe dia, loekoe, fa oen dini oen Gado, mi finni wan altar, di dem skrif na tapo: *Disi de vo da Gado, di wi no sabi.* We, mi sa meki oen kom sabi da Gado, disi oen dini, sondro oen sabi hem.

24. Da Gado, disi ben meki kondre, nanga alasani, di de na ini, di hem de Masra vo hemel en vo grontapo, hem no de liebi na ini temple, disi liebisoema han ben meki;

25. Liebisoema han no kan dini hem toe; bikasi hem no habi wansani vanoodoe; hem srefi de gi ala soema liebi en bro en alasani;

26. En a ben meki ala naatsie komopo na da *wan* broedoe, vo dem liebi panja na heeli grontapo; en a potti vaste toe, hoe langa tem en na hoe buurti dem sa liebi;

27. Vo dem moese soekoe Masra, esf dem no kan fili en finni hem; alwasji hem no de rawei vo ibriwan vo wi;

28. Bikasi nanga hem wi de liebi, wi bewegi, en wi de; so leki som singiman vo oen ben taki toe: Wi de vo hem famili.

29. We, di wi de vo Gado famili, vo da hede wi no moe denke, Gado habi wan fasi leki goutoe, ofoe silver, ofoe stoon, disi liebisoema ben koti so, leki dem prakticeri en bekwaam.

30. Ma tog ala da tem, di soema no ben sabi betre, Gado ben holi pasiens; ma now a gebiede ala soema na alapee, meki dem bekeere;

31. Bikasi a ben potti wan dei, disi hem sa kroetoe heeli grontapo nanga gerechtigheid, a sa meki wan soema doe dati, disi hem srefi ben potti; en a meki ala soema sabi dati toe, nanga di a ben wieki hem baka na dede.

32. We, di dem jeri vo da hopo baka na dede, som vo dem meki spot; ma som trawan taki: Wi sa jeri joe moro vo dati.

33. Da so Paulus komoto na dem mindri, a gowei.

34. Ma som mansoema holi nanga hem, en dem kom briji; wan vo dem da Dionisius; wan Masra vo kroetoe, nanga wan oeman, disi dem kali Damaris, nanga som trawan moro.

Kap. 18.

Paulus go na Korint, na Efesus, na Jerusalem en na Antiokia. Tori ro Apolo.

Na baka Paulus komopo na Atene, a go na Korint;

2. Na dapee a finni wan djoe, na joe, doe joe ogri; bikasi mi a nem Akwila, wan Krioro vo Pontus, di ben komopo na Italia tra dei, hem nanga hem wefi Priscilla; bikasi Keyzer Klaudius ben gi order, ala djoe moese komopo na Rom.

3. We, na dem hoso Paulus go, en di hem habi da srefi ambagt, a tan wroko nanga dem. Dem ben habi da ambagt, vo meki tentiklosi.

4. En ala Sabadei a taki nanga dem na kerki, a overtuige djoe nanga grieki.

5. So srefi di Silas en Timoteus kom, di ben de na Macedonia, da geest spooroe Paulus moro tranga, vo betuige gi dem djoe, taki, Jesus hem da Kristus.

6. Ma di dem taki hem tegen, meki spot, hem seki hem klosi, en a taki gi dem: Oen broedoe de na oen eigen hede tapo, mi no ha skulti! We, now mi de go na dem heiden.

7. En so a komoto dapee, a go na ini wan soema hoso, disi frede Gado, a nem Justus; da hoso ben de klosibei na kerki.

8. Ma Krispus, da hedeman vo kerki, hem nanga hem heeli hoso bribi na Masra. So srefi nofo tra soema vo Korint, di dem jeri hem, dem kom bribi en dem teki doop.

9. En Masra meki Paulus si wansani na neti, a taki gi hem: No frede, ma taki! no tapo joe mofo!

10. Bikasi mi de nanga joe, Kenkrea; bikasi a ben doe wan en no wan soema sa potti han pramisi.

na habi foeloe soema na ini da foto dia.

11. En so Paulus tan dapee wan jari nanga siksi moen, a preki da woord vo Gado gi dem.

12. Ma datem di Gallion ben de granman vo Akaja, ala djoe makandra hopo, kom na Paulus tapo, en dem tjari hem kom na da kroetoestaeloe fesi,

13. Dem taki: Da soema dia wani dwingi ala soema, vo dem dini Gado trafasi, leki da wet taki.

14. Ma di Paulus wani hopo hem mofo, piki, Gallion taki gi dem djoe: Oen djoe! efi da soema ben doe wan bedriegesani ofoe wan bigi ogri, dan a ben de mi pligti, vo jeri oen:

15. Ma di dasani de wan kwestie vo da leri, en vo soema nem, en vo da wet vo oen, dati oen srefi moese skeki; mi no wani kroetoe sosani.

16. En so a jagi dem komoto na da kroetoestaeloe fesi.

17. Now ala grieki fadom na Sostenes tapo, di de wan gran-soema vo kerki; en na da kroetoestaeloe fesi dem fom hem, sondro Gallion bemoeje nanga wansani.

18. We, di Paulus ben tan dapee wan heeli piesi tem jete, na baka a taki dem brara adjosi, a go na sipi go na Siria, hem nanga Priscila en Akwila; ma fosi a koti hem hedewiwiri na

19. Di a kom na Efesus, a ontvange hem boen. En di a libi dem dapee; ma hem srefi go kom dapee, a helpi dem soema na kerki go taki nanga dem djoe. foeloe, dem disi bribi nanga da -

20. En dem begi hem, vo a gnade (vo Masra). tan moro langa nanga dem, ma hem no wani;

21. Ma a taki dem adjosi, a na ini boekoe, taki, Jesus de taki: Helpi no de, mi moese holi da fosí feest na Jerusalem; ma efi Gado wani, mi sa kom baka na oenoe. Dan a komoto na Efesus nanga sipi.

22. En di a kisi sjoro na Cesarea, a go taki dem gemeente odi; en dan a drai baka, kom na Antioikia.

23. Na dapee a tan wan piesi tem, en dan a teki pasi baka, a waka heeli Galacia en Frigia kondre doro, en alapee a meki dem disciple kom moro tranga (na ini bribi).

24. Ala dati wan djoe ben kom na Efesus, a nem Apolo, en a gebore na Alexandria, wan soema, disi sabi mooi vo taki, en boekoe a sabi toemoesi toe.

25. Dem ben leri hem da pasi vo Masra kaba, en a taki nanga toemoesi fili nahatti, en a leri da tori vo Masra toemoesi krin; ma a sabi vo da doop vo Johannes wawan.

26. We, hem bigin vo preki vry na kerki, sondro frede. En di Akwila en Priscila jeri hem, dem teki hem na dem hoso, en dem leri hem da pasi vo Gado moro krin jete.

27. Na baka di a wani go na Akaja, dem brara skrif wan brifi, begi dem disciple, vo dem

28. Bikasi publiki a overtuige dem djoe krin krin, a sori dem da Kristus.

Kap. 19.

Paulus na Efesus.

Da srefi tem di Apolo ben de na Korint, Paulus ben waka dem kondre na hoposei doro; en di a kom na Efesus, a finni som disciple dapee,

2. A taki gi dem: Hoefasi, oen ben kisi da santa Jeje toe, sinsi oen teki da bribi? Dem taki gi hem: Wi no jeri srefi, wan santa Jeje de.

3. Hem haksi dem: We, na hoesoema tapo oen doopoe dan? Dem taki: Na tapo da doop vo Johannes.

4. Ma Paulus taki: Troe, Johannes ben doopoe da doop vo bekeere, di a taki gi ala dem soema, meki dem bribi na da soema, disi sa kom na hem baka, dati taki, na Kristus Jesus.

5. We, di dem jeri dati, dem teki doop na da nem vo Masra Jesus.

6. En di Paulus potti hem han na dem hede, santa Jeje kom na dem tapo, dem taki profeli tori en nanga vreemde tongo.

7. Dem alamat ben de omtrent twalf mansoema.

8. Ma Paulus go na da djoe-kerki, en a taki vry en sondro

frede dri moen langa, a soekoe vo leri en vo oyertuige dem vo demsani, disi de vo Gadokondre.

9. Ma di som ben habi tranga hattu, en dem no bri bi, ma dem taki ogri vo da pasi (vo Masra) na ala dem foeloe soema fesi: vo da hede hem libi dem, en a poeloe dem disciple toe dapee; en dan hem go preki aladei na ini da hoso vo wan soema, disi dem kali Tirannus.

10. So a doe toe heeli jari, en da so ala soema, disi liebi na Asia, djoe nanga grieki, kom jeri da woord vo Masra Jesus.

11. En Gado doe bigi wonder-wroko nanga han vo Paulus.

12. Dem doekoe en hangisa vo hem skin srefi dem teki, potti na dem sikiman tapo, en so dem siki libi dem wantem, en dem ogri jeje komoto toe na dem.

13. Ma som vo dem waka-waka djoe, disi ben lagi dem ogri geest nanga sweri, dem probeeri toe, vo kali da nem vo Masra Jesus na dem soema tapo, disi habi ogri geest, dem taki: Wi teki da Jesus, disi Paulus de preki, wi sweri, vo oen moese komoto!

14. Dem soema, disi doe dati, ben de seben pikien vo Skeva, wan grandomine vo djoe.

15. Ma da ogri geest piki dem, a taki: Jesus mi sabi boen, en Paulus mi sabi toe; ma hoesoe-ma da oenoe?

16. Now da soema, disi habi da ogri geest, djompo na dem tapo, a dwangi dem, kisi dem

na hem ondro, en so dem ron komoto na ini da hoso sondro klosi en nanga broko skin.

17. En ala soema, disi liebi na Efesus, kom sabi dati, djoe nanga grieki; en ala soema kom frede, en dem kisi bigi respeki vo da nem vo Masra Jesus.

18. En foeloe vo dem soema, disi bri bi, dem kom bekenti, en verteli, sani dem ben doe.

19. So srefi nofo vo dem, disi ben doe kartaman-en loekkoeman wroko, dem tjari dem boekoe kom makandra, bron dem publiki; en di dem reeken da waarti vo dem, dem finni da prys vyftig doezend piesi silver.

20. Da so da woord vo Masra kisi tranga, tee no wan soema ben kan beletti hem moro.

21. We, na baka vo dem tori Paulus pramisi na ini hem hattu, vo waka Macedonia en Akajadoro, go na Jerusalem, en a taki: Na baka, te mi ben de dapee, dan mi moese si Rom toe.

22. En a teki toe vo dem soema, disi helpi hem, seni dem go na Macedonia, dati da Timoteus en Erastus; ma hem srefi tan wan piesi tem jete na Asia.

23. Ma da srefi tem no wan pikin oproeroe hopo vo da pasi vo Masra hede.

24. Bikasi wan soema, disi dem kali Demetrius, wan silversmid, hem ben meki so meni pikin silver temple vo Diana, en nanga dati a ben meki dem soema vo da ambagt verdini foeloe moni.

25. We, now hem kali dem soema no sabi srefi, vo san hede alamal kom makandra, nanga dem bén kom makandra.
dem trawan, disi meki so soortoe wroko toe, a taki: Oen soema! oen sabi, fa da wroko meki wi habi so wan boen verdienst;

26. Ma oen si en jeri toe, fa da Paulus dia de leri so meni soema, meki dem no bri bi na dati moro, no na Efesus wawan, ma na heele Asia toe; bikasi a taki: Dem Gado, disi liebisoema han ben meki, dem no de Gado.

27. En so wi moe frede, wi de go lasi da verdienst vo wi; en no dati wawan, ma da temple srefi vo da bigi gado Diana soema no sa loekoe vo noti moro, en da majesteit vo hem, disi heeli Asia en heeli grontapo de sori respeki, sa gowi en lasi toe.

28. Di dem jeri dati, dem hatti kom bron, en dem bari taki: Diana vo Efesus de bigi!

29. En da heeli foto kom oproeroe; ala soema makandra ron go na komedihoso, dem sleepi Gajus en Aristarkus go nanga dem, disi ben kom nanga Paulus, komopo na Macedonia.

30. Paulus ben wani djompo go na dem soema mindri, ma dem brara beletti hem.

31. En som vo dem gransoema vo Asia srefi, disi ben de hem kompe, dem seni begi hem, vo a no moe go na da plesi.

32. En dati meki som bari so, trawan so; bikasi da heeli hiepi de na broeja, en dem meeste

dem bén kom makandra.

33. Now dem hali Alexander komopo na ini da hiepi; bikasi da hem dem djoe ben teki potti na fesi. En Alexander waarskouwe dem nanga han, a wani gi dem soema verantwoortoe.

34. Ma di dem si, hem da wan djoe, dem alamal bigin leki nanga wan stem, dem bari toe joeroe langa: Diana vo Efesus de bigi!

35. Na baka di Fiskal meki dem soema bedaare, hem taki: Oen soema vo Efesus! hoesoema sa dia, disi no sabi, da foto Efesus habi da temple vo da bigi gado Diana, en vo da printje, disi fadom komoto na hemel?

36. We, di no wan soema kan stry dati, vo da hede a fiti oen, vo oen tan tiri, en vo oen no doe wansani sondro prakticeri.

37. Oen ben tjari dem soema kom dia, disi tog no ben foefoer sani na ini temple, en da gado vo oen dem no ben kosi toe.

38. We, efi Demetrius nanga dem soema vo hem ambagt habi wan klaag vo wan soema, tog kroetoe sidom, en granman de toe; we meki dem go klage makandra.

39. Ma efi oen habi wan transani vo ondersoekoe, meki dem doe dati na wan ordentliki komparisi.

40. Bikasi vo da oproeroe disi ben dia tidei, wi moese frede, dem kan go klage wi; en

dan wi no habi wansani, disi holi wan kerki gi dem, bikasi wi kan teki, verantwoortoe da deibroko hem wani gowei; en oproeroe. Di a ben taki dati, a holi da preki tee mindrineti. dan a bedanke ala dem foeloe 8. Dem ben letti foeloe kandra na da zoldro, dapee dem soema, meki dem gowei. ben kom makandra.

Kap. 20.

Paulus go na Macedonia. Eutikus fadom, a dede, ma Paulus wieki hem baka. Dan a go na Miletus; na dapee a taki dem granoema vo da gemeente na Efesus adjovi.

Na baka di da oproeroe pasa, Paulus kali dem disciple kom na hem, a brasa dem, en dan a teki pasi, vo go na Macedonia.

2. En di a ben waka dem kondre (vo Macedonia) doro, gi dem foeloe vermane, dan a kom na Griekikondre, en na dapee a tan dri moen.

3. Ma di dem djoe soekoe vo kisi hem, di a wani gowei nanga sipi na Siria, vo da hede a besluiti, vo drai baka go na Macedonia.

4. En Sopater vo Berea, Aristarkus en Sekundus vo Tesalonica, Gajus en Timoteus vo Derbe, nanga Tigikus en Trofimus vo Asia, dem waka go nanga hem tee na Asia.

5. Ma di dem ben go na fesi, vo da hede dem tan wakti wi na Troas.

6. We, na baka Paaska wi komoto nanga sipi na Filippi, en da dei di meki feifi wi kom na dem na Troas, na dapee wi tan seben dei.

7. Ma da fosi dei vo wieki, di dem disciple ben kom makan-dra, vo broko da brede, Paulus

holi wan kerki gi dem, bikasi deibroko wi kisi abrasei vo Kios; en wan dei moro wi kom na Samos, wi tan slibi na Trogillion; en deibroko wi kom na Miletus.

8. Dem ben letti foeloe kandra na da zoldro, dapee dem ben kom makandra.

9. We, wan jonkman, disi dem kali Eutikus, sidom dapee na ini fensre, en di Paulus preki so langa, a fadom na wan diepi slibi; en na ini da slibi a komoto na da dri verdiepi zoldro fadom na ondro, en dem hopo hem dede na Gron

10. Ma Paulus saka na ondro, a go fadom na hem tapo; en so a brasa hem, a taki: No frede! bikasi hem ziel de na hem ini.

11. Dan a go baka na zoldro, a broko da brede, a njam; en dan a holi vo taki nanga dem tee moesoedei; na baka a teki pasi, gowei.

12. Ma da jonkman dem tjari kom na zoldro liebiliebi, en dati meki dem habi toemoesi troostoe.

13. Wi ben waka na fesi kaba nanga sipi, go na Asson, na dapee wi wani teki Paulus kom na wi; bikasi so hem ben taki, di hem wani waka so fara na foetoe.

14. En di a kom na wi na Asson, wi teki hem na ini sipi; en so wi kom na Mitilene.

15. En di wi komopo dapee, deibroko wi kisi abrasei vo Kios; en wan dei moro wi kom na Samos, wi tan slibi na Trogillion; en deibroko wi kom na Miletus.

16. Bikasi Paulus ben prami, vo pasa Efesus na sei, vo

a no moese lasi tem na Asia; alamat, dapee mi ben waka doro, bikasi a doe hem best, efi a preki vo Gado kondre. kan de, vo kisi Jerusalem bifo Pinksterfeest.

17. Di a de na Miletus, a seni soema go na Efesus, go kali dem gransoema vo gemeente.

18. En di dem kom na hem, a taki gi dem: Oen sabi, fa mi ben holi mi srefi na oen mindri, sinsi da fosi dei, di mi ben kom na Asia, en da heeli tem doro;

19. Fa mi ben dini Masra nanga ala sakafasi en nanga foeloe haiwatra en na ini so menitesi, disi ben miti mi, di dem djoe ben de na mi baka vo kisi mi.

20. Fa mi no ben kibri wansanì, disi boen vo oen; ma mi ben meki oen sabi ala; mi ben leri oen publiki en na oen hoso toe;

21. Djoe nanga grieki mi ben vermane, meki dem bekeere kom na Gado, bri bi na Masra Jesus Kristus.

22. En now, loekoe! mi geest de na boeje, en so mi de go na Jerusalem; mi no sabi, sani sa kom mi abra dapee;

23. Boiti da santa Jeje de taki na ibriwan foto, boeje nanga pina de wakti mi.

24. Ma mi no frede vo ala dati, mi liebi srefi no dieri na mi; en so mi kan doro mi pasi nanga plisiri, nanga da wroko toé, disi Masra Jesus ben gi mi, vo mi betuige da Evangelium vo da gnade vo Gado.

25. En now, loekoe! mi sabi, oen no sa si mi fesi moro, oen

26. Vo da hede mi betuige oen dia tidei, mi de krin vo oen ala broedoe.

27. Bikasi mi no ben kibri wansanì gi oenoë; ma mi ben meki oen sabi da heeli wani vo Gado.

28. We, potti hai na oen srefi en na da heeli hiepi, disi santa Jeje ben potti oen leki dem herder, vo oen loekoe en tiri da gemeente vo Gado, disi hem bai nanga hem eigen broedoe.

29. Bikasi mi sabi, te mi no de moro, dan kras i tigri sa kom na oen mindri, disi sa pori da hipi.

30. Na oen eigen mindri srefi soema sa hopo, disi leri soema verkeerti sani, vo hali dem disciple kom na dem sei.

31. Vo da hede oen moese wakti, en membre, fa mi no ben weri dri jari langa, vo vermane ibriwan vo oen nanga haiwatra na dei en na neti.

32. En now, oen brara! mi begi Gado, vo hem holi kibri oen nanga hem woord en nanga hem gnade; bikasi hem habi tranga, vo helpi oen doro, en vo gi oen da erfenis na mindri ala dem soema, disi ben kom santa.

33. Mi no ben soekoe silver, ofoe goutoe, ofoe klosi na no wan soema.

34. Oen srefi sabi, dem han vo mi dia ben verdini so meni, leki mi ben habi vanoodoe, nanga dem trawan, di ben de nanga mi.

35. Mi ben sori oen na alafasi, fa a fiti wi, vo wroko so, meki wi kan helpi dem zwakewan, en vo wi membre da woord vo Masra Jesus, disi a ben taki: A moro switi vo *gi* sani, leki vo teki sani.

36. We, di a kaba vo taki, dan a potti hem kni na gron, begi nanga dem alamal.

37. En dem alamal kre toemoesi, dem brasa Paulus, dem bosi hem.

38. Ma noti ben hati dem so tranga, leki da woord, disi a ben taki, dem no sa si hem fesi moro. En so dem tjari hem hafsoepasi tee na ini sipi.

Kap. 21.

Paulus komoto na Miletus, go na Jerusalem; na dapee dem ryand kisi hem.

Na baka di wi ben taki dem adjosi, go na zee, wi waka reti doro, tee wi kom na Koos, en deibroko wi kom na Rodus, en komoto dapee wi kom na Patara;

2. En di wi finni wan sipi dapee, disi de vo go na Fenicia, wi go na ini, go na zee.

3. Di wi kisi Ciprus vo si, wi libi hem na kroekoetoe han, go na Siria, en na Tirus wi go na sjoro; bikasi na dapee da sipi ben moese poeloe lai.

4. En di wi finni disciple dapee, wi tan seben dei nanga dem. En da geest meki dem waarskouwe Paulus, vo a no moe go na Jerusalem.

5. Ma tog na baka vo dem dei wi komoto, wi teki wi pasi baka.

En dem alamal, nanga dem wefi en pikien, tjari wi na pasi, tee wi komoto na ini foto; en na watrasei wi potti kni na gron, begi.

6. Dan wi taki adjosi makan-dra, en wi go na ini sipi; ma dem drai baka go na hoso.

7. Now, wi komoto na Tirus wi holi wi pasi doro na ini da sipi, tee wi kom na Ptolemais, na dapee wi taki dem brara odi, en wi tan wan dei nanga dem.

8. Deibroko Paulus nanga wi, di ben de nanga hem, teki pasi baka, wi kom na Cesarea; na dapee wi go na da hoso vo Filippus, da Evangelist, disi ben de wan vo dem seben soema; en nanga hem wi tan.

9. We, hem habi fo oeman-pikien, disi de wendje, en dem taki profetiori.

10. Di wi ben tan dapee wan toe dri dei, wan profet vo Judea kom dapee toe, a nem Agabus.

11. En di a kom na wi, a teki da gordel vo Paulus, a tai hem han en foetoe, a taki: Santa Jeje de taki: Da so dem djoe na Jerusalem sa tai da soema, disi da gordel de vo hem, en dem sa gi hem abra na dem heiden han.

12. Di wi jeri dati, wi nanga dem soema ve dapee, begi Paulus, vo a no go na Jerusalem.

13. Ma Paulus piki: Sani dati: disi oen kre so, meki mi hatti broko? Mi de klari, no wawan vo meki dem tai mi, ma vo dede srefi na Jerusalem vo da nem hede vo Masra Jesus.

14. We, di wi si, wi se heu lisingoe srefi nanga dem, en paide dwingi hem, yi tan tiri, wi taki: Mekia kom so, leki Maara wanis.

15. Na baka vo dem dei wi meki wi srefi klari, en so wi hopo go na Jerusalem.

16. Som, disciple vo Cesarea kom go toe nanga wi, dem tjari wi go na wan ouroe, disciple, disi dem kali Mason vo Ciprus, meki wi go liebi na hem hoso.

17. We, di wi doro na Jerusalem, dem brara ootvange wi nanga plisiri.

18. En deibroko, Paulus go nanga wi na Jakobus, dapoe ala gransoema kom makandra.

19. En di a ben taki dem odi, dan a verteli dem alasani na baka makandra, sani Gado ben doe nanga da diensti vo hem na mindri dem heiden.

20. We, di dem jeri dati, dem prye Masra, en dem taki gi hem: Brara! joe si, hoemeni doezend djoe de, disi de bri bi; ma dem alamat de fete jete vo da wet.

21. We, dem jeri vo joe, fa joe leri ala djoe, di de na dem heiden mindri, meki dem bedanke Moses; en joe taki, dem no moese besnyde dem pikien moro, en dem no ha vo waka moro na da fasi vo wet.

22. We, sani vo doe now? A sa de vanoodoe, vo ala soema kom makandra; bikasi dem sa jeri taki, joe kom.

23. We, doe so, leki wi taki gi joe: Wi habi fo mansoema dia, disi ben doe wan pramisi;

24. Teki dem kom na joe, en ini temple).

dem onkoste vondem, vo dem kau meki soema koti dem hede-

wiwizi; dan ala soema sa si, dasani disi dem benjeri vo joe, netroe; bika joe srefi de waka so toe, vo joe holi da wet.

25. Ma, gi dem bri bisoema, di ben de heiden fosi, wi ben skrif, taki, wi finni vo boen, vo dem no habi ve holi ala sosani, heiti ve dem loekoe boen, meki dem no njam kroekoetoegado offer, nanga broedoe, nanga soortoe meti, disi no lasi hem broedoe, en vo dem no hoeroe.

26. We, Paulus teki dem soema kom na hem; en deibrokova krin hem srefi nanga dem, en dan a go na ini temple, a gi kennis, taki, hem holi dem dei, ve krin hem srefi, (en so a tan da pree;) tee dem meki da offer vo ibriwan vo dem.

27. We, di pikinmoro dem seben dei pasa, dem djoe ve Asia kom si hem na ini temple;

en dem meki da heeli piple kom oproeroe, dem potti han na hem, 28. Dem bari: Oen soema vo Israel, kom helpi! Da soema dia, disi de leri ala soema na alapee tegen disi piple en tegen da wet en tegen da plesi dia; en boiti dati a tjari grieki kom na ini temple, meki da santa plesi dia kom gemeen.

29. (Bikasi dem ben si Trofimus vo Efesus waka nanga hem na strati, en vo da hede dem denke, Paulus tjari hem kom na

30. En da heeli foto kom beger ve wan foto na Cilicia, ala wegi; ala soema ron makandra; en dem kisi Paulus, sleepi hem joe, gi mi pasi, vo mi kan taki komoto na ini temple; en so nanga ala dem soema dia! wantem dem sloto doro.

31. We, ala di dem soekoe vo kili hem, da komandant vo dem (romeini) soldati kom jeri, heeli Jerusalem de na oproeroe.

32. En wantem a teki dem soldati nanga dem osciri, a ron go na dem. En di dem si da komandant nanga dem soldati, dem kaba vo fom Paulus.

33. Ma di da komandant kom klosibei, a go kisi hem, a meki dem tai hem nanga toe ketting; en dan a haksi, hoesoema da hem, en sani a ben doe?

34. Ma na mindri ala dem soe- ma wan bari disi, trawan dati; en di a no kan jeri wan retisani, vo da ba'bari hede, a taki, meki dem tjari Paulus go na binfoto.

35. En di a kisi dem stoepoe, dem soldati verpligtli, vo hopo hem, tjari hem; bikasi dem soe- ma ben krasi toemoesi.

36. En da heeli hipi soema waka kom na hem baka, dem bari: A moese dede!

37. We, di dem waui tjari Paulus na ini binfoto, a haksi komandant: Mi ha permisi vo taki nanga joe? Hem taki: Joe sabi vo taki grieki?

38. Joe a no da Egiptisoema, disi ben meki oproeroe tra dei, en disi ben tjari fodoezend kili- man go na doro na woestein?

39. Ma Paulus taki: Mi da wan djoe, vo Tarsus, wan bur-

soema sabi da foto; we, mi begi joe, gi mi pasi, vo mi kan taki nanga ala dem soema dia!

40. We, di a gi hem pasi, now Paulus go tanapoe na dem stoepoe tapo, a waarskouwe dem soema nanga han. En di dem alamal tan tiri krin krin, a bigin nanga dem na ebreistongo, a taki:

Kap. 22.

Paulus verantwoortoe hem srefi. Dem djoe wani kili hem; ma hem taki, hem de wan romeini burger.

1. En brara en tata, jeri mi verantwoortoe, disi mi sa gi oen noja!

2. We, di dem jeri, hem taki ebreis nanga dem, dem tan tiri moro moro. En hem taki:

3. Mi da wan djoe, mi gebore na Tarsus, na Ciliciakondre, ma dia na di foto dem kweki mi, na Gamaliel foetoe; dem leri mi da wet vo dem tata vo wi toemoesi fini; en mi ben feti vo Gado troe, so leki oen alamal doe tidei.

4. Ala soema, disi waka da (njoe) pasi, mi ben soekoe vo kili; man nanga oeman mi tai, tjari go na dem doengroehoso.

5. Dat grandomine srefi kan getuige, nanga da heeli kroetoe en ala gransoema; bikasi dem ben gi mi briji srefi, vo tjari go na dem djoe na Damaskus, vo mi tai dem soema vo dapee toe, tjari kom na Jerusalem, meki dem kisi strafoe.

6. Ma na da reis wansani kom miti mi; di mi kom klosibei na

Damaskus, na dihatem so na wan bro wan bigi letti vo hemel kom rontoe mi nanga da skyn.

7. En di mi fadom na gron, mi jeri wan stem taki gi mi: Saul, Saul, san joe vervelge mi so?

8. Ma mi piki: Masra, hoe-soema da joe? En hem taki gi mi: Mi da Jesus vo Nazaret, disi joe vervolge.

9. Dem tra soema, di de nanga mi, si da letti toe, en dem skreki; ma da stem vo da soema, disi taki nanga mi, dati dem no verstaan.

10. Now mi taki: Masra, san mi moe doe? En Masra taki gi mi: Hope, go na Damaskus; na dapee dem sa taki joe alasani, disi Gado wani, joe moe doe.

11. En di da glori vo da letti ben meki mi no kan si, vo da hede dem trawan, di de nanga mi, tjari mi na han; en so mi kom na Damaskus.

12. Na dapee wan soema ben de, a nem Ananias, wan vroom soema na fasi vo da wet, disi habi wan boen nem toe na ala djoe, di de liebi dapee.

13. We, hem kom na mi, a go tanapoe na mi fesi, a taki gi mi: Brara Saul, joe moe si baka! En da srefi moment mi hai hope, mi si hem.

14. Ma hem taki: Da Gado vo dem tata vo wi ben verkiesi joe, vo joe kom sabi hem wani, en vo joe si da regtvaardige (Jesus), en vo jeri da stem vo hem mofo.

15. Bikasi joe sa de hem getuige na ala soema vo dasani, disi joe ben si, en disi joe ben jeri.

16. We now, sani joe drai? Hopo, en teki doop, meki dem zondoe vo joe wasi poeloe, en kali da nem vo Masra!

17. Na baka, di mi kom ageem na Jerusalem, wan dei di mi begi na ini temple, mi geest libi mi skin, go na tapo;

18. En mi si Masra, di taki gi mi: Meki hesi, gowei, komete na Jerusalem; bikasi dia dem no sa teki joe getuigenis vo mi.

19. Ma mi taki: Masra, dem srefi sabi, fa mi ben hiti dem soema na mi doengroehoso, disi bri bi na joe, en fa mi ben geesele dem na dem kerki;

20. En di dem trowei da broedoe vo Stefanus, da getuige vo joe, mi tanapoe toe dapee, en mi ben ha plisiri vo da dede vo hem, mi wakti dem soema klosi, disi kili hem.

21. Ma hem taki gi mi: Go ma! bikasi mi sa seni joe go farawei na dem heiden.

22. Tee so langa dem jeri Paulus; ma di a taki *da woord*, now dem hopo dem stem, dem taki: So wan soema ne moese tan na grontapo; bikasi a no fiti, vo a liebi!

23. We, di dem bari so, poeloe dem klosi trowei, hiti stof na tapo;

24. Da komendant gi ordre, vo dem tjari hem na ini binfoto, a taki, meki dem geesele hem, vo a bekenti, meki hem jeri, vo sani hede dem bari so na hem tapo.

25. Ma di dem wani tari hem nanga tetei, Paulus taki na da osciri, disi tanapoe dapee: Hoe fasi? oen ha permisi, vo geesele wan romeini soema, sondre kroetoe vonisi hem?

26. Di da osciri jeri dati, a go na komendant, gi hem rapport, a taki: Loekoe boen, san joe doe, bikasi da soema da wan Romeini.

27. Now da komendant srefi kom, a taki gi hem: Joe de wan Romeini troe? Taki gi mi! Hem taki: Ja.

28. Da komendant piki: Mi ben bai da burgerregt vo wan bigi moni. Paulus taki: Ma mi gebore srefi leki wan romeini burger.

29. Now dem soema, disi ben de vo haksi hem, loesoe hem wantem. En da komendant srefi kom frede, di a jeri, Paulus de wan Romeini, kaba hem ben tai hem.

30. Deibroko a wani jeri moro krin, hoe klaag dem djoe habi vo hem; en vo da hede a meki dem teesoe dem tetei vo hem, a seni kati dem grandomine en da heeli kroetoe vo dem hem makandra; en dari a seni teki Paulus kom, a potti hem na dem fesi.

Kap. 23.

Paulus tanapoe na fesi no da djoe kroetoe. Dem meki barki na hem tapo. Dem seni hem go na Cesarea.

Ma Paulus loekoe dem kroetoe man tranga, a taki: Qen sec-

ma en brara! Tee tidei mi ben waka na Gado fesi nanga wan boem konsensi.

2. Now grandomine Ananias taki na dem soema, disi tanapoe na hem sei, meki dem gi hem wan klap na hem mofo.

3. Ma Paulus taki gi hem: Gado sa sem joe, joe falsi sde ma! Joe sidom dia, joe teki da wet, vo kroetoe mi, kaba joe srefi no holi da wet, di joe taki, meki dem fom mi.

4. Ma dem, disi tanapoe roh toe dapee, dem taki: Hoefasi, joe kosi da grandomine vo Gado?

5. Ma Paulus piki: Oen brara, mi no ben sabi, taki, hem da grandomine. Tree, boekoe taki: Joe no moe taki ogri vo da hedeman vo joe kondre.

6. We, di Paulus sabi, hafoe vo dem de Saduceman, en da tra hafoe de Fariseman, vo da hede a bari na imi da kroetoe: Oen brara! mi da wan Fariseman, en wan Fariseman pikien; we, di mi habi da koop vo da opstaan na dede, vo dati hede dem klage mi.

7. Di hem taki dati, dem Fariseman en Saduceman srefi kisi trobi makandra, en so da heeli kiepi kom platie.

8. Bikasi dem Saduceman taki, wan hopo baka no de, Engel no de, geest no de; ma dem Fariseman bri bi ala dati.

9. En so wan bigi ba'bari hopo dapee. Bikasi dem meester vo wet vo dem Fariseman sei, dem hopo en stry en taki: Wi

no finni wan ogri na da soema
dia; efi somtem wan geest ben
taki nanga hem, ofoe wan Engel,
no'meki wi feti dan nanga Gado!

10. We, di da ba'bari kom so
tranga, da komandant kom fre-
de, taki, somtem dem kan masi
Paulus, en vo da hede a seni sol-
dati go poeloe hem na dem min-
dri, tjari go na ini binfo.

11. Ma da neti di kom, Masra
kom na hem sei, a taki: No fre-
de, Paulus! bikasi so leki joe
ben getuige vo mi na Jerusalem,
so joe moese getuige na Rom toe.

12. Deibroko mamantem som
vo dem djoe meki barki makan-
dra, dem floekoe en swerti, taki,
dem no sa njam en dringi, bifo
dem kili Paulus.

13. Dem ben de moro leki
otentin soema, disi sweri da
sweri.

14. We, dem go na dem gran-
domine en gransoema; dem taki:
Wi ben floekoe en sweri wi srefi,
taki, wi no sa njam wansani, so
fanga wi no kili Paulus.

15. We, meki oenoe nanga da
heeli kroetoe gi kenis na koman-
dant, vo a tjari Paulus kom na
oen fesi tamara, leki oen wani
ondersoekoe da tori vo hem mo-
ro krin; dan wi sa holi wi srefi
klari vo kili hem, bifo a kom
na oenoe.

16. Ma di Paulus sisa pikien
jeri da komplot vo dem, hem
go na ini binfo, waarskouwe
Paulus.

17. En Paulus kali wan vo
dem ofciri kom na hem, a taki:

Tjari da jonkman go na koman-
dant, bikasi a habi wansani vo
taki gi hem.

18. We, da soema teki hem,
a tjari hem go na komandant,
a taki: Da Paulus, disi de na
doengroehoso, ben kali mi kom
na hem, a begi mi, vo mi tjari
da jonkmaa kom na joe; bikasi
a habi wansani vo taki gi joe.

19. Now da komandant teki
hem na hem, a go nanga hem na
sei, a haksi hem: Sani joe ha
vo taki gi mi?

20. Hem taki: Dem djoe meki
barki vo begi joe, meki joe seni
Paulus go na dem kroetoe tama-
ra, leki dem wani ondersoekoe
da tori vo hem moro krin.

21. Ma joe no moe bibri dem;
bikasi moro lekiotentin soema
vo dem de wakti hem, dem swe-
ri, taki, dem no sa njam en
dringi, bifo dem kili Paulus; en
leki dem de, dem de klari ka-
ba, dem wakti nomo, vo joe
taki ja.

22. Now da komandant meki
da jonkman gowi, en a waars-
skouwe hem, vo a no moe meki
wan soema sabi, taki, hem ben
verteli hem dati.

23. Na baka a kali toe ofciri
kom na hem, a taki: Holi toe
hondro soldati klari, vo go na
Cesarea, en sebententin nanga
hasi, en toehondro nanga lansri;
na negi joeroe sabatem (dem
moe klari);

24. Som pikin hasi dem moe
holi klari toe, vo dem kan potti
Paulus sidom na dem tapo, tjari

hem go na granman Felix, sen-
dro wan soema kan doe hem
wansani.

25. En a skrifi wan brifi, disi
taki so :

26. Claudius Lisias seni gran-
odi na wi bigi granman Felix!

27. Da soema dia dem djoe
ben kisi, en dem ben sa kili hem,
efi mi no ben kom nanga dem
soldati, poeloe hem na dem
mindri; en so mi kem jeri, a
de wan Romeini.

28. Ma di mi wani sabi, hoe
klaag dem habi vo hem, mi tjari
hem go na dem kroetoe.

29. En so mi finni, dem klage
hem vo som kwestie vo da wet
vo dem; ma no wan klaag ben
de so, vo a verdini vo dede,
ofoe vo go na boeje.

30. Ma di mi jeri, dem djoe
meki komplot, wakti da soema,
mi seni hem kom na joe wan-
tem; en mi taki gi dem soema
toe, disi klage hem, meki dem
taki na joe fesi, hoe klaag dem
habi vo hem. Tan boen!

31. We, dem soldati doe se,
leki dem kisi ordre, dem teki
Paulus na neti, tjari hem go na
Antipatris.

32. En deibroko dem meki
dem hasi - soldati waka go nanga
hem, en dem drai baka go na
binfo.

33. We, di dem kom na Ce-
sarea, dem gi granman da bri*fi*,
en Paulus dem gi abra toe na
hem.

34. Di granman ben lesi da
bri*fi*, a haksi (Paulus), vo hoe

kondre hem de? En di a jeri
a de vo Cilicia,

35. A taki: Mi sa jeri joe, te
dem soema kom toe, disi ben
klage joe. En dan a gi ordre,
vo dem kibri hem na ini da kroe-
toehoso vo Herodes.

Kap. 24.

*Tertullus klage Paulus na Felix fesi.
Paulus verantwoortoe hem srefi.*

Feifi dei na baka grandomine
Ananias kom nanga dem gran-
soema, en nanga wan soema,
disi moe tan na fesi, taki, a nem
Tertullus, dem kom na granman
fesi, vo klage Paulus.

2. En di dem kali hem kom,
Tertullus begin vo klage hem, a
taki:

3. Granman Felix! joe de
meki wi liebi so geruste, en nan-
ga joe voorzichti joe doe so meni
boen na wi kondre; dati wi sabi
alatem en na alapee, en wi taki
joe grantangi vo dati.

4. Ma vo mi no lastiki joe lan-
ga, mi begi joe, vo joe jeri wi
pikinso, leki joe habi da boen-
hatti alatem.

5. Wi ben finni, da soema dia
de leki wan pestsiki, a de wan
soema, disi meki oproeroe na
mindri ala djoe na heeli kondre,
en a de wan hedeman vo da
sekte, vo dem Nazareni, (dem
Kristen).

6. A ben probeeri srefi, vo
meki da temple kom gemeen;
vo da hede wi ben kisi hem, wi
ben wani vonisi hem, so leki da
wet vo wi taki.

7. Ma Lisias, da komendant, kom na mindri; en nanga tranga a teki hem, poeloe hem na wi han,

8. At taki, meki dem soema, disi habi kiaag vo hem, kom na joe. We, eñ joe srefi wani haksi hem, joe kan jeri ala dem-sani, disi wi klage hem.

9. En dem (tra) djoe getuige däti töé, dem taki, dasani de so troe.

10. Ma Paulus, di granman waarskouwe hem, vo a taki, hem piki sò: Di mi sabi, sinsi foeloe jari joe de kreetoeman kaba na disi kondre, vo da hede mi sa verantwoortoe mi srefi sondro frede.

11. Efi joe haksi, joe sa jeri, a no pasa moro leki twalf dei jeté, sinsi mi ben go na Jerusalem vo aanbegi.

12. Dem no ben finni mi taki nanga wan soema na ini temple, ofoe leki wan soema, disi meki oproeroe na soema mindri, no na dem kerki, no na ini foto;

13. Dem no kan bewyze dem-sani toe, disi dem de klage mi.

14. Ma dati mi bekenti gi joe, mi de waka da pasi, disi dem de kali wan sekte, en mi dini da Gado vo dem lata vo mi so, dati mi bri bi ala dasani, disi skrif na ini da wet en na ini dem profet;

15. En mi habi da hoop na Gado, so leki dem srefi verwakti toe, dati dem dedesoema sa hopo baka, dem regtvaardige so boen, leki dem onregtvaardige.

16. Vo da hede mi doe mi best toe, vo mi habi wan kriñ konsensi alatem na fesi vo Gado, en na fesi vo soema.

17. We, na baka vo so meni jari mi kom (baka na Jerusalem), vo tjari sem amoni kom gi dem (poti) kondreman vo mi, en vo offer.

18. Da srefi tem som djoe vo Asia finni mi na ini temple, di mi kriñ mi srefi, sondro mi de nanga foeloe soema, en sondro ba'bari.

19. A ben fiti, vo dem srefi moese de na joe fesi dia, klage mi, eñ dem habi wansani mangga mi.

20. Ofoe, meki dem soema dia srefi taki, efi dem ben finni mi doe wan ogri, di mi ben tanapoe na fesi vo kroetoe;

21. Somtem a kan de vo da woord hede, disi mi ben bari, di mi tanapoe na dem mindri: Vo da hopo baka na dede een ben klage mi tidei.

22. Di Felix jeri dati, a meki demsani tan so langa; bikasi now hem sabi da pasi moro betre kaba, en a taki: Te komendant Lisias kom dia, dan mi sa onder-soekoe da tori vo oen moro kriñ.

23. En a gi da ofciri ordre, vo wakti Paulus, en vo a no trobi hem, en vo a no beletti wan vo dem soema vo hem, vo dini hem en vo kom na hem.

24. Som dei na baka Felix kom nanga hem wefi Drusilla, disi de wan djoe oeman, a seni

kali Paulus, en a jeri hem vi da bri bi na Kristus.

25. Ma di Paulus taki vo da gerechtigheid, en fa soema moese liki en waka krin, en vo da knoetoe, disi de vo kom, Felix kom frede vo troe, en a taki: Go wo di leisi; iniwan tem mi sa seni kali joe.

26. A hen denke toe, som tem Paulus sa gi hem moni, meki hem loesoe hem; en vo da hede a kali hem feeloetron, taki nanga hem.

27. Ma toe jari na baka Por cius Festus kom (granman) na plesi vo Felix. En di Felix wan doe dem djoe wan plisiri, a meki Paulus fika na doengroehoso.

Kap. 25.

Paulus na fesi vo Festus en na fesi vo koning Agrippa.

We, di Festus kom na kandre, dri dei na baka a komopo na Cesarea, go na Jerusalem.

2. Na dapee grandomine nanga dem gransoema ve djoe kom na hem, dem klage Paulus, en dem begi hem,

3. Vo a doe dem da plisiri, vo meki Paulus kom na Jerusalem; bikai dem wakti hem, vo kili hem na pasi.

4. Ma Festus piki dem, taki, Paulus de na doengroehoso na Cesarea; en bambei hem srefi toe sa go dapee.

5. We, dan dem soema vo oenoe — so a taki — disi habi pasi, kan kom nanga mi, klage da soema, efi a ben doe wan ogri.

6. We, di a ben tan nanga dem omrent aiti ofoe tien dei nomo, dan a go baka na Cesarea; en deibrako a go sidem na kroetoe stoeloe, a meki dem tjari Paulus kom na hem fesi.

7. We, di Paulus kom, dem djoe, disi komopo na Jerusalem, tanapoe rontoe dapee, dem tjari foeloe hehi klage vo Paulus kom; ma dem no kan bewyze wansani.

8. Bikasi Paulus verantwoortoe hem srefi toe, a taki: Mi no ben doe wansani tegen da wet vo dem joe, ofoe tegen da temple, ofoe tegen Keyzer.

9. Ma di Festus wan doe dem djoe wan plisiri, a piki Paulus a taki: Hoefasi, joe no wan ge na Jerusalem, meki dem kroetoe joe janda vo demsan ni mi fesi?

10. Ma Paulus taki: Mi tanapoe na fesi ve da kroetoe stoeloe vo Keyzer; na dapee dem moese kroetoe mi. Mi no doe dem djoe wan egri, dati joe srefi sabi heel been.

11. Efi na ben doe wan ogri, ofoe iniwan sanj, vo mi verdini vo dede, mi no sa weigere vo dede; ma efi noti vo ala demsan de troe, disi dem klage mi, dan no wan soema kan gi mi abra na dem han. Mi weni meki Keyzer kroetoe mi.

12. Now Festus taki nanga dem gransoema vo hem, en dan a gi da antwoord: Joe wan, Keyzer kroetoe joe? We, na Keyzer joe sa go.

13. Som dei na baka koning Agrippa nanga. (hem weni)

Bernice kom na Cesarea, en vo gi Festus wan visitati.

14. En di dem ben de dapee so meai dei, Festus verteli koning da trobi vo Paulus, a taki Wan seema dia, disi Felix ben libi na deengroehosa.

15. Di mi ben de na Jeruse-
lem, dem grandomine en gran-
soema vo djee kom na mi vo
hem hede, en dem begi mi, vo
mi vonisi hem.

16. Ma mi piki dem, taki,
dati no de da fasi vo dem Romei-
ni, vo vonis wan seema, taki,
a moese dede, bifo a ben habi
dem soema na hem fesi, disi
klage hem, meki a habi okasi vo
verantwoortoe hem srefi vo da-
sani, disi dem potti na hem tape.

17. We, na baka di dem ala-
mal kom dia, mi no ben lazi tem,
ma deibroko mi go sidom na
kroetoesteloe, en mi meki dem
tjari da soema kem.

18. Ma di dem soema hepo,
disi ben klage hem, dem no tjari
noti vo so wan klaag kom, leki
mi ben verwakti;

19. Ma dem habi som-kwëstis
nanga hem vo da reliesi vo dem,
en vo wan Jesus, disi dede kaba,
ma Paulus stry taki, a de liebi:

20. We, di mi no sebi, fa mi
moe koti so wan kroetoe, mi
haksi hem, efi hem no wani go
na Jerusalem, meki dem kroetoe
hem janda vo dasani.

21. Ma Paulus taki, hem wani,
Keyzer kroetoe hem; en vo da
hede mi gi ordre, vo dem holi hem
dia, tee mi seni hem go na Keyzer.

22. Now Agrippa taki na Fes-
tus: Mi srefi sa wani jeri da soe-
ma toe. Hem taki: Tamara joe
sa jeri hem.

23. We, deibroko Agrippa
nanga Bernice kem na ini da
kroetoe-kamera nanga toemoesi
prodofasi, dem nanga dem osciri
nanga dem gransoema vo foto,
en nanga ordre vo Festus dem
tjari Paulus kom dapee.

24. Now Festus taki: Koning
Agrippa, nanga oen soema ala-
mal, disi dia nanga wi! dia oen
si da soema, disi da heeli hiepi
vo dem djoe ben klage na mi,
di vo Jerusalem en di vo dia,
dem bari, taki, da soema no
fiti vo liebi moro.

25. Ma di mi finni, a no ben
doe wansani, vo a verdini vo
dede, en di hem srefi taki toe,
hem wani, Keyzer moe kroetoe
hem, vo da hede mi taki, mi sa
seni hem go.

26. Ma mi no sabi wan reti-
sani vo hem, disi mi kan skrifi
gi mi Masra. Vo da hede mi tjari
hem kom na oenoë fesi dia, en
vooral na joe, koning Agrippa!
vo te oen ondersoekoe dasani,
mi habi wansani vo skrifi.

27. Bikasi mi denke, a no fiti,
vo seni wan banditi gowell, son-
dro vo gi kenis, hoe ogri dem
taki a ben doe.

Kap. 26.

*Paulus verantwoortoe hem srefi: en
Agrippa bekenti taki, a no ben
doe wan ogri.*

Now Agrippa taki na Paulus:
Joe ha permisi vo verantwoortee

joe srefi. Ein Paulus hinga hem han, a verantwoortoe hem'srefi, (at taki):

2. A boen na mi ve troe, koning Agrippa! disi mi kan verantwoortoe mi srefi tidel na joe fesi dia vo ala dem sani, disi dem djoe ben klage mi;

3. Vooral di joe srefi sabi ala dem gewente en kwestie, di de na mindri dem djoe. Vonda hede mi begi joe, vo joe teki pasiensi, jeri mi.

4. Ala djoe sabi, fa da liebi en waka ve mi ben de sinsi mi pikintem; bikasi sinsi bigin mi ben liebi na mindri mi eigen people na Jerusalem.

5. Dem ben sabi mi sinsi danga tem, (efi dem wani taki reli), fa mi ben liebi, so leki dem oso fini speli vo wi reliesi de, leki wan Fariseman.

6. We, now mi tanapoe dij, en dem klage mi, vo di mi hoopee dasani, disi Gado ben pramisi gi dem tata vo wi;

7. En tog da srefi sani ala dem twalf famili vo wi de hoopee vo si; vo da hede dem feti se vo dini Gado na dei en na netik. We, koning Agrippa! vo da hoop hede dem djoe de klage mi.

8. Hoefasi? oen denke dan, sosani no wan soema kan bri bi? Gado no de wieki dedesoema?

9. Ma mi srefi toe ben denke (fositem), mi moese tegen da nem vo Jesus vo Nazaret so me ni leki mi kan.

10. En mi ben doe so toe na Jerusalem; mi ben sloto foeloe doengroe, kom na krin, komoto

vo dem santa soema na ini deen groehoso, bikasi dem grandomine ben gi mi de magti; en te dem kali dem, dan e ben boen na miroe.

11. Nofotren mi ben pina dem na ala dem kerki, mi ben dwingi dem vo hosi (Jesus); en mi ben de na dem baka na so wan toemoesi lau en krasasi, dati mi vervolge dem tes na dem vreemde foto srefi.

12. We, di mi doe so, wan dei di mi go na Damaskus, nanga magti en ordre vo dem grandomine,

13. Na mindri dei, mi koning! mi si wan letti vo hemel na pasi, a blinki mero leki zon, en da skyw nontoe mi nanga dem soema, disi de nanga mi.

14. We, di wi alemaal fadom na gron, mi jeri wan stem taki mangamino nebreis tongo: Saul! Saul! san joes vervolge mi so? Ase trobi joe, vo joe foetoe feti nanga maka:

15. Mi taki: Masra, hoesoema da joe? En hem taki: Mi da Jesus, disi joe vervolge.

16. Ma hopo, tanapoe na joe foetoe! Bikasi mi sorri mi srefi gi joe, vo mi meki joe wan dinaar en getuige vo dem sani, disi joe ben si, en disi mi sa sorri joe jete.

17. Mi sa verloesoe poeloe joe na joe piple en na dem heiden toe, dapsee mi de go seni joe;

18. Vo joe hopo dem hai, me ki dem bekeere komoto na ini da Jerusalem, kom na krin, komoto

na ondro da tranga vo Satan, kom na Gado; vo dem kisi pardon vo dem zondoe, nanga da erfenis na mindri dem soema, disi ben kom santa nanga da bri-bi na mi.

19. Vo da hede, koning Agrippa! mi no ben oagehoor-zem, ma mi doe so leki (Mesra-na) hemel sori mi;

20. Fosi mi taki na dem soema na Damaskus en na Jerusalem en na heeli djoekondre, en dan na dem heiden toe, meki dem drai dem liebi, bekeere kom na Gado, en meki dem doe opregti wroko, disi bewyze da bekeere.

21. We, vo dati hede dem djoe kisi mi na mai temple, en dem probeeri toe vo kili mi.

22. Ma Gado ben helpikibri mi liebi tee tidei, meki mi getuige gi dem laage soema en gransoema; en mi no ben taki wansani, boiti dasani, disi dem profet nanga Moses ben taki, a sa kom so,

23. Dati Kristus moese pina, en hem meese de da fosiwan, disi hopo baka na dede, en vo hem sori da letti gi dem djoe en gi dem heiden.

24. We, di Paulus taki so vo verantwoortoe hem srefi, Festus taki nanga tranga stem: Paulus, joe de lau; di joe sabi so meni, dati meki joe lau.

25. Ma hem taki: Mi no lau, mi lobbi granman Festus; mi taki waarheit, en mi de nanga mi reti verstand.

26. Keling srefi sabi dati toe, en vo de hede mi de taki so vry na koning fesi; bikasi mi denke, ne wansani vo ala dem tori sa kibri na koning; bikesi dasani ne pasa na ini wan hoekoe.

27. Hoe fasi? koning Agrippa! joe bri-bi dem profet? Ja, mi sabi, joe bri-bi.

28. Now Agrippa taki na Paulus: Pikimoro joe sa meki mi toe tron wan Kristen.

29. Ma Paulus taki: Mi wensi vo Gado, no joe wawan, ma ala dem trawan toe, disi jeri mi tidei, moe kom so leki mi de, no pikimoro, ma krim krim, boiti dem boeje dia.

30. Di hem taki so, dan koning en granman en Bernice hope, nanga dem trawan, disidom nanga dem dapee;

31. En dem go pinkinso na sei, taki nanga makandru, dem takic Da soema no doe wansani, disi waarti, vo dem kili hem, en vo dem potti hem na boeje.

32. En Agrippa taki na Festus: Wi ben kan loesoe da soema, meki a gowei, efi hem srefi no ben taki, hem wani, Keyzer moese kreetoe hem.

Kap. 27.

Paulus make nanga sipi go na Italia.

We, di datem kom; ve wi moese go na sipi go na Italia, dem gi Paulus nanga sem tra banditi abra na wan ofciri vo dem soldati vo Keyzer srefi, a nem Julius.

2. En di wi go na ini wan sipi wawan en da sipi, ma wi liebi vo Adramittium, vo wi kan pasa srefi wi kan lasi toe.

dem plesi vo Asia na sei, wi komoto go na zee. Aristarkus vo stuurman en da kaptein moro, Tesalonika na Mecedonia ben de leki dasani disi Paulus taki. nanga wi.

3. Deibroko wi kem na Zidon. En Julius bekandre Paulus so boen, a gi hem pasi toe vo ge loekoe dem kompe vo hem, vo dem helpi hem nanga wan toe dri sani.

4. Di wi komoto baka dapee, wi pasa Ciprus na sei; bikasi winti ben de kontrari.

5. En di wi doro da zee, di de na sei Cilicia en Pamfilia kondre, dan wi go hiti anker na Mira na Liciakondre.

6. Na dapee da ofciri finni wan sipi vo Alexandria, disi de vo go na Italia, en vo da hede a meki wi go na ini da sipi.

7. Ma di wi waka so langzaam se meni dei, dati nanga moeiti wi kisi reti abra vo Gnidus, bikasi da winti ben tegen wi; vo da hede wi pasa Kreta na sei, reti abra vo Salmone.

8. Nanga moeiti nomo wi pasa dapee, en dan wi kom na wan plesi, disi dem kali dem moei ankerplesi, da foto Lasea ben de klosibei dapee.

9. We, di wi ben lasi foeloe tem kaba, en di a kom gevaa- lik neja vo waka na zee, bikasi da bigi fasten srefi pasa kaba; vo da hede Paulus vermane dem,

10. A taki gi dem: Oen soemal mi si, da reis de ge trobi wi; wi sa lasi foeloe, no da lai

wawan en da sipi, ma wi liebi srefi wi kan lasi toe.

11. Ma da ofciri bri bri da stuurman en da kaptein moro, leki dasani disi Paulus taki.

12. En di da plesi no boen toe, vo meki da sipi lidom dapee da heeli kouretem, vo da hede meest alamat rai, vo komoto dapee, si, efi somtem dem kan kisi Fenice, pasa da kouroetem dapee; dati da wan ankerplesi vo Kreia, na zuidwest en noordwest sei.

13. En di da zuidwind wai safri, dem denke, dati so go wel, en so dema hopo anker, dem pasa Kreta klosibei na sei.

14. Ma no langa na baka wan stormwinti kopo, naki da eiland, dem kali da winti ooststorm.

15. Ea di a kisi da sipi so, vo a no kan waka tegen da winti, wi libi hem abra, meki a drifi.

16. En so wi ron kom na sei wan pikin eiland, disi dem kali Klauda, en nanga foeloe moeiti nomo wi kom masra vo da bigi bote.

17. Ma di dem hali hem kom na iai, dem meki ala soema helpi vo tai da sipi na ondrosei; en di dem frede, somtem dem kan kom fassi na dem sandbangi tapo, dem poeloe ala zeil, en so dem drifi.

18. Ma di da storm slingri da sipi toemoesi, deibrako dem poeloe hafoe vo da lai.

19. En da dei di meki dri, wi nanga wi eigen hem teki ala dem wrokosani vo sipi, trowei na ini watra.

20. En di zon ofoe star noben de vo si so meni dei, en da zwaare onweer ben de na wi tapo so, dati meki wi no habi wan hoop moro, taki, wi sadoro.

21. En di dem no ben njam wansani so meni langa, vo da hede Paulus go tanapoe na dem mindri, a taki: Oen soema! a ben fiti, oen ben moese jeri mi; wi no ben moese komoto na Kreta; dan wi no ben sa kom na sowan nootoe en verlies.

22. Ma tog, now mi vermane oen, meki oen hatti geruste! bikasi no wan vo oen sa lasi hem liebi; da sipi wawan sa lasi.

23. Bikasi di neti wan Engel vo da Gado, di mi de vo hem, en disi mi dini, ben kom tanapoe na mi sei,

24. A taki: No frede, Paulus! joe moese kom tanapoe na fesi vo Keyzer; en loekoe, Gado gi joe ala dem soema presenti, di de nanga joe na ini sipi.

25. We, oen soema, no lasi hatti! bikasi mi bri bri Gado, taki, a sa kom so, leki hem taki gi mi.

26. Ma wi sa ron na wan eland tapo.

27. We, da neti di meki tien na fo, disi wi drif rontoe na da adriati zee, na mindrineti dem soema vo sipi denke, dem kom klosibei na wan sjoro.

28. En di dem hiti da loot, dem finni twenti vaam diepi; en di dem kom pikinso moro na fesi, dem hiti loot ageen, en dem finni vyf tien vaam.

29. Now dem kom frede, somtem dem sa naki na klipstoon, en vo da hede dem hiti fo anker na bakasei vo da sipi, en dem wensi, meki dem si dei.

30. Ma di dem matroosoe soekoe vo komoto na ini sipi, ronwei, dem saka da bato kaba na ini zee, dem doe leki dem wan hi wan anker na fesisei toe:

31. Paulus taki na da ofciri en na dem soldati: Efi dem dia no tan na ini sipi, dan no wan helpi de vo oenoe.

32. Now dem soldati koti dem tetei vo da bato, meki a fadom.

33. Ma bifo moesoedie Paulus vermane dem alamal, meki dem teki wan njanjam, a taki: Tidei a meki tien na fo dei kaba, disi oen tan wakti se, sondro oen ben njam, oen no ben teki wan sani.

34. Vo da hede mi begi oen, vo oen teki wan njanjam, meki oen kan holi; bikasi no wan vo oen sa lasi wan wiwiri na hem hede.

35. Di a taki so, dan a teki brede, en na dem alamal fesi a taki Gado tangi, a broko da brede, a bigin vo njam.

36. Now dem alamal kom geruste, en dem srefi teki wan njanjam toe.

37. Wi ala makandra, di ben de na ini da sipi, ben de toehondro sebententien na siksi soema.

38. Di dem njam nofo, dan dem meki da sipi moro ligti, dem hiti da karoe en areisi toe na ini zee.

39. Deibroko manantem (dem si sjoro, ma) dem no sabi da kondre; ma di dem kom si wan hooekoe, dapee a boen vo go na sjoro, dem wani tjari da sipi go na ini, efi a kan de.

40. En di dem hali dem anker, meki da sipi waka na zee, dem loesoe dem tetei, di dem ben teki tai da tieri, dem hopo da pikin zeil, potti na sei-winti, en so dem soekoe vo kisi sjoro.

41. Ma di wi drif go na wan plesi, dapee toe zee mili makandra, dem naki da sipi na gron; en da feisei vo da sipi sidom fassi tee a no seki; ma da baka-sei broko nanga da tranga kresi watra.

42. Now dem soldati rai, wo kili dem soema, di de na hoeje, meki no wan vo dem teki ron, swem gowei.

43. Ma di da ofciri wanit holi Paulus na liebi, a beletti dem dasani, en a gi ordre, meki dem soema, disi sabi vo swem, djompo fosi na ini watra, see-koe sjoro;

44. Ma vo dem trawan sem taki pranga, sona teki tra broko piesi vo sipi; en so dem alamal kisi sjori, tan na liebi.

Kap. 28.

Paulus doe wan wonderwroko na Milete. A Kom na Rom, preki dapoe.

Di wi kom na sjoro, wi jeri, da eiland nem Melite.

2. En dem soema vo dapee ontvanga wi toemoesi vriendlik, dem letti wan bigi faja, dem teki

wi alamal kom na ini, vos da areen hede, disi ben kom na wi tapo, en'wo da keuree hede.

3. Ma di Paulus go piki wan hiepi pikin tiki makandra, potti na tapo da faja, wan sneki djompo komopo na ini, di a fili da faja, a fassi na hem han.

4. We, di dem soema vo dapee si da sneki hanga na hem han, dem taki na makandra: Da soema moese de wan kiliman; bikasi da revensi (vo Gado) no wani a moe liebi, alwasi a kometo na zee, ronwei.

5. Ma Paulus slingri da meti ge na ini da faja, sondro a kisi wan egri.

6. Now dem soema wakti, efi a no sa sweli, ofoe a sa fadom wantem dede na gron. Ma di dem ben wakti wan heeli piesitem, en di dem si, no wansani doe hem, now dem membre trasasi, dem taki, hem da wan Gado.

7. Klosibei na da plesi da granman vo da eiland, a nem Publius, habi wan builti; we, hem ontvanga wi toemoesi boen, a meki wi liebi dri dei na hem hoso.

8. Da srefi tem da tata vo Publius lidom siki nanga koorsoe en nanga bloedloop. En Paulus go leekoe hem, a begi vo hem, potti hem han na hem tapo, a meki hem gezond.

9. Na baka dem tra soema vo da eiland kom toe, disi habi siki, dem meki a genesi dem.

10. Dem soema sori wi foeloe respekti; en di wi gowei,

dem gi wi alasani, disi wi habt vo mij dem no finni wan oor-
vanoodoe.

11. Dri moen na baka wi gu na zee na ini wan sipi vo Alexandria, disi ben lidom na da eiland da heeli kouroetem, a nem Kastor en Pollux.

12. En di wi kom na Sirakusa, wi tan dapee dri dei.

13. Di wi komopo dapee, wi kisi Regium, en deibroko da zuidwind hopo, dati meki wi kom na Puteoli da tweede dei.

14. Na dapee wi finni brara, en dem begi wi, vo wi tan seben dei nanga dem; na baka wi go na foetoe na Rom.

15. En di dem brara vo dapee jeri vo wi, dem kom miti wi tee na Appius forum en na dem Dri Taberni. En di Paulus si dem, a taki Gado tangi, en a teki hatti njoe njoe baka.

16. Di wi kom na Rom, da osciri gi dem boejeman abra na da komandant vo dem soldati vo Keyzer. Ma Paulus kisi permisi, vo a liebi hem wawan, nanga wan soldati, disi wakti hem.

17. Dri dei na baka now Paulus kali dem gransoema vo djoe kom makandra. En di dem kom makandra, a taki gi dem: Oen soema en brara! mi no ben doe wansani tegen wi piple, ofoe tegen dem gewente vo dem tata vo wi, en tog dem tai mi na Jerusalem, dem gi mi abra na han vo dem Remeini;

18. Disi ben wani loesoe mi; bikasi di dem meki onderzoek fo vo profet Jesajas, di a taki:

vo mij dem no finni wan oor-zeak, vo mi moese dede.

19. Ma di dem djoe taki dati tegen, mi no si wan tra helpi, leki mi taki, mi wani, Keyzer srefi moese kroetoe mi; ma no vo taki, mi habt wansani, vo klage mi eigen piple.

20. We, vo da oorzaak hede mi ben hangri vo si oen en vo taki nanga oen; bikasi vo da hoop hede, disi Israel habt, dem tai mi nanga da ketting dia.

21. Ma dem taki gi hem: Wi no ben kisi brifi vo Judea, disi taki wansani vo joe, en no wan vo dem brara, disi kom dia, ben taki ofoe verteli wan ogri vo joe.

22. Ma wi sa hangri tog, vo jeri na joe srefi, sani joe hatti denke; bikasi vo da sekte wi sabi, dati na alapee soema de taki hem tegen.

23. Now dem bepaale hem wan dei, en da srefi dei foeloe soema kom na hem; dapee a liebi, en hem betuige en poetoe da tori vo Gadokondre krin gi dem; a teki da wet vo Moses nanga dem profet, en so a soekoe vo overtuige dem vo Jesus; froekoe mamantem a bigin, a taki tee na sabatem:

24. En song vo dem bri bi dasani, disi hem taki; ma som ne bri bi.

25. We, di dem srefi no ekerdeeri makandra, bifo dem gowei Paulus gi dem da wan woord jete, a teki: Santa Jeje ben taki reti gi dem tata vo wi nanga mobikasi di dem meki onderzoek fo vo profet Jesajas, di a taki:

26. Go na da piple dia, en se sabi, Gado sa seni da helpi taki: Nanga jesi oen sa jeri, ma vo hem gi dem heiden, en dem oen no sa verstaan; en nanga sa jeri hem. hai oen sa si, ma oen no sa kisi hem krin;

27. Bikasi dem soema hatti dia de tranga vo troe, en dem jesi no jeri boen, en dem hai tapo; vo nooit dem no si nanga dem hai, en vo dem no jeri nanga dem jesi, en vo dem no verstaan nanga dem hatti, bekeere, vo mi kan helpi dem.

28. We, vo da hede oen moewan soema beletti hem.

29. Di a taki dati, dem djoe gowei, en dem habi foeloe kwestie dem na dem makandra.

30. Ma Paulus tan tee heeli jari na imi da hoso, disi a ben joeroe; en ala soema, disi kom na hem, a ontvange;

31. A preki vo da koning-kondre vo Gado, en a leri vry vo Masra Jesus Kristus, sondro mi kan helpi dem.

Da briifi vo Apostel Paulus gi dem bribi-soema na Rom.

Kap. 1.

Vo Jesus Kristus. Da tranga ro da Evangelium. Dem zondoe ro dem heiden.

Mi, Paulus, wan dinaar vo Jesus Kristus, di hem ben kali vo wan Apostel, en di hem ben verkiesi vo preki da Evangelium vo Gado,

2. Disi hem bea pramisi na fesi nanga dem profet vo hem na ini dem santa boekoe,

3. Vo hem pikien Jesus Kristus, wi Masra, disi ben komopo na ini da siri vo David na hem skinfasi,

4. Ma a ben sori hem srefi so krin en tranga leki da pikien vo Gado, nanga da geest, disi de meki (wi) santa, sinsi hem ben hopo baka na dede,

5. Disi ben meki wi kisi da gnade en da apostelamt, vo teki hem nem, preki da gehoorzam vo bribi na mindri ale heiden;

6. So leki som vo oenoë ben de (heiden) toe, disi Jesus Kristus ben kali:

7. We, ala dem, di de na Rom, dem lobbi pikien vo Gado, di hem ben kali vo kom santa: Gnade moese de nanga oen, en vrèede vo Gado, wi tata, en vo Masra Jesus Kristus!

8. Fosi mi taki mi Gado grantangi nanga Jesus Kristus, vo oen alamal hede, disi dem pryzé da bribi vo oen na ala kondre.

9. Bikasi Gado de mi getuige, hem di mi diri na imi mi hatti na da Evangelium vo hem pikien, hem sabi, fa mi ne kaba vo membre oen,

10. En fa mi djemee alatem de na hemel kom na krin na tapo na ini dem begi vo mi, efi som- ala ogri fasi en ongeregtigheid tem mi sa finni wan boen okasi vo dem soema, disi beletti da wantron, vo kom na oenoe nan- waarheit na ini da ongeregtig- ga wani vo Gado. heid vo dem;

11. Bikasi mi hangri vo si oen, vo mi platie som goedoe gi oenoe vo oen ziel, meki oen kom tranga;

12. Dati taki, vo mi nanga oenoe finni troostoe makandra, nanga da bibri, disi wi habi, oenoe nanga mi makandra.

13. Troe, mi moese meki oen sabi, oen brara! mi ben pramisi nofotron kaba vo kem na oen, vo mi meki som vroektoe na oenoe mindri toe, leki mi ben doe na mindri vo tra heiden, (ma tee tidei mi no ben finni pasijete).

14. Mi verpligtii vo (helpi) ala toe, dem grieki nanga dem disi no grieki, dem disi sabi sani, nanga dem, disi no sabi sani.

15. Vo da hede so meni leki mi kan, mi sa doe mi best, vo preki da Evangelium gi oenoe toe na Rom.

16. Bikasi mi no sjem vo da Evangelium vo Kristus; bikasi a de wan kragli vo Gado, vo meki ala dem soema ziel finni boen, disi de bibri hem; fosi dem djoe en dem grieki toe.

17. Bikasi hem de sori wi da geregtigheid, disi waarti na Gado fesi, disi wi kisi nanga bibri, en disi wi holi toe nanga bibri; so leki boekoe taki: Da regt-vaardige soema sa liebi vo hem bibri hede.

18. Bikasi da hattibron vo Ga-

ala ogri fasi en ongeregtigheid vo dem soema, disi beletti da waarheit na ini da ongeregtigheid vo dem;

19. Bikasi vo sabi, taki, wan Gado de, dati dem sabi; bikasi Gado srefi meki dem sabi.

20. Alwasi dem no kan si hem srefi nanga hai, tog sinsi a ben meki hemel en grontapo dem kan si da bigi tranga en da Gado fasi vo hem krin krin, efi dem loekoe ala hem wroko; en vo da hede dem no kan taki, dem no sabi.

21. We, ala di dem sabi, taki, wan Gado de, tog dem no ben respeki hem leki Gado, dem no taki hem tangi toe; ma dem begin prakticeri soso sani, en da verkeerti hatti vo dem tron doengroe.

22. Di dem denke, dem koni, dati meki dem tron lauman;

23. En dem teki da glori vo da Gado, disi no kan pori; dem kenki hem, meki a tron wan popki, leki wan liebisoema, disi moese pori, en leki dem fowloe, en leki dem meti, disi habi fo foetoe, en disi de kruipe.

24. Vo da hede Gado libi dem abra toe na ala takroe sani, so leki dem hatti luste; dem doe sjem nanga dem eigen skin, dem na dem makandra;

25. Dem drai da waarheit vo Gado, meki a tron lei; en dem anbegi en dini dasani, disi Gado ben meki, moro leki hem, disi ben meki alasani, en disi de vo

pryze teego. Amen.

26. Vo da hede Gado ben libi dem abra toe na dem sjem luste. Bikasi dem oeman no gebruiki dem skin, so leki a fiti da natur, ma dem doe tegen da natur.

27. So srefi dem man no gebruiki dem oeman moro, se leki a fiti da natur; ma na ini dem luste dem na dem makandra doe takroe; man nanga man doe sjem makandra, en so dem kisi da strafoe na dem eigen skin, disi dem verdini nanga da verkeert wroko vo dem.

28. En di dem no ben ke vo kom sabi Gado, vo da hede Gado libi dem abra na dem verkeerti membre, vo dem doe sani; disi no fiti;

29. Dem foeloe nanga ala soortoe ongerechtigheid en ogri hatti, en hoeroedoe en gridifasi en ogridoe; dem foeloe nanga djaloesoe en kili en feti en bedriegi en triki;

30. Gongosaman dem de, en leiman; dem ne lobbi Gado, dem astanti, dem habi heimembre, dem meki dem srefi bigi, dem prakticeri slegtisani, dem no gehoorzam dem tata en mama.

31. Dem no ha verstand, dem no holi woord, dem no habi wan lobbi, dem no gi soema pardon en dem no habi sarhatti.

32. En alwasi dem sabi da gerechtigheid vo Gado, taki dem soema, disi doe so, verdini vo dede, tog dem doe so; en no dati wawan, ma dem ha plisir toe, vo si trawan doe so.

Kap. 2.

Dem ajoe de zondaar so boen leki dem heiden, alwasi dem meki dem srefi bigi nanga da wel so Moses en nanga da besnyde.

Vo da hede, joe soema, alwasi hoesoema joe de, joe no kan krin joe srefi, ala di joe kroetoe trawan. Bikasi vo dasani, di joe de kroetoe wan trawan, joe de verdoem joe srefi; bika joe, di kroetoe trawan, doe dem srefi sani toe.

2. Ma wi sabi, Gado de kroetoe wan reti kroetoe na dem soema tapo, disi doe sosani.

3. Ma joe soema! joe, di de kroetoe dem, disi doe sesani, ala di joe doe da srefi sani toe; joe denke somtem, da kroetoe vo Gado no sa kisi joe?

4. Ofoe somtem joe veragti da toemeesi boenhatti en pasiensi vo hem, disi a verdrage joe so lang? Joe no sabi, da boen-hatti vo Gado wani meki joe bekeere?

5. Ma joe, nanga joe tranga hatti, di no wani bekeere, joe srefi de hipi da hattibron (vo Gado) na joe tapo tee na da dei vo da hattibron en vo da openbaring vo da regtvaardige kroetoe vo Gado;

6. Disi sa gi na ibriwan soema so leki hem wroko verdini:

7. Glori en bigi nem, en vo dem no dede, a sa gi na dem, disi de soekoe da liebi vo teego nanga pasiensi en nanga boen wroko;

8. Ma dem, disi lobbi trobi nanga soema, en disi no gehoor-

zam da waarheit, ma dem gehoorzam da ongeregteghid, dem Gado sa loekoe nanga tranga hai en nanga hattibron.

9. Bigi sari en benauwte sa kisi ala dem soema ziel, disi ben doe ogri, vooral dem djoe en dem grieki toe;

10. Ma glori en bigi nem en vreede sa de vo ibriwan soema, disi doe boen, vooral vo dem djoe en vo dem grieki toe.

11. Bikasi Gado no de loekoe na soema perzon.

12. We, dem soema, disi ben doe zondoe sondro da wet, dem sa go lasi toe sondro da wet; en dem soema, disi ben doe zondoe, ala di dem ben de na ondro da wet, da wet sa kroe- toe dem toe;

13. (Bikasi no dem, disi de jeri da wet, de regtvaardig na Gado fesi, ma dem, disi doe da wet, sa de regtvaardig.

14. Bikasi efi dem heiden, disi no habi da wet, en tog dem eigen natur de doe dasani, disi da wet haksi; we, dem srefi, di dem no habi da wet, dem de wan wet gi dem srefi.

15. En nanga dati dem de so- ri, fa da wroko vo da wet skrifi na ini dem hatti, en dem kon- siensi toe de waarskouwe dem; so srefi dem gedagti, disi de klage ofee exkuseri makandra;

16. Na da dei, disi Gado sa meki Jesus Kristus kroetoe ala kibrisani vo soema (hatti), leki da Evangelium vo mi de taki

17. Joe si? dem kali joe wan djoe, en joe potti joe vertrouw na da wet, en joe meki joe srefi bigi nanga (joe) Gado;

18. En joe sabi hem wani; en di dem ben leri joe da wet, dati meki joe srefi sabi toe, sani de da moro beste sani vo doe;

19. En joe denke, joe de bekwaam, vo joe kan de wan tjariman vo dem blindewan, wan letti vo dem, disi de na ini doen-groe,

20. Wan basi vo dem lauman, en wan meester vo dem, disi no sabi sani; joe sori troe, leki joe habi da sabi en da waarheit na ini da wet.

21. We, di joe de leri tra-wan, fa joe no leri joe srefi dan? Joe preki, taki, soema no moese foefoer, kaba joe srefi foefoer?

22. Joe taki, soema no moese soeta, kaba joe srefi doe soeta-doe? Joe habi viste vo dem kroekoetoe gado, kaba joe foefoer sani na ini da santa plesi?

23. Joe meki joe srefi bigi nanga da wet, kaba joe sori Gado asrantti nanga di joe de pasa da wet?

24. Bikasi vo oenoe hede dem heiden de kosi Gado nem, leki dem skrifi na boekoe.

25. Da besneide de boen wel, efi joe holi da wet, ma efi joe broko da wet, dan da besneide vo joe de leki joe no besneide.

26. We, efi now wan soema sondro besneide holi dasani, disi da wet potti: Gado no sa loekoe

da soema sondro besneide dan, Gado kom moro na krin, sani leki a habi da besneide ? wi sa taki dan ? Somtem Gado

27. En da so da soema, disi doe kroekoetoe, te a strafoe no besneide na dorosei, efi hem soema ? (Mi taki so na liebiholi da wet, hem no sa kroetoe soema fasi.)

joe ? di joe pasa da wet, ala di 6. No, Gado kibri wi (vo joe de na ondro da boekoe en membre so) ! Fa Gado sa kan na ondro da besneide ? kroetoe kondre dan ?

28. Bikasi dati no de wan (reti) djoe, disi de wan djoe na dorosei; en dati no de wan (reti) besneide toe, disi de sori so na dorosei, na skin :

29. Ma dati de wan (reti) djoe, disi de wan (djoe) na ini-sei; en da besneide vo soema hatti, na ini geest, en no na ini boekoe, dati de da reti (besneide); so wan soema nem no de vo liebisoema, ma vo Gado.

Kap. 3.

Da gerechtigheid de komopo na bribi.

We, hoe voordeel dem djoe habi dañ? Ofoe sani da besneide helpi dem ?

2. Foeloe, na alafasi. Voornamentlyk dem kisi vo holi kibri ala dem taki vo Gado.

3. Bikasi sani dati kan doe, alwasí som vo dem no bribi ? Disi dem no bribi, dati sa meki Gado no holi woord ?

4. Gado kibri wi (vo membre so) ! Kontrari, Gado de holi woord, ma ala soema de leiman; leki boekoe taki: Joe moese kisi joe reti na ini dem woord vo joe, en joe moese winni, te soema (wani) kroetoe joe.

5. Ma efi da ongerechtigheid vo wi meki da gerechtigheid vo

Gado kom moro na krin, sani wi sa taki dan ? Somtem Gado soema ? (Mi taki so na liebiholi da wet, hem no sa kroetoe soema fasi.)

6. No, Gado kibri wi (vo membre so) ! Fa Gado sa kan kroetoe kondre dan ?

7. Bikasi efi da leifasi vo mi meki da waarheit vo Gado kom moro na krin en moro grani, fa mi kan kisi strafoe dan jete leki wan zondaar ?

8. A no moro betre dan, mi doe so, leki dem kosi wi, en leki som seema taki, wi taki so: Meki wi doe ogri, vo wan boen komopo na ini (da ogri) ? Troe, da verdoemenis vo dem de reti..

9. We, fa a de dan ? Wi de more betre leki dem ? No, kweti kweti: bikasi wi ben sori na fesi kaba, djoe nanga grieki de na ondro da zondoe wanfasi ;

10. So leki boekoe taki : No wan soema de regtvaardig , no wan ;

11. No wan soema de, disi habi verstand, no wan soema de, disi de soekoe Gado.

12. Dem alamat ben libi da reti pasi, dem alamat no waarti; no wan de, disi doe boen , no wan srefi.

13. Dem neki de (leki) wan hopo grebi; nanga dem tongo dem taki falsi; snekiwisi de na dem tongo;

14. Dem mofo foeloe nanga floekoe en bitasani;

15. Dem foetoe hesi vo trowei broedoe (kili soema.)

16. Pori en jamer de na (ala) ben holi pasiensi jete nanga dem pasi;
17. Da pasi vo (finni) vreede dem no sabi;
18. No wan frede vo Gado de na dem hai.
19. Ma wi sabi, alasani disi da wet taki, dati a de taki na dem, disi de na ondro da wet; vo ala soema moese tapo dem mofo, en heeli grontapo moese habi skulti na Gado fesi.
20. Bikasi nanga dem wroko vo wet no wan soema kan kom regtvaardig na hem fesi; da wet meki wi kom sabi da zondoe wawan.
21. Ma now da geregtigheid vo Gado kom na krin sondro da wet, en vo dati da wet nanga dem profet ben geluige toe;
22. Dati de da geregtigheid vo Gado, disi de kom nanga da bri bi na Jesus Kristus na ini ala dem soema, en na ala dem soema tapo, disi de bri bi.
23. Bikasi dia no wan onderskeid de; dem alamal ben doe zondoe, dem no habi da fosi Gado glori moro;
24. En dem kom regtvaardig sondro dem eigen verdienst, vo hem gnade hede, nanga da verloesoe, disi Kristus Jesus ben verloesoe wi;
25. Da hem Gado ben teki potti vo wan verzoenoffer, nanga da bri bi na hem broedoe, vo a sori da geregtigheid vo hem nanga dati, disi a gi soema pardon vo dem zondoe, disi dem ben doe fositem, di Gado
26. Vo na disi tem now a sori wi da geregtigheid vo hem, fa hem wawan de regtvaardig, en fa hem meki da soema regtvaardig toe, disi de bri bi na Jesus.
27. We, hoepoe da boen nem vo wi de now? A lasi! Nanga hoe wet (a lasi)? Nanga da wet vo dem (boen) wroko? No, ma nanga da wet vo bri bi.
28. Vo da hede wi taki, wan soema kom regtvaardig nanga bri bi wawan, sondro dem wroko vo wet.
29. Ofoe somtem Gado de da Gado vo dem djoe wawan? A no de da Gado vo dem heiden toe? Ja vo troe, a de da Gado vo dem heiden toe.
30. Bikasi hem de da *wan* Gado, disi de meki dem soema vo da besnyde regtvaardig na ini da bri bi; en dem, sondro da besnyde, a meki regtvaardig toe nanga da bri bi.
31. Hoefasi, wi taki dan, da bri bi de poeloe da wet? Gado kibri wi! Kontrari, wi meki da wet kisi moro tranga.

Kap. 4.

Nanga bri bi Abraham ben kom regtvaardig.

We, sani wi sa taki now vo wi tata Abraham? sani hem ben finni nanga hem eigen wroko?

2. Bikasi efi Abraham ben kom regtvaardig nanga hem wroko, dan a ben habi boen nem troe, ma no na Gado fesi.

3. Bikasi sani boekoe taki ? dem kisi da besneide, vo Gado Abraham ben bri bi Gado, en vo kan loekoe dem toe leki regt- da hede a ben loekoe hem leki vaardige soema ; wan regtvaardige soema.

4. Ma da soema, disi ver- trouw na hem (boen) wroko, hem no kisi paiman vo boen hat- ti, ma a verdini hem.

5. Ma da soema, disi no ver- trouw na hem wroko, ma a bri bi na *hem*, disi de meki dem ogri soema regtvaardig, da hem Gado de loekoe vo wan regtvaardige soema vo hem bri bi hede.

6. So leki David toe de blesi da soema, disi Gado meki regt- vaardig, sondro verdienst vo hem wroko :

7. A taki : Blesi vo dem, disi kisi pardon vo dem ongerechtig- heid, en disi dem zondoe tapo !

8. Blesi vo da soema, disi Masra no soekoe hem zondoe moro !

9. We, da blesi de wawan vo da besneide dan ? ofoe som- tem a de vo dem toe, disi no be- sneide ? Wi taki *ja*; bikasi vo da bri bi hede Gado ben loekoe Abraham vo wan regtvaardige soema.

10. Ma hoetem a ben loekoe hem so ? Na ini da besneide, ofoe bifo a ben kisi da besneide ? No na ini da besneide, ma bifo a kisi hem ;

11. En da marki vo da be- sneide a kisi leki wan zegel vo da gerechtigheid vo da bri bi, disi a ben habi, bifo a kisi da be- sneide jete; vo hem kom da tata

dem kisi da besneide, vo Gado kan loekoe dem toe leki regt- vaardige soema ;

12. En vo Abraham kom wan tata vo dem toe, disi besneide ; dati wani taki, vo dem, disi no besneide wawan, ma disi de waka toe na ini dem foetstapoe en na ini da bri bi vo wi tata Abraham, disi a ben habi, bifo a ben besneide.

13. Bikasi da pramisi, disi Abraham ofoe hem famili na hem baka ben kisi, dati *hem* sa de erfgenaam vo ala kondre, da pramisi a no kisi vo da wet hede, ma vo da gerechtigheid vo bri bi hede.

14. Bikasi efi dem, disi de vo da wet, de erfgenaam, dan da bri bi no kan helpi, en da pra- misi de noti.

15. Bikasi da wet de meki strafoe kom ; en dapee no wan wet de, na dapee soema no kan pasa hem toe.

16. Vo da hede da gerechtig- heid moese kom nanga bri bi; vo wi kisi hem vo boen hatti, en vo da pramisi tan vaste vo ala pikien (vo Abraham); no vo dem wawan, disi de vo da wet, ma vo dem toe, disi de vo da bri bi vo Abraham, di de wi ala tata.

17. (So leki boekoe taki : Mi ben teki potti joe leki wan tata vo foeloe piple,) dati taki, na *da* Gado fesi, disi a ben bri bi, en disi de meki dem de- desoema kisi liebi, en disi de kali dasani, disi no de jete meki vo ala dem, disi de bri bi, bifo a kom.

18. So Abraham ben bri bi habi vreede nanga Gado, vo wi nanga hoop, alwas i noti ben de vo hoopoe jete, dati *hem* sa kom wan tata vo foeloe piple, leki Gado ben taki: Da so joe siri sa de.

19. En di a no ben zwake na ini bri bi, vo da hede a no loekoe na hem eigen skin, disi dede (hafoe) kaba; bika pikin moro a ben ouroe hondro jari; a no ben loekoe toe na da mama bele vo Sara, disi ben dede (hafoe) kaba.

20. A no twyfle na da pramisi vo Gado, ma a bri bi, en a kom tranga na ini bri bi, a gi Gado glori;

21. Bikasi a sabi troetroe, dasani disi Gado pramisi, dati a man vo doe toe.

22. Vo da hede Gado ben loekoe dati toe leki hem geregtigheid.

23. Ma no vo hem hede wawan dem skrifi dati, leki da vo hem wawan Gado ben loekoe dati so;

24. Ma vo wi hede toe, disi Gado wani loekoe so srefi toe, efi wi bri bi na hem, disi ben wieki Jesus, wi Masra, baka na dede;

25. Disi Gado ben gi abra vo wi zondoe hede, en vo wi geregtigheid hede a ben wieki hem baka.

Kap. 5.

Vo dem vrocktoe ro da geregtigheid no bri bi. Adam ben tjari zondoe en dede kom, ma Kristus tjari geregtigheid nanga liebi kom.

We, di da bri bi ben meki wi kom regtvaardig, now wi

Masra Jesus Kristus hede,

2. Disi ben meki wi habi wan fri pasi nanga da bri bi, vo kom na ini da gnade, di wi de na ini; en wi plisiri na ini da hoop vo da glori vo Gado.

3. En no vo dati wawan, ma wi plisiri toe vo da pina, di wi sabi, pina de wroko pasiens;

4. Pasiensi ageen meki wi kisi onderfindi, en onderfindi meki wi kisi hoop;

5. En da hoop meki wi no kisi sjem. Bikasi da santa Jeje, di wi ben kisi, ben seni da lobbi vo Gado kom na ini wi hatti.

6. Bikasi Kristus ben dede na hem reti tem vo wi zondaar, di wi no ben habi tranga jete.

7. Vo wan regtvaardige soema, mi bri bi, no wan soema sa wani dede; ma vo wan boen soema somtem wan trawan kan wani dede.

8. Vo da hede Gado ben sori wi, fa hem lobbi wi, nanga dati, di Kristus ben dede vo wi hede, di wi ben de zondaar jete.

9. We, di wi kom regtvaardig kaba nanga hem broedoe, fa hem no sa kibri wi dan, meki da hattibron no kisi wi!

10. Bikasi di wi nanga Gado kom verzoen nanga da dede vo hem pikien, datem di wi ben de vyand jete; moro hesi wi ziel sa finni blesi nanga da liebi vo hem, now di wi verzoen kaba.

11. En no dati wawan, ma wi plisiri toe vo Gado, vo wi

Masra Jesus Kristus hede, disi

ben meki wi kisi da verzoen kom Masra na ini liebi, disi ben now. kisi so foeloe gnade en da presenti, da geregtigheid.

12. Vo da hede so leki *wan* soema ben tjari zondoe kom na grontapo, en da zondoe tjari dede kom, en so da dede ben kom doro ala soema, vo di dem alamal ben doe zondoe;

13. Bika da zondoe ben de na kondre wel, bifo da wet ben kom; ma dapee no wan wet de, na dapee zondoe no habi strafroe.

14. Ma tog sinsi Adam tee na Moses da dede ben de Masra kabaa, en na dem soema tapo toe, disi no ben doe zondoe na da srefi fasi, leki Adam; bikasi hem ben de wan voorbeeld vo da soema, disi ben de vo kom.

15. Ma nanga da gnade a no de so, leki-nanga da ogridoe. Bikasi di da *wan* soema ogridoe ben meki foeloe soema dede, vo da hede moro hesi da gnade vo da *wan* soema Jesus Kristus ben meki foeloe soema finni da gnade vo Gado en foeloe boen vo hem.

16. So srefi da boen, disi Gado gi wi, no de so toe leki da zondoe, disi da *wan* soema ben doe: bikasi da vonis ben kom vo da *wan* zondoe hede, disi verdoem wi; ma da gnade de helpi poeloe wi na ini foeloe ogridoe, meki wi kom regtvaardig.

17. Bikasi efi da *wan* soema ben meki dede kom Masra, vo da *wan* soema ogridoe hede; dan moro hesi da *wan* soema Jesus Kristus sa meki dem soema

kom Masra na ini liebi, disi ben kisi so foeloe gnade en da presenti, da geregtigheid.

18. We, so leki da ogridoe vo *wan* soema ben meki da verdoemenis kom na ala soema tapo; so srefi da geregtigheid vo *wan* soema ben meki ala soema kom regtvaardig, vo dem liebi.

19. Bikasi leki da ongehoorzaam vo *wan* soema ben meki foeloe soema kom zondaar; so srefi da gehoorzam vo *wan* soema meki foeloe soema kom regtvaardig.

20. Ma da wet kom moksi na ini, vo meki da zondoe kisi moro tranga; ma dapee da zondoe kom so tranga, na dapee tog da gnade kisi moro foeloe tranga;

21. Vo, so leki da zondoe ben de Masra, vo kili soema, so srefi da gnade nanga da geregtigheid moe kom Masra, meki wi liebi teego, nanga Jesus Kristus, wi Masra.

Kap. 6.

vo da santafasi en vo da njoe gehoorzam, disi de wan vroekloero da geregtigheid ro bri bi.

Sani wi sa taki now? Wi sa tan na ini zondoe, vo meki da gnade kisi moro tranga?

2. Gado kibri wi! Fa wi sa wani liebi na ini zondoe jete, di wi dede gi hem kaba?

3. Oen no sabi, wi alamal, di wi doopoe na ini Jesus Kristus, wi doopoe na ini hem dede?

4. We, da so nanga da doop na ini hem dede wi nanga hem

beri makandra, vo, so leki da'ongeregtigheit; ma gi oen srefi glori vo tata ben wieki Kristus na ini dede, so srefi wi toe moe liebi en waka wan njoe liebi.

5. Bikasi efi wi nanga hem plani makandra so, vo wi geersi hem na ini hem dede, dan wi moe geersi hem toe na ini da opstaan vo hem.

6. Di wi sahi, da ouroe soema vo wi kruisi nanga hem makandra, vo da zondoe skin moe pori, en vo wi no dini da zondoe moro;

7. Bikasi da soema, disi dede kaba, na hem tapo da zondoe no habi wan reti moro.

8. We, efi wi dede nanga Kristus makandra, dan wi bri bi, wi sa liebi toe nanga hem:

9. Bika wi sabi, Kristus, di a ben hopo baka na dede, no sa dede moro; dede no kan habi tranga moro na hem tapo.

10. Bikasi disi a dede, dati a dede vo wantron vo zondoe he de; ma disi a de liebi, dati a de liebi vo Gado.

11. So srefi oenoe toe moe loekoe oen srefi leki oen dede kaba gi zondoe, ma oen liebi vo Gado, nanga Jesus Kristus, wi Masra.

12. Vo da hede oen no moese meki da zondoe tan masra na ini da skin vo oenoe, disi moese dede; oen no moese gehoorzam da zondoe, doe sani disi (oen) skin de luste.

13. So srefi oen no moese gi dem ledien vo oen abra na zondoe, leki wrokosani vo doe

ongeregtigheit; ma gi oen srefi abra na Gado, leki soema, disi wieki na ini dede, kisi liebi; en gi oen ledien abra na Gado, leki wrokosani vo geregtigheid.

14. Bikasi zondoe no kan tan masra na oen tapo, di oen no de moro na ondro da wet, ma na ondro da gnade.

15. Hoefasi now? Wi kan doe zondoe dan, di wi no de na ondro da wet, ma na ondro da gnade? Gado kibri wi!

16. Oen no sabi? da soema, disi oen gi oen srefi abra, vo gehoorzam hem leki knegti, da soema knegti oen de, di oen gehoorzam; efi oen de knegti vo zondoe, oen sa dede; ma efi oen de knegti vo gehoorzam, oen sa kom regtvaardig.

17. Ma grantangi na Gado, disi oenoe, di ben de knegti vo zondoe, kom gehoorzam now nanga oen heeli hatti na da voorbeeld vo da leri, di oen ben kisi!

18. Bikasi now, di oen kom bevry vo da zondoe, now oen tron knegti vo geregtigheid.

19. Mi taki disi na liebisoe ma fasi, vo da zwakefasi hede vo oen skin. Bikasi so leki (fositem) oen ben gi oen heeli skin abra na da dienst vo doe takroe san, komoto na ini wan onge regtigheid, go na ini wan wan; so srefi oen moese gi oen heeli skin abra now na da dienst vo geregtigheid, vo a kom santa.

20. Bikasi datem di oen ben de knegti vo zondoe, oen ben de vry vo geregtigheid.

21. We, hoe vroektoe oen wet, vo oen kom soema vo wan ben habi datem dan vo ala dem-sani? disi oen moese sjem noja; bikasi da kaba vo demsani, dati de da dede.

22. Ma now, di oen kom bevry vo da zondoe, di oen tron knegti vo Gado, now oen habi da vroektoe, vo oen kom santa; en da kaba de da liebi vo teego.

23. Bikasi dede de da paiman vo zondoe; ma da sani, disi Gado gi wi vo hem gnade hede nanga Kristus Jesus, wi Masra, dati de da liebi vo teego.

Kap. 7.

Da wet de leri wi da porifasi vo wi natur, ma a no kan helpi, poeloe wi na ini.

We, oen brara, (bikasi mi de taki nanga soema, disi sabi da wet,) oen no sabi, da wet habi tranga na soema tapo, so langa da soema de na liebi?

2. Bikasi wan oeman, disi habi man, so langa de man de liebi, a moese tan nanga hem man, vo da wet hede; ma te da man dede, dan da oeman no de mero na ondro da wet, vo da man sei.

3. Ma efi a go teki wan tra man, ala di hem man de liebi jete, dan dem kali hem wan soetaman; ma efi hem man ben dede, dan da oeman de vry vo da wet, en a no doe soetadoe, al-wasi a go teki wan tra man.

4. We, so srefi oenoe toe, oen brara vo mi, da skin vo Kristus ben meki oenoe dede toe gi da

wet, vo oen kom soema vo wan trawan, dati taki, vo da soema, disi ben wieki baka na dede, vo wi meki vroektoe gi Gado.

5. Bikasi di wi ben de na ini skin jete, (na ini da naturfasi,) dem zondoe luste, disi da wet ben wieki hopo, ben wroko tranga na ini wi skin, vo meki vroektoe gi dede.

6. Ma now wi kom bevry ve da wet, disi ben holi wi; (now) wi dede gi hem; en vo da hede wi moe dini (Gado) na da njoe fasi vo da geest, en no na da ouroe fasi vo boekoe wawan.

7. We, sani wi sa taki dan: Da wet de zondoe dan! Gado kibri wi! Ma mi no ben sabi da zondoe, boiti nanga da wet. Bikasi mi no ben sabi luste, efi da wet no ben taki: Joe no moe luste!

8. Ma now nanga da gebod da zondoe teki okasi, a wieki ala soortoe luste na ini mihatti; bikasi sondro da wet da zondoe ben tan dede.

9. Fositem mi ben liebi sondro da wet; ma di da gebod kom, djoesnoe da zondoe kom kisi liebi baka, en mi srefi dede.

10. En so mi si, da gebod, disi mi ben kisi vo mi liebi, a meki mi dede.

11. Bikasi nanga da gebod da zondoe teki okasi, en nanga hem a verleie, kili mi.

12. En tog nanga ala dati da wet de santa, en da gebod de santa en regtvaardig en boen.

13. Ma hoefasi? dasani, disi de so boen, dati meki mi dede dan? No, kweti kweti! Ma da zondoe (ben meki mi dede), vo a kom na krin, taki, a de zondoe troe, di a wroko so, meki da boensani tron wan dede gi mi; en vo da gebod meki wi kom sabi da zondoe, fa a de zondoe pasamarki.

14. Bikasi wi sabi, da wet habi jejfasi, ma mi habi shinfasi; mi de wan slavoe vo zondoe.

15. Bikasi mi srefi no sabi, sani mi doe; bikasi dasani, disi mi wani, dati mi no doe; ma dasani, disi mi no lobbi kweti dati mi doe.

16. We, di mi doe dasani, disi mi no wani, nanga dati tog mi srefi bekenti toe, taki, da wet de boen.

17. En na so fasi a no mi srefi moro doe dasani, ma da zondoe, disi de liebi na mi ini.

18. Bikasi mi sabi, na mi ini, dati taki, na ini mi skin, no wan boensani de liebi; vo wani? mi wani wel, ma vo doe da boen troe, vo dati mi no finni tranga.

19. Bikasi da boen, disi mi wani, dati mi no doe; ma da ogri, disi mi no wani, dati mi doe.

20. We, efi mi doe dasani, disi mi no wani, dan tog mi srefi no doe dasani moro, ma da zondoe, disi de liebi na mi ini.

21. En da so mi si, da wet de na mi ini, dati (alatem) te mi wani doe boen, mi hatti hanga na da ogri.

22. Bikasi da inisei - soema vo mi habi plisiri nanga da wet vo Gado;

23. Ma mi de si, wan tra wet de na ini mi natur, disi de feti tegen da wet, disi de na ini mi konsensi, en a dwingi mi na ondro da wet vo zondoe, disi de na ini mi natur.

24. Ke, mi mofina soema! Hoesoema sa bevry mi vo disi dede skin?

25. Grantangi vo Gado! hem nanga Jesus Kristus, wi Masra. Da so mi srefi nanga mi konsensi mi dini da wet vo Gado; ma nanga mi naturfasi mi de na ondro da wet vo zondoe.

Kap. 8.

*Vo da reti fri no dem bribisoema.
Fu dem moe liebi en waka, en hoe troost den habi.*

We, da so no wansani kan verdoem dem soema moro, disi de na ini Kristus Jesus, disi no waka so leki dem skin wani, ma leki da geest wani.

2. Bikasi da wet vo da geest, disi de gi wi liebi na ini Kristus Jesus, hem bevry mi vo da wet vo zondoe en vo dede.

3. Bikasi dasani, disi da wet no ben man vo doe, vo di da (porifasi vo) skin ben verzwake hem, dati Gado doe, di a seni hem pikien kom na ini da natur vo wi zondoe skin, en vo da zondoe hede; en so a verdoem da zondoe, di de na ini soema skin;

4. Vo da wet kisi hem reti na wi ini, di wi no waka leki

(wi) skin wani, ma leki da geest wani.

5. Bikasi dem, disi de vo da skin-natur, dem de membre sani toe nanga da skin-natur; ma dem, disi de vo da geest-natur, dem de membre sani toe nanga da geest.

6. Vo membre sani nanga da skin-natur, dati de da dede; ma vo membre sani nanga da geest, dati (de gi wi) liebi en vreede.

7. Bikasi vo membre sani nanga da skin-natur, dati de wan vyand-skap tegen Gado; bikasi a no onderdaniki da wet vo Gado, en a no kan doe dati toe.

8. Ma nanga dem, disi de vo da skin-natur, Gado no kan habi plisiri.

9. We, oenoe no de vo da skin-natur, ma vo da geest, efi troe troe da Jeje vo Gado de liebi na oen ini. Ma da soema, disi no habi da Jeje vo Kristus, hem no de vo hem.

10. Ma efi Kristus de na oen ini, dan da skin dede wel vo da zondoe hede; ma da geest de liebi vo da geregtigheid hede.

11. En efi da geest vo Gado, disi ben wieki Kristus na dede de liebi na oen ini, dan da srefi (Gado), disi ben wieki Kristus na dede, sa meki oenoe dede skin kisi liebi toe, vo di hem geest de liebi na oen ini.

12. Vo da hede, oen brara, wi no ha verpligtü vo da skin, vo wi moese liebi so, leki da skin wani.

13. Bikasi efi oen liebi so, leki da skin wani, dan oen sa dede; ma efi nanga da geest oen kili dem wroko vo skin, dan oen sa liebi.

14. Bikasi dem, disi de meki da Jeje vo Gado tiri dem, dem de pikien vo Gado.

15. Bikasi oen no ben kisi wan slavoe geest, vo oen moe frede ageen; ma oen ben kisi da geest vo pikien srefi, disi meki wi bari kre: Abba, wi lobbi Tata!

16. Da srefi geest de gi da getuigenis na wi geest, taki, wi de pikien vo Gado.

17. We, efi wi de pikien, dan wi de erfgenaam toe, erfgenaam vo Gado en mede-erfgenaam vo Kristus, efi troe wi de pina nanga (hem) makandra, vo wi kisi da glori toe nanga (hem) makandra.

18. Mi sabi, ala pina vo disi tem de noti, efi wi membre da glori, disi wi sa kisi bakatem.

19. Bikasi nanga djemee en kre ala kreatur de wakti, hoe tem Gado sa meki dem pikien vo hem kom na krin.

20. Bikasi dem kreatur srefi ben kom na ondro pina en pori toe, no nanga dem wani, ma vo Gado hede, disi ben meki dem kom na dasani ondro;

21. Ma tog nanga da hoop, dati da kreatur srefi sa komopo na ondro da dwingi vo da porifasi, a sa kisi da glori fri vo dem pikien vo Gado.

22. Bikasi wi sabi, ala kreatur makandra de djemee en kre tee tidei jete.

23. En no dem wawan, ma wi srefi toe, di wi habi dem fosi vroektoe vo da Jeje, wi de dje-mee toe na ini wi hatti, en wi wakti da tem, disi Gado sa teki wi vo hem pikien, verloesoe wi skin.

24. Bikasi nanga hoop wi ziel finni boen kaba. Ma da hoop, di wi kan si, dati a no hoop; bikasi hoesoema sa hoopoe wan-sani, disi a si kaba?

25. Ma efi wi hoopoe wan-sani, disi wi no si jete, dan wi de wakti dasani nanga pasiensi.

26. So srefi da Jeje toe kom helpi da zwakefasi vo wi. Bikasi wi no sabi, san wi moe begi, en fa wi moe begi; ma da Jeje srefi de begi vo wi nanga dje-mee, disi de moro soema tongo.

27. En *hem*, disi ondersoekoe soema hatti, sabi toe, sani da Jeje de meene; bikasi hem de begi so vo dem santawan, leki a switi na Gado.

28. Wi sabi toe, vo dem soe-ma, disi lobbi Gado, alasani moese wroko vo dem best; dati taki, vo dem, disi hem ben plis, vo kali kom na hem.

29. Bikasi dem, disi hem ben sabi na fesi kaba, dem a ben pramisi toe, vo dem moese geersi da printje vo hem pikien, meki hem de da fosigebore pikien na mindri foeloe brara (vo hem).

30. Ma 'disi a ben pramisi, dem a ben kali toe; en 'disi a ben kali, dem a ben meki regtvaardig toe; ma 'disi a ben meki regtvaardig, dem a ben meki dem kisi glori toe.

31. We, sani wi sa taki vo dati now? Efi Gado de nanga wi, hoesoema sa kan tegen wi?

32. Hem, disi no ben spare hem eigen pikien, ma a ben gi hem abra vo wi alamat, hoe-fasi, hem no sa gi wi ala (tra) sani toe vo hem hede?

33. Hoesoema wani klage dem disi Gado ben verkiesi vo hem? Gado srefi de meki dem regtvaardig;

34. Hoesoema wani verdoem dem? Kristus srefi dia, disi ben dede, en moro srefi, a wieki baka toe, a sidom na reti han vo Gado srefi, de begi vo wi.

35. Hoesoema sa platie wi, poeloe wi na ini da lobbi vo Kristus? Somtem sari? ofoe benauwtoe? ofoe vervolgoe? ofoe hangri? ofoe potifasi? ofoe gevhaar? ofoe houroe?

36. Leki boekoe taki: Vo joe hede dem kili wi da heeli dei; dem de teli wi leki skaap, disi de vo slagti.

37. No, na ini ala demsani wi de moro leki winniman; da hem, disi ben lobbi wi, meki wi winni.

38. Bikasi mi sabi troe troe, no dede, no liebi, no Engel, no wan magti en no wan tranga, no wansani vo disitem en no wan-sani vo bakatem,

39. No wan heisani en no wan dipisani en no wan tra kreatur sa kan poeloe wi na ini da lobbi vo Gado, disi de na ini Kristus Jesus, wi Masra.

Kap. 9.

Da verkiesi de hanga wawan na da gnade vo Gado.

Mi taki waarheit na ini Kristus, mi no lei; vo dati mi konsensi srefi de gi mi getuigenis nanga santa Jeje;

2. Fa mi habi bigi hebi en sari alatem na ini mi hatti.

3. Bikasi mi sa kan wensi srefi, vo Kristus jagi poeloe mi srefi na hem fesi na plesi vo dem bra-
ra vo mi, disi de mi famili vo skinfasi.

4. Dem de Israelsoema, dem Gado ben teki vo hem pikien, a gi dem da glori, en dem ver-
bond, en da wet, en fa dem moe-
dini Gado; en dem pramisi (a
gi dem toe).

5. Dem tata (vo wi) ben de
vo dem toe, en na dem Kristus
komopo na hem liebisoema fasi,
hem, disi de da Gado vo alasa-
ni, en disi wi moe pryze teego,
Amen.

6. Ma tog dati mi no taki, leki
da woord vo Gado tron noti.
Bikasi no ala soema vo Israel de
(reti) Israelsoema.

7. So srefi di dem de vo da
siri vo Abraham, dati wawan
no meki dem de pikien (vo hem)
toe; ma: Isaak (famili) dem sa
kali da (reti) siri vo joe.

8. Dati taki, dem no de Ga-
do pikien, disi de pikien vo
(Abraham) skin; ma dem pikien
vo da pramisi, dem sa de da
reti siri.

9. Bikasi so da woord vo da
pramisi taki: Na so wan tem mi

sa kom (baka), en dan Sara sa
habi wan pikien.

10. En no disi wawan; ma
so a ben de toe nanga Rebekka,
di a ben habi bele vo da *wan*
Isaak, wi tata.

11. Bifo dem pikien ben ge-
bore jete, en bifo dem ben doe-
wan boen ofoe ogri, tog (vo
da pramisi vo Gado nanga hem
vry verkiesi moese tan vaste, no
vo da verdienst vo wroko hede,
ma vo *hem* hede, disi de kali
soema);

12. Gado taki gi Rebekka:
Da moro bigiwan sa onderdaniki
da pikinwan.

13. So leki boekoe taki toe:
Jakob mi ben lobbi, ma Ezau
mi no ben lobbi.

14. We, sani wi sa taki dan?
Semtem Gado de onregtvaardig!
No, Gado kibri wi (vo mem-
bre so)!

15. Bikasi na Moses a ben
taki: Mi sori gnade na 'disi mi
wani, en mi habi sarihatti vo
'disi mi wani.

16. We, da so a no de hanga
na wan soema wani, ofoe na
wan soema moeiti, ma na da
sarihatti vo Gado.

17. Bikasi boekoe taki na Fa-
rao: Juisti vo dati hede mi ben
meki joe tan jete, vo mi sori
da magti vo mi na joe tapo, en
vo dem taki vo mi nem na ala
kondre.

18. We, da so hem habi sari-
hatti vo 'disi hem wani, en a
meki da soema habi tranga batti,
disi hem wani.

19. Somtem joe sa taki gi mi: Israel de so meni, leki santi na We, fa a gi soema skulti dan? zeekantisei, tog dem, disi libi Hoesoema kan tegen dasani, disi abra, sa finni helpi. hem wani?

20. Ma, joe soema! hoesoema da joe, disi joe wani kroetoe nanga Gado? Wan wroko sa taki na hem basi, vo sani hede joe ben meki mi so?

21. Wan patoebakker no habi magti na da dotti tapo, vo teki da srefi piesi, meki *wan* patoet vo wan boen gebruiik, en da trawan vo wan soso gebruiik?

22. We, Gado, di a ben wani sori hem hattibron, en meki soema kom sabi hem magti, vo da hede nanga bigi pasiensi a ben verdrage dem patoe (dem soema), disi de na ondro hattibron, disi kom klari vo da verdoemenis;

23. En vo a sori da bigi bigi glori vo hem na tapo dem patoe, (dem soema,) vo disi hem habi sarihatti, en disi hem ben meki bekwaam vo da glori.

24. Wi srefi toe de vo dem, disi a ben kali; no dem wawan, disi ben de djoe, ma disi ben de heiden toe.

25. So leki hem taki toe na ini (boekoe vo) Hoseas: Mi sa kali dem soema mi piple, disi no ben de mi piple; en dem, disi no ben de mi lobbi, mi sa kali mi lobbi.

26. En a sa kom so, dati na so wan plesi, dapee dem ben taki gi dem: Oenoë no de mi piple, na dapee dem sa kali dem, pikien vo da liebi Gado.

27. En Jesajas toe de bari vo Israel: Alwasi dem pikien vo

wroko, a sa koti hem hesi nanga geregtigheid; wan sjatoe wroko Masra sa doe na grontapo.

28. Bikasi Masra sa doro da na fesi toe: Efi Masra Zebaot no ben libi som plantsoen abra gi wi, wi ben sa de leki Sodom, en leki Gomora wi ben sa kom.

29. So leki Jesajas ben taki na fesi toe: Efi Masra Zebaot no ben soekoe da geregtigheid, ben kisi da geregtigheid; dati taki, da geregtigheid, di wi kisi nanga bri bi.

30. We, sani wi sa taki now? Dati (wi taki), dem heiden, disi no ben soekoe da geregtigheid,

31. Ma Israel, disi ben soekoe da wet vo geregtigheid, dem no ben kan kisi da wet vo geregtigheid.

32. Vo sani hede? Vo di dem no ben soekoe hem nanga bri bi, ma nanga dem wroko vo wet. Bikasi dem ben naki dem foetoe na da ston, dapee foeloe soema naki foetoe;

33. Leki boekoe taki: Loekoe, mi de potti wan stoon na Sion, disi sa meki soema naki foetoe, en wan klipstoon, disi sa meki soema fadom. Ma da soema, disi bri bi na hem, no sa kisi sjem.

Kap. 10.

Dem djoe habi toemoesi tranga hatti, ro sabi da reti geregtigheid vo bri bi. Dewi, disi no bri bi, go lasi, efi dem de djoe ofoe heiden.

Open brara, mi hatti hangri vo troe, en mi begi Gado vo

Israel, meki dem ziel finni boen.

2. Bikasi mi kan gi dem da getuigenis, dem de feti vo (dini) Gado, ma no nanga verstand.

3. Bikasi di dem no wani sabi da geregtigheid vo Gado, en di dem soekoe vo hopo dem eigen geregtigheid, dati meki dem no onderdaniki da geregtigheid vo Gado.

4. Bikasi Kristus de da kaba vo da heele wet; da soema, disi bribi na hem, hem de regtvaardig.

5. Moses de skrif vo da geregtigheid, disi da wet de gi, (a taki:) Da soema, disi doe ala dati, hem sa liebi nanga dati.

6. Ma da geregtigheid, disi da bribi de wroko, taki so: No taki na ini joehatti: Hoesoema sa hopo go na hemel? Dati taki, vo teki Kristus, saka hem kom na ondro?

7. Ofoe, hoesoema sa saka go na ini da diepi? dati taki, vo go teki Kristus, poeloe hem na ini dede?

8. Ma sani boekoe taki? Da woord de klosibei na joe, a de na ini joe mofo en na ini joehatti. Dati de da woord vo da bribi, disi wi de preki?

9. Bikasi efi joe bekenti nanga joe mofo, taki, Jesus de Masra, en efi joe bribi na ini joehatti, taki, Gado ben wieki hem na ini dede, dan joe ziel sa finni boen.

10. Bikasi bribi na ini joehatti meki soema regtvaardig, en be-

kenti nanga mofo meki soema zalig.

11. Bikasi boekoe taki: Ibriwan soema, disi bribi na hem, no sa kom na sjem.

12. Dia no wan oderskeid de na mindri dem djoe en dem grieki; bikasi dem alamal habi da wan Masra, disi habi foeloe goedoe vo ala dem, disi de kali begi hem.

13. Bikasi disoema, disi sa kali begi da nem vo Masra, hem ziel sa finni boen.

14. Ma fa dem sa kali begi na da soema, na di dem no bribi? En fa dem sa bribi na hem, vo disi dem no ben jeri? En fa dem sa jeri, efi soema no preki gi dem?

15. Ma fa soema sa preki, efi no wan soema seni dem? Vo da hede boekoe taki: Ke hoe switi dem foetstapoe vo dem soema de, disi de preki da Evangelium vo vreede, en disi de tjeri boen njoesoe kom!

16. Ma no ala soema gehoorzam da Evangelium. Bikasi Josesajas taki: Masra, hoesoema de bribi da preki vo wi?

17. We, da so da bribi de kom vo da preki; ma da preki de kom nanga da woord vo Gado.

18. Ma mi haksi: Somtem dem (djoe) no ben jeri (da Evangelium)? Ja troe, da stem vo dem piki na ala kondre, en dem woord de go na ala hoekoe vo grontapo.

19. Ma mi haksi: Somtem Israel no ben verstaa? Moses

ben taki fositem kaba: Mi sa meki oen kom djaloesoe vo dem, disi no de mi piple; en mi sa meki oen hatti bron vo wan piple, disi no ha verstand.

20. Ma Jesajas habi hatti, a taki krin krin: Mi ben meki soema finni mi, disi no ben soekoe mi; en soema kom sabi mi, disi no ben haksi vo mi.

21. Ma na Israel srefi a taki: Da heeli dei mi ben langa mi han gi wan ongehoorzaam piple, disi de taki mi tegen.

Kap. 11.

Da bekeere ro dem Israelsoema.

We, mi haksi now: Somtem Gado verstoote hem piple? No, kweti kweti! Bikasi mi sréfi de wan Israelsoema toe, vo da siri vo Abraham, vo Benjamin famili.

2. Gado no verstoote hem piple, disi hem ben sabi na fesi kaba. Oen no sabi, sani boekoe taki vo Elias? Fa a ben go tanapoe na Gado fesi, klage Israel, a taki:

3. Masra, dem kili dem profet vo joe, en dem altar vo joe dem broko; mi wawan libi abra, en dem soekoe vo kili mi toe.

4. Ma fa da antwoord vo Gado taki gi hem: Mi ben meki seben-doezend soema libi abra gi mi, disi no ben buige dem kni gi Baal.

5. We, so srefi a de na disi tem noja; soema libi abra jete, disi Gado ben verkiesi nanga bem gnade.

6. Ma efi a de nanga gnade, dan a no de nanga verdienst vo dem wroko; anders gnade no sa de gnade moro. Ma efi a de nanga verdienst vo dem wroko, dan a no de gnade moro; anders verdienst no sa de verdienst moro.

7. We, fa a de dan? Dasani, disi Israel de soekoe, dati a no kisi; ma dem, disi Gado ben verkiesi, dem ben kisi, dem tra-wan hatti tan tranga,

8. (Leki boekoe taki: Gadó ben gi dem wan geest, disi meki dem slibi doro; (a gi dem) hai, vo dem no si, en jesi, vo dem no jeri,) tee tidei.

9. En David taki: Meki dem tafra tron wan tetei en wan trapoe, en wan stoon na pasi, disi meki dem fadom, en wan strafel!

10. Meki dem hai doengroe, vo dem no kan si! buige dem baka alatem!

11. We, mi haksi now: Somtem vo dati hede dem ben naki foetoe, vo dem moese fadom? No, kweti kweti! Ma disi dem fadom, nanga dati dem heiden ben finni zaligheid, vo meki dem (djoe) kisi djaloesoe, feti toe na dem baka.

12. We, efi now da fadom vo dem ben meki ala kondre finni boen; en disi dem kom so weiniiki, efi dati de wan geluk vo dem heiden; sani sa kom fosi, efi da getal vo dem (djoe, disi briki,) kom foeloe?

13. Bikasi mi taki gi oenoe, di ben de heiden: di mi de wan

Apostel vo dem heiden, vo da hede mi waní pryze da amt vo mi;

14. Somtem mi kan meki dem, disi de vo mi eigen piple, kisi djaloesoe, feti na oenoe baka, meki som vo dem ziel finni boen.

15. Bikasi efi nanga dati, disi Gado ben verstoote dem, ala kondre kom verzoen nanga hem: sani sa kom dan, te Gado sa teki dem baka? dan ala dedesoema sa kisi liebi baka.

16. Bikasi efi da fosi zuurdegi de santa, dan da heeli lalabrede de santa toe; en efi da loetoe de santa, dan dem takki (vo boom) de santa toe.

17. Ma alwasi som vo dem takki broko, en joe, di ben de wan wilde olyfboom (takki), kom enti na ini, na plesi vo dem (broko, takki), en so joë kisi hafoe vo da loetoe en vo da fatoe, di de na ini da olyfboom;

18. Tog joe no moe meki joe srefi bigi, veragti dem (tra)takki. Ma efi joe meki joe srefi bigi, tog (joe moese sabi;) a no joe de tjari da loetoe, ma da loetoe de tjari joe.

19. Somtem joe sa taki: Ja, dem takki broko, nomo vo mi kom enti na ini.

20. A troe! dem breko, fadom, vo di dem no ben bri bi; en joe tanapoe, vo di joe de bri bi. Loekoe boen, no kisi heimembre, ma frede vo joe srefi!

21. Bikasi di Gado ben doe so nanga dem reti takki, somtem a kan doe so nanga joe toe.

22. Vo da hedè joe moe loekoe na da boenhatti en na da tranga strafoe vo Gado: da tranga strafoe (joe si) na dem, disi ben fadom; ma da boenhatti (vo hem joe si) na joe srefi, efi jee tan hanga na da boenhatti vo hem; anders hem sa koti poeloe joe toe.

23. Ma dem trawan, efi dem no tan na ini da ongeloof, sa kom enti baka; bikasi Gado de tranga nofe, vó enti dem baka na ini.

24. Bikasi di Gado ben kolipoeloe joe na da olyfboom, disi ben de wan basraboom vo natur, a enti joe na ini da boen olyfboom tegen da natur; hoe moro hesi a sa teki dem, disi de hem takki vo natur, enti dem na ini dem eigen olyfboom?

25. Mi no wani, oen brara! vo dasani, disi de wan kibritori anders, moese tan wan kibritori vo oenoe, vo oen no kisi heimembre vo oen srefi: *Wan* hafoe vo Israel sa blinde so langa, tee foeloe vo dem heiden go na ini kaba.

26. En dan da heeli Israel sa finni helpi vo dem ziel, leki boekoe taki: Na Zion da verloeseman sa komopo, hem sa bevry Jakob vo hem skulti;

27. En dati sa de da verbond vo mi nanga dem, mi sa teki poeloe dem zondoe.

28. A troe, vo da Evangelium sei dem de vyand wel, vo oenoe hede; ma vo da verkiessei dem de lobbi pikien, vo dem tata hede.

29. Bikasi da gnade, disi Gado gi kaba, en da kali vo hem no kan berouw hem baka.

30. Bikasi so leki oenoe toe no ben bri bi Gado fositem, ma now, di *dem* no wani bri bi, Gado ben sari vo oenoe;

31. So srefi dem toe no wani bri bi no ja; vo da gnade, disi oenoe ben finni, moese meki *dem* finni gnade toe.

32. Bikasi Gado ben libi dem alamal abra na ini ongehoorsam, vo a kan sari dem alamal.

33. Ke, fa da koni en sabi vo Gado diepi en bigi! Fa da kroetoe vo hem de dangra soema! No wan soema kan begreipe dem pasi vo hem.

34. Hoesoema ben sabi, sani de na ini Masra hatti? Hoesoema ben rai hem, fa a moese doe?

35. Ofoe, hoesoema ben gi hem wansani fosi, meki a moese kisi hem paiman baka?

36. Bikasi vo hem, en nanga hem, en gi hem alasani de. Glori moese de vo hem teego! Amen.

Kap. 12.

Puulus vermane dem, vo dem liebi wan Kristenliebi en waku.

Wo da hede, oen brara! mi teki da gnade vo Gado, mi begi oenoe, vo oen gi oen skin abra leki wan liebi en santa ofrandi, disi switi na Gado; da so oen moe dini Gado nanga verstand.

2. Oen no moe geersi dem soema vo disi grontapo; ma meki oen verandre, teki wan njoe

fasi en membre; vo oen srefi kan tesi, sani Gado wani, en sani disi boen en switi en reti na hem.

3. Bikasi nanga da gnade, di mi ben kisi, mi vermane ibriwan vo oenoe, vo oen no loekoe oen srefi moro bigi leki a fiti; ma vo oen loekoe oen srefi nanga sakafasi, so leki Gado ben platie da marki vo bri bi gi ibriwan.

4. Bikasi so leki da *wan* skin vo wi habi foeloe leden, ma ala leden no habi da *wan* wroko.

5. So srefi wi ala makandra de *wan* skin na ini Kristus, .ma wi na wi makandra de leden vo makandra.

6. En di wi ala no bekwaam wanfasi, ma so leki da gnade de wroko, disi Gado ben gi wi; vo da hede da soema, disi sabi vo taki profetiori, meki hem doe dati, so leki hem habi da marki vo da reti bri bi!

7. Da soema, disi habi wan wroko, meki hem tan na da wan, meki hem tan na da leri!

8. Disoema disi vermane, meki hem tan na da vermane! Disoema gi trawan hafoe, meki hem doe dati nanga krin hatti! Disoema habi vo loekoe wan wroko! meki hem doe dati nanga hem heele hatti! Disoema sari en helpi dem mofinawan, meki hem doe dati nanga plisiri!

9. Da lobbi no moe falsi! Ogri oen no moese kan si na oen hai, ma na boensani baka oen moe feti!

10. Oen moe lobbi makandra Efi joe doe so, dan (dati sa de nanga oen heeli hattu, leki a fiti na hem, leki) joe potti wan hipibrara! Iibriwan moese sori re-liebi krofaja na hem hede tapo. speki na trawan!

11. Na ini oen wroko oen no moese lesi! Liebi en faja moese de na ini oen hattu! Masra oen moese dini!

12. Plisiri na ini hoop! Holi pasiensi na ini pina, en holi begi!

13. Helpi dem Santawan nanga sani, disi dem habi vanoodoe! Soekoe vo teki (poti) soemana na oen hoso!

14. Blesi dem, disi de vervolge oenoe! Oen moe blesi (wawan), ma oen no moe floekoe!

15. Plisiri nanga dem, disi plisiri; en kre nanga dem, disi de kre!

16. Oen hatti moese de wan makandra! No feti na heisanibaka, ma holi oen srefi nanga dem laagewan! No membre na ini oen hatti, oen sabi sani!

17. No pai wan soema ogri vo ogri baka! Soekoe vo holi oen srefi ordentlik na ala soemafesi!

18. Efi a de mooglyk, so meni leki oenoe kan doe, holi fri nanga ala soema!

19. Oen lobbiwan, no teki oen eigen revensi, ma gi paei na da hattibron (vo Gado); bikasi boekoe taki: Vo teki revensi, dati da vo mi; mi sa pai baka, so Masra taki.

20. We, efi joe vyand de nanga hangri, gi hem njanjam; efi a drewatra, gi hem vo dringi.

21. No meki da ogri winni joe; ma joe moese winni da ogri nanga (doe) boen!

Kap. 13.

Wi moese gehoorzam dem gransoema, doe wi pligt na alafasi, waka wan krin fasi.

Iibriwan soema moese onderdaniki dem gransoema, disi habi tranga na hem tapo; bikasi no wan soema habi da tranga, efi Gado no ben gi hem; en ala dem, disi habi da tranga, Gado srefi ben potti dem.

2. We, da soema, disi de hopo tegen dem gransoema, hem de hopo tegen dasani, disi Gado srefi ben potti; ma dem soema, disi de hopo tegen dem, sa hali wan verdoemenis na dem srefi tapo.

3. Bikasi dem, disi doe boen, no ha vo frede dem gransoema, ma dem, disi doe ogri. We, efi joe no wani ha vo frede dem gransoema, dan joe moese doe boen; dan joe sa habi boen nem na dem.

4. Bikasi dem de dienaar vo Gado vo joe best hede. Ma efi joe doe ogri, dan joe moese frede; bikasi dem no de tjari da houroe vo soso; dem de dienaar vo Gado, dem ha vo pai en vo strafoe da soema, disi doe ogri.

5. Vo da hede a de vanoodoe, vo oen onderdaniki; no vo stra-

foe hede wawan, ma vo oen konsensi hede toe.

6. Vo da hede oen moese pai dem belasting toe; bikasi dem de dienaar vo Gado, disi habi vo loekoe dasani alatem.

7. We, gi dan na ibriwan, sani disi de oen pligli: gi belasting na da soema, disi moese kisi belasting; tol, na da soema, disi moese kisi tol; frede, na da soema, disi oen moese frede, respeki, na da soema, disi oen moese respeki!

8. Oen no moese habi wan paiman na wan soema, boiti vo oen lobbi makandra; bikasi da soema, disi lobbi trawan, hem doe da wet.

9. Bikasi dasani, disi Gado ben taki: Joe no moe doe soetadoe, joe no moe kili soema; joe no moe foefoer; joe no moe gi falsi getuigenis; joe no moe luste; en ibriwan tra gebod: ala dati de na ini da *wan* woord, disi taki: Joe moe lobbi ala tra soema, leki joe lobbi joe srefi!

10. Disoema habi lobbi, hem no sa doe trawan ogri. Vo da hede da lobbi wawan de doe da heeli wet.

11. En dati mi taki vooral, di wi sabi da tem, di wi de, dati a tem vo troe, vo wi wieki na ini slibi; bikasi da helpi de wi klosibei noja, moro leki datem, di wi ben kom na briji;

12. Neti pasa kaba, en da dei kom klosibei, we, meki wi libi dem wroko vo doengroe, meki wi teki weri dem fetisani vo letti!

13. Meki wi liebi en waka reti, leki na dei; no nanga foeloe njanjam en dringi tee vo droengoe, no na ini kibriplesi en takroedoe, no na ini trobi en djaloesoe;

14. Ma meki oen teki weri Masra Jesus Kristus! No zorgoe vo oen skin so, vo a kweki takroe luste!

Kap. 14.

Wi no moe trobi dem zwake briji soema konsensi.

Wan soema, disi de zwake na briji jete, oen moese teki (nanga lobbi); ma oen no moe se trobi hem konsensi.

2. **W**an soema briji, taki, hem kan njam alasani; ma di soema disi zwake, hem de njam groentoe wawan.

3. We, da soema, disi njam (ala njanjam), hem no moese veragte da trawan, disi no njam; en da soema, disi no njam, hem no moese kroetoe da soema, disi de njam; bikasi Gado ben teki hem.

4. Hoesoema da joe, disi joe de kroetoe wan tra soema-foe-toebui? Efi a tanapoe, efi a fadom? dati a doe vo hem eigen Masra. Ma a sa tan tanapoe; bikasi Gado habi tranga, vo holi hem tanapoe.

5. **W**an soema de holi wan dei bigi moro leki wan tra dei, en wan trawan de holi ala dei wanfasi. Ibriwan soema moese sabi, sani hede hem doe so.

6. Da soema, disi loekoe wan

dei bigi, moro leki wan tra dei, hem de doe dati vo Masra hede; en disoema no loekoe wan dei bigi, moro leki wan tra dei, hem doe dati toe vo Masra hede. Da soema, disi njam (alasani), hem de njam vo Masra hede; bikasi a de taki Gado tangi; en da soema, disi no njam (alasani), hem no de njam vo Masra hede, en a taki Gado tangi.

7. Bikasi no wan vo wi de liebi vo hem srefi, en no wan de dede vo hem srefi.

8. Efi wi liebi, wi de liebi vo Masra; en efi wi dede, wi dede vo Masra; vo da hede efi wi liebi, ofoe wi dede, wi de vo Masra.

9. Bikasi vo dati hede Kristus ben dede en a hopo teki liebi baka, vo hem kom Masra vo dem dedewan en vo dem liebiwan.

10. Ma joe, sani joe kroetoe joe brara? Ofoe joe, vo san hede joe veragti joe brara? Wi alamat sa tanapoe na fesi vo da kroetoestoeloe vo Kristus.

11. Bikasi boekoe taki: Mi teki mi liebi, sweri, so Masra taki: ala soema kni sa buige vo mi, en ala tongo sa taki, Gado de bigi.

12. We, da ibriwan vo wi sa gi Gado rekenskap vo hem srefi.

13. Vo da hede meki wi no kroetoe makandra moro; ma dati oen moese loekoe boen, vo no wan soema potti wan stoon ofoe trapoe na pasi, meki hem brara fadom.

14. Mi sabi, en Masra Jesus overtuige mi, no wansani de gemeen vo hem srefi; ma da soema, disi de loekoe wansani gemeen, vo hem a de gemeen.

15. Ma tog, efi joe njam wansani, disi de hati joe brara, dan joe no waka moro nanga lobbisasi. Vo joe njanjam hede joe no moese meki wan soema fadom, vo disi Kristus ben dede.

16. No teki da boen vo oen, gi trawan okasi, vo taki ogri vo hem!

17. Bikasi Gadokondre no habi wroko nanga njanjam en dringi, ma nanga geregtigheid en vree-de en plisiri na ini santa Jeje.

18. Da soema, disi dini Kristus na ini demsani, hem Gado lobbi, en a waarti na soema toe.

19. We, meki wi feti na dasani baka, disi meki wi habi vreede, en disi meki wi helpi makandra, vo kom moro tranga na ini bri bi.

20. No pori Gado wroko vo wan njanjam hede! A troe, alasani de krin; ma vo da soema, disi de njam wansani nanga wan hebi konsensi, a no boen (vo njam dasani).

21. A moro betre, joe no njam meti, joe no dringi wien, joe no doe wansani disi meki joe brara naki foetoe, fadom, di hem de zwake jete.

22. Efi joe habi bri bi? habi hem vo joe srefi na Gado fesi! Boen vo da soema, disi hem konsensi no verwyli yo dasani, disi hem denke, hem kan doe!

23. Ma da soema, disi de twyfle, en tog a de njam, hem doe zondoe; bikasi hem no doe dati nanga bribi: en alasani, disi wi no doe nanga bribi, dati de zondoe.

Kap. 15.

Dem bribisoema, disi ben de djoe en disi ben de heiden, moese lobbi makandra. Vo da aant en vo dem reig vo Paulus.

Wo da hede wi, disi tranga, moese holi pasiensi nanga da zwakefasi vo dem, disi no tranga jete, en wi no moese habi heimembre vo wi srefi.

2. Ibriwan vo wi moe soekoe, vo doe tra soema plisiri na wan boen fasi, meki dem kom tranga na ini bribi.

3. Bikasi Kristus srefi no ben habi heimembre vo hem srefi; kontrari, leki boekoe taki: Da kosikosi vo dem, disi de kosi joe, kom fadom na mi tapo.

4. Bikasi alasani, disi dem ben skrif na fesi, dati dem skrif gi wi vo wan leri, meki da pasiensi en da troost, di de na ini boekoe, moe meki wi habi hoop.

5. Ma da Gado vo ala pasiensi en troost moese helpi oen, vo oen habi *wan*hatti en membre makandra, leki Jesus Kristus ben gi wi da exemple.

6. Vo oen pryz Gado, datata vo wi Masra Jesus Kristus, nanga *wan*hatti en mofo.

7. Vo da hede oen moese teki en helpi makandra, so leki Kristus ben teki en helpi oenoetoe, meki Gado kisi bigi nom.

8. Bikasi mi taki, Jesus Kristus ben de wan dienaar vo da besneide, vo da waarheit vo Gado hede, en vo meki dem pramisi kom reti, disi dem tata ben kisi;

9. Ma vo dem heiden moese pryz Gado toe vo hem gnade, leki boekoe taki: Vo dati hede mi sa pryz joe na mindri dem heiden, en mi sa singi joe nem.

10. En dan a taki ageen: Oen plisiri, oen heiden, moksi nanga hem piple!

11. En dan ageen: Oen heiden ala, singi Masra; oen piple ala pryz hem!

12. En dan Jesajas taki: A sa de da loetoe vo Jesse, en hem sa hopo, kom Masra na dem heiden tapo; we na hem tapo dem heiden sa potti dem hoop.

13. Ma da Gado vo ala hoop moe foeloe oen (hatti) nanga ala plisiri en vreede na ini bribi, vo oen kisi moro foeloe hoop nanga da tranga vo santa Jeje.

14. Ma, oen brara vo mi, mi srefi habi da overtuige vo oen, dati oen srefi habi foeloe lobbitoe, oen (hatti) foeloe nanga ala sabi, en oen bekwaam toe, vo vermane makandra.

15. Ma tog, oen brara! mi ben wani skrif pikin moro vry gi oenoetoe, vo nanga da gnade, disi Gado ben gi mi; mi meki oen membre ageen,

16. Fa mi de wan dienaar vo Jesus Kristus na mindri dem heiden, di mi preki da Evangelium vo Gado, meki dem heiden kom

wan offer, disi switi, en disi sinta Jeje ben meki santa.

17. Vo da hede na ini demsani, disi de vo Gado, mi kan meki mi srefi bigi na ini Kristus Jesus.

18. Bikasi mi no sa teki hatti, vo taki wansani, efi Kristus srefi no ben wroko so nanga mi, vo nanga woord en nanga wroko mi meki dem heiden kom gehoorzam (hem):

19. Nanga kragti vo bigi marken wonderwroko toe, en nanga kragti vo da Jeje vo Gado; en so mi ben preki da Evangelium vo Kristus alapee; na Jerusalem mi begin, en dan na da buurti rontoe tee na Illirikum;

20. En so mi ben doe mi best, vo mi preki Evangelium na so kondre, dapee da nem vo Kristus no bekenti jete, vo mi no bouw hoso na wan tra soema stoonfoetoe tapo:

21. Ma so leki boekoe taki: Dem, disi no ben kisi boodskop vo hem, dem sa si; en dem disi no ben jeri, dem sa verstaa!

22. Dati ben beletti mi toe so menitron, vo kom na oenoe.

23. Ma now, di mi no ha plesi moro na dem kondre dia, en di mi ben verlange sinsi foeloe jari kaba, vo kom na oenoe.

24. Now, te mi reisi go na Spaniakondre, mi sa kom na oenoe. Bikasi na da reis mi hoop vo si oenoe, en vo oen sa tjari mi go dapee, te mi ben plisiri fosi pikinso na oen mindri.

25. Ma leki mi de, mi de gona Jerusalem (fosi), vo dini dem Santawan.

26. Bikasi di vo Macedonia en Akaja ben kom na da gedagli, vo piki som moni makandra, vo helpi dem poti Santawan, disi de na Jerusalem.

27. Dem ben doe dati nanga plisiri troe; ma dem habi verpligtii toe vo dem. Bikasi di dem heiden ben kisi hafoe vo dem goedoe, di de vo dem ziel; now a fiti toe, vo dem asisteeri dem baka nanga demsani, disi dem skin habi vanoodoe.

28. We, te mi kaba da boodskop, tjari en platie dasani gi dem, dan mi sa kom na oenoe, go na Spaniakondre.

29. Ma mi sabi, te mi kom na oenoe, dan mi sa kom nanga da heeli blesi vo da Evangelium vo Kristus.

30. Ma, oen brara, mi teki wi Masra Jesus Kristus en da lobbi vo da geest, mi begi oenoe, vo oen helpi mi feti, en vo oen begi Gado vo mi,

31. Meki hem verloesoe poeloe mi na dem soema han, disi no bri bi na Judea; en vo da dienst vo mi, disi mi go doe na Jerusalem, moese de switi na dem Santawan:

32. Vo mi kan kom na oenoe nanga plisiri, nanga wani vo Gado, en vo mi troostoe mi srefi nanga oenoe.

33. Da Gado vo vreede moe de nanga oen alamat! Amen.

Kap. 16.

Paulus seni foeloe odi gi dem briboema, en a waarskouwe dem; en dan a besluiti da briji nanga tangi na Gado.

Mi seni wi sisa Febe gi oe noe, disi de wan helper vo da gemeente na Kengrea;

2. En mi begi oen, vo oen ontvange hem na nem vo Masra, leki a fiti dem Santawan, en vo oen asisteeri hem na ini ibriwan wroko, disi a kan habi oen vanoodoe; bikasi hem ben helpi foeloe soema, en mi srefi (a ben helpi) toe.

3. Taki Priscila en Akwila odi gi mi; dem ben helpi mi na ini da wroko vo Kristus Jesus;

4. Vo mi liebi hede dem ben presenteeri dem eigen neki; en no mi wawan taki dem tangi, ma ala dem heidengemeente toe.

5. Taki da gemeente odi toe, disi de na dem hoso. Taki mi lobbi Epenetus odi; hem de da fosi vroektoe vo Kristus na Akaja.

6. Taki Maria odi, disi ben habi so meni moeiti nanga wi.

7. Taki Andronikus en Junias odi, dem vriend vo mi, disi ben sidom nanga mi makandra na doengroehoso, en disi habi toemoesi boen nem na dem Apostel, en disi ben de na ini Kristus bifo mi.

8. Taki Amplias odi, disi mi lobbi vo Masra hede.

9. Taki Urbanus odi, disi ben helpi wi na ini da wroko vo Kris-tus, en Stakis toe, di mi lobbi.

10. Taki Apelles odi, disi ben sori wan opregti hatti vo Kristus. Taki dem soema vo Aristobolus hoso odi.

11. Taki Herodion odi, da vriend vo mi. Taki dem soema vo Narcissus famili odi, dem disi de vo Masra.

12. Taki (dem sisa) Trifena en Trifosa odi, disi de wroko vo Masra. Taki da lobbi sisa Persis odi, disi ben wróko foeloe vo Masra.

13. Taki Rufus odi, disi Masra ben verkiesi, nanga hem mama, di de mi mama toe.

14. Taki odi na Asinkritus, en Flegon, en Hermas, en Patrobas en Hermes, nanga dem tra brara, disi de nanga dem.

15. Taki Filologus odi, en Julias en Nereus nanga hem sisa, en Olimpas, nanga ala dem Santawan, disi de nanga dem.

16. Taki oen srefi odi makandra nanga da santa bosi. Dem gemeente vo Kristus taki oen odi.

17. Ma oen brara vo mi, mi begi oen, vo oen loekoe boen nanga dem soema, disi de soekoe vo platie oen makandra, en disi de liebi en waka verkeerti, tegen da leri, disi wi ben leri oen; nanga dem soema oen no moese habi wroko.

18. Bikasi so soortoe soema no dini wi Masra Jesus Kristus, ma (dem dini) dem bele; en nanga switi woortoe en mooi taki dem de kori dem onozloe soema.

19. Bikasi da gehoorzam vo oenoe ala soema kom sabi. En dati meki mi plisiri vo oenoe hede. Ma mi wani, vo oen habi koni vo boensani; ma vo ogri oen moese tan dom.

20. En da Gado vo vreede sa trapoe en masi Satan hesi na ondro oen foetoe. Da gnade vo wi Masra Jesus Kristus moese de nanga oenoe!

21. Timoteus, disi de helpi mi na ini da wroko, en Lucius, en Jason, en Sosipater, dem vriend vo mi, dem alamat seni oen odi.

22. En mi, Tercius, disi ben skrif da brifi dia, seni oen odi toe na ini Masra.

23. Gajus, nanga di mi de liebi, en disi de teki da heeli gemeente na hem hoso, seni oen odi toe. So srefi Erastus, da kasier vo foto dia, en brara Kwartus seni oen odi.

24. Da Gnade vo wi Masra Jesus Kristus moese de nanga oen alamat! Amen.

25. We da *hem*, disi kan gi oen tranga, so leki da Evangelium vo mi en da preki vo Jesus Kristus en da openbaring vo da kibritori de sori, disi ben kibri sinsi alatem teego;

26. Ma now a kom na krin; en nanga dem boekoe vo dem profet, so leki da Gado vo teego ben gi ordre, ala heiden kom sabi *hem*, meki dem gehoorzam da bribi;

27. Da (srefi) Gado, disi hem wawan sabi sani, hem moese habi glori teego alatem nanga Jesus Kristus! Amen.

Da brifi Paulus ben skrif na Korint gi dem Romeini, en a se ni hem nanga Febe, disi ben de wan helper sisa vo da gemeente na Kengrea.

Da fosi brifi vo Apostel Paulus gi da gemeente na Korint.

Kap. 1.

Paulus vermane dem, ro dem lobbi makandra en ro dem sori sakafasi. Da tori vo da kruis habi wan aparte tranga.

Paulus, disi Jesus Kristus ben kali vo wan Apostel, nanga wani vo Gado, (mi) nanga brara Sostenes,

2. (Wi skrif) gi da gemeente vo Gado, disi de na Korint, gi

dem, disi Kristus Jesus ben me ki santa, en disi Gado ben kali, vo dem kom santa soema; en gi ala dem, disi de kali en begi da nem vo wi Masra Jesus Kristus na alapee, di de (Masra) vo dem en vo wi.

3. Gnade moese de nanga oenoe, en vreede vo Gado, wi tata, en vo Masra Jesus Kris tus!

4. Mi taki mi Gado grantangi alatem vo oenoe hede, vo da gnade vo Gado hede, disi hem ben gi oenoe na ini Kristus Jesus;

5. Disi hem ben meki oen kom goedoeman na ala fasi, na ini ala leri en na ini ala sabi;

6. Bikasi da getuigenis vo Kristus ben meki loetoe na oen mindri;

7. En so no wan soortoe boen mankeri oenoe, di oen wakti da kom vo wi Masra Jesus Kristus.

8. En hem sa meki oen holi doro toe tee na kaba, vo oen no kisi sjem na da dei vo wi Masra Jesus Kristus.

9. Bikasi Gado de getrouw, disi ben kali oen vo kom na ini gemeenskap nanga hem pikien Jesus Kristus, wi Masra.

10. Ma, mi brara! mi begi oen na nem vo wi Masra Jesus Kristus, vo oen alamal holi *wan* taki, en vo oen no meki wan-sani platie oenoe; kontrari, oen moese holi na makandra nanga *wan* membre en nanga *wan*hatti.

11. Bikasi, oen brara vo mi! dem soema vo Klois hoso ben meki mi sabi, dati oen no holi leki *wan* makandra, ma oen platie.

12. Mi meene so, dati ibri-wan vo oen taki: Mi de vo Paulus, mi vo Apolo, mi vo Kefas, en mi vo Kristus.

13. Hoefasi? Kristus platie dan na piesipiesi? Dem kruisi Paulus vo oenoe hede? Ofoe na Paulus nem oen ben kisi doop?

14. Mi danke Gado, disi mi noben doopoe wan soema na oen mindri, boiti Krispus en Gajus; 15. Vo no wan soema kan taki, mi ben doopoe trawan na mi eigen nem.

16. Ma tog dem soema vo Stefanus hoso mi ben doopoe toe; boiti dem mi no sabi, efi mi ben doopoe wan soema moro.

17. Bikasi Kristus no ben seni mi, vo doopoe, ma vo mi preki da Evangelium; no nanga bigi en diepi taki, vo da kruis vo Kristus no moese lasi hem tranga.

18. Bikasi na dem, disi lasi, da tori vo da kruis de wan lausani troe; ma vo wi, disi finni helpi, a de wan Gadoitranga.

19. Bikasi boekoe taki: Mi sa meki da koni vo dem koniman tron noti, en da verstand vo dem soema, disi sabi sani, mi sa pori.

20. Hoepee dem koniman de? Hoepee dem meester de, disi sabi boekoe? Hoepee dem soema de, disi wani ondersoekoe en sabi alasani vo grontapo dia? Gado no meki da koni vo disi grontapo tron wan lausani kaba?

21. Bikasi di dem grontapo soema nanga ala dem koni no ben sabi Gado na ini da bigi koni vo hem: vo da hede Gado ben finni vo boen, vo meki wan lau preki gi liebi na dem, disti bri bi.

22. Bikasi dem djoe wani si bigi marki, en dem grieki de soekoe diepi koni;

23. Ma wi de preki Kristus, disi dem kruisi, alwasi a meki dem djoe naki dem foetoe, fadom, en na dem grieki a de wan lausani;

24. Tog vo dem, disi Gado ben kali, vo djoe nanga grieki ala toe, wi de preki Kristus leki wan tranga vo Gado en wan reti koni vo Gado.

25. Bikasi da laufasi vo Gado habi koni, moro leki ala soema; en da zwakefasi vo Gado habi tranga, moro leki ala soema.

26. Loekoe tog na oen srefi, oen brara! fa Gado ben kali oenoe: no so meni koniman vo natur, no so meni trangawan, no so meni gransoema a ben kali.

27. Ma, sani disi de wan lausani na kondre, dati Gado ben verkiesi, vo a meki dem koniman kisi sjem; en sani disi de wan zwakesani na kondre, dati Gado ben verkiesi, a meki dem trangawan kisi sjem;

28. En sani disi de wan laage-sani na kondre, en wan veragte-sani, en disi de noti, dati Gado ben verkiesi, vo a meki dem soe-ma tron noti, disi de wansani;

29. Vo no wan liebisoema moe meki hem srefi bigi na Gado fesi.

30. Ma hem meki oen de na ini Kristus Jesus, disi Gado ben gi wi, vo hem de wi koni en wi geregtegheid, en da santafasi en da verloesoe vo wi;

31. Vo da hede (leki boekoe taki), disoema disi soekoe glori, meki a soekoe hem na ini Masra!

Kap. 2.

Vo da preki vo da Erangelium.

Mi srefi toe, oen brara, di mi kom na oenoe, mi no ben kom nanga hei taki en dipi koni, vo meki oen kom sabi da getuigenis vo Gado.

2. Bikasi mi no ben wani sabi wansani na oen mindri, boiti Jesus Kristus, disi dem ben kruisi.

3. En mi ben de na oen mindri nanga zwakefasi, en nanga frede en nanga foeloe besi.

4. En da taki en preki vo mi no ben prodo nanga bigi woord vo liebisoema koni, disi foefoer soema hatti, ma mi ben meki da Jeje en da kragti (vo Gado) de wroko;

5. Vo da bribi vo oen no moese plani na ini liebisoema koni, ma na ini da tranga vo Gado.

6. A troe, na mindri dem soe-ma, disi de moro bekwaam, wi de leri koni; ma dati no de wan koni vo disi grontapo, ofoe vo dem gransoema vo disi grontapo, disi go tron noti.

7. Ma wi de leri en taki da koni vo Gado, disi habi wan dangrafasi, en disi ben kibri so langa; ma bijo grontapo ben de, Gado ben pramisi kaba, vo gi wi hem vo wi glori;

8. No wan vo dem gransoema vo disi grontapo ben sabi da koni; bikasi efi dem ben sabi hem, dan dem no ben sa kruisi da Masra vo ala glori.

9. Ma a de so leki boekoe taki: Sani disi no wan (soema)

hai ben si, en disi no wan jesi
ben jeri, en disi no ben go na
ini wan soema hatti, dati Gado
ben meki klari vo dem, disi
lobbi hem.

10. Ma na *wi* Gado ben sori
dati krin, hem nanga hem Jeje.
Bikasi da Jeje de loekoe alasani
doro, a sabi dem dipisani vo
Gado toe.

11. Bikasi hoesoema sabi, sa-
ni de na wan soema ini, boiti
da geest vo da soema, disi de
na hem ini? So srefi no wan
soema sabi, sani de na Gado ini,
boiti da geest vo Gado.

12. Ma *wi* no ben kisi da
geest vo kondre, ma da geest,
di de na Gado ini, vo *wi* kan
sabi, hoe meni boen Gado ben
gi *wi*.

13. En da srefi sani *wi* de taki
toe; no nanga woord, disi liebi-
soema koni kan leri *wi*, ma nan-
ga woord, disi santa Jeje de
leri; en so *wi* teki da geest,
kroetoe sani vo da geest.

14. Ma so leki soema de vo
natur, a no begreipe demsani,
disi de vo da geest vo Gado;
dati tan na hem leki wan lausani,
hem no kan verstaa dati, bikasi
dati *wi* kan kisi wawan nanga
da geest..

15. Wan soema, disi habi da
geest, hem sabi en kroetoe ala-
sani, ma no wan soema kan sa-
bi en kroetoe hem.

16. Bikasi hoesoema ben sabi,
sani de na ini Masra hatti, vo
hem kan leri hem? Ma *wi* habi
da srefi hatti vo Kristus.

Kap. 3.

*Dem leeraar de dinaai: wawan en
wrokoman. Ma Kristus de da
Masra vo da hoso vo Gado.*

Nanga oenoe toe brara, mi
no ben kan taki, leki nanga soe-
ma, disi habi da geest, ma leki
nanga natursoema, leki nanga
jonge pikien na ini Kristus.

2. Nanga melki mi ben kweki
oenoe, no nanga (tranga) njan-
jam; bikasi dati oen no ben kan
verdrage, en tidei srefi oen no
kan verdrage jete;

3. Vo di oen de nanga oen
naturfasi jete. Bikasi efi djaloë-
soe en trobi en platiefasi de na
oen mindri, oen no de natur-
soema dan? oen no liebi en
waka dan leki soso soema?

4. Bikasi efi wan soema taki:
Mi da vo Paulus; en wan trawan
taki: mi da vo Apolo: oen no
de natursoema dan?

5. Hoesoema da Paulus? Hoe-
soema da Apolo? Dem de di-
naar, disi ben meki oen kom na
bribi; ma so, leki Masra ben gi
na ibriwan vo doe.

6. Mi ben plani, Apolo ben
nati da gron, ma Gado ben meki
sani gro.

7. Vo da hede no wan soema
de wansani; no hem, disi plani,
no hem, disi nati da gron, ma
Gado wawan, disi de meki sani
gro.

8. Ma da soema, disi de plani,
en disi nati da gron, dem ala
toe de wanfasi; en ibriwan sa
kisi hem paiman, so leki a ben
wroko.

9. Bikasi wi de helpi Gado na ini hem wroko; oenoe de da gron vo Gado en da gebouw vo Gado.

10. Nanga da gnade vo Gado, disi hem ben gi mi, mi ben metsle da stoonfoetoe leki wan bekwaam basi; en wan trawan de kom, bouw da hoso na tapo. Ma ibriwan moese loekoe boen, fa hem de bouw.

11. Bikasi wan tra stoonfoetoe no wan soema kan potti, boiti disi (Gado) potti kaba, dati da Jesus Kristus.

12. We, efi wan soema go bouw na da stoonfoetoe tapo goutoe, ofoe silver, ofoe dieri stoon, ofoe hoedoe, ofoe dre-grasi, ofoe areisiwiwiri;

13. Dan ibriwan soema wroko sa kom na krin; da dei (vo Masra) sa meki a kom na krin; bikasi da faja sa meki a komopo na doro; en da faja sa tesi, sori, hoe soortoe wroko ibriwan ben wroko.

14. Efi wan soema wroko tan, disi hem ben bouw na tapo (da stoonfoetoe), dan hem sa kisi paiman;

15. Ma efi wan soema wroko bron, dan hem sa lasi hem moeiti en hem paiman; ma hem srefi sa doro, alwasni na ini faja a moe doro.

16. Oen no sabi, oen de temple vo Gado, en da Jeje vo Gado de liebi na oen ini?

17. Ma efi wan soema pori da temple vo Gado, da soema Gado srefi sa pori; bikasi da temple

vo Gado de santa, en dati da oenoe.

18. Meki no wan soema kori hem srefi! Efi wan soema na oen mindri denke, hem koni na disi grontapo, meki hem tron wan lauman, vo a kisi reti koni.

19. Bikasi da koni vo disi grontapo de wan lausani na Gado fesi. Bikasi boekoe taki: Nanga dem eigen koni hem de kisi dem koniman.

20. En ageen boekoe taki: Masra sabi dem prakticeri vo dem koniman, taki, da wan sososani.

21. Vo da hede oen no moe teki liebisoema, meki oen srefi bigi; bikasi alasani de vo oenoe.

22. Efi da Paulus, ofoe Apollo, ofoe Kefas, ofoe (heeli) kondre, ofoe liebi, ofoe dede, efi da wansani vo disi liebi, ofoe vo da tra liebi; alasani de vo oenoe.

23. Ma oenoe de vo Kristus, en Kristus de vo Gado.

Kap. 4.

Da sakafasi en pinaliebi vo dem Apostel Paulus vermane en waarskouwe dem briesisoema.

We, ibriwan soema moese loekoe wi leki dinaar vo Kristus, en leki hofmeester disi habi vo platie dem kibrisani vo Gado.

2. We, dasani, disi dem soekoe na hofmeester, dati de nomo, vo soema finni dem getrouw.

3. Vo mi perzon? mi no ke, efi oenoe kroetoe mi, ofoe mi moese go na liebisoema kroetoe; ja, mi srefi no kroetoe mi srefi.

4. Bikasi alwasi mi srefi no vo kondre, na fesi vo dem Engel
sabi wansani, (disi mi moese en vo ala soema.
verwyte mi srefi,) tog dati no de wan bewys, taki, mi de krin; Kristus hede, ma oenoe de (leki) da kroetoe man, disi de kroetoe koniman na ini Kristus; wi de mi, dati da Masra srefi.

5. Vo da hede oen no moese kroetoe, bifo a tem, bifo Masra srefi kom; hem sa tjari alasani kom na krin, disi kibri na ini doengroe; en ala prakticeri vo soema hatti hem sa poeloe na krin toe; dan Gado sa gi ibri-wan hem reti nem.

6. Dasani, (disi mi ben skrifi dia,) oen brara! dati tan, leki mi ben taki so vo mi en vo Apolo wawan; ma mi ben doe dati vo oenoe hede, vo oenoe leri na wi, fa no wan soema moe loekoe hem srefi bigi, moro leki boekoe taki; vo no wan vo oenoe meki hem srefi bigi, wan na trawan tapo, vo wan tra soema hede.

7. Bikasi hoesoema ben teki joe, potti joe na fesi? En sani joe habi, disi joe no ben kisi (vo boenhatti)? Ma alwasi joe ben kisi hem, fa joe meki joe srefi bigi dan, leki joe no ben kisi hem (vo boenhatti)?

8. Oen denke, oen habi nofo kaba, oen kom goedoeman kaba, oen ben tiri oen srefi, sondro wi; ja, mi wensi, oen de Masra troe, vo wi toe nanga oenoe kan de Masra makandra.

9. Bikasi na mi a de sori, leki Gado ben teki wi Apostel, potti wi leki dem moro laage soema, disi dem ben vonis vo dede; bikasi wi de leki wan spektakel

10. Wi tan (leki) lauman vo Kristus hede, ma oenoe de (leki) zwake, ma oenoe de tranga; oenoe dem respeki, ma wi dem veragt.

11. Tee na disi joeroe srefi wi de pina nanga hangri en dre-watra; wi de nakend, en dem fom wi; no wan vaste plesi wi habi vo tan;

12. Wi de pina alatem, vo wroko nanga wi eigen han; dem kosi wi, wi blesi dem; dem vervolge wi, wi holi pasiens; dem de lei gi wi, pori wi nem, wi de begi (vo dem).

13. Tee di joeroe jete wi de leki wan offer, disi de tjari floekoe vo kondre, leki wan doti, disi ala soema de figi poeloe.

14. Mi no skrifi dati, vo gi oen sjem; ma mi vermane oen, leki lobbi pikien vo mi.

15. Bikasi alwasi oen habi tiendoezend lerimeester na ini Kristus, tog oen no habi foeloe tata. Bikasi na ini Kristus Jesus mi ben kisi oen leki mi pikien, nanga da Evangelium.

16. Vo da hede mi vermane oen: soekoe vo oen kom geer-si mi!

17. Vo dati hede mi ben seni Timoteus go na oenoe, disi de wan lobbi en getrouw pikien vo mi; hem sa meki oen membre dem pasi, disi mi de waka na ini Kristus, so leki mi de leri alapee na ala dem gemeente.

18. A troe, soema de, disi nanga da tranga vo wi Masra de meki dem srefi bigi, taki, mi Jesus Kristus, no sa kom na oenoe.

19. Ma mi sa kom hesi na oenoe, efi Masra wani; en dan mi sa ondersoekoe, no dem woord vo dem bigimembre soema, ma da kragti (vo dem).

20. Bikasi Gadokondre no de na ini woortoe soso, ma a habi kragti.

21. We, sani oen wani? Mi moe kom na oen nanga wipi, ofoe nanga lobbi en nanga safri hattii?

Kap. 5.

Strafoe vo hoeroedoe. Da ouroe zuurdegi moe figi poeloe. Dem reti Kristen no moese habi ge-meenskop nanga dem falsiwan.

Wan publiki taki de waka, dati hoeroeliebi de na oen mindri, en so wan hoeroeliebi, disi dem heiden srefi no sabi, dati wan soema de liebi nanga hem tata wefi.

2. En ala dati oen habi bigimembre jete, na plesi vo oen habi sari, so leki a fiti, vo meki da soema komopo na oen mindri, disi ben doe da wroko?

3. Ma mi, alwas mi perzon no de na oen mindri, tog nanga mi geest mi de nanga oenoe; en mi pramisi kaba, net so leki mi de nanga oenoe, san vo doe nanga da soema, disi ben doe da wroko:

4. Na nem vo wi Masra Jesus Kristus, so leki mi de na oen nanga so wan soema oen no vergadering nanga mi geest en moese njam srefi.

nanga da tranga vo wi Masra Jesus Kristus,

5. Mi sa gi da soema abra na Satan, meki hem skin go pori, vo da ziel no moe lasi na da dei vo Masra Jesus.

6. Dasani no gi oen wan boen nem. Oen no sabi, wan pikin zuurdegi de meki da heeli lalabrede kom soewa?

7. Vo da hede oen moe figi poeloe da ouroe zuurdegi, vo oen kom wan njoenjoe lalabrede, so leki oen (moese) de sondro zuurdegi (noja). Bikasi wi habi wan Paaskalam toe, disi dem ben slagti vo wi hede, dati da Kristus.

8. Vo da hede meki wi holi Paaska, no nanga da ouroe zuurdegi, en no nanga da zuurdegi vo ogri en takroedoe, ma nanga dem masoo vo opregtifasi en waarheit.

9. Mi ben skrif gi oen na ini wan brifi, oen no moese habi wroko nanga dem hoeroe soema.

10. Ma dati mi no meene vo dem kondresoema, disi de hoeroeman, ofoe gridiman, ofoe roover, ofoe afgoderysoema; bikasi anders oen sa moese komoto krin krin na grontapo.

11. Ma di mi ben skrif gi oenoe, taki oen no moese habi wroko nanga dem; dati taki, wan soema, disi de meki trawan kali hem *brara*, efi hem de wan hoeroeman, ofoe gridiman, ofoe afgoderyman, ofoe gongosaman, ofoe droengoeman, ofoe roover:

12. Bikasi hoe wroko mi habi nanga dati, vo mi kroetoe dem soema, disi de na dorosei? Oen srefi no kroetoe dem wawan, disi de na ini (gemeente)?

13. Dem, disi de na dorosei, Gado srefi sa kroetoe. Ma oenoe moese poeloe da soema na oen mindri, disi doe da ogri!

Kap. 6.

Brara nanga brara no moese tjari makandra go na kroetoe. Paulus waarskouue dem, ro dem no hoeroe.

Fa wan soema vo oen kan habi hatti, te a habi wan kwestie nanga wan trawan, vo a go soekoe hem reti na dem onregtvaardige (heiden), en no na dem Santawan?

2. Oen no sabi, dem Santawan sa kroetoe ala kondre? We, efi oenoe sa kroetoe ala kondre, oen no bekwaam dan, vo kroetoe dem moro pikinsani?

3. Oen no sabi, wi sa kroetoe dem Engel srefi? We, wi no moe sabi moro hesi, vo kroetoe demsani vo disi grontapo?

4. En tog, te oen habi wan kwestie vo wan grontaposani hede, dan oen teki dem soema, disi da gemeente veragli, meki dem koti da kroetoe.

5. Da wan sjem vo oenoe, disi mi moese taki dati. No wan soema de na oen mindri dan, disi habi verstand? no wan, disi sabi vo koti wan kroetoe, disi brara nanga brara habi makandra?

6. Ma wan brara de go na proces tegen wan tra brara, a

go soekoe reti na so soema fesi, disi no ha bibri.

7. Dat srefi de wan foutoe vo oen kaba, disi oen habi trobi makandra. Vo sani hede oen no meki liever trawan doe oen kroekoe toe? Vosani hede oen no verdrage liever, trawan bedriege oen?

8. Ma oen srefi doe trawan kroekoetoe, oen bedriegi soema; en so oen doe na brara srefi.

9. Oen no sabi dan, dem onregtvaardige soema no-sa kisi wan porsie na Gadokondre? No kori oen srefi! No dem hoeroeman, no dem afgoderysoema, no dem soetaman, no dem, disi doe sjemwroko nanga dem eigen skin, no dem, disi doe takroe, man nanga man,

10. No dem foefoerman, no dem gridiman, no dem droengoeman, no dem gongosaman, no dem roover sa kisi wan porsie na Gadokondre.

11. So speli soema som vo oenoe ben de toe; ma oen wasi kaba, oen kom santa, oen kom regtvaardig nanga da nem vo Masra Jesus, en nanga da geest vo wi Gado.

12. Mi ha permisi vo alasani, ma alasani no boen vo doe; mi ha permisi vo alasani, ma mi no wani, wansani moe kisi mi na ondro hem dwingi.

13. Njanjam da vo bele, en bele da vo njanjam; ma Gado sa meki ala toe kaba, (bele en njanjam). Ma wi skin no de vo doe hoeroedoe, ma (a de) vo Masra; en Masra de vo wi skin.

14. Bikasi Gado ben wieki Masra na dede, en so a sa wieki wi toe nanga hem kragti.

15. Oen no sabi, dem skin vo oenoe de leden vo Kristus? We, mi sa teki dem leden vo Kristus, meki dem tron hoeroeleden? Gado kibri mi!

16. Ofoe, oen no sabi, da soema, disi holi nanga wan hoe-roee, hem de *wan* skin nanga hem? Bikasi Gado taki: dem toe sa de *wan* skin.

17. Ma da soema, disi hanga na Masra, hem de *wan* geest nanga hem.

18. Frede, en kibri oen srefi vo da hoeroeliebi! Ala zondoe, disi wan soema doe, de boiti hem skin; ma da soema, disi hoeroe, hem doe zondoe na hem eigen skin.

19. Ofoe, oen no sabi, oen skin de wan temple vo santa Jeje, disi de na oen ini, disi Gado ben gi oenoe? (oen no sabi,) oen no de oen eigen masra?

20. Bikasi hem bai oen diri vo troe. Vo da hede oen moese pruze Gado nanga oen skin en nanga oen geest, disi de vo Gado.

Kap. 7.

Hoef a man nanga wefi nanga wendje en weduwe moe liebi ua Kristen-fasi.

Vo dasani, disi oen ben skrifi gi mi, (mi taki): A boen vo wan soema, vo a no meli wan oeman.

2. Ma vo beletti da hoeroe-liebi, meki ibriwan habi hem

eigen wefi, en meki ibriwan oeman habi hem eigen man.

3. Da man moese doe hem pligli gi hem wefi, en so srefi da oeman gi hem man.

4. Da wefi no habi magti na hem eigen skin tapo, ma da man; so srefi da man toe no habi magti na hem skin tapo, ma da wefi.

5. Oen no moese libi makan-dra, tan so, boiti efi ala toe tevrede wan piesi tem, vo oen habi tem vo fasten en vo begi; ma dan oen moese go na makan-dra ageen, vo Satan no kom tes i oen, di oen no kan holi oen srefi.

6. Ma mi taki dati nomo leki wan rai, no leki wan gebod.

7. Bikasi mi wensi, ala soema moese de so leki mi: ma Gado gi ibriwan soema hem eigen fasi; wan de so, wan trawan de so.

8. Ma tog mi taki gi dem, disi no teki man ofoe oeman jete, en gi dem weduwe: A boen vo dem, efi dem tan so leki mi de.

9. Ma efi dem no kan holi dem srefi, meki dem go trouw; bi-kasi a moro betre, dem trouw, leki da luste moro dem.

10. Ma dem, disi trouw, Mas-ra srefi gebiede, a no mi, taki, da wefi no moese platie nanga hem man.

11. Ma efi tog a platie, dan a moese tan sondro man, ofoe a moese verzoen hem srefi nanga hem man; so srefi wan man no moese platie nanga hem wefi.

12. Ma na dem trawan mi srefi taki, a no Masra taki so: Efi wan brara habi wan wefi, disi

no de na bri bi, en da oeman tevrede vo liebi nanga hem; dan da brara no moese libi da oeman wansani toe; ma vo doe dem gebod vo Gado, (dati de wandsani).

13. So srefi efi wan oeman habi wan man, disi no de na bri bi, en da man tevrede vo liebi nanga hem; dan da oeman no moese libi da man.

14. Bikasi da wefi de meki da man, disi no bri bi, kom santa; en da man de meki da wefi, disi no bri bi, kom santa. Bikasi anders dem pikien vo' oen no ben krin; ma now dem de santa.

15. Ma efi da soema, disi no de na bri bi, wani platie, meki a platie; na so wan geval da brara ofoe da sisa no de na ondro dwingi. Bikasi Gado ben kali wi, vo holi vreede (nanga ala soema).

16. Bikasi, joe oeman! fa joe kan sabi, efi joe no sa meki joe man bekeere? Ofoe joe man, fa joe kan sabi, efi joe no sa meki joe wefi bekeere?

17. We, so leki Masra ben gi ibriwan hem fasi, en so leki Gado ben kali ibriwan, so a moese liebi en waka; en so mi meki dem moese doe toe na ala gemeente.

18. Efi wan soema ben besneide kaba, bifo Gado ben kali hem, dan hem no moese doe, leki hem no besneide; en efi wan soema no ben besneide, di Gado ben kali hem, dan hem no moese meki dem besneide hem moro.

19. Bikasi da besneide de noti, en efi joe no besneide, a no de

so leki a ben de, di Gado ben kali hem.

20. Ibriwan soema moese tan so leki a ben de, di Gado ben kali hem.

21. Efi joe ben de wan slavoe, datem di Gado ben kali joe, no kre vo dati; ma efi joe kan kom fri, meki wan boen gebruij dan vo dati!

22. Bikasi wan slavoe, disi Masra ben kali kom na hem, hem de wan friman na fesi vo Masra; so srefi wan friman, disi Masra ben kali, de wan knegti vo Kristus.

23. Hem bai oen diri vo troe; vo da hede oen srefi no moe meki oen tron knegti vo liebi-soema.

24. We, oen brara vo mi! so leki ibriwan ben de, di Gado ben kali hem, so hem moese tan na fesi vo Gado.

25. Ma vo dem wendje mi no habi wan gebod vo Masra; ma di Masra ben gi mi gnade vo din hem getrouw, mi sa gi oen mi rai.

26. We, mi denke, vo da nootoe hede, disi de go kom, a boen vo wan soema, efi a tan so hem wawan.

27. Ma efi joe no fri moro, efi joe habi wefi kaba, dan joe no moe soekoe vo loesoe; ma efi joe loesoe kaba, joe de sondro wefi; dan joe no moe soekoe wan wefi.

28. Ma tog, efi joe teki wan wefi, joe no doe zondoe; so srefi

efi wan wendje teki man, a no fiti so, en vo no wansani moe
doe zondoe toe: Ma dem, disi hindre oen, vo dini Masra.
teki man ofoe oeman, sa habi 36. Ma efi wan soema denke,
dem nootoe vo disi liebi; en mi a no sa fiti boen, vo hem pikien
hangri vo spare oen dati. tan wendje, tee a pasa hem beste

29. Ma mi taki, oen brara!
da tem de sjatoe, disi libi jete;
en a de vanoodoe, vo dem soe-
ma srefi, disi habi oeman, moe
tan, leki dem no habi.

30. En dem, disi de kre;
moese tan, leki dem no kre; en
dem, disi plisiri, leki dem no
plisiri; en dem, disi de bai sani,
leki dem no habi noti;

31. En dem, disi gebruike sa-
ni vo disi grontapo, dem moe
voorzikti, vo dem no misbruiki
hem. Bikasi da fasi vo disi gron-
tapo no de go tan.

32. Ma mi wensi, oen moese
tan sondro wan hebi na hatti.
Da soema, disi no habi wefi, hem
de zorgoe vo demsani wawan,
disi de vo Masra, vo Masra moe
lobbi hem;

33. Ma da soema, disi habi
wefi, hem de zorgoe vo disi
grontaposani, vo hem wefi moe
lobbi hem.

34. So srefi wan wefi nanga
wan wendje no de wanfasi toe.
Wan oeman, disi no habi man,
hem de zorgoe vo demsani wa-
wan, disi de vo Masra, vo hem
kom santa, hem skin nanga hem
ziel; ma 'disi habi man, hem de
zorgoe vo disi grontaposani, vo
hem man moe lobbi hem.

35. Ma mi taki dati vo oenoe
best hede; no vo mi hiti wan
tetei na oen neki, ma vo di a

36. Ma efi wan soema denke,
a no sa fiti boen, vo hem pikien
tan wendje, tee a pasa hem beste
jari, en efi a no kan de trafasi,
meki hem doe so leki hem wani,
a no doe zondoe; meki a gi hem
wan man.

37. Ma efi wan soema de
tranga nofo na ini hem hatti,
di no wansani de dwingi hem,
ma a habi hem vry wani, efi
hem pramisi na ini hem hatti,
taki, hem pikien moese tan wan
wendje, hem doe boen.

38. We, da soema, disi meki
hem pikien teki man, hem doe
boen; ma da soema, disi meki
di vo hem no teki man, hem doe
moro betre.

39. Wan oeman de na ondro
dwangi vo da wet, so langa hem
man de na liebi; ma te hem man
go slibi, dan hem ha permisi,
vo teki wan tra man, disi hem
wani; ma a moese doe dati na
nem vo Masra.

40. Ma mi denke, a moro
boen vo hem, efi a tan so vo
hem. En mi denke tog, mi habi
da geest vo Gado toe.

Kap. 8.

*Vo dem kroekoe toe gado offer. Wi
no moese misbruike da Kristen
vryheid.*

Wo taki now vo demsani,
disi dem offer gi dem kroekoe-
toe gado, wi sabi — bikasi da
sabi de na wi alamat. Ma da
sabi soso de meki soema kisi

heimembre, da lobbi wawan de helpi trawan.

2. Ma efi wan soema denke, hem sabi wansani, da soema no sabi noti jete, so leki soema moese sabi sani.

3. Ma efi wan soema lobbi Gado, da hem Gado sabi. —

4. We, vo taki yo dati, efi oen kan njam demsari, disi dem ben offer gi dem kroekoetoe gado: wi sabi, wan kroekoetoe gado de noti na grontapo; bikasi no wan tra gado de, boili da wan.

5. En alwas i trawān dē, disi dem kali Gado, efi da na hemel, ofoef na grontapo (so leki foeloe Gado en foeloe Masra de.)

6. Tog wi habi da *wan* Gado nomo, wi tata, disi habi alasani, en a habi wi toe; en *wan* Masra nomo wi habi, da Jesus Kristus, disi ben meki alasani, en a ben meki (en verloesoe) wi toe.

7. Ma tog ala soema no sabi dati so krin. Bikasi som soema denke tee tidei jete, wan kroekoetoe gado de wansani, en so dem njam sani, disi dem loekoe leki wan kroekoetoe gado offer; en nanga dati dem flaka dem eigen zwake konsiensi.

8. Njanjam no gi wi wan waarti na Gado fesi. Efi wi njam, wi no winni wansani; en efi wi no njam, wi no lasi wansani.

9. Ma loekoe boen, vo da vryheid vo oenoe no moese kom wan stoon, disi meki dem zwa-kewan naki foetoe, fadom.

10. Bikasi efi wan soema si joe sidom njam na ini wan kro-

ketoetoe gado temple, di joe sabi sani tog moro krin, dati no sa meki da soema srefi, di hem zwake so, teki hatti toe, vo njam demsani, disi dem ben offer gi dem kroekoetoe gado?

11. En so da betre sabi vo joe sa meki da zwake brara go lasi, en tog Kristus ben dede vo hem toe.

12. Ma efi oen doe zondoe so tegen dem brara, masi dem zwake konsiensi, dan oen doe zondoe tegen Kristus srefi.

13. Vo da hede, efi wan njanjam kan meki mi brara naki foetoe, fadom, dan nooit mi sa njam meti, vo mi brara no moe naki foetoe, fadom.

Kap. 9.

Paulus vertelk now, fa hem no ge-bruike da Kristenvryheid vo hem, nomo vo a no store dem tra bribi-soema konsiensi.

Mi no de wan Apostel? Mi no de fri? Mi no ben si wi Masra Jesus Kristus? Oen srefi no de da wroko vo mi na ini Masra?

2. Efi mi no de wan Apostel vo tra soema, dan tog mi de da Apostel vo oenoe; bikasi oenoe de da zegel vo da apostelamt vo mi na ini Masra.

3. Te soema wani kroetoe nanga mi, dan mi verantwoortoe mi srefi so:

4. Wi no ha magti vo njam en vo dringi?

5. Wi no ha magti, vo teki wan wefi, disi de wan sisa,

meki a waka rontoe nanga wi, dem ben njam toe vo dem santaso leki dem tra Apostel doe, en sani? en dem, disi ben bezorgoe dem brara vo Masra, en Kefas? da altarwroko, dem ben kisi hafroe toe vo da altar.

6. Somtem mi nanga Barnabas wawan no habi magti, vo libi wi ambag?

7. Hoe soldati de go na feti, sondro a teki traktament? Hoe-soema de plani wan droifidjari, sondro a njam da vroektoe vo hem? Ofoe, hoesoema de loekoe wan hiepi meti, sondro a dringi da melki vo dem meti?

8. Hoefasi, mi taki dati na so-so soemafasi wawan? Da wet no taki so srefi toe?

9. Bikasi na ini da wet vo Moses wi lesi so: Joe no moe tai da kow mofo, disi de masi areisi! We, Gado de zorgoe vo dem kau wawan?

10. Ofoe, a no taki dati vooral vo wi hede? Ja, vo wi hede troe a taki toe: Da soema, disi tjapoe da gron, a moese tjapoe nanga hoop; en dasoema, disi masi da areisi, a moe masi nanga da hoop, taki, hem sa kisi dasani, di a hoopoe.

11. We, di wi ben sai sani vo oen ziel, a de wan bigisan dan, efi wi meki oenoe gi wi sani vo wi skin?

12. Efi tra soema habi da magti na oen tapo, wi no habi reti vo dati, moro leki dem? Ma wi no ben gebruike da magti; wi verdrage foeloesani, nomo vo wi no hindre da Evangelium vo Kristus.

13. Oen no sabi, dem, disi ben dini na ini da santa plesi,

dem ben njam toe vo dem santi sani? en dem, disi ben bezorgoe da altarwroko, dem ben kisi hafroe toe vo da altar.

14. So srefi Masra ben taki toe, dem, disi de preki da Evangelium, moese kisi toe vo da Evangelium hede, sani dem ha vanoodoe vo liebi.

15. Ma vo ala dati mi no ben meki gebruik. Mi no skrifi dati toe dia, vo mi moese kisi dasani so; bikasi liever mi wani dede, leki wan soema moese pori da boen nem vo mi.

16. Bikasi disi mi preki da Evangelium, dati mi no kan teki, meki mi srefi bigi; mi moese doe dati; en heloe vo mi, efi mi no preki da Evangelium!

17. Efi mi doe dati nanga plisiri, dan mi kisi mi paiman; ma alwas mi no doe dati nanga plisiri, tog Masra potti mi na da wroko.

18. We, hoe paiman mi habi dan? Mi habi dati, te mi preki da Evangelium vo Kristus, mi degi dem da Evangelium presenti, vo mi no misbruike de reti, disi da Evangelium de gi mi.

19. Bikasi alwas mi no de na wan soema ondro, tog mi srefi ben meki mi srefi wan knegti vo ala soema, vo mi kan winni moro foeloe soema.

20. Te mi ben de nanga djoe, mi ben holi mi srefi leki djoe, vo mi winni dem djoe. Te mi ben de nanga dem, disi de na ondro da wet, mi ben holi mi srefi, leki mi toe de na ondro

da wet, vo mi winni dem, disi de na ondro da wet.

21. Te mi ben de nanga dem, disi de sondro da wet, mi ben holi mi srefi, leki mi toe de sondro da wet, vo mi winni dem, disi de sondro da wet, alwasina Gado fesi mi no de sondro wet, ma mi de na ondro da wet vo Kristus.

22. Te mi ben de nanga dem zwakewan, mi toe ben de leki wen zwakewan, vo mi winni dem zwakewan. Nanga ala soema mi ben holi mi srefi na alafasi, vo mi meki na alafasi som ziel finni da zaligheid.

23. Ma mi doe dati vo da Evangelium hede, vo mi toe kisi rui porsie vo hem.

24. Oen no sabi? dem soema, disi de ron haswa makandra, dem alamal de ron, ma tog *wan* nomo de kisi da prys. We, ron dan so, vo oen kisi da prys!

25. Ma ibriwan soema, disi de haswa, no loekoe na wan transi: We, dem doe dati, vo dem kisi wan kroon, disi de gopori; ma wi, vo wi kisi wan, disi no pori nooit.

26. We, da so mi de ron toe, ma no leki wan soema, disi no sabi jete, efi hem sa kisi; en mi de feti toe, ma no leki wan soema, disi de feti na ini winti.

27. No, mi de dwingi miskin na ondro, meki a onder-daniki, vo, ala di mi preki gitrawan, mi srefi no moe de wan soema, disi Masra moese teki, trowei.

Kap. 10.

Paulus teki dem ouroetem tori, waarskouwe dem brivisoema, vo dem no holi gemeenskap nanga dem heiden.

Mi wensi, oen brara! oen no moe vergiti, fa dem tata vo wi ben de alamal na ondro da wolkoe, en dem alamal waka da zee doro;

2. En nanga da wolkoe en da zee dem alamal doopoe na Moses tapo;

3. En dem alamal ben njam da wan njanjam, disi ben habi jejefasi;

4. En dem alamal ben dringi da wan dranki, disi ben habi jejefasi. Bikasi dem ben dringi vo da stoon, disi ben waka go nanga dem, en disi ben habi jejefasi; en da stoon, dati ben de Kristus srefi.

5. Ma tog, nanga so meni vo dem, Gado no ben habi plisiri; en vo da hede a meki dem dede na woestein.

6. Ma dati ben pasa, vo wi teki wan waarskouwe, vo wi no kisi luste vo ogrisani, so leki dem ben kisi luste.

7. Oen no moese bemoeje nanga kroekoetoe gado sani, so leki som vo dem ben doe; bikasi boekoe taki: Da piple go sidom vo njam en vo dringi, en dan dem hopo vo pre.

8. No meki wi doe hoeroedoe toe, leki som vo dem ben doe hoeroedoe; en so dri en twintig doezend soema ben dede na *wan* dei.

9. No meki wi tesi Kristus toe, leki som vo dem ben tesi hem, en dem sneki kom kili dem.

10. Oen no moese knoeroe toe, leki som vo dem ben knoerroe, en da kiliengel kom kili dem.

11. Ala demsani ben kom dem abra leki wan voorbeeld, en dem ben skrifi dati leki wan waarskouwe vo wi, di wi de liebi na disi laatste tem.

12. We, da soema disi denke, hem tanapoe, meki hem loekoe boen, vo hem no fadom!

13. Tee tidei no wan tra tesi ben miti oen jete, boiti liebisoe-ma tesi; en Gado de getrouw, hem no sa meki wan tesi kom miti oen, disi moro oen kragti; kontrari, a sa meki da tesi srefi go pasa oen so, vo oen sa man vo holi.

14. Vo da hede, oen lobbowan vo mi! kibri oen srefi vo da kroekoetoe gado wroko!

15. Mi taki nanga oenoe, leki nanga soema, disi habi verstand. Meki oen srefi kroetoe, san mi taki:

16. Da blesi-beker, disi wi de blesi, dati no de da gemeenskap vo da broedoe vo Kristus: En da brede, disi wi de broko, dati no de da gemeenskap vo da skin vo Kristus?

17. Bikasi wi, alwasi wi de foeloe, tog da *wan* brede de meki wi de *wan* skin; vo di wi alamal de njam vo da *wan* brede.

18. Loekoe na dem Israel soema, disi de (Israel soema)

vo natur jete! Dem, disi de njam dem offer, dem no de na ini da gemeenskap vo da altar?

19. We, sani mi wani taki dan nanga dati? Somtem mi wani taki, wan kroekoetoe gado offer de wansani?

20. No, mi taki, dasani disi dem heiden de offer, dati dem offer gi dem didiebri, no gi Gado. En mi no wani, oen moese habi gemeenskap nanga dem didiebri.

21. Oen no kan dringi da beker vo Masra en da beker vo dem didiebri moksi; oen no kan sidom njam na Masra tafra en na dem didiebri tafra moksi.

22. Ofoe, wi wani terge Masra, meki hem hatti bron? Wi de tranga, moro leki hem?

23. Mi ha permisi vo alasani, ma alasani no boen vo doe; mi ha permisi vo alasani, ma alasani no helpi trawan.

24. No wan soema moe soekoe sani disi boen vo hem srefi; ma ibriwan moe soekoe, sani disi boen vo trawan!

25. We, ala meti, disi dem seli na wowojo, oen kan njam, sondro vo onderzoekoe fosi, vo oen no store oen konsiensi.

26. Bikasi heeli grontapo de vo Masra, nanga alasani, disi de dapee.

27. Efi wan vo dem soema, disi no de na bri bi, versoekoe oen, vo kom njam nanga hem, kaba oen wani go; dan njam alasani, disi dem potti gi oen, sondro vo onderzoekoe fosi, vo oen store oen konsiensi.

28. Ma efi wan soema taki gi membre mi, en fa oen holi oen oen: Dati de wan kroekoetoe srefi so na alafasi, leki mi ben gado offer: dan oen no moese leri oen.

njam, vo da soema hede, disi ben taki dati gi oenoe, en vo kon-siensi hede. Bikasi heeli gron-tapo de vo Masra, nanga alasani, disi de dapee.

29. Ma mi no taki vo joe ei-gen konsensi, ma di vo da tra-wan. Bikasi, vo san hede mi sa meki wan tra soema nanga hem konsensi kroetoe dasani, disi mi ha permisi vo doe?

30. Efi mi taki Gado tangi vo dasani, disi mi njam; vo sani hede dem moe taki ogri vo mi, vo dasani hede, disi mi teki nan-ga tangi?

31. We, te oen njam, ofoe oen dringi, alwaso hoesan oen doe, alasani oen moese doe so, vo Gado kisi bigi nem.

32. Oen no moe gi wan soe-ma okasi, vo naki foetoe, fadom, no dem djoe, no dem grieki, no da gemeente vo Gado.

33. So leki mi toe doe ala soema plisiri na alafasi, di mi no soekoe, sani disi boen vo mi srefi, ma disi de helpi foeloe soe-ma, vo dem finni da zagliheid,

Kap. 11.

Paulus remane dem bribisoema, fa dem moe holi dem srefi, te dem de na kerki, de begi, en te dem go na da santa avondmaa!

Den moe geersi mi, so leki mi de geersi Kristus!

2. Mi praze oen, mi brara! disi mi si na alafasi, fa oen de

3. Vo da hede mi wani meki oen sabi toe, dati Kristus de da hede vo ibriwan man; en da man de da hede vo hem wefi; ma Gado de da hede vo Kristus.

4. Ibriwan man, disi de tapo hem hede, te a de begi, ofoe te a taki na profetifasi, hem de gi sjem na hem eigen hede.

5. Ma ibriwan oeman, disi de begi, ofoe disi de taki na pro-fetifasi, sondro a tapo hem hede, hem de gi sjem na hem eigen hede; bikasi dati de so boen, leki dem ben koti hem wiwiri.

6. Efi a no wani tapo hem hede, meki a koti hem wiwiri dan! Ma di a sori takroe vo wan oeman, efi hem wiwiri koti, ofoe a waka nanga sjatoe wi-wiri, vo da hede meki a tapo hem hede!

7. Ma wan man no moese ta-po hem hede; bikasi hem de da printje en da glori vo Gado; ma da oeman de da glori vo man.

8. Bikasi da (fosi) man no ben komopo na oeman, ma da oeman ben komopo na man.

9. En Gado no ben meki man-soema vo oeman hede, ma oe-man a ben meki vo man hede.

10. Vo da hede oeman moese habi wan magti na dem hede ta-po, (vo sori da onderdaniki fasi vo dem,) vo dem Engel hede.

11. Ma tog na Masra fesi man no de sondro oeman, en oeman no de sondro man.

12. Bikasi so leki oeman komopo na man, so srefi dem man-soema komopo na oeman; ma alasani komopo na Gado.

13. Oen srefi kan kroetoe dati, efi a fiti wan oeman, vo a begi na Gado, sondro a ben tapo hem hede.

14. Da natur srefi no de leri oen, taki, a de wan sjem vo wan man, efi hem wiwiri langa?

15. Ma efi oeman habi langa wiwiri, dati sori mooi; bikasi oeman kisi dem langa wiwiri, vo dem kan tapo dem hede.

16. Ma efi wan soema ha plisiri vo kroetoe en vo taki tegen, meki hem sabi, wi no habi da gewenti, en dem gemeente vo Gado no habi hem toe.

17. Ma now mi moese taki wansani gi oenoe, disi meki mi no kan pryeze oenoe, di oen kom makandra na wan fasi, disi no meki oen kom moro betre, ma a meki oen kom moro ogri.

18. Vooral, te da gemeente kom makandra, mi jeri, platie platie de na oen mindri; en hafoe mi bribi dati.

19. Bikasi falsi Kristen moese de toe na oen mindri, vo dem opregtiwan kom na krin, di de na oen mindri.

20. We, so leki oenoe kom makandra, dati no de wan fasi, vo holi da avondmaal vo Masra.

21. Bikasi te oen kom njam hem, dan ibriwan teki njam hem eigen avondmaal, bifo trawan kom; en so, *wan de nanga hangri*, da trawan dringi toemoesi kaba.

22. Oen no habi hoso dan, da-pee oen kan njam en dringi? Ofoe somtem oen veragti da gemeente vo Gado, gi dem (potiwan) sjem, disi no habinoti? Sani mi sa taki vo oenoe? Mi sa pryeze oenoe? No, vo dati mi no pryeze oen.

23. Bikasi na Masra mi ben kisi dasani, disi mi ben gi oenoe: Masra Jesus, da srefi neti, disi dem ben tori hem, a teki brede,

24. A danke, a broko da brede, a taki: Oen teki, njam! dati da mi skin, disi dem broko vo oenoe hede; we, doe dati, vo membre mi!

25. So srefi, di dem njam kaba, a teki da beker toe, a taki: Da beker dia de da Njoe Testament na ini mi broedoe: we alatem, te oen dringi hem, oen moese doe dati, vo membre mi.

26. Bikasi alatem, te oen njam vo disi brede, en te oen dringi vo disi beker, oen moe taki vo da dede vo Masra, tee hem srefi kom baka.

27. Vo da hede wan soema, disi njam vo disi brede, ofoe disi dringi vo disi beker vo Masra na wan fasi, disi no fiti, hem doe zondoe na da skin en da broedoe vo Masra.

28. Ma ibriwan moese onder-soekoe hem srefi fosi, en dan a kan njam vo da brede, dringi vo da beker.

29. Bikasi da soema, disi de njam en dringi na wan fasi, disi no fiti, hem de njam en dringi wan strafroe na hem srefi tapo,

vo di a no respeki da skin vo Masra.

30. Vo da hede so meni zwa-ke soema en sikiman de na oen mindri, en foeloe gó sibli kaba.

31. Bikasi efi wi srefi kroetoe wi srefi, dan Gado no sa kroetoe wi.

32. Ma te Gado de kroetoe wi, dan Masra de strafoe wi, vo wi no moese go na da verdoe-menis, moksi nanga dem kondre-soema.

33. We, oen brara vo mi, te oen kom makandra vo njam, dan oen moese wakti makandra.

34. Ma efi wan soema habi hangri, meki a njam na hem hoso, vo oen no kom makandra, vo hali wan strafoe na oen tapo. Da trasani mi sa potti na order, te mi srefi kom.

Kap. 12.

Da geest no de wroko wanfasi na ini dem bribisoema. Ma ibriwan moese leki da bekwaam, disi Gado gi hem, vo helpi trawan.

Ma vo da (diferenti) fasi, disi da geest de wroko, oen brara vo mi, mi wani taki moro krin nanga oenoe.

2. Oen srefi sabi, oen ben de heiden, disi ben waka go na dem stom kroekoetoe gado baka, so leki trawan ben tjari oenoe.

3. Vo da hede mi meki oen sabi, no wan soema, disi de taki nanga tranga vo da Jeje vo Gado, kan floekoe Jesus; en no wan soema kan kali Jesus hem Masra, boiti nanga tranga vo santa Jeje.

4. Gado no meki ala soema bekwaam wanfasi; ma tog da wan geest (de wroko alasani).

5. Ala soema no habi da srefi dienste toe (na ini da gemeente); ma tog dem habi da srefi Masra.

6. Ala wroko no kom wanfasi toe; ma tog da srefi Gado de wroko alasani na ini ala soema.

7. Ma ibriwan kisi hem marki vo da geest, vo a dini trawan nanga dati.

8. Wan soema da geest meki bekwaam, vo taki vo da reti koni; wan trawan da srefi geest meki bekwaam, vo taki vo da reti sabi;

9. Na wan trawan da srefi geest de gi wan (aparte tranga) bri; wan trawan da srefi geest meki bekwaam, vo a kan meki soema gezond;

10. Wan trawan, vo a doe wonderwroko; wan trawan, vo a taki profetitori; wan trawan, vo a sabi dem diferenti geest; wan trawan, vo a kan taki foeloe tra tongo; wan trawan ageen, vo verstaa en vo poeloe dem tongo.

11. Ma ala dati da srefi en da wan geest de wroko; da hem platie gi na ibriwan disi ofoe dati, so leki hem wani.

12. Bikasi so leki wan skin de wan heelisani, ma tog a habi foeloe leden; en ala dem leden vo da wan skin, awasi dem de foeloe, tog dem de meki wan skin nomo; we, da so Kristus de toe.

13. Bikasi nanga da *wan* geest wi alamat doopoe tee wi kom *wan* skin makandra, alwasina dem wi de sori moro respeki; wi de djoe ofoe grieki, slavoe ofoe friman; so srefi da dranki, di wi kisi, meki wi alamat kisi da *wan* geest.

14. Bikasi wan enkli lidmaat no meki wan skin jete, ma foeloe ledens.

15. Efi foetoe sa taki: Di mi no de han, vo da hede mi no de wan piesi vo skin: dati sa meki a no de wan piesi vo skin troe?

16. En efi jesia taki: Di mi no de hai, vo da hede mi no de wan piesi vo skin: dati sa meki a no de wan piesi vo skin troe?

17. Efi da heeli skin de hai wawan, hoepee jesia tan dan? En efi heeli skin de jesia wawan, nanga hoesani joe sa smeri dan?

18. Ma now Gado srefi ben potti dem ledens na ini skin, ibriwan so leki hem ben finni vo boen.

19. Efi dem alamat de *wan* lidmaat nomo, hoepee da skin sa de dan?

20. Ma now foeloe ledens de, en tog *wan* skin nomo de.

21. Hai no kan taki na han: Mi no habi joe vanoodoe; en hede ageen no kan taki na foetoe: Mi no habi oen vanoodoe;

22. Kontrari, *dem* ledens vo wi skin, disi wi loekoe leki dem moro zwakewan, dem wi habi moro vanoodoe, (leki dem tra-wan).

23. Ma dem ledens, disi wi loekoe koe leki dem moro veragtewan, en dem ledens, disi no sori mooi na wi skin, dem wi de soekoe vo meki moro mooi, leki dem trawan.

24. Bikasi dem ledens vo wi, disi mooi kaba, dem no habi dati vanoodoe. Ma Gado ben voege da skin so makandra, en so a ben meki dem moro veragtj piesi kisi moro foeloe respeki;

25. Vo no wan trobi moese de na ini skin, ma vo dem ledens moe zorgoe vo makandra wan-fasi.

26. En te *wan* lidmaat de pina, dan ala dem tra ledens de pina toe; en te dem respeki *wan* lidmaat, dan ala dem tra ledens plisiri toe.

27. We, oenoed de da skin vo Kristus, en ibriwan de wan lidmaat.

28. Fosi Gado ben potti som soema na ini da gemeente vo Apostel, trawan vo profet, trawan vo leeraar; dan dem, disi doe wonderwroko; dan dem, disi kan meki soema gezond, en disi kan helpi na alfasi, en disi regeere, en disi kan taki tra tongo.

29. Hoefasi, dem alamat de Apostel? Dem alamat de profet? Dem alamat de leeraar?

30. Dem alamat kisi da tranga, vo dem kan meki soema gezond? Dem alamat sabi vo taki foeloe tra tongo? Dem ala-

mal kan verstaa en poeloe dem sani, a de holi pasiensi vo ala-sansi, a de holi pasiensi vo ala-sansi.

31. We, soekoe nanga oen heeli hatti, vo Gado gi oen dem moro beste sani! En mi sa sori oen wan moro betre en switi pasi jete.

Kap. 13.

Lobbi de da beste sani.

Alwasi mi kan taki ala tongo vo liebisoema en vo dem Engel; efi mi no habi lobbi, dan mi de leki da stem vo wan kooperpleti, en leki wan ginge, disi dem lui.

2. En alwasi mi kan taki leki profeti; alwasi mi verstaa ala kibritori; alwasi mi sabi ala tra-sani; alwasi mi habi ala bri bi, so tranga, dati mi kan hopo poe-loe dem bergi, potti na wan tra-pee: efi mi no habi lobbi, mi de noti.

3. En alwasi mi teki ala mi goedoe, platie gi dem potiman; alwasi mi gi mi skin abra, vo dem bron mi: efi mi no habi lobbi, dan ala dati no kan helpi mi wansani.

4. Lobbi de holi pasiensi, en a sori switi fasi; lobbi no sabi djaloesoe; lobbi no soekoe vo prodo, a no meki hem srefi bigi;

5. A no doe sani, disi no fiti; a no de soekoe hem eigen (voordeel); a no de kisi hattibron; a no de membre ogri vo trawan; . 6. A no ha plisiri, vo si on-geregtigheid; ma a ha plisiri, vo si waarheit.

7. A verdrage alasani, a de taki wan vreemde tongo, hem bri bi alasani, a de hoopoe ala-

8. Lobbi no sa kaba nooit; ma vo taki profetisani, dati sa kaba; en vo taki foeloe tra ton-go, dati sa kaba toe; en vo sabi ala diepi sani, dati sa kaba toe.

9. Bikasi da sabi vo wi de wan hafoesani nomo; en da profeti taki vo wi de wan hafoesani toe;

10. Ma te da retisani en heeli-sani sa kom, dan da hafoesani sa kaba.

11. Di mi ben de wan pikien jete, mi ben taki leki wan pikien, en mi ben habi verstand leki wan pikien, en mi ben habi praktjceri leki wan pikien; ma di mi tron wan man, dan mi kaba nanga da pikin soema fasi.

12. Leki wi de, wi no de si sani so krin jete, ma leki na ini wan spiegli; ma bakatem wi sa si sani fesi na fesi. Leki mi de, mi sabi sani hafoe nomo; ma bakatem mi sa sabi sani so krin, leki Gado sabi mi srefi toe.

13. Ma now bri bi en hoop en lobbi sa tan, dem drisani; ma da lobbi de da moro bigi sani.

Kap. 14.

Vo da reti gebruik vo demsani, disi Gado ben platie, gi na ibriwan

Soekoe, vo oen kisi da lobbi! Doe oen best, vo da geest kom wroko na oen ini; ma vooral vo oen kan taki profetisani.

2. Bikasi da soema, disi de

no de taki vo liebisoema, ma vo

Gado; bikasi no wan soema kan verstaa hem; en tog nanga hem geest a de taki diepi kibritori.

3. Ma da soema, disi de taki na profetifasi, hem de taki so, vo soema kom moro tranga na ini bri bi, en a vermane en-troos-toe dem.

4. Wan soema, disi de taki wan vreemde tongo, hem de meki hem srefi finni boen; ma da soema, disi de taki na profetifasi, hem de meki da gemeente finni boen.

5. Mi wensi, oen alamat kan taki vreemde tongo; ma vooral, vo oen kan taki na profetifasi. Bikasi da soema, disi de taki na profetifasi, hem de bigi moro, leki da soema, disi de taki vreemde tongo, boiti efi hem de poeloe dasani krin toe, meki da gemeente finni boen nanga dati.

6. We, oen brara! efi mi sa kom na oenoe, taki vreemde tongo, hoe boen mi kan doe oen nanga dati, efi mi no taki nanga oenoe nanga openbaring, ofoe nanga diepi sabi, ofoe nanga profetitaki, ofoe nanga leri?

7. A no de so srefi nanga demsani, disi habi stem, alwasi dem no habi liebi? leki wan floiti, ofoe harpoe? efi dem no habi diferenti stem, fa joe sa man vo sabi, sani dem floiti, ofoe sani dem pre na harpoe?

8. En efi da trumpet no piki krin, hoesoema sa meki hem srefi klari vo go na feti?

9. We, so srefi oenoe toe, efi oen no taki wan tongo, disi soe-

ma verstaa, fa dem kan sabi, san oen taki? Dan oen sa tan, leki oen taki na ini winti.

10. A troe, foeloe soortoe stem de na grontapo, en no wan de so, vo joe no kan verstaa hem.

11. Ma efi mi no sabi da mee-ne yo da stem, dan mi de leki wan vreemde soema na da soema fesi, disi de taki; en hem, disi de taki, de leki wan vreemde soema na mi fesi.

12. We, vo da hede oenoe toe, di oen soekoe so toemoesi, vo da geest kom wroko tranga na oen ini; soekoe dati, vo oen kisi sosani foeloe, disi de meki da gemeente finni blesi!

13. Vo da hede da soema, disi de taki vreemde tongo, moe begi Gado, meki a kom sabi vo poeloe dasani krin toe.

14. Bikasi efi mi de begi nanga wan vreemde tongo, dan da geest vo mi de begi troe, ma da meene vo mi no kan helpi wan soema.

15. We, fa a moe de dan? A moe de so: Mi sa begi nanga mi geest, ma mi sa begi toe, vo soema verstaa mi; mi sa singi nanga mi geest, ma mi sa singi toe, vo soema verstaa mi.

16. Anders, efi joe gi wan blesi nanga joe geest, fa da soema, disi sidom jeri, en disi no verstaa joe tongo, kan taki Amen, te joe kaba vo taki tangi? bikasi a no sabi, san joe taki.

17. Alwasi joe gi wan mooi blesi vo troe, tog da trawan no fili da blesi.

18. Mi danki mi Gado, disi ben kibri na ini hem hatti, sa mi de taki nanga vreemde tongo, kom na krin; a sa fadom nanga moro leki oen alamat.

19. Ma tog na da gemeente fesi liever mi sa taki feisi woord nomo, disi soema kan verstaan, meki mi kan leri trawan toe, leki mi taki tiendoezend woord nanga vreemde tongo.

20. Oen brara! na ini da reti sabi oen no moese tron leki pikien! ma vo sabi ogri, oen moese tan leki pikien; ma na ini da reti sabi, oen moese kom be-kwaam doro doro.

21. Na ini da wet wi de lesi: Mi sa meki soema, disi habi vreemde tongo en tra taal, kom taki nanga disi piple; en tog nanga ala dati dem on sa jeri mi, so Masra de taki.

22. We, dem vreemde tongo de vo wan marki, no vo dem bribisoema, ma vo dem, disi no bri bi; ma vo taki na profetifasi, dati no de vo dem, disi no bri bi, ma vo dem bribisoema.

23. We, efi now da heeli gemeente kom makandra na wan plesi, en dem alamat taki vreemde tongo; efi dan soema kom na ini, disi no verstaan dasani, ofoe disi no bri bi: dem no sa taki, oen de lau?

24. Ma, efi dem alamat taki na profetifasi, en dan wan soema kom na ini, disi no bri bi, ofoe disi no sabi noti jete, dan dem alamat sa overtuige hem, en dem alamat sa sori hem, fa hem de jete.

25. En da so demsani, disi

ben kibri na ini hem hatti, sa kom na krin; a sa fadom nanga fesi na gron, anbegi Gado, en a sa bekenti, taki, Gado de na oen mindri troe troe.

26. We, fa oen moe doe now, oen brara? Te oen kom makandra, somtem wan vo oen habi wan psalm vo singi; wan trawan habi vo gi wan leri; wan trawan habi wan vreemde tongo; wan trawan habi wan openbaring; wan trawan sabi vo poeloe wan tori krin gi trawan. We, meki alasani waka so, vo trawan ziel finni boen nanga dati!

27. Efi soema de, disi de taki vreemde tongo, meki toe soema doe dati, ofoe dri nomo, *wan* na trawan baka; en *wan* moese poeloe da taki krin gi dem trawan.

28. En efi no wan soema de, disi kan poeloe da taki krin, dan da trawan no moese taki na da gemeente fesi; ma vo hem srefi en na Gado fesi a kan taki en begi.

29. Dem profet kan taki toe ofoe dri; ma dem trawan moese potti membre en ondersoekoe.

30. Ma efi wan trawan, disi sidom dapee, kisi wan openbaring, dan a moese tan so langa, tee da fosiwar kaba vo taki.

31. Bikasi oen alamat kan taki oen profetitori, ma wan na trawan baka, vo dem alamat leri sani, en vo dem alamat kisi wan vermane.

32. Tog dem geest vo dem profet onderdaniki dem profet.

33. Bikasi Gado no de wan Gado vo broejafasi, ma vo vrede, so leki a de sori hem srefi na ini ala gemeente vo dem Santawan.

34. Dem oeman vo oenoe no moese taki na ini dem gemeente; bikasi dem no habi pasi vo taki, ma dem moese onderdaniki; so da wet de taki toe.

35. En efi dem wani leri wansani, meki dem haksi dem man na hoso; bikasi a no sori mooi vo oeman, efi dem taki na ini gemeente.

36. Hoefasi, da oenoe ben tjari da woord vo Gado kom? Ofoe somtem a kom na oenoe wawan?

37. Efi wan soema denke, hem de wan profet, hem habi da geest, da soema moese sabi, taki, demsani disi mi de skrifi gi oenoe, de gebod vo Masra srefi.

38. Ma efi wan soema no begreipe dati, meki a no begreipe!

39. Vo da hede, oen brara! soekoe, vo oen kan taki profetori; ma oen no moese beletti dati toe, vo taki vreemde tongo.

40. Meki alasani waka nanga respeki en ordentlik!

Kap. 15.

Vo da opstaan vo dem dedesoema.

Ma, oen brara! mi membre oen da Evangelium baka, disi mi ben preki gi oenoe, disi oen ben teki toe, en disi oen tan na ini;

2. Disi de meki oen zalig toe, efi oen holi hem so troe, leki mi ben preki hem gi oen; en efi oen no ben teki da bri bi vo soso.

3. Bikasi dasani, disi mi srefi ben kisi toe, dati vooral mi ben preki gi oen: Kristus ben dede vo wi zondoe hede, so leki dem boekoe ben taki;

4. En dem ben beri hem, en a ben hopo baka di vo dri dei, so leki dem boekoe ben taki;

5. En Kefas ben si hem, en na baka dem twalf (Apostel).

6. Na baka moro leki feifi-hondro brara ben si hem na wantron; dem meeste vo dem de na liebi jete, ma som go slibi kaba.

7. Na baka Jakobus kom si hem toe; en so ala dem tra Apostel.

8. Na baka vo dem alamal mi toe kom si hem, mi, di de leki wan pikien, disi gebore, bifo hem tem ben kisi;

9. Bikasi mi de da moro slegti-wan na mindri dem Apostel; mi no waarti, vo dem kali mi wan Apostel, vo di mi ben vervolge da gemeente vo Gado;

10. Ma nanga da gnade vo Gado mi de da soema, di mi de; en da gnade vo hem, disi hem ben sori mi, no ben de vo soso; bikasi mi ben wroko moro foeloe; leki dem alamal; ma no mi srefi (ben doe dati), ma da gnade vo Gado, disi de nanga mi.

11. Ma dati de da srefi, efi da mi, ofoe da dem; da so wi de preki, en da so oen ben bri bi.

12. We, efi now wi preki vo Kristus, taki, a hopo baka na dede, fa som vo oenoe kan taki dan, dem dedesoema no hopo baka?

13. Efi dem dedesoema no hopo baka, dan Kristus no ben hopo baka toe.
14. Ma efi Kristus no hopo baka, dan da preki vo wi de wan sososani, en dan da bibri vo oenoe de wan sososani toe.
15. En dan wi sa tan leki falsi getuige vo Gado, di wi ben betuige vo Gado, taki, hem ben wieki Kristus baka, disi hem no ben wieki baka; (mi taki), efi a de so troe, efi dem dedesoema no hopo baka.
16. Bikasi efi dem (tra) dedesoema no hopo baka, dan Kristus no ben hopo baka toe.
17. En efi Kristus no ben hopo baka, dan da bibri vo oenoe de wan sososani; dan oenoe de na ini oen zondoe jete.
18. Dan dem soema lasi toe, disi ben go slibi na ini Kristus.
19. Efi vo disi liebi wawan wi de hoopoe vo Kristus, dan wi de moro mofina, leki ala tra soema.
20. Ma now Kristus hopo baka na dede troe, en so hem ben kom da fesiman vo ala dem, disi ben go slibi.
21. Bikasi so leki *wan* soema ben tjari da dede kom, so srefi *wan* soema ben tjari da hopo baka na dede kom.
22. En so leki na ini Adam dem alamal dede, so srefi na ini Kristus dem alamal kisi liebi baka.
23. Ma ibriwan na hem reti lo. Da fosiwan da Kristus. Na baka dem, disi de vo Kristus, te hem kom baka.
24. En dan da kaba sa kom, te hem gi da koningkondre abra kaba na Gado, da tata; te hem meki ala masrafasi en magti en tranga tron noti kaba.
25. Bikasi hem moese regee-re, tee hem potti ala hem vyand lidom na ondro hem foetoe.
26. Da laatste vyand, disi sa lasi hem tranga, dati de da dede.
27. Bikasi da tata potti alasani na ondro hem (pikien) foetoe. Ma, efi hem taki, hem ben potti alasani na hem ondro, dan tog a de na krin, hem wawan no de na ini, disi ben potti alasani na hem ondro.
28. Ma te alasani onderdaniki hem, dan da pikien srefi sa go na hem (tata) ondro, disi ben potti alasani na hem ondro, vo Gado moese de alasani na alafasi.
29. Ma efi troe troe dem dedesoema no hopo baka, sani *dem* sa doe dan, disi de teki doop na dem dedesoema grebi tapo? Vo sani hede dem teki doop dan na dem dedesoema grebi tapo?
30. En vo sani hede wi srefi toe de na gevaar ibri joeroe?
31. Mi teki da boen nem, disi wi habi na ini Kristus Jesus, wi Masra, (mi taki gi oen,) mi dede aladei.
32. Di mi ben feti na Efesus nanga dem krasil meti na soemafasi, sani dati helpi mi dan, efi dem dedesoema no hopo baka? Dan meki wi njam en dringi; bikasi tamari wi dede kaba!
33. No kori oen srefi! Ogri taki taki de pori boen maniri.

34. Wieki hopo opregti, en no doe zondoe! bikasi som soemama no sabi wansani vo Gado; da wan sjem vo oenoe, disi mi moese taki dati.

35. Ma somtem wan soema sa taki: Na hoefasi dem dede-soema sa hopo baka? En nanga hoe soortoe skin dem sa kom?

36. Joe lauman! dasani disi joe sai, no sa kisi liebi, efi a no dede bifosi.

37. En dasani, disi joe sai, dati no de da skin jete, disi sa kom; ma a de wan soso siri wan wan, somtem areisi, ofoe wan tra soortoe.

38. Ma Gado de gi hem wan skin, so leki hem wani; en na ibriwan siri a de gi hem eigen skin.

39. Ala meti vo skin no de da srefi meti; ma da meti vo soema de wan tra fasi, leki di vo kow en vo skaap; fisimet i de wan tra fasi ageen, en fowloemeti de wan tra fasi ageen.

40. So srefi, skin vo hemel de, en skin vo grontapo de; ma di vo hemel habi wan tra glori, en di vo grontapo habi wan tra glori ageen.

41. Zon habi wan tra skyn, moen habi wan tra skyn, dem star habi wan tra skyn; en dem star srefi habi diferenti skyn ageen.

42. We, so srefi da hopo baka na dede sa de toe. Dem sai da skin vo a pori, ma a sa hopo baka so, vo a no kan pori moro;

43. Wan slegtisani dem sai, ma a sa hopo baka nanga glori;

wan zwakesani dem sai, ma a hopo baka nanga kragti:

44. Wan naturfasi skin dem sai, ma wan geestfasi skin sa hopo baka. Bikasi wan skin de, disi habi naturfasi, en wan skin de, disi habi geestfasi.

45. So srefi boekoe taki toe: Da fosi soema, Adam, Gado ben meki vo wan liebi ziel; ma da laatste Adam a ben meki vo wan geest, disi de gi soema liebi.

46. Ma da geestfasi no ben de da fosisani; da naturfasi ben de fosi, na baka da geestfasi ben kom.

47. Da fosi soema ben de vo doti, en a habi grontapofasi; ma da tweede soema de da Masra vo hemel.

48. Da fasi, disi di vo grontapo ben habi, da srefi fasi ala soema vo grontapo habi toe; en da fasi, disi di vo hemel habi, da srefi fasi ala dem trawan vo hemel sa habi toe.

49. So leki wi ben tjari da printje vo da grontaposoema; so srefi wi sa tjari da printje toe vo di vo hemel.

50. Ma dati mi taki, oen bra-
ra! skin en broedoe no kan kom erfgenaam vo Gadokondre, en sani, disi de go pori, no kan kom, dapee sani no pori.

51. Loekoe, mi de taki wan kibritori gi oen: Wi ala no sa go slibi, ma wi alamat sa ver-andre;

52. Na wan bro, en na wan moment, te da laatste trompet sa bari. Bikasi dem sa jeri da

trompet, en dem dedesoema sa hopo so, vo dem no kan pori moro; en wi sa kom verandre.

53. Bikasi da skin dia, disi de vo go pori, moese kisi da fasi, vo a no kan pori; en da skin dia, disi de vo go dede, moese kisi da fasi, vo a no kan dede.

54. En te da skin dia, disi de vo go pori, kisi da fasi kaba, vo a no kan pori; en te da skin dia, disi de vo go dede, kisi da fasi kaba, vo a no kan dede; dan da woord sa kom reti, disi skrif na boekoe:

55. Da winniman swalí da dede. We, joe dede! hoepee joe maka de? Joe hel! hoesani joe winni?

56. Da maka vo dede, dati de da zondoe; en da tranga vo zondoe, dati de da wet.

57. Ma grantangi vo Gado, disi hem meki wi winni alasani nanga wi Masra Jesus Kristus!

58. Vo da hede, oen lobbi brara vo mi! holi doro, no sekí! en soekoe, vo oen kom moro bekwaam alatem na ini da wroko vo Masra, di oen sabi, da wroko vo oen na ini Masra no de vo soso.

Kap. 16.

Vo helpi dem poti brara na Jerusalem. Besluit vo da brifi.

So leki mi ben taki gi dem gemeente na Galaciakondre, dem moese piki moni makandra vo dem (poti) Santawan, so srefi oenoe moese doe toe.

2. I bri fosi dei vo wieki ibri wan vo oenoe moe potti som moni na sei, spare makandra, so meni leki hem kan, vo oen no ha vo piki da moni fosi, te mi kom kaba.

3. Ma te mi kom, dan mi sa teki dem soema, - disi oenoe sa sori mi na ini oen brifi leki bekwaam soema; en mi sa seni dem, vo tjari oen presenti go na Jerusalem.

4. En efi a de so meni, efi a waarti vo da moeiti, vo mi srefi go toe, dan dem sa go nanga mi.

5. Ma mi sa kom na oenoe, te mi waka Macedonia doro kabaa; (bikasi Macedonia mi sa waka doro).

6. Mi denke, mi sa tan pikinso nanga oenoe, somtem da heeli kouree tem; vo (bakatem) oen kan potti mi na da pasi, dapee mi sa go.

7. Bikasi vo di djoesnoe, alwasi mi de pasa oen klosibei, mi no wani kom loekoe oenoe; ma mi hoopoe vo tan wan piesi tem nanga oenoe, efi Masra sa gi mi pasi.

8. Ma na Efesus mi sa tan tee Pinksterfest.

9. Bikasi wan bigi doro hopo gi mi, en wan bigi wrokoplesi; ma vyand de foeloe toe, disi de wroko mi tegen.

10. We, te Timoteus kom, oen moese zorgoe vo dati, vo a kan de nanga oenoe sondro frede; bikasi hem de wroko da wroko vo Masra, so srefi leki mi.

11. No wan soema moese ver-
agte hem. Ma nanga vreede oen
moese potti hem na pasi, vo a kan
kem na mi; bikasi mi de wakti
hem nanga dem (tra) brara.

12. Ma vo brara Apolo oen
moe sabi, mi ben begi hem toe-
moesi, vo a kom na oenoe nanga
dem brara, ma, a no ben wani
kweti kweti vo kom nojaso; ma
so hesi da tem sa permiteri hem,
a sa kom.

13. Oen wakti! holi bribi! habi
manhatti! holi oen srefi trangs!

14. En alasani, disi oen doe,
oen moese doe nanga lobbi!

15. Ma mi vermane oen, mi
brara! (oen srefi sabi da hoso
vo Stefanus, fa dem de dem fosi
bribisoema na Akajakondre, en
dem ben gi dem srefi abra, vo
dini dem Santawan);

16. We, oen srefi moe saka
toe na so soema ondro, en na
ala dem, disi de helpi wi, wro-
ko nanga wi.

17. Ma plisiri vo troe, disi
Stefanas en Fortunatus en Aka-
ikus ben kom na mi; bikasi di
mi no ben kan habi oenoe, tog
mi ben habi dem.

18. Bikasi dem ben troostoe
mi geest, en di vo oenoe toe.
We, oen moese sabi da boen,
disi so soema doe oenoe.

19. Dem gemeente vo Asia
seni oen odi. Akwila en Priscila
seni oen bigi odi na ini Masra;
so srefi da gemeente, disi de na
dem hoso.

20. Ala brara seni oen odi:
Taki odi makandra nanga da
santa bosi!

21. Mi, Paulus, seni oen odi,
(mi skrif dat) nanga mi eigen
han.

22. Efi wan soema no lobbi
Masra Jesus Kristus, hem moese
de Anatema, Maranata! (wan
vervloektoe soema).

23. Da gnade vo Masra Jesus
Kristus moese de nanga oenoe!

24. Da lobbi vo mi de nanga
oen alamal na ini Kristus Jesus!
Amen.

Dati de da fosi briji, disi
(Apostel Paulus) ben skrif gi
dem bribisoema na Korint, ala
di a ben de na Filippi, en a seni
hem gi dem nanga Stefanus en
Fortunatus en Akaikus en Timo-
teus.

Da tweede briji vo Apostel Paulus gi da gemeente na Korint.

Kap. 1.

*Vo da troostoe, disi Paulus ben finni
na ini ala hem pina.*

Paulus, wan Apostel vo
Jesus Kristus, nanga wani vo

Gado, en brara Timoteus, gi da
gemeente vo Gado na Korint, en
gi ala dem Santawan, disi de na
heeli Akajakondre:

2. Gnade moese de nanga
oenoe, en vreede vo Gado,
X 2

wi tata, en vo Masra Jesus Kristus!

3. Grantangi vo Gado, da ta-ta vo wi Masra Jesus Kristus, da tata, disi habi sarihatti vo wi, en da Gado vo ala troostoe,

4. Disi de troostoe wi na ini ala wi verdriti, vo nanga da srefi troostoe, disi Gado ben troostoe wi, wi kan troostoe dem soema toe, disi de na ini ala soortoe verdriti.

5. Bikasi so leki wi habi foeloe pina vo Kristus hede, so srefi Kristus de meki wi finni foeloe troostoe toe.

6. We, efi wi de na pina, dan a de vo oenoe troostoe en zaligheid; en dati de kom na krin, efi oen holi doro nanga pasiensi na ini da srefi pina, disi wi toe de pina; so srefi efi wi finni troostoe, a de vo oenoe troostoe toe, en vo oen zaligheid.

7. En wi habi wan vaste hoop vo oenoe, di wi sabi, so leki oen ben kisi hafoe vo da pina (vo wi), so oen sa kisi hafoe toe vo da troostoe.

8. Bikasi, oen brara! wi wani, oen moese sabi da pina, disi ben kom wi abra na Asia, en disi ben hebi na wi toemoesi pasamarki, a ben moro wi kragti, en wi ben twyfle, efi wi sa holi liebi.

9. Troe, wi srefi ben taki kaba na ini wihatti, wi moese dede; bikasi wi no ben wani potti wi vertrouw na wi srefi, ma na Gado, disi dc wieki dedesoema.

10. We, hem ben verloesoe poeloe wi na ini so wan bigi dede, en aladei a de verloesoe wi jete; en wi vertrouw hem toe, hem sa verloesoe wi moro,

11. Efi oenoe de helpi wi toe nanga oen begi; en da so da boen, disi wi ben finni vo so meni soema begi hede, sa meki foeloe soemà taki tangi toe vo wi hede.

12. Bikasi dati da wi boen nem, disi wi konsensi de gi wi getuigenis, tati nanga krin hatti en opregti fasi, so leki Gado lobbi, wi ben liebi en waka na kondre, en vooral na oenoe mindri, no nanga liebisoema koni, ma nanga da gnade vo Gado.

13. Bikasi wi no de skrif wan trasani gi oenoe, boiti sani disi oen ben lesi en sabi kaba; en mi hoop, oen sa sabi dati alatem, so leki oen sabi wi toe kaba pikinso.

14. Bikasi wi de oenoe plisiri, en oenoe de wi plisiri na da dei vo Masra Jesus.

15. Nanga da vertrouw mi ben wani kom na oen tra dei kaba, vo oen kisi wan njoe gnade ageen.

16. Bikasi oenoe foto mi ben wani pasa doro, go na Macedonia; en komoto na Macedonia mi ben wani kom na oenoe ageen, vo oen srefi potti mi na pasi vo go na Judea.

17. Ma di mi ben pramisi dati, somtem mi ben prefoeroe soso? Ofoe somtem mi pramisi sani, so leki mi pori skin wani? somtem

mi ja ja, en mi no no de wan-fasi?

18. No, Gado de getrouw, hem sabi, da woord vo wi, disi wi ben leri oenoe, no ben de leki ja en no.

19. Bikasi da pikien vo Gado, Jesus Kristus, disi wi ben preki gi oenoe, mi en Silvanus en Timoteus, no ben de ja en no; ma ja wawan ben de na hem ini.

20. Bikasi ala dem pramisi vo Gado de ja na ini Kristus, en dem de Amen na hem ini, vo Gado moe kisi glori vo wi hede.

21. Bikasi da soema, disi de meki wi nanga oenoe kom tranga na ini Kristus, en disi ben salvoe wi, dati da Gado;

22. Disi ben gi wi da zegel-marki toe, en disi ben gi wi da geest na ini wi hatti, leki wan pand.

23. Ma mi teki mi ziel, mi kali Gado vo getuige, dati mi no ben kom na Korint jete, wawan vo mi holi pasiensi jete nanga oenoe.

24. No vo taki, wi wani de masra vo da bribi vo oenoe; no, wi de helpi oen wawan, vo oen kisi moro plisiri; bikasi oen de na ini bribi.

Kap. 2.

Dem moese teki da soema baka, disi habi berouw vo hem xondoe. Da Evangelium de winni alapee.

Ma mi ben pramisi so na ini mi hatti, dati mi no wani kom na oenoe ageen nanga sari.

2. Bikasi efi mi meki oenoe kom na sari, hoe tra soema sa de, disi troostoe mi, boiti da srefiwan, disi mi ben meki a kom na sari?

3. Vo dati hede mi ben skrifi dasani gi oenoe, di mi no wani, te mi srefi kom, mi moese sari vo dem soema, disi de fiti, mi habi plisiri vo dem; en mi habi plisiri vo dem; en mi habi da vertrouw vo oen alamat, dati da plisiri vo mi sa de da plisiri vo oen alamat.

4. Bikasi nanga bigi sari en hebi na hatti mi ben skrifi gi oenoe, en nanga foeloe watra na hai; no vo oenoe moese kom na sari, ma vo oen kom sabi na lobbi, disi mi lobbi oen so tranga.

5. Ma efi wan soema ben meki trawan kisi sari, a no ben meki mi wawan kisi da sari, ma — (mi no wani potti toemoesi na hem tapo), pikinmoro oen alamat.

6. Ma a nofo now vo da soema, disi foeloe soema ben strafoe hem so.

7. Now oen kan gi hem pardon, troostoe hem baka, vo da toemoesi bigi sari no kom moro hem krin krin.

8. Vo da hede mi begi oenoe, vo oen meki hem kan si da lobbi vo oen.

9. Bikasi vo dati hede mi ben skrifi gi oenoe, vo mi si, efi nanga oen heeli hatti oen de gehoorzam na ala fasi.

10. We, da soema, disi oenoe gi pardon vo wansani, mi gi

hem toe; bikasi mi srefi toe, efi mi ben gi wan soema pardon vo wansani, mi ben gi hem pardon vo oenoe hede, na plesi vo Kristus;

11. Vo Satan no moe winni wansani na wi tapo. Bikasi wi sabi heel boen, sani de na ini hem hatti.

12. Di mi kom na Troas (tra-dei), vo preki da Evangelium vo Kristus, en wan doro hopo toe gi mi vo Masra;

13. Tog mi no ben habi reeste na ini mi ziel, di mi no ben finni mi brara Titus; ma mi taki dem adjosi, en so mi teki pasi, go na Macedonia.

14. Ma grantangi vo Gado, disi de meki wi winni alatem nanga Kristus; en a meki wi panja da sabi vo hem na alapee, leki wan switi smeri.

15. Bikasi na Gado fesi wi de wan switi smeri vo Kristus, so wel na mindri vo dem soema, disi finni da zaligheid, leki na mindri vo dem, disi go lasi.

16. Vo *dem* wi de wan smeri vo dede, disi de meki *dem* dede; en vo *dem* trawan wi de wan smeri vo liebi, disi de meki *dem* liebi. Ma hoesoema sa bekwaam vo dati?

17. Bikasi wi no de so leki foeloe soema, disi de drai da woord vo Gado; ma nanga opregti fasi, leki wi ben kisi hem na Gado srefi, so wi de taki hem na Gado fesi, na ini Kristus.

Kap. 3.

Da preki vo da Evangelium de vroko moro tranga, leki di vo da wet.

Hoefasi? wi bigin ageen, vo prye wi srefi? Ofoe somtem wi habi vanoodoe, leki somtrawan, vo soema skrifi bri fi gi oenoe, prye wi? ofoe vo oenoe skrifi bri fi gi trawan, prye wi?

2. No, oen srefi de wi bri fi, disi skrifi na ini wi hatti, en disi ala soema kan sabi en lesi.

3. Bikasi oen kom openbar kaba, fa oen de wan bri fi vo Kristus, disi hem ben meki wi skrifi, no nanga ink, ma nanga da geest vo da liebi Gado; no na ini stoon-lei, ma na ini safoe lei vo soema hatti.

4. Da vertrouw wi habi na Gado vo Kristus hede.

5. No vo taki, wi de bekwaam vo wi srefi, vo prakticeri wansani nanga wi eigen tranga; no, da bekwaam, disi wi habi, de vo Gado.

6. Hem srefi ben meki wi bekwaam toe, vo wi kom dinaar vo da Njoe Testament, no vo da letre wawan, ma vo da geest. Bikasi da letre wawan de kili, ma da geest de gi liebi.

7. We, efi da dienst, disi ben tjari dede kom, en disi *dem* ben koti nanga letre na ini stoon, ben habi so wan glori, dati *dem* pikien vo Israel no ben kan loekoe Moses na ini hem fesi, vo da glori hede, disi ben de na ini hem fesi, en tog da glori ben de vo kaba;

8. Fa da dienst vo da geest no sa habi moro bigi glori dan?

9. Bikasi efi da dienst, disi de preki verdoemenis, ben habi glori, dan da dienst, disi de preki geregtheid, habi toemoesi moro bigi glori.

10. En dati de meki dasani, disi ben de wan glorisani, no de wan glorisani moro, vo da toe-moesi bigi glori hede.

11. Bikasi efi dasani, disi ben de vo wan sjatoe tem, ben habi glori, hoe moro bigi glori dasani moese habi, disi sa tan alatem.

12. We, di wi habi so wan hoop, vo da hede wi de taki vry, sondro frede:

13. En wi no doe leki Moses, disi ben tapo hem fesi nanga wan klosi, vo dem pikien vo Israel no moe loekoe so tranga na da kaba vo dasani, disi ben moese kaba.

14. Ma dem hatti en membre ben kom tranga. Bikasi tee tidei da srefi klosi tan tapo da ouroe Testament gi dem, alatem te dem lesi hem; da klosi no komopo jete, bikasi Kristus wan kan poeloe hem;

15. Ma tee tidei srefi, te dem lesi Moses, da klosi de hanga tapo dem hatti.

16. Ma te dem sa bekeere kom na Masra, dan da klosi sa komopo.

17. Bikasi Masra de da geest; en dapee da geest vo Masra de, na dapee soema de vry.

18. Ma wi alamat, di wi de loekoe so krin na ini da glori vo

Masra, leki na ini wan spiegli, sondro wansani de tapo wi fesi; wi srefi kom verandre toe, kisi da srefi fasi, en *wan* glori na baka trawan, nanga wroko vo da jeje vo Masra.

Kap. 4.

Da Evangelium de gi wi tranga, vo doro alasani.

We, di wi de na so wan dienst, vo da hede, so leki wi ben kisi da gnade, wi no kom weri;

2. Ma wi no bemoeje toe nanga dem kibri sjemsani, en wi no habi wroko nanga ogri triki, wi no drai da woord vo Gado toe; ma wi bekenti da waarheit vry, meki ala soema konsiensi kan sabi wi, fa wi de na fesi vo Gado.

3. Ma efi da Evangelium vo wi de dangra soema, dan a dangra dem, disi de go lasi.

4. Dati da dem, disi no bribi, disi da Gado vo disi grontapo ben blinde dem hatti en membre, vo dem no kan si da krin letti vo da glori Evangelium vo Kris-tus, disi de da printje vo Gado.

5. Bikasi wi no de preki wi srefi, ma vo Kristus Jesus (wi de preki) taki, hem de Masra; en vo wi srefi (wi taki,) wi de oenoek negtii, vo Jesus hede.

6. Bikasi da Gado, disi ben meki da letti hopo skyn na ini doengroe, hem ben letti wan lampoe na ini wi hatti, meki wi letti gi trawan, vo dem kom sabi da glori vo Gado na ini da perzon vo Jesus Kristus.

18. Mi danki mi Gado, disi ben kibri na ini hem hatti, sa mi de taki nanga vreemde tongo, kom na krin; a sa fadom nanga moro leki oen alamat.

19. Ma tog na da gemeente fesi liever mi sa taki feisi woord nomo, disi soema kan verstaan, meki mi kan leri trawan toe, leki mi taki tiendoezend woord nanga vreemde tongo.

20. Oen brara! na ini da reti sabi oen no moese tron leki pikien! ma vo sabi ogri, oen moese tan leki pikien; ma na ini da reti sabi, oen moese kom be-kwaam doro doro.

21. Na ini da wet wi de lesi: Mi sa meki soema, disi habi vreemde tongo en tra taal, kom taki nanga disi piple; en tog nanga ala dati dem on sa jeri mi, so Masra de taki.

22. We, dem vreemde tongo de vo wan marki, no vo dem bribisoema, ma vo dem, disi no bri bi; ma vo taki na profetifasi, dati no de vo dem, disi no bri bi, ma vo dem bribisoema.

23. We, efi now da heeli gemeente kom makandra na wan plesi, en dem alamat taki vreemde tongo; efi dan soema kom na ini, disi no verstaan dasani, ofoe disi no bri bi: dem no sa taki, oen de lau?

24. Ma, efi dem alamat taki na profetifasi, en dan wan soe ma kom na ini, disi no bri bi, ofoe disi no sabi noti jete, dan dem alamat sa overtuige hem, en dem alamat sa sori hem, fa hem de jete.

25. En da so demsani, disi

ben kibri na ini hem hatti, sa kom na krin; a sa fadom nanga fesi na gron, anbegi Gado, en a sa bekenti, taki, Gado de na oen mindri troe troe.

26. We, fa oen moe doe now, oen brara? Te oen kom makandra, somtem wan vo oen habi wan psalm vo singi; wan trawan habi vo gi wan leri; wan trawan habi wan vreemde tongo; wan trawan habi wan openbaring; wan trawan sabi vo poeloe wan tori krin gi trawan. We, meki alasani waka so, vo trawan ziel finni boen nanga dati!

27. Efi soema de, disi de taki vreemde tongo, meki toe soema doe dati, ofoe dri nomo, wan na trawan baka; en wan moese poeloe da taki krin gi dem trawan.

28. En efi no wan soema de, disi kan poeloe da taki krin, dan da trawan no moese taki na da gemeente fesi; ma vo hem srefi en na Gado fesi a kan taki en begi.

29. Dem profet kan taki toe ofoe dri; ma dem trawan moese potti membre en ondersoekoe.

30. Ma efi wan trawan, disi sidom dapee, kisi wan openbaring, dan a moese tan so langa, tee da fosiwakaba vo taki.

31. Bikasi oen alamat kan taki oen profetitori, ma wan na trawan baka, vo dem alamat leri sani, en vo dem alamat kisi wan vermane.

32. Tog dem geest vo dem profet onderdaniki dem profet.

33. Bikasi Gado no de wan Gado vo broejafasi, ma vo vrede, so leki a de sori hem srefi na ini ala gemeente vo dem Santawan.

34. Dem oeman vo oenoe no moese taki na ini dem gemeente; bikasi dem no habi pasi vo taki, ma dem moese onderdaniki; so da wet de taki toe.

35. En efi dem wani leri wansi, meki dem haksi dem manna hoso; bikasi a no sori mooi vo oeman, efi dem taki na ini gemeente.

36. Hoefasi, da oenoe ben tjari da woord vo Gado kom? Ofoe somtem a kom na oenoe wawan?

37. Efi wan soema denke, hem de wan profet, hem habi da geest, da soema moese sabi, taki, demsani disi mi de skrifi gi oenoe, de gebod vo Masra srefi.

38. Ma efi wan soema no begreipe dati, meki a no begreipe!

39. Vo da hede, oen brara! soekoe, vo oen kan taki profetitori; ma oen no moese beletti dati toe, vo taki vreemde tongo.

40. Meki alasani waka nanga respeki en ordenlik!

Kap. 15.

Vo da opstaan vo dem dedesoema.

Ma, oen brara! mi membre oen da Evangelium baka, disi mi ben preki gi oenoe, disi oen ben teki toe, en disi oen tan na ini;

2. Disi de meki oen zalig toe, efi oen holi hem so troe, leki mi ben preki hem gi oen; en efi oen no ben teki da bri bi vo soso.

3. Bikasi dasani, disi mi srefi ben kisi toe, dati vooral mi ben preki gi oen: Kristus ben dede vo wi zondoe hede, so leki dem boekoe ben taki;

4. En dem ben beri hem, en a ben hopo baka di vo dri dei, so leki dem boekoe ben taki;

5. En Kefas ben si hem, en na baka dem twalf (Apostel).

6. Na baka moro leki feifi-hondro brara ben si hem na wantron; dem meeste vo dem de na liebi jete, ma som go slibi kaba.

7. Na baka Jakobus kom si hem toe; en so ala dem tra Apostel.

8. Na baka vo dem alamal mi toe kom si hem, mi, di de leki wan pikien, disi gebore, bifo hem tem ben kisi;

9. Bikasi mi de da moro slegti-wan na mindri dem Apostel; mi no waarti, vo dem kali mi wan Apostel, vo di mi ben vervolge da gemeente vo Gado;

10. Ma nanga da gnade vo Gado mi de da soema, di mi de; en da gnade vo hem, disi hem ben sori mi, no ben de vo soso; bikasi mi ben wroko moro foeloe; leki dem alamal; ma no mi srefi (ben doe dati), ma da gnade vo Gado, disi de nanga mi.

11. Ma dati de da srefi, efi da mi, ofoe da dem; da so wi de preki, en da so oen ben bri bi.

12. We, efi now wi preki vo Kristus, taki, a hopo baka na dede, fa som vo oenoe kan taki dan, dem dedesoema no hopo baka?

13. Efi dem dedesoema no hopo baka, dan Kristus no ben hopo baka toe.

14. Ma efi Kristus no hopo baka, dan da preki vo wi de wan sososani, en dan da briki vo oenoe de wan sososani toe.

15. En dan wi sa tan leki falsi getuige vo Gado, di wi ben betuige vo Gado, taki, hem ben wieki Kristus baka, disi hem no ben wieki baka; (mi taki), efi a de so troe, efi dem dedesoema no hopo baka.

16. Bikasi efi dem (tra) dedesoema no hopo baka, dan Kristus no ben hopo baka toe.

17. En efi Kristus no ben hopo baka, dan da briki vo oenoe de wan sososani; dan oenoe de na ini oen zondoe jete.

18. Dan dem soema lasi toe, disi ben go sibli na ini Kristus.

19. Efi vo disi liebi wawan wi de hoopoe vo Kristus, dan wi de moro mofina, leki ala tra soema.

20. Ma now Kristus hopo baka na dede troe, en so hem ben kom da fesiman vo ala dem, disi ben go sibli.

21. Bikasi so leki *wan* soema ben tjari da dede kom, so srefi *wan* soema ben tjari da hopo baka na dede kom. .

22. En so leki na ini Adam dem alamal dede, so srefi na ini Kris-tus dem alamal kisi liebi baka.

23. Ma ibriwan na hem reti lo. Da fosiwan da Kristus. Na baka dem, disi de vo Kristus, te hem kom baka.

24. En dan da kaba sa kom, te hem gi da koningkondre abra kaba na Gado, da tata; te hem meki ala masrafasi en magti en tranga tron noti kaba.

25. Bikasi hem moese regee-re, tee hem potti ala hem vyand lidom na ondro hem foetoe.

26. Da laatste vyand, disi sa lasi hem tranga, dati de da dede.

27. Bikasi da tata potti alasani na ondro hem (pikien) foetoe. Ma, efi hem taki, hem ben potti alasani na hem ondro, dan tog a de na krin, hem wawan no de na ini, disi ben potti alasani na hem ondro.

28. Ma te alasani onderdaniki hem, dan da pikien srefi sa go na hem (tata) ondro, disi ben potti alasani na hem ondro, vo Gado moese de alasani na alafasi.

29. Ma efi troe troe dem dedesoema no hopo baka, sani *dem* sa doe dan, disi de teki doop na dem dedesoema grebi tapo? Vo sani hede dem teki doop dan na dem dedesoema grebi tapo?

30. En vo sani hede wi srefi toe de na gevaar ibri joeroe?

31. Mi teki da boen nem, disi wi habi na ini Kristus Jesus, wi Masra, (mi taki gi oen,) mi dede aladei.

32. Di mi ben feti na Efesus nanga dem kiasi meti na soemafasi, sani dati helpi mi dan, efi dem dedesoema no hopo baka? Dan meki wi njam en dringi; bikasi tamari wi dede kaba!

33. No kori oen srefi! Ogni taki taki de pori boen maniri.

34. Wieki hopo opregti, en no doe zondoe! bikasi som soe-ma no sabi wansani vo Gado; da wan sjem vo oenoe, disi mi moese taki dati.

35. Ma somtem wan soema sa taki: Na hoefasi dem dede-soema sa hopo baka? En nanga hoe soortoe skin dem sa kom?

36. Joe lauman! dasani disi joe sai, no sa kisi liehi, efi a no dede bifosi.

37. En dasani, disi joe sai, dati no de da skin jete, disi sa kom; ma a de wan soso siri wan-wan, somtem areisi, ofoe wan tra soortoe.

38. Ma Gado de gi hem wan skin, so leki hem wani; en na ibriwan siri a de gi hem eigen skin.

39. Ala meti vo skin no de da srefi meti; ma da meti vo soe-ma de wan tra fasi, leki di vo kow en vo skaap; fisimeti de wan tra fasi ageen, en fowlometi de wan tra fasi ageen.

40. So srefi, skin vo hemel de, en skin vo grontapo de; ma di vo hemel habi wan tra glori, en di vo grontapo habi wan tra glori ageen.

41. Zon habi wan tra skyn, moen habi wan tra skyn, dem star habi wan tra skyn; en dem star srefi habi differenti skyn ageen.

42. We, so srefi da hopo baka na dede sa de toe. Dem sai da skin vo a pori, ma a sa hopo baka so, vo a no kan pori moro;

43. Wan slegtisani dem sai, ma a sa hopo baka nanga glori;

wan zwakesani dem sai, ma a hopo baka nanga kragti:

44. Wan naturfasi skin dem sai, ma wan geestfasi skin sa hopo baka. Bikasi wan skin de, disi habi naturfasi, en wan skin de, disi habi geestfasi.

45. So srefi boekoe taki toe: Da fosi soema, Adam, Gado ben meki vo wan liebi ziel; ma da laatste Adam a ben meki vo wan geest, disi de gi soema liebi.

46. Ma da geestfasi no ben de da fosisani; da naturfasi ben de fosi, na baka da geestfasi ben kom.

47. Da fosi soema ben de vo doti, en a habi grontapofasi; ma da tweede soema de da Masra vo hemel.

48. Da fasi, disi di vo grontapo ben habi, da srefi fasi ala soema vo grontapo habi toe; en da fasi, disi di vo hemel habi, da srefi fasi ala dem trawan vo hemel sa habi toe.

49. So leki wi ben tjari da printje vo da grontaposoema; so srefi wi sa tjari da printje toe vo di vo hemel.

50. Ma dati mi taki, oen bra-ra! skin en broedoe no kan kom ersgenaam vo Gadokondre, en sani, disi de go pori, no kan kom, dapee sani no pori.

51. Loekoe, mi de taki wan kibritori gi oen: Wi ala no sa go slibi, ma wi alamat sa ver-andre;

52. Na wan bro, en na wan moment, te da laatste trompet sa bari. Bikasi dem sa jeri da

trompet, en dem dedesoema sa hopo so, vo dem no kan pori moro; en wi sa kom verandre.

53. Bikasi da skin dia, disi de vo go pori, moese kisi da fasi, vo a no kan pori; en da skin dia, disi de vo go dede, moese kisi da fasi, vo a no kan dede.

54. En te da skin dia, disi de vo go pori, kisi da fasi kaba, vo a no kan pori; en te da skin dia, disi de vo go dede, kisi da fasi kaba, vo a no kan dede; dan da woord sa kom reti, disi skrif na boekoe:

55. Da winnimman swalí da dede. We, joe dedel hoepee joe maka de? Joe hel! hoesani joe winni?

56. Da maka vo dede, dati de da zondoe; en da tranga vo zondoe, dati de da wet.

57. Ma grantangi vo Gado, disi hem meki wi winni alasani nanga wi Masra Jesus Kristus!

58. Vo da hede, oen lobbi brara vo mi! holi doro, no sekí! en soekoe, vo oen kom moro bekwaam alatem na ini da wroko vo Masra, di oen sabi, da wroko vo oen na ini Masra no de vo soso.

Kap. 16.

Vo helpi dem poti brara na Jerusalem. Besluit vo da brifi.

So leki mi ben taki gi dem gemeente na Galaciakondre, dem moese piki moni makandra vo dem (poti) Santawan, so srefi oenoe moese doe toe.

2. Ibri fosi dei vo wieki ibriwan vo oenoe moe potti som moni na sei, spare makandra, so meni leki hem kan, vo oen no ha vo piki da moni fosi, te mi kom kaba.

3. Ma te mi kom, dan mi sa teki dem soema, - disi oenoe sa sori mi na ini oen brifi leki bekwaam soema; en mi sa seni dem, vo tjari oen presenti go na Jerusalem.

4. En efi a de so meni, efi a waarti vo da moeiti, vo mi srefi go toe, dan dem sa go nanga mi.

5. Ma mi sa kom na oenoe, te mi waka Macedonia doro kabba; (bikasi Macedonia mi sa waka doro).

6. Mi denke, mi sa tan pikinso nanga oenoe, somtem da heeli koureeetem; vo (bakatem) oen kan potti mi na da pasi, dapee mi sa go.

7. Bikasi vo di djoesnoe, alwasi mi de pasa oen klosibei, mi no wani kom loekoe oenoe; ma mi hoopoe vo tan wan piesi tem nanga oenoe, efi Masra sa gi mi pasi.

8. Ma na Efesus mi sa tan tee Pinksterfest.

9. Bikasi wan bigi doro hopogi mi, en wan bigi wrokoplesi; ma vyand de foeloe toe, disi de wroko mi tegen.

10. We, te Timoteus kom, oen moese zorgoe vo dati, vo a kan de nanga oenoe sondro frede; bikasi hem de wroko da wroko vo Masra, so srefi leki mi.

11. No wan soema moese ver-
agte hem. Ma nanga vreede oen
moese potti hem na pasi, vo a kan
hem na mi; bikasi mi de wakti
hem nanga dem (tra) brara.
12. Ma vo brara Apolo oen
moe sabi, mi hen begi hem toe-
moesi, vo a kom na oenoe nanga
dem brara, ma a no ben wani
kweti kweti vo kom nojaso; ma
so hesi da tem sa permiteri hem,
a sa kom.
13. Oen wakti! holi bribi! habi
manhatti! holi oen srefi tranga!
14. En alasani, disi oen doe,
oen moese doe nanga lobbi!
15. Ma mi vermane oen, mi
brara! (oen srefi sabi da hoso
vo Stefanus, fa dem de dem fosi
bribisoema na Akajakondre, en
dem ben gi dem srefi abra, vo
dini dem Santawan);
16. We, oen srefi moe saka
toe na so soema ondro, en na
ala dem, disi de helpi wi, wro-
ko nanga wi.
17. Ma plisiri vo troe, disi
Stefanas en Fortunatus en Aka-
ikus ben kom na mi; bikasi di
mi no ben kan habi oenoe, tog
mi ben habi dem.
18. Bikasi dem ben troostoe
mi geest, en di vo oenoe toe.
We, oen moese sabi da boen,
disi so soema doe oenoe.
19. Dem gemeente vo Asia
seni oen odi. Akwila en Priscila
seni oen bigi odi na ini Masra;
so srefi da gemeente, disi de na
dem hoso.
20. Ala brara seni oen odi:
Taki odi makandra nanga da
santa bosi!
21. Mi, Paulus, seni oen odi,
(mi skrif dat) nanga mi eigen
han.
22. Efi wan soema no lobbi
Masra Jesus Kristus, hem moese
de Anatema, Maranata! (wan
vervloektoe soema).
23. Da gnade vo Masra Jesus
Kristus moese de nanga oenoe!
24. Da lobbi vo mi de nanga
oen alamal na ini Kristus Jesus!
Amen.
- Dati de da fosi briji, disi
(Apostel Paulus) ben skrif gi
dem bribisoema na Korint, ala
di a ben de na Filippi, en a seni
hem gi dem nanga Stefanus en
Fortunatus en Akaikus en Timo-
teus.

Da tweede briji vo Apostel Paulus gi da gemeente na Korint.

Kap. 1.

*Vo da troostoe, disi Paulus ben finni
na ini ala hem pina.*

Paulus, wan Apostel vo
Jesus Kristus, nanga wani vo

Gado, en brara Timoteus, gi da
gemeente vo Gado na Korint, en
gi ala dem Santawan, disi de na
heeli Akajakondre:

2. Gnade moese de nanga
oenoe, en vreede vo Gado,

X 2

wi tata, en vo Masra Jesus Kristus!

3. Grantangi vo Gado, da tata vo wi Masra Jesus Kristus, da tata, disi habi sarihatti vo wi, en da Gado vo ala troostoe,

4. Disi de troostoe wi na ini ala wi verdriti, vo nanga da srefi troostoe, disi Gado ben troostoe wi, wi kan troostoe dem soema toe, disi de na ini ala soortoe verdriti.

5. Bikasi so leki wi habi foeloe pina vo Kristus hede, so srefi Kristus de meki wi finni foeloe troostoe toe.

6. We, efi wi de na pina, dan a de vo oenoe troostoe en zaligheid; en dati de kom na krin, efi oen holi doro nanga pasiensi na ini da srefi pina, disi wi toe de pina; so srefi efi wi finni troostoe, a de vo oenoe troostoe toe, en vo oen zaligheid.

7. En wi habi wan vaste hoop vo oenoe, di wi sabi, so leki oen ben kisi hafroe vo da pina (vo wi), so oen sa kisi hafroe toe vo da troostoe.

8. Bikasi, oen brara! wi wani, oen moese sabi da pina, disi ben kom wi abra na Asia, en disi ben hebi na wi toemoesi pasamarki, a ben moro wi kragti, en wi ben twyfle, efi wi sa holi liebi.

9. Troe, wi srefi ben taki kaba na ini wihatti, wi moese dede; bikasi wi no ben wani potti wi vertrouw na wi srefi, ma na Gado, disi de wieki dedesoema.

10. We, hem ben verloesoe poeloe wi na ini so wan bigi dede, en aladei a de verloesoe wijete; en wi vertrouw hem toe, hem sa verloesoe wi moro,

11. Efi oenoe de helpi wi toe nanga oen begi; en da so da boen, disi wi ben finni vo so meni soema begi hede, sa meki foeloe soemà taki tangi toe vo wi hede.

12. Bikasi dati da wi boen nem, disi wi konsensi de gi wi getuigenis, tati nanga krin hatti en opregti fasi, so leki Gado lobbi, wi ben liebi en waka na kondre, en vooral na oenoe mindri, no nanga liebisoema koni, ma nanga da gnade vo Gado.

13. Bikasi wi no de skrifi wan trasani gi oenoe, boiti sani disi oen ben lesi en sabi kaba; en mi hoop, oen sa sabi dati alatem, so leki oen sabi wi toe kaba pikinso.

14. Bikasi wi de oenoe plisiri, en oenoe de wi plisiri na da dei vo Masra Jesus.

15. Nanga da vertrouw mi ben wani kom na oen tra dei kaba, vo oen kisi wan njoe gnade ageen.

16. Bikasi oenoe foto mi ben wani pasa doro, go na Macedonia; en komoto na Macedonia mi ben wani kom na oenoe ageen, vo oen srefi potti mi na pasi vo go na Judea.

17. Ma di mi ben pramisi dati, somtem mi ben prefoeroe soso? Ofoe somtem mi pramisi sani, so leki mi pori skin wani? somtem

mi ja ja, en mi no no de wan-fasi?

18. No, Gado de getrouw, hem sabi, da woord vo wi, disi wi ben leri oenoe, no ben de leki *ja* en *no*.

19. Bikasi da pikien vo Gado, Jesus Kristus, disi wi ben preki gi oenoe, mi en Silvanus en Timoteus, no ben de *ja* en *no*; ma *ja* wawan ben de na hem ini.

20. Bikasi ala dem pramisi vo Gado de *ja* na ini Kristus, en dem de *Amen* na hem ini, vo Gado moe kisi glori vo wi hede.

21. Bikasi da soema, disi de meki wi nanga oenoe kom tranga na ini Kristus, en disi ben salvoe wi, dati da Gado;

22. Disi ben gi wi da zegel-marki toe, en disi ben gi wi da geest na ini wi hatti, leki wan pand.

23. Ma mi teki mi ziel, mi kali Gado vo getuige, dati mi no ben kom na Korint jete, wawan vo mi holi pasiensi jete nanga oenoe.

24. No vo taki, wi wani de masra vo da bribi vo oenoe; no, wi de helpi oen wawan, vo oen kisi moro plisiri; bikasi oen de na ini bribi.

Kap. 2.

Dem moese leki da soema baka, disi habi beronvo hem zondoe. Da Evangelium de winni alapee.

Ma mi ben pramisi so na ini mi hatti, dati mi no wani kom na oenoe ageen nanga sari.

2. Bikasi efi mi meki oenoe kom na sari, hoe tra soema sa de, disi troostoe mi, boiti da srefiwan, disi mi ben meki a kom na sari?

3. Vo dati hede mi ben skrifi dasani gi oenoe, di mi no wani, te mi srefi kom, mi moese sari vo dem soema, disi de fiti, mi habi plisiri vo dem; en mi habi plisiri vo dem; en mi habi da vertrouw vo oen alamal, dati da plisiri vo mi sa de da plisiri vo oen alamal.

4. Bikasi nanga bigi sari en hebi na hatti mi ben skrifi gi oenoe, en nanga foeloe watra na hai; no vo oenoe moese kom na sari, ma vo oen kom sabi na lobbi, disi mi lobbi oen so tranga.

5. Ma efi wan soema ben meki trawan kisi sari, a no ben meki mi wawan kisi da sari, ma — (mi no wani potti toemoesi na hem tapo), pikinmoro oen alamal.

6. Ma a nofo now vo da soema, disi foeloe soema ben strafoe hem so.

7. Now oen kan gi hem pardon, troostoe hem baka, vo da toemoesi bigi sari no kom moro hem krin krin.

8. Vo da hede mi begi oenoe, vo oen meki hem kan si da lobbi vo oen.

9. Bikasi vo dati hede mi ben skrifi gi oenoe, vo mi si, efi nanga oen heeli hatti oen de gehoorzam na ala fasi.

10. We, da soema, disi oenoe gi pardon vo wansani, mi gi

hem toe; bikasi mi srefi toe, efi mi ben gi wan soema pardon vo wansani, mi ben gi hem pardon vo oenoe hede, na plesi vo Kristus;

11. Vo Satan no moe winni wansani na wi tapo. Bikasi wi sabi heel boen, sani de na ini hem hatti.

12. Di mi kom na Troas (tra-dei), vo preki da Evangelium vo Kristus, en wan doro hopo toe gi mi vo Masra;

13. Tog mi no ben habi reest-te na ini mi ziel, di mi no ben finni mi brara Titus; ma mi taki dem adjosi, en so mi teki pasi, go na Macedonia.

14. Ma grantangi vo Gado, disi de meki wi winni alatem nanga Kristus; en a meki wi panja da sabi vo hem na alapee, leki wan switi smeri.

15. Bikasi na Gado fesi wi de wan switi smeri vo Kristus, so wel na mindri vo dem soema, disi finni da zaligheid, leki na mindri vo dem, disi go lasi.

16. Vo *dem* wi de wan smeri vo dede, disi de meki dem dede; en vo dem trawan wi de wan smeri vo liebi, disi de meki dem liebi. Ma hoesoema sa bekwaam vo dati?

17. Bikasi wi no de so leki foeloe soema, disi de drai da woord vo Gado; ma nanga opregti fas, leki wi ben kisi hem na Gado srefi, so wi de taki hem na Gado fesi, na ini Kristus.

Kap. 3.

Da preki vo da Evangelium de urokko moro tranga, leki di vo da wet.

Hoefasi? wi bigin ageen, vo prye wi srefi? Ofoe somtem wi habi vanoodoe, leki somtrawan, vo soema skrifi bri fi oenoe, prye wi? ofoe vo oenoe skrifi bri fi gi trawan, prye wi?

2. No, oen srefi de wi bri fi, disi skrifi na ini wi hatti, en disi ala soema kan sabi en lesi.

3. Bikasi oen kom openbar kaba, fa oen de wan bri fi vo Kristus, disi hem ben meki wi skrifi, no nanga ink, ma nanga da geest vo da liehi Gado; no na ini stoon-lei, ma na ini safoe lei vo soema hatti.

4. Da vertrouw wi habi na Gado vo Kristus hede.

5. No vo taki, wi de bekwaam vo wi srefi, vo prakticeri wansani nanga wi eigen tranga; no, da bekwaam, disi wi habi, de vo Gado.

6. Hem srefi ben meki wi bekwaam toe, vo wi kom dinaar vo da Njoe Testament, no vo da letre wawan, ma vo da geest. Bikasi da letre wawan de kili, ma da geest de gi liebi.

7. We, efi da dienst, disi ben tjari dede kom, en disi dem ben koti nanga letre na ini stoon, ben habi so wan glori, dati dem pikien vo Israel no ben kan loekoe Moses na ini hem fesi, vo da glori hede, disi ben de na ini hem fesi, en tog da glori ben de vo kaba;

8. Fa da dienst vo da geest no
sa habi moro bigi glori dan ?

9. Bikasi efi da dienst, disi
de preki verdoemenis, ben habi
glori, dan da dienst, disi de pre-
ki geregtigheid, habi toemoesi
moro bigi glori.

10. En dati de meki dasani,
disi ben de wan glorisani, no de
wan glorisani moro, vo da toe-
moesi bigi glori hede.

11. Bikasi efi dasani, disi ben
de vo wan sjatoe tem, ben habi
glori, hoe moro bigi glori dasani
moese habi, disi sa tan alatem.

12. We, di wi habi so wan
hoop, vo da hede wi de taki
vry, sondro frede.

13. En wi no doe leki Moses,
disi ben tapo hem fesi nanga wan
klosi, vo dem pikien vo Israel
no moe loekoe so tranga na da
kaba vo dasani, disi ben moese
kaba.

14. Ma dem hatti en membre
ben kom tranga. Bikasi tee tidei
da srefi klosi tan tapo da ouroe
Testament gi dem, alatem te
dem lesi hem; da klosi no ko-
mopo jete, bikasi Kristus wa-
wan kan poeloe hem;

15. Ma tee tidei srefi, te dem
lesi Moses, da klosi de hanga
tapo dem hatti.

16. Ma te dem sa bekeere
kom na Masra, dan da klosi sa
komopo.

17. Bikasi Masra de da geest;
en dapee da geest vo Masra de,
na dapee soema de vry.

18. Ma wi alamat, di wi de
loekoe so krin na ini da glori vo

Masra, leki na ini wan spiegli,
sondro wansani de tapo wi fesi;
wi srefi kom verandre toe, kisi
da srefi fasi, en *wan* glori na
baka trawan, nanga wroko vo
da jeje vo Masra.

Kap. 4.

*Da Evangelium de gi wi tranga, vo
doro alasani.*

We, di wi de na so wan
dienst, vo da hede, so leki wi
ben kisi da gnade, wi no kom
weri;

2. Ma wi no bemoeje toe nan-
ga dem kibri sjemsani, en wi no
habi wroko nanga ogri triki, wi
no drai da woord vo Gado toe;
ma wi bekenti da waarheit vry,
meki ala soema konsiensi kan sa-
bi wi, fa wi de na fesi vo Gado.

3. Ma efi da Evangelium vo
wi de dangra soema, dan a
dangra dem, disi de go lasi.

4. Dati da dem, disi no bribi,
disi da Gado vo disi grontapo
ben blinde dem hatti en membre,
vo dem no kan si da krin letti
vo da glori Evangelium vo Kris-
tus, disi de da printje vo Gado.

5. Bikasi wi no de preki wi
srefi, ma vo Kristus Jesus (wi
de preki) taki, hem de Masra;
en vo wi srefi (wi taki,) wi de
oenoe knegti, vo Jesus hede.

6. Bikasi da Gado, disi ben
meki da letti hopo skyn na ini
doengroe, hem ben letti wan
lampoe na ini wi hatti, meki wi
letti gi trawan, vo dem kom
sabi da glori vo Gado na ini da
perzon vo Jesus Kristus.

7. Ma wi de tjari da goedoe (soema) kisi wan njoe fasi dei (vo wi) na ini soso stoonpatoe, vo da toemoesi bigi tranga moese de vo Gado, en no vo wi srefi.

8. Dem de kwinsi wi na ala sei, ma tog wi no frede; wi kom verlegi, ma wi no lasi hatti.

9. Dem vervolge wi, ma Gado no verlate wi; dem hiti wi na gron, ma wi no dede.

10. Alatem wi de tjari da dede vo Masra Jesus zontoe na ini wi skin, vo da liebi vo Jesus moese kom openbar toe na ini wi skin.

11. Bikasi ala di wi liebi, dem de gi wi abra na dede alatem, vo Jesus hede, vo da liebi vo Jesus moese kom openbar toe na ini da skin vo wi, disi moese dede.

12. We, da so da dede de wroko na wi ini, ma da liebi na oenoe ini.

13. Ma di wi habi da srefi geest vo bri bi, so leki dem skrifi: Mi de bri bi, en vo da hede mi taki; so srefi wi de bri bi toe, en vo da hede wi taki toe;

14. Bikasi wi sabi, da srefi (Gado), disi ben wieki Masra Jesus na dede, sa wieki wi toe vo Jesus hede, en a sa potti wi nanga oenoe tanapoe na hem fesi.

15. Bikasi ala demsani de vo oenoe best hede, vo, nanga da taki tangi vo foeloe soema, da toemoesi bigi gnade moese meki da glori vo Gado kom moro bigi.

16. Vo da hede wi no kom weri; ma alwasi da dorosei-soe-ma vo wi go pori, tog da inisei

(soema) kisi wan njoe fasi dei vo dei.

17. Bikasi da pikin pina vo wi, disi de vo wan moment nomo, dati de wroko wan toemoesi moro bigi glori gi wi, disi satan teego;

18. Bikasi wi no de loekoe na sani, disi wi kan si, ma na sani, disi wi no kan si; bikasi demsani, disi wi kan si, de vo disitem; ma demsani, disi wi no kan si, de vo teego.

Kap. 5.

Vo da hangri, vo go na hoso, na hemel. Da apostelamt de wan bigi wroko. Alasani kom njoe njoe. Kristus verzoen wi zondoe.

Bikasi wi sabi, te da grontapohoso vo wi, da tenti, di wi de liebi na ini, sa go broko, wi habi wan gebouw vo Gado, wan hoso, disi no meki nanga han, ma disi de holi teego na ini hemel.

2. Bikasi na ini disi hoso wi de djem; en wi hangri, vo wi kan go weri da hoso vo wi, disi de vo hemel;

3. Dat taki, efi wi weri klositroe, efi dem no finni wi soso sondro klosi,

4. Bikasi so langa wi de liebi na ini disi hoso, wi de djeme en wi de nanga hebi; no vo taki, wi wensi vo poeloe wi klosi, ma vo weri da trawan na hem tapo, vo da liebi moese swalı da defiasi.

5. Ma Gado, disi ben meki wi bekwaam vo dati, hem ben gi wi da pand vo da geest toe.

6. Vo da hede wi de getroost alatem, alwasi wi sabi, ala di wi de na hoso na ini skin, wi de liebi na doro, no nanga Masra.

7. (Bikasi wi de liebi en waka na ini bri bi, sondro wi si dasani):

8. Ma tog wi de getroost, en wi hangri moro, vo verhuisi komoto na ini skin, vo de nanga Masra na hoso.

9. Vo da hede wi doe wi best toe, efi wi liebi na hoso, efi wi liebi na doro, vo hem kan habi plisiri nanga wi.

10. Bikasi wi alamat moese kom na krin na fesi vo da kroestestoeloe vo Kristus; vo ibri-wan ontvange dasani, disi hem ben doe, die a ben liebi na ini skin, efi da boen, efi da ogrí.

11. We, di wi sabi, Masra de vo frede, vo da hede wi soekoe vo overtuige soema, meki dem bri bi; Gado sabi wi krin krin, ma mi hoopoe, oenoe sa sabi wi toe na ini oen konsiensi.

12. Ma wi no wani prye wi srefi ageen na oen fesi; ma wi wani gi oenoe okasi, vo prodo nanga wi; vo oen habi wansani vo piki dem, disi de prodo nanga sani vo dorosei, en disi no de so na inihatti.

13. Bikasi efi wi habi toemoesi faja hatti, da vo Gado hede; ma efi wi hatti tan bedaare, da vo oenoe hede.

14. Bikasi da lobbi vo Kristus de spoore wi; en wi taki so: Efi wan soema ben dede vo ala soema, dan dem alamat dede.

15. En disi hem ben dede vo ala soema, dati de, vo dem soema, disi de liebi, no moese liebi vo dem srefi moro, ma vo **Hem**, disi ben dede en disi ben hopo baka vo dem hede.

16. Vo da hede wi no sabi wan soema moro noja na skinfasi; en alwasi wi ben sabi Kristus srefi na hem skinfasi, tog now wi no sabi hem so moro.

17. Vo da hede efi wan soema de na ini Kristus, dan a de wan njoe kreatur, loekoe! da ouroesani kaba, alasani kom njoenjoe.

18. Ala demsani Gado srefi ben meki so, bikasi hem ben verzoen hem srefi nanga wi, nanga Jesus Kristus, en wi a potti na da wroko, vo preki da verzoening.

19. Bikasi Gado ben de na ini Kristus, a verzoen hem srefi nanga ala soema, di a no potti dem zondoe na dem reekening; en wi a ben potti, vo preki da woord vo da verzoening.

20. We, da so wi de boedskopoeman na plesi vo Kristus; bikasi Gado meki wi vermane oenoe; we, na plesi vo Kristus wi begi oenoe: Soekoe, vo oen kom verzoen nanga Gado!

21. Bikasi a ben teki hem (pikien), disi no ben sabi wan zondoe, a meki hem de da zondoe vo wi hede; vo hem moc meki wi kom da geregtigheid vo Gado.

Kap. 6.

*Paulus vermane dem, vo dem moese
gebruiki da gnade vo Gado reti.
A potti dem Apostel lekt wan
exempel gi dem. Dem no moese
habi gemeenskap nanga dem, disi
no bribi.*

We wi, leki mede helper,
vermane oen toe, loekoe boen,
vo oen no ben kisi da gnade vo
Gado vo soso!

2. Bikasi hem taki: Na da
tem vo gnade mi ben jeri joe,
en na da dei vo helpi mi ben
helpi joe. Oen si? now da tem
vo gnade de, now da dei vo
helpi de!

3. No meki wi doe *wansani*,
disi kan meki wan trawan naki
foetoe, vo dem no kosi da wro-
ko vo wi.

4. Ma na alafasi wi moe sori
wi srefi leki dinaar vo Gado,
nanga bigi pasiensi, na ini pina,
na ini nootoe, na ini benauwtoe;

5. Na ini fomfom, na ini doen-
groehoso, na ini oproeroe, nan-
ga (hebi) wroko, nanga wakti,
nanga fasten;

6. Nanga krin liebi, nanga
reti sabi, nanga safri hatti, nan-
ga switi fasi, nanga santa Jeje,
nanga opregti lobbi;

7. Nanga da woord vo waar-
heit, nanga da kragti vo Gado,
nanga dem fetisani vo geregtig-
heid, na reti han en na kroetoe-
toe han;

8. Te soema pruze wi, en te
dem gi wi sjem; te dem taki ogri
vo wi, en te dem taki boen vo
wi; leki koriman, en tog opregti;

9. Leki soema, disi no wan
soema sabi, en tog soema de sa-
bi wi; leki soema, disi dede, en
loekoe, wi de liehi; leki soema,
disi ben kisi strafroe, en tog da
strafroe no ben kili wi;

10. Leki soema, disi de nanga
sari, en tog alatem wi plisiri;
leki potiman, disi de meki foel-
loe soema kom goedoeman; leki
soema, disi no habi noti, en tog
wi habi alasani.

11. Ke, oen soema vo Korint!
wi mofo hopo vo taki nanga oe-
noe, en wi hatti hopo bradi.

12. Oen habi wan bigi plesi
na ini wi hatti; ma wi habi wan
pikin plesi na ini oenoe hatti.

13. We, doe wi da srefifasi
toe, en hope oen hatti bradi toe!
(Mi de taki, leki nanga mi pi-
kien.)

14. No hali wan vreemde soe-
ma wagi, moksi nanga dem, disi
no bribi! Bikasi hoe gemeens-
kap da geregtigheid habi nanga
ongeregtigheid? En hoe ge-
meenskap letti habi nanga doen-
groe?

15. Hoefa Kristus kan akor-
deeri nanga Belial? Ofoe, hoe
wroko wan bribisoema habi nan-
ga wan, disi no bribi?

16. Hoefa da temple vo Gado
sa fiti makandra nanga dem kroe-
koetoe gado? We, oenoe de
da temple vo da liebi Gado, leki
Gado srefi ben taki: Mi sa liebi
na dem ini, en mi sa waka na
dem mindri; mi sa de dem Gado,
en dem sa de mi piple.

17. Vo da hede komoto na

dem mindri, en platie nanga dem, so Masra de taki, no meli wan dotisani: dan mi sa teki oenoe;

18. Dan mi sa de oen tata, en oenoe sa de dem manpikien en oemanpikien vo mi, en Masra de taki, da almagtige.

Kap. 7.

Paulus vermane dem, vo dem liebi wan santa liebi. Vo da berouw, disi Gado de wroko.

We, een lobbiwan! di wi
habi dem pramisi so, vo da hede
meki wi krin wi srefi, poeloe
ala flaka vo skin en vo ziel, en
nanga da frede vo Gado meki wi
soekoe vo kom santa doro doro!

2. Begreipi wi boen! Wi no
ben doe wan soema kroekoetoe,
wi no ben pori wan soema, wi
no ben bedriege wan soema.

3. Mi no taki dati, vo verwyt
oenoe: bikasi mi ben taki na
fesi kaba, oen de na ini wi hatti,
wi wani dede en liebi nanga
makandra.

4. Mi de taki toemoesi vry
nanga oenoe, mi habi foeloe
plisiri vo oenoe hede; mi hatti
de so getroost; vo troe, mi
blyti toemoesi na ini ala wi pina
en nootoe.

5. Bikasi di wi kom na Mace-
donia, wi skin no ben habi
ruste; ma wi ben de nanga hebi
na alafasi; na dorosei feti ben
de, en na inisei wi ben frede.

6. Ma Gado, disi de troostoe
dem mofina soema, hem ben
troostoe wi nanga da kom vo
Titus;

7. En no wawan nanga da
kom vo hem, ma nanga da troo-
stoe toe, disi hem ben finni na
oenoe; bikasi a verteli wi, fa
oen verlange en kre en feti vo
mi, en dati gi mi moro plisiri
ageen.

8. Bikasi alwasdi da brifi vo
mi ben meki oen kom na sari,
tog dati no berouw mi, alwasdi
(fosi) a ben berouw mi. Ma di
mi si, da brifi ben meki oen kom
na sari vo wan piesi tem:

9. Dati de meki mi plisiri now;
no juisti, disi oen ben de nanga
sari, ma disi oen ben sari so, tee
oen kom fili berouw. Bikasi oen
ben sari so, leki a boen na Gado,
en da so wi no ben doe oen ogri,
no na wan fasi.

10. Bikasi da Gado sari de
wroko wan berouw, disi de me-
ki wi zalig, en disi no berouw
wan soema; ma da grontapo
sari de wroko dede.

11. Oen srefi si, disi oen ben
sari so wan Gado sari, fa dati
de meki oen doe oen best now!
hoe verantwoortoe (oen fili
now)! hoe verwyt! hoe frede!
hoe verlange! hoe yver! hoe
revensi! Na ala fasi oen ben
bewyze, taki, oen de krin vo
dasani, disi da soema ben doe.

12. Vo da hede, alwasdi mi
ben skrif oen so, tog mi no ben
doe dati vo da soema hede, disi
ben doe da ogri, en no vo da
soema hede toe, na disi a ben
doe da ogri; ma vo oen si, fa
wi de zorgoe vo oenoe na Ga-
do fesi.

13. We, di oenoe ben finni troostoe so, dati de troostoe wi srefi toe: ma disi Titus hatti kouroe so, dati ben gi wi toe-moesi moro foeloe plisiri ageen; bikasi hem geest ben kisi njoe liebi baka, di a ben si oen alamal.

14. Bikasi vo da boensani, disi mi ben verteli hem vo oenoe, tog mi no ben kisi sjem; ma so leki alasani de waarheit, disi wi ben taki gi oenoe, so srefi dasani kom waarheit toe, disi mi ben pruze oen gi Titus.

15. En hem hatti de hanga toemoesi na oenoe, te a membre da gehoorzam vo oen alamal, en fa oen ben ontvange hem nanga frede en besi.

16. A plisiri na mi, disi mi kan vertrouw oen na ini alasani.

Kap. 8.

Paulus vermane dem, fa dem moe asisteri dem potiman.

Oen brara vo mi! mi meki oen kom sabi da gnade vo Gado, disi hem ben gi na dem gemeente na Macedonia.

2. Bikasi na ini ala soortoe pina en tesи da toemoesi bigi plisiri vo dem, en da bigi potifasi vo dem ben ron go abra tee dem doe trawan toemoesi foeloe boen.

3. Bikasi dati mi kan betuige dem nanga plisiri dem ben gi so meni leki dem kan, en moro foeloe srefi, leki dem kan;

4. En dem begi en pliesi wi toemoesi, vo wi teki da pre-

senti vo dem, meki dem toe kan helpi en asisteri dem Santawan.

5. En dem ben doe moro srefi, leki wi ben verwakti; bikasi fosi dem gi dem srefi abra na Masra, en dan na wi toe, nanga wani vo Gado.

6. Vo da hede wi ben begi Titus, vo, so leki hem fosi ben begin, so hem moese doro da srefi wroko vo da gnade na oenoe mindri toe.

7. We, so leki oen de goedoe man na ala fasi, na ini bri bi, na ini da leri, na ini sabi, en di oen doe oen best na alafasi, en na ini da lobbi, disi oen habi vo wi: we, sori oen srefi leki goedoe man toe na ini da gnade, vo helpi trawan!

8. Mi no taki dati, leki mi wani gebiede oenoe; ma di travan doe so meni, vo da hede mi wani tesи da lobbi vo oenoe toe, efi a de opregti.

9. Bikasi oen sabi da gnade vo wi Masra Jesus Kristus, fa, awasi hem de wan goedoe man, tog a ben kom poti vo oenoe hede, vo nanga da potifasi vo hem oenoe moese kom goedoe man.

10. We, mi de gi oen mi boen rai wawan. Bikasi dati de boen vo oenoe, di oen ben begin tra jari kaba, no wawan vo doe so, ma vo doe so moro ageen.

11. We, meki da doe go do ro now, vo, so leki oen hatti ben boen vo wani, a moe boen toe, vo doe dasani, so meni leki oen habi vo gi.

12. Bikasi efi wan soema hatti wani nomo, dan Gado tevrede, disi de loekoe na sani, disi ibriwan soema habi, en no na sani, disi a no habi.

13. Mi no meene so, vo trawan moe kisi boen liebi, en oenoemoese kom na pina;

14. Ma vo a kom wanfasi; vo da hede, di oenoemoe habi nofo sotem, moro leki oen habi vanoodoe, dati moese helpi dem, disi habi gebrek; vo bakatem, te dem habi foeloe, dem kan helpi oenoemoe, te oenoemoe habi gebrek, vo alasani platie reti.

15. Leki dem skrifi na boekoe: Disoema disi ben piki foeloe, no wansani ben libi abra gi hem; en 'disi ben piki weiniki, no ben habi geprek.

16. Ma tangi vo Gado, disi ben potti dati na ini Titus hatti, vo hem meki da srefi moeiti toe vo oenoemoe hede.

17. Bikasi nanga plisiri a doe so leki mi begi hem; en boiti dati, di hem srefi ben hangri da sani so toemoesi, dati meki hem srefi teki pasi, go na oenoemoe.

18. Ma wi ben seni wan brara go nanga hem, disi habi boen nem na ala gemeente, vo da Evangelium hede, (disi a de preki).

19. En no dati wawan, ma dem gemeente srefi ben verkiesi hem, vo a waka go nanga wi, helpi wi na ini da boen wroko, disi wi bezorgoe, vo Masra srefi kisi bigi nem, en vo soema kom sibi da boen hatti vo oenoemoe.

20. Ma wi voorzigtig toe, vo no wan soema moese taki ogri na wi baka, vo da bigi presenti hede, disi de na wi han.

21. En wi de zorgoe, vo alasani waka opregti, no wawan na Masra fesi, ma na soema fesi toe.

22. So srefi wi ben seni wan brara vo wi go nanga dem, disi ben gi wi foeloe bewys kaba so menitron, fa hem ha plisiri, vo doe ibriwan wroko; en now a kisi moro plisiri jete, di a habi so wan boen vertrouw vo oenoemoe.

23. Vo Titus oen moese sabi, hem de nanga mi na *wan* wroko, en a de helpi mi wroko na oen mindri; en dem tra brara vo wi, dem de Apostel vo dem gemeente, en wan glori vo Kristus.

24. We, meki dem srefi si da bewys vo da lobbi vo oenoemoe; en meki dem gemeente toe si dasani now, disi wi ben pryzze vo oenoemoe?

Kap. 9.

Dem srefi vermane de go doro.

A no de vanoodoe, vo mi skrifi moro foeloe gi oenoemoe vo dasani, disi dem seni vo asisteri dem Santawan.

2. Bikasi mi sabi, oen hatti boen vo dati; en di mi ben de na Macedonia, mi ben pryzze oen vo dati, mi ben taki: Akaja ben bigin kaba sinsi tra jari. En dasani, disi oenoemoe ben bigin nanga so kragli fasi, dati ben spoore foeloe trawan.

3. Ma dem brara dia mi seni a sa meki dem vroektoe vo oen vo dati hede, vo dasani, disi wi geregtigheid gro; ben prye oen vo dati, no moese de wan soso taki; ma, so leki mi ben taki, vo oen moese klari;

4. Bikasi mi no wani, efi somtem soema vo Macedonia kom nanga mi, kaba dem no finni oen klari, vo wi (wi no wani taki, oenoe) kisi sjem dan vo da srefi sani, disi wi ben habi so wan boen vertrouw vo oenoe.

5. Vo da hede mi ben denke, a de vanoodoe, vo mi begi dem brara, meki dem waka na fesi go na oenoe, potti da blesi klari, disi oen ben pramisi, vo a moe klari leki wan troe blesi, en no leki wansani, disi oen gi nanga gridifasi.

6. Bikasi mi taki so: Dasoema, disi de sai weiniki, hem sa koti weiniki toe, ma dasoema, disi de sai foeloe, hem sa koti foeloe toe.

7. Ibriwan moese gi, sani hem eigen hatti wani, no nanga knoeroe, ofoe nanga dwingi; bikasi Gado lobbi dasoema, disi de gi sani nanga plisiri.

8. En Gado habi tranga toe, vo blesi oen nanga so meni blesi, vo alatem oen habi alasani nofo na alafasi, vo oen kan doe ala soortoe boen wroko.

9. So leki wi lesi na boekoe: A ben panja trowei, gi potiman presenti; da geregtigheid vo hem sa tan teego.

10. Ma 'disi de gi da siri na saiman, hem sa gi hem brede toe vo njam; en hem sa meki oenoe toe kisi moro foeloe siri,

a sa meki dem vroektoe vo oen geregtigheid gro;

11. Vo oen kom goedoeman na ala fasi, vo oen kan doe ala soortoe boen; en so wi de meki foeloe soema taki Gado tangi.

12. Bikasi di wi bezorgoe da dienst, dati de meki dem Santa-wan no habi geprek moro; en no dati wawan, ma disi so meni soema taki Gado tangi, dati de meki sani libi abra srefi.

13. Bikasi vo da bewys hede, disi oen ben gi nanga da dienst vo oenoe, dem de prye Gado; en disi oen onderdaniki en gehoorzam da Evangelium vo Kris-tus so, en disi oen asisteri dem nanga ala soema so nanga oen heeli hatti;

14. En nanga da begi, disi dem de begi vo oenoe, (dem de prye hem toe); bikasi dem ver-lange vo oenoe, vo da toemoesi bigi gnade hede, disi Gado ben gi oenoe.

15. Man grantangi vo Gado, disi hem ben gi wi moro foeloe boen, leki wi tongo man vo taki!

Kap. 10.

Paulus verantwoortoe hem srefi vo dasani, diri dem ben polti na hem tapo.

Ma mi, Paulus, teki da safri-hatti en da safrifasi vo Kristus mi begi oenoe; bikasi te mi srefi de na oen mindri, dan mi de leki mi frede, ma te mi no de nanga oenoe, dan mi no sabi frede — oenoe toe kisi moro foeloe siri, so dem taki; —

2. We, mi begi oen, no dwingi de hebi en tranga, ma te hem mi, vo, te mi kom, mi moese eigen perzon dia, dan a zwake; teki hatti, taki so vry, leki dem en da taki vo hem no mooi toe. taki, mi ben doe nanga som soe-
ma, disi denke, wi de liebi en 11. Ma so wan soema moese waka leki soema, disi de na on-
dro dwingi vo skin jete. sabi, so leki dem woord vo wi

3. Bikasi alwasi wi de liebi en waka na ini skin, tog wi no de feti leki soema, disi de na ondro dwingi vo skin;

4. Bikasi dem fetisani, disi wi de tjari go na feti, dati a no liebisoema tranga, ma da kragti vo Gado, disi de broko dem (tra) kragti;

5. Bikasi wi de meki dem prakticeri tron noti, nanga ala heisan, disi de hopo tegen da reti sabi vo Gado; en ala (soso) verstand wi teki potti na boeje, meki a saka na ondro da gehoorzam vo Kristus;

6. En wi de klari, vo strafhoe ala ongehoor zam, so hesi oenoe sa sori da reti gehoor zam.

7. Hoefasi? oen de loekoe na sani, disi de na dorosei? Da soema, disi denke vo hem srefi, taki, hem de vo Kristus, hem moese sabi dati vo hem srefi ageen, taki, wi toe de vo Kristus, so boen leki hem.

8. En alwasi mi sa wani taki moro foeloe jete vo da magti, disi Masra ben gi wi, vo helpi oen moro fara na ini bri bi, en no yo pori oen: mi sa kan doe dati, sondro mi kisi sjem.

9. Oen no moese denke, mi wani skreki oen soso nanga bri fi.

10. Bikasi dem taki, dem bri fi

de hebi en tranga, ma te hem eigen perzon dia, dan a zwake; en da taki vo hem no mooi toe.

11. Ma so wan soema moese sabi, so leki dem woord vo wi taki na ini bri fi, te wi srefi no de, so wi sa doe toe, te wi srefi de nanga oenoe.

12. Bikasi wi no sa habi hatti, vo tel i wi srefi wanfasi, geersi wi srefi nanga som soema, disi de prye dem srefi; bikasi dem no habi reti verstand, di dem teki dem srefi, marki dem srefi, en di dem geersi dem srefi nanga dem srefi wawan.

13. Ma wi no wani prye wi srefi pasamarki, ma so leki a fiti da onder vo da marki, disi Gado srefi ben marki gi wi, di a meki wi kom tee na oenoe toe.

14. Bikasi wi no de go toe-moesi fara, leki wi no ben kom tee na oenoe; bikasi troe, wi ben kom tee na oenoe toe nanga da Evangelium vo Kristus;

15. Wi no pasa wi marki toe, meki wi srefi bigi nanga tra soe-ma wroko, ma wi hoopoe, te da bri bi vo oenoe kom moro tranga, dan wi sa go toemoesi moro fara na oen mindri nanga da marki vo wi;

16. Vo wi preki da Evangelium na dem buurti toe, disi de na abrasei vo oenoe; ma sondro vo meki wi srefi bigi na wan tra soema wrokoplesi, nanga sani, disi trawan wroko kaba.

17. Ma dasoema, disi soekoe glori, meki a soekoe hem na Masra!

18. Bika efi wan soema de
pryze hem srefi, dati no gi hem
wan waarti, ma efi Masra de
pryze hem.

Kap. 11.

*Paulus de go doro so, a vertelt dem
ala hem pina en moeiti.*

Mi wensi, oen holi pasiensi
pikinso nanga da lautaki vo mi;
mi hoop, oen holi pasiensi nan-
ga mi.

2. Bikasi mi djaloesoe vo oe-
noe nanga wan Gado djaloesoe;
bikasi mi ben pramisi oen gi wan
man, vo mi kan tjari oen kom,
potti oen na Kristus fesi, leki
wan krin njoewendje.

3. Ma mi frede, so leki da
sneki ben kori Eva nanga da
ogri triki vo hem, somtem a go
drai oenoehatti en membre toe,
vo oen lasi da opregti fasi, disi
de na ini Kristus.

4. Bikasi efi wan soema kom,
preki wan tra Jesus, disi wi no
ben preki; en efi oen kisi wan
tra geest, disi oen no ben kisi;
ofoe wan tra Evangelium leki
disi oen ben teki kaba: mi bri-
bi, oen no sa trobi vo verdrage
dati.

5. Ma mi denke, mi no de
moro weiniki, leki dem bigi
Apostel de.

6. En alwasi mi no kan taki
so boen, tog da sabi no mankeri.
Oen srefi sabi wi heel boen na
alafasi.

7. Ofoe somtem mi ben doe
zondoe, disi mi ben saka mi
srefi, meki oenoe kom grani? dem wroko de.

Bikasi sondro vo teki paiman mi
ben preki da Evangelium vo Ga-
do gi oenoe.

8. Na tra gemeente mi ben
teki sani; mi ben meki dem moe-
se pai mi, vo mi dini oenoe.

9. En di mi ben de nanga oe-
noe, mi ben habi gebrek, ma
tog mi no ben lastiki wan soema;
bikasi dasani, disi mi ben habi
gebrek, dati dem brara ben gi
mi, disi ben komopo na Mace-
donia; na alafasi mi ben holi mi
srefi so, vo mi no lastiki oenoe;
en so mi sa holi mi srefi jete.

10. So troe leki da waarheit
vo Kristus de na mi ini, no wan
soema sa meki da boen nem vo
mi go pori na dem buurti vo
Akaja!

11. Vo san hede dati? Som-
tem di mi no lobbi oenoe? Dati
Gado sabi.

12. Ma dasani, disi mi doe,
dati mi sa doe alatem, vo mi koti
da okasi gi dem, disi de soekoe
okasi, vo meki dem srefi bigi,
taki, dem de net so leki wi.

13. Bikasi so soortoe falsi
Apostel de bedriegi-wrokoman,
disi de teki da fasi, sori leki
Apostel vo Kristus.

14. En dati no de vo ver-
wondroe; bikasi Satan srefi ben
verandre hem srefi, sori leki
wan Engel vo letti.

15. Vo da hede a no de wan
aparti sani, efi dem dinaar vo
hem verandre dem srefi toe, sori
leki dinaar vo geregtigheid; ma
da kaba vo dem sa de, so leki
dem wroko de.

16. Mi taki wantron moro : No wan soema moe denke, mi lau ; ofoe anders, meki oen teki mi leki wan lauman, vo mi kan meki mi srefi bigi pikinso.

17. Dasani, disi mi de go taki now, dati mi no taki na nem vo Masra, ma leki wan lausani , di mi denke, mi habi reti vo meki mi srefi bigi.

18. Di so meni soema meki dem srefi bigi na grontapofasi, mi sa meki mi srefi bigi toe.

19. Bikasi oen lobbi vo verdrage dem lauman, vo di oen koni so.

20. Oen verdrage, efi wan soema meki oen katibo , efi wan soema swalí oenoe, efi wan soema teki oen sani , efi wan soema hopo hem srefi , efi wan soema naki oen na ini oen fesi.

21. Vo wi eigen sjem mi moese taki so , leki wi ben zwake toemoesi. Ma efi wan soema de stoutoe vo wansani hede (mi taki leki wan lauman), vo dasani hede mi de stoutoe toe.

22. Dem de Ebreer ? mi toe. Dem de Israeliti ? mi toe. Dem de vo da siri vo Abraham ? mi toe.

23. Dem de dinaar vo Kristus ? (mi taki leki wan lauman,) mi de moro , leki dem. Mi ben wroko moro foeloe, mi ben kisi moro fomfom, mi ben de na doengroe-hoso moro foeloe tron; en nofo-tron mi ben de klosibei na dede srefi.

24. Feisitron dem djoe ben gi mi drententin na negi fomfom (nanga tiki). -

25. Dritron dem ben geesele mi nanga wipi ; wantron dem ben frangi stoon na mi tapo ; dritron da sipi ben broko , disi mi ben de na ini; en wan heele dei nanga wan neti mi ben pina na tapo da diepi zee.

26. Mi ben meki foeloe reisi, mi ben de na gevaar na dem riba tapo ; mi ben de na gevaar na han vo kiliman ; mi ben de na gevaar na mindri dem djoe en na mindri dem heiden; mi ben de na gevaar na ini dem foto ; mi ben de na gevaar na woestein ; mi ben de na gevaar na zee ; mi ben de na gevaar na mindri dem falsi brara;

27. Nanga moeiti en pina, nanga so meni wakti , nanga hangri en drewatra , nanga foeloe fasten , nanga tranga kouroe en sondro klosi na skin.

28. Boiti demsani , disi de na dorosei , disi ala dei so meni soema de kom na mi , en disi mi ha vo zorgoe vo ala dem gemeente.

29. We , hoesoema de zwake , sondro mi kom zwake toe ? Hoesoema hatti kom bron , sondro mi hatti kom bron moro tranga ?

30. We , efi mi moese taki foeloe vo mi srefi , dan mi sa taki foeloe vo da zwakefasi vo mi.

31. Gado, da tata vo wi Masra Jesus Kristus , disi de vo pryzeteego , hem sabi , mi no lei.

32. Na Damaskus da granman vo koning Aretas, ben potti wakti rontoe da foto vo dem Damaskus - soema , vo a kisi mi ;

33. Ma dem saka mi na abra sensre na ini wan manki na abra da muur, en so mi komopo na hem han.

Kap. 12.

Vo dem bigisani, disi Pauhus ben si, en ro dem tesi vo hem.

Troe, a no kan helpi mi noti, vo mi meki mi srefi bigi! Ma tog mi sa taki vo dem kibrisani, disi mi ben si, en disi Masra ben meki mi sabi.

2. Mi sabi wan soema na ini Kristus, sinsi tin na fo jari, (efi a ben de na ini skin, mi no sabi; efi a ben de boiti hem skin, mi no sabi toe; dati Gado sabi,) we, da soema gowei tee na ini da derde hemel.

3. En mi sabi, da srefi soema, (efi a ben de na ini hem skin, ofoe boiti skin, mi no sabi; dati Gado sabi);

4. Ma a ben gowei krin krin tee na ini paradys; en a jeri woortoe, disi no wan soema tongo kan poeloe, en disi no wan soema ha permisi toe, vo taki.

5. We, da soema mi sa teki, pryzze; ma vo mi srefi mi no sabi wansani vo pryzze, boiti dem zwake vo mi.

6. En alwas mi sa wani vo pryzze mi srefi, tog dati no sa meki mi de wan lauman; bikasi mi sa taki waarheit. Ma mi no wani doe dati, vo no wan soema moese loekoe mi moro hei, leki hem srefi de si mi, en leki hem jeri na mi.

7. En mi srefi no kan meki mi srefi so bigi toe nanga dem heisani, disi Gado ben sori mi; bikasi mi kisi wan maka na ini mi skin, wan engel vo Satan, meki a naki mi nanga kofo, vo mi no moe kisi toemoesi hei membre vo mi srefi.

8. Mi ben begi Masra dritron kaba vo dasani, meki a liebi mi.

9. Ma hem taki gi mi: Joe moe tevrede nanga da gnade vo mi; bikasi da kragli vo mi kom tranga na ini dem zwakewan. Vo da hede liever mi sa teki da zwakefasi vo mi, meki mi srefi bigi, vo meki da kragti vo Kristus kom liebi na mi ini.

10. We, dati meki a boen na mi srefi, efi vo Kristus hede mi de zwake, en efi dem gi mi sjem, en efi mi kom na nootoe, efi dem verfolge en pina mi; bikasi te mi zwake, dan mi de tranga.

11. Mi ben tron wan lauman troe, di mi ben pryzze mi srefi so; ma oenoe ben dwingi mi vo dati. Bikasi a ben fiti, oenoe ben moese pryzze mi; tog mi no de moro weiniki, leki dem (tra) bigi Apostel, alwas mi de neli.

12. Troe, mi ben doe ala wroko vo wan Apostel na oen mindri, nanga ala pasiensi en bigi marki en wonderwroko en bigi tranga.

13. Hoesani de, disi dem tra gemeento ben habi, disi oenoe no ben habi? boiti disi mi no ben lastiki oenoe? Vo *da* soutoe mi begi oen pardon.

14. Loekoe, vo dritron mi de klari now vo kom na oenoe, en no soekoe oen goedoe, ma oen srefi (mi soekoe). Bikasi dem pikien no moese spare goedoe gi dem tata en mama, ma tata en ma moese doe dati vo dem pikien.

21. Somtem, te mi kom, sabi Gado sa saka mi ageen na oen mindri, meki mi moese sari vo so meni vo oenoe, disi ben doe zondoe fositem, en disi no ben bekeere, komoto na ini da takroe liebi en hoeroedoe en sjemsani, disi dem ben doe.

15. We, mi sa pai alasani nanga plisiri; mi wani offer mi srefi vo oen ziel hede; alwasi moro tranga *mi lobbi oenoe?* moro weiniki oenoe lobbi mi.

16. Ma alwasi mi no ben lastiki oen, tog somtem nanga falsi en triki mi ben kisi oen na wan konifikasi?

17. Mi ben meki wan vo dem, disi mi ben seni go na oenoe, soekoe wan voordeel gi mi?

18. Mi ben begi Titus, (vo a go na oenoe,) en mi seni wan brara moro go nanga hem. Somtem Titus ben soekoe wan voordeel vo hem na oen mindri? Wi (ala) no ben liebi en waka nanga da srefi geest? en na dem srefi foetstapoe?

19. Somtem oen denke ageen, wi wani krin wi srefi nomo na oen fesi? No, oen lobbiwan! na Gado fesi na ini Kristus wi taki so; en ala dati (wi taki) vo oenoe best hede.

20. Bikasi mi frede, te mi kom, mi no sa finni oen so, leki mi wensi; en oenoe toe no sa finni mi so, leki oenoe wensi; somtem trobi en djaloesoe en hattibron en stry en gongosa en leitori en bigi membre en oproe-roe sa de;

Paulus vermane dem, meki dem bekeere.

Kap. 13.

Te mi kom na oen vo dritron, dan mi sa koti ala kroetoe nanga mofo vo toe ofoe dri getuige.

2. Mi ben taki na fesi kaba, en mi taki na fesi ageen vo toetron, leki mi srefi de kaba; ma di mi no de na oen mindri di djoesnoe, vo da hede mi skrifi gi dem, disi ben doe zondoe fositem, en gi ala dem trawan: Te mi kom ageen, dan mi no sa tapo mofo gi dem.

3. Bikasi oen srefi de soekoe wan bewys vo Kristus, disi de taki na mi ini, en disi no de zwake na oen ini, ma a habi kragti na oen mindri.

4. Bikasi alwasi dem ben kruisi hem na ini hem zwakesasi, tog nanga da tranga vo Gado a de liebi. En alwasi wi toe de zwake vo hem hede, tog nanga da tranga vo Gado wi sa liebi nanga hem na oen mindri,

5. Ondersoekoe oen srefi, efi oen de na ini bribitroe; haksi en srefi! Somtem oen no sabi oen srefi, dati Jesus Kristus de na oen ini? boiti somtem oen no de opregti.

32 Ma mi hoop, oen sa sabi,
wi de opregti.

7. En mi begi Gado, vo oen no moese doe ogri; no vo wi hede, vo wi sori opregti, ma vo oenoe hede, vo oenoe doe boen, alwas wi tan, leki wi no de opregti.

8. Bikasi wi no kan doe wansani, vo tegen da waarheit, ma vo betuige da waarheit.

9. Troe, wi plisiri, efi wi de zwake, en oenoe de tranga, dati wi wensi srefi, vo oen kom so alafasi, leki oen moese de.

10. Vo da hede mi de skrifiso, ala di mi no de nanga oenoe, vo, te mi kom, mi no moese habi vanoodoe vo kras i oen tranga, nanga da magti, disi Masra ben gi vo bouw en vo hopo, en no vo broko, hiti na gron.

11. We, oen brara! tan boen; soekoe, vo oen kom bekwaam moro moro; tan getroost; holi wanfasi vo membre; en liebi nanga vreede! Dan da Gado vo lobbi en vo vreede sa de nanga oenoe.

12. Taki odi makandra nanga da santa bosi! Ala dem Santa-wan taki oen odi.

13. Da gnade vo wi Masra Jesus Kristus, en da lobbi vo Gado, en da gemeenskap vo santa Jeje moese de nanga oen alamat! Amen.

Dati de da tweede briji, disi Paulus ben skrifiso gi dem bribisoema na Korint, ala di a ben de na Filippi na Macedonia kondre; en a seni hem gi dem nanga Titus en Lukas.

Da briji vo Apostel Paulus gi dem soema na Galaciakondre.

Kap. 1.

Paulus verwondroe, fa dem kenki so hesi, libi da reti Evangelium, disi Gado srefi ben seni gi dem.

Paulus, wan Apostel, no vo liebisoema, en disi liebisoema no ben seni toe, ma Jesus Kris-tus, en Gado, da data, disi ben wieki hem baka na dede,

2. (Mi) nanga ala brara, disi de nanga mi, (wensi) gi dem gemeente na Galaciakondre:

3. Gnade moese de nanga oe-noe, en vreede vo Gado, da tata en vo wi Masra Jesus Kristus,

4. Disi ben gi hem srefi abra vo wi zondoe hede, vo a ver-loesoe poeloe wi na ini da ogri kondrefasi vo disi tem noja, nanga da wani vo Gado, wi tata;

5. Disi moese habi glori teego alatem. Amen.

6. Mi verwondroe, fa oen drai baka so hesi, libi Hem, disi ben kali oen kom na ini da gnade vo Kristus, oen meki soema hali oen abra na wan tra Evangelium;

7. En tog no wan trawan de; ma som soema de, disi de soekoe

vo dangra oenoe, en dem wani
drai da Evangelium vo Kristus.

8. Ma alwasi da wi srefi, ofoe
wan Engel vo hemel sa kom pre-
ki wan tra Evangelium gi oenoe,
leki disi wi ben preki gi oenoe,
Gado sa floekoe hem !

9. So leki wi taki di djoesnoe,
so mi taki wantron moro : Efi
wan soema preki wan tra Evan-
gelium gi oenoe, leki disi oen
ben kisi, Gado sa floekoe hem !

10. Hoefasi, di mi taki so,
mi doe dati vo liebisoema hede,
ofoe vo Gado hede ? Somtem
mi soekoe nem na liebisoema ?
Efi mi soekoe nem na liebisoema
jete, dan mi no de wan knegti
vo Kristus.

11. Ma oen moese sabi, oen
brara ! da Evangelium, disi mi
ben preki, dati no de wan liebi-
soema leri.

12. Bikasi mi no ben kisi en
leri hem na liebisoema, ma Jesus
Kristus srefi ben meki mi kom
sabi hem.

13. Bikasi oen ben jeri, fa
mi ben liebi en waka fositem na
ini djoe-reliesi, en fa mi ben
vervolge en pori da gemeente vo
Gado toemoesi pasamarki;

14. En mi ben winni foeloe
soema vo mi speli en vo mi pi-
ple na ini da reliesi vo djoe; en
mi ben feti toemoesi pasamarki,
vo holi ala da fasi vo dem tata
vo wi.

15. Ma Gado, disi ben verkiesi
mi kaba sinsi mi mama bele, en
disi ben kali mi nanga hem gna-
de, di hem pliesi,

16. Vo meki mi kom sabi
hem pikien na ini mihatti, en
vo mi preki da Evangelium
vo hem na mindri dem heiden,
djoesnoe mi klari, mi no haksi
fosi, sani skin en broedoe sa
taki ;

17. Mi no ben go na Jerusa-
lem toe na dem, disi ben de
Apostel bifo mi; ma mi go tee
na Arabia, en dan mi drai baka
kom na Damaskus.

18. Dri jari na baka fosi mi
go na Jerusalem, vo go loekoe
Petrus; en mi tan nanga hem
tin na feifi dei.

19. Ma vo dem tra Apostel mi
no ben si wan, boiti Jakobus,
da brara vo Masra.

20. Dasani, disi miskrifi gi oen
dia, loekoe ! Gado sabi, mi no lei.

21. Na baka mi kom na dem
buurli vo Siria en Cilicia.

22. En dem Kristen gemeente
na Judea no ben sabi mi, dem
no ben si mi fesi.

23. Dem ben jeri wawan, taki,
da soema, disi ben vervolge wi
fositem, hem de preki da srefi
bribi noja, disi a ben soekoe vo
beletti fositem.

24. En dem pryze Gado vo
mi hede.

Kap. 2.

*Paulus geersi hem srefi nanga dem
tra Apostel. A kisi wan kwestie
nanga Petrus. Da preki vo da
gerechtigheid vo bribi.*

Tin na fo jari na baka mi go
ageen na Jerusalem, mi nanga
Barnabas; en Titus mi teki toe
nanga mi.

2. Ma da reis mi ben meki vo wan openbaring hede, en mi taki nanga dem vo da Evangelium, disi mi de preki; gi dem heiden en vooral mi ben taki nanga dem, disi de gransoema (vo gemeente), vo da wroko, disi mi ben doe kaba, en disi mi sa doe jete, no moese de vo soso.

3. Ma Titus srefi, disi ben de nanga mi, dem no dwingi, vo a moese meki dem besneide hem, alwasji hem de wan grieiki.

4. En dati ben de vo dem falsi brara hede, disi ben foefoer pa-si, kom na ini (gemeente), vo wakti da vryheid, disi wi habi na ini Kristus Jesus, vo dem potti wi na ondro dwingi ageen.

5. Ma wi no ben gi dem pasi, wi no onderdaniki dem, no wan joeroe srefi; ma wi wani, da waarheit vo da Evangelium moe-se tan na oen mindri.

6. Ma vo taki vo dem, disi trawan de loekoe, leki dem de wansani somtem dem ben de wansani fositem, ma nanga dati mi no habi wroko; Gado no de loekoe na soema perzon. Ma dem soema srefi, disi de sori, leki dem de wansani, dem no ben leri mi wan njoesani moro;

7. Kontrari, di dem si, Masra ben vertrouw mi da Evangelium, (vo preki hem) gi dem soema, disi no besneide, so leki a me-ki Petrus doe gi dem, disi be-sneide;

8. (Bikasi da srefi Masra, disi ben gi Petrus tranga, vo doe da Apostelwroko na mindri dem

soema, disi besneide, hem ben gi mi tranga toe na mindri dem heiden);

9. We, di Jakobus en Kefas en Johannes, disi dem trawan de loekoe, leki pilari (vo kerki), di dem si da gnade, disi mi ben kisi, dem gi mi nanga Barnabas dem reti han, en wi meki da verbond makandra, taki *wi* sa go na dem heiden, en *dem* sa go na dem soema, disi habi da besneide.

10. Da *wansani* nomo dem taki, vo wi moese membre dem potiman; en dati mi ben doe toe, so meni leki mi kan.

11. Ma di Petrus kom na Antiochia, mi krasi hem na ini hem fesi, vo di a ben doe *wansani*, disi no fiti.

12. Bikasi bifo som soema vo Jakobus ben kom na hem, a ben njam nanga dem heiden; ma na baka di dem kom, a no doe so moro, a holi hem srefi aparti, vo di a frede dem soema, disi habi da besneide.

13. En so dem tra djoe geersi hem dati, dem sori wan tra fasi, leki dem de na ini dem hatti; en Barnabas srefi dem hali abra toe na dem sei, meki a sori wan tra fasi, leki a de na ini hem hatti.

14. Ma di mi si, dem no liebi en waka opregti, so leki a fiti da waarheit ve da Evangelium, mi taki na Petrus na fesi vo dem alamat: Efi joe, di joe de wan djoe, liebi so, leki da fasi vo dem heiden de, en no so leki da fasi vo djoe de: fa joe dwingi

dem heiden dan, meki dem liebi so, leki da fasi vo djoe de?

15. Wi de djoe vo natur, wi no de so zondaar, leki dem heiden de;

16. Ma tog, di wi sabi, nanga wroko vo da wet no wan soema kom regtvaardig, ma nanga da bibri na Jesus Kristus wawan: vo da hede wi de bibri toe na Kristus Jesus, vo wi kom regtvaardig nanga da bibri na Kristus, en no nanga wroko vo da wet; bikasi nanga wroko vo da wet no wan soema kom regtvaardig.

17. Ma efi wi, disi de soekoe vo kom regtvaardig nanga Kris-tus, (efi wi) meki soema finni wi, taki, wi srefi doe zondoe jete: dan a no sori, leki Kristus srefi de meki wi dini da zondoe? Gado moe kibri wi vo dati!

18. Bikasi efi mi hopo en bouw dasani baka, disi mi srefi ben broko, dan mi srefi meki mi de wan soema, disi de pasa da wet.

19. En tog da wet srefi ben meki mi dede gi da wet, vo mi liebi vo Gado. Mi nanga Kristus kruisi makandra.

20. En now mi de liebi, ma no mi srefi moro, ma Kristus de liebi na mi ini; en disi mi de liebi na ini skin jete, dati mi de liebi na ini da bibri na da pikien vo Gado, disi ben lobbi mi, en disi ben gi hem srefi abra vo mi hede.

21. Mi no taki, da gnade vo Gado de noti; bikasi efi da ge-regtigheid de kom nanga da wet, dan Kristus ben dede vo soso.

Kap. 3.

Paulus de taki moro vo da geregtigheid vo bibri.

Ke, oen Galacia soema! fa oen no habi verstand? Hoesoe-ma foefoer oenhatti, meki oen no gehoorzam da waarheit? En tog wi ben potti Jesus Kristus so krin na oen fesi; oen hai ben si hem so, leki na oenoe mindri dem ben kruisi hem.

2. Da *wansani* nome mi wan-i jeri na oenoe: Hoefasi, oen ben kisi da geest nanga wroko vo da wet, ofoe nanga da preki vo bibri?

3. Oen no ha moro verstand? Nanga geest oen ben bigin, en nanga naturfasi oen wani doro hem now?

4. Oen ben pina so meni kaba, en dati moe de vo soso now? Efi a de ma vo soso jete! —

5. We, 'disi de gi oen da geest, en disi de wroko so won-derwroko na oen mindri, oen denke, hem doe dati nanga wroko vo wet, ofoe nanga da preki vo bibri?

6. So leki Abraham ben bibri Gado, en vo da hede Gado ben loekoe hem leki wan regtvaar-dige soema;

7. We, nanga dati tog oen si, *dem* wawan, disi habi da bri-bi, de pikien vo Abraham.

8. En di da boekoe ben si na fesi, dati vo da bibri hede Gado sa meki dem heiden kom regtvaardig, vo da hede a pramisi Abraham, a taki: Nanga joe ala piple sa finni blesi.

9. We, da so *dem* soema, disi habi bribi, de finnai blesi nanga da bribisoema Abraham.

10. Ma dem, disi potti vertrouw na dem wroko vo wet, dem de na ondro floekoe. Bikasi boekoe taki: Floekoe sa kisi ibriwan soema, disi no holi dor vo doe alasani, disi dem skrif na ini da wetboekoe!

11. Ma tog nanga da wet no wan soema kom regtvaardig na Gado fesi, dati de na krin; bikasi da regtvaardige soema sa liebi vo hem bribi hede.

12. Ma da wet no de wansani vo bribi; ma (a taki,) da soema, disi doe so, dati sa meki hem liebi.

13. Kristus verloesoe poeloe wi na ini da floekoe vo da wet, di hem srefi ben iron wan floekoe vo wi hede; (bikasi boekoe taki: Ibriwan soema, disi de hanga na tapo hoedoe, de wan vervloektoe soema!)

14. En so na ini Kristus Jesus da blesi vo Abraham ben kom na dem heiden tapo; en so, di wi bribi, wi ben kisi da geest, disi Gado ben pramisi.

15. Oen brara! mi sa sori oen dati nanga wan exemple vo liebisoema. Tog no wan soema kan poeloe wan tra soema testament baka, taki, a de noti, efi da soema ben meki hem so na alafasi, leki a moese de, en no wan soema kan potti wansani na tapo toe.

16. We now, Abraham nanga hem sieri ben kisi dem pramisi. Masra no taki: En *dem*

siri, leki hem taki vo foeloe; ma leki vo *wan* (a taki): En *da* siri vo joe; dati da Kristus.

17. We, now mi taki: Da verbond, disi Gado ben meki so vaste kaba na ini Kristus fositem, dati da wet, disi ben kom foondro en dritentin jari na baka, no ben poeloe so, leki da pramisi no habi kragti moro.

18. Bikasi efi da wet ben tjari da erfenis kom, dan a no kom moro vo da pramisi hede. En tog Gado ben gi hem na Abraham vo da pramisi hede, leki wan gnade.

19. We, sani da wet de helpi dan? Vo ala dem ogridoe hede Gado gi wi hem moksi (*nanga* da pramisi), so langa tee da siri kom, disi ben kisi da pramisi; Engel srefi ben potti da wet na ini han vo da middelaar.

20. Ma wan middelaar no de middelaar vo *wan* soema, Gado wawan de *wan*.

21. Ma hoefasi? da wet de tegen dem pramisi vo Gado dan? No, kweti kweti! Bikasi efi wi ben kisi so wan wet, disi kan gi soema liebi, dan troe da wet ben sa meki da geregtigheid kom.

22. Ma boekoe taki, ala soema de na ondro zondoe, vo nanga da bribi na Jesus Kristus dem bribisoema moese kisi da pramisi.

23. Ma bifo da bribi ben kom, Gado ben kibri en sloto wi so langa na ondro da wet, tee wi kisi da bribi, disi ben de vo kom na krin bakatem.

24. Da so da wet ben de wi en a potti hem na ondro dwingi basja, tee Kristus kom, vo nanga bri bi wawan wi moese kom regtvaardig.

25. Ma now, sinsi da bri bi kom, wi no de moro na ondro da basja.

26. Bikasi oen alamal de pikien vo Gado, nanga da bri bi na Kristus Jesus.

27. Bikasi oen alamal, disi ben kisi doop na ini Kristus, oen ben weri Kristus (leki oen klosi).

28. Dan no wan djoe ofoe de erfgenaam vo Gado toe, vo grieki de moro, no wan slavoe ofoe friman, no man ofoe wefi; bikasi na ini Kristus Jesus oen alamal de *wan*.

29. Ma efi oen de soema vo Kristus, dan oen de da siri vo Abraham, en vo da pramisi hede oen de erfgenaam toe.

Kap. 4.

Da tem vo ouroe testament de leki wan pikien, disi de na ondro hem roogd jete.

Ma mi taki, so langa da erfgenaam de wan pikien jete, a no de moro betre leki wan knegti, alwasi hem de masra vo ala dem goedoe.

2. Ma a de na ondro dem voogtoe en prokurasie so langa, tee da tem pasa, disi hem tata ben potti.

3. We, so srefi wi toe, so langa wi ben de pikien, wi ben de na ondro dwingi vo da fosi fasi vo kondre.

4. Ma di da reti tem kom, Gado ben seni hem pikien, a meki wan oeman gebore hem, Kristus Jesus srefi.

vo da wet;

5. Vo a verloesoe dem, disi de na ondro da wet, en vo Gado kan teki wi leki hem pikien.

6. We, di oen de pikien, vo da hede Gado ben seni da geest vo hem pikien kom na ini oen hatti, disi de bari: Abba, wi lobbi Tata!

7. We, da so joe no de knegti ben moro, ma joe tron pikien srefi; en efi joe de pikien, dan joe Krestus hede.

8. Ma datem, di oen no ben sabi Gado, oen ben dini dem, disi no de Gado vo natur.

9. Ma now, di oen sabi Gado, en vooral di Gado sabi oenoefaa oen drai baka dan, go ageen na da zwake en poti fasi vo da fosi bigin? bikasi da fasi oen wani dini ageen.

10. Oen teki som aparti dei, en moen, en feestetem, en jari.

11. Mi frede vo oenoefaa, somtem mi ben wroko vo soso na oen mindri.

12. Oen brara! mi begi oen; tron so leki mi de! bikasi mi toe de leki oenoefaa; na mi oen no ben doe ogru.

13. Oen srefi sabi, fa mi ben preki da Evangelium gi oen da positron nanga zwakefasi vo skin;

14. Ma tog oen no ben veragt mi vo da tesii hede, disi mi ben habi na mi skin, oen no ben

15. Fa oen ben plisiri datem na ini oen hatti! Mi de oen getuige, efi a ben de mooglyk, oen ben sa diki poeloe oen hai, gi mi dem.
16. Mi tron oen vyand dan, di mi taki oen de waarheit?
17. Da fasi, disi dem trawan de haswa vo kisi oenoe, a no mooi; poeloe wawan dem wani poeloe oen, meki oen haswa na dem baka.
18. Haswa de wan boensani, efi a de alatem vo wan boensani hede, en no wawañ, te mi de nanga oenoe.
19. Oen lobbi pikien vo mi! mi de nanga toemoesi pyn ageen, vo gebore oen, meki Kristus kisi hem reti fasi na oen ini.
20. Ma mi wensi, mi kan de na oen windri noja, vo mi kan verandre mi stem; bikasi mi no sabi, sani mi sa membre vo oen.
21. Taki gi mi, oenoe, disi wani liebi na ondro da wet, oen no jeri da wet dan?
22. Bikasi dem skrifi, Abraham ben habi toe manpikien, wan vo da slavoe-oeman, da trawan vo da fri oeman.
23. Di vo da slavoe-oeman ben gebore nanga wroko vo da natur; ma di vo da fri oeman ben gebore vo da pramisi hede.
24. Dati de bedoie wansani; bikasi dati da dem toe testament: da *wan* de vo da bergi Sina, disi de meki slavoe pikien, dati da Agar.
25. Bikasi Agar bedoie da bergi Sina na Arabiakondre, en gi oenoe: Efi oenoe meki dem da bergi de kisi tee na da Jerusalem vo noja, disi de na ondro dwingi nanga dem pikien vo hem.
26. Ma da Jerusalem, disi de na tapo, da de fri, en hem de wi ala mama.
27. Bikasi wan profet skrifi: Joe, disi bele tapo, en disi no meki pikien, plisiri! En joe, disi no de nanga pyn vo meki, djompo en bari! Bikasi 'disi no habi man, hem habi moro foeloe pikien, leki 'disi habi man.
28. Ma wi, oen brara! wi de pikien vo da pramisi, leki Isaak.
29. Ma so leki datem da pikien, disi ben gebore nanga wroko vo da natur, ben vervolge da trawan, disi ben gebore nanga wroko vo da geest: so srefi dasani de waka toe noja.
30. Ma sani boekoe taki? Troesoe da slavoe-oeman komoto nanga hem pikien! Bikasi da slavoe-oeman pikien no sa de erfgenaam makandra nanga da pikien vo da fri oeman.
31. We dan, oen brara, wi no de pikien vo da slavoe-oeman, ma vo da fri oeman.

Kap. 5.

Dem moese meki wan reti gebruik vo da kristen vryheid.

We, tan vaste dan na ini da vryheid, disi Kristus ben bevry wi! no meki dem kisi oen baka, potij oen na ondro dwingi leki knegti!

2. Loekoe! mi, Paulus, taki gi oenoe: Efi oenoe meki dem

besneide oen, dan Kristus no helpi oen noti.

3. En mi taki wantron morogi ibriwan soema, disi teki da besneide, hem verpligtli vo doe alasani, disi da heeli wet taki.

4. Efi nanga da wet oen wani kom regtvaardig, dan oen no habi Kristus vanoodoe moro; dan oen fadom baka, komoto na ini da gnade.

5. Bikasi nanga wi geest wi de wakti da hoop vo da gereg-tigheid, (di wi kisi) nanga bri bi.

6. Bikasi na ini Kristus Jesus dati no de wansani, efi joe be-sneide, efi joe no besneide; ma da bri bi, disi de wroko nanga lobbi.

7. Oen ben de so boen na pasi kaba; we, hoesoema kom be-letti oen, vo oen no gehoorzam da waarheit?

8. Dati a ne Gado ben beletti oen, disi ben kali oen.

9. Wan pikin zuurdegi meki da heeli lalabrede kom soewa.

10. Na nem vo Masra mi hoop vo oenoe, oen srefi no sa mem-bre trafasi. Ma da soema, disi de broeja oenoe, hem sa kisi hem strafoe, alwasi hoesoema a de.

11. Ma vo mi? oen brara! efi mi de preki da besneide jete, vo sani hede dem vervolge mi jete? Dan da kruis no kan stoore dem moro.

12. Mi wensi, dem soema, disi de trobi en stoore oen, moe-se koti poeloe krin krin.

13. Bikasi, oen brara! Gado ben kali oen, vo oen moese habi

vryheid; ma no misbruike da vryheid, vo oen skin no kisi wan okasi (vo doe sani, disi boen na hem,) ma nanga lobbi oen moese dini makandra.

14. Bikasi da heeli wet de na ini da *wan* woord, disi taki so: Joe moe lobbi ala soema na joe sei, leki joe srefi!

15. Ma efi oen beti en njam makandra, loekoe boen, vo oen no swali makandra!

16. We, mi taki: Waka nang-a da geest, dan oen no sa doe demsani, disi oen skin de luste!

17. Bikasi da skin de luste trafasi, leki da geest, en da geest trafasi, leki da skin; dem ala toe de tegen makandra, meki oen no kan doe dasani, disi oen wani.

18. Ma efi da geest de tiri oen, dan oen no de na ondro da wet.

19. We, dem wroko vo skin ala soema sabi, leki soetadoe, hoeroedoe, takroedoe, sjem-wroko.

20. Afgodrywroko, tofroc-wroko, vo holi vyand nanga soema, trobi, djaloesoe, hattibron, feti, mandi, oproeroe, ogri hatti, vo kili soema,

21. Droengoe fasi, en vo njam toemoesi pasa, en ala sosani; mi taki oen dati na fesi, so leki mi ben taki na fesi kaba: dem soema, disi doe sosani, no sa kisi wan porsie na Gadokondre.

22. Ma da vroektoe vo da geest, dati da lobbi, plisiri, vreede, pasiens, switi fasi, boen-hatti, vertrouw fasi, safri hatti en krin liebi.

23. Ala demsani da wet no de tegen.

24. Ma dem soema, disi de vo Kristus, dem de kruisi dem skin nanga ala dem luste en hangri.

25. We, efi wi de liebi nanga da geest, dan wi moe waka toe nanga da geest.

26. No meki wi soekoe soso bigi, trobi makandra en djaloë-soe vo makandra !

Kap. 6.

Wi moe sori sakafasi, doe boen na trawan, vooral na dem leeraar. Vo da kruis vo Kristus.

1. Oen brara ! efi somitem wan soema doe wan foutoe, sondro a doe hem vo expresi, dan oe-noe, disi habi da geest, moese helpi so wan soema, potti hem reti baka nanga da safrihatti geest; en joe moe loekoe na joe srefi, vo joe srefi no kom na ini wan tesi toe.

2. Oen moese helpi makandra, vo tjari oen hebi; da so oen sa doe da wet vo Kristus.

3. Bikasi efi wan soema denke, hem de wansani, ala di a de noti, da soema de kori hem srefi.

4. Meki ibriwan ondersoekoe hem eigen wroko; dan a sa habi hem boen nem na hem srefi wan, en no na wan trawan.

5. Bikasi ibriwan ha vo tjari hem eigen lai.

6. Da soema, disi wan trawan de leri da tori, hem moese doe boen na ala fasi na da soema, disi de leri hem.

7. No kori oen srefi; wi no kan holi Gado vo spot; bikasi dasani, disi wan soema de plani, dati a sa koti toe.

8. Da soema, disi de plani sani nanga hem naturfasi, hem sa kisi en koti da porifasi vo hem naturfasi; ma da soema, disi de plani sani nanga hem geest, hem sa kisi en koti da liebi vo teego vo hem geest.

9. Ma meki wi doe boen, sondro vo kom weri, bikasi ini-wantem wi sa koti toe, efi wi no ben kom weri.

10. We da, so meni leki wi habi okasi, meki wi doe boen na ala soema, en vooral na dem, disi habi da srefi bribi, leki wi !

11. Loekoe, hoe bigi briji mi skrifi gi oenoe, nanga mi eigen han !

12. Dem soema, disi wani sori mooi no liebisoema, dem de dwingi oen, vo teki na besneide, nomo vo soema no moese vervolge dem vo da kruis vo Kristus hede.

13. Bikasi dem srefi, alwasi dem besneide, tog dem no holi da wet; ma dem wani, oenoe moese besneide, nomo vo dem kan teki oenoe skin, meki dem srefi bigi.

14. Ma mi ? Gado sa kibri mi, vo mi no meki mi srefi bigi, boiti nanga da kruis vo wi Masra Jesus Kristus ; bikasi vo hem hede dem ben kruisi kondre gi mi, en mi dem ben kruisi gi kondre.

15. Bikasi na ini Kristus Jesus dati no de wansani, efi joe besneide, efi joe no besneide; ma wan njoe kreatur (de wansani).

16. We, vreede en gnade de vo ala dem, disi de liebi en wa-ka so, leki a fiti disi leri, en vo Israel vo Gado!

17. Now no wan soema moe-
se trobi mi moro; bikasi mi de

tjari dem marki vo Masra Jesus na ini mi skin.

18. We, oen brara! da gnade vo wi Masra Jesus Kristus moese de nanga da geest vo oenoë! Amen.

Da briſi Paulus ben skriſi gi dem bribisoema na Galaciakondre, ala di a ben de na Rom.

Da briſi vo Apostel Paulus gi da gemeente na Efesus.

Kap. 1.

Paulus pryze Gado, disi a ben blesi wi so vo Kristus hede, en a begi hem, vo a moese hopo dem hai moro moro.

Paulus, wan Apostel vo Jesus Kristus, nanga wani vo Gado, gi dem Santawan na Efesus, en gi dem, disi de briſi na Kristus Jesus:

2. Gnade moese de nanga oenoë, en vreede vo Gado, wi tata, en vo Masra Jesus Kristus!

3. Grantangi vo Gado, da tata vo wi Masra Jesus Kristus, disi ben blesi wi ziel, gi wi so meni hemel goedoe, vo Kristus hede.

4. Bikasi na ini Kristus a ben verkiesi wi kaba, bifo a ben potti da fondament vo grontapo, vo wi moe de santa en sondro foutee na hem fesi, na ini lobbi;

5. En a ben pramisi na fesi kaba, vo teki wi leki hem eigen pikien, vo Jesus Kristus hede; bikasi da so hem boenhatti ben wani;

6. Vo hem kisi wan bigi nem nanga da glori vo hem gnade, disi hem ben sori wi na ini hem lobbi pikien:

7. Disi ben verloesoe wi nanga hem broedoe, meki wi kan kisi pardon vo wi zondoe; vo hem toemoesi bigi gnade hede;

8. Disi hem ben sori so toe-moesi na wi tapo, di a gi wi ala reti koni en voorzigt;

9. En di a meki wi kom sabi da kibritori, sani disi hem wani, so leki hem plies vo doe, en so leki hem pramisi na ini hem hatt;

10. Taki, te da reti tem sa kisi, dan hem sa potti en voege alasani makandra na ondro *wan* hede na ini Kristus, dasani disi de na ini hemel, en disi de na grontapo;

11. Na ini Kristus, disi ben meki wi toe kom erfgenaam, wi, disi hem ben verkiesi en pramisi na fesi kaba; hem, disi do wro-

ko alasani so, leki hem besluiti na ini dede, en di a ben hopo
en wani; hem, potti hem na hem reti han na ini hemel,

12. Vo wi moe meki da glori 21. Moro hei leki ala koning,
vo hem kom moro grani, wi, en ala granman, en ala gran-
disi ben hoop vo Kristus na fesi soema en granmasra, alwas i hoe
kaba. nem soema kan habi, no wawan

13. Oen srefi toe ben hoop vo na disi grontapo, ma na da tra
hem, sinsi oen ben jeri da woord liebi toe;
vo waarheit, da Evangelium vo 22. En a potti alasani lidom
oen zaligheid: en di oen ben na ondro hem foetoe, en a potti
kom bri bi, hem ben meki oenoe hem leki hedeman na alasani ta-
toe kisi da zegel vo da santa Jeje, po, na ini da gemeente,

14. Hem de da pand vo da disi de hem skin, en da
erfenis vo wi, so langa tee hem goedoe vo hem, disi de foeloe
sa verloesoe hem eigendom, me- alasani na alafasi.

15. Vo da hede, sinsi mi ben 23. Kap. 2.
jeri vo da bri bi vo oen na Masra

Kap. 2.

*Fa wi de vo natur, en fa da gnade
de wroko. Da temple vo Gado.*

Jesus, en fa oen lobbi ala dem

Santawan,

16. Mi no kaba, vo taki Gado tangi vo oenoe hede, en vo membre oen na ini da begi vo mi,

17. Vo da Gado vo wi Masra

Jesus Kristus, da tata vo ala

glori, moese gi oen da geest vo

koni en vo openbaring, vo oen

kom sabi hem reti;

2. Disi oen ben liebi na ini

fositem, so leki dem soema vo

disi grontapo de liebi en waka,

nanga wani vo da hedeman, disi

habi magti na ini lugti, vo da

geest, disi habi hem wroko

jete na ini dem soema, disi no

bribi;

3. Wi srefi toe, wi alamat

ben liebi en waka nanga dem

makandra fositem so leki wi skin

ben luste, wi ben doe da wani

vo skin en vo wi gedagti; en vo

natur wi ben de pikien vo da

hattibron (vo Gado), so srefi

leki dem trawan.

4. Ma Gado, disi habi so toe-

moesi sari hatti, nanga hem bigi

lobbi, disi a ben lobbi wi,

18. A moe gi oen krin hai en verstand, vo oen kom sabi, hoe-sani oen habi vo hoop, en sani hem ben kali oen vo kisi; en hoe toemoesi bigi glorifasi da erfenis habi, disi dem Santawan vo hem sa kisi;

19. En hoe toemoesi bigi da kragti vo hem de na wi ini, disi de bri bi, so leki da tranga kragti vo hem de wroko,

20. Disi hem ben wroko na ini Kristus, di a ben wieki hem

5. Di wi ben de dedesoema na ini dem zondoe, hem ben gi wi liebi nanga Kristus; (bikasi vo hem gnade hede oen ziel ben finni de helpi);

6. En a ben wieki wi nanga hem makandra, en vo Kristus Jesus hede a ben potti wi nanga hem makandra na ini da Gado-liebi, di de na hemel;

7. Vo na dem baka tem, disi de vo kom, hem sori da toe-moesi bigi gnade vo hem, en hoe boenhatti hem habi vo wi na ini Kristus Jesus.

8. Bikasi vo hem gnade hede oen ziel ben finni da helpi, di oen bri bi; no nanga oen eigen tranga, ma Gado ben gi oen dati;

9. No vo oen boen wroko hede, vo no wan soema moese meki hem srefi bigi.

10. Bikasi wi de hem wroko; nanga Kristus Jesus hem srefi ben meki wi so, vo wi kan doe boen wroko; Gado srefi ben meki wi bekwaam fosi, vo wi kan liebi en waka na ini (boen wroko.)

11. Vo da hede oen moese membre, fa oenoe, di ben de heiden fositem vo natur, (disi dem trawan, di habi da besneide na skin, disi dem doe nanga han, ben kali, soema sondro besneide);

12. Fa datem oen ben de sondro Kristus, oen no ben habi da burgerregt vo Israel, oen ben de farawei vo da verbond en vo da pramisi; sondro hoop en sondro Gado oen ben de na grontapo:

13. Ma now, na ini Kristus Jesus, oenoe, disi ben de farawei fositem, kom klosibei nanga da broedoe vo Kristus.

14. Bikasi hem de wi vrede; hem ben meki dem *toe* kom *wan*, a ben broko da muur, disi ben de na mindri, en disi ben platie dem;

15. En so nanga hem eigen skin hem ben meki da vyandskap kaba, dati taki, da wet vo dem gebod, disi ben habi so meni ceremonie; en so nanga hem perzon, di hem ben meki vrede, a ben meki dem *toe* tron *wan* njoe soema;

16. En nanga da kruis a verzoen ala toe nanga Gado, meki dem kom *wan* skin; bikasi na kruis a ben kili da vyandskap.

17. En now a kom preki da Evangelium vo vrede gi oenoc, disi ben de farawei, en gi dem, disi ben de klosibei.

18. Bikasi hem meki wi ala toe habi wan vry pasi, nanga da *wan* geest, vo kom na (hem)-tata.

19. We, now oen no de visits-soema en vreemde soema moro, ma oen habi da burgerregt nanga dem Santawan makandra; oen de soema vo da hoso vo Gado;

20. Dem bouw oen na tapo da stoonfoetoe vo dem Apostol en profet, en Jesus Kristus srefi de da fosi hoekoestoon;

21. Na hem tapo da heeli gebouw voegoe en fiti na ini makandra, en a gro tee a kom wan santa temple na ini Masra.

22. Oen srefi toe dem ben bouw makandra na hem tapo, meki oen kom wan plesi, dapee Gado nanga hem Jeje de liebi.

Kap. 3.

Vo da Apostelamt vo Paulus na mindri dem heiden. Fa Gado lobbi wi vo Kristus hede.

Dati meki mi, Paulus, de na boeje vo Jesus Kristus hede, vo oen heiden best hede.

2. Tog oen ben jeri vo da wroko, disi da gnade vo Gado ben gi mi, vo mi doe na oenoe;

3. Fa nanga wan openbaring mi ben kom sabi da kibritori, so leki mi ben skrifpi kinso kaba vo dati na bigin;

4. Na dati, efi oen lesi hem, oen kan si, hoe meni mi sabi vo da kibritori vo Kristus,

5. Disi no wan liebisoema ben sabi so na dem ouroe fosi tem, leki da Jeje ben sori dati now gi dem santa Apostel en profet vo hem;

6. Dati de da tori, fa dem heiden toe sa kom erfgenaam, en dem sa kom ledan toe vo da srefi skin, en dem sa kisi hafoe toe vo dasani, disi hem ben pramisi vo Kristus nanga da Evangelium,

7. Disi mi ben kom wan di-naar vo hem, so leki a fiti da presenti, da gnade vo Gado, disi hem ben gi mi, so leki da kragti vo hem de wroko.

8. Mi, da moro laagewan vo ala dem santa soema, ben kisi da gnade, vo mi meki dem heiden kom sabi dem goedoe vo

Kristus, disi waarti so, dati no wan soema kan begreipe;

9. En vo mi sori ala soema krin krin, fa dem kan kisi hafoe toe vo da kibrisani, disi ben kibri sinsi bigin vo kondre na ini Gado (hatti), disi ben meki alasan nanga Jesus Kristus;

10. Vo now dem gran Engel en dem trangawan na ini hemel moe si na da gemeente, hoe dipi koni Gado habi na alafasi;

11. So leki da pramisi ben de, disi hem ben pramisi sinsi alatem na ini Kristus Jesus, wi Masra;

12. Disi de meki wi habi plisiri en foeloe vertrouw vo go na hem, di wi bribi na hem.

13. Vo da hede mi begi, vo oen no moese lasi hatti vo ala da pina en trobi hede, disi de miti mi vo oenoe hede; bikasi dati de wan glori vo oenoe.

14. Vo da hede mi de buige mi kni gi da tata vo wi Masra Jesus Kristus,

15. Disi de da reti tata vo alasani, disi dem kali pikien, na ini hemel en na grontapo,

16. Vo hem moe helpi oen, vo hem toemoesi bigi glori hede, vo da Jeje vo hem moe meki da inisei soema vo oen kom tranga;

17. En vo, nanga da bribi, Kristus moese liebi na ini oen hatti, vo oen meki dipi loetoe na ini da lobbi, vo oen tanapoe na wan vaste gron,

18. Vo oenoe, nanga ala dem Santawan, moese kom sabi krin krin, sani de da bradi, en da langa, en da dipi, en da hei;

19. En vo oen kom sabi da lobbi vo Kristus, disi waarti moro ala sabi; en vo oen (hatti) kom foeloc nanga ala dem foeloe (blesi) vo Gado.

20. Ma Hem, disi habi tranga, vo doe toemoesi moro foeloe, leki alasani, disi wi begi ofoe membre, so leki da tranga de, disi de wroko na wi ini,

21. Hem moese habi glori na ini da gemeente, disi de na ini Kristus Jesus, na alatem, teego, sondro kaba! Amen.

Kap₄.

Ala bribisoema moese de leki wan hatti, en dem moese kom moro tranga na ini da reti Kristenfasi en liebi.

Mi, di de na boeje vo Masra hede, begi oenoe, vo oen liebi en waka so, leki a fiti da kali, disi Masra ben kali oenoe.

2. Nanga ala sakafasi en safrihatti en pasiensi oen moe verdrage makandra nanga lobbi.

3. En doe oen best, vo da vreede moe knoopoe oen makandra, vo oen hatti holi *wan-fasi* makandra!

4. *Wan* skin de en *wan* geest, so leki Masra ben kali oenoe toe, vo oen habi da *wan* hoop na ini da kali, disi hem ben kali oenoe;

5. *Wan* Masra de, *wan* bri-bi, *wan* doop,

6. *Wan* Gado en tata vo alamal, di de na oen alamal tapo, en nanga oen alamal, en na ini oen alamal.

7. Ma na ibriwan vo wi a ben gi da gnade, so leki da marki de, disi Kristus teki platie dem presenti vo hem.

8. Vo da hedc hem taki: Hem ben hopo go na tapo, a potti da doengroehoso srofi na boeje, en dan a platie presenti gi soema.

9. We, di a taki: Hem ben hopo go na tapo, dati no sori krin krin, taki, fosi a ben saka go na ondro tee na ini dem moro dipi plesi na ondro gron?

10. We, 'disi ben saka go na ondro, dati de da srefiwan, disi ben hopo go na tapo, pasa ala hemel, vo hem teki alasani abra, foeloe alasani.

11. We, som hem ben potti vo Apostel, som vo profet, som vo preki da Evangelium, som vo herder en leriman;

12. Vo dem Santawan kom moro na fesi, en vo dem dini makandra, ibriwan nanga hem amt, en vo da skin vo Kristus kom moro tranga na ini bri-bi;

13. Tee wi alamal kom so fara, vo wi de *wan* nomo na ini da bri-bi, en vo wi sabi da pikien vo Gado *wan-fasi*, en vo wi kom *wan* reti man na alafasi, tee wi kisi da marki vo da reti grani vo Kristus :

14. Vo wi no tan moro leki pikien, disi ibriwan winti vo soema leri kan seki en kanti na ala sei, nanga da falsi fasi cn dem ogri triki vo soema, di dem soekoe na *wan* konifasi, vo dem kisi wi, kori wi;

15. Ma meki wi de opregti a geersi hem srefi, na ini regtigheid en reti santafasi.
na ini lobbi, en meki wi gro na alafasi na ini Kristus, disi de da hede :

16. Disi de holi da heeli skin makandra, leki a fiti, meki ala dem ledien fassi en voegoe na ini makandra, helpi makandra; en ibriwan piesi, so meni leki hem habi tranga, de wroko, vo meki da skin gro, en vo hem srefi toe kom moro tranga na ini lobbi.

17. Vo da hede mi taki, en mi waarskouwe oen na nem vo Masra, no waka moro, leki dem tra heiden de waka na ini da laufasi vo dem hatti;

18. Bikasi dem versland kom doengroe, en dem de farawei vo da liebi vo Gado, di dem no sabi wan retisani, en di dem no habi fili na ini dem hatti.

19. Sondro sjem dem libi dem srefi abra na dem luste, en dem gridi vo doe ala soortoe takroe wroko.

20. Ma, so oenoe no ben kom sabi Kristus ;

21. Efi troe troe oen ben jeri hem, en efi na hem ondro oen ben leri, fa na ini Jesus wan opregti fasi de.

22. We, nanga da fasi, disi oen ben liebi en waka fositem, oen moese kaba; da ouroe soe-ma oen moese poeloe, disi de pori hem srefi nanga dem bedriege luste;

23. Oen geest nanga oen heeli ziel moe teki wan njoenjoe fasi;

24. Oen moe teki weri da njoe soema, disi Gado ben meki vo

a geersi hem srefi, na ini regtigheid en reti santafasi.

25. We, kaba nanga lei, en taki waarheit, ibriwan nanga da soema, disi de na hem sei; bikasi wi alamal de ledien, wan vo trawan.

26. Efi oen kisi hattibron, loekoe boen, vo oen no doe zondoe ! No meki zon go na ondro, bifo da hattibron vo oen kaba !

27. No gi didiebri pasi !

28. Da soema, disi ben foefoer fosi, no moese foefoer moro; ma meki a go wroko, meki a teki wan reti wroko na hem han, vo a habi wansani, meki a kan helpi soema, disi de na gebrek !

29. No meki takroe en soso tikitaki komoto na oen nofo; ma (taki) sani, disi de boeu en vanoodoe, vo meki trawan kom tranga na ini briji, vo a helpi dem, disi de jeri oenoe.

30. No meki sari kisi da santa Jeje vo Gado, disi oen ben kisi leki wan zegel, tee na da dei, disi Gado sa verloesoe oenoe !

31. Ala bitafasi, en hattibron, en krasifasi, en baribari, en kosikosi moese tan farawei vo oenoe, en ala ogrihatti fasi toe.

32. Kontrari, oen moese habi boenhatti vo makandra, en sari-hatti; en oen moese pardon makandra, so leki Gado ben pardon oenoe toe vo Kristus

Kap. 5.

Da srefi vermane de go doro. Fa man nanga refi moe liebi nanga makandra.

We, soekoe vo oen kom geersi Gado, leki lobbi pikien!

2. En waka nanga lobbifasi, so leki Kristus toe ben lobbi wi, en a ben gi hem srefi abra na Gado vo wi hede, leki wan presenti en wan offer, disi smeri switi.

3. Ma vo hoeroedoe en ala takroesani, ofoe gridifasi, no wan soema moese jeri wansani na oen mindri; bikasi so a de fiti dem Santawan;

4. So srefi ala sjemsani en laütaki en spotoefasi (no moese de); kontrari, meki oen taki Gado tangi.

5. Bikasi dati oen moese sabi, no wan hoeroeman, no wan takroe soema, no wan gridiman, (bikasi hem de dini kroekoetoe gado,) sa kisi wan porsie na ini da kondre vo Kristus en vo Gado.

6. No meki wan soema kori oen nanga soso takitaki; bikasi vo sosani hede da hattibron vo Gado de kom na dem soema tapo, disi no bri bi.

7. Vo da hede oen no moese holi nanga dem.

8. Bikasi fositem oen ben de doengroe soso, ma now Masra ben meki oen kom wan letti; we, waka dan leki pikien vo letti!

9. (Bikasi da vroektoe vo da geest de sori hem srefi na ini ala boen fasi en geregtigheid en waarheit.)

10. Oen srefi moe ondersoe-koe, sani Masra sa lobbi!

11. Oen ho moe habi gemeenskap nanga dem wroko vo doengroe, disi no meki wan boen vroektoe, ma oen moe strafhoe dem.

12. Bikasi demsani, disi dem doe na kibrifasi, dati wi moe sjem vo taki srefi.

13. Ma alasani, disi de kom na krin, dati da letti de tjari kom na krin; bikasi da letti de dasani, disi de meki alasani kom na krin.

14. Vo da hede hem taki: Wieki, joe, di de slibi! Hopo, komoto na mindri dem dedewan, dan Kristus sa letti gi joe!

15. We, loekoe boen, vo oen waka nanga voorzigtig; no leki lauman, ma leki soema, disi habi verstand.

16. Meki wan reti gebruik vo da tem; bikasi dem ogri dei kom kaba.

17. Vo da hede oen no moese de sondro verstand; ma oen moe sabi, sani Masra wani.

18. No dringi tee vo droengoe; bikasi dati de tjari oen na ini wan jajoliebi; ma meki oen hatti foeloe nanga da geest!

19. Vermane makandra nanga psalm en lossingi en tra switi singi; singi en pre gi Masra na ini oen hatti!

20. En taki Gado tata grantangi alatem vo alasani, na nem vo wi Masra Jesus Kristus;

21. Onderdaniki makandra na ini da frede vo Gado!

22. Oen oeman moese onder-daniki oen man, leki Masra srefi!

23. Bikasi da man de da hede vo hem weli, so leki Kristus toe de da hede vo hem gemeente; en hem de da Helpiman vo hem skin.

24. We, so leki da gemeente onderdaniki Kristus, so srefi dem oeman moese onderdaniki dem man na ini alasani.

25. Oen man moese lobbi oen wefi, so leki Kristus toe ben lobbi da gemeente, en a ben gi hem srefi abra vo da gemeente,

26. Vo da meki da gemeente santa, di a krin hem na ini da wasi nanga watra na ini da woord;

27. Vo a meki wan glori gemeente gi hem srefi, disi no habi wan flaka, ofoe soutoe, ofoe sosani, ma vo a de santa en sondro soutoe.

28. We, da so dem man moese lobbi dem wefi, leki dem eigen skin. Da soema, disi lobbi hem wefi, hem de lobbi hem eigen skin.

29. Bikasi no wan soema sa habi ogri hatti vo hem eigen skin; ma a de gi hem njanjam en a loekoe hem, leki Masra toe de loekoe da gemeente.

30. Bikasi wi de ledien vo hem skin, vo hem metien vo hem boon.

31. Vo da hede wan soema sa libi hem tata en mama, hanga na hem wefi; en dem toe sa de wan skin.

32. Dati de wan bigi kibritori troe; ma mi taki dati vo Kristus en vo da gemeente.

33. Ma tog oen alamat toe, ibriwan moese lobbi hem wefi, leki a lobbi hem srefi; ma da wefi moese respeki hem man.

Kap. 6.

Dem pligt ro pikien en tata, ro katabo en ro Masra. Da liebi ro wi de geersi wan felis. Hoe felisani wi moe teki, ro wi kan winni.

Oen pikien, oen moese gehoorzam oen tata en mama, vo Masra hede; bikasi so a de fiti.

2. Respeki joe tata en joe mama; dati de da fosi gebod, disi habi da pramisi:

3. Vo joe finni boen, en vo joe liebi langa na grontapo.

4. En oen tata, oen no moe strafoe oen pikien so, vo dem kisi hattibron; ma oen moe kwe-ki dem na ini da leri en vermane vo Masra.

5. Oen knegti en slavoe, oen moese gehoorzam dem Masra vo oen skin nanga frede en befi, en nanga oen opregti hatti, leki (oen habi vo gehoorzam) Kristus;

6. No leki soema, disi dini trawan hai, en disi soekoe boen nem na liebisoema, ma leki knegti vo Kristus, disi doe Gado wani nanga dem heeli hatti;

7. En disi doe dem wroko nanga plisiri, leki gi Masra srefi, en no gi liebisoema;

8. Bikasi oen sabi, da boen, disi ibriwan soema doe, da srefi-sani Masra sa pai hem baka, efi hem de slavoe ofoe friman, dati da wan.

9. En oen Masra, oen moe doe dem da srefisani toe; libi da krasifasi! Oen moe sabi, oen srefi habi wan Masra toe na ini hemel, en hem no de boekoe na wan soemta perzon.

10. We dan, oen brara vo mi!. Oen moese kom tranga na ini Masra, en na ini da tranga vo hem kragti!

11. Oen moe weri da heeli fetisani vo Gado, vo oen kan tanapoe, tegen dem ogri en falsi triki vo didiebri.

12. Bikasi wi no habi vo feti nanga skin en broedoe, ma nanga dem gransoema en trangawan, nanga dem masra vo disi grontapo, disi de tiri da doengroe kondre vo disi tem, en nanga dem ogri geest na ondro hemel.

13. Vo da hede oen moe teki ala da heeli fetisani vo Gado, vo oen kan tanapoe feti boen na da ogri dei, vo oen winni alasani, en vo oen tan masra vo da feti!

14. We, tanapoe dan, tai oen bigi foetoe nanga waarheit, en weri da borst waapoe vo gereg-tigheid na oen borstoe;

15. Nanga soesoe na oen foe-toe, leki soema, disi tan klari, vo tjari da Evangelium vo vree-de go rontee;

16. Ma vooral oen moe teki da skild vo bribi, nanga disi oen kan kili ala dem faja-pyl vo da ogriwan;

17. En teki da fetimoesoe vo da zaligheid, en da houroe vo da geest, dati de da woord vo Gado.

18. Alatem oen moe begi, nanga ala begi en djeme na ini oen geest; en vo da hede oen moe wakti en holi pasiensi na ini begi vo ala Santawan,

19. En vo mi toe, vo Gado gi mi da woord, meki mi kan hopo mi mofo sondro frede, me-ki soema kom sabi da kibritori vo da Evangelium;

20. Bikasi hem boodskopoe-marf mi de na ini dem boeje; we, meki mi kan taki hem vry en sondro fredø, leki a fiti mi vo taki.

21. Ma vo oen sabi toe, fa mi tan en san mi doe, ala dati Tigikus, da lobbi brara en getrouw dinaar vo Masra, sa meki oen kom sabi.

22. Juisti vo dati hede mi ben seni hem go na oenoë, vo oen kom jeri, fa mi tan, en vo hem troostoe oen hatti.

23. Vreede moese de nanga dem brara, en lobbi nanga bri-bi! Gado tata, en Masra Jesus Kristus moese gi dem dati!

24. Gnade moese de nanga ala dem, disi lobbi wi Masra Je-sus Kristus opregti! Amen.

Da brifi Paulus ben skrifgi da gemeente na Efesus, ala di a ben de na Rom, en a seni hem gi dem nanga Tigikus.

Da brifi vo Apostel Paulus gi da gemeente na Filippi.

Kap. 1.

Paulus taki Gado tangi, en a begi hem ro dem soema na Filippi. A tverde ro liebi moro langa, en a tevrede toe ro go slibi.

Paulus en Timoteus, knegti vo Jesus Kristus, gi ala dem sangga moro moro jete na ini ala ta soema vo Kristus Jesus, disi sabi en na ini ala onderfindi; de na Filippi, en gi dem biskop en dinaar;

2. Gnade moese de nanga oenoe, en vreede vo Gado, wi tata, en vo Masra Jesus Kristus!

3. Mi danke mi Gado alatem, te mi membre oenoe;

4. En mi doe dati alatem na ina ala mi begi, disi mi begi vo oenoe alamal; nanga plisiri mi de begi vo oenoe;

5. Vo da gemeenskap hede, disi oen ben kisi na da Evangelium, sinsi da fosi dei tee noja.

6. So srefi mi habi da vaste vertrouw, dem srefi, disi ben bigin da boen wroko na ini oenhatti, hemi srefi sa doro hem toe, tee na da dei vo Jesus Kristus.

7. Bikasi a fili mi, vo mi membre so vo oen alamal, di mi habi oen na ini mi hattii, na ini dem boeje vo mi, en na ini da verantwoortoe, di mi de, vo bewyze da waarheit vo da Evangelium; bikasi oen alamal kisi da srefi gnade hafoe nanga mi makandra.

8. Troe, Gado de mi getuige, fa mi hatti hangri vo oen alamal nanga da toemoesi tranga lobbi vo Jesus Kristus.

9. En mi begi hem, vo da lobbi vo oenoe moese kom tran- ga moro moro jete na ini ala bestesani, en vo oen de opregli en sondro foute, tee na da dei vo Kristus;

10. Vo oen srefi kan onder- soekoe en sabi, sani de da moro vo Kristus;

11. En vo oen meki foeloe vroektoe vo geregtigheid, disi Jesus Kristus de wroko, vo Ga- do kisi bigi nem en glori!

12. Ma mi meki oen sabi, oen brara, dasani disi dem ben doe mi, ben meki da Evangelium kisi moro vry pasi;

13. Bikasi na ini da heeli kroetoehoso en na ala dem tra plesi dem ben kom sabi krin, dati vo Kristus hede dem ben potti mi na boeje;

14. En foeloe vo dem brara na ini Masra ben kisi moro tranga bri bi nanga dem boeje vo mi, vo dem taki da woord moro vry now, sondro frede.

15. Alwasi som de preki Kristus toe vo djaloesoe en stry hede; tog som doe dati nanga opregli hatti.

16. Dem trawan de preki Kristus nomo, vo di dem lobbi stry, dem no de opregli; ma dem

denke, dem wani meki da pina mi sa tan nanga oen alamal, vo vo mi kom moro hebi na ini dem oen kom moro na fesi, en vo boeje vo mi; oen kisi plisiri na ini da bibri;

17. Ma trawan ageen doe dati nanga lobbi; bikasi dem sabi, mi lidom dia, vo verantwoortoe da Evangelium.

18. We, sani mi sa taki? Efi dem preki Kristus ma, alwasni na iniwan fasi; efi da vo wan tra-sani hede, ofoe nanga waarheit, tog mi plisiri vo dati toe, en mi sa plisiri alatem.

19. Bikasi mi sabi, nanga da begi vo oenoe en nanga da asis-teri vo da Jeje vo Jesus Kristus, mi sa habi da boen hede, vo si, wan boen komopo na ini vo dati;

20. So leki mi verwakti dati nanga mi heeli hatti, en mi hoo-poe, mi no sa kisi sjem, no na wan fasi; ma so leki alatem, so srefi toe na disi tem, nanga ala plisiri mi skin moese pryze Kri-stus, efi da nanga liebi, ofoe nanga dede.

21. Bikasi Kristus de mi liebi, en vo go dede, dati de wan winni vo mi.

22. Ma efi vo mi wroko hede a de moro betre, vo tan liebi na ini skin, dan mi srefi no sabi, sani mi sa verkiesi.

23. Bikasi mi wensi ala toe-sani; mi hangri vo gowei, go tan nanga Kristus; dati de toe-moesi moro betre;

24. Ma vo tan na ini skin jete, dati de moro vanoodoe vo oenoe hede.

25. En nanga boen overtuige mi sabi toe, mi sa tan jete, en

mi sa tan nanga oen alamal, vo oen kom moro na fesi, en vo oen kisi plisiri na ini da bibri;

26. En vo oen blyti toemoesi na ini Kristus Jesus vo mi he-de, te mi kom baka na oenoe ageen.

27. Holi oen srefi ma, so leki a fiti da Evangelium vo Kristus, vo, efi mi kom si oenoe, ofoe mi no de nanga oenoe, tog mi kan jeri vo oen liebi, dati oen tan vaste na ini *wan* geest, en dati nanga *wan* hatti oen helpi wi feti vo da bibri na da Evan-gelium;

28. En vo oen no meki dem vyand skreki oenoe, no na wan fasi; bikasi dati de wan bewys vo da verdoemenis gi dem; ma vo oenoe a de (wan bewys) vo oen zaligheid; en dati Gado srefi de gi oenoe.

29. Bikasi oenoe ben kisi da gnade vo Kristus hede, no wan wan vo oen bibri na hem, ma vo oen pina toe vo hem hede;

30. Bikasi oen habi vo feti da srefi feti, disi oen ben si na mi, en disi oen jeri vo mi noja.

Kap. 2.

Paulus vermane dem, ro dem holi vreeede en sakafasi, so leki da voorbeeld vo Jesus de sori wi. A gi dem da terzeekering ro hem lobbi.

We, efi now wan switi ver-manne na ini Kristus de, efi wan troost vo lobbi de, efi wan gemeenskap vo da geest de, efi opregti lobbi de, en sarihatti vo trawan:

2. Dan meki mi kan habi *da* tem, no wawan di mi ben de plisiri toe, vo oen akorderi ma-kandra, vo oen habi da srefi lobbi, en vo oen habi da *wan* fasi en fili nahatti.

3. No doe wansani vo stry hede, ofoe vo kisi wan biginem; ma nanga sakafasi *wan* moe loekoe da trawan moro hei, leki hem srefi.

4. No wan soema moe loekoe na hem eigen sani; ma ibriwan moe zorgoe vo dasani toe, disi dc vo trawan.

5. Oen moese habi da srefi fasi vo membre en vo doe, disi Jesus Kristus ben habi toe.

6. Bikasi hem, alwasi a ben habi Gado fasi, tog hem no teki da Gado fasi, prodo nanga dati, leki hem ben winni dasani na feti;

7. Kontrari, hem srefi poeloe da fasi, a teki wan knegtifasi, a tron leki ibriwan tra soema; alafasi dem ben si hem leki wan liebisoema;

8. A ben saka hem srefi so, dati a ben gehoorzam tee na dede, tee na dede na kruis srefi.

9. Vo da hede Gado ben hopo hem toe, en a gi hem wan nem, disi bigi, pasa ala tra nem.

10. Vo ala soema, disi de na hemel en na grontapo en na ondro gron, moe buige kni gi da nem vo Jesus;

11. En ala tongo moese bekenti taki, Jesus Kristus hem de Masra, meki Gado tata kisi bigi nem.

12. We dan, oen lobbowan! so leki oen ben gehoorzam ala-

nanga oenoe, ma vooral now, sinsi mi no ben de: soekoe oen zaligheid nanga frede en befi!

13. Bikasi da Gado srefi, disi de wroko alasani na oen ini, da wani en da doe, vo hem boen-hatti hede.

14. Doe alasani sondro knoe-roei en sondro twyfel;

15. Vo oen de sondro fouloe en opregti, en suiver pikien vo Gado na mindri da pori en ver-keerti speli soema, na disi mindri oen de skyn, leki dem letti vo kondre;

16. En holi vaste na da woord vo liebi, vo mi kan habi da plisiri na da dei vo Kristus, dati mi no ben broko foetoe vo soso, en mi no ben wroko vo soso.

17. En alwasi dem offer mi srefi vo da offer en da dienst vo oen bibri hede, tog mi blyti, en mi plisiri nanga oen alamat.

18. So srefi oenoe moese blyti toe, en oen moese plisiri nanga mi makandra!

19. Ma mi hoopoe na nem vo Masra Jesus, mi sa seni Timoteus go na oen hesi, vo mi toe kisi njoe tranga ageen, te mi jeri, fa oen tan.

20. Bikasi mi no habi wan soema, disi akorderi so nanga mi, en disi sa zorgoe so opregli vo oenoe.

21. Bikasi dem alamat de soc-koe dem eigen sani, no dasani, disi de vo Kristus Jesus.

22. Ma vo hem oen srefi sabi, hem de opregli, a ben dini mi

na ini da Evangelium, leki wan pikien de helpi hem tata.

23. We, mi denke, mi sa seni hem, so hesi mi st, fa dasani sa waka nanga mi.

24. Ma mi hoopoe na nem vo Masra, mi srefi toe sa kom hesi.

25. Ma tog mi ben denke, a sa boen, vo mi seni mi brara Epa-froditus go na oenoe, disi de helpi mi vo wroko en vo feti, en disi oen ben seni, vo a bezorgoe mi dasani, disi mi habi vanoodoe;

26. Bikasi a ben hangri vo troe, vo si oen alamal, en a ben hati hem toemoesi, disi oen ben jeri vo da siki vo hem.

27. En troe, a ben siki tee vo dede; ma Gado ben sari vo hem; en no vo hem wawan, ma vo mi toe, vo mi no moe kisi wan sari na trawan tapo.

28. Vo da hede mi ben seni hem moro hesi, vo, te oen si hem baka, oenhatti kan kouroe, en vo mi habi moro weiniki sari toe.

29. We, teki hem dan na nem vo Masra, nanga ala plisiri; so soema oen moe loekoe nanga respeki.

30. Bikasi vo da wroko vo Kristus hede a ben kom so klos-bei na dede; a no ben ke vo hem eigen liebi, nomo vo a dini mi na plesi vo oenoe, di oenoe no de nanga mi.

Kap. 3.

Paulus waarskouwe dem to dem falsi Apostel. Vo da Kristen liebi en uraka.

We dan, oen brara vo mi, de plisiri na ini Masra! Disi mi hem hede mi ben teki alasani

skrifi oen da srefisani alatem, dati no verfeele mi, en a meki oenoe kom sabi dasani moro betre.

2. Loekoe boen nanga dem dagoe! loekoe boen nanga dem falsi wrokoman! Loekoe boen nanga dem, disi de koti pliti alasani!

3. Bikasi wi de da besneide, wi, disi dini Gado nanga wi geest, en disi de soekoe nem na Kristus Jesus wawan, en disi no potti vertrouw na sani, disi da natur de gi dem.

4. Alwasi mi too habi sani, vo mi kan potti vertrouw na sani, disi da natur ben gi mi. Efwan tra soema denke, hem kan potti vertrouw na sani, disi da natur ben gi hem; mi habi moro reti vo dati.

5. Di vo aiti dei dem ben besneide mi, mi de vo da piple vo Israel, vo Benjamin famili, wan gebore Ebreer, en na fasi vo da wet mi de wan Fariseman;

6. Vo mi reliesi mi ben feti so tee mi vervolge da gemeente; en na ini da geregtigheid vo da wet mi ben de sondro foutoe.

7. Ma dasani, disi ben habi wan waartli vo mi fositem, dati mi ben loekoe bakatem vo Kristus hede leki sani, disi doe mi ogri.

8. Vo troe, tee tidei jete mi de loekoe ala dati leki wansani, disi doe mi ogri, sinsi mi sabi Kristus Jesus, mi Masra; bikasi da sabi de waarti moro alasani, en vo

trowei; mi loekoe alasani leki pasi, en meki wi habi da *wan wan* doli, nomo vo mi habi membre toe.

Kristus,

9. En vo mi tan na hem ini alatem; en vo mi no habi mi eigen geregtigheid, disi da wet de wroko, ma disi da bri bi na Kristus de wroko; *da* geregtigheid, disi Gado de wroko nanga bri bi;

10. Vo mi kom sabi hem nanga da tranga vo da opstaan vo hem, en da gemeenskap vo da pina vo hem, en vo mi kom geersi da dede vo hem;

11. Meki mi toe kan habi da boenhede wantron, vo hopo baka na dede.

12. No vo taki, mi kisi dasani kaba, ofoe mi doro mi marki kaba; ma mi feti na dasani baka, efi somtem mi sa kisi hem; bikasi vo hem hede Kristus Jesus ben kisi mi toe.

13. Oen brara, mi no verbeelde taki, mi kisi dasani kaba. Ma wansani mi doe: Mi vergiti alasani, disi de na baka, en mi de langa mi han vo kisi dasani, disi de na fesi;

14. Mi doe mi best, vo kisi da marki en da prys, disi Gado na hemel ben kali mi vo kisi na ini Kristus Jesus.

15. We, so meni vo wi, disi de bekwaam, meki wi ala habi da srefi membre dan; en alwasi oen membre wan pikin trafasi jete, Gado sa meki oen kom sabi dati toe.

16. Ma na ini dasani disi wi kisi kaba, meki wi waka da *wan*

17. Waka kom na mi baka, oen brara! en loekoe na dem, disi de waka so, leki oen habi wi vo *wan* voorbeeld!

18. Bikasi foeloe de waka (trafasi), dem, disi mi ben taki gi oen nofotron kaba, ma now mi de taki nanga kre, dem de vyand vo da kruis vo Kristus;

19. Da kaba vo dem de da verdoemenis; bikasi dem bele de dem Gado, en na ini dem sjem dem de soekoe bigi nem, grontapo sani wawan de na ini dem hatti.

20. Ma wi de liebi en waka na ini hemel, en vo dapee wi de wakti da helpiman toe, Jesus Kristus, wi *Masra*;

21. Disi da verandre da mofina skin vo wi, meki a kom geersi da glori skin vo hem, nanga da tranga, nanga disi a kan meki alasani moese onderdaniki hem.

Kap. 4.

Som vermane moro. A taki dem tangi ro da presenti, disi dem ben seni gi hem.

We, oen lobbi brara vo mi! di oen de da hangri vo mi hatti, en mi plisiri, en mi kroon; tan vaste dan na ini *Masra*, oen lobbiwan!

2. (Dem sisa) Evodia en Sintiki mi begi en vermane, vo dem moese de *wan* hatti makandra na ini *Masra*.

3. En mi begi joe toe, joe di de wroko so getrouw nanga mi makandra, helpi dem oeman

baka, disi ben feti vo da Evangelium nanga mi makandra, nanga Klemens en ala dem trawan, disi ben helpi mi, en disi nem de na ini da boekoe vo liebi.

4. Plisiri na ini Masra alatem; en wantron moro mi taki: Meki oen plisiri!

5. Meki ala soema kom sabi da safrihattifasi vo oenoe! Masra de klosibei.

6. No bróko hede vo *wansani*; ma nanga begi en djemee en taki tangi meki da hangri vo oen hatti kom na Gado fesi.

7. En da vreede vo Gado, disi de bigi pasa ala soema verstand, moese kibri oen hattli en membre na ini Kristus Jesus!

8. Sani mi sa taki moro, en brara? Alasani disi de troe, en disi de opregti, en disi de regtvaardig, en disi de krin, en disi de switi, en disi de boen vo jeri, efi wan boen maniri de, efi wansani de vo pruze, na ala dati oen moese potti membre!

9. So srefi dasani, disi oen ben leri, en disi oen ben kisi en jeri en si na mi, dati oen moese doe; dan da Gado vo vreede sa de nanga oenoe.

10. Ma mi ben plisiri vo troe na ini Masra, disi oen ben kisi en njoe tranga baka, vo oen kan zorgoe vo mi; awasi oen ben habi da zorgoe fosi kaba, ma oen no ben habi okasi.

11. Mi no taki dati, leki wan-sani mankeri mi; bikasi mi ben leri, vo tevrede nanga sani, di mi habi.

12. Mi sabi vo liebi na polifasi, en mi sabi toe vo habi foeloe; na alafasi en na alapee mi ben leri, vo njam tee mi habi nofo, en vo tan nanga hangri, vo habi toemoesi foeloe, en vo habi gebrek.

13. Nanga Kristus mi habi tranga vo alasani; bikasi hem degi mi tranga.

14. Ma tog oen ben doe boen, disi oen ben teki da pina vo mi hafroe.

15. Oen srefi sabi toe, oen soema vo Filippi, fa na bigin vo da Evangelium, di mi ben komopo na Macedonia, no wan tra gemeente ben holi da rekening so, platie hafoe gi mi, leki oenoe wawan;

16. Tee na Tesalonika srefi oen ben seni sani gi mi wantron, disi mi ben habi vanoodoe, en dan wantron moro.

17. No vo taki, mi de soekoe da presenti; ma mi de soekoe da vroektoe, vo wan boen porsic moe libi na oenoe rekening.

18. Bikasi mi habi alasani nofo now, moro leki mi habi vanoodoe; mi habi foeloe vo troe, sinsi Epafroditus gi mi dasani, disi oen ben seni gi mi; dati de wan switi smeri, en wan boen offer, disi switi-na Gado doe.

19. We, mi Gado, disi habi foeloe goedoe, hem sa teki da

glori na ini Kristus Jesus, gi oen sani mankeri mi; bikasi mi ben alasani, disi oen habi vanoodoe.

20. Glori moese de vo Gado, wi tata, teego alatem! Amen.

21. Taki ala dem Santawan na ini Kristus Jesus odi! Demi brara, disi de nanga mi, seni oen odi toe.

22. Ala dem Santawan dia seni oen odi, vooral dem, disi de vo Keyzer hoso.

23. Da gnade vo wi Masra Jesus Kristus moese de nanga oen alamal! Amen.

Da brifi Paulus ben skrif gi da gemeente na Filippi, ala dia ben de na Rom, en a seni hem nanga Epafras.

Da brifi vo Apostel Paulus gi dem briboema na Koloszen.

Kap. I.

Da preki ro Kristus, disi ben meki alasani, en disi ben verzoen wi nanga Gado.

Paulus, wan Apostel vo Jesus Kristus, nanga da wani vo Gado, en brara Timoteus,

2. Gi dem Santawan na Koloszen, en gi dem brara, disi briboema na Kristus: Gnade moese de nanga oenoe, en vrede vo Gado, wi tata, en vo Masra Jesus Kristus!

3. Wi taki grantangi na Gado, da tata vo wi Masra Jesus Kristus, en wi begi vo oenoe alatem;

4. Sinsi wi ben jeri vo da briboemi vo oen na Kristus Jesus, en fa oen lobbi ala dem Santawan;

5. Vo da hoop hede, disi Gado ben potti na sei gi oenoe na ini hemel, disi oen ben jeri fosi nanga da woord vo waarheit, da Evangelium;

6. Disi ben kom na oenoe toe, so leki na ala tra kondre, en a de meki vroekloc, so leki a doe

na oenoe mindri toe sinsi da (fosi) dei, disi oen ben jeri hem, en disi oen ben kom sabi da gnade vo Gado troe troe;

7. So leki Epafras ben leri oen toe, da lobbi knegti, disi de wroko nanga wi makandra, en disi de wan vertrouw dinaar vo Kristus na oen mindri;

8. Hem ben verteli wi toe vo da lobbi vo oenoe na ini geest.

9. Vo da hede sinsi da dei, disi wi ben jeri dati, wi no kaba vo begi vo oenoe, en vo pliesi Gado, meki oen kom sabi hem wani reti, nanga ala koni en verstand vo da geest;

10. Vo oen waka so leki a fiti, en leki a switi na Masra na alafasi; en vo oen meki vroektoe, doe ala boen wroko, en vo oen kom sabi Gado moro moro,

11. En vo da glori-tranga vo hem moe gi oen ala soortoe tranga en kragti, vo oen kan holi ala pasiens, en vo oen kan verdrage alasani nanga plisiri;

12. En vo oen taki da tata tan-de meki wi bekwaam,

vo kisi wan porsie na ini da
erfenis vo dem Santawan na ini
da letti.

13. Bikasi hem ben verloesoe
poeloe wi na ondro da dwingi
vo doengroei, en a ben teki potti
wi abra na ini da kondre vo hem
lobbi pikien,

14. Disi ben verloesoe wi
nanga hem broedoe, gi wi par-
don vo wi zondoe.

15. Hem de da printje vo da
Gado, disi soema hai no kaa si;
hem de da fosiwan, disi ben de
bifo alasani, disi Gado ben meki.

16. Bikasi nanga *hem* Gado
ben meki alasani, disi de na ini
hemel en na grontapo, disi wi
kan si, en disi wi no kan si;
dem troon srefi, en dem gran-
wan en heiwan en trangawan,
alasani hem ben meki vo hem
srefi hede;

17. Hem ben de bifo alasani,
en hem de holi alasani toe.

18. Hem de da hede toe vo da
skin, dati taki, vo da gemeente;
hem de da bigin, da fosigebore-
wan na mindri dem dedewan,
vo na alafasi hem moese de da
fosiwan.

19. Bikasi so da tata ben plie-
si, vo na hem ini ala glori moe
de liebi;

20. En vo nanga *hem*, di
hem ben meki vreede nanga da
broedoe vo hem na kruis, nanga
hem Gado ben verzoen hem srefi
nanga alasani, disi de na gron-
tao, ofoe na ini hemel.

21. So srefi oenoe toe, di oen
ben de farawei fositem, en vyand

na ini da soso verstand, di oen
ben doe ogri wroko;

22. Tog now hem ben ver-
zoen oenoe nanga hem liebisoe-
ma skin, nanga hem dede, vo a
potti oen santa en sondro soutoe
en krin na hem fesi;

23. Efi troe troe oen tan vaste
na ini da bribi, efi oen go moro
dipi na ini, en efi oen no seki na
ini da hoop vo da Evangelium,
disi oen ben jeri, en disi dem
ben preki gi ala kreatur, di de na
ondro hemel, en disi mi, Paulus,
ben kom wan dinaar vo hem.

24. Vo da hede mi plisiri now
na ini ala da pina, disi mi de pi-
na vo oenoe hede; en da pina,
disi mankeri jete vo Kristus he-
de, dati mi sa teki na *mi* skin
tao, na plesi vo *hem* skin, dati
de da gemeente,

25. Disi mi ben kom wan di-
naar vo hem, so leki Gado ben
gi mi da wroko na oen mindri,
vo mi meki ala soema kom sabi
da woord vo Gado,

26. Da kibritori, disi ben kibri
sinsi alatem en sinsi bigin vo
grontapo, ma now Gado ben meki
dem Santawan vo hem kom sabi,

27. Dem, disi Gado ben wani
meki dem sabi, hoe bigi glori
da kibritori dia habi na mindri
dem heiden; dati da Kristus srefi,
disi de na oen ini, da hoop vo
ala glori;

28. Da hem wi de preki, en
wi vermane ala soema, en wi
leri ala soema nanga ala koni,
vo wi kan potti ibriwan soema
reti baka na ini Kristus Jesus.

29. Dati mi de soekoe toe oenoe; en da bri bi moese meki nanga mi wroko, en mi doe mi oen taki Gado foeloe tangi ala best nanga da tranga vo Gado, tem. disi de wroko tranga na mi ini.

Kap. 2.

Vo demsani, disi liebisoema wawan ben potti; ro dem falsi leri; ro da liebi na ini Kristus, en da tranga vo hem dede.

Mi wani, oen moese sabi, hoe bigi feti de na ini mi hatti vo oenoe hede, en vo dem, disi de na Laodicea, en vo ala dem, disi no ben si mi perzon fesi na fesi;

2. Vo dem hatti moe finni troost, en vo dem kom voegoe makandra na ini lobbi, en vo dem kisi ala dem goedoe vo da reti dipi verstand, vo dem kom sabi da kibritori vo Gado, da tata, en vo Kristus;

3. Bikasi na hem ini ala dem goedoe vo da reti verstand en sabi de kibri.

4. Mi taki dati nomo, vo no wan soema moe kori oenoe nanga bigi en hei taki.

5. Bikasi alwasi mi no de na oen mindri nanga mi skin, tog nanga mi geest mi de nanga oenoe, en mi plisiri, di mi si da boen order vo oenoe, en fa da bri bi vo oen na Kristus de so tranga.

6. We, so leki oen ben teki Kristus Jesus, wi Masra, so oen moese liebi en waka toe na hem ini.

7. Oen moese meki dipi loetoe, gro na hem tapo, tan vaste tranga na dem heiwan en tranga ini bri bi, so leki wi ben leri wan, a sori dem publiki gi ala

oenoe; en da bri bi moese meki nanga da kondrekoni en seso korifasi, en nanga sani, disi liebisoema wawan ben potti, so leki da fosi biginfasi vo kondre ben de, en no leki da fasi vo Kristus de.

8. Loekoe boen, vo no wan soema foefoer oen hatti nanga da kondrekoni en seso korifasi, en nanga sani, disi liebisoema wawan ben potti, so leki da fosi biginfasi vo kondre ben de, en no leki da fasi vo Kristus de.

9. Bikasi na hem ini da heeli glori vo da Gadofasi de liebi, leki na ini skin.

10. Oen srefi toe habi alasani nofo na hem ini; bikasi hem de da hede vo ala dem heiwan en trangawan.

11. Bikasi na hem ini oen besneide toe, oen ben kisi da besneide sondro han, di oen poeloe da zondoe skin vo meti, nanga da besneide vo Kristus.

12. Bikasi na ini da doop oenoe nanga hem beri makandra, en oen ben hopo baka toe nanga hem, nanga da bri bi, disi Gado de wroko, disi ben wieki hem baka na dede.

13. En di oen ben dede na ini oen zondoe en na ini da naturfasi vo oen skin, hem ben meki oenoe nanga hem makandra kisi njoe liebi, di a ben gi oen pardon vo ala oen zondoe;

14. En a figi poeloe da skrif vo da wet, disi ben tegen wi, en disi ben klage wi, a poeloe dati na pasi krin krin, di a ben spikri hem na kruis;

15. En so, di a ben poeloe da tranga na dem heiwan en tranga ini bri bi, so leki wi ben leri wan, a sori dem publiki gi ala

soema, fa hem de winniman na kiesi vo dini Gado, en nanga dem tapo. sakafasi srefi, sondro dem zor-

16. We, now no wan soe-goe reti vo dem eigen skin, ma ma kan verdoem oen moro vo tog dati no habi wan waartli, dati njanjam ofoe dringi hede, ofoe de wawan, vo da (pori) skin vo dem feestedei, ofoe njoe-kisi-dasani, disi hem wani. moen, ofoe vo sabadei hede;

17. Bikasi dati ben de da skyn wawan vo dasani, disi ben de vo kom jete; ma da skin srefi, dati da Kristus.

18. No meki wan soema kisi oen na ondro hem tranga, tjari oen nanga hem wani, alwas i a sori wan sakafasi en respekifasi leki dem Engel, tog efi hem he-moeje nanga sani, disi hem no ben si, a de meki hem srefi bigi vo soso, prodo nanga hem natur verstand;

19. En a no holi hem srefi nanga da hede, disi de holi en voegoe da heeli skin nanga dem skroefoe en tetei, disi de voegoe en fassi na ini makandra, meki a gro, tee a kom geersi Gado srefi.

20. We, efi oen ben dede nanga Kristus makandra, libi da fosi biginfasi vo kondre: vo sani hede oen meki dem dwingi oen baka na demsani ondro, disi lie-bisoema ben potti, leki oen srefi de liebi jete na kondrefasi?

21. (Di dem taki): No fassi disi! no tes i dati! no meli da-sani!

22. En tog ala demsani de go pori, te joe gebruike dem; ala dati de liebisoema gebod en leri wawan;

23. Sosani de sori wel leki wan reti koni, di dem srefi ver-

goe reti vo dem eigen skin, ma tog dati no habi wan waartli, dati de wawan, vo da (pori) skin kisi-dasani, disi hem wani.

Kap. 3.

Vermane vo wan njoe liebi. Pligli vo tata en mama en pikien en masra en staroe.

We, efr oen ben hopo baka nanga Kristus: soekoe dasani dan, disi de na tapo, dapee Kristus de, disi sidom na reti han vo Gado!

2. Na demsani oen moese membre, disi de na tapo, no na sani vo disi grontapo!

3. Bikasi oen dede kaba, en da liebi vo oenoe kibri jete nanga Kristus na ini Gado.

4. Ma te Kristus, da liebi vo oenoe, sa sori hem srefi na krin, dan oenoe sa kom na krin toe nanga hem makandra na wan glorifasi.

5. We, kili dan dem leden vo oenoe, disi de vo grontapo, da hoeroeliebi, en takroedoe, en sjemhangri, en ogri luste, en da gridifasi, disi de so boen leki afgoderywroko!

6. Bikasi vo sosani hede da hattibron vo Gado de kom na dem soema tapo, disi no wani bri bi.

7. Oen srefi toe ben waka na ini da srefi sani fositem, di oen ben liebi na ini sosani.

8. Ma now oen moese poeloe ala dasani toe, da bitafasi, en

hattibronfasi, en ogri hatti, en kosikosi, en ala sjem takitaki, disi komopo na oen mofo !

9. No lei gi makandra! ma poeloe da ouroe soema nanga ala hem wroko !

10. En weri da njoe soema, disi kom njoenjoe na ini da reti sabi, tee a kom geersi Gado, disi ben meki hem.

11. Dan a de da srefi, efi joe de grieki ofoe djoe, besneide ofoe no besneide, blaka ofoe weti, slavoe ofoe friman, Kristus wawan de alasani na ini ala soema.

12. We, leki soema, disi Gado ben verkiesi vo hem, oen Santawan en lobbiwan, teki en weri dan wan reti sarihattifasi, en boenhattifasi, en sakafasi, en safrihattifasi, en pasiensi;

13. En verdrage makandra, pardon makandra, efi wan soema habi klaag vo wan trawan; so leki Kristus ben gi oenoë pardon, so srefi oenoë moese doe toe.

14. Ma vooral teki en weri da lobbi; bikasi dati de da tetei, disi de holi ala boensani makandra.

15. En da vreede vo Gado moese regeere na ini oen hatti; bikasi vo hem hede Gado ben kali oenoë toe kom na ini *wan* skin; taki tangi vo alasani!

16. Meki da woord vo Kristus waka tranga na oen mindri nanga ala verstand; leri en vermane makandra nanga psalm en los singi en switi hemelsingi, pryeze Masra na ini oen hatti!

17. En alasani, disi oen doe nanga woord, ofoe nanga wroko, oen moese doe alasani na nem vo Masra Jesus; en na hem nem oen moese taki Gado tata tangi.

18. Oen oeman! onderdaniki oen man so leki a fiti, vo Masra hede!

19. Oen man! lobbi oen wefi; oen no moese sori wan bitafasi gi dem !

20. Oen pikien! gehoorzam oen tata en mama na alafasi, bikasi dati de switi na Masra.

21. Oen tata! no strafoe oen pikien toemoesi, vo dem no kisi wan falsi frede.

22. Oen slavoe! gehoorzam dem masra vo oen skin na alafasi; no dini dem na dem hai wan wan, leki oen soekoe boen nem na liebisoema; ma nanga opregti hatti en nanga frede vo Gado.

23. En alasani, disi oen doe, oen moese doe nanga oen heeli hatti, leki gi Masra srefi, no gi liebisoema.

24. Bikasi oen sabi, na Masra srefi oen sa kisi da paiman, da erfenis; bikasi da Masra Kristus oen dini.

25. Ma da soema, disi doe kroekoetoe, hem sa kisi paiman vo da kroekoetoe, disi a ben doe; Gado no de loekoe na soema perzon.

Kap. 4.

Wi moe begi alatem, waka voorzigtig.

Open masra! oen moese gi na dem slavoe vo oenoë, sani

disi reti, en disi fiti; en oen moe
sabi, oen srefi habi wan Masra
toe na ini hemel.

2. Holi doro vo begi, en
wakti na ini dasani, ala di oen
taki Gado tangi!

3. En begi wantem vo wi toe,
vo Gado moe hopo da doro vo
da woord gi wi, vo wi kan taki
da kibritori vo Kristus, vo disi
hede mi toe de na boeje;

4. Vo mi kan taki so vry vo
dasani, leki a fiti mi vo taki.

5. Waka voorzigtli na fesi vo
dem soema, disi de na dorosei;
no lasi oen tem soso!

6. Da taki vo oenoe moese
switi alatem, en a moe habi
zoutoe, vo oen sabi, fa oen moe
piki ibriwan soema.

7. Fa alasani vo mi tan, dati
Tigikus sa verteli oen, da lobbi
brara en da getrouw dinaar, disi
de helpi wi na ini da wroko vo
Masra.

8. Mi ben seni hem go na
oenoe, expresi vo hem si, fa
oenoe tan, en vo hem troostoe
oen hatti;

9. Hem nanga Onesimus, da
vertrouw en lobbi brara, disi de
wan soema vo oenoe, dem sa
verteli oen alasani vo wi dia.

10. Aristarkus, disi de nanga
mi na boeje, seni oen odi, nan-
ga Markus, Barnabas sisa pikien,
vo disi oen kisi boodskap kaba;
efi a kom na oenoe, een moe
ontvange hem!

11. Nanga Jesus toe, disi dem
kali Justus; dem de vo da be-
sneide, en dem wawan de helpi
mi na ini da wroko vo Gado-
kondre; dem ben de wan troost
vo mi.

12. Epafras seni oen odi toe,
da knegti vo Kristus, disi de wan
soema vo oenoe, en disi de feti
alatem vo óenoe nanga begi, vo
oen tan klari doro doro, vo doe
ala wani vo Gado.

13. Mi moese gi hem da ge-
tuigenis, taki, hem meki toe-
moesi moeiti vo oenoe, en vo
dem, disi de na Laodicea en na
Hierapolis.

14. Lukas seni oen odi, da
datra, da lobbi brara, en Demas.

15. Taki dem brara na Lao-
dicea odi, nanga Nimfas, nanga
da gemeente, di de na hem hoso.

16. En so hesi oenoe ben lesi
disi bri fi, dan oen moe meki da
gemeente na Laodicea kisi hem,
vo dem lesi hem toe, en vo oenoe
lesi di vo Laodicea toe.

17. En taki na Argippus:
Loekoe na da wroko, dise joe
ben kisi na Masra, vo joe doro
hem boen!

18. Mi, Paulus, taki oen odi
nanga mi eigen han. Membre
dem boeje vo mi! Da gnaade
moese de nanga oenoe! Amen.

Da bri fi Paulus ben skrifi gi
dem Koloszen, ala di a ben de
na Rom, en a seni hem gi dem
nanga Tigikus en Onesimus.

Da fosi brifi vo Apostel Paulus gi da gemeente na Tesalonika.

Kap. 1.

Paulus de praze da gemeente.

Paulus en Silvanus en Timoteus, gi da gemeente na Tesalonika, disi de na ini Gado tata, en na ini Masra Jesus Kristus: Gnade moese de nanga oenoe, en vreede vo Gado, wi tata, en vo Masra Jesus Kristus!

2. Wi taki Gado grantangi alatem vo oen alamal hede, te wi membre oenoe na ini wi begi;

3. Alatem dati de na wi gedagti, fa da bri bi en da lobbi vo oenoe de wroko, en hoe pasiens oen habi, di oen hoopoe na wi Masra Jesus Kristus, na fesi vo Gado, wi tata.

4. Bikasi wi sabi, oen lobbi brara! fa Gado ben verkiesi oenoe;

5. En fa da Evangelium vo wi ben de na oen mindri, no na ini woord wawan, ma na ini kragti toe, en na ini da santa Jeje, en nanga reti overtuige; so leki oen srefi sabi, fa wi ben sori wi srefi na oen mindri, vo oenoe hede.

6. En oenoe ben waka kom na wi en na Masra baka; bikasi na ini so meni pina oen ben teki da woord, nanga plisiri vo santa Jeje;

7. En da so oenoe ben de wan voorbeeld vo ala bri bisoema na Macedonia en Akaja.

8. Bikasi na oenoe da woord vo Masra komoto tee ala soema jeri hem, no wawan na Macedonia en Akaja, ma na ala plesi dem jeri, fa oen bri bi na Gado; en vo da hede wi no habi vanoodoe, vo taki moro vo dati.

9. Bikasi dem srefi ben verteli vo wi, hoe vry pasi wi ben finni na oen mindri, en fa oen bekeere kom na Gado, libi dem kroekoetoe gado, vo oen dini da liebi en da troe Gado;

10. En vo wakti hem pikien komoto na ini hemel, disi hem ben wieki na dede, da Jesus, disi ben verloesoe wi, poeloe da hattibron, disi ben de vo kom.

Kap. 2.

Fa dem Apostel ben preki da Evangelium gi dem, en fa dem ben teki da woord.

Bikasi oen srefi sabi, oen brara! na hoefasi wi ben kom na oenoe, en fa dati no ben de vo soso;

2. Bikasi alwasi wi ben pina nofo kaba, en dem ben kosi wi toe na Filippi, so leki oen sabi; tog di wi ben vertrouw na wi Gado, wi ben teki hatti, vo preki da Evangelium vo Gado gi oenoe, alwasi nanga foeloe feti.

3. Bikasi wi no ben vermane oenoe nanga korifasi, ofoe nanga takroefasi, ofoe nanga triki.

4. Ma so leki Gado ben plies vo teki wi, vo vertrouw wi da Evangelium, da so wi de taki; no vo wi soekoe boen' nem na liebisoema, ma na Gado, disi sabi wi hatti doro doro.

5. Bikasi nooit wi ben soekoe vo kori soema nanga switi taki, dati oen srefi sabi; wi no ben soekoe toe, vo winni wansani safri vo wi srefi, vo dati Gado de mi getuige.

6. Wi no ben soekoe-bigi nem toe na liebisoema, no na oenoe, no na trawan; alwasí wi ben kan lastiki oen, leki Apostel vo Kristus.

7. Ma wi ben de so safri en switi na oen mindri, leki wan menna de kweki dem pikien vo hem;

8. So srefi wi hatti ben lobbi oenoë toe; en nanga plisiri wi ben platie da Evangelium vo Gado gi oenoë; en no dati wawan, ma wi eigen ziel toe wi ben wani gi oenoë, vo di wi ben lobbi oen.

9. Bikasi, oen brara! oen sabi da wroko en da moeiti vo wi jete; dei nanga neti wi ben wroko, vo wi no moe lastiki wan soema; en so wi ben preki da Evangelium vo Gado gi oen.

10. Oen srefi de getuige, en Gado toe, hoe santa en regtvaardig en sondro foutoe wi ben de na oen mindri, di oen ben teki da bri bi.

11. Oen srefi sabi, fa wi ben vermane en troostoe ibriwan vo oenoë, leki wan tata doe nanga hem pikien,

12. En wi ben taki krin krin, fa oen moese waka leki a fiti na Gado fesi, disi ben kali oenoe, vo kom na hem kondre en na hem glori.

13. Vo dati hede wi de taki Gado grantangi toe alatem, dati, datem di oen ben kisi da woord vo Gado, disi oen ben jeri na wi, oen ben teki hem toe, no leki woord vo liebisoema, ma (so leki a de troe troe,) leki Gado woord, disi de wroko toe na oen bribisoema ini.

14. Bikasi, oen brara! oenoe ben kom geersi dem gemeente vo Gado, disi de na Judea na ini Kristus Jesus; bikasi dem kondremán vo oenoe ben pina oenoe so srefi, leki dem djoe ben pina dem.

15. Dem ben kili Masra Jesus toe nanga dem eigen profet, en dem vervolge wi toe; en di dem srefi no de boen nanga Gado, so dem de ala soema vyand toe.

16. Dem beletti wi, vo taki gi dem heiden, fa dem ziel kan finni boén; en so alatem dem meki dem zondoe kisi dem marki. Ma now bakatem da hattibron vo Gado kisi dem kaba.

17. Ma wi, oen brara! di wi no ben kan de nanga oenoe wan piesi tem, si oen nanga hai, alwasí hatti ben de; vo da hede wi ben meki toemoesi foeloe moeiti nanga bigi verlangé, vo si oen fesi baka.

18. Vo da hede wi ben wani kom na oenoe moro leki wantron, (vooral mi, Paulus); ma Satan ben tapo wi.

19. Bikasi hoesoema de wi alatem nanga lobbi, en fa oen hoop, ofoe wi plisiri, ofoe da hangri vo si wi, so leki wi toe kroon vo wi glori? A no oenoe de hangri vo oenoe: toe de dati na fesi vo wi Masra 7. Dati, oen brara! ben Jesus Kristus, te hem kom baka?

20. Troe, oenoe de wi glori en wi plisiri. 8. Bikasi now wi de liebi, di oenoe tan vaste na ini Masra.

Kap. 3.

*Paulus de zorgoe en begi ro dem
bribisoema na Tesalonika.*

We, di wi no ben kan holi moro langa, vo da hede wi te-vrede, vo dem libi wi wawan na Atene,

2. En wi ben seni Timoteus, da brara vo wi, en da dinaar vo Gado, disi de helpi wi na ini da wroko vo da Evangelium vo Jesus Kristus, meki hem gi oen tranga, troostoe oen na ini da bri bi;

3. Vo no wan soema moese lasi hatti na ini ala dem pina. Bikasi oen srefi sabi, sosani moese kom wi abra.

4. En di wi ben de nanga oenoe, wi ben waarskouwe oen na fesi kaba, taki, wi sa kom na pina en trobi; en so a ben kom toe, leki oen sabi.

5. Vo da hede mi no ben kan wakti moro langa toe, ma mi seni haksi, fa da bri bi vo oenoe tan, efi somtem da tesiman ben kom tesi oenoe, meki da wroko vo wi de vo soso.

6. Ma now, sinsi Timoteus komopo na oenoe, kom na wi, en di hem tjari so boen njoesoe gi wi vo da bri bi en vo da lobbi vo oenoe, en fa oen membre wi

alatem nanga lobbi, en fa oen hoop, ofoe wi plisiri, ofoe da hangri vo si wi, so leki wi toe kroon vo wi glori? A no oenoe de hangri vo oenoe: 7. Dati, oen brara! ben troostoe wi vo oenoe hede, di wi sabi, oenoe holi bri bi, alwasi wi de na ini pina en nootoe.

8. Bikasi now wi de liebi, di oenoe tan vaste na ini Masra.

9. Hoe tangi wi kan gi na Gado vo oenoe hede, pai hem vo ala da plisiri, disi wi plisiri vo oenoe hede, na fesi vo wi Gado?

10. Dei en neti wi de begi hem toemoesi, vo wi kan si oen fesi, helpi oen vo kisi dasani, disi mankeri da bri bi vo oen jete.

11. We, Gado srefi, wi tata, en wi Masra Jesus Kristus, moe se meki wi finni pasi vo kom na oenoe!

12. Masra moese meki oen gro, vo oen kom tranga moro moro na ini da lobbi vo makan dra, en vo ala soema, so leki wi lobbi oenoe toe;

13. Vo oen hatti kisi tranga, en vo oen de santa en sondro soutoe na fesi vo Gado, wi tata, te wi Masra Jesus Kristus sa kom nanga ala dem Santawan vo hem.

Kap. 4.

Paulus vermane dem ro wan santa liebi en waka. Vo da hopo baka na dede, en vo da kom vo Masra.

So srefi, oen brara, wi begi en vermane oen na nem vo Masra Jesus, so leki oen ben jeri na wi, fa oen moe liebi en waka, vo Gado kan habi plisiri vo oenoe;

soekoe, vo oen kom bekwaam moro moro na ini vo dati.

2. Tog oen sabi, hoe gebod wi ben gi oen na nem vo Masra Jesus.

3. Bikasi dati de da wani vo Gado, vo oen kom santa, en vo oen no doe hoeroedoe.

4. Ibriwan vo oen moese sabi vo loekoe hem skin nanga santafasi en respeki.

5. No na ini ala takroe luste, leki dem heiden, disi no sabi Gado.

6. En te oen bai sani, seli sani, no wan soema moese habi bigi hai, bedriege hem brara; bikasi Masra de strafoe ala sosani, leki wi ben taki en betuige gi oen fositem kaba.

7. Bikasi Gado no ben kali wi, vo doe takroesani, ma vo wi kom santa.

8. Ma da soema, disi veragte dati, hem no veragte liebisoeema, ma Gado srefi, disi ben gi hem santa Jeje na wi toe.

9. We, vo da brara-lobbi a no de vanoodoe, vo mi skrifi gi oenoe; bikasi Gado srefi ben leri oenoe, taki, oen moese lobbi makandra.

10. En oen doe dati toe na ala dem brara, disi de na heeli Macedonia. Ma wi vermane oenoee, oen brara, vo oen kom trangga moro moro na ini vo dati;

11. En vo oen doe oen best, vo holi oen srefi tiri, doe oen pligli, wroko nanga oen eigen han, so leki wi ben gebiede oen;

12. Vo oen waka opregti na fesi vo dem soema, disi de na dorosei, en vo oen no habi wan soema vanoodoe.

13. Ma vo dem soema, oen brara, disi ben go slibi, mi wan ni, oen moese sabi alasani krin, vo oen no kre, leki dem trawan, disi no habi wan hoop.

14. Bikasi so leki wi bribi, Jesus ben dede, en a hopo baka; so srefi Gado sa tjari *dem* soema kom baka toe nanga Jesus, disi ben go slibi nanga bribi na hem.

15. Bikasi dati wi taki gi oen leki wan woord vo Masra: wi, disi de liebi jete, en disi sa libi abra, tee Masra sa kom, wi no sa winni dem, disi slibi kaba.

16. Bikasi Masra srefi sa komopo na hemel, kom na ondro, nanga wan tranga bari, en nanga da stem vo da gran Engel, en nanga da trompet vo Gado; dan *dem* fosi sa hopo, disi ben go dede nanga Kristus;

17. Na baka wi, disi liebi jete, en disi sa libi abra; sa hopo wantem nanga dem na ini dem wolkoe, go miti Masra na ini lugt; en da so wi sa de nanga Masra alatem.

18. We, nanga dem woord oen moese troostoe makandra!

Kap. 5.

Vo da tem, disi Kristus sa kom baka, en fa wi moe holí wi srefi klari. Som vermane moro.

Ma vo da tem en vo da joe-roee, oen no ha vanoodoe, oen brara, vo mi skrifi gi oenoe.

2. Bikasi oen srefi sabi heel ma, disi de wroko na oen tapo, boen, da dei vo Masra sa kom, en disi de zorgoe vo oenoe na leki wan foefoerman na neti. ini Masra , en disi vermane oe-

2. Bikasi te dem sa taki: Alasani de heel boen, noti de vo frede! dan da pori sa kom hesi na dem tapo, leki wan oeman nanga bele kisi da pyn; en dem no sa ronwei.

4. Ma oenoe no moe de na ini doengroe, oen brara, vo da dei no kisi oen leki wan foefoerman.

5. Oen alamat de pikien vo letti, en pikien vo dei: wi no de vo neti, ofoe vo doengroe.

6. Vo da hede meki wi no slibi, leki dem trawan; ma meki wi wakti, meki wi hai tan krin!

7. Bikasi dem, disi de slibi, dem de slibi na neti; en dem disi droengoe, dem droengoe na neti.

8. Ma wi, disi de vo dei, meki wi hai tan krin, meki wi weri da borst-waapoe vo bri bi en vo lobbi; en da hoop vo da zaligheid moese de wi fetimoesoe.

9. Bikasi Gado no wani, wi go na da verdoemenis, ma vo wi kisi da zaligheid nanga wi Masra Jesus Kristus,

10. Disi ben dede na plesi vo wi; vo now, efi wi wakti, efi wi slibi, wi moe liebi nanga hem makandra.

11. Vo da hede oen moese vermane makandra, helpi makandra, vo kom moro tranga na ini bri bi, so leki oen doe toe.

12. Ma wi begi oenoe, oen brara, oen moese sabi dem soe-

ma, disi de wroko na oen tapo, en disi de zorgoe vo oenoe na ini Masra , en disi vermane oe-noe;

13. Oen moe sori dem bigi respeki en lobbi, vo dem wroko hede. Holi fri nanga makandra!

14. So srefi, oen brara, wi vermane oenoe: waarskouwe dem, disi no waka reti! troostoe dem, disi wani lasi hatti! asisteri dem zwakewan! holi pasiens nanga ala soema !

15. Loekoe boen, vo no wan soema pai wan trawan ogri vo ogri baka! kontrari, alatem oen moese feti na ala boensani baka, na oenoe mindri makandra , en na fesi vo ala soema.

16. Alatem oen moese plisiri!

17. Holi oen begi doro !

18. Vo alasani oen moese taki tangi. Bikasi dati Gado wani, oen moe doe, vo Kristus Jesus hede.

19. No tapo da geest !

20. No veragte dem profeti taki !

21. Ondersoekoe alasani, en da boensani oen moese holi !

22. Voorzigtli nanga alasani, disi sori ogri!

23. Ma Hem, da Gado vo vreede, moe meki oen kom sinta doro doro; hem srefi moe meki oen heeli geest en ziel en skin tan krin, sondro foutee, tee na da kom vo wi Masra Jesus Kristus !

24. Hem de getrouw, disi de kali oenoe! hem sa doe dati toe.

25. Begi vo wi, oen brara!

26. Taki ala brara odi, nanga da santa bosi!
27. Mi gebiede oen na nem vo Masra, vo oen meki dem lesi da briji gi ala dem santa brara.
28. Da gnade vo wi Masra Jesus Kristus moese de nanga oenoe! Amen.
- Dati de da fosi briji, disi Paulus ben skrifi gi da gemeente na Tesalonika, di a ben de na Atene.
-

Da tweede briji vo Apostel Paulus gi da gemeente na Tesalonika.

Kap. 1.

Blesi vo dem, disi tan vaste na ini briji en lobbi en pasiensi.

Paulus en Silvanus en Timoteus, gi da gemeente na Tesalonika, na nem vo Gado, wi tata, en vo Masra Jesus Kristus:

2. Gnade moese de nanga oenoe, en vreede vo Gado, wi tata, en vo Masra Jesus Kristus.

3. Wi moese taki Gado grantangi alatem, oen brara, vo oenoe hede; bikasi so a de fiti, di da briji vo oen de gro moro moro, en da lobbi vo makandra kom tranga toe na ini ibriwan vo oenoe;

4. So, dati wi srefi meki wi srefi bigi na ini dem gemeente vo Gado, vo da pasiensi en briji vo oen hede, disi oen sori na ini ala vervolge en pina vo oen, disi oen verdrage;

5. En disi de wan bewys vo da rewaardige kroetoe vo Gado, dati oen sa kom waarti vo Gadokondre; bikasi vo hem heede oen de pina toe.

6. En a de reti na Gado fesi, vo hem pai dem soema da pina baka, disi de pina oenoe.

7. Ma oenoe, disi dem de pina, a sa pai nanga ruste, leki wi toe, te Masra Jesus sa komopo na hemel, sori hem srefi, nanga dem Engel vo hem kragti;

8. En nanga flamfaja, vo teki hem revensi na dem soema tapo, disi no sabi Gado, en disi no gehoorzam da Evangelium vo wi Masra Jesus Kristus.

9. Dem sa kisi da strafoe, da pori vo teego, komoto na fesi vo Masra en na da glori vo hem kragti;

10. Te hem sa kom, vo kisi hem glori na mindri dem Santawan vo hem, en vo ala briji soema verwondroe hem na da dei; bikasi na oenoe mindri soema ben briji da getuigenis vo wi.

11. Vo da hede wi de begi toe vo oenoe alatem, vo wi Gado moe meki oen kom waarti vo da kali vo hem, en vo hem moese doro ala boensani nanga hem boenhatti, en vo hem kragti moe se doro da wroko vo briji;

12. Vo da nem vo wi Masra Jesus Kristus moese kisi glori na oenoe ini, en oenoe na hem ini, nanga da gnade vo wi Gado, en vo Masra Jesus Kristus.

Kap. 2.

Vo da kom baka vo Masra.

Ma vo da kom baka vo wi Masra Jesus Kristus, oen brara, en fa wi alamal sa kom makandra na hem sei, wi begi oenoe :

2. No meki dem drai oen membre so hesi; no meki dem skreki oen, no nanga geest, no nanga woord, no nanga briſi toe, disi dem seni, leki da wi ben skrif dem, taki, da dei vo Kristus de klosibei kaba.

3. No meki wan soema kori oen, no na *wan* fasi! Bikasi da dei no sa kom, bifo foeloe soema drai baka, libi Kristus, en bifo da soema vo zondoe sori hem srefi fosi, da pikien vo da ogri pori;

4. Disi de feti tegen, meki hem srefi bigi na alasani tapo, disi dem kali Gado, ofoe disi dem anbegi leki Gado; en da so hem go sidom na ini da temple vo Gado leki wan Gado, en a sori hem srefi, taki, hem de Gado.

5. Oen no membre dati moro, fa mi ben taki oen ala demsani, di mi ben de nanga oenoe jete?

6. We, dan oen sabi toe, sa ni de tapo hem jete noja, meki a no kan sori hem srefi, bifo hem tem kisi.

7. Bikasi da kibrisani vo da ongerechtigheid bigiu vo wroko kaba; noti mankeri, leki da soema, disi de tapo hem noja, moese komoto na pasi fosi.

8. Dan da ogriwan sa kom na krin; ma Masra sa kili hem nanga da geest vo hem mofo; en nanga da skyn vo da kom vo hem, hem sa meki a kaba.

9. Ma da ogriwan sa kom nanga wroko vo Satan, nanga ala soortoe leitrange en marki en wonderwroko,

10. En nanga ala bedriegifasi vo ongerechtigheid na ini dem soema, disi go lasi, vo di dem no ben wani teki da lobbi vo waarheit, meki dem ziel finni helpi.

11. En vo da hede Gado sa meki dem kom verdwaale so tranga, tee dem kom bribi da lei;

12. Vo ala *dem* kisi dem strafhoe, disi no ben bribi da waarheit, ma dem ben habi dem plisiri nanga ongerechtigheid.

13. Ma vo oenoe hede, oen brara, disi Masra lobbi, wi moe se taki Gado grantangi alatem, disi Gado ben verkiesi oen sinsi bigin, vo kisi da zaligheid, nanga dati, disi da geest de meki oen kom santa, en disi oen bribi da waarheit.

14. Vo dati hem ben kali oen nanga da Evangelium vo wi, vo oen kisi da glori vo wi Masra Jesus Kristus.

15. We dan, oen brara, tan vaste, en holi ala demsani, disi oen ben leri, sowel nanga wi woord, leki nanga wi briſi.

16. Ma hem srefi, wi Masra Jesus Kristus, en Gado, wi tata, disi ben lobbi wi, en disi ben gi wi wan troost vo teego, en wan boen hoop, nanga hem gnade,

17. Hem moese troostoe oen hatti, meki oen kom tranga na ini ala leri en boen wroko!

Kap. 3.

*Dem moese begi vo da Evangelium.
En dem soema, disi de waka verkeerti, dem moese poeloe na ini gemeente.*

We dan, oen brara, begi vo wi, vo da woord vo Masra moe waka panja, en vo ala soema kom sabi da waarti vo hem, so leki oenoe;

2. En vo hem verloesoe poeloe wi na dem verkeerti en ogri soema han; bikasi ala soema no habi da bri bi.

3. Ma Masra de getrouw, hem sa gi oen tranga, kibri oen vo da ogriwan.

4. En vo oenoe wi habi da vertrouw na Masra, oen doe, en oen sa doe alasani, disi wi gebiede oenoe.

5. Masra srefi moe tiri oen hatti, vo oen lobbi Gado, en vo oen verdrage alasani, leki Kristus.

6. Ma wi gebiede oenoe, oen brara, na nem vo wi Masra Jesus Kristus, vo oen no habi gemeenskap nanga no wan brara, disi de liebi en waka verkeerti, no na da fasi, disi wi ben leri oen.

7. Bikasi oen srefi sabi, fa a fisi oen, vo waka na wi baka.

Bikasi wi no ben waka verkeerti na oen mindri;

8. Wi no ben njam wan soema brede toe vo soso; ma nanga moeiti en pina wi ben wroko dei nanga neti, vo wi no moe lastiki wan vo oenoe.

9. No vo taki, wi no habi magti vo dati, ma vo wi teki wi srefi, sori oen wan exemple, vo oenoe geersi wi.

10. Bikasi di wi ben de nanga oenoe, wi ben gebiede oen dati: efi wan soema no wani wroko, dan a no moese njam toe.

11. Ma wi jeri, soema de na oen mindri, disi no waka so leki a fiti; dem no de wroko, ma dem bemoeje nanga onnodiki sani.

12. We, so soema wi gebiede, en wi vermane dem na nem vo wi Masra Jesus Kristus, meki dem doe dem wroko tiri, njam dem eigen brede.

13. Ma oenoe, oen brara, no moese kom weri vo doe boen.

14. Ma efi wan soema no gehoorzam da woord vo wi na ini da bri bi dia, oen moe meki wi sabi da soema; en oen no moese habi gemeenskap nanga hem, ma meki a kisi sjem.

15. Ma tog oen no moese loekoe hem leki wan vyand, ma oen moe vermane hem leki wan brara.

16. We, da Masra vo vreede srefi moe gi oen vreede na alapee en na ala fasi. Masra moe de nanga oen alalamal!

17. Mi, Paulus, taki oen odi, (skrifi) nanga mi eigen han; dati

de da marki vo ala mi brifi: so mi de skrifi.

18. Da gnade vo wi Masra Jesus Kristus, moese de nanga oen alamat! Amen.

Dati de da tweede brifi vo Paulus gi da gemeente na Tesalonika; a ben skrifi hem na Atene.

Da fosi brifi vo Apostel Paulus gi Timoteus.

Kap. 1.

Paulus vermane hem, vo a holi hem bribi reti.

Paulus, wan Apostel vo Jesus Kristus, nanga wani vo Gado, wi helpiman, en vo Masra Jesus Kristus, disi de da hoop vo wi,

2. Gi Timoteus, da opregti pikien vo mi na ini bribi: Gnade moese de nanga joe en da boenhatti en vreede vo Gado, wi tata, en vo Jesus Kristus, wi Masra!

3. So leki mi ben vermane joe, di mi ben go na Macedonia, so mi taki, joe moese tan na Efesus, waarskouwe som soema, meki dem no leri wan tra leri;

4. En meki dem no bemoeje nanga sosotori en nanga dem lyst vo dem ouroe avoo, disi no kaba nooitii, en disi de meki soema kisi soso kwestie makandra, na plesi vo dem meki soema finni blesi na Gado na in bribi.

5. Bikasi da hede vo da gebod de: Lobbi nanga krinhatti, en nanga boen konsensi en nanga opregti bribi.

6. Ma som ben lasi dati, dem ben drai baka, meki soso taki-taki;

7. Dem wani de meester vo wet, ma dem srefi no verstaan, sani dem taki, en sani dem bewyze.

8. Ma wi sabi, da wet de boen, efi wan soema gebruiken hem reti;

9. Bikasi a moe sabi, Gado no ben gi da wet vo dem regtvaardige soema, ma vo dem onregtvaardige en ongehoorzaam soema; vo dem, disi de sondro Gado, vo dem zondaar; vo dem, disi no santa, en disi de liebitakroe; vo dem, disi de kili dem tata en mama, en disi de kili tra soema;

10. Vo dem hoeroesoema; vo dem disi doe takroe, man nanga man; vo dem, disi foefoer liebisoema; vo dem leiman; vo dem, disi de sweri falsi sweri; en ala trasani, disi de tegen da gezontoe leri;

11. So leki da glori Evangelium vo da zaliki Gado de leri, disi hem ben vertrouw mi.

12. En mi taki Kristus Jesus, wi Masra, grantangi, disi hem ben gi mi tranga, en disi hem ben finni mi getrouw, vo a potti mi na da wroko.

13. Mi, disi ben kosi Gado kisi dem strafoe, vo dem no fositem, en disi ben vervolge en kwinsi soema; ma hem boenhatti ben sari vo mi, bikasi mi ben doe dati, di mi no ben sabi moro betre, en di mi no ben bribi.

14. Troe, da gnade vo wi Masra ben de toemoesi bigi, nanga da bribi en da lobbi, disi de na ini Kristus Jesus.

15. Dati de wan troe tori, en a waarti, vq ala soema teki hem: Kristus Jesus ben kom na grontapo, vo meki zondaar zalig, en mi de da moro bigiwan na dem mindri.

16. Ma vo dati hede Masra ben sari vo mi, vo na mi vooral Jesus Kristus sori ala hem passensi, vo wan exemple gi dem, disi sa bribi na hem bakatem, vo liebi teego.

17. We, da koning vo alatem, da Gado, disi no habi kenki, en disi soema no kan si, en disi habi verstand, hem wawan: hem moese habi bigi nem en glori teego alatem! Amen.

18. We, *da* gebod mi teki, potti na joe tapo, mi pikien Timoteus, so leki soema ben taki vo joe na fesi kaba na profetifasi, meki joe feti wan boen feti na ini da leri,

19. En holi bribi en wan boen konsensi, disi som soema ben troesoe komoto na dem; en so da bribi vo dem lasi, leki wan sipi de broko en lasi.

20. Himeneus en Alexander de vo dem toe; ma mi ben gi dem abra na Satan, meki dem

kisi dem strafoe, vo dem no kosi Gado moro.

Kap. 2.

Fa wi moe begi ro makandra; en fa man nanga oeman moe holi dem srefi.

Wo da hede mi vermane, dati vooral soema moese djemee en kre en begi en taki tangi vo ala soema:

2. Vo dem koning en vo ala gransoema vo kondre; vo wi kan liebi wan geruste en tiri liebi, nanga ala godzaligheid en respeki.

3. Bikasi so wan begi de boen, en a switi na Gado, wi helpiman,

4. Disi wani, ala soema moese finni helpi, en vo dem kom sabi da waarheit.

5. Bikasi *wan* Gado de, en wan middelaar de na mindri vo Gado en vo soema, dati de da soema Kristus Jesus;

6. Disi ben gi hem srefi abra, vo verloesoe ala soema; en vo dem getuige vo hem na hem retitem.

7. Vo dati hede a ben potti mi toe vo wan prekiman en Apostel, (mi taki waarheit na ini Kristus, mi no lei,) wan leriman vo dem heiden, nanga bribi en waarheit.

8. We, vo da hede mi wani, dem mansoema moese begi alapee, dem moe hopo santa han, sondro hattibron en sondro twyfel.

9. So srefi dem oeman toe, meki dem weri krin klosi, leki a

fiti; meki dem sori mooi nanga sakafasi en respekifasi; no nanga brewiwiri, ofoe goutoe, ofoe perl, ofoe dieri klosi;

10. Ma meki dem doe boen wroko, so leki a fiti dem oeman, disi taki, dem frede Gado.

11. Wan oeman moese leri safri vo hem, nanga ala onder-daniki fasi.

12. Na oeman mi no gi pasi, vo dem leri (trawan publik), ofoe vo dem komanderi dem man; ma dem moese holi dem srefi tiri.

13. Bikasi fosi Gado ben meki Adam, na baka Eva.

14. En da sneki no ben kori Adam, ma da oeman a ben kori; hem ben doe da zondoe.

15. Ma tog da oeman sa finni boen nanga dati, di a meki pikien, efi a tan na ini bri bi, en na ini lobbi, en na ini santafasi en sakafasi.

Kap. 3.

Vo dem pligt vo dem biskop a lerman en tra dinaar vo kerki. Da liebi na ini Gado de wan kibrilori.

Dati de wan troe woord, efi wan soema de soekoe da amt vo wan biskop, hem de soekoe wan bigi wroko.

2. We, wan biskop moese de sondro foutoe, da man vo wan wefi; alatem a moese de nanga krin hai en hede; a moe habi wan safri fasi en boen maniri; a moe lobbi vo doe boen na trawan, en a moese bekwaam vo leri trawan;

3. A no moese de wan droengoeman, ofoe fetiman; a no moe soekoe toe vo winni wansani na wan sjemfasi; ma a moe habi wan safri habti, sondro fetifasi en sondro gridifasi;

4. A moe sabi vo tiri hem eigen hoso boen, meki dem pikien vo hem gehoorzam hem; so a moe sabi vo holi hem respeki;

5. (Bikasi efi wan soema no sabi vo tiri hem eigen hoso, fa a sa zorgoe dan vo da gemeente vo Gado?)

6. A no moe de wan soema, disi ben kom njoe njoe na ini gemeente, vo a no kisi heimembre, fadom na ini kroetoe vo didiebri.

7. So srefi a moe habi wan boen nem toe na dem soema, disi de na dorosei, vo a no fadom na ini sjem en na ini da trapoe vo didiebri.

8. So srefi dem diakon (ofoe dinaar) moese de ordentliki soema; dem no moese de doblo-tongo soema; dem no moe lobbi bringi toemoesi; dem no moe soekoe vo winni wansani na wan sjemfasi;

9. Dem moe holi da kibritori vo bri bi na ini wan krin kon-siens.

10. Ma trawan moese proberi en tes i dem fosi; en efi dem finni dem sondro foutoe, dan meki dem dini.

11. So srefi dem wefi moese de ordentliki soema; dem no moe kosi en lei; ma dem hai moe krin alatem; en dem moese getrouw na alafasi.

12. Dem dinaar no moese habi moro leki *wan* wefi; en dem moe sabi vo tiri dem pikien en dem hoso boen.

13. Bikasi dem, disi dini boen, dem potti dem srefi na wan boen foestapoe, mèki dem habi wan toemoesi getroostoe hatti na ini da bri bi na Kristus Jesus.

14. Mi skrifi joe dati, alwasi mi hoop vo kom hesi na joe;

15. Ma efi somtem mi no sa kom so hesi, mèki joe sabi, fa joe moe holi joe srefi na ini da hoso vo Gado, disi de da gemeente vo da liebi Gado, wan pilhaar en stoonfoetoe vo da waarheit.

16. En troe troe, da liebi na ini Gado de wan bigi kibrisani, dati Gado kom openbar na ini liebisoema skin; en a kom regtvaardig na ini geest, dem Engel ben si hem; en soema ben preki hem gi dem heiden; dem soema vo kondre ben bri bi hem; en Gado ben teki hem hopo na ini glori.

Kap. 4.

Na da laatste tem soema sa hopo, disi de leri trawan verkeerti.

Ma da geest de taki krin krin, dati na dem laatste tem som soema sa fadom komoto na ini da bri bi, dem sa go holi dem srefi na dem bedriegi geest en na dem leri vo dem didiebri;

2. Disi de taki leitori, ala di dem sori wan falsi santafasi; en so dem srefi bron dem eigen konensi leki nanga wan fajaisri.

3. Dem beletti soema vo go trouw; en dem taki, dem no moese njam ala njanjam, disi Gado ben meki tog, vo dem bribisoema en dem, disi sabi da waarheit, gebruike dem nanga taki tangi.

4. Bikasi alasani, disi Gado ben meki, de boen; en a no fiti vo trowei wansani, disi soema teki nanga taki tangi.

5. Bikasi a kom santa nanga da woord vo Gado en nanga begi.

6. Efi joe potti dati na dem brara fesi, dan joe sa de wan boen dinaar vo Jesus Kristus, disi dem ben kweki na ini da tori vo bri bi en na ini da boen leri, disi joe ben teki waka na hem baka.

7. No bemoeje nanga dem soso takitaki en soso tori vo dem ouroe oeman; ma doe jo best, vo joe liebi alatem na ini Gado.

8. Bikasi efi wi doe wi best vo wi skin, dati no kan helpi foeloe; ma vo liebi na ini Gado, dati de helpi wi na alafasi, en a habi da pramisi vo disi liebi en vo da tra liebi toe.

9. Dat i de wan troe woord, en a waarti, vo ala soema teki hem.

10. Bikasi dati wi de soekoe toe nanga wi wroko, alwasi soema de kosi wi, di wi potti wi vertrouw na da liebi Gado, disi de wan helpiman vo ala soema, en vooral vo dem bribisoema.

11. Dat i joe moese gebiede en leri.

12. No wan soema moese verdati de boen en switi na Gado agte dem jonge jari vo joe; ma fesi.

joe moese de wan voorbeeld vo
dem bribisoema, nanga woord,
nanga joe liebi en waka, nanga
lobbi, nanga joe geest, nanga
bribi en nanga krin liebi.

13. Holi doro yo lesi, vo
vermane en vo leri, tee mi srefi
kom!

14. Meki wan boen gebruik
vo da gnade, disi de na joe ini,
en disi joe ben kisi nanga soema
pramisi, di dem gransoema ben
potti dem han na joe tapo.

15. Dati joe moese membre;
dati wawan moese de na ini joe
hatti, meki ala soema kan si, joe
kom moro na fesi na alafasi.

16. Potti hai na joe srefi en
na da leri, en holi doro nanga
dati! Bikasi efi joe doe so, dan
joe srefi sa finni boen, nanga
dem toe, disi de jeri joe.

Kap. 5.

Som vermane moro.

Wan ouroe soema joe no
moe kiasi, ma vermane hem leki
wan tata, en dem jonge soema
leki brara;

2. Dem ouroe oeman leki ma-
ma, en dem jongewan leki sisa,
nanga ala krinfasi.

3. Respeki dem weduwe, disi
de reti weduwe troe.

4. Ma efi wan weduwe habi
pikien, ofoe pikien pikien, meki
dem leri fosi, vo sori da Gado-
liebi vo dem na dem eigen hoso,
en vo pai dem eigen tata en ma-
ma ala boensani baka; bikasi lezi toe,

dati de boen en switi na Gado
fesi.

5. We, wan oeman, disi de
wan weduwe, en disi de hem
wawan, hem moese potti hem
vertrouw na Gado, en a moese
holi doro vo begi en vo djeme
na neti en na dei.

6. Ma 'disi de waka na hem
takroe luste baka, so wan oeman
dede, ala di a de liebi.

7. Dati joe moe taki gi dem,
vo dem de sondro foute.

8. Ma efi wan soema no zor-
goe vo dem soëma vo hem, en
vooral vo dem soema vo hem
hoso, hem sori krin krin, taki,
hem no ha bri bi, en a de moro
ogri, leki wan heiden.

9. No meki dem teki wan we-
duwe (vo dinaar), disi no ouroe
siksitentin jari jeté, en a ben
moese de da wefi vo wan man
nomo;

10. En a moese habi da ge-
tuigenis, taki, a ben doe boen
wroko; a ben kweki pikien; a
ben teki vreemde soema na hem
hoso; a ben wasi dem santa soe-
ma foetoe; a ben asisteri dem
mofina soema; en a ben feti na
ala boen wroko baka.

11. Ma dem jonge weduwe
joe no moe teki; bikasi efi dem
skin habi toemoesi boen liebi,
dan dem libi Kristus, en dem
wani teki man baka;

12. En so dem habi da zon-
doe na dem tapo, dati dem ben
trowei, libi da fosi bri bi.

13. En boiti dati dem kom
dem bigin vo waka

jajo na soema hoso ; en no da lezifasi wawan dem habi , ma dem meki soso takitaki , bemoeje nanga tra soema afeeri , en dem taki sani , disi no fiti .

14. Vo da hede mi wani , dem jonge weduwe moe teki man , meki pikien , bezorgoe dem ho-so ; vo dem vyand no finni wan-sani vo kosi wi .

15. Bikasi som drai baka kaba , go na Satan baka .

16. Ma efi wan bribisoema , brara ofoe sisa , habi weduwe , hem srefi moese zorgoe vo dem , meki da gemeente no habi trobi nanga dati ; vo dem , disi de reti weduwe troe , kan kisi dasani , disi dem habi vanoodoe .

17. Dem gransoema , disi de tiri alasani boen , da gemeente moe loekoe nanga doblo respeki , en vooral dem , disi de wroko na ini da woord , en na ini da leri .

18. Bikasi boekoe taki : Joe no moe tai da kow mofo , disi de masi areisi . En : Wan wroko-man verdini hem paiman .

19. Tegen wan gransoema joe no moe teki wan klaag , boiti na fesi vo wan toe dri getuige .

20. Dem , disi doe zondoe , joe moe strafroe na ala soema fesi , meki dem trawan kisi frede toe .

21. Mi gebiede joe na fesi vo Gado , en na fesi vo Masra Jesus Kristus , en na fesi vo dem santa Engel , vo joe holi en doe ala demsani , sondro joe teki wan moro betre , leki wan trawan , en vo joe no doe wansani nanga joe eigen wani .

22. Voorzigt , vo joe no potti han na wan soema tapo toemoesi hesi (blesi hem vo dinaar) , en vo joe no hali tra soema zondoe hafoe na joe tapo ! Holi joe srefi krin !

23. No dringi da soso watra moro , ma teki pikin wien , vo joe maag hede , en di joe de siki-siki alatem .

24. Som soema zondoe de na krin , bifo dem go na kroetoe ; ma som trawan kom na krin bakem .

25. So srefi som boen wroko de na krin na fesi kaba ; en dem , disi de trafasi , no kan tan kibri toe .

Kap. 6.

Pligti vo dem slavoe . Wi moe voor-zigt i nangu dem falsi leri .

Dem slavoe , disi de na ondro dwingi , moe loekoe dem masra nanga ala respeki , vo trawan no kosi da nem vo Gado en da leri .

2. En dem , disi habi masra , di de briki toe , no moese ver-agte dem , vo di dem de brara ; ma dem moese dini dem moro betre , vo di dem de bribisoema , disi Gado lobbi , en disi ben kisi da srefi blesi toe . Dati joe moe-se leri en vermane dem .

3. Efi wan soema leri wan trafasi , disi no akorderi nanga dem gezontoe woord vo wi Mas-ra Jesus Kristus en nanga da leri vo da troe Gadoliebi ;

4. So wan soema habi bigi membre , a no sabi noti , ma a de meki soso kwestie en stry vo

soso woortoe hede; en dati meki djaloesoe en trobi en kosikosi en ogri membre hopo;

5. En verkeerti strytaki vo soema, disi dem verstand pori, en disi no sabi waarheit moro, ma dem denke, da bri bi na Gado de wan ambagt. Nanga so soemae joe no moe bemoeje.

6. Ma da reti liebi na ini Gado de wan bigi winni vo troe, en efi wan soema tevrede.

7. Bikasi wi no ben tjari noti kom na grontapo; en troe, wi no kan tjari wansani komoto go nanga wi.

8. Ma efi wi habi njanjam ensani vo tapo skin, meki wi tevrede.

9. Bikasi dem, disi soekoe vo kom goedoeman, dem fadom na ini tesi en trapoe en na ini foeloe lausani en takroe luste, disi de meki soema go pori en lasi.

10. Bikasi da bigihafasi de wan loetoe vo ala ogri; som soema ben luste vo dati, en so dem verdwaale komoto na ini da bri bi, dem meki foeloe pyn gi dem srefi.

11. Ma joe, soema vo Gado! bri bi joe srefi vo sosani! ma soekoe vo kisi da geregtigheid, en da troe Gadoliebi, en da bri bi, en da lobbi, en da pasiens, en da safrihattifasi.

12. Feti da boen feti vo bri bi, soekoe vo kisi da liebi vo teego, vo disi Gado ben kali joe toe, en joe bekenti da boen belydenis kaba na fesi vo so meni getuige.

13. Mi gebiede joe na fesi vo Gado, disi de gi alasani liebi, en na fesi vo Jesus Kristus, disi ben betuige da boen belydenis na fesi vo Poncius Pilatus,

14. Vo joe holi da gebod sondro flaka en sondro foutoe, tee na da dei, disi wi Masra Jesus Kristus sa kom sori hem srefi;

15. Troe, a sa sori hem srefi na hem reti tem, hem, disi habi ala blesi, en disi habi ala tranga, da koning vo ala koning, en da Masra vo ala Masra;

16. Disi hem wawan no kan dede, en disi de liebi na wan letti ini, dapee no wan soema kan doro kom na ini, disi no wan soema ben si, en disi no wan soema kan si, hem moese habi glori en kragti teego! Amen.

17. Dem goedoeman vo disi grontapo joe moese gebiede, meki dem no kisi heimembre, en vo dem no potti dem vertrouw na dem goedoe, disi kan lasi so hesi; ma meki dem potti dem vertrouw na da liebi Gado, disi de gi wi alasani nofo vo gebruike;

18. We, meki dem doe boen na trawan; meki dem kom goedoeman na ini boen wroko; meki dem habi plisiri vo gi trawan hafoe en vo asisteri dem;

19. En meki dem soekoe dati vo wan goedoe en leki wan boen stoonfoetoe tee na da baka tem, di dem sabi, dem sa kisi da liebi vo janda.

20. O Timoteus! kibri dasani, disi Masra vertrouw na joe han. No bemoeje nanga dem prefoeroe en soso takitaki en nanga dem strykwestie vo da falsi sabi, disi dem *kali* so wawan.

21. Som soema de meki dem

srefi bigi nanga dati, ma dem verdwaale, lasi da bribi. Da gna-de moese de nanga joe! Amen.

Dati de da fosi brifi vo Paulus gi Timoteus, a ben skrif hem na Laodicea, da moro bigi foto vo Frigia Pakaciana.

Da tweede brifi vo Apostel Paulus gi Timoteus,

Kap. 1.

Paulus vermane hem, ro a tan vaste na ini bribi.

Paulus, wan Apostel vo Jesus Kristus, nanga wani vo Gado, so leki wi habi da pramisi vo da liebi, disi de na ini Kristus Jesus,

2. Gi mi lobbi pikien Timoteus: Gnade en boenhatti en vreede vo Gado tata, en vo Kristus Jesus, wi Masra!

3. Mi danke mi Gado, di mi dini sinsi dem avoo vo mi, nanga krin konsensi, disi mi de membre joe alatem na ini da begi vo mi na dei en na neti;

4. En te mi membre, fa joe hai ben ron watra, dan mi hang-ri vo si joe, meki mi hatti kom foeloe nanga plisiri;

5. En mi membre da opregti bribi, disi de na joe ini, en disi ben de fosi na ini joe granmama Lois; en na ini joe mama Eunike; ma mi sabi troe, a de na joe ini toe.

6. Vo da hede mi membre joe dati, vo joe wieki da blesi vo

Gado baka, disi joe ben kisi, di mi ben potti han na joe tapo.

7. Bikasi Gado no ben gi wi da geest vo frede, ma di vo kragti, en vo lobbi, en vo safrihatti.

8. Vo da hede joe no moe sjem vo getuige vo wi Masra; en joe no moe sjem vo mi toe, di de na boeje vo hem hede; ma nanga da kragti vo Gado teki hafoe toe vo da pina, disi de miti da Evangelium.

9. Bikasi hem ben meki wi zalig; a ben kali wi nanga wan santa kali; no vo wi wroko hede, ma vo hem pramisi en gnade hede, disi hem ben gi wi na ini Kristus Jesus, bifo grontapo ben de;

10. Ma now fosi a kom na krin, sinsi wi helpiman Jesus Kristus ben kom sori hem srefi, disi ben broko da tranga vo dede, en disi ben tjari liebi kom na krin nanga da Evangelium, meki wi no kan pori.

11. En vo da Evangelium hem ben potti mi vo wan prekiman en Apostel en leriman vo dem heiden.

B b

12. En vo dati hede mi de na
disi pina toe, ma mi no sjem vo
dati. Bikasi mi sabi, na hoesoe-
ma mi de bri bi; en mi sabi troe
troe, hem habi da tranga, vo
holi kibri da pand vo mi na hem
sei, tee na da (bigi) dei.

13. We, holi joe srefi vaste
na da voorbeeld vo da gezontoe
leri, disi joe ben jeri na mi,
(holi dati) nanga bri bi en nanga
da lobbi, disi de na ini Kristus
Jesus!

14. Da boen pand, disi Masra
ben vertrouw joe, joe moe holi
kibri nanga da santa Jeje, disi
de liebi na wi ini.

15. Ala dem, disi de na Asia,
drai baka, libi mi, dati joe sabi
kaba; Figellus en Hermogenes
de na ini toe.

16. Masra moe sori da hoso
vo Onesiforus foeloe gnade; bi-
kasi a ben troostoe mi foeloe-
tron, en a no ben sjem vo da
boeje vo mi.

17. Kontrari, di a kom na
Rom, a doe hem best vo soekoe
mi, tee a finni mi.

18. Masra moe de nanga hem,
meki a finni gnade na Masra na
da (bigi) dei! En fa a ben dini
mi so boen na Efesus, dati joe
srefi sabi heel boen.

Kap. 2.

*A vermane hem vo holi pastensi,
en vo a no bemoeje nanga dem
falsi leri en kwestie.*

**We, tan tranga dan, mi pi-
kien, nanga da gnade, disi de
na ini Kristus Jesus!**

2. En dasani, disi joe ben
jeri na mi na fesi vo so meni ge-
tuige, dati joe moe gi abra na
vertrouw soema, disi de be-
kwaam toe, vo leri trawan.

3. Holi pasiensi na ini ala
pina, leki wan boen soldati vo
Jesus Kristus!

4. No wan soldati na feti be-
moeje hem srefi nanga tra afeersi
vo disi liebi, nomo vo da soe-
ma, disi ben teki hem na diensti,
moese tevredene nanga hem.

5. En alwas i wan soema de
feli, tog a no kisi da kroon, efi
a no feti so, leki da wet taki.

6. Wan soema, disi de wroko
wan gron, hem fosi fiti vo njam
dem vroektoe.

7. Potti membre na sani, disi
mi taki! Masra srefi sa gi joe
verstand vo alasani.

8. Holi na joe gedagtenis, dati
Jesus Kristus, disi de vo da siri
vo David, ben hopo baka na de-
de, so leki da Evangelium vo
mi de taki;

9. En vo da Evangelium hede
mi de pina toe, tee mi de na
boeje srefi, leki wan soema, disi
ben doe ogri; ma tog da woord
vo Gado dem no kan tai, potti
na boeje.

10. Dati de meki mi verdrage
alasani vo dem soema hede, disi
Gado ben verkiesi, vo dem toe
moe kisi da zaligheid na ini Kri-
stus Jesus, nanga da glori vo
teego.

11. Dati de wan troe woord:
Efi wi ben *dede* nanga hem, dan
wi sa *liebi* toe nanga hem.

12. Efi wi holi pasiensi, dan wi sa regeere toe nanga hem; ma efi wi teki sjem vo hem, dan hem sa teki sjem vo wi toe.

13. En alwasi wi no de getrouw, tog hem tan getrouw; hem no kan sori hem srefi wan trafasi.

14. Ala dati joe moese membre dem, en joe moese betuige dem dati na Masra fesi, vo dem no kroetoe en stry vo soso woord hede; bikasi dati no doe wan boen, ma a de drai dem soema hede, disi de jeri dem.

15. Doe joe best, vo sori joe srefi na Gado fesi leki wan vertrouw wrokoman, disi no ha vo sjem, en disi platie da woord vo waarheit reti.

16. Nanga dem soso prefoerroe takitaki joe no moe bemoeje; bikasi sosani de meki soema kom ogri moro moro.

17. En da woord vo dem de waka njam, leki wan ogri soro; Himeneus en Filetus de vo dem soema toe;

18. Dem komopo na ini da waarheit, di dem taki, da opstaan pasa kaba; en so dem ben drai da bri bi vo som soema.

19. Ma tog da stoonfoetoe vo Gado tan vaste, en a habi da zegel disi: Masra sabi dem soema vo hem; en: Ibriwan soema, disi de kali Kristus nem, moese kaba nanga ongeregteigheid.

20. Na ini wan bigi hoso dem no habi goutoe en silver sani wawan, ma dem habi hoedoes wan en stoonpatoe toe; som de

vo wan boen gebruik, trawan vo wan soso gebruik.

21. We, efi wan soema de krin hem srefi, libi so speli soema, hem sa de wan boen wroko-sani, disi santa en bekwaam, vo Masra kan gebruiken hem; a bekwaam vo ala boen wroko.

22. Kibri joe srefi vo dem jonge soema luste; ma feti, vo kisi da geregtigheid, da bri bi, da lobbi, en da vrede nanga ala dem, disi de begi na Masra nanga krin hatti.

23. Ma nanga dem laukwestie en soso stry joe no moe bemoeje; bika joe srefi sabi, dem de tjarí trobi kom nomo.

24. Wan knegti vo Masra no moe lobbi stry en trobi, ma a moe sori wan switi fasi gi ala soema; en a moe bekwaam vo leri trawan; en a moese kan verdrage sani toe.

25. Nanga safrihatti a moe vermane dem, disi sori tranga hede; efi somtem Gado sa meki dem bekeere wantron, vo dem kom sabi da waarheit;

26. En vo dem wieki baka, komoto na ini da trapoe vo dibiri, disi de boeje dem, so leki hem wani.

Kap. 3.

Vo dem laatste tem; vo dem falsi leriman; ro dem vervolge; en ro da blesi vo dem santa boekoe.

Dati joe moe sabi toe, na dem laatste dei wan toemoesi ogri tem sa kom.

2. Bikasi dan soema sa de, disi lobbi dem srefi wawan, disi

gridi, disi meki dem srefi bigi, en na mi verdragefasi, en na mi disi habi heimembre, en disi kosi lobbi en pasiensi, Gado, disi no gehoorzam dem tata en mama; ondankbaar, en slegte soema;

3. Disi no sabi wan reti lobbi, disi holi trawan na haiti, disi gongosa makandra, disi de njam en dringi toemoesi pasa, disi krasi, en disi no lobbi wan boensani;

4. Disi habi wan falsi hatti, en disi stoutoe, en disi habi bigi membre vo dem srefi; di lobbi dem luste moro, leki Gado;

5. Dem sori troe, leki dem habi da reti Gadoliebi, ma da tranga vo hem dem no sori. Nanga so soema joe no moese bemoeje.

6. Vo da speli soema *dem* de toe, disi foefoer pasi, kreipi go na ini dem hoso, kisi dem oeman, disi lai nanga zondoe kaba, en disi ala soortoe luste de tieri dem hatti;

7. Dem de leri alatem, en tog nooit dem kan kom sabi da waarheit.

8. We, so leki Jannes en Jambres ben tanapoe tegen Moses, so srefi *dem* disi toe tanapoe tegen da waarheit; dem de soema, disi habi verkeerti membre, en da so dem no kan kisi da reti bribi.

9. Ma dem no sa go moro fara; bikasi da laufasi vo dem sa kom na krin na ala soema fesi, so leki di vo dem trawan ben kom na krin toe.

10. Ma joe ben waka na mi leri baka, en na mi gedrag, en na mi pramisi, en na mi bribi,

en na mi verdragefasi, en na mi lobbi en pasiensi,

11. En na dem vervolge en pina, disi ben miti mi na Antiochia en na Ikonia en na Lstra; ala dem vervolge mi ben doro; ma Masra ben verloesoe poeloe mi na ini alasani.

12. Troe, ala dem, disi wani liebi boen nanga Gado na ini Kristus Jesus, dem moese verdrage, efi trawan vervolge dem.

13. Dem ogri soema en bedriegiman kom ogri moro moro; *dem* verleie trawan, en trawan verleie dem baka.

14. Ma joe moese tan na ini dasani, disi joe ben leri, en disi joe ben kisi overtuige vo hem! Bikasi joe srefi sabi, hoesoema ben leri joe.

15. En di joe sabi dem santa boekoe sinsi joe pikientem, we, dem kan gi joe da reti verstand vo da zaligheid, (di wi kisi) nanga da bribi na Kristus Jesus.

16. Bikasi Gado srefi ben meki dem skrifi ala dem baekoe; en dem de helpi wi foeloe vo leri wi, vo strafoe wi, vo verbetree wi, en vo kweki wi na ini da geregtigheid;

17. Meki wan soema vo Gado kom bekwaam, vo a kan doe ala boen wroko.

Kap. 4.

Paulus gi Timoteus som vermane jete.

We, vo da hede mi gebiede joe na fesi vo Gado en vo Masra Jesus Kristus, disi sa kroetoe

dem liebiwan nanga dem dede-wan, te hem sa kom sori hem srefi nanga hem kondre:

2. Preki da woord, holi doro, te a fiti boen, en te a no fiti boen; strafoe en waarskouwe en ver-mane dem, nanga ala pasiens en leri.

3. Bikasi wan tem sa kom, disi dem no sa wani verdrage da gezontoe leri; ma nanga dem eigen luste dem srefi sa potti leri-man gi dem srefi, disi preki so, leki a boen na dem jesi vo jeri;

4. Dem sa poeloe dem jesi na da waarheit, drai dem gi soso lautori.

5. We, wakti joe srefi na ala-fasi; teki joe hebi na joe tapo; doe da wroko vo wan Evangelisti; meki soema si, joe doe ala joe pligti boen!

6. Bikasi mi de klari kaba, vo dem offer mi; en da tem vo mi verhuizi de klosibei.

7. Mi ben feti wan boen feti, mi doro mi pasi, en mi ben holi bri bi;

8. Now dem holi da kroon vo gerechtigheid klari gi mi, disi Masra, da regtvaardige kroetoe-man, sa gi mi na da bigi dei; no na mi wawan (a sa gi hem), ma na ala dem, disi lobbi da kom vo hem.

9. Doe joe best, vo joe kom hesi na mi!

10. Bikasi Demas libi mi, a kom lobbi disi grontapo baka, en a go na Tesalonika; Krescens go na Galacia, en Titus na Dal-macia.

11. Lukas wawan de nanga mi. Teki Markus, tjari hem kom nanga joe; bikasi a kan helpi mi foeloe na ini da wroko.

12. Tigikus mi ben seni go na Efesus.

13. Te joe kom, tjari da mantel kom gi mi, disi mi ben libi na Troas na Karpus hoso, so srefi dem boekoe, en vooral dem pergamenti.

14. Alexander, da koopersmid, ben doe mi foeloe ogri. Masra sa pai hem, so leki a fiti hem wroko.

15. Joe srefi moe loekoe boen toe nanga hem; bikasi a ben tegen dem woord vo wi toemoesi.

16. Di mi ben verantwoortoe mi srefi da positron, no wan soe-ma ben tan na mi sei, ma dem alamal libi mi; Masra no moe potti dati na dem reekening!

17. Ma Masra ben tan na mi sei; hem ben gi mi tranga, vo nanga *mi* (woord, tra) soema kom sabi da preki moro krin, en ala heiden jeri hem, en mi kom-opo toe na ini da leuw mofo.

18. We, Masra sa verloesoe poeloe mi na ala ogri wroko, en a sa helpi mi, vo doro na ini hem hemelkondre. Hem moese habi glori teego alatem! Amen.

19. Taki Priska en Akwila en da famili vo Onesiforus odi.

20. Erastus tan na Korint; ma Trofimus mi ben libi siki na Miletus.

21. Doe joe best, vo joe kom bifò kouroetem. Eubulus

seni joe odi, en Pudens, en Linus, en Klaudia, nanga ala brara.

22. Masra Jesus Kristus moese de nanga joe geest! Da gnade moese de nanga joe! Amen.

Dati de da tweede brifi gi Timoteus, da fosi biskop vo da gemeente na Efesus; Paulus ben skrifi da brifi na Rom, di dem ben seni hem go vo toetron na Keyzer Nero.

Da brifi vo Apostel Paulus gi Titus.

Kap. 1.

Vo dem biskop en leerar; en fa dem moe loekoe da gemeente na Kreta.

Paulus, wan dinaar vo Gado, en wan Apostel vo Jesus Kristus, vo da bribi hede vo dem soema, disi Gado ben verkiesi, en vo da sabi hede vo da waarheit, disi de tjari wi na ini da reti Gadoliebi,

2. En na ini da hoop vo da liebi vo teego, disi da Gado, di no kan lei, ben pramisi, bifo wansani ben de jete,

3. Ma now na hem reti tem a ben meki hem woord kom na krin, nanga da preki, disi a ben potti mi vo preki, nanga da wani vo Gado, wi Helpiman:

4. Gi Titus, da opregti pikien vo mi, na ini da gemeenskap vo da bribi vo wi, (mi wensi joe) gnade en boenhatti en vreede vo Gado tata, en vo Masra Jesus Kristus, wi Helpiman!

5. Vo dati hede mi ben libi joe na Kreta, vo joe potti dem-sani na order, disi ben mankeri jete, en vo joe potti gransoema na ala dem foto, so leki mi ben taki gi joe.

6. Efi joe finni soema sondro foutoe, disi no habi moro leki wan wefi, en disi pikien de na bribi toe, disi no habi slegti nem leki jajoman ofoe ongehoorzaam pikien.

7. Bikasi wan biskop moese de sondro foutoe, leki wan soema, disi de zorgoe vo da hoso vo Gado; a no moe soekoe hem eigen wani; a no moe kisi hattibron hesi, a no moe de wan droengoeman; a no moe lobbi trobi; en a no moe soekoe vo winni wansani na wan sjemfasi.

8. Ma a moe lobbi teki vreemde soema na hem hoso; a moe lobbi ala boensani; a no moe doe wansani tee vo misbruik; a moe de regtvaardig en santa en krin;

9. En a moe holi hem srefi vaste na da woord, disi de troe troe, en disi akordeeri nanga da leri, meki a kom bekwaam na ini da gezontoe leri, no wawan vo vermane soema, ma vo overtuige *dem* soema toe, disi taki tegen.

10. Bikasi nofo asrant en soso takitakiman en bedriegeman de, vooral *dem*, disi ben de vo da besneide.

11. Dem soema mofo wi moe tapo; bikasi dem de meki heeli famili kom na broeja, di dem de leri sani, disi no fiti, nomo vo da takroe bigihafasi hede.

12. Wan vo dem eigen singiman ben taki: Dem soema vo Kreta de leiman alatem, ogri meti, en lezi bele.

13. Da getuigenis de troe. Vo da hede joe moe krasa dem tranga, meki dem kom gezond na ini bibri;

14. Vo dem no jeri na dem soso lautori vo dem djoe, en na dem gebod vo liebisoema, disi de poeloe soema na ini da waarheit.

15. Vo dem krin soema alasani de krin; ma vo dem dotiwan en disi no bibri, no wansani de krin; bikasi dem hatti en dem konsensi habi flaka.

16. Dem taki wel, dem sabi Gado, ma nanga dem wroko dem no wani sabi hem; bikasi dem de wan fistesani, dem de ongehoorzaam, en dem no bekwaam vo doe wan boen wroko.

Kap. 2.

Som pligli ro ala soema. Vo da gnade, disi de kweki wi vo kisi da zaligheid.

Ma joe moese taki dasani, disi de fiti da gezontoe leri;

2. Dem ouroe mansoema moe de nanga krin hai alatem; dem moe holí dem srefi wan respekifasi en krin, en gezond na ini bibri, na ini lobbi, en na ini pasiens;

3. So srefi dem ouroe oeman moe holi dem srefi, leki a fiti dem Santawan; dem no moe de gongosaman, dem no moe dringi wien tee vo droengoe; ma dem moe leri trawan ala boensani;

4. Dem moe leri dem jonge oeman, fa dem moe liebi nanga verstand, fa dem moe lobbi dem man, en fa dem moe lobbi dem pikien,

5. Fa dem moe habi sakafasi, en krinfasi, fa dem moe bezorgoe dem hoso, fa dem moe ha boenhatti, en fa dem moe onderdaniki dem man, vo trawan no kosi da woord vo Gado.

6. So srefi joe moe vermane dem jonge mansoema, vo dem holi dem srefi, leki a fiti.

7. Ma na ini alasani joe moe sori joe srefi leki wan voorbeeld vo ala boen wroko; na ini da leri joe moe sori wan krinfasi en respekifasi en opregtfasi;

8. Da woord moe de gezond en sondro soutoe; vo dem vyand moe kisi sjem, en vo dem no finni wansani, disi dem kan teki, kosi wi.

9. Dem knegti (joe moe vermane), vo dem onderdaniki dem masra, en vo dem doe dem plissiri na alafasi, en vo dem no asranti;

10. En vo dem no teki wan-sani, foefoer, ma vo dem sori wan reti getrouw fasi, meki da leri vo Gado, wi Helpiman, kisi wan boen nem na alafasi, vo dem hede.

11. Bikasi da gnade vo Gado, wi ben liebi na ini wan ogrihatti-disi de meki wi kisi da zaligheid, ben kom sori hem srefi gi ala soema.

12. En a de leri wi, meki wi libi en bedanke alasani, disi no de vo Gado, nanga dem kondre luste; en meki wi liebi nanga verstand en regtvaardig en wan reti Gadoliebi na disi grontapo;

13. En meki wi wakti da zaliki hoop en da glori kom vo da bigi Gado en vo wi Helpiman Jesus Kristus,

14. Disi ben gi hem srefi abra vo wi hede, vo a verloesoe poeloe wi na ini ala ongeregtigheid, en vo a krin wi, meki wi kom wan piple vo hem eigendom, disi doe hem best na ini ala boen wroko.

15. So joe moese taki, en vermane, en waarskouwe dem nanga joe heeli hatti. Meki no wan soema veragte joe !

Kap. 3.

A gi hem moro foeloe vermane en leri.

Vermane dem, vo dem onderdaniki en gehoorzam dem granman en gransoema vo kondre, en vo dem klari alatem, vo doe ibriwan boen wroko;

2. Dem no moe taki ogri vo wan soema; dem no moe lobbi feti, ma dem moe sori wan saka-fasi en wan safrafasi gi ala soema.

3. Bikasi wi srefi toe ben de dom soema fositem, en ongehoorzaam en verdwaale; wi ben dini ala soortoe luste en plisiri;

wi ben liebi na ini wan ogrihatti-fasi en djaloesoe en vyandfasi, en wi ben de vyand makandra toe.

4. Ma di Gado, wi Helpiman, kom sori wi hem boenhatti en lobbi, disi hem lobbi soema,

5. Hem kom helpi wi, no vo dem wroko vo geregtigheid hede, disi wi ben doe, ma vo hem boenhatti hede a ben meki wi zalig, nanga da wasi vo da njoegeboortoe, en nanga dati, disi santa Jeje ben meki wi njoe njoe;

6. (Da Jeje), disi hem ben seni kom so tranga na wi tapo, nanga Jesus Kristus, wi Helpiman;

7. Vo nanga hem gnade wi kom regtvaardig en erfgenaam vo da liebi vo teego, so leki wi habi da hoop.

8. Dati de wan troe woord; en dati mi wani, joe moe leri tranga, vo dem soema, disi kom bri bi na Gado, moe doe dem best, vo holi doro nanga been wroko. Sosani de boen, en a de helpi tra soema toe.

9. Ma nanga dem lau kwestie, en nanga dem lyst vo dem ouroe avoo, en nanga da trobi en kroetoe vo da wet hede, joe no moe bemoeje; bikasi dali de wan sosani, a no kan helpi noti.

10. Wan soema, disi de leri trawan verkeerti, joe moese vermane wantron en toetron; ma na baka joe no moe bemoeje moro nanga hem.

11. Bika joe srefi sabi, so wan soema de verkeerti, en a

doe zondoe; hem srefi de vonis
hem srefi.

12. Te mi seni Artemas ofoe
Tigikus kom na joe, dan joe moe
meki hesi, kom na mi na Niko-
polis; bikasi mi pramisi vo tan
dapee da heeli kouroetem.

13. Zenas, da advokat, en
Apolo, joe moe potti na pasi
boen boen, meki no wansani
mankeri dem.

14. Ma meki dem tra soema
vo wi leri toe, vo dem holi doro

nanga boen wroko, helpi, dapee
a de vanoodoe, vo dem no tan le-
ki boom, disi no meki vroektoe.

15. Ala soema, disi de nanga
mi, seni joe odi. Taki ala dem
soema odi, disi de lobbi wi na
ini da bribi! Da gnade moese
de nanga oen alamat! Amen.

Dati de da brifi gi Titus, disi
da gemeente vo Kreta ben potti
vo dem fosi biskop; Paulus ben
skrifi da brifi, di a ben de na
Nikopolis na Macedoniaakondre.

Da brifi vo Apostel Paulus gi Filemon.

Paulus de begi vo Onesimus.

Paulus, di de na boeje vo
Kristus Jesus hede, nanga brara
Timoteus, gi wi lobbi Filemon,
disi de helpi wi na ini da wroko,

2. En gi Appia, da lobbi sisa
vo wi, en gi Argippus, disi de
helpi wi feti, en gi da gemeente
na ini joe hoso :

3. Gnade moese de nanga oe-
noe, en vreede vo Gado, wi ta-
ta, en vo Masra Jesus Kristus!

4. Mi danke mi Gado alatem,
te mi membre joe na ini dem
begi vo mi;

5. Di mi jeri vo da lobbi vo
joe en vo da bribi, disi joe habi
vo Masra Jesus en vo ala dem
Santawan;

6. En fa da gemeenskap vo
da bribi vo joe kom tranga, di
joe kom sabi ala da boen, disi
wi habi na ini Kristus Jesus.

7. Bikasi da lobbi vo joe meki
wi habi wan bigi plisiri en troost;
joe, mi brara, ben meki dem
santa soemahatti plisiri vo troe.

8. Vo da hede, alwasi mi ha-
bi manhatti nofo na ini Kristus,
vo gebiede joe dasani, disi de
fiti joe vo doe;

9. Tog vo da lobbi hede mi
ha moro plisiri vo *begi* joe; bi-
kasi mi de da ouroe Paulus, en
now mi de na boeje srefi vo Je-
sus Kristus hede.

10. We, mi de begi joe vo
mi pikien Onesimus, disi mi ben
kisi na ini dem boeje vo mi:

11. A troe, fositem a no ben
wani dini joe, ma now a sa dini
joe nanga mi toemoesi boen; da
hem mi seni go baka;

12. We, teki hem, leki mi
eigen habti!

13. Mi ben sa wani holi hem
nanga mi dia, meki hem dini mi

na plesi vo joe, di mi de na boeje
vo da Evangelium hede.

14. Ma mi no wani doe noti
sondro joe wani, vo da boen,
disi joe doe, no moe de, leki
joe doe hem nanga dwingi, ma
nanga vry wani.

15. Somtem vo dati hede wa-
wan a ben platie nanga joe wan
pikin piesi tem, vo joe moe kisi
hem baka vo alatem;

16. En no leki wan slavoe
soso, ma moro leki wan sla-
voe, leki wan lobbi brara; fosi
vo mi, ma vooral vo joe srefi,
sowel na skinfasi, leki na ini
Masra.

17. We, efi joe loekoe mi
leki joe vriend, teki hem dan
leki mi srefi.

18. Ma efi a ben doe joe wan
ogri, ofoe somtem a habi vo pai
joe wansani, potti dati na mi
rekening!

19. Mi, Paulus, skrifi dati
nanga mi eigen han, mi sa pai
joe dati; mi no wani taki gi joe,

joe srefi toe moese loekoe joe
srefi leki mi paiman.

20. Ja, mi brara! meki mi
habi da plisiri vo joe hede na ini
Masra; troostoe mihatti na ini
Masra!

21. Mi ben skrifi so gi joe, di
mi sabi da gehoorzam vo joe;
en mi sabi, joe sa doe moro foe-
loe srefi, leki mi taki.

22. We, meki wan hoso klari
toe gi mi; bikasi mi hoop, vo
da begi vo oen hede, Gado sa
gi mi oen baka.

23. Epafras, disi de nanga mi
na boeje vo Kristus Jesus hede,
seni joe odi;

24. So srefi Markus en Ari-
starkus en Demas en Lukas, dem
disi de helpi mi na ini da wroko.

25. Da gnade vo wi Masra
Jesus Kristus moese de nanga da
geest vo oenoe! Amen.

Da brifi Paulus ben skrifi gi
Filemon, ala di a ben de na
Rom; en a seni hem nanga One-
simus, da foetoeboi vo Filemon.

Da brifi vo Apostel Paulus gi dem Ebreeer.

Kap. 1.

*Kristus de da pikien vo Gado, moro
grani leki dem Engel nanga ala
kreatur.*

Di fositem Gado ben taki
so menitron en na so meni fasi
gi dem grantata nanga mofo vo
dem profet,

2. So na dem laatste dei vo
wi noja a ben taki nanga wi toe

nanga mofo vo hem pikien, disi
a ben potti, meki hem de erf-
genaam vo alasani; en nanga
hem a ben meki hemel en gron-
tapo toe.

3. We Hem, di hem de da
kopie vo hem glori en da printje
vo hem Gadofasi, en di hem de
holi tjari alasani nanga da woord
vo hem kragti; we, di hem

nanga hem srefi ben krin wi, sa verandre; ma joe sa tan da poeloe wi zondoe, na baka a srefiwan, en dem jari vo joe no ben go sidom na reti han vo da sa kaba.
majesteit tee na tapo;

4. En so a kom toemoesi moro grani leki dem Engel, di hem ben kisi wan toemoesi moro heine nem leki dem.

5. Bikasi na hoe Engel Gado ben taki wantem: Joe de mi pikien, tidei mi ben genereere joe? En ageen (a taki): Mi sa de hem tata, en hem sa de mi pikien.

6. En wan tra leisi ageen, di a tjari da fosigebore (pikien) kom na ini kondre, a taki: En ala Engel vo Gado moese anbegi hem.

7. Vo dem Engel a de taki wel: Hem de meki dem Engel vo hem de wintli, en dem dinaar vo hem de flamfaja.

8. Ma na da pikien (a taki): Da troon vo joe, o Gado, de vo teego alatem; da septer vo joe koningkondre de wan reti septer.

9. Joe ben lobbi geregtigheid, ma ongeregtigheid joe no lobbi; vo da hede, o Gado, joe Gado ben zalvoe joe nanga da (santa) oli vo plisiri, moro leki dem mati vo joe.

10. En: Joe, o Masra, ben potti da fondament vo grontapo na bigin, en dem hemel de da wroko vo joe han.

11. We, dem sa pori en kabha, ma joe sa tan; dem alamat sa kom ouroe leki wan klosi,

12. Joe sa domloe dem makandra, leki wan mantel, en dem

sa verandre; ma joe sa tan da srefiwan, en dem jari vo joe no sa kaba.

13. Ma na hoe Engel a ben taki wantem: Kom sidom na mi reti han, tee mi potti dem vyand vo joe lidom na ondro joe foetoe, leki joe foetoebangi?

14. Dem alamat de Jeje na (Gado) dienste, disi hem de seni vo dini *dem* soema, disi sa de erfgenaam vo da zaligheid.

Kap. 2.

Da laufasi vo dem, disi de tegen daleri vo Kristus, di de da hedeman ro ala soema, en disi ben winni da zaligheid gi wi.

Wo da hede a de fiti wi, vo wi holi wi srefi tranga na dasani, disi wi ben jeri, vo wi no go lasi iniwantem.

2. Bikasi efi da woord, disi dem Engel ben taki, ben de so vaste, dati ibri pasamofo en ongehoorzaam ben kisi hem reti paiman:

3. Pee wi sa ron go kibri dan, efi wi no ke vo so wan zaligheid, disi Masra srefi ben bigin vo preki fositem, en na baka dem, disi ben jeri hem, ben bekragti dati gi wi toe.

4. En Gado srefi ben gi getuigenis vo dati, nanga marki en wonderwroko en so meni kragli, en di a gi dem da santa Jeje, so leki hem ben wani.

5. Bikasi a no na dem Engel ondro a ben potti da tra kondre janda, disi de na fesi, en disi wi de taki vo hem.

6. Ma wan soema ben betuige na wan plesi, taki: Sani da wan liebisoema, disi joe de membre hem so? en da Soemapikien, disi joe bezoekoe hem?

7. Joe ben saka hem pikinso na dem Engel ondro; ma dan joe ben kroon hem nanga glori en bigi nem, en joe potti hem hei, moro leki ala wroko vo joe han:

8. Alasani joe ben potti na hem foetoe ondro. We, di a ben potti alasani na hem ondro, a no ben poeloe *wansani*, disi no moese de na hem ondro; ma leki wi de, wi no si jete, *alasani* de na hem ondro.

9. Ma Jesus, disi ben moese saka pikinso na dem Engel ondro, hem wi si, fa, vo hem pina en dede hede, Gado ben kroon hem nanga glori en bigi nem; bikasi nanga da gnade vo Gado hem ben moese tesi en fili da dede vo ala soema hede.

10. Bikasi a ben fiti Gado, disi alasani de vo hem hede, en hem srefi meki alasani, vo a tjari foeloe pikien kom na ini glori, en so a ben moese meki da hedeman vo da zaligheid vo dem doro hem wroko nanga foeloe pina.

11. Bikasi Hem, disi de meki soema santa, nāga dem, disi kom santa, dem alamat komopo na da *wan*; en vo da hede hem no sjem toe, vo kali dem *brara*,

12. Di a taki: Mi sa preki joe nem gi dem brara vo mi, en na da gemeente mindri mi sa singi en praze joe.

13. En ageen (a taki): Mi sa potti mi vertrouw na hem tapo. En dan ageen: Loekoe dia, mi nanga dem pikien, disi Gado ben gi mi.

14. We, so leki dem pikien skin habi meti nanga broedoe, so srefi hem ben teki dati toe, vo nanga da dede hem dwingi da soema, disi habi magti na da dede tapo, dati da didibri;

15. En vo a verloesoe dem, disi da frede vo dede ben meki dem de na ondro dwingi da heeli liebitem vo dem.

16. Bikasi tog a no ben teki dem Engel (natur), ma da siri vo Abraham a ben teki.

17. Vo da hede a ben moese kom geersi dem brara vo hem na alafasi, vo hem kan habi sarihatti vo wi, en vo hem de wan getrouw grandomine na fesi vo Gado, vo verzoen ala soema zondoe.

18. Bikasi na ini vo dasani, disi hem srefi ben pina, en disi ben tesi hem toe, hem kan helpi dem soema, disi de kom na wan tesi.

Kap. 3.

*Kristus de grani, moro leki Moses.
Tidei, di oen jeri hem stem!*

Vo da hede, oen santa brara, di da tongo vo hemel ben kali oenoe so srefi toe, potti membre na da Apostel en grandomine, disi wi belyde, da Kristus Jesus;

2. Disi ben de so getrouw gi Gado, disi ben potti hem, leki

Moses toe ben de na ini hem heeli hoso.

3. Ma disi dia ben waarti vo kisi moro foeloe glori, leki Moses; so leki da soema, disi ben meki wan hoso, kisi moro biginem, leki da hoso srefi.

4. Bikasi ibriwan hoso habi hem basi, disi ben meki hem; ma da soema, disi ben meki alasani, dati da Gado.

5. Moses ben de getrouw vo troe na ini hem heeli hoso, leki wan dinaar, vo wan getuigenis vo demsani, disi ben de vo taki jete na bakatem;

6. Ma Kristus de (getrouw), leki da pikien vo hem eigen hoso; en da hoso vo hem da wi srefi, efi ma wi holi da getroostoe hatti en da plisiri vo da hoop doro tee na kaba.

7. Vo da hede so leki santa Jeje de taki: Tidei, te oen jeri hem stem,

8. No meki oen hatti tranga, leki dem ben doe na ini da bitafasi, da dei di dem ben tesи Gado na woestein;

9. Dapee dem tata vo oenoe ben tesи en probeeri mi, alwasi dem ben si dem wroko vo mi fotentin jari langa.

10. Vo da hede mi hatti ben bron-nanga dem soema janda, en mi taki: Alatem dem hatti verdwale, dem no sa kom na ini da pasi vo mi;

11. Vo da hede mi ben sweri toe na ini da hattibron vo mi, mi taki, dem no sa kom na ini da ruste vo mi.

12. Loekoe boen, oen brara! vo no wan vo oenoe moe habi wan ogri hatti, disi no bribi, en disi drai komoto na da liebi Gado!

13. Ma aladei oen moese vermane makandra, so langa dem taki jete *tidei*; vo no wan vo oen hatti kom tranga, di da zondoe de kori hem.

14. Bikasi wi ben kom na ini da gemeenskap vo Kristus, efi ma wi holi da fasi doro tee na kaba, so leki wi ben bigin.

15. We, so langa dem taki: Tidei, te oen jeri hem stem; no meki oen hatti tranga, leki dem ben doe janda na ini da bitafasi!

16. Bikasi som, di dem ben jeri dem soema, dem meki oproerroe; ma tog no dem alamat, disi Moses ben tjari komopo na Egipti.

17. Ma nanga hoesoema hem hatti ben bron dan dem fotentin jari? A no nanga dem, disi ben doe zondoe, en disi skin ben pori na ini woestein?

18. En hoesoema a ben sweri, taki, dem no sa kom na ini da ruste vo hem? A no gi dem, disi ben ongehoorzaam?

19. En wi si, dem no ben kan kom na ini, vo di dem no ben bribi.

Kap. 4.

Fa wi kan kom na ini da ruste vo Kristus.

We, di wan pramisi libi abra gi wi, taki, wi sa kom na ini da ruste vo hem, meki wi frede dan, vo no wan vo wi moe sori, leki hem fika na baka.

2. Bikasi dem ben preki da Evangelium gi wi toe, so boen leki gi *dem*; ma da woord vo da preki no ben helpi dem trawan; bika dem, disi ben jeri hem, no ben teki moksi hem nanga bri bi.

3. Bikasi wi, di de bri bi, sa go na ini da ruste, so leki hem taki: Mi ben sweri na ini da hattibron vo mi, dem (trawan) no sa kom na ini da ruste vo mi; en tog dem wroko vo hem ben doro kaba, sinsi a ben potti da fondament vo grontapo.

4. Bikasi vo da dei di meki seben a ben taki wantron: En da dei, di meki seben, Gado ben ruste vo ala hem wroko.

5. En dia ageen a taki: Dem no sa kom na ini da ruste vo mi.

6. We now, di dati de na fesi jete, dati som sa go na ini da ruste, en di dem trawan, disi dem ben preki dasani gi fositem, no ben kom na ini, vo di dem no ben bri bi:

7. Vo da hede a ben potti wan tra dei ageen; en dati de da *ti-dei*, disi a ben taki nanga mofo vo David so langa tem na baka, di a taki: *Tidei te oen jeri hem stem*, no meki oen hatti tranga!

8. Bikasi efi Josua ben tjari dem go na ini da ruste kaba, dan bakatem a no ben sa taki moro vo wan tra dei.

9. Vo da hede wan ruste libi abra jete vo da piple vo Gado.

10. Bikasi da soema, disi go na ini hem ruste kaba, hem de ruste toe vo hem wroko, leki Gado ben ruste vo hem wroko.

11. We, meki wi doe wi best dan, vo kom na ini da ruste di si; meki no wan soema fadom so leki dem, disi no ben bri bi.

12. Bikasi da woord vo Gado habi liebi en tranga, en a srapoe moro leki wan houroe, disi koti na ala toe sei; a de soetoe doro tee a platie ziel en geest, en ala boon nanga da fatoe na ini; so srefi a de kroetoe ala gedagti en membre vo soema hatti.

13. No wan kreatur de, disi kibri na hem fesi, ma alasani tan soso en krin na da Gado hai, disi wi de taki vo hem.

14. We, di wi habi so wan bigi grandomine, disi ben pasa dem hemel doro, dati da Jesus, da pikien vo Gado: meki wi holi vaste dan na da belydenis vo wi.

15. Bikasi wi no habi so wan grandomine, disi no kan habi medelyden nanga da zwakafasi vo wi; ma hem srefi ben onder findi tes i toe na alafasi, boiti zondoe a no ben habi.

16. Vo da hede meki wi go klosibei na da gnadetroon, sondro frede, vo hem kan sari wi, en vo wi finni gnade datem, te wi habi helpi vanoodoe.

Kap. 5.

Kristus de bigi, moro leki Aaron.

Bikasi ibri grandomine, disi dem teki na mindri vo liebisoe ma, dem potti vo soema hede, vo a loekoe demsani, disi dem habi nanga Gado, meki a tjari presenti en offer kom vo dem zondoe;

2. En meki a kan habi medelyden nanga dem, disi no sabi betre, en disi de misi wansani; bikasi hem srefi toe de wan zwa-ke soema.

3. En vo da (zwakafasi) he-de, so leki a meki offer vo dem zondoe vo piple, so srefi a moese doe vo hem srefi toe.

4. En no wan soema kan teki so wan bigi (wroko) nanga hem eigen wani, ma da soema, disi Gado de kali, leki a ben kali Aaron.

5. So srefi Kristus toe, hem no ben potti hem srefi na da glo-ri, vo tron grandomine, ma *Hem*, disi ben taki gi hem: Joe da mi pikien, tidei mi ben ge-nereere joe.

6. So leki a de taki toe na wan tra pee: Joe de wan domi-ne tee vo alatem, na da fasi vo Melkisedek.

7. Na dem dei, di a ben de na hem liebisoema fasi, a ben offer so meni begi en djemee nanga tranga bari en krewatra gi *hem*, disi ben kan helpi hem, poeloe hem na ini dede; en Gado ben jeri hem toe, poeloe hem na ini da frede.

8. We, di hem, alwasi hem de da pikien srefi, tog na ini da pina vo hem a ben leri gehoorzam;

9. En dan di a doro alasani, a ben kom da oorzaak, vo ala dem, disi gehoorzam hem, kan kisi da zaligheid teego;

10. En Gado de kali hem wan grandomine na da fasi vo Melki-sedek.

11. Vo hem wi habi foeloesani vo taki; ma a hebi vo poe-loe dati krin, vo di oen kom so lesi vo jeri sani.

12. Bikasi granwei oen srefi ben moese de leriman kaba; ma oen habi vanodoe, vo wi leri oen dem fosi begin ageen vo dem woord vo Gado; oen ben kom leki dem, disi habi melki vano-doe, en disi no kan teki tranga njanjam.

13. Bikasi da soema, disi moese habi melki jete, hem no habi onderfindi vo da woord vo geregtigheid; bikasi hem de wan pikien.

14. Ma da tranga njanjam de vo dem bigi soema, disi gewenti en bekwaam kaba, vo begreipe sani, en vo sabi, sani disi de boen, en sani disi de ogri.

Kap. 6.

Vermane, vo dem no drai baka, fa-dom. Meki dem tan vaste, holi da rertrouw na Gado.

Vo da hede meki wi libi da fosi begin vo da leri vo Kristus, meki wi teki dasani, disi de fili *dem*, disi de moro bekwaam kabba; no meki wi begin na fesi ageen, fa soema moese bekeere, libi dem dede wroko, en fa dem moe bri bi na Gado;

2. En nanga da leri vo da doop, en fa dem moe potti han na soema hede tapo, en vo da opstaan vo dem dedewan, en vo da kroetoe vo teego.

3. En dati wi sa doe, efi Gado gi wi pasi.

4. Bikasi a de onmooglyk, efi *dem* soema, disi hai ben hopo wantron kaba, en disi ben tesi da hemel gnade, en disi ben kisi da santa Jeje,

5. En disi ben tesi en fili da boen woord vo Gado en dem kragti vo da tra liebi janda,

6. Efi *dem* drai baka, fadom, — a de onmooglyk —, vo meki dem bekeere njoenjoe baka ageen; bikasi dem kruisi da pikien vo Gado wantron moro ageen gi dem srefi, en na ala soema fesi dem holi hem vo spot.

7. Bikasi da gron, disi dringi da areen, disi fadom foeloe na hem tapo, en disi de meki boen groentoe gro vo dem soema, disi de wroko hem, so wan gron Gado de blesi.

8. Ma *da* gron, disi de meki maka en brantimaka, hem no waarti; da floekoe de hem klosibei, en bakatem dem de go bron hem.

9. Ma oen lobbiwan! alwasi wi taki so, tog vo oenoe wi hoopoe moro betresani, disi de klosibei na da zaligheid.

10. Bikasi Gado ne de onregtvaardig, a no sa vergiti, sani oen ben doe kaba, en da wroko vo lobbi, disi oen ben sori gi hem nem, di oen ben di ni dem Santawan, en oen dini dem jete.

11. Ma wi hangri, ibriwan vo oenoe moe doe hem best so srefi toe, vo holi kibri da vaste hoop tee na kaba;

12. Vo oen no kom lesi, ma vo oen feti na *dem* soema baka, disi holi da bribi en pasiens, tee dem kisi demsani, disi Gado ben pramisi.

13. Bikasi di Gado ben gi Abraham da pramisi, en di a no ben kan sweri na wan moro heiwan, a sweri na hem srefi,

14. A taki: Troe troe, mi sa blesi joe, en mi sa gi joe wan bigi famili vo troe.

15. En da so di Abraham wakti dasani nanga pasiens, a kisi dasani toe, disi Gado ben pramisi.

16. Bikasi liebisoema de sweri wel na wan moro heiwan (leki dem srefi de), en da sweri habi tranga, a koti ala dem kroetoe.

17. En vo da hede, di Gado ben wani sori gi dem erfgenaam ve da pramisi, meki dem sabi troe troe, taki, da pramisi vo hem no kan kenki, a potti wan sweri na tapo;

18. Vo nanga toesani, disi no kan kenki, en disi a de onmooglyk, vo Gado kan lei, wi habi wan tranga troost, wi, disi ben teki dati vo wi kibriplesi, vo wi holi da hoop, disi de na wi fesi;

19. (Da hoop), disi wi habi leki wan anker vo wi ziel, disi de vaste en tranga, en disi de go doro toe tee na da inisei, na baka vo da gordyn;

20. Dapee da fesiman ben go na ini vo wi hede, da Jesus, disi ben kom wan grandomine tee vo alatem, na da fasi vo Melkisedek.

Kap. 7.

Vo da domine, na da fasi vo Melkisedek.

Bikasi da Melkisedek ben de wan koning vo Salem, wan domine vo da moro hei Gado, disi ben go miti Abraham, blesi hem, di a komoto baka na da feti, disi a ben feti nanga dem koning;

2. Na *hem* Abraham ben gitin procenti toe vo alasani. Fosi da nem vo hem taki, wan koning vo geregtigheid; ma dan a de wan koning vo Salem toe, dati taki, wan koning vo vreede.

3. Sondro tata, sondro mama, en sondro famili; dem dei vo hem no ha bigin, en hem liebi no ha kaba; ma a geersi da pikien vo Gado, en a tan domine tee vo alatem.

4. Now loekoe, fa da soema ben grani, disi Abraham srefi, da patriarch, ben gi tin procenti vo ala dasani, disi a ben winni.

5. A troe, dem pikien vo Levi, disi ben kisi da domine-wroko, dem habi ordre na ini da wet, vo teki tin procenti na piple; dati taki, na dem eigen brara, alwasidem toe komopo na Abraham skin.

6. Ma da trawan, disi no komopo na dem famili, hem ben teki tin procenti na Abraham, en a blesi da soema, disi ben kisi dem pramisi kaba.

7. We, now tog a de na krin, dati da moro betrewan moe blesi da moro pikinwan, dati no wan soema kan stry.

8. En dia soso soema, disi moese dede, teki procenti; ma janda da trawan de teki, disi dem betuige vo hem, taki, a de liebi.

9. En vo taki reti, nanga Abraham, Levi srefi, disi de teki procenti, ben gi procenti toe.

10. Bikasi a ben de jete na ini hem tata skin, di Melkisedek ben go miti hem.

11. We, efi da domine-wroko vo Levi ben de nofo kaba, (bikasi na da wroko tapo da piple ben kisi da wet): sani hede a ben de vanoodoe jete dan, vo wan tra domine moese hopo na da fasi vo Melkisedek? sani hede a ben no taki, a de na da fasi vo Aaron?

12. We, efi da domine-wroko kenki, dan da wet moese kenki toe.

13. Bikasi da soema, vo disi dem ben taki so na fesi, de vo wan tra famili; en nooiti wantem wan soema vo da famili ben dini da altar.

14. Bikasi wi Masra komopo na Juda famili, dati de na krin; en na *da* famili Moses no ben taki noti vo da domine-wroko.

15. Ma da trasani de toemoesimoro krin jete, dati wan tra domine sa hopo, disi de geersi Melkisedek,

16. En disi dem no ben potti na fasi vo da natur-wet, ma nanga da tranga vo da liebi, disi no kan kaba.

17. Bikasi hem betuige, a taki: Joe de wan domine tee vo alatem, na da fasi vo Melkisedek.

18. We, nanga dati dem ben poeloe da fosi wet, vo di a no habi tranga, en di a no kan helpi.

19. Bikasi da wet no ben meki wansani kom boen doro doro, ma a ben tjari wan moro betre hoop kom, disi de meki wi kom klosibei na Gado.

20. En dati ageen no ben kom sondro sweri, (bikasi dem trawan ben tron domine sondro sweri;

21. Ma disi dia (ben tron domine) nanga wan sweri vo da soema, disi ben taki gi hem: Masra ben sweri, en dati no sa berouw hem: Joe de wan domine tee vo alatem, na da fasi vo Melkisedek):

22. We, da so Jesus ben kom da borgoe vo wan toemoesi mo-ro betre verbond.

23. Dem trawan ben de foeloe, disi ben tron domine; bikasi dede no ben gi dem pasi vo tan alatem.

24. Ma disi dia, di hem tan tee vo alatem, dati de meki da domine-wroko vo hem de go doro toe.

25. En vo da hede toe hem kan gi da zaligheid troe troe na dem, disi de kom na Gado nanga hem; bikasi hem de liebi doro, en a de begi vo dem.

26. Bikasi so wan grandomine wi ben moese habi, disi de santa, en sondro foutoe, en sondro flaka, en heel trafasi, leki dem zondaar, en disi kom moro hei leki dem hemel;

27. En disi no habi vanoodoe aladei, leki dem tra grandomine,

vo meki offer, fosi vo hem ei-gen zondoe, en dan vo di vo da piple; bikasi dati hem ben doe *wantron*, di a ben offer hem srefi.

28. Bikasi da wet de potti soema vo grandomine, disi habi dem zwaki toe; ma da woord vo da sweri, disi ben kom na baka vo da wet, dati de potti da Piken, disi de santa tee vo alatem.

Kap. 8.

Da grandomine ro hemel de ro da njoe verbond.

We, da hedesani, disi wi ben taki, de so: Wi habi so wan grandomine, disi sidom na reti ban vo da troon vo da majesteit na ini hemel;

2. Hem de wan dinaar vo da Santaplesi, vo da reti temple, disi Masra srefi ben hopo, no liebisoema.

3. Bikasi ibri grandomine dem potti, vo tjari presenti en offer kom; en vo da hede a de vanoodoe, vo a habi wansani toe, disi a kan offer.

4. We, efi Kristus ben dia na grontapo, dan hem srefi no ben sa de domine; bikasi dia domine de, disi de meki offer, so leki da wet taki;

5. Dem de dini ma da voor-beeld en da skyn vo demsani, disi de na hemel, so leki Gado ben taki gi Moses, di a ben de vo meki da santa tenti. Loekoe boen, so a taki, vo joe meki alasani so, leki da teeken ben de, disi joe ben si na tapo da bergi.

6. Ma now Kristus kisi wan toemoesi moro betre domine-wroko, vo di hem de da midde-laar vo wan moro betre verbond, disi habi moro betre pramisi.

7. Bikasi efi da fosi verbond ben de so, dati no wansani ben mankeri moro, dan Gado no ben sa soekoe vo meki wan trawan.

8. Ma di Masra ben finni foute na dem, vo da hede a taki: Loekoe! so Masra de taki, datem sa kom, disi mi sa meki wan njoe verbond nanga da hoso vo Israel en nanga da hoso vo Juda;

9. No na so wan fasi, leki da verbond ben de, disi mi ben meki nanga dem tata, da dei di mi ben teki dem na han, vo tjari dem komoto na Egiptikondre. Bikasi dem no ben tan na ini da verbond vo mi, en vo da hede mi toe no ben ke vo dem, so Masra taki.

10. Ma da verbond, disi mi sa meki nanga da hoso vo Israel na baka vo disi tem, so Masra de taki, hem de so: Mi sa potti dem wet vo mi diepi na ini dem verstand, mi sa skrifi dem tee na ini dem hatti; en mi sa de dem Gado, en dem sa de mi piple.

11. Dan no wan soema sa leri wan trawan, no wan brara sa leri hem brara, taki: Joe moese kom sabi Masra! bikasi dem ala-mal sa sabi mi, dem pikinwan so boen, leki dem gransoema vo dem.

12. Bikasi mi sa sari dem, gi dem pardon vo da ongeregtig-

heid vo dem; en dem zondoe en ogridoe mi no sa membre moro.

13. Di a taki vo wan njoe verbond, nanga dati tog a de meki da fosiwan tron ouroe. Ma dasani, disi kom ouroe, en disi pasa hem jari kaba, dati de klosibei vo kaba.

Kap. 9.

Da broedoe vo Kristus de bigi en waarti moro ala offer.

A troe, da fosi verbond ben habi hem fasi en wet toe vo dini Gado, en a ben habi hem santaplesi toe na grontapo fasi.

2. Bikasi dem ben meki da verbondhosso so: na ini da fosi plesi da bigi kanderatiki ben de, en da tafra, èn dem toonbrede; en dati dem kali da Santaplesi.

3. Ma na baka vo da tweede gordyn da plesi ben de, disi dem kali da Morosantaplesi;

4. Dati ben habi da goutoe smooko-komforo, en da verbond-kisi, disi ben tapoe krinkrin nanga goutoe; na ini da kisi da goutoe djogo ben de, disi habi da manna, en da tiki vo Aaron, disi ben groen, en dem (toe) ley vo da verbond.

5. Ma na da kisi tapo dem Kerubim vo da glori (vo Gado) ben de, dem ben tapo da gnadetroon; ma vo demsani wi no kan taki piesi piesi di djoesnoe.

6. We, di dem klari nanga alasani, dem domine ben go alasani, tem na ini da fosi plesi, doe da wroko vo dini Gado.

7. Ma na ini da tweede plesiensi, poeloe dem dede wroko, da grandomine wawan ben go meki wi dini da liebi Gado, di ibri jari wantron, ma no sondro Hem, disi no habi foutoe, ben broedoe, dati a ben offer vo offer hem srefi gi Gado nanga hem srefi, en vo dasani, disi da tranga vo santa Jeje? piple ben misi.

8. Nanga dati santa Jeje ben sori, taki, da pasi, vo go na ini da Morosantaplesi, no hopo jete, so langa da fosi hoso tan,

9. Disi ben de wan gelykenis vo da srefi tem, di dem ben offer presenti en slagtioffer, disi tog no ben kan meki da soema konsiensi krin en santa, disi ben dini Gado.

10. Wawan nanga njanjamsani en dringisani, en nanga someni wasi en dorosei pligti voskin; dati dem ben moese doe so langa, tee da moro betre-sani kom.

11. Ma di Kristus kom, da grandomine vo dem goedoe, disi de yo da tra liebi, hem ben gona ini wan moro bigi en moro betre verbondhoso, disi soema han no ben meki, dati taki, disi no meki na grontapo fasi.

12. A no ben teki broedoe toe vo dem boko en vo dem pikin kow, ma nanga hem eigen broedoe a ben go wantron na ini da Santaplesi; en so a ben verloesoe wi tee vo alatem.

13. Bikasi efi da broedoe vo dem kow en vo dem boko, en da asesi vo wan jonge kow, disi dem spater troewei na dem doti soema tapo, kan meki dem skin kom santa en krin baka:

14. Hoe meni moro da broedoe vo Kristus sa krin wi kon-

sien, poeloe dem dede wroko, meki wi dini da liebi Gado, di Hem, disi no habi foutoe, ben offer hem srefi gi Gado nanga tranga vo santa Jeje?

15. En vo da hede hem de da middelaar vo da njoe testament, vo nanga hem dede, (disi a ben dede), vo verzoen dem zondoe, disi soema ben doe da tem vo da fosi testament, now dem soema, disi hem ben kali, sa kisi da erfenis vo teego, disi hem ben pramisi gi dem.

16. Bikasi pee wan testament de, na dapee a de vanoodoe, vo da soema, disi ben meki da testament, moese dede fosi.

17. Bikasi wan testament kisi hem kragti, te da soema dede; ma so langa da soema de na liebi, disi ben meki da testament, a no habi kragti jete.

18. Vo da hede da fosi testament no ben meki toe sondro broedoe.

19. Bikasi di Moses taki ala dem gebod kaba gi da heeli piple, so leki dem de na ini da wet, dan a teki broedoe vo pikin kow en krabita, moksi nanga walra, en nanga redi wol en ysop a nati da boekoe nanga da heeli piple,

20. A taki: Dati de da broedoe vo da verbond, disi Gado ben gebiede oenoe.

21. So srefi da verbondhoso nanga ala dem santa wrokosani a nati toe nanga broedoe.

22. Pikinmoro alasani moese wasi krin na ini broedoe, so da

wet taki; en sondro vo trowei broedoe, no wan pardon de.

23. Vo da hede a ben de vanoodoe, vo dem voorbeeld vo demsani, disi de na hemel, moese kom krin na so fasi; ma dem hemel-sani srefi moese habi moro betre offer, leki di vo *dem* hen de.

24. Bikasi Kristus no go na ini *da* Santaplesi, disi soema han ben meki, en disi ben de wan teeken wawan vo da retiwan; ma na ini hemel srefi (a go), vo kom tanapoe na Gado fesi now vo wi best hede.

25. A no habi vo offer hem srefi toe moro leki wantron, leki grandomine de go ala jari na ini da Santaplesi, no nanga hem eigen broedoe.

26. (Bikasi dan a ben moese pina foeloetron kaba, sinsi Gado ben meki grontapo). Ma now hem ben kom sori hem srefi *wantron* na disi bakatem, vo poeloe da zondoe nanga hem eigen offer.

27. En so leki Gado ben potti gi soema, dati dem moese dede *wantron*, en dan da kroetoe sa kom:

28. So srefi dem ben offer Kristus *wantron*, vo a poeloe foeloe soema zondoe; ma vo toetron *dem* soema, disi de wakti hem vo dem zaligheid, sa si hem sondro zondoe.

Kap. 10.

Da verzoenoffer vo Kristus de bigi en waarti moro ala tra offeg. Paulus vermane dem, vo holi bribi.

Bikasi da wet, di a habi da skyn wawan vo dem goedoe vo

da tra liebi, no da reti printje srefi vo demsani; vo da hede nanga dem srefi offer, disi dem de offer ala jari doro, a no kan meki dem soema kom regtvaardig, disi de tjari da offer kom.

2. Anders dem ben sa kaba vo offer, efi dem soema, disi ben doe dati wantron, en disi ben kom krin kaba, no habi wan hebi konsensi moro vo dem zondoe.

3. Ma dem offer meki dem kom membre dem zondoe ala jari njoe njoe ageen.

4. Bikasi da broedoe vo kow en krabita no kan poeloe zondoe, dati de onmooglyk.

5. Vo da hede di hem kom na grontapo, a taki: Offer en presenti joe no ben wani; ma wan soema-skin joe ben gi mi.

6. Bronoffer en zondoeoffer joe no lobbi.

7. Toen mi taki: Loekoe, mi de kom, vo doe joe wani, mi Gado! (na ini boekoe dem ben skrifi vo mi.)

8. We, di a ben taki na fesi: Offer en presenti en bronoffer en zondoeoffer joe no ben wani, joe no lobbi dem srefi; (en tog da wet ben meki dem moese offer dem);

9. Dan a taki: Loekoe, mi de kom, vo doe joe wani, mi Gado! En da so a poeloe da fosisani, vo a potti da tweede sani vaste.

10. We, nanga da wani (vo Gado) wi ben kom santa na *wantron*, nanga da offer vo da skin vo Jesus Kristus.

11. Ibri (tra) domine tanapoe aladei, bezorgoe hem dienste, en nofotron a de tjari dem srefi offer kom ageen, disi tog no kan poeloe dem zondoe nooiti.

12. Ma disi dia, di hem ben tjari *wan* offer kom vo soema zondoe, now a de sidom tee vo alatem na da reti han vo Gado;

13. En janda a de wakti now, tee dem vyand vo hem sa lidom na ondro hem foetoe, leki hem foetoebangi.

14. Bikasi nanga da *wan* offer a ben meki ala dem soema regtvaardig tee vo alatem, disi ben kom santa.

15. Dati da santa Jeje betuige toe gi wi. Bikasi di a ben taki fosi:

16. Dati de da verbond, disi mi sa meki nanga dem na baka vo disi tem, so Masra taki: Mi sa gi mi wet na ini dem hatti; na ini dem verstand mi sa skrifi hem.

17. En ala dem zondoe en ongerechtigheid mi no sa membre moro.

18. We, dapee pardon vo zondoe de, na dapee no wan offer vo zondoe de vanoodoe moro.

19. We dan, oen brara! di wi hatti de getroost, vo go na ini da Morosantaplesi nanga da broedoe vo Jesus,

20. Na wan njoe en liebi pasi, disi hem ben hopo gi wi, meki wi kan pasa da gordyn doro, dati de da liebisoema skin vo hem;

21. En di wi habi so wan bigi domine na ini da hoso vo Gado;

22. Meki wi go klosibei dan nanga opregti hatti, nanga reti vaste bri bi, meki wi hatti wasi en bevry vo da ogri konsiensi, en meki wi skin wasi toe nanga krin watra;

23. En meki wi holi da belydenis vo da hoop vo wi vaste, sondro vo seki; (bikasi Gado de getrouw, disi ben pramisi hem gi wi.)

24. En meki wi zorgoe vo makandra toe, spooroe makandra, na ini da lobbi en ala boen wroko.

25. No meki wi libi dem vergadering vo wi, leki som soema habi da gewenti, ma meki wi vermane makandra; troe, dati de vanoodoe, bika oen srefi si, da (bigi) dei kom klosibei kaba.

26. Bikasi efi wi doe zondoe expresi, ala di wi ben kom sabi da waarheit kaba, dan no wan tra offer libi moro vo wi zondoe;

27. Ma nanga bigi skreki wi sa wakti da kroetoe en da faja hattibron, disi sa njam dem, disi no wani onderdaniki Masra.

28. Efi wan soema ben broko da wet vo Moses, da soema ben moese dede sondro pardon, efi toe dri getuige nomo ben de.

29. We, sani oen denke? hoe moro ogri strafroe *da* soema sa verdini, disi trapoe da pikien vo Gado nanga foetoe, en disi de loekoe da broedoe vo da verbond, disi ben meki hem santa, leki wan sososani, en disi de kosi da geest vo gnade?

30. Bikasi wi sabi da soema, disi ben taki: Da revensi de vo mi, mi sa pai baka, so Masra de taki. En ageen a taki: Masra sa kroetoe hem piple.

31. A de wan skrekisani vo troe, vo fadom na ini han vo da liebi liebi Gado!

32. Membre na dem fosi dei, di oen hai ben kom hopo, hoe hebi pina oen ben verdrage datem.

33. Na wan sei dem ben kosi en kwinsi oen srefi, oen ben tron leki wan spektakel; en na tra sei oen ben habi gemeenskap nanga dem, disi dem trawan ben behandri so srefi toe.

34. Bikasi oen ben habi medlyden nanga mi toe na ini dem boeje vo mi; en di dem ben teki foefoer oen goedoe, oen ben verdrage dati nanga plisiri; bikasi oen sabi, oen habi wan moro betre goedoe na ini oen hatti, disi sa tan tee alatem na ini hemel.

35. Vo da hede oen no moe lasi da vertrouw vo oenoe; bikasi dati sa kisi wan bigi paiman.

36. Ma pasiensi oen habi vanoodoe, vo oen doe Gado wani, en vo oen kisi dasani, disi hem ben pramisi.

37. Bikasi wan pikin tem libi jete, dan Hem, disi de vo kom, sa kom troe, en a no sa drai langa.

38. We, da regtvaardige saliebi vo hem bri bi hede; ma da soema, disi drai baka, nanga hem mi ziel no sa habi plisiri.

39. Ma wi no de vo dem soema, disi drai baka, go laši; ma vo dem, disi de holi bri bi, meki dem ziel finni boen.

Kap. 11.

Vo da bri bi en ro da kragti ro hem.

Da bri bi, dati de wan vaste vertrouw vo dasani, disi wi hoo poe, en wan overtuige vo dem sani, disi wi no si.

2. Nanga **hem** dem ouroetem soema ben kisi wan boen getuigenis.

3. Nanga **bri bi** wi sabi troe, taki, da woord vo Gado ben meki hemel en grontapo en alasani; en demsani, disi soema kan si, no komopo na sosani, disi de vo si.

4. Nanga **bri bi** Abel ben offer wan moro betre offer gi Gado, leki Kain; en nanga **hem** a ben kisi da getuigenis, taki, hem de wan regtvaardige soema, Gado srefi ben taki dati vo dem offer vo hem; en nanga da srefi bri bi a de taki jete, ala di a dede kaba.

5. Nanga **bri bi** Enok komoto na grontapo, sondro a ben si dede; dem no finni hem moro, di Gado ben teki poeloe hem; bikasi bifo a komoto srefi, a ben kisi da getuigenis, taki, Gado lobbii hem.

6. Ma sondro bri bi a de on mooglyk, vo Gado kan ha plisiri nanga soema; bikasi da soema, disi wani kom na Gado, hem moe se bri bi tog, Gado de, en hem sa pai dem soema, disi de soekoe hem nanga dem heeli hatti.

7. Nanga *bribi* Noa, di Gado ben waarskouwe hem vo dem-sani, disi no ben de vo si jete, en di a kisi frede, a meki da sipi, vo kibri da liebi vo hem famili; en nanga dati a vonis dem kondresoema; ma hem srefi kom erfgenaam vo da geregtigheid, disi soema kisi nanga bri bi.

8. Nanga *bribi* Abraham ben gehoorzam, di Gado ben kali hem, meki a verhuisi go na da kondre, disi hem sa kisi vo wan erfenis; en so a teki pasi, a go-wei, sondro a sabi, na hoepee hem go.

9. Nanga bri bi a ben liebi na ini da pramisi-kondre; leki na wan vreemde kondre, na ini masanga a ben liebi, hem nanga Isaak en Jakob, disi ben de erf-genaam vo da srefi pramisi;

10. Bikasi a ben tan loekoe da foto, disi habi boen stoon-foetoe, en disi Gado srefi de da basi, disi ben meki hem.

11. Nanga *bribi* Sara srefi kisi da tranga toe, vo a kisi be-le, en a meki toe, alwasi dem jari vo hem ben pasa kaba; bi-kasi a ben sabi, Gado, disi ben pramisi dati hem holi woord.

12. En vo da hede vo da *wan skin*, disi ben dede hafoe kaba, so toemoesi foeloe pikien komopo, leki dem star de na hemel, en leki da santi na zeekanti, disi no wan soema kan teli.

13. We, dem soema ala ben dede na ini da bri bi, sondro dem ben kisi dasani, disi Masra ben pramisi; ma dem ben si da-

sani farawei; en dem ben bri bi en brasa dasani; en dem bekenti, taki, dem de vreemde soema en wakaman na grontapo.

14. Bikasi dem soema, disi de taki so, dem bewyze krin krin, taki, dem de soekoe wan kondre.

15. We, efi *da* kondre ben de na dem gedagti, dapee dem ben komopo, tog dem ben habi tem, vo drai baka.

16. Ma now dem ben soekoe wan moro betre kondre, dati taki, disi de na ini hemel. Vo da hede Gado no teki sjem, vo meki dem kali hem *dem* Gado; bikasi hem ben meki wan foto klari gi dem.

17. Nanga *bribi* Abraham ben offer Isaak, di Gado ben tes i hem; da *wan* pikien vo hem a gi abra, ala di a ben kisi da pramisi;

18. Bikasi Masra ben taki gi hem: Nanga Isaak joe famili sa kisi wan nem.

19. Abraham ben taki na ini hem hatti, Gado habi tranga no-fo, a kan wieki hem na ini dede srefi; en vo da hede a ben kisi hem baka toe, leki wan voor-beeld.

20. Nanga *bribi* Isaak ben blesi Jakob nanga Ezau, di a pramisi dem sosani, disi ben de vo kom jete.

21. Nanga *bribi* Jakob, di a dede, blesi dem toe manpikien vo Josef, en dan a bendi hem srefi na tapo da pinti vo hem tiki, aanbegi.

22. Nanga *bribi* Josef, di a dede, ben taki, fa dem pikien

vo Israel sa komoto (na Egipti), en a gi ordre toe, sani vo doe nanga dem boon vo hem.

23. Nanga *bribi* Moses tata en mama ben kibri hem dri moen langa na baka vo hem geboortoe; bikasi dem si, a de so wan mooi pikien, en dem no frede da gebod vo koning.

24. Nanga *bribi* Moses, di a kom bigi, a no ben wani moro, dem moe kali hem wan pikien vo da oemanpikien vo Farao.

25. Ma liever a ben wani teki da pinaliebi vo da piple vo Gado hafoe, leki vo njam da sjatoe zondoe - plisiri.

26. A ben loekoe da sjem vo Kristus hede vo wan moro bigi goedoe, leki ala goedoe vo Egipti; bikasi a ben loekoe na da paiman.

27. Nanga *bribi* a ben libi Egipti, en a no frede da hattibron vo koning; bikasi a ben holi hem srefi so, leki hem si da Gado, disi tog no de vo si.

28. Nanga *bribi* a ben holi da Paaska, spater da broedoe, vo da Engel, disi kom kili dem fosi-gebore pikien, no moe meli dem.

29. Nanga *bribi* dem waka da redi zee doro, leki na wan dre gron; dem Egiptisoema pro-beeri dati toe, ma dem dede na ini watra.

30. Nanga *bribi* dem muur vo Jeriko ben fadom, di dem (pikien vo Israel) ben waka rontoe seben dei.

31. Nanga *bribi* Rahab, di holi da koleesi - hoso, no ben go

lasi, moksi nanga dem trawan, disi no bri bi, vo di a ben ont-vange dem soema so boen, disi ben kom loekoe da kondre na wan konifasi.

32. En sani mi sa taki moro ? Da tem sa kom sjatoe toemoesi gi mi, efi mi sa verteli vo Gi-deon, vo Barak, vo Samson, vo Jefta, vo David, vo Samuel en vo dem profet,

33. Fa nanga *bribi* dem ben winni dem koningkondre, dem ben wroko geregtigheid; dem ben kisi dem pramisi, dem ben tapo dem leuw mofo;

34. Dem ben kili da kragti vo faja; dem ron komopo a sapoe houroe mofo; na ini zwaki dem kisi kragti, en na ini feti dem kom tranga; dem jagi en fom dem hipi vo dem vyand.

35. Dem oeman ben kisi dem dedesoema baka, di dem hopo baka, kisi liebi. Trawan dem (ogri soema) ben pina en masi, en di dem wani loesoe dem, dem no *teki* dati srefi, nomo vo dem kisi wan moro betre op-staan.

36. Trawan ageen ben ver-drage ala soortoe spot, en gee-seling; dem ben go na boeje en na doengroehoso srefi.

37. Som dem kili nanga stoon; trawan dem saa, koti na piesi piesi, trawan dem pina nanga tesi; trawan dem kili nanga hou-roei; dem ben waka rontoe, weri skapoeboeba en krabitaboeba;

dem ben de na gebrek en nootoe en ala soortoe trobi;

38. (En di dem kondresoema moesi; meki oenoe toe no kom no ben waarti, vo habi so soema na dem mindri, vo da hede) dem ben dwaale rontoe na ini dem woestein, na tapo dem berge, na mindri dem stoonhoro, en na ini dem horo na ondro gron.

39. We, dem alamal ben kisi wan boen getuigenis, vo dem bribi hede, ma tog da pramisi srefi dem no ben kisi;

40. Bikasi Gado ben pramisi wi wan moro betresani kaba; en vo da hede dem no ben moese kom klari nanga alasani, biso wi toe kom so fara.

Kap. 12.

Paulus vermane dem, vo holi pasiensi, te Masra strafoe dem, en vo dem soekoe da troe Gadoliebi. Vo da Jerusalem na hemel.

Wo da hede wi toe, di wi habi so wan hipi getuige romboto wi, meki wi poeloe trowei ala hebi en da zondoe, disi de romboto wi alatem; en nanga pasiensi meki wi doe wi best, vo waka da pasi doro, disi de na wi fesi.

2. En meki wi loekoe na Jesus, disi de da fesiman vo da bribi vo wi, en disi sa doro hem toe; bikasi hem srefi, na plesi vo da plisiri, disi hem ben kan habi, a ben tjari da kruis nanga pasiensi, en a no ke vo da sjem; ma now a de sidom na reti han vo da troon vo Gado.

3. Membre na hem, fa hem ben holi pasiensi, alwasí dem zondaar ben taki hem tegen toe-

moesi; meki oenoe toe no kom weri; no lasi hatti!

4. Bikasi oen no ben feti jete tee vo lasi broedoe na ini da feti tegen da zondoe.

5. En tog oen vergiti da vermane kaba, disi de taki nanga oenoe leki nanga pikien, a taki: Mi pikien, no loekoe da somfom vo Masra leki wan sososani; no lasi hatti, te hem strafoe joe.

6. Bikasi da soema, disi Masra lobbi, hem a de strafoe; en a de fom ibriwan pikien, disi a teki vo hem.

7. We, efi oen teki da strafoe sondro stoutoe, dan Gado sa loekoe oen leki hem pikien; (bikasi pee wan pikien de, disi hem tata no strafoe?)

8. Ma efi oen tan sondro strafoe, disi tog ala soema de kisi, dan oen de basra, dan oen no de reti pikien.

9. En boiti dati, di dem tata vo wi skin ben strafoe wi, en wi ben respeki dem: wi no sa onderdaniki da tata vo dem geest moro hesi dan, vo wi liebi?

10. Bikasi dem (tata vo wi) ben strafoe wi wel vo wan sjatoe tem, so leki dem ben finni vo boen; ma *hem* doe dati vo wi best hede, vo wi kisi hafoe toe vo da santafasi vo hem.

11. A troe, ala strafoe, da moment, di wi kisi hem, a no tan leki wan plisiri gi wi, ma a de gi wi sari; ma na baka a de tjari wan swili vrocktoe vo vreede en vo geregtigheid kom gi dem soema, disi ben leri sani na ini vo dati.

12. We, hopo oen han baka dan, disi de so lezi, nanga dem kni, disi weri so !

13. En potti oen foetoe styfi na da reti pasi, vo da malengri-fasi no meki wan soema fadom; kontrari, meki so wan soema kom gezond.

14. Doe oen best, vo holi vreede nanga ala soema, en vo oen kom santa; bikasi sondro dati no wan soema sa si Masra.

15. En loekoe boen, vo no wan soema lasi da gnade vo Gado; vo no somtem wan bita loe-toe hopo gro na oen mindri, disi tjari trobi kom, en disi kan meki foeloe soema kisi takroe flaka.

16. Meki no wan soema moe-se de wan hoeroeman, ofoe ge-meene soema leki Ezau, disi ben de da fosigebore pikien, ma vo wan njanjam hede a seli da gra-uvi vo hem.

17. Bikasi oen sabi, na baka, di a ben hangri vo kisi da blesi, dem ben potti hem na baka; bi-kasi a no ben finni pasi moro vo bekeere, alwasi a ben soekoe dati nanga watrahai.

18. Bikasi oenoe no ben kom na da bergi, disi soema ben kan meli en fassi, en disi ben bron nanga faja, no na da blaka en doengroe toe, en na da on-weri;

19. No na da tongo toe vo da trompet, en na da stem vo dem woord, disi ben piki so tranga, dati dem soema, disi jeri hem, begi, vo da tongo no moese taki moro nanga dem.

20. Bikasi dem ben skreki toemoesi vo da gebod: Alwasi wan meti nomo de meli da ber-gi, dem moese kili hem nanga stoon, ofoe dem moe soetoe hem nanga pyl.

21. Dasani ben de so wan skrekisani vo si, dati Moses srefi taki: Mi skreki so tee mi besi.

22. Ma oenoe ben kom na da bergi Zion, en na da foto vo da liebi Gado, na da Jerusalem, disi de na hemel, en na dem hiepi vo dem foeloe doezend Engel;

23. En na da bigi vergadering, na da gemeente vo dem fosigebore pikien, disi nem skrifi na ini hemel, en na Gado, da kroetooman vo ala soema, en na dem geest vo dem regtvaardige soema, disi doro kaba;

24. En na Jesus, da middeelaar vo da njoe Testament, en na da broedoe, disi wasi wi krin, en disi de taki moro betre sani, leki di vo Abel.

25. Loekoe boen, vo oen no veragte **Hem**, disi de taki! Bi-kasi efi dem soema janda no ben kan ronwei, disi no ben wani jeri **Hem**, disi ben taki na grontapo: sa **wi** sa kan ronwei dan, efi **wi** no wani jeri **Hem**, disi de vo hemel ?

26. Datem kaba hem stem ben seki grontapo; ma now a pramiisi taki: Wantron moro mi sa seki, no grontapo wawan, ma hemel srefi toe.

27. We, da woord: Wantron moro, dati de sori, demsani, disi

kan seki, sa verandre; bikasi dati de wansani, disi Gado ben meki; ma demsani, disi no kan seki, sa tan.

28. We, di wi kisi wan kondre, disi no kan seki, meki wi holi da gnade vaste dan, disi de meki wi kan dini Gado nanga respeki en frede, so leki a boen na hem.

29. Bikasi da Gado vo wi de wan faja, disi de njam alasani.

Kap. 13.

Paulus vermane dem, vo dem liebi en waka na wan Kristenfasi, en vo dem holi da leri krin.

Meki da brara - lobbi go doro!

2. No vergiti vo teki vreemde soema na oen hoso; bikasi nanga dati som soema ben teki Engel srefi, sondro dem sabi.

3. Membre *dem*, disi de na boeje; a moe tan, leki oen srefi toe de na boeje nanga dem; membre dem, disi trawan de pina en trobi; bikasi oen srefi toe de liebi jete na ini skin.

4. Da liebi vo man nanga wefi ala soema moese loekoe nanga respeki, en da bedi vo dem moese tan sondro flaka; dem hoe-roeman en soetarhan Gado sa kroetoe.

5. Da liebi en waka vo oen moese de sondro gridifasi; meki oen tevrede nanga sani, disi oen habi! Bikasi hem ben taki: Mi no sa libi joe, mi no sa verzuim joe.

6. En vo da hede wi kan taki getroost: Masra de mi helpiman,

mi no sa frede; sani liebisoema sa doe mi?

7. Membre dem grandoema vo oenoe, disi ben taki da woord vo Gado gi oenoe; loekoe na da kaba vo da liebi en waka vo dem, en waka na dem baka na ini da srefi bribi!

8. Jesus Kristus tan da srefi wan, leki isredei, so tidei, en tee vo alatem.

9. No meki trawan seki en kanti oenoe nanga ala soortoe en vreemde leri; bikasi a de wan toemoesi boensani, efi da *gnade* meki wihatti kisi da reti kragli, dati no kom nanga njanjamsani; bikasi sosani no ben helpi dem soema, disi ben habi wroko nanga dati.

10. Wi habi wan altar, disi dem soema, disi diní da verbond-hoso jete, no habi pasi vo njam vo hem.

11. Bikasi dem offermeti, disi grandomine tjari da broedoe vo dem go na ini da Santaplesi, vo poeloe soema zondoe, dem skin dem go bron na dorosei vo da kampoe.

12. Vo da hede Jesus toe ben pina na dorosei vo da poortoe, vo a meki da piple kom santa nanga hem eigen broedoe.

13. We, meki wi go na hem dan tee na dorosei vo da kam-poe, en meki wi tjari da sjem vo hem!

14. Bikasi dia wi no habi wan foto, dapee wi sa tan alatem, ma wi de soekoe da tra-wan janda.

15. We, nanga Jesus wi moe tjari da tangiosser kom gi Gado alatem, dati de da vroektoe vo dem soema tongo, disi de pryzehem nem.

16. Vo doe boen en vo gi trawan hafroe, dati oen no moe vergiti; bikasi so soortoe offer Gado lobbi.

17. Gehoorzam dem gransoema vo oenoe, en onderdaniki dem! bikasi dem de wakti oen ziel, en dem moese gi verantwoortoe vo dati; meki dem kan doe dati nanga plisiri, no nanga djeme; bikasi dati no sa boen vo oenoe.

18. Begi vo wi! A troe, wi habi da troost, dati wi habi wanboen konsensi, en wi doe wi best, vo liebi en waka opregti na ala fasi.

19. Ma tog mi vooral begi oen, vo doe dati, meki oen kan kisi mi moro hesi baka.

20. We, da Gado vo vreede, disi ben wieki da bigi herder vo dem skaap, wi Masra Jesus

Kristus, na ini dede, tjari hem kom baka, nanga da broedoe vo da testament vo teego;

21. Hem moese meki oen bekwaam na ini ala boen wroko, vo oen doe hem wani; hem srefi moe wroko na oen ini, sani-disi switi na hem; nanga Jesus Kristus (a moe doe dati), disi moese habi ala glori teego alatem. Amen.

22. Ma mi begi oen, mi brara! teki da woord vo da vermane dia nanga boen; bikasi mi ben skrif heel sjatoe gi oenoe.

23. Oen moe sabi, dem poeloe brara Timoteus baka na doengroehoso; efi a kom hesi, dan mi nanga hem sa kom loekoe oenoe.

24. Taki ala oen gransoema odi, nanga ala dem Santawan! Di vo Italia seni oen odi toe.

25. Da gnade moese de nanga oen alamat!

Da brifi Paulus ben skrifi na Italia, en nanga Timoteus a seni hem gi dem Ebreer.

Da brifi vo Apostel Jakobus gi ala Bribi-soema.

Kap. 1.

Tesi de wroko foeloë boen gi soema. Vo da reti begi en verstand en sakafasi. Da loetoe vo zondoe. Vo da wet vo vryheid.

Jakobus, wan knegti vo Gado en vo Masra Jesus Kristus, taki bigi odi gi dem twalf famili, disi panja alapee.

2. Oen brara vo mi! oen moe loekoe dati leki wan reti plisiri, efi ala soortoe tesit de miti oen.

3. Bikasi oen sabi, efi Gado probeeri da briji vo oenoe, dati de wroko pasiens.

4. Ma da pasiens moese dorohem wroko boen boen, vo

oenoe kom bekwaam doro do- wan ogri kan tesि Gado, so srefi ro, en vo no wansani mankeri hem no de tesи wan soema toe. oenoe.

5. Ma efi wan vo oenoe no habi koni nefo, meki a begi Gado vo dati, disi de gi ala soema nanga hem heeli hatti, a no verwyti wan soema: dan da soema sa kisi hem.

6. Ma a moese begi nanga bribi, sondro twyfel; bikasi wan soema, disi de twyfel, hem de leki wan bare vo zee, disi winti de tjari go, tjari kom.

7. So wan soema no moe denke, hem sa kisi wansani na Masra.

8. Wan toehatti-soema de sekí en kanti, alwasi hoepee a de waka.

9. Ma wan brara, disi habi sakafasi, meki hem plisiri vo da heifasi vo hem.

10. En wan goedoeman moe soekoe hem plisiri na ini da sakafasi vo hem; bikasi leki wan blometje na sabana a sa kaba.

11. So hesi zon hopo nanga hem faja, da grasi kom dre, en da blometje fadom, en da mooi-mooi vo hem kaba; we, so srefi da goedoeman sa kom dre na dem pasi vo hem.

12. Blesi vo da soema, disi de holi doro na ini ala tesи! Bikasi te a doro dem tesи boen, dan a sa kisi da kroon vo liebi, disi Gado ben pramisi gi dem soema, disi lobbi hem.

13. No wan soema moe taki, te wan tesи miti hem, da Gado de tesи hem; bikasi so leki no jeri da woord, ma a no doe so,

wan ogri kan tesи Gado, so srefi hem no de tesи wan soema toe.

14. Ma ibriwan soema, efi tesи miti hem, dan hem eigen luste de kali en spoore hem.

15. Na baka te da lushe vanga kaba, dan hem gebore da zondoe; en da zondoe, te soema doe hem, gebore da dede.

16. No kori oen srefi, mi lobbi brara!

17. Ala boensani, di wi kisi, en ala reti boen presenti komopo tee na tapo, na da tata vo dem letti, disi no kan verandre, en a no kan drai toe, vo tron doen-groe.

18. Nanga hem vry wani hem ben gebore wi nanga da woord vo waarheit, vo wi moe de leki dem fosowan, disi hem ben meki.

19. Vo da hede, mi lobbi brara, ibriwan soema moese de hesi vo jeri, ma no hesi vo taki, en no hesi vo kisi hattibron;

20. Bikasi da hattibron vo soema no doe sani, disi reti na Gado fesi.

21. Vo da hede oen moe poeloe trowei ala takroefasi, en sani disi libi abra vo da ogrihattifasi; nanga safri hatti oen moe teki da woord, disi dem plani na oen ini, en disi kan meki oen ziel finni boen.

22. Ma oen moese *doe*, sani da woord taki; oen no moese jeri hem wawan, anders oen kori oen srefi.

23. Bikasi efi wan soema de

dan hem de leki wan soema, disi de loekoe hem fesi na ini wan spigli.

24. Bikasi di a loekoe hem srefi kaba, dan a gowei, en wantem a vergiti, fa hem fesi ben tan.

25. Ma da soema, disi de loekoe doro tee na ini da reti wet, disi de meki wi ziel vry, en da soema, disi tan na ini vo dati, en disi no jeri wawan, vergiti baka, ma a doe dasani troe; *da* soema sa finni blesi na ini dasani, di a doe.

26. Efi wan vo oen denke, hem dini Gado, kaba a no dwingi hem tongo, ma a bedriege hem eigen hatti, da soema reliesi de wan sososani.

27. Da soema, disi wani dini Gado, wi tata, krin en sondro foutoe, hem moese go loekoe dem weespikien en dem weduwe na ini dem nootoe; en a moe holi hem srefi so na kondre, vo a no doti hem srefi.

Kap. 2.

Wi no moe loekoe na soema perzon.

Vo da falsi briji.

1. En brara vo mi, oen no moe teki da briji na Jesus Kris-tus, da Masra vo glori, so, vo oen loekoe na soema perzon!

2. Bikasi efi somtem wan soema kom na oen kerk nanga gou-toe ringa na finga, en nanga mooi klosi, kaba wan poti soema kom na ini toe nanga soso klosi;

3. Efi dan oen loekoe na da soema, disi weri dem mooi klosi,

oen taki gi hem: Kom sidom dia na hedesei! ma na da poli-man oen taki: Tanapoe janda! ofoe, kom sidom dia na ondro, na mi foetoesei!

4. Oen no loekoe da *wan* moro betre dan na ini oen hatti, leki da trawan? oen no kroetoe san i dan nanga ogri prakticeri?

5. Jere mi, oen lobbi brara! Hoefasi? Gado no ben teki kali dem potiman vo disi grontapo, meki dem kom goedoeman na ini briji, en erfgenaam vo da kondre, disi hem ben pramisi gi dem soema, disi lobbi hem?

6. Ma oenoe ben gi dem poti-man sjem. A no dem goedoeman de *dem* soema, disi de dwingi en kwinsi oenoe? A no *dem* de tjari oen go na kroetoe?

7. A no *dem* de kosi da boen nem, disi oen ben kisi?

8. Efi oen doe ma, sani da koning-wet taki, leki dem skrif-na boekoe: Lobbi ala tra soe-ma, leki joe srefi; dan oen doe boen.

9. Ma efi oen loekoe na soe-ma perzon, dan oen doe zondoe; en da wet srefi de strafoe oen, di oen de pasa hem.

10. Bikasi alwas i wan soema holi da heeli wet, ma a pasa wan enkli gebod, dan a de, leki, hem pasa dem alamat.

11. Bikasi da srefiwan, disi ben taki: Joe no moe doe soeta-doe! hem ben taki toe: Joe no moe kili soema! We, alwas i joe no doe soetadoe, ma joe kili soema, tog joe pasa da wet.

12. We, oen moese taki so, en oen moese doe so, leki a fiti soema, disi da wet vo vryheid sa kroetoe.

13. Ma da soema, disi no ben sari vo trawan, *hem* Gado sa kroetoe toe sondro medelyden; vo habi sarihatti vo trawan, dati de bigi en tranga moro leki da kroetoe.

14. Bikasi, oen brara vo mi, sani dati kan helpi, efi wan soema taki, hem habi da bri bi, kaba a no habi dem wroko? So wan bri bi sa meki hem ziel finni boen?

15. Efi wan brara ofoe wan sis a no habi klosi, vo tapo hem skin, en efi a no habi wansani vo njam;

16. Kaba wan vo oen taki gi dem: Gado blesi oen, go warm oen skin! njam oen bele foeloe! ma oen no gi dem, sani dem skin habi vanoodoe; sani dati kan helpi?

17. We, so srefi da bri bi toe, efi a no habi wroko, dan a de wan dedesani soso.

18. Somtem wan soema sataki: *Joe* habi da bri bi, en *mi* habi dem wroko. — We, meki dem wroko vo joe sori mi da bri bi vo joe, dan mi sa meki dem wroko vo *mi* sori joe da bri bi vo mi.

19. Joe de bri bi, taki, *wan* Gado nomo de. A boen so; ma dem didiebri bri bi dati toe, en dem besi.

20. Ma joe wani sabi? joe lau soema! taki, bri bi, sondro wroko, de wan dedesani? —

21. Abraham, wi tata, noben kom regtvaardig nanga dem wroko vo hem, di a ben offer hem pikien Isaak na tapo da altar?

22. Joe si? da bri bi ben wroko moksi nanga dem wroko vo hem; en nanga dem wroko fosi da bri bi ben kom wan reti bri bi.

23. Da so da boekoe ben kom reti, disi taki: Abraham ben bri bi Gado, en dati Gado ben loekoe leki hem geregtigheid; en dem kali hem wan kompe vo Gado.

24. Da so oen si, dem wroko de meki wan soema regtvaardig, en no da bri bi wawan.

25. So srefi Rahab toe, disi ben holi da koleesi-hoso: a nonanga hem wroko a ben kom regtvaardig, di a ben teki dem boodskopoeman na hem hoso, en a meki dem gowei baka na wan tra pasi?

26. Bikasi so leki da skin sondro ziel de wan dedesani; so srefi da bri bi sondro wroko de wan dedesani toe.

Kap. 3.

Yo da misbruik, disi soema meki nanga dem tongo. Trobi en dja-loesoe no boen.

Open brara vo mil no meki ibriwan soemá soekoe vo leri trawan; en membre dati, wi sa habi wan moro bigi verantwoortoe toe!

2. Bikasi wi alamat misi sani so menitron. Ma da soema, disi no misi nanga *wan* woord srefi, hem de wan reti *man*, en hem habi tranga toe, vo holi da heeli skin na ondro dwingi.

3. Loekoe, dem hasi wi potti toom na ini mofo, meki dem gehoorzam wi, en so wi de tiri da heeli skin vo dem.

4. Loekoe dem sipi toe, al wasi 'fa dem bigi, en tranga winti de tjari dem go; ma tog wan pikin tiri de tiri tjari dem go, dapee da soema wani, disi de tiri hem.

5. So srefi da tongo vo soema wan pikin piesi, en tog a de doe so bigisani. Loekoe wan pikin faja, hoe bigi hiepi hoedoe a de letti!

6. Soema tongo de wan faja toe, wan kondre, disi foeloe nanga ongeregtigheid; da so da tongo de na mindri dem ledien vo wi, a de flaka da heeli skin; en efi da faja vo hel ben letti hem, dan hem de letti da heeli natur-liebi vo wi.

7. Bikasi ala natur vo dem boesimet, en vo dem fowloe, en vo dem sneki, en vo dem bigi meti na ini zee, soema kan dwingi, en da natur vo soema dwingi dem kaba.

8. Ma soema tongo? dati no wan soema kan dwingi; a de wan ogri, disi no jeri na noti; a foeloe nanga wisi, disi de kili soema.

9. Nanga hem wi de pryzé Gado, wi tata, en nanga hem wi de floekoe dem soema, disi Gado ben meki, vo dem geersi hem.

10. Blesi nanga floekoe kompo na ini da srefi mofo. Dati no fiti so, oen brara vo mi.

11. Hoefasi, oen brara vo mi? switi nanga bita watra na kompo na ini *wan* horo?

12. Wan figaboom sa kan meki droifi? Wan droifiboom sa meki figa? So srefi wan pit toe no kan gi zoutoe walra nanga switiwan wantem.

13. Da soema vo oen, disi habi verstand en koni, meki hem sori hem boen wroko nanga wan opregti liebi en waka, en nanga safrihatti en verstand.

14. Ma efi oen habi bita djaloesoe en stryfasi na ini oen hat-ti, dan oen no moe meki oen srefi bigi, lei tegen da waarheit.

15. Dati no de da koni, disi komopo tee na tapo; ma a de vo disi grontapo, a habi naturfasi en didiebrifasi.

16. Bikasi dapee djaloesoe en trobi de, na dapee broeja de en ala ogri wroko.

17. Ma da koni, disi komopo tee na tapo, dati de vooral *krix*, dan a lobbi vrede toe; a habi sakafasi; a de jeri soema; a foeloe nanga medelyden en nanga boen vroektoe; a no teki *wan* soema moro betre leki trawan, en a no falsi toe.

18. Ma da vroektoe vo geregteitigheid, dati dem sai nanga vrede na ini dem soema, disi de holi vrede.

Kap. 4.

Vo dem ogri luste en kondrefasi en heimembre.

Fa dati de kom, disi trobi en feti de na oen mindri? A no

de kom vo dem ogri luste vo
oenoe, disi de feti nanga ma-
kandra na ini oen skin ?

2. Oen habi bigi hai, ma tog
oen habi noti; oen djaloesoe en
feti vo kisi sani, ma oen no kan
kisi; oen de kroetoe en feti, ma
oen no habi wansani, vo di oen
no begi.

3. En alwas i oen begi, tog oen
no kisi, vo di oen begi verkeerti;
bikasi oen wani vermorsoe dasa-
ni na ini dem luste vo oenoe.

4. Oen soetaman en soetaoe-
man! oen no sabi, da vrien dskap
nanga kondre de vyandskap nan-
ga Gado ? We, da soema, disi
wani de wan kompe vo kondre,
hem de wan vyand vo Gado.

5. Somtem oen denke, boe-
koe taki vo soso : Da geest, disi
de liebi na wi ini, hem sa lobbi
djaloesoe ?

6. Hem de gi moro foeloe
gnade. Vo da hede boekoe taki:
Gado de tegen dem bigimembre
soema; ma dem, disi habi saka-
fasi, hem de gi gnade.

7. We, onderdaniki Gado
dan! en tanapoe tegen didiebri,
dan hem sa ronwei, libi oenoe.

8. Go klosibei na Gado, dan
hem sa kom klosibei na oenoe!
Krin oen han, oen zondaar! en
meki oen hatti kom santa, oen
toehatti-soema!

9. Fili oen nootoe, en kisi
berouw, en kre! da lafoe vo
oen moese tron kre, en da plisiri
vo oen moese tron sari!

10. Saka oen srefi na Masra
fesi, dan hem sa hopo oenoe !

11. Oen brara! no taki ogri
na trawan baka! Da soema, disi
taki ogri na hem brara baka, en
disi de kroetoe hem brara, hem de
taki ogri vo da wet, en a de kroe-
toe da wet. Ma efi joe kroetoe
da wet, dan joe no *doe* da wet,
ma joe de hem kroetoeman.

12. *Wan* nomo de, disi gi
da wet; hem kan loesoe soema,
en hem kan pori soema. We,
hoesoema da joe, disi joe de
kroetoe wan trawan ?

13. We dan; oenoe, disi de
taki: Tidei ofoe tamara wi sa
go na so wan foto, ofoe na so
wan; wi sa tan wan jari dapee,
bai sani, seli sani, en winni sani;

14. Di oen no sabi, sani kan
pasa tamara. Bikasi sani da liebi
vo oen de? A de wan smooko,
disi soema kan si wan pikin piesi
tem, en dan a lasi.

15. Na plesi vo dati, a fiti vo
oen taki: Efi Masra wani, en
efi wi de na liebi, dan wi sa doe
disi ofoe dati.

16. Ma now nanga dem hei-
membre vo oenoe, oen meki oen
srefi bigi. Ala so soortoe bigi
de ogri.

17. We, da soema, disi sabi
vo doe boen, ma a no doe, dati
de wan zondoe vo hem.

Kap. 5.

*Ala goedoe de wan sososani. Vo da
pasiensi na ini pina; vo da reti
begi; wi moe helpi dem verduale
soema, meki dem bekeere.*

We dan, oen goedoe man !
kre en bari vo ala da mofinafasi,
disi sa kom na oen tapo !

2. Dem goedoe vo oen pori, en worm ben njam oen klosi.

3. Da goutoe en silver vo oen verrostoe; en da rostoe sa getuige, tori oenoe; a sa njam oen skin leki faja; oen ben hiepi foeloe goedoe makandra vo dem laatste dei.

4. Loekoe, da paiman vo dem wrokoman, disi ben koti oen areisi, oen ben poeloe hafroe, en dati de bari; en da kre vo dem wrokoman doro tee na Masra Zebaot jesi.

5. Oen ben liebi boen vo troe na grontapo; oen ben njam, sani oen ben luste; oen ben meki oen hatti (habi ala plisiri), liebi fatoe, leki soema de liebi da dei, te dem slagti wan fatoe meti.

6. Oen ben vonnis da regtvaardige soema, oen ben kili hem srefi; en hem no feti nanga oenoe, helpi hem srefi.

7. We, holi pasiensi dan, oen brara, tee Masra srefi kom! Loekoe, wan pranasiman de wakti da switi vroektoe vo hem gron, en a de holi pasiensi, tee a kisi da fosi areen en da baka areen.

8. So oenoe moese holi pasiensi toe, meki oen hatti kisi tranga; bikasi da kom vo Masra de klosibei kaba.

9. No djeme vo makandra, oen brara, vo oen no kom na strafoe! Loekoe, da kroeteman tanapoe na doro mofo.

10. Oen brara vo mi, da pina en da pasiensi vo dem profet, disi ben taki na nem vo Masra, dati oenoe moese teki vo wan exemple.

11. Loekoe, wi taki, blesi vo dem, disi ben holi pasiensi! Da pasiensi vo Job oen ben jeri, en da kaba vo Masra oen ben si, fa Masra habi toemoesi medelyden en sarihatti.

12. Ma vooral, oen brara vo mi, oen no moe sweri; oen no moe teki hemel, sweri; oen no moe teki grontapo toe, sweri; oen no moe sweri no wan tra sweri toe. Ma da ja vo oen moese de ja; en da no vo oen moese de no, vo oen no fadom na strafoe.

13. Efi wan soema na oen mindri de na pina, meki a begi. Efi wan soema hatti plisiri, meki hem singi psalm.

14. Efi wan soema na oen mindri de siki, meki hem kali dem gransoema vo gemeente kom na hem, en meki dem begi na hem tapo, salvoe hem nanga oli na nem vo Masra.

15. En da begi nanga bri bi sa helpi da sikiman, en Masra sa hopo hem; en efi a ben doe zondoe, a sa kisi pardon.

16. Bekenti oen zondoe gi makandra, en begi vo makandra, vo oen kom gezond. Wan kragti begi vo wan regtvaardige soema kan doe foeloe vo troe.

17. Elias ben de so wan srefi soema, leki wi, ma a ben begi wan begi, vo areen no moese fadom: en areen no fadom na grontapo dri jari nanga siksi moen langa.

18. En di a begi ageen, hemel gi hem areen, en grontapo meki hem vroektoe.

19. Oen brara! efi somtem wan soema na oen mindri dwale, libi da waarheit, en wan trawan tjari hem kom baka. soema, disi tjari wan zondaar kom baka, meki a komoto na da verdwale pasi vo hem, hem poe-

20. Da soema moe sabi, di- loe wan ziel na ini dede, tapo foeloe foeloe zondoe.

Da fosi briji vo Apostel Petrus gi ala Bribisoema.

Kap. I.

Vo dem goedoe en vo da switi hoop ro dem Kristensoema, en fa dem moe liebi en waka toe, ro dem kom waarti vo so wan zaligheid.

Petrus, wan Apostel vo Jesus Kristus, gi dem vreemde soema, disi de liebi panja na Pontus en Galicia en Capadocia en Asia en Bitinia, dem, disi Masra ben verkiesi vo hem,

2. En disi Gado tata ben sabi na fesi kaba, en disi santa Jeje ben meki santa, vo dem gehoorzam Jesus Kristus, disi wasi dem nanga hem broedoe: Gnade en vrede moese de nanga oenoe moro moro!

3. Grantangi vo Gado, da tata vo wi Masra Jesus Kristus, disi ben meki wi kom njoegebore nanga da toemoesi bigi gnade vo hem, meki wi kisi wan reti liebi hoop, nanga da hopo baka vo Jesus Kristus na dede;

4. En vo wi kisi wan erfenis, disi no kan pori, en disi no habi flaka, en disi no kom dre, en disi hem holi kibri (gi oen) na ini hemel,

5. Gi oenoe, disi meki da

tranga vo Gado kibri oen na ini bibri, vo oen kisi da zaligheid, disi hem holi klari, meki a kom na krin na da baka tem.

6. Vo dati oen sa plisiri vo troe, alwas i vo noja (efi a de vanoodoe) oen de nanga sari yo wan sjatoe tem, na ini so meni tesi;

7. Vo na ini dem tesi, da bibri vo oen moe kom moro diri en mooi, leki goutoe, disi de pori, alwas i dem ben smelti hem na ini faja; en so oen sa kisi wan boen nem en bigi nem en glori, te Jesus Kristus sa kom sori hem srefi na krin;

8. Oen no ben si hem, ma tog oen lobbi hem; en oen bibri na hem, alwas i oen no de si hem noja, en oen sa plisiri so wan gloriplisiri, disi no wan soema tongo kan taki,

9. Te oen sa kisi da marki vo da bibri vo oenoe, dati de da zaligheid vo oen ziel.

10. Vo da zaligheid dem profet ben haksi en ondersoekoe toe; en dem ben taki na fesi kaba vo da gnade, disi sa kom

na oenoe:

11. Bikasi dem ben soekoe, vo hoe soema, en vo hoe tem da Jeje vo Kristus ben taki, disi ben de na dem ini, di a ben taki na fesi vo da pina vo Kristus, en vo da glori, disi sa kom na baka.

12. Bikasi Gado ben sori dem, fa no gi dem srefi, ma gi *wi* dem verteli demsani, disi *dem* soema ben meki oen sabi noja, di ben preki da Evangelium gi oenoe nanga tranga vo santa Jeje, disi Gado ben seni komopo na hemel; we, demsani dem Engel srefi ben hangri vo kom loekoe.

13. Vo da hede oen moe holi oen hatti en membre klari, leki wakaman; meki oen hai tan krin; en potti oen hoop wawan na da gnade, disi oen sa kisi, te Jesus Kristus sa kom sori hem srefi;

14. Leki gehoorzam pikien oen no moese doe moro leki fositem, di oen no ben sabi moro betre, di oen ben liebi na ini dem lusté.

15. Ma so leki Hem, disi ben kali oenoe, de santa, so srefi oenoe toe moese kom santa na ini ala oen liebi en waka.

16. Bikasi boekoe taki: Oen moese santa, bikasi Mi de santa!

17. En di oen kali Gado oen tata, disi de kroetoe, sondrò a loekoe na soema perzon, ma so leki ibriwan soema wroko ver-dini: vo da hede, so langa oen de liebi diasо, oen moe liebi en waka nanga frede;

18. Di oen sabi, a no silver ofoe goutoe, disi de pori, ben verloesoe poeloe oenoe na ini da verkeerti liebi en waka, so leki oen ben si en leri na dem tata vo oenoe;

19. Ma da dieri broedoe vo Kristus (ben verloesoe oenoe), di de wan krin lam, sondro foute;

20. Gado ben pramisi hem granwei kaba, bifo a ben meki da fondament vo grontapo; ma now na disi baka tem a kom sori hem srefi vo oenoe hede;

21. Di nanga hem oen bri bi na da Gado, disi ben wieki hem baka na dede, en disi ben gi hem glori, meki oenoe kan habi bri bi en hoop na Gado.

22. We, krin oen ziel dan, di oen gehoorzam da waarheit, nanga tranga vo da geest; vo oen lobbi dem brara sondro falsi, en vo oen lobbi makandra tranga, nanga krin hatti;

23. Bikasi oen kom njoegebore, no nanga siri, disi go pori, ma nanga siri, disi no de go pori, ma nanga da liebi woord vo Gado, disi de tan vo alatem.

24. Bikasi ala kreatur de leki grasi, en ala glori vo soema de leki wan blometje na sabana. Da grasi kom dre, en da blometje fadom;

25. Ma da woord vo Masa tan tee vo alatem. En dati de da srefi woord, disi dem preki gi oenoe.

Kap. 2.

Pligli ro dem njoegebore soema. Petrus vermane dem, ro dem sori gehoorzam en ro dem holi pasiens.

We, poeloe trowei dan ala ogribattifasi, en falsifasi, en djaloesoe, en ala gongosa-takitaki!

2. En leki njoegebore pikien oen moe hangri vo da zuiver melki vo da woord, meki oen kan gro nanga dati.

3. Efi troe troe oen tes i kaba, fa Masra de switi.

4. Bikasi oen ben kom na hem, leki na da liebi stoon, disi dem soema ben trowei; ma Gado ben teki hem, en a diri en waarti gi hem.

5. So srefi oenoe toe, leki liebi stoon oen bouw oen srefi, tron wan hoso vo da geest, wan santa domine-famili, vo offer dem offer vo da geest, disi de switi na Gado vo Jesus Kristus hede.

6. Vo da hede dem skrifi toe na ini boekoe: Loekoe, mi de potti wan aparti diri hoekoestoon na Zion; en da soema, disi bri-bi na hem, no sa kisi sjem.

7. We, vo oenoe, disi bri-bi, a de diri vo troe; ma vo dem, disi no wani bri-bi, a de da stoon, disi dem basi ben trowei, en disi ben tron hoekoestoon;

8. Wan stoon, disi de meki soema naki foetoe, en wan klip-stoon, disi meki *dem* soema fadom, disi naki foetoe na da woord, di dem no wani bri-bi; da so a ben moese kom nanga dem.

9. Ma oenoe de da lobbi famili, disi Gado ben verkies vo hem, da domine-famili vo koning, da santa piple, da piple vo hem eigendom, vo oen moe meki ala soema kom sabi da boenhatti vo Masra, disi ben kali oen komoto na ini doengroe, kom na ini da verwondroe letti vo hem;

10. Di oen no ben de wan piple fositem, ma now oen de da piple vo Gado; fositem oen no ben sabi gnade, ma now oen kisi gnade.

11. Oen lobbiwan! mi vermane oenoe, di oen de vreemde soema en wakaman: Kibri oen srefi vo dem luste vo skin, disi de feti tegen da ziel.

12. En meki da liebi en waka vo oen de opregli na mindri dem heiden, vo *dem* soema, disi de pori oen nem, taki, oen doe ogri, moe si dem boen wroko vo oenoe, en vo dem pryz Gado, na da dei, disi sa meki alasani kom na krin.

13. Vo da hede oen moese onderdaniki ala dem soema, disi de na oen tapo, vo Masra hede; da koning vooral, bikasi hem de da moro granwan;

14. So srefi dem granman, leki dem trawan, disi koning seni, vo strafoe dem, disi doe ogri, en vo pryz dem, disi doe boen.

15. Bikasi dati Gado wani, vo oen doe boen, en vo nanga dati oen tapo dem lau soema mofo, disi no sabi noti.

16. Leki fri soema (oen moe liebi), ma no so, leki oen gebruike da fri leki wan mantel, vo tapo oen ogridoe; ma leki knegti vo Gado.

17. Respeki ala soema! Lobbi dem brara! Frede Gado! Respeki koning!

18. Oen slavoe! onderdaniki oen masra nanga ala frede; no wawan dem boenwan en safriwan, ma dem krasian toe.

19. Bikasi dati de wan gnade, efi vo hem konsensi hede na Gado fesi wan soema verdrage ogri, meki trawan doe hem kroekoetoe.

20. Bikasi dati no gi oen boen nem, efi vo ogridoe hede oen kisi strafsoe; ma efi oen doe boen, kaba oen kisi strafsoe, en oen teki dati nanga pasiensi, dati de wan gnade na Gado fesi.

21. We, so a de fiti da kali vo oenoe. Bikasi Kristus toe ben pina vo wi hede, en a libi wan exemple gi wi, fa oenoe moe waka na hem foetstapoe baka.

22. Hem no ben doe wan zondoe, nooit dem ben finni wan bedriege (taki) na hem mofo;

23. Hem no kosi baka, te soema kosi hem; en na ini ala hem pina a no krasie; ma a gi dati abra na hem (tata), disi de kroetoe nanga reti.

24. Hem srefi ben tjari ala wi zondoe na ini hem eigen skin na tapo da (kruis) hoedoe, vo wi, te wi dede gi zondoe, moe liebi gi da geregtigheid; we, dem wonderen vo hem ben geneze oenoe.

25. Bikasi oen ben de leki verdwale skaap; ma now oen bekeere kom na da herder en biskop vo oen ziel.

Kap. 3.

Pligte ro man nanga wesi en ro ala Kristen. Fa Kristus ben go prektie na ini dedekondre, en fa a ben hopo go na hem glori. Vo da doop.

So srefi oen oeman! ibriwan moese onderdaniki hem eigen man, vo *dem*, disi no bri bi da woord jete, moe bekeere toe sondro woord, wawan nanga da liebi en waka vo dem wesi;

2. Te dem si da krin liebi en waka vo oenoe, en fa oen frede Gado.

3. Oen no moese prodo nanga mooimooi, disi de na dorosei, vo vlegti dem wiwiri mooi, hanga goutoe na skin, weri mooi klosi;

4. Ma da inisei soema, disi kibri na ini hatti, (moese prodo) nanga sani, disi no kan pori, nanga wan tiri safri geest; dati de diri en waarti na Gado fesi.

5. Bikasi da so dem santa oeman vo fositem ben meki dem srefi mooi toe, di dem potti dem vertrouw na Gado, en dem onderdaniki dem man;

6. Leki Sara ben gehoorzam Abraham, en a kali hem Masra; we, oenoe iron Sara pikien, efi oen doe boen, en efi no wan skrekisani kan meki oen frede.

7. So srefi oen man! oen moese liebi nanga dem nanga verstand, en di dem oeman de

moro zwake kreatur, oen moe vo da hoop, disi de na oen ini; respeki dem; bikasi oen de me- nanga safri fasi en respeki (oen de - erfgenaam makandra vo da moe piki dem).
gnade vo liebi; no meki wansani hindre da begi vo oenoe!

8. Ma vernamentlyk oen ala- mal moe de leki *wan* hatti en membre, oen moe habi mede- lyden, oen moe lobbi dem brara, oen moe habi sarihatti vo tra- wan, sori wan switifasi.

9. No pai ogri vo ogri ba- ka, ofoe kosikosi vo kosikosi; kontrari, oen moe blesi trawan, di oen sabi, Gado ben kali oenoe, vo oen kisi blesi vo oen erfenis.

10. Bikasi da soema, disi wan- ni plisiri vo hem liebi, en disi wanji liebi boen, meki hem dwin- gi hem tongo, vo a no taki ogri, en meki a tapo hem moso, vo a no taki bedriegisani.

11. Meki a kaba vo doe ogri, meki a doe boen; meki a soekoe vrede, feti na hem baka.

12. Bikasi Masra hai de si dem regtvaardige soema, en hem jes- de jeri da begi vo dem; ma dem, disi doe ogri, Masra de loekoe nanga tranga hai.

13. En hoesoema sa kan doe oen ogri, efi oen feti na boen- sani baka?

14. En alwasi oen de pina vo da gerechtigheid hede, tog oen de zalig. No frede da krasi vo dem, no skreki!

15. Ma vo Gado Masra oen moe habi wan santa frede na ini oen hatti. En alatem oen moese klari, vo gi ibriwan soema ver- antwoortoe, disi de haksi oen

nanga safri fasi en respeki (oen moe piki dem).

16. Holi wan boen konsiensi, vo dem soema, disi de pori oen nem, taki, oen doe ogri, moe kisi sjem, di dem kosi da boen liebi en waka vo oenoe na ini Kristus.

17. Bikasi efi Gado wani so, a moro betre, oen pina vo boen wroko hede, leki vo ogridoe hede.

18. Bikasi Kristus toe ben pi- na wantron vo wi zondoe hede, da regtvaardigewan na plesi vo dem onregtvaardigewan, vo hem tjari wi kom na Gado; dem ben kili hem skin troe, ma da geest ben gi hem liebi baka.

19. Nanga da geest a ben go toe, preki gi dem geest na ini doengroehososo,

20. Disi no ben gehoorzam fositem, datem di Gado ben wakti nanga toemoesi pasiensi na Noa tem, di a ben meki da sibi klari, dapee weiniki soema ben kibri dem liebi na ini, aiti nomo, na ini da watra,

21. Disi ben de wan voor- beeld vo da doop, disi de holi kibri wi toe noja; a no de poe- loe doti na wi skin, ma a de da verbond, taki, wi habi wan boen konsensi na Gado fesi, (di wi kisi) nanga da opstaan vo Jesus Kristus,

22. Disi ben hopo go na he- mel, sidom na reti han vo Gado; en ala Engel en granwan en trangawan onderdaniki hem.

Kap. 4.

Vo da pasiens en troost na ini pina.

We, di Kristus ben pina vo wi hede na ini hem soemaskin, meki oenoe toe teki dati vo oen tranga, vo oen kisi da srefi membre; bikasi disoema habiyn na hem skin, hem kaba nanga zondoe;

2. Vo na da heeli tem, disi a habi vo liebi jete na ini skin, a no moe liebi moro, leki soema de luste, ma leki Gado wani.

3. Bikasi a nofo, disi wi ben pasa da fosi liebi vo wi tee tidei na dem heiden fasi, di wi ben liebi en waka na ini takroedoe en luste en dringi en vreete en droengoliebi en ala takroe afgoderywroko.

4. Dati de dangra dem now, disi oen no waka jajo moro nanga dem na da srefi slingri fasi, en vo da hede dem kosi oen;

5. Ma dem sa moese gi verantwoortoe na **Hem**, disi de klari kaba, vo kroetoe ala soema, liebiwan nanga dedewan.

6. Bikasi vo dati hede dem ben preki da Evangelium gi dem dedesoema toe, vo, alwas i na soema fesi dem skin kisi dem strafoe, tog na Gado fesi dem de liebi na ini geest.

7. Ma da kaba vo alasani kom klosibei kaba.

8. Vo da hede oen moe tan nanga krin hai, wakti na ini begi! Ma vooral oen moe lobbi makandra nanga wan krin lobbi; bikasi lobbi de tapo foeloe foeloe zondoe.

9. Teki makandra na oen hoso sondro knoeroe!

10. Dini makandra, ibriwan nanga da gnade, disi hem ben kisi; leki soema, disi de meki wan boen gebruik vo ala dem difrenti gnade vo Gado.

11. Efi wan soema de *taki*, meki hem taki dati, leki Gado woord! Efi wan soema doe wan dienst, meki hem doe dati nanga da tranga, disi Gado de gi hem! Na ini vo alasani Gado moe kisi wan bigi nem, nanga Jesus Kristus, disi moe habi glori en kragti teego alatem. Amen.

12. Oen lobbiwan! no meki da faja vo da tesi, disi kom oen abra, vo tesi oen, moe dangra oenoe, leki da wan apartesani, disi kom oen abra.

13. Kontrari, meki oen plisiri, disi oen habi gemeenskap nanga da pina vo Kristus, vo, te hem kom sori hem glori, oenoe toe moe blyti en plisiri.

14. Blesi vo oenoe, efi trawan kosi oen vo Kristus nem hede; bikasi da geest, disi de wan geest vo glori en vo Gado, de na oen tapo; *dem* de kosi hem, ma *oenoe* de pruze hem.

15. No meki *wan* vo oenoe moe pina, vo di a de wan kiliman, ofoe foefoerman, ofoe disi doe ogri, ofoe disi bemoeje nanga tra soema wroko.

16. Ma efi wan soema de pina, vo di hem de wan Kristensoema, dan hem no ha vo sjem, ma meki a pruze Gado vo dati.

17. Bikasi da tem de now, disi da kroetoe moese begin na ini da hoso vo Gado. Ma efi nanga *wi* fosi a begin, fa da kabu vo *dem* soema sa de dan, disi no gehoorzam da Evangelium vo Gado?

18. En efi pikinmoro da regtvaardige soema no sa doro dasani, hoepee da godloze en zondaar sa tan?

19. Vo da hede dem soema, disi de na pina nanga Gado wani, dem moese holi doro vo doeboen, libi dem ziel abra na da vertrouw Gado, disi ben meki alasani.

Kap. 5.

Pligte vo dem gransoema; vo dem jonge soema, en vo ala Kristen-soema.

Dem gransoema, disi de na oen mindri, mi vermane, bikasi mi toe de wan gransoema en wan getuige vo da pina vo Kristus, en mi sa kisi hafoe toe vo da glori, disi sa kom na krin bakatem:

2. We, loekoe da hiepi vo Gado boen, disi de na oen ondro; potti hai na dem boen boen; no nanga dwingi, ma nanga plisiri; no vo paiman hede, bikasi dati de wan sjem, ma nanga oen heeli hatti;

3. No leki soema, disi de sori wan masrafasi na tapo da eigen-dom vo Gado; ma oen moese de voorbeeld vo da hiepi.

4. Dan, te da granherder kom sori hem srefi, dan oenoe sa kisi da glori-kroon, disi no kan pori.

5. So srefi oen jonge soemama! oen moese onderdaniki dem gransoema; oen alamat moese onderdaniki makandra; sakafasi moese de oen klosi. Bikasi Gado tanapoe tegen dem bigimembre soema; ma na *dem*, disi habi sakafasi, hem de gi gnade.

6. We, saka oen srefi dan na ondro da tranga han vo Gado, vo hem kan hopo oenoe, te hem joeroe kisi.

7. Ala oen sari oen moe hiti na hem tapo; bikasi hem de zorgoe vo oenoe.

8. Tan nanga krin hai, en wakti; bikasi didiebri, da vyand vo oenoe, de waka rontoe leki wan krasi tigri, a de soekoe, hoesoema a kan swalı.

9. We, tanapoe hem tegen, en holi bribi tranga; bikasi oen sabi, da srefi pina de miti dem tra brara vo oen toe, disi de na grontapo.

10. Ma da Gado vo ala gnade, disi ben kali wi na ini Kristus Jesus, vo kom na hem glori, disi tan teego: we, te oen ben pina wan sjatoe tem, dan hem sa meki oen kom bekwaam en vaste en tranga, meki oen habi wan stoonfoetoe.

11. Hem moese habi glori en tranga teego alatem. Amen.

12. Nanga Silvanus, da getrouw brara vo oenoe (so leki mi denke), mi skrif disi hesi, vo vermane oenoe, en vo betuige, taki, dati de da reti gnade vo Gado, disi oen de na ini.

13. Da gemeente, disi de na Babilon, en disi Masra ben kali toe so leki oenoe, seni oen odi; so srefi mi pikien Markus toe.

14. Taki odi na makandra nanga da bosi vo lobbi. Vreetoe de moe de nanga oen alamat, oenoe, disi de na ini Kristus Jesus! Amen.

Da tweede briifi vo Apostel Petrus gi ala Bribisoema.

Kap. 1.

Petrus vermane dem vo wan reti Kristenliebi. Vo da glori vo Kristus. Vo da profeti woord.

Simon Petrus, wan knegti en Apostel vo Jesus Kristus, gi dem, disi ben kisi da srefi diri briibi leki wi, na ini da geregtigheid vo wi Gado en helpiman Jesus Kristus;

2. Gnade en vreede moese de nanga oenoe moro moro, di oen kom sabi Gado en Jesus Kristus, wi Masra!

3. So leki da Gadotrange vo hem ben gi wi alasani, disi wi habi vanoodoe, vo wi kan liebi wan reti Gadoliebi, di a meki wi kom sabi Masra, disi ben kali wi nanga hem glori en tranga;

4. Nanga dati a ben gi wi dem moro bigi en diri pramisi, taki, nanga dem oen sa kisi hafroe vo da Gado-natur, efi oen libi dem pori luste vo kondre.

5. We, vo da hede oenoe toe moese doe ala moeiti vo dati, meki da briibi vo oen moksi nanga boen maniri; en nanga dem boen maniri oen moe habi reti verstand;

6. En nanga da reti verstand oen moe de masra vo oen srefi; en di oen de masra vo oen srefi, oen moe ha pasiensi; en na ini da pasiensi oen moe sori da godzaligheid;

7. En nanga da godzaligheid da brara-lobbi; en nanga da brara-lobbi da lobbi vo ala soema.

8. Bikasi efi oen habi ala dem-sani foeloe, dati no sa meki oen tan lezi en sondro vroektoe na ini da sabi, di oen sabi wi Masra Jesus Kristus.

9. Ma da soema, disi no habi dem-sani, hem de blinde, a no kan si farawei, en a vergiti kaba, fa hem ben kom krin, komopo na ini dem fosi zondoe vo hem.

10. Vo da hede, oen brara! oen moe doe oen best moro moro, vo meki da kali en da verkiesi, disi Masra ben kali en verkiesi oenoe, kom vaste; bikasi efi oen doe so, dan oen no sa fadom nooitii.

11. En da so dem sa hopo da pasi bradi gi oenoe, vo go na ini da kondre vo wi Masra en

Helpiman Jesus Kristus, disi sa wan doengroe plesi, so langa tan teego.

12. Vo da hede mi no sa weri, vo membre oen demsani alatem, alwasi oen srefi sabi demsani kaba, en oen tan vaste na ini da waarheit, disi oen sabi noja.

13. Bikasi mi loekoe dali vo mi pligti, so langa mi de liebi na ini disi hoso, vo mi wieki oen hopo, en vo mi vermane oenoe;

14. Bika mi sabi, mi sa verhuisi hesi, komoto na ini disi hoso, so leki wi Masra Jesus Kristus srefi ben sori mi dati.

15. Ma mi sa doe mi best, vo, te mi gowei kaba, oen habi wansani alatem, disi meki oen holi dati na oen membre.

16. Bikasi di wi ben meki oen kom sabi da kragti en da kom vo wi Masra Jesus Kristus, wi no ben waka na dem soso leitoribaka, disi trawan ben prakticeri na wan konifasi; ma wi eigen hai ben si da majesteit vo hem.

17. Bikasi Gado tata ben gi hem bigi nem en glori, di da stem vo da majesteit glori kom na hem, taki: Disi de mi lobbi pikien, nanga hem mi habi mi plisiri.

18. En da stem, disi ben komopo na ini hemel, wi srefi ben jeri, di wi ben de nanga hem na tapo da santa bergi.

19. Wi habi wan profeti woord, disi de vaste vo troe; en oen doe boen, efi oen potti membre na dati, teki hem leki wan lampoe, disi de skyn na

wan doengroe plesi, so langa tee dei broko en da deistar hopo na ini oen hatti.

20. En dati vooral oen moese sabi, no wan profetitaki de na boekoe, disi ibriwan soema kan poeloe so leki hem wani.

21. Bikasi dem profet na ouroe tem no ben taki dem tori nanga liebisoema wani; ma dem santa soema vo Gado ben taki sani, disi santa Jeje ben gi dem vo taki.

Kap. 2.

Vo dem falsi leri, en ro da pori vo kerki.

Ma falsi profet ben de toe na mindri vo piple; so leki na oenoe mindri toe falsi leriman sa kom, disi sa kori en pori soema safri, dem no sa wani sabi da Masra, disi ben bai dem; en so dem sa hali wan hesi strafoe en pori na dem srefi tapo.

2. En foeloe soema sa waka go na dem baka na ini da srefi pori liebi; en vo dem hede trawan sa kosi da pasi vo waarheit.

3. Na ini da bigihafasi dem sa soekoe nanga leitaki, vo kisi oen leki wan negosisani; ma da vonis vo dem, disi komopo granwei kaba, no sa drai; en da verdoemenis vo dem no de slibi.

4. Bikasi dem Engel srefi, disi ben doe zondoe, Gado no ben spare, ma a hiti dem na ini hel, potti dem na boeje na ini doen-groe, meki dem tan dapee tee na da bigi kroetoe.

5. So srefi a no ben spare da fosi grontapo toe, boiti Noa, da

prekiman vo geregtigheid; hem a ben kibri, aiti soema, di a ben meki da zondoe floedoe kom na tapo da kondre vo dem godlooze soema.

6. So srefi a ben bron dem foto Sodom en Gomora, tee dem tron asesi, a verdoem en drai dem krin krin; en nanga dati a sori dem tra godlooze soema wan exemple, disi sa kom na baka.

7. Ma da regtvaardige Lot, disi dem takroe soema ben pina na alafasi nanga dem sjemwroko, hem a verloesoe poeloe dapee.

8. Bikasi di da regtvaardige soema ben liebi na dem mindri, en di a ben moese si en jeri ala dasani, da so dem onregtvaardige wroko ben pina da regtvaardige ziel vo hem dei vo dei.

9. Da so Masra sabi, vo verloesoe poeloe dem vroom soema na ini da tesi, en vo holi kibri dem onregtvaardige soema tee na da dei vo kroetoe, meki dem kisi dem strafoe.

10. Ma vooral *dem* soema (sa kisi strafoe), disi de liebi en waka na ini dem takroe luste vo skin, en disi veragte dem gran-soema, en disi de stoutoe, sori tranga hede, disi no frede srefi, vo kosi dem majesteiti.

11. En tog dem Engel srefi, disi habi moro bigi kragti en tranga, dem no sa klage en kosi dem na Masra fesi.

12. Ma dem trawan de leki dem meti, disi no habi verstand, en disi gebore na ini dem natur-

fasi, vo soema kisi dem, kili dem: so dem de kosi, sondro dem sabi, vo san hede; en dem sa go lasi na ini da eigen porifasi vo dem;

13. En dem sa kisi da paiman vo da ongeregtigheid. Bikasi vo liebi boen ala dei, dati dem de loekoe leki dem plisiri; dem de sjemflaka en tingidot; dem de prodo srefi nanga da bedriegefasi vo dem, ala di dem sidom njam na oen tafra.

14. Dem hai foeloe nanga soetadoe, dem no kan kaba vo doe zondoe; dem seti trapoe toe gi dem soema, disi no de tranga jete na ini bri bi, vo hali dem kom abra toe; dem hatti kom bekwaam vo troe na ini da gridifasi; dem de vervloektoe pikien.

15. Dem ben libi da reti pasi en dem verdwale; dem teki wa-ka da pasi vo Bileam, da pikien vo Bosor, disi ben lobbi da paiman vo ongeregtigheid;

16. Ma a ben kisi hem strafoe toe vo hem ongeregtigheid. Bikasi da stom meti na ondro hem zadel bigin vo taki nanga liebi-soema stem, a beletti da profet na ini da laufasi vo hem.

17. So soortoe soema de leki pit sondro watra; dem de wolkoe, disi wan draiwinti de tjari; we, dem sa finni dem plesi na ini da moro bigi bigi doengroe teego.

18. Bikasi dem de prodo nanga bigi taki, disi no waarti noti; en nanga dem luste vo skin en nanga dem takroe liebi dem de

soekoe vo hali dem soema kom abra, disi ben ron komoto boen boen kaba na dem soema mindri, disi de waka na verdwale;

19. Dem pramisi dem, taki, dem sa meki dem kom fri, kaba dem srefi de slavoe vo da porifasi. Bikasi da soema, disi ben winni joe, hem slavoe joe tron.

20. Bikasi efi dem ben komoto kaba na ini da dotti vo kondre, di dem ben kom sabi wi Masra en Helpiman, Jesus Kristus, kaba dem fadom na ini trapoe ageen, meki soema winni dem, dan a kom moro ogrī nanga dem na bakatem, leki a ben de fositem.

21. Bikasi a ben moro betre vo dem, dem no ben kom sabi da pasi vo geregtigheid nooit wantem, leki dem sabi hem, kaba dem drai baka, libi da santa gebod, disi dem ben kisi.

22. Bikasi a kom so nangadem, leki da troe spreekwoord taki: Dagoe njam dasani baka, disi a ben pio; en: Te hagoe komoto na wasi, djoesnoe a go rolo hem srefi baka na ini tokotoko.

Kap. 3.

Na dem laatste tem weiniki soema sa bri bi. Vo da laatste kom ro Kristus, en fa wi moe meki wi srefi klari.

We, oen lobiwan, dati de now da tweede briji, disi mi de skrifi gi oenoe; na ini ala toe briji mi gi oen som vermane, vo wieki oen, meki oen habi wan opregti hatti;

2. En meki oen membre dem woord, disi dem santa profet

ben taki na fesi, en (meki oen membre) da gebod vo wi, di wi de Apostel vo wi Masra en Helpiman.

3. En dati vooral oen moe sabi: na dem laatste dei spotoeman sa kom, disi sa waka na dem eigen luste baka;

4. En dem sa taki: Hoepee da pramisi tan dan, dati hem sa kom baka? Bikasi sinsi dem tata ben go slibi, alasani tan so, leki a ben de sinsi da bigin vo dem kreatur.

5. Ma dem no wani sabi ex presi, taki, nanga da woord vo Gado da hemel ben de granwei kaba, en grontapo ben de toe, disi komopo na ini watra, en disi tan na ini watra;

6. Nanga dati da grontapo vo datem ben lasi, di da watra vo da zondoefloedoe meki a soengoe.

7. Ma da hemel en da grontapo vo noja hem de spare nanga da srefi woord; en a de kibri dem, meki dem go na faja, na da dei vo kroetoe, te dem godlooze soema go na da verdoemenis.

8. Ma da wansani oen moese sabi, oen lobiwan! na Masra hai wan enkli dei tan leki doezend jari, en doezend jari leki wan dei.

9. Masra no drai nanga dasani, disi hem ben pramisi, so leki som soema denke, a de drai langa toemoesi; ma a de holi pasiensi nanga wi, a no wani, wan soema moese go lasi, ma ala soema moese bekeere.

10. Ma da dei vo Masra sa kom leki wan foefoerman na neti; dan dem hemel sa lasi gowei nanga bigi babari, en dem elementi sa smelti na ini da tranga faja; so srefi grontapo toe sa bron krin krin, nanga ala dem wroko, disi de na hem tapo.

11. We, di ala demsani de go lasi en pori, a no fiti oen dan, vo oen liebi en waka wan Santa Gadoliebi?

12. Tog oen verwakti vo go miti da kom vo da bigi dei vo Masra hesi; (da dei,) disi dem hemel sa bron na ini faja, gowei, en dem elementi sa smelti na ini da tranga faja.

13. Ma *wi* de wakti wan njoe hemel en wan njoe grontapo, so leki hem ben pramisi; en na dappee geregtigheid sa liebi.

14. Vo da hede, oen lobbiwan! di oen verwakti demsani, doe oen best dan, vo hem finni oen sondro flaka en sondro sou-toe en nanga vreede!

15. En da pasiensi vo wi Amen.

Masra oen moe loekoe vo oen zaligheid, so leki wi lobbi brara Paulus ben skrifi toe gi oenoe, nanga da diepi verstand, disi Masra ben gi hem;

16. En so a de doe na ini ala hem brifi, te a taki vo demsani; som tori de na ini toe, disi de trobi, vo soema verstaa dem; en dati *dem* soema de teki, drai, disi no sabi sani, en disi no de tranga na ini briji, so leki dem doe toe nanga dem tra boekoe; en nanga dati dem de pori dem srefi.

17. Ma oenoe, mi lobbiwan! di oen sabi dati na fesi, meki oen voorzigtig, vo da verkeerli fasi vo dem ogri soema no kori oenoe toe, tjari oen go nanga dem, en vo oen no fadom, komoto na ini da vaste briji vo oenoe!

18. Ma meki oen gro na ini da gnade en na ini da sabi, disi oen sabi wi Masra en Helpiman Jesus Kristus. Hem moese habi glori, now en tee vo alatem!

Da fosi brifi vo Apostel Johannes gi ala Bribisoema.

Kap. 1.

Vo da woord ro liebi, en ro da gemeenskap nanga Gado.

Dasani, disi ben de sinsi begin, disi wi ben jeri, en disi wi ben si nanga wi hai, en disi wi ben loekoe boen boen, en

disi wi han ben fassi vo da woord vo liebi;

2. (Bikasi da liebi ben kom sori hem srefi, en wi ben si hem; wi betuige, meki oen sabi da liebi, disi de sinsi alatem, disi ben de nanga (Gado) tata, en disi ben sori hem srefi gi wi;)

3. Dasani, disi wi ben si, en disi wi ben jeri, dati wi de meki oen sabi, vo oenoe toe habi gemeenskap nanga wi; ma da gemeenskap vo wi de nanga da Tata en nanga hem pikien Jesus Kristus.

4. En wi de skrifsi demsani gi oenoe, vo oen moe habi wan reti plisiri.

5. En dati de da tori, disi wi ben jeri na hem (mofo), en disi wi meki oen sabi: Gado de wan letti, en na hem ini no wan doengroe de.

6. Efi wi taki, wi habi gemeenskap nanga hem, ma wi de liebi en waka na ini doengroe, dan wi lei, en wi no doe waarheit.

7. Ma efi wi de liebi en waka na ini letti, so leki hem de na ini letti, dan wi habi gemeenskap nanga makandra; en da broedoe vo Jesus Kristus, hem pikien, dati de krin wi, poeloe ala zondoe.

8. Efi wi taki, wi no habi zondoe, dan wi de kori wi srefi, en waarheit no de na wi ini.

9. Ma efi wi bekenti wi zondoe, dan hem de getrouw en regtvaardig, dan hem gi wi pardon vo wi zondoe, en a krin wi toe, poeloe ala ongeregtheid.

10. Efi wi taki, wi no ben doe zondoe, dan wi de meki hem wan leiman, en hem woord no de na wi ini.

Kap. 2.

Kristus de begi ro wi. Fa wi kan sabi dem bribisoema. Wi moe lobbi makandra, veragle da kondrefasi. Da Antikristus.

Mi lobbi pikien! mi de skrifsi dati gi oenoe, vo oen no doe zondoe. En efi wan soema ben doe zondoe, dan wi habi wan voorspraak na (wi) tata sei, dati da Jesus Kristus, da regtvaardige.

2. Hem de da verzoening toe vo wi zondoe, ma no vo wi zondoe wawan, ma vo di vo heeli grontapo toe.

3. En na dati wi kan si troe, wi sabi hem, efi wi holi dem gebod vo hem.

4. Da soema, disi taki: Mi sabi hem, kaba a no holi dem gebod vo hem, da soema de wan leiman, en waarheit no de na ini so wan soema.

5. Ma da soema, disi de holi hem woord, na hem ini da reti lobbi vo Gado de troe troe. Na dati wi si, wi de na hem ini.

6. Da soema, disi taki, hem tan na hem ini, hem moese liebi en waka toe, leki Kristus ben liebi en waka.

7. Oen brara! mi no de skrifsi wan njoe gebod gi oenoe, ma da ouroe gebod, disi oen ben jeri sinsi bigin. Da ouroe gebod, dati de da woord, disi oen ben jeri sinsi bigin.

8. Ma tog mi de skrifsi hem gi oen ageen leki wan njoe gebod, disi de troe troe na hem ini, en na oenoe ini. Bikasi da

doengroe pasa kaba, en da reti letti de skyn noja.

9. Da soema, disi taki, hem de na ini letti, en tog a habi ogrihatti vo hem brara, hem de na ini doengroe jete.

10. Da soema, disi lobbi hem brara, hem de tan na ini letti, en a no meki soema naki foetoe, fadom.

11. Ma da soema, disi habi ogrihatti vo hem brara, hem de na ini doengroe, en a de waka na ini doengroe, en a no sabi, na hoepee a de go; bikasi da doengroe ben blinde hem hai.

12. Mi pikien, mi de skrifi so gi oenoe; bikasi oen kisi pardon vo oen zondoe, vo hem nem hede.

13. Mi de skrifi gi oenoe, oen tata! bikasi oen ben sabi Hem, disi de sinsi bigin. Mi de skrifi gi oenoe, oen jonkman! bikasi oen ben winni da ogriwan. Mi de skrifi gi oenoe, oen pikien! bikasi oen ben sabi da tata.

14. Mi ben skrifi gi oen tata! bikasi oen ben sabi Hem, disi de sinsi bigin. Mi ben skrifi gi oen jonkman! bikasi oen de tranga, en da woord vo Gado de tan na oen ini, en oen ben winni da ogriwan.

15. Oen no moe lobbi kondre, nanga sani disi de na kondre. Efi wan soema lobbi kondre, dan da lobbi vo tata no de na hem ini.

16. Bikasi alasani, disi de na kondre, da luste vo skin, da luste vo hai, en da prodoliebi,

dati no de vo tata, ma a de vo kondre.

17. En kondre de go lasi nanga ala hem plisiri; ma da soema, disi doe Gado wani, hem sa tan teego.

18. Oen lobbi pikien! da laatste joeroe de kaba; en so leki oen ben jeri, da antikristus sa kom; we, so leki wi de, foeloe antikristus de kaba, en na dati wi kan si, da laatste joeroe kom kaba.

19. Dem komopo na wi mindri troe, ma dem no ben de vo wi; bikasi efi dem ben de vo wi, dem ben sa tan nanga wi: ma (dati kom so), vo dem moese kom na krin, taki, dem alamat no ben de vo wi.

20. Ma oenoe habi da wye vo da Santawan, en oen sabi alasani.

21. Mi no skrifi gi oenoe, leki oen srefi no sabi da waarheit, ma vo di oen sabi hem, en (vo di oen sabi toe,) na ini waarheit no wan lei komopo.

22. Hoesoema de wan leiman, boiti da soema, disi de stry, taki, Jesus no de Kristus. Dat de da antikristus, disi de stry, taki, da tata no de, en da pikien no de.

23. Ibriwan soema, disi de stry, taki, da pikien no de, hem no habi da tata toe.

24. We, dasani, disi oen ben jeri sinsi bigin, dati moese tan na oen ini. Efi dasani, disi oen ben jeri sinsi bigin, tan na oen ini, dan oenoe sa tan toe na ini hem ini, dan oenoe sa tan toe na ini hem ini, da pikien en na ini da tata.

25. En dati de da pramisi, disi hem ben pramisi gi wi, (ta-ki, hem sa gi wi) da liebi vo teego.

26. Ala disi mi de skrif gi oenoe vo *dem* soema hede, disi de leri oen verkeerti.

27. Ma da wye, disi hem ben gi oen, sa tan na oen ini, en so oen no ha vanoodoe, vo wan soema leri oenoe; ma só leki da wye vo da Jeje de leri oen alasani, so a de troe, so a no de wan lei; en so leki hem ben leri oenoe, so oen moese tan na ini.

28. We dan, oen lobbi pikien! tan na hem ini, vo wi kan de getroost, te hem sa kom sori hem srefi, en vo wi no kisi sjem na hem fesi, te hem kom baka.

29. Efi oen sabi, taki, hem de regtvaardig, dan oen moe sabi toe, ibriwan soema, disi doe reti, hem de wan pikien vo hem.

Kap. 3.

Vo da reti Kristen-liebi en Kristen-lobbi.

Loekoe, hoe bigi lobbi dati, disi wi tata ben lobbi wi, di wi sa nem pikien vo Gado! Vo da hede kondre no sabi wi, di a no sabi hem.

2. Oen lobbiwan! wi de pikien vo Gado noja, ma a no kom na krin jete, sani wi sa de (bakatem.) Ma dati wi sabi, te hem sa kom, wi sa geersi hem; bikasi wi sa si hem, so leki fa hem de.

3. We, ibriwan soema, disi hoopoe dasani vo hem, sa krin hem srefi, so leki hem de krin.

4. Ibriwan soema, disi doe zondoe, hem doe ongeregtigheid; bikasi da zondoe srefi de da ongeregtigheid.

5. En oen sabi, hem ben kom dia, vo a poeloe wi zondoe, so leki na hem ini no wan zondoe de.

6. Ibriwan soema, disi tan na hem ini, hem no doe zondoe; ma da soema, disi doe zondoe, hem no ben si hem, en a no ben sabi hem nooitii.

7. Oen lobbi pikien! no meki wan soema kori oenoe! Da soema, disi doe reti, hem de regtvaardig, so leki Gado de regtvaardig.

8. Da soema, disi doe zondoe, hem de vo didiebri; bikasi sinsi bigin didiebri ben doe zondoe. Vo dati hede da pikien vo Gado ben kom, vo hem broko en pori dem wroko vo didiebri.

9. Da soema, disi ben tron wan pikien vo Gado, hem no doe zondoe, bikasi da siri vo Gado tan na hem ini; en so hem no kan doe zondoe, vo di hem de wan pikien vo Gado.

10. Dati de meki a kom na krin, hoesoema de dem pikien vo Gado, en hoesoema de dem pikien vo didiebri. Ibriwan soema, disi no doe reti, en disi no lobbi hem brara, no de vo Gado.

11. Bikasi wi moe lobbi makandra: dati de da boodskap, disi oen ben jeri sinsi bigin.

12. Wi no moe doe, leki moro leki wi hatti, en hem sabi Kain, disi ben de vo da ogri-wan, en disi ben kili hem brara. En vo sani hede a kili hem? Vo di hem wroko ben de ogri, ma di vo hem brara ben de regt-vaardig.

13. Oen no moe verwondroe, oen brara, efi kondre no lobbi oenoe.

14. Wi sabi, wi komoto na ini dede, kom na liebi; bikasi wi lobbi dem brara. Da soema, disi no lobbi hem brara, hem de fika na ini dede.

15. Ma da soema, disi habi ogrihatti vo hem brara, hem de wan kiliman; en oen sabi, wan kiliman no habi da boen liebi vo teego, dati no kan tan na hem ini.

16. Nanga dati wi kom sabi da reti lobbi, disi hem ben gi hem liebi abra vo wi hede; en wi moese gi wi liebi abra toe vo dem brara hede.

17. Ma efi wan soema habi goedoe vo disi grontapo, kaba a si, hem brara habi gebrek, ma a meki hem hatti tranga, a no gi hem sani: fa da lobbi vo Gado kan tan na hem ini?

18. Oen lobbi pikien! no meki wi lobbi nanga woord, ofoe nanga tongo, ma nanga doe en nanga waarheit.

19. En nanga dati wi sabi, wi de vo da waarheit; en so wi kan meki wi hatti kouroe na hem fesi;

20. Bikasi alwaswi wi hatti srefi jeri, a sa kom; en leki wi de, de klage wi, tog Gado de bigi, a de na kondre kaba.

21. Oen lobbiwan! efi wi hatti no verdoem wi, dan wi de getroost na Gado fesi.

22. En alasani, disi wi begi, dati hem sa gi wi, vo di wi holi dem gebod vo hem, en wi doe, sani disi boen na hem.

23. En hem gebod de, vo wi bri bi na da nem vo hem pikien Jesus Kristus, en vo wi lobbi makandra, so leki hem ben gi wi da gebod.

24. En da soema, disi de holi hem gebod, da soema de tan na hem ini, en hem tan na ini da soema. En na dati wi kan si, troe, hem tan na wi ini; (dati wani taki,) na da geest, disi hem ben gi wi.

Kap. 4.

Johannes waarskouwe dem bri bi-soema vo dem falsi teri. Wi moe lobbi Gado en ala tra soema.

Den lobbiwan! no bri bi ibri wan geest, ma tes i dem geest, efi dem de vo Gado; bikasi foeloe falsi profet de waka rontoe na kondre.

2. Nanga dati oen kan sabi da geest vo Gado: Ibriwan geest, disi belyde, taki, Jesus Kristus ben tron wan liebis oema, hem de vo Gado;

3. Ma ibriwan geest, disi no belyde, taki, Jesus Kristus ben tron wan liebis oema, hem no de vo Gado. En dati de da geest vo da antikristus, disi oen ben

4. Oenoe de vo Gado, oen ini, di hem ben gi wi hafoe vo lobbi pikien, en oen winni dem trawan; bikasi da soema, disi de na oenoe ini, de bigi moro, leki disi de na kondre.

5. Dem trawan de vo kondre, en vo da hede dem de taki sani vo kondre, en kondre de jeri dem.

6. *Wi* de vo Gado; da soema, disi sabi Gado, hem de jeri wi, ma da soema, disi no de vo Gado, hem no de jeri wi. Nanga dati wi sabi da geest vo waarheit, en da geest vo leifasi.

7. Oen lobbiwan! meki wi lobbi makandra! bikasi *lobbi* de vo Gado; en da soema, disi lobbi trawan, da hem Gado ben gebore, en hem sabi Gado.

8. Da soema, disi no lobbi trawan, hem no sabi Gado; bikasi Gado de da *lobbi*.

9. Nanga dati wi ben kom si, fa Gado lobbi wi, disi Gado ben seni da *wangebore* pikien vo hem kom na grontapo, vo nanga hem wi moe finni liebi.

10. Dati de da lobbi: no vo taki, wi ben lobbi Gado; ma hem ben lobbi wi, en a semi hem pikien kom, vo hem de da versoening vo wi zondoe.

11. Oen lobbiwan! di Gado ben lobbi wi so, vo da hede wi moese lobbi makandra toe.

12. No wan soema ben si Gado wantem. Ma efi wi lobbi makandra, dan Gado tan na wi ini, en da lobbi vo hem kom tranga na wi ini.

13. Na dati wi kan si, wi tan brara toe.

14. En wi srefi ben si, en wi getuige, taki, da Tata ben seni da Pikien kom, vo hem de da Helpiman vo kondre.

15. We, da soema, disi belyde, taki, Jesus de da pikien vo Gado, na da soema ini Gado de tan, en hem tan na ini Gado.

16. En wi sabi en bri bi da lobbi, disi Gado habi vo wi. Gado de da lobbi, en da soema, disi tan na ini da lobbi, hem tan na ini Gado, en Gado tan na hem ini.

17. Nanga dati da lobbi kom so tranga na wi ini, a meki wi habi wan getrooste hatti na da dei vo kroetoe, di wi sabi, so leki hem de, so wi de toe na disi grontapo.

18. Frede no de na ini lobbi, ma da reti lobbi de poeloe da frede; bikasi frede habi pyn. Ma da soema, disi de frede, hem no de reti na ini lobbi.

19. Meki wi lobbi hem, bikasi hem fosi ben lobbi wi!

20. Efi wan soema taki: Mi lobbi Gado, en tog a habi ogri hatti vo hem brara, da soema de wan leiman. Bikasi efi wan soema no lobbi hem brara, disi hem kan si: fa a kan lobbi Gado dan, disi hem no si?

21. Bikasi da gebod hem srefi ben gi wi, a taki, da soema, disi lobbi Gado, moe lobbi hem

Kap. 5.

Vo da bibri, disi habi lobbi, en disi de meki wi winni alasani. Da getuigenis vo da waarheit. Kristus de Gado.

Wan soema, disi de bibri, Jesus hem da Kristus, da soema Gado ben gebore; en da soema, disi lobbi Gado, disi ben gebore hem, hem lobbi da soema toe, disi Gado ben gebore.

2. Nanga dati wi sabi, wi lobbi dem pikien vo Gado, efi wi lobbi Gado, en efi wi holi dem gebod vo hem.

3. Bikasi dati de da lobbi, di wi lobbi Gado, efi wi holi dem gebod vo hem; en dem gebod vo hem no hebi.

4. Bikasi alasani, disi Gado ben gebore, de winni kondre; en da bibri vo wi de da winni, disi ben winni kondre.

5. Ma hoesoema kan winni kondre, boiti da soema, disi de bibri, taki, Jesus de da pikien vo Gado?

6. Dati da hem, disi de kom nanga watra en broedoe, Jesus Kristus, no nanga watra wawan, ma nanga watra en broedoe. En da geest srefi de da soema, disi de getuige, taki, da geest de waarheit.

7. Bikasi *dri* de, disi getuige na ini hemel: da Tata, da Woord, en da santa Jeje; en dem *dri* de *wan*.

8. So srefi *dri* de, disi getuige na grontapo: da geest, en da watra, en da broedoe; en dem *dri* de *wan* makandra.

9. Efi wi teki da getuigenis vo liebisoema, dan tog da getuigenis vo Gado de moro bigi; bikasi dati de da getuigenis vo Gado, disi hem ben betuige vo hem pikien.

10. Da soema, disi de bibri na da pikien vo Gado, hem habi da getuigenis na ini hem hatti. Ma da soema, disi no bibri Gado, hem meki Gado wan leiman, vo di hem no bibri da getuigenis, disi Gado betuige vo hem pikien.

11. En dati de da getuigenis, dati Gado ben gi wi da liebi vo teego, en *da* liebi de na ini hem pikien.

12. Wan soema, disi habi da pikien, hem habi da liebi; ma da soema, disi no habi da pikien vo Gado, hem no habi da liebi.

13. Datí mi ben skrifi gi oenoe, disi bibri na da nem vo da pikien vo Gado, vo meki oen sabi, oen habi da liebi vo teego, en vo oen bibri na da nem vo da pikien vo Gado.

14. En dati de da boen vertrouw, disi wi habi vo hem, dati, efi wi begi wansani nanga hem wani, dan hem de jeri wi.

15. En efi wi sabi, hem de jeri wi dasani, disi wi begi, dan wi sabi toe, wi sa kisi dasani, disi wi ben begi hem.

16. Efi wan soema si, hem brara doe zondoe, so wan zondoe, disi no verdini dede, dan a moe begi vo hem, meki a holi liebi gi hem; mi taki dati vo dem soema, disi no doe so zondoe,

disi verdini dede. Wan zondoe ma heeli grontapo lidom na ini de, disi verdini dede; vo dati ogri. mi no taki, trawan moe begi.

17. Ala ongerechtigheid de Gado ben kom, en hem ben gi wi zondoe; ma tog som zondoe de, da verstand, vo wi kan sabi *hem*, disi de da waarheit srefi, en vo

18. Wi sabi, da soema, disi Gado ben gebore, hem no doe zondoe; ma da soema, disi Gado ben gebore, hem de kibri hem srefi, en da ogriwan no sa meli hem.

19. Wi sabi, wi de vo Gado,

ma heeli grontapo lidom na ini de, disi de da waarheit, dati taki, na ini hem pikien Jesus Kristus. Hem de da troe Gado, en da liebi vo teego.

20. Wi sabi toe, da pikien vo wi de na *hem* ini, disi de da waarheit, dati taki, na ini hem pikien Jesus Kristus. Hem de da troe Gado, en da liebi vo teego.

21. Oen lobbi pikiep, kibri oen srefi vo dem kroekoetoe gado! Amen.

Da tweede brifi vo Apostel Johannes.

Da gebod vo da lobbi. Da leri vo Kristus de da wan reti reliesi.

Granbrara (Johannes skrifi) gi da Missi, disi Gado ben verkiesi vo hem, en gi dem pikien vo hem, di mi lobbi vo troe, en no mi wawan, ma ala dem trawan toe, disi ben kom sabi da waarheit;

2. Vo da waarheit hede, disi de tan na wi ini, en disi sa de nanga wi tee alatem:

3. Gnade moese de nanga oe-noe, en da boenhatti en vrede vo Gado Tata, en vo Masra Jesus Kristus, da pikien vo Tata, nanga waarheit en lobbi!

4. Mi ben plisiri vo troe, disi mi ben finni som pikien vo joe, disi de liebi en waka na ini da waarheit, so leki da Tata ben gi wi wan gebod.

5. En now mi begi joe, mi Missi! no leki mi wani skrifi

wan njoe gebod gi joe, ma dasani, disi wi ben habi sinsi bigin, vo wi lobbi makandra.

6. En dati de da lobbi, vo wi waka na dem gebod vo hem baka. Dati de da gebod, so leki oen ben jeri sinsi bigin, vo oen liebi en waka na ini da lobbi.

7. Bikasi foeloe bedriegeman kom na kondre kaba, disi no belyde, taki, Jesus Kristus ben tron wan liebisoema. Dati de da bedriegeman en da antikristus.

8. Loekoe boen na oen srefi, vo wi no lasi demsani, disi wi ben wroko, ma vo wi kisi wi heeli paiman.

9. Da soema, disi drai baka, en disi no tan na ini da leri vo Kristus, hem no habi Gado; ma da soema, disi tan na ini da leri vo Kristus, hem habi ala toe, da Tata en da Pikien.

10. Efi wan soema kom na skrifi gi oenoe, ma mi no wani oenoe, disi no tjari *da* leri kom, da soema oen no moe teki na oen hoso, oen no moe taki hem odi toe.

11. Bikasi da soema, disi taki hem odi, hem teki dem ogri wroko vo da soema hafoe na hem tapo.

12. Mi habi foeloesani jete vo

(skrifi) nanga pampira en ink; bikasi mi hoop, mi sa kom na oenoe, taki nanga oenoe fesi na fesi, meki da plisiri vo wi moe de wan reti plisiri.

13. Dem pikien vo joe sisa, disi Gado ben verkiesi vo hem, seni taki joe odi. Amen.

Da derde brifi vo Apostel Johannes.

Johannes pryze Gajus, di a ben teki dem vreemde brara na hem soho.

Granbrara (Johannes skrifi) gi da lobbi Gajus, disi mi lobbi vo troe.

2. Mi lobbiwan! mi wensi vooral, joe moese tan boen en so gezond, leki joe ziel de boen.

3. Bikasi mi ben blyti vo troe, di dem brara kom, en di dem verteli vo da waarheit vo joe, fa joe de liebi en waka na ini da waarheit.

4. Mi no sabi wan moro bigi plisiri, leki te mi jeri, dem pikien vo mi de liebi en waka na ini da waarheit.

5. Mi lobbiwan! alasani, disi joe doe na dem brara en na dem vreemde soema, dati joe doe nanga opregtihatti.

6. Dem ben taki vo da lobbi vo joe na fesi vo da gemeente; en joe sa doe boen, efi joe potti dem na pasi na so wan fasi, leki a fiti na Gado fesi.

7. Bikasi vo hem nem hede dem teki pasi gowei, en dem no ben teki noti na dem heiden.

8. Vo da hede a de *wi* pligti, vo teki so soema na wi hoso, vo wi toe helpi da waarheit.

9. Mi ben skrifi gi da gemeente; ma Diotrefes, disi wani de basi na dem mindri, hem no wani sabi wi.

10. Vo da hede te mi kom, mi sa membre hem ala hem wroko, disi hem doe, di a de taki wi tegen nanga takroe woord; en nanga dati srefi a no tevreden jete, ma hem srefi no teki dem brara; en dem trawan, disi wani teki dem, a de tapo toe; a de poeloe dem srefi na ini da gemeente.

11. Mi lobbiwan! no waka na ogrisani baka, ma na boensani. Da soema, disi doe boen, hem de vo Gado; ma da soema, disi doe ogri, hem no ben si Gado.

12. Demetrius habi wan boen nem na ala soema, da waarheit

srefi de gi hem da getuigenis; en wi getuige dati toe, en oen noe sabi, da getuigenis vo wi de troe.

13. Mi habi foeloesani vo skrifi, ma mi no wani skrifi gi joe nanga ink en nanga pen;

14. Mi hoop, mi sa si joe hesi, dan wi sa taki nanga mandra mofo nanga mofo.

15. Vreede moese de nanga joe! Dem kompe (vo wi) seni joe odi. Taki ala dem kompe odi toe, ibriwan nanga hem nem!

Da brifi vo Apostel Judas gi ala bribisoema.

Da Apostel vermane dem, vo da leri en da liebi vo dem moese tan zuirer, en vo dem no meki ogri soema kori dem.

Judas, wan knegti vo Jesus Kristus, en da brara vo Jakobus, gi dem soema, disi Masra ben kali, en disi Gado Tata ben meki santa, en disi Jesus Kristus de holi kibri:

2. Gnade en vreede en lobbi moese de nanga oenoe moromoro!

3. Oen lobbiwan! di mi ben doe mi best, vo skrifi gi oen vo da bigi helpi, disi wi ala ziel ben finni, tog mi ben si, a de vanoodoe, vo mi skrifi gi oen, en vo mi vermane oen, meki oen feti vo da bibri, disi Masra ben gi abra wantron na dem Santawan.

4. Bikasi som soema ben foefoer pasi, kom na ini, disi boekoe ben marki granwei kaba, taki, so wan verdoemenis sa kisi dem; dem de godlooze soema, disi misbruiki da gnade vo wi Gado, vo doe takroesani, en disi no wani sabi da *wan* Masra Gado en wi Masra Jesus Kristus.

5. Vo da hede, alwasi oen sabi dasani kaba, tog mi wani membre oen dasani baka, fa Masra, di a ben verloesoe poeloe hem piple kaba na Egipti, tog bakatem a kili dem soema, disi no wani bri bi.

6. So srefi dem Engel, disi no ben holi kibri da fosi gransiasi vo dem, ma dem libi da reti plesi vo dem, Gado ben tai dem tee vo alatem na ini doengroe, en so a de holi kibri dem tee na da bigi kroetoedei.

7. So srefi Sodom en Gomora nanga dem tra foto romboto, di dem ben doe da srefi takroewroko, leki *dem* soema dia, en dem ben go na sani baka, disi de tegen da natur vo soema skin; vo da hede Masra ben potti dem vo wan waarskouwe, en dem kisi da strafoe vo da faja, disi de bron teego.

8. So srefi dem soema dia toe, di dem fadom na ini da zondoe-slibi, dem de flaka dem skin, dem veragte dem gransoema, en dem kosi dem maje-steiti.

9. En tog Mikael srefi, wan vo dem moro gran Engel, di hem ben habi da trobi nanga dibri, di dem ben stry nanga makandra vo da dedeskin vo Moses hede, a no ben habi pasi vo poeloe wan kosi, kroetoe hem; ma a taki: Masra moe strafoe joe!

10. Ma disi dia, dem de kosi sani, disi dem no sabi; ma dasani, disi dem sabi nanga dem naturfasi, leki dem meti, disi no habi verstand, na ini vo dati dem de pori dem srefi.

11. Heloe vo dem! Bikasi dem de waka da pasi vo Cain; en na ini da bigihafasi dem de ron na Bileam baka, verdwale; en na ini da oproeroe vo Kora dem go lasi.

12. Dem de sjemflaka na ini dem liefdemaal vo oenoe, en te dem njam nanga oenoe, dem de meki dem srefi kom fatoe sondro frede; dem de leki wolkoe sondro watra, disi winti de tjari go; dem de leki boom, sondro blaati en sondro vroektoe, disi dede vo toetron kaba, en disi pori tee na loetoe;

13. Dem de leki krasi bare vo da bigi zee, disi de poeloe dem eigen sjem na ini da sgoema; dem de star, disi verdwale, en da blaka vo da bigi doengroe vo teego de wakti dem.

14. Enok srefi, di ben meki seben na baka vo Adam, ben taki vo so soema kaba na profetifasi, di a taki: Loekoe, Masra de kom nanga dem foeloe doe-zend santa soema vo hem,

15. Vo holi kroetoe vo ala soema, en vo strafoe ala dem godlooze soema na dem mindri vo ala dem ogri wroko, disi dem ben doe ogri, en vo ala dem tranga woord, disi dem godlooze zondaar ben taki hem tegen.

16. Dem de knoeroe en klage alatem, en tog dem de waka na dem eigen luste baka; dem mofo de taki bigi en hei woord, en tog vo dem eigen voordeel hede dem verwondroe vo tra soema perzon toe.

17. Ma oenoe, mi lobbiwan! oenoemoese membre dem woord, disi dem Apostel vo wi Masra Jesus ben taki na fesi kaba;

18. Di dem ben taki gi oenoe, fa na da laatste tem spotoeman sa hopo, disi sa waka na dem eigen ogri luste baka.

19. Dati da *dem* soema, disi de holi dem srefi vo dem aparti, dem de natur-soema, disi no habi da geest.

20. Ma oenoe, mi lobbiwan, soekoe, vo oen kom moro tranga en vaste na ini da toemoesi santa bri bi vo oenoe, en begi nanga da santa Jeje!

21. Holi en kibri oen srefi na ini da lobbi vo Gado, en potti oen vertrouw na da sarihatti vo wi Masra Jesus Kristus, disi sa gi oen da liebi vo teego.

22. Oen moese meki wan onderskeid; nanga som soema oen moe holi pasiens;

23. Ma trawan oen moe helpi nanga frede, poeloe dem na ini faja; en da klosi srefi, disi da

skin ben flaka, oen no moese
kan verdrage.

24. Ma Hem, disi habi da hem moese habi glori en maje-tranga, vo kibri oen, meki oen steiti en kragti en tranga, na no fadom, en disi kan potti oen disi tem noja, en na alatem na fesi vo da glori vo hem, son-teego ! Amen.
dro foutoe en nanga bigi plisiri;

A p o k a l i p s i o f o e :

Da Openbaring vo Johannes.

Kap. 1.

Johannes de skrif gi dem seben gemeente na Asia. Da glori-kom vo Soemapikien. Vo dem seben kandratiki en dem seben star.

Da openbaring vo Jesus Kristus, disi Gado ben gi hem, vo hem sori gi dem knegti vo hem, sani disi sa kom hesi; en a ben seni dati nanga da Engel vo hem, meki hem sori alasani gi hem knegti Johannes,

2. Disi ben betuige da woord vo Gado en da getuigenis vo Jesus Kristus, nanga alasani, disi hem srefi ben si.

3. Blesi vo da soema, disi de lesi dati, en blesi vo dem, disi de jeri dem woord vo da profetitaki dia, en disi de holi kibri demsani, disi skrif na ini dia; bikasi da tem de klosibei.

4. Johannes (skrif) gi dem seben gemeente, disi de na Asia: Gnade moese de nanga oenoe, en vreede vo **Hem**, disi **de**, en disi **ben de**, en disi sa kom;

vo dem seben geest, disi de na hem troon fesi;

5. En vo Jesus Kristus, disi de da troe getuige, en da fosiwan vo dem, disi hopo baka na dede, en da hedeman vo dem koning na grontapo; da hem ben lobbi wi, en nanga hem broedoe a ben wasi wi, poeloe wi zondoe;

6. En a ben meki wi tron koning en domine na fesi vo Gado, hem Tata; we, hem moese habi glori en kragti teego alatem ! Amen.

7. Loekoe! hem de kom na ini dem wolkoe; ala soema hai sa si hem, **dem** toe, disi ben soetoe hem doro; en ala soortoe speli soema na grontapo sa kre vo hem. Ja, Amen.

8. Mi de da fosiwan en da laatstewan, da bigin en da kaba; so da Masra de taki, disi **de**, disi **ben de**, en disi sa kom; hem, disi habi ala magti.

9. Mi, Johannes, disi de oen brara toe, en disi ben kisi hafoe

toe vo da pina, en vo da koning-kondre en vo da pasiensi vo Jesus Kristus, mi ben de na da eiland, disi dem kali Patmos; vo da woord vo Gado en vo da getuigenis vo Jesus Kristus hede (mi ben de dapee).

10. We, na wan dei vo Masra mi geest libi mi skin, en na mi bakasei mi jeri wan tranga stem, leki di vo wan trompet,

11. A taki: Mi de da bigin en da kaba, da fosiwan en da laatstewan; en: dasani, disi joe si, joe moe skrifi na ini wan boekoe, seni go na dem seben gemeente na Asia, na Efesus, na Smirna, na Pergamus, na Tiatira, na Sardis, na Filadelfia en na Laodicea.

12. Dan mi drai mi fesi, vo si da stem, disi taki nanga mi; ma di mi drai, mi si seben goutoe kandratiki.

13. En na mindri vo dem seben kandratiki mi si wan soema, disi geersi Soemapikien srefi; a weri wan klosi, disi langa tee na hem foetoe; en na hem borst a gesper wan goutoe banti;

14. Hem hede nanga hem wi-wiri ben weti leki weti katoen, leki weti zoutoe; en hem hai ben de leki flam faja;

15. Hem foeloe ben de leki fini kooper, leki dem bron na ini wan oven; en hem stem ben de leki da ha'bari vo foeloe watra.

16. Na hem reti han a holi seben star; en wan srapoe hou-roei, disi koti na ala toe sei,

komopo na ini hem mofo; en hem fesi skyn leki zon na mindri dei.

17. En di mi si hem, mi fadom na hem foetoe, leki wan dedesoema. Ma hem potti hem reti han na mi tapo, a taki gi mi: No frede! Mi de da fosiwan en da laatstewan,

18. En da liebiwan. Mi ben dede troe, ma loekoe, mi de liebi now teego alatem, Amen. En mi habi dem sloto vo hel en vo dede.

19. We, skrifi dasani, disi joe **ben** si, en disi de noja, en disi sa kom na bakatem.

20. Da kibritori vo dem seben star, disi joe ben si na mi reti han, en dem seben goutoe kandratiki. Dem seben star, dati de dem Engel vo dem seben gemeente; en dem seben kandratiki, disi joe ben si, dati de dem seben gemeente.

Kap. 2.

Masra meki Johannes skrifi gi da gemeente na Efesus, na Smirna, na Pergamus en na Tiatira.

Gi da Engel vo da gemeente na Efesus joe moe skrifi: Da so **hem** de taki, disi de holi dem seben star na hem reti han, en disi de waka na mindri vo dem seben goutoe kandratiki :

2. Mi sabi dem wroko vo joe, en da moeiti vo joe, en da pasiensi vo joe, en fa joe no kan verdrage dem ogri soema; en joe ben probeere **dem**, disi taki, dem de Apostel, ma dem no de

(Apostel), en joe ben finni, taki, dem de leiman;

3. En joe ben verdrage (foe-loesani); joe ben holi pasiens; en vo mi nem hede joe ben wroko, sondro joe ben kom weri.

4. Ma *wansani* mi habi tegen joe; joe ben lasi da fosi lobbi.

5. We, membre, hoesani joe lasi, en fa joe fadom! drai baka, en doe dem fosi wroko! Efi no so, mi sa kom hesi, troesoe poeloe joe kandratiki na hem plesi, efi joe no bekeere.

6. Ma *da* boen joe habi: joe no kan verdrage dem wroko vo dem Nikolaiti, disi mi no kan verdrage toe.

7. Da soema, disi habi jesi, meki hem jeri, sani da geest de taki gi dem gemeente: Da soema, disi winni alasani, na hem mi sa gi, vo a njam vo da boom vo liebi, disi de reti mindri na ini da paradys vo Gado.

8. En gi da Engel vo da gemeente na Smirna joe moe skrifi: Da so da fosiwan en da laatstewan taki, disi ben dede, ma a kisi liebi baka:

9. Mi sabi dem wroko vo joe, en da pinaliebi en da potifasi vo joe, (ma joe habi goedoe vo troe); mi sabi da kosikosi toe vo dem soema, disi taki, dem de djoe, ma dem no de (djoe), ma dem de vo da skolo vo Satan.

10. No frede vo ala demsani, disi joe sa pina! Loekoe, dibri sa hiti som vo oenoe na ini doengroehoso, vo a tes i oenoe; en oen sa de na pina tien dei

langa. Tan getrouw, tee joe dede, dan mi sa gi joe da kroon vo liebi!

11. Da soema, disi habi jesi, meki hem jeri, sani da geest de taki gi dem gemeente: Da soema, disi winni alasani, na hem da tweede dede no sa doe wan ogri.

12. En gi da Engel vo da gemeente na Pergamus joe moe skrifi: Da so **Hem** de taki, disi habi da srapoe houroe, di koti na ala toe sei:

13. Mi sabi dem wroko vo joe, en hoepee joe de liebi, dadee da stoeloe vo Satan de; en joe holi vaste na mi nem, en joe no ben stry da bri bi vo mi, no na dem dei srefi, di dem ben kili Antipas, da getrouw getuige vo mi, na oenoe mindri, dapee Satan de liebi.

14. Ma mi habi wan pikinsani tegen joe: joe habi soema dadee, disi de holi nanga da leri vo Bileam, disi ben leri Balak, fa a moe seti trapoe gi dem pikien vo Israel, meki dem njam dem kroekoetoe gado offer, en meki dem doe hoeroedoe.

15. So srefi joe habi soema toe, disi de holi nanga da leri vo dem Nikolaiti, disi mi no kan verdrage.

16. Drai baka! efi no so, mi sa kom na joe hesi, en mi sa teki da houroe vo mi mofo, feti nanga dem.

17. Da soema, disi habi jesi, meki hem jeri, sani da geest de taki gi dem gemeente! Da soema,

disi winni alasani, na hem mi sa gi vo da kibri manna, meki na dem trawan na Tiatira, disi a njam; en mi sa gi hem wan no habi da leri, en disi no sabi weti stoon, en na ini da stoon mi sa skrifi wan njoe nem, disi no wan soema sabi, boiti da soema wawan, disi kisi hem.

18. En gi da Engel vo da gemeente na Tiatira joe moe skrifi: Da so da pikien vo Gado taki, disi habi hai leki fajaflam, en hem foetoe de leki fini koo-per:

19. Mi sabi dem wroko vo joe, en da lobbi vo joe, en da dienst vo joe, en da bribi vo joe, en da pasiensi vo joe, en fa bakatem joe ben doe moro foeloe leki fositem.

20. Ma mi habi somsani tegen joe: joe meki da oeman Isebel, disi taki, hem de wan profet, leri trawan, seti trapoe gi dem knegti vo mi, meki dem doe hoeroedoe, njam dem kroekoe-toe gado offer.

21. Mi ben gi hem tem, vo a bekeere, libi da hoeroedoe vo hem, ma a no bekeere.

22. Loekoe, mi de go hiti hem na wan (strafoe) bedi; en ala dem, disi ben soeta nanga hem, mi sa hiti toe na ini wan hebi pinaliebi, efi dem no bekeere, libi dem wroko.

23. En dem pikien vo hem mi sa kili toe, meki dem dede; en ala gemeente sa kom sabi, mi de da Gado, disi onderzoekoe ala soema hatti en membre; en mi sa pai ibriwan vo oenoe, so leki hem wroko verdini.

24. Ma na oenoe mi taki, en da dipi koni vo Satan (so leki dem trawan taki): Mi no sa potti wan tra hebi na oenoe tapo.

25. Ma dasani, disi oen habi, oen moe holi, tee mi kom.

26. Da soema, disi winni (alasani), en disi holi kibri dem wroko vo mi tee na kaba, na hem mi sa gi magti na dem hei-den tapo;

27. En hem sa tiri dem nanga wan isri tiki; leki patoe en skotriki a sa masi dem krin krin; so leki mi tata ben gi mi da tran-ga toe.

28. En mi sa gi hem da dei-star.

29. Da soema, disi habi jesi, meki hem jeri, sani da geest de taki gi dem gemeente!

Kap. 3.

Johannes skrifi moro gi da gemeente na Sardis, na Filadelfia en na Laodicea.

En gi da Engel vo da gemeente na Sardis joe moe skrifi: Da so Hem de taki, disi habi dem seben geest vo Gado nanga dem seben star: Mi sabi dem wroko vo joe, joe habi da nem, taki, joe de liebi, ma joe dede.

2. Hopo joe hai krin, en meki dem trawan, disi wani go dede, kom tranga baka; bikasi mi no ben finni dem wroko vo joe krin nofo na Gado fesi.

3. We, membre baka, sani joe ben kisi, en sani joe ben

jeri; holi dasani vaste, en drai foetoe, en dem sa si troe, mi kom baka! Ma efi joe no wakti, ben lobbi joe. dan mi sa kom na joe tapo, leki wan foefoerman, en joe no sa sabi, na hoe reti joeroe mi sa kom na joe tapo.

4. Ma tog joe habi som weini nem na Sardis, disi no ben doti dem klosi; en dem sa wakananga mi makandra nanga wetiklosi; bikasi dem waarti so.

5. Da soema, disi winni (alasani), hem sa kisi weti klosi vo weri, en mi no sa poeloe hem nem na ini da boekoe vo liebi, ma mi sa kali hem nem na fesi vo mi Tata, en na fesi vo dem Engel vo hem.

6. Da soema, disi habi jesimeki hem jeri, sani da geest de taki gi dem gemeente!

7. En gi da Engel vo da gemeente na Filadelfia joe moeskrfifi: Da so da Santawan de taki, disi no lei, en disi habi dem sloto vo David; disi de hopo doro, sondro wan soema kan sloto baka; disi de sloto, sondro wan soema kan hopo baka:

8. Mi sabi dem wroko vo joe. Loekoe, mi ben potti wan hopodoro na joe fesi, en no wan soema kan tapo hem baka; bikasi joe habi wan pikin tranga nome, ma tog joe ben holi kibri mi woord, en joe no ben sjem vo kali mi nem.

9. Loekoe, mi sa gi joe som vo da skolo vo Satan, dem, disi taki, dem de djoe, ma dem no de djoe, dem lei; loekoe, mi sa meki dem kom anbegi na joe

ben lobbi joe.

10. We, di joe ben holi kibri da woord vo mi pasiens, vo da hede mi sa holi kibri joe toe na da joeroe vo da tesi, disi sa kom na heeli grontapo, vo tesi dem soema, disi de liebi na grontapo.

11. Loekoe, mi de kom hesi. Holi dasani, disi joe habi, vo no wan soema moe teki poeloe joe kroon!

12. Da soema, disi winni (alasani), hem mi sa meki a de wan pilaar na ini da temple vo mi Gado; en nooit hem sa komoto moro dapee. En mi sa skrif da nem vo mi Gado na hem tapo, en da nem vo da foto vo mi Gado, dati de da njoe Jerusalem, disi komopo na hemel na mi Gado, kom na ondro; so srefi mi sa skrif da njoe nem vo mi na hem tapo.

13. Da soema, disi habi jesimeki hem jeri, sani da geest de taki gi dem gemeente!

14. En na da Engel vo da gemeente na Laodicea joe moeskrfifi: Da so da Amen de taki,

da getrouw getuige, disi no lei, da begin vo ala kreatur vo Gado: 15. Mi sabi dem wroko vo joe; joe no kouroe, en joe no faja toe. Mi wensi, joe de kouroe, ofoe faja!

16. Ma di joe de so brokokouroe, di joe no de kouroe ofoe faja, vo da hede mi sa spisi poeloe joe na ini mi mofo.

17. Joe taki vo joe: Mi de wan goedoeman, mi habi alasani

nofo, noti mankeri mi; en joe no sabi, joe de so mofina, so jamerfasi, so poti en blinde en nakend.

18. Mi rai joe, kom na mi, bai goutoe, disi smelti krin na ini faja, meki joe kisi wan reti goedoe; (kom bai) weti klosi, vo joe kan tapo joe skin, meki da sjem vo da soso skin vo joe no moese kom so na krin; en zalvoe joe hai nanga haizalvoe, vo joe kan si.

19. Dem soema, disi mi lobbi, dem mi de strafoe en fom. We, doe joe best, en drai joe liebi!

20. Loekoe, mi tanapoe na doro mofo, mi naki doro. Da soema, disi de jeri mi stem, en disi hopo doro gi mi, na hem ini mi sa go, holi avondmaal nanga hem, en hem nanga mi.

21. Da soema, disi winni alasani, hem mi sa gi (permisi), vo sidom nanga mi na mi troon, so leki mi toe ben winni alasani, en mi ben go sidom nanga mi Tata na hem troon tapo.

22. Da soema, disi habi jes, meki hem jeri, sani da geest de taki gi dem gemeente!

Kap. 4.

*Johannes si da troon ro Gado nanga
dem 84 granoema nanga dem fo
Liebisani.*

Na baka mi si, en loekoe! wan doro hopo na ini hemel; en da srefi stem, disi mi ben jeri fosi, disi ben taki nanga mi leki wan trompet, taki now: Kom na tapo, mi sa sori joe, sani ki: Gado Masra de santa, santa, sa kom na bakatem.

2. En wantem mi geest libi mi skin. En loekoe! wan troon de na ini hemel, disi dem ben potti dapee, en wan soema sidom na da troon tapo.

3. En da soema, disi sidom dapee, sori leki da stoon Jaspis en Sardius; en wan areenbo rontoe da troon, a sori leki da stoon Smaragd.

4. En rontoe vo da troon twenti na fo (tra) troon ben de; en na dem troon tapo mi si twenti na fo granoema sidom, disi weri weti klosi, en na dem hede dem weri goutoe kroen.

5. En da troon koti faja doro, en mi jeri dondrobari en tra stem; en na fesi vo da troon seben faja lampoe bron, dati de dem seben geest vo Gado.

6. En wan glazi zee ben de na fesi vo da troon, a tan leki kristal. En na mindri vo da troon en da heeli troon rontoe fo Liebisani ben de, disi foeloe nanga hai na fesisei en na bakasei.

7. Da fosi Liebisani geersi wan leuw, en da tweede Liebisani geersi wan pikin kow, en da derde Liebisani habi wan fesi, leki wan soema, en da vierde Liebisani geersi wan arend, te a flei.

8. En ibriwan vo dem fo Liebisani habi siksi flei da heeli skin rontoe, en na inisei dem foeloe nanga hai; en dem no habi ruste, wan no na dei, no na neti, dem tadia na tapo, mi sa sori joe, sani ki: Gado Masra de santa, santa, santa! Hem, disi habi ala magti;

disi ben de, disi de, en disi sa kom!

9. En te dem fo Liebisani prye en danke en gi gleri na da soema, disi sidom na da troon tapo, en disi de liebi teego alatem,

10. Dan dem twenti na fo gransoema fadom na da soema fesi, disi sidom na da troon tapo; en dem anbegi Hem, disi de liebi teego alatem; en dem hiti dem kroon na gron na fesi vo da troon, dem taki:

11. Masra, joe de waarti, vo kisi glori en bigi nem en kragt; bikasi joe ben meki alasani; nanga joe wani alasani ben kom de, en joe ben meki dem.

Kap. 5.

Da lam kisi da boekoe, di habi dem zegel.

En na ini da reti han vo da soema, disi sidom na da troon tapo, mi si wan boekoe, disi habi skrifi na inisei en na derosei, en dem zegel hem nanga seben zegel.

2. En mi si wan tranga Engel, disi bari nanga tranga stem: Hoesoema de waarti, vo hopo da boekoe, en vo broko dem zegel vo hem?

3. Ma no *wan* ben de, no na ini hemel, no na grontapo, no na ondro gron srefi, disi ben kan hopo da boekoe, loekoe na ini.

4. En mi kre vo troe, disi dem no finni *wan* soema waarti, vo hopo en vo lesi da boekoe, efoe vo loekoe na ini.

5. En wan vo dem gransoema taki gi mi: No kret loekoe, da leuw vo da famili vo Juda; da loetoe vo David, hem wiinni alasani, vo hem kan hopo da boekoe, broko dem seben zegel vo hem.

6. Eh mi si, en loekoe! na mindri vo da troon nanga dem fo Liebisani, en na mindri vo dem gransoema wan Lam tanapoe, leki dem ben kili hem; en a habi seben toetoe nanga seben hei; dati de dem seben geest vo Gado, disi hem ben seni go na ala kondre.

7. En da Lam kom teki poeloe da boekoe na da soema reti han, disi sidom na da troon tapo.

8. En di hem teki da boekoe, dem fo Liebisani nanga dem twenti na fo gransoema fadom na gron na fesi vo da Lam; en ibriwan vo dem habi harpoe en goutoe komforo, disi foeloe nanga specerysani, dati de dem begi vo dem Santawan.

9. En dem singi wan njoe singi, dem taki: Joe de waarti vo teki da boekoe, en vo hopo dem zegel vo hem; bikasi dem ben kili joe, en joe bai wi gi Gado nanga joe broedoe, vo ala soortoe piple en tongo en kondre en naatsi:

10. En joe meki wi tron köning en domine na fesi vo wi Gado, en wi sa regeere na grontapo.

11. En mi si, en mi jeri da stem vo so meni Engel rontoe vo da troon en vo dem Liebisani

en vo dem gransoama; en da ma, disi sidom na hem tapo; dem gi da tranga, vo poeloe vrede na grontapo, meki soen ma moese kili makandra; en dem gi hem wan bigi houroe.

12. Dem taki nanga tranga stem: Da Lam, disi dem ben kili, de waarti vo teki kragti, en foeloe goedoe, en verstand, en tranga, en glori, en tangi en heen nem.

13. En ala kreatur, disi de na imi hemel en na grontapo en na ondro gron, en alasani, disi de na ini da bigi zee en na ala plesi, mi jeri dem taki: Blesi en glori en tangi en kragti moese de vo Hem, disi sidom na da troon tapo, en vo da Lam teego alatem!

14. En dem fo Liebisani taki: Amen! En dem twenti na fo gransoema fadom anbegi Hem, disi de liebi teego alatem.

Kap. 6.

Da Lam hopo dem saksi fosi zegel.

Now mi si, da Lam hopo wan vo dem zegel; en mi jeri, wan vo dem fo Liebisani taki, leki nanga dondrostem: Kom, loekoe si!

2. En mi si, en loekoe! wan weti hasi de, en da soema, disi sidom na hem tapo, habi wan bo; en dem gi hem wan kroon; en leki wan winniman a gowei, vo a winni moro.

3. En di a hopo da tweede zegel, mi jeri da tweede Liebisani taki: Kom, loekoe si!

4. En wan tra hasi komoto gowei, dati redi; en na da see-

dem gi hem wan bigi houroe.

5. En di a hopo da derde zegel, mi jeri da derde Liebisani taki: Kom, loekoe si! Wa, mi si, en loekoe! wan blaka haside; en da soema, disi sidom na hem tapo, holi wan wegi na hem han.

6. En na mindri dem fo Liebisani mi jeri wan stem taki: Wan kalabas areisi vo wan sren, en dri kalabas karo vo wan sren! ma na oli en na wien joe no moe doe wan ogri.

7. En di a hopo da vierde zegel, mi jeri da stem vo da vierde Liebisani taki: Kom, loekoe si!

8. En mi si, en loekoe! wan bleeki geeli hasi de; en da soema, disi sidom na hem tapo, dem kali *dede*; en da hel waka kom nanga hem. En dem kisi tranga, vo kili da vierde deel na grontapo, nanga houroe, en nanga hangri, en nanga ogri siki, en nanga ogri meti vo grontapo.

9. En di a hopo da vyfde zegel, mi si *dem* soema ziel na ondro da altar, disi dem ben kili vo da woord vo Gado hede, en vo da getnigenis hede, disi dem ben getwige.

10. En dem bari nanga tranga stem, dem taki: Joe sania Mesra, disi no han Jei, hao langa joe wakti, bifo joe holi kroetoe, en

11. bifo joe soekoe da broedoe vo
ewi, -pai dem' soema baka, disi
de liebi na grontapo?

11. En dem gi na ibriwan vo
dem wan langa weti klosi; en
hem taki gi dem, meki dem ruste
wan plesi tem jete, tee ala dem
tra knegti vo dem Masra kom toe
nanga dem brara vo dem, disi
dem sa kili so srefi jete, leki
dem ben kili dem.

12. Now mi si, a hopo da
zesde zegel, en loekoe! wan
bigi aardbeji kom, en zon tron
so blaka leki wan rouwklosi, en
moen tron leki broedoe.

13. En dem star vo hemel
komoto, fadom na gron, leki
wan figaboom trouwei dem figa
vo hem, disi no repi, te wan
tranga winti kom seki hem.

14. En hemel srefi lasi toe,
leki wan boekoe, disi dem rolo
makandra; en ala bergi en ei-
lanti seki komoto na dem plesi.

15. En dem koning vo gron-
taopo, en dem gransoema, en
dem goedoe man, en dem hede-
man, en dem trangawan, ala
slavoe en ala friman, go kibri na
ini dem horo en na mindri dem
bigi stoon na tapo dem bergi;

16. En dem taki na dem bergi
en na dem bigi stoon: Fadom
na wi tapo, kibri wi, meki wi
no si da seema, disi sidom na
da troon tapo, en meki wi no si
da hattibron vo da Lam!

17. Bikasi da bigi dei kom
kaba; disi hem hattibron, en
hoesoema sa man vo tan?

Kap. 7.

Wan Engel go marki dem knegti vo Gado.

En na baka mi si fo Engel
tanapoe na dem fo hoekoe vo
grontapo, dem holi dem fo winti
vo grontapo, meki no wan winti
wai na grontapo, no na zee toe,
en no na wan boom toe.

2. En mi si wan tra Engel
hopo go na tapo, na da sei, da-
pee zon hopo, hem habi da ze-
gel vo da liebi Gado; en nanga
tranga stem a bari dem fo Engel,
disi ben kisi tranga, vo doe ogri
na grontapo en na da bigi zee,

3. A taki: No doe ogri jeto
na grontapo, ofoe na zee, ofoe
na dem boom; meki wi zegek
dem knegti vo wi Gado fosi,
marki dem na dem fesihede.

4. En mi jeri da getal vo dem
soema, disi kisi da zegelmarki;
dem ben de wanhondro en foten-
tin na fo doezend soema vo ala
famili vo dem pikien vo Israel,
disi ben kisi da zegelmarki.

5. Vo Juda famili twalfdoe-
zend kisi da marki. Vo Ruben
famili twalfdoezend kisi da mar-
ki. Vo Gad famili twalfdoezend
kisi da marki.

6. Vo Aser famili twalfdoe-
zend kisi da marki. Vo Nafta-
lim famili twalfdoezend kisi da
marki. Vo Manase famili twalf-
doezend kisi da marki.

7. Vo Simeon famili twalfdoe-
zend kisi da marki. Vo Levi fa-
mili twalfdoezend kisi da marki.
Vo Isaskar famili twalfdoezend
kisi da marki.

8. Vo Za**bulon** famili twalf-doezend kisi da marki. Vo Josef famili twalfdoezend kisi da marki. Vo Benjamin famili twalfdoezend kisi da marki.

9. Na baka mi si ageen, en loekoe! wan bigi hipi seema, disi no wan soema kan teli, vo ala naatsi en piple en kondre en tongo, dem tanapoe na fesi vo da troon en na fesi vo da Lam, dem weri langa weti klosi, en palmtakki dem holi na dem han;

10. En dem bari nanga tranga stem, dem taki: Blesi vo wi Gado, disi sidom na da troon tapo, en (blesi) vo da Lam!

11. En ala Engel tanapoe ronto vo da troon en vo dem gransoema nanga dem fo Lickisan; en dem fadom, potti dem fesi na gron na fesi vo da troon, dem anbegi Gado,

12. Dem taki: Amen; blesi, en glori, en verstand, en tangi, en bigi nem, en kragti, en tranga moese de vo wi Gado teego alatem. Amen.

13. En wan vo dem gransoema haksi mi, a taki: Hoesoema dati? dem, disi weri dem langa weti klosi? en na hoepee dem komopo?

14. Mi taki gi hem: Masra, dati *joe* sabi. En hem taki gi mi: Datu da dem soema, disi komopo na wan tranga pinaliebi; en dem wasi dem klosi, dem ben meki dem klosi krin na ini da broedoe vo da Lam.

15. Vo da hede dem de now na fesi vo da troon vo Gado, en

dem däni hem na ini hem temple na dei eri na neti. En Hem, disi sidom na da troon tapo, sa liebi na dem mindri.

16. Dem ne sa pina nanga hangri moro; dem no sa dren-watra moro; zon ofoe iniwan tra pyn no sa fadom na dem tapo moro.

17. Bikasi da Lam, disi de na da troon mindri, sa loekoe dem leki dem herder; a sa tjari dem go na dem liebi watra fontein; en Gado sa figi poeloe ala watra na dem hai, disi dem ben kre.

Kap. 8.

Da zevende zegel hopo. Da begi vo dem Santawan. Fo Engel blo dem trompet. Da dridoblo heloe.

En di a hopo da zevende zegel, alasani tan tiri krin krin na ini hemel, omrent wan hafœ joerœ langa.

2. En mi si dem seben Engel, disi tanapoe na Gado fesi; en dem gi dem seben trompet.

3. Dan wan tra Engel kom, a go tanapoe na da altar fesi nanga wan goutee wierook-komforo; en dem gi hem foeloe wierook, meki a offer dati nanga dem begi vo ala dem Santawan na tapo da goutoe altar, disi de na da troon fesi.

4. En da smoko vo da wierook nanga dem begi vo dem Santawan komopo na da Engel han, hopo go na Gado fesi.

5. En da Engel teki da smoek-komforo, a foeloe hem nan ga faja vo da altar, en dan a

fringi panja úusani na' grontapo; En dem jeri stem en döndrou bari; dem si bläskem en aardbeek.

6. En dem seben Engel nanga dem seben trompet meki dem srefi klari, vo blo dem trompet. 7. Now da fosi Engel blo hem trompet, en wantem hagel en faja moksi nanga broedoe kom fadom na grontapo; en da derde deel vo ala boom kom bron, en ala groen grasi bron toe.

8. Dan da tweede Engel blo hem trompet; en dem hiti wan-sani na ini zee, leki wan bigi bergi, disi de bron nanga faja; en so da derde deel vo da bigi zee trón broedoe;

9. En da derde deel vo ala dem kreatur, disi de liebi na ini zoutwatra, kóin dede; en da derde deel vo dem sipi soengoe en poffi.

10. Now da derde Engel blo hem trompet; en wan bigi star komoto na hemel fadom, a bron leki wan lampoe, en so a fadom na tapo da derde deel vo dem riba en vo dem watrafontein;

11. Da nem vo da star dem kali Bita; en vo da hede da derde deel vo ala watra iron bita; en foeloe soema dede vo da wa-tra, di a ben kom so bita.

12. Now da vierde Engel blo hem trompet; en da derde deel vo zon kisi wan naki, en da derde deel vo moen, en da derde deel vo dem star; en so da derde deel vo dem trón doengroe; da dei lasi da derde deel vo hom skyn, en da' neli so srefi toe.

13. Eh tifi si'én mi jéti wan Engel flei réti dore na mändri na ini hemel, a taki nanga trånga stem. Helvet helbet helbet vo dem soema, disi de liebi na grontapo, vo dem tra stem héde vo da trompet vo dem dri Engel, disi sa blo jete!

Kap. 9.

Dem blo da tyfde en zesde trompet.

Now davysde Engel blo hem trompet; en mi si wan star komoto na hemel, fadom na grontapo; en na hem dem gi da sloten vo da dipi pit, disi no habi gron;

2. En di hem hopo da dipi pit, disi no habi gron, wan smoko komoto na ini da pit, leki da smoko va wan bigi oven; en da smoko vo da pit meki zon nanga lugti trón doengroe.

3. En sprinkhan komopo na ini da smoko, kom na grontapo, en dem kisi da srefi trånga, leki dem skorpion habi trånga na grontapo.

4. Ma dem kisi ordre, vo dem no doe ogri na da grasi vo grontapo, ofoe na wan tra groensani, ofoe na wan boom; ma na dem soema wawan, disi no habi da zegel vo Gado na dem fesihedo.

5. Ma dem no kisi pasi vo kili dem, ma vo pina dem feisa noch langa; en da pyn vo dem de leki da pyn, te wan skorpion soetoe wan soema.

6. Na dem dei soema sa' soekoe dede, ma dem no la' simi hem; 'dem sa' hangri vo dede, ma dede sa' ronwei kibi dem.'

7. Da fasi vo dem sprinshan ben de toehondro doezend tron ben de leki hasi, disi klari vo doezend. Mi ben jeri da getal go na feti; en na dem hede ta vo dem.

8. Wiwiri dem ben habi leki oeman-wiwiri, en dem tifi ben po wansani ben de leki goutoe kroen, en dem fesi ben tan leki fesi vo soema.

9. Wiwiri dem ben habi leki oeman-wiwiri, en dem tifi ben de leki leuwtfi.

9. Borstwaapoe dem habi leki isri borstwaapoe; en dem flei meki wan soortoe ba'bari, leki wagi de bari, te foeloe hasi de hali hem, rom go na feti.

10. Teere dem habi leki skorpion, en dem teere habi maka; en dem habi magti, vo doe soema ogri seifi moea langa.

11. En dem habi wan koning na dem tapo, dati de da Engel vo da dipi pit, disi no habi gron; na d'joetongo a nem Abadon, en na griekitongo a nem Apolion.

12. Now wan heloe pasa; ma loekoe! toe heloe moro kom na hem baka.

13. En da zesde Engel blo hem trompet; en mi jeri wan stem komoto na ini dem fo hoe koe vo da goutoe altar, disi de na Gado fesi;

14. Da stem taki gt da zesde Engel, disi habi da trompet Loesoe dem fo Engel, disi tai na da bigi riba Eufrates!

15. En dem fo Engel kom loesoe, disi ben tan klari, wakti da joeroe, en da dei, en da moen, en da jari, vo dem go kili da derde deel vo ala soema.

16. En da getal vo da bigi hi-pi soldati, disi rei na hast tapo,

17. En mi si dem hasi toe, nanga dem, disi sidom na dem tapo; dem habi borstwaapoe, fajarediwan, hemel blauwan, en zwafelgeeliwan. Dem hasi hede ben de leki leuwkhede; en feja en smoko, en zwafel komope na ini dem mofo.

18. Dem drisani, da faja, en da smoke, en da zwafel, disi komopo na ini dem mofo, kili da derde deel vo ala soema!

19. Bikasi da tranga vo dem hasi de na ini dem mofo en na ini dem teere; bikasi dem teere de leki sneki, en dem habi hede toe; nanga dem dati dem doe ogri.

20. En tog dem tra soema, disi libi abra, disi dem plaag na ben killi, dem no bekeere, libi dem wroko ve dem han, vo dem no a begi dem didibri nanga dem kroek koetoe gado, dem geutoewan en silverwan, en kooproewan, en stoonwan, en hoedewaan, disi no kan si en jeri en waka;

21. Dem no bekeere toe, libi da kiliwroko vo dem, en da toe froewroko, en da hoeroeliebi, en da foefoer.

Kap. 10.

Da Engel nanga da boekoe. Johannes swali da boekoe. Dem seben dondro.

Na baka mi si wan tra Engel komoto na hemel, kom na bndro, wan trangawan; hemel dat bewerkt wan wolkoe vo hem klosig en

wan areenbo ben de na tapé hem boekoe, disi hopo na ini da Engel hede; hem fesi ben de leki zon, han, disi tanapoe hafoe na zee en dem foetoe vo hem leki fajapilari.

2. Na hem han a holi wan pikin boekoe, disi hopo; da reti foetoe vo hem a potti na da bigi zee tapo, en da kroekoetoewan a potti na sjorosei;

3. En a bari nanga tranga stem, leki wan leuw de bari; en di hem bari so, dem seben dondro pikin hem nanga dem stem.

4. En di dem seben dondro ben pikin nanga dem stem, mi wani skrif dasani; ma mi jeri wan stem vo hemel taki gi mi: Dasani, disi dem seben dondro ben taki, joe moe kibri nanga zegel; joe no moe skrif dati.

5. Now da Engel, di mi si tanapoe hafoe na zee en hafoe na sjore, hopo hem han tee na hemel;

6. En a swerf vo Gado, disi de liebtleego alatem, disi ben meki hemel en alasani; disi de na ini, en grontapo nanga alasani, disi de na ini, en da bigi zee nanga alasani, disi de na ini, a taki: Now no wan tem sa de moro;

7. Ma dem sref dei, te da stem vo da zevende Engel sa pikiki, te hem blo hem trompet, dan ala dem kibritori vo Gado sa kom reti, so lekt'hem ben taki gi dem knegli en profet vo hem.

8. En da stem vo hemel, disi mi ben jefi, kom taki ngéen naga mi, a taki: Go taki da pikin grontapo.

9. We, mi go na da Engel, mi taki gi hem: Gi mi da pikin boekoe! En hem taki gi mi: Teki hem, swali hem; a sa meki joe bele kom bita, ma na ini joe mofo a sa switi leki honi.

10. We, mi teki da pikin boekoe na da Engel han, mi njam hem, en a switi na ini mi mofo leki honi; ma di mi swali hem, a meki mi bele kom bita.

11. En hem taki gi mi: Joe moese taki wantron moro na profetifasi na fesi vo foeloe piple en kendre en tonge en koning!

Kap. 11.

Dem toe getuige.

Now dem gi mi wan pyltiki, disi geersi wan markitiki; en da Engel tanapoe taki: Hopo, go marki da temple vo Gado, en da altar, nanga dem soema, disi anbegi dapee.

2. Ma da plasi na dorosei vo da temple joe no moe teki, joe no moe marki hem; bikasi dati Masta libi abra na dem heiden; dem sa trapoe en masi da santa foto fotentin na toe moen langa.

3. En mi sa gi tranga na dem toe getuige vo mi, en nanga zakaklosi dem sa taki na profetifasi wan doezend teehondro en silksitentin dei langa.

4. Dati da dem toe olyfboom, en dem toe kandratiki, disi tanapoe na fesi vo da Gado ve disi

5. En efi wan seema wani doe dem ogri, djoesnoe faja komopo na dem mofo, swal dem vyand vo dem; en efi wan seema wani doe dem ogri, da soema dem moese kili na da srefi fasi.

6. Dem habi tranga toe, vo sloto hemel, meki no wan areen fadom ala dem dei, disi dem de teki dem profetiori; dem habi tranga toe, vo meki ala watratron broedoe, en vo pina grontapo nanga ala soortoe plaag, so meni leki dem wani.

7. En te dem kaba nanga da getuigenis vo dem, dan da meti, disi komopo na ini da dipi plesi, disi no habi gron, sa koen feti nanga dem, en a sa winni dem, kili dem.

8. En dem dedeskin vo dem sa lidom na dem strati vo da bigi fete, disi dem kali na odo fasi Sodom en Egiptu, dapee dem ben kruisi wi Masra toe.

9. Dan foeloe vo dem piple en kondre en tongo en heiden sa si dem dedeskin vo dem dri dei nanga hafroe; en dem no si gi pasi, vo soema heri dem dedeskin na ini grebi.

10. En dem, disi de liebi na grontapo, sa plisiri vo dem, dem sa blyti vo dati, en dem sa seni presenti, wan gi trawan; bikasi dem toe profet ben pina dem soema, disi de liebi na grontapo.

11. En na baka vo dem dri dei nanga hafroe da liebi geest, disi komopo na Gado, go na dem ini; en dem tanapoe na dem foete; en ala dem, disi si dem, kisi bigi frede.

12. Endem joeri wan bigi stem vo hemel taki gi dem: Kom di na tapo! En dem, hope, go na hemel na ini wan wolkas; dem vyand srefi si dem,

13. En da srefi joeroe wan bigi aardbefi kom, en da tiende deel vo da foto fadom, en seben doezend soema nem ben de, disi da aardbefi ben kili; en dem trawan kisi frede, dem gi da Gado vo hemel glori.

14. Now da tweede heloe passa; we, da derde heloe sa kom hesi.

15. En da zevende Engel blo da trompet. En bigi stem piki na ini hemel, dem taki: Now dem koningkondre vo grontapo de vo wi Masra en vo hem Kristus; en hem sa regeere ieego alatem.

16. En dem twenti na fo grandoema, disi sidom na dem troontapo na Gado fesi, dem fadom potti dem fesi na gron, anbegi Gado,

17. Dem taki: Wi danke joe, Masra Gado Almagti! Joe, disi de, en disi ben de, en disi sa kom! (Grantangi,) disi joe ben teki da bigi kragti vo joe, regeere alasani!

18. Dem heiden hatti ben bron ma joe hatti kom bron toe, en da tem vo dem dedesoema kisi vo dem go na kroetoe, en joe pai dem knegti vo joe, dem profet en dem Santawan, nanga dem, disi de frede joe nem, pikinwan nanga bigiwan; en vo joe pori dem, disi ben pori grontapo.

19. En dem hopo da temple vo a innenjanjam dapee wan vo Gado na ini hemel; en da kisi doezend toe ondro en siksiten si na ini hemel temple; so srefi bliksem kom, en foetoe stem, en donderbari, en aardbev en hagel.

Kap. 12.

Da oeman nanga bele. Da kaiman.

Mikael nanga dem Engel vo hem feti nanga da kaiman.

Now wan bigi marki hopo na hemel; dati da wan oeman, disi weri zon vo hem klosi, moen a habi na ondro hem foetoe; en na hem hede a weri twalf star leki wan kroon.

2. Da oeman de nanga bele, a bari na ini da pyn, en a pina toemoesi vo meki da pikien.

3. Na baka wan tra marki hopo na hemel; loekoe! wan bigi sedi kaiman de dapee, disi habi seben hede nanga tien toetoe; en na dem (seben) hede vo hem a weri seben kroon.

4. En da teere vo hem hali da derde deel vo dem star vo hemel, a hiti dem na grontapo. En da kaiman go tanapoe na da oeman fesi, disi ben de nanga pyn yo meki, a wakti vo sweli da pikien, so hesi a gebore.

5. En da oeman gebore wan manpikien, disi sa regeere ala heiden nanga wan isri tiki; en dema teki poeloe da pikien na hem sei, potti hem na fesi vo Gado en vo hem troon.

6. Ma da oeman ron go kibri na infwoestein, dapee Gado srefi ben meki wan plesi klari gi hem,

vo a innenjanjam dapee wan si na ini hemel; en da kisi doezend toe ondro en siksiten si na ini hemel temple; so srefi bliksem kom, en foetoe stem, en donderbari, en aardbev en hagel.

7. Now wah feti hopo na ini hemel: Mikael nanga dem Engel vo hem feti nanga da kaiman, en da kaiman nanga dem Engel vo hem feti toe.

8. Ma dem no winni; so srefi dem no finni wan plesi moro na ini hemel.

9. En dem hiti da bigi kaiman na doro, da ouroe sneki; disi dem kali didibri en Satan, disi ben kort keelt grontapo; da hem dem poeloe hiti na grontapo; so srefi dem Engel vo hem dem hiti toe dapee nanga hem.

10. En mi jeri wan bigi stem na ini hemel taki: Now ala zaligheid en kragti en koningkondre de vo wi Gado, en da magti de vo hem Kristus; bikasi dem poeloe da vyand vo dem brara vo wi, disi de verklage dem na Gado fesi na def en na neti.

11. En dem winni hem nanga da broedoe vo da Lam, en nanga da woord vo da getuigenis vo dem; en dem no ben ke vo dem liebl srefi, tee dem dede.

12. Vo dati oen moese plisiri, oen hemel! nanga oen alathal; disi de liebl na ini. Ma heloe vo dem, disi de liebt na grontapo en na da bigi zee! bikasi didibri saka na ondro, kom na oenoe, en a habi bigi hattibron; bikasi a sabi, hem no habi suet los tem.

13. We, di da kaiman si, dem poeloe hiti hem na grontapo, h

gevervolgde da jemanj. Disk ben gebore da manpisen.

14. En dem gi de oemah tele fier vo wan bigi arenely meki a fier go na woestein na hem plesi, ve dem gi hem nganjam dapee van (heeli) tem, en moro tem,

en wan hafot tem, sondro da sneki si hem, en da kaiman.

15. En da sneki pdeloe senteni watra na hem mofo, hiti na da oeman baka, leki wan riba, vo da

watra moe tjari da oeman goweit.

16. Ma grontapo helpt da oeman, a hepo hem mofo, swali da riba, disi da kaiman poolee na ihi hem mofo.

17. En da kaiman hattu kom bron nanga da oeman, a go feti nanga dem trawan vo hem famili, disi de holi dem gebet vo Gado, ia disi habi da getuigenis vo Jesus Kristus.

Kap. 13. Da meti nanga seben beda en tien toetoe.

New mi kom Janapoe na seekanti na tapo da santi; en mi si wan meti komoto na endre da zoutwatra, dati habi seben bede en tien toetoe; en na tapo dem toetoe, a habi tien kroon; en na tapo dem bede a habi ogti kesikosi nem.

21. Da meti, disi mi si, geersi wan pardel, hem foette vo hem hem de leka di vo wan beer, en hem mofo hem de leka wan leuw mofo. En da kaiman gi hem hem kragt en hem kroon en hem bigo trango.

18. Wan vo dem bede vo hem misleiden a tan leki a broko teo vo dede, ma da wond, dist ben kan maki te dede, kom boem bas kui, en keedi grontapo verwondre vo da meti.

19. En dem anbegi da kaiman, disi benzgi da meti so bigi trangay, en dem anbegi da meti toe, dem leki. Heesoema de geersi da meti dia? heesoema sa mani vo go feti nanga hem?

20. En da meti ben kisi wan mofo, vo a talki bigisan en ogri kesikosi; en a kisi tranga toe, vo doe dati fotonin na tee moen langa.

21. En a shope hem mofo, vo kosi Gado, en vo kosi hem Nem, nanga hem temple, nanga dem, disi de liebi ngawi hemel.

22. En a kisi tranga toe, vo go feti nanga dem Santawan en vo winni dem. En a kisi tranga na ala kondre en tonge en piple tapo.

23. En ala seema, disi de liebi na grontapo, sa anbegi hem, dem, disi nem no skriftena ini da bukoes vo liebi en vo da Lem, disi dem ben kili, (disi ben de) sinai bigia vo grontapo.

24. En wan seema habi jesu, meki hem jerit.

25. Da soema, disi de gerit trawan go na doengsoehoso, hem srefi sa go na doengsoehoso, da soema, disi dei kiti trayvan nanga houros, hem dem moesekili baka nanga houros. Dia dem Santawan moest seri pasienji en briji.

11. Now mi si wan tra Meti komope na ondre gron, datidoe. Lek i twee toeoe, leki wan lama, ma a taki leki wan kaimen.

12. We; hem de wroko nanga ala da kragtifasi vo da fosi meti na hem preseno! srefi; en a meki grontapo nanga dem, disi de liebi dapee, go anbegi da fosi meti, disi broko hede ben kom boen.

13. En a doe bigi wonderwroko, a meki faja srefi komoto na hemel, fadom na gron na ala soema fesi.

14. En uenga dem wondermarki, disi hem ben kisi tranga vo doe na da meti fesi, a de kori dema soema, disi de liebi na grontapo; en a taki gi dem, disi de liebi na grontapo, dem moese meki wan printje gi da emei, disi houree ben broko hem he-de, sondro a ben dode.

15. En a kisi da tranga, vo a gi wan (liebi) geest na da printje vo da meti, meki da printje vo da meti kan taki toe, en vo hem meki dem kili ala dem soema, disi no wani anbegi da printje vo da meti.

16. En a meki ala soema, laagewan uenga gransoema, goedoeman nanga potiman, fri-mian nanga katihoe moe kisi wan marki na dem reti han, ofee na dem feihede;

17. En vo no wan soema kan bai sani, seli sani, sfi a no habi da marki; ofee da nem vo da meti, ofee da getal vo hem nem.

18. Da betrekende (verre) stand, meki hem reeken da getal wo da meti; bikasi a de wan liebisema getal, en de getal vo hem de siksibondro siksidentin na siksxi.

Kap. 14.

Da Lam na tapo da bergi Zion. Dem dri Engel. Babel fadom. Strafes vo dem ogti soema.

En mi si, en loekoe! wan Lam tanapee na da bergi Zion, nanga wanbondro fetentin na fo doezend soema na hem sei, disi habi da nem vo hem tata, skrif na dem fesihede.

2. En mi jeri wan stem komopo na hemet, leki da stem vo foeloe wastra, en leki da stem vo wan bigi dondro; vo srefi mi jeri wan stem, leki dem harpoeman pre dem harpoe-

man. 3. En dem singi wan njoe singi na fesi vo da troon, en vo dem fo Liebisani, en vo dem gransoema; en no wan soema ben kau ler da singi, beoti dem bondro en fetentin na fo doe-zend, disti de Lam ben bai na grontapo.

4. Dati da dem, disti no ben flaka dem srefi nanga oeman; bikasi dem de Njewendje. Dati da dem, disi de waka ge na da Lam baku, alwas na hoepée a de goe. Da dem a ben bai na mindri dem soema/meiki dem de da fast eigendom vo Gaddi en ve da Lamp. De mudiol si.

5. Nu wan qale! ben de na ini dem mofo; bikasi dem de sondro

feete na fesi vb da troon vo Gado.

6. Now mi si wan tra Engel flei reti dore na mindri na ini hemel, hem habi da Evangelium vo teego, vo preki gi dem soema, disi de liebi na grontapo, en gi ala heiden en kondre en tongo en piple;

7. En a taki nanga tranga stem: Frede Gado, en gi hem glori; bikasi da joercee vo hem kroeloe kom kaba! Anbegi Hem, disi ben meki hemel en grontapo en da bigi zee nanga dem wutra-fontein.

8. Now wan tra Engel kom na hem haka, a taki: Babilon sedemp! da bigi foto fadom; bikasi a ben meki ala heiden dringi da hattibronwien vo da hoe-roeliebi vo hem.

9. Now da derde Engel kom na dem baka, a taki nanga tranga stem: Efi wan soema anbegi da meti en da printje vo hem, teki da marki na hem fesihede, ofoe na hem han:

10. Da soema sa dringi toe vo da wien vo da hattibron vo Gado, disi dem kanli zuiver na ini da beker vo da hattibron vo hem; en dem sa pina hem nanga feja en zwefel na fesi vo dem sancta Engel en vo da Lam.

11. En da smokovo da pyn vo dem se hopo go na tape teego slettem; en dem ne sa habi ruste, no na dei, no na meti, dem disi ben anbegi da meti en da printje vo hem, en disi ben teki da marki ye hem nem.

12. Disi da pasiensivo dem Santawam de (vanooedoe), disi de holi dem gebod vo Gado en da briki na Jesus.

13. Now mi jeri wan stem vo hemel taki gi mi: Skrif: Blesi vo dem dedowan, disi dede na ini Masra sinsi noja! Ja troe, — so da geest taki — dem de ruste vo dem wroko, en dem wroko srefi de volge dem.

14. En mi si, en loekoei wan weti wolkoe de, en na da wolkoe tapo wan soema sidom, disi de geersi wan Soemapikien; hem weri wan goutee-kron na hem hedetapo, en na hem han a holi wan sapoe langa nefi.

15. Now wan tra Engel komoto na ini da temple; en nanga tranga stem a bari da soema, disi sidom na da wolkoe tapo, a taki: Teki joe langa nefi, kou! Bikasi da tem kisi kaba, vo kou aveisi; da areisi vo grontapo repi kaba.

16. En da soema, disi sidom na da wolkoe tapo, hali hem langa nefi, a naki grontapo; en so a koti kibri da areisi vo grontapo.

17. Now wan tra Engel komoto na da temple, disi de na ini hemel, hem habi wan sapoe langa nefi toe.

18. En wan tra Engel ageen komoto na da altar, dati da hem, disi habi magti na da faja tapo; en nanga tranga stem a bari da trawan, disi habi da sapoe langa nefi, a taki: Hali joe sapoe langa nefi, en koti dem droji

vo da droifboem vo grontapo; bikasi dem haive vo hem repi!
19. En da Engel hafi da langa nefi vo hem, maki grontapo, a kóti dem droifina da droifboom vo grontapo, hiti dem na ini da bigi wiempersbaki ve da hattibron vo Gado.

20. En dem masi da wiempersbaki na dorosei vo foto; en broedoe komoto na da wiempersbaki, a go tee na dem hasi toom, wandoezend en siksibondro stadia fara.
Kap. 15.

Dem winniman singi nu sei da glasi zee. Dem seben Engel nahga dem seben skaal vo da hattibron vo Gado.

Now mi si wan tra marki na hemel, wan bigisani en wan verwondroesani: Seben Engel (mi si), disi habi dem seben laaste plaag; bikasi nanga dem da hattibron vo Gado kaba.

2. En mi si wansani leki wan glasi zee, disi moksi nanga faja; en dem, disi ben holi doro, winni da meti en da printje vo hem, en da marki vo hem, en da getal vo hem nem, dem tanapee na sei da glasi zee nanga dem harpoë vo Gado;

3. En dem singi da singi vo Moses, da knegti vo Gado, nanga da singi vo da Lam, dem taki: Masra Gado, Almagti! ala joe wroko de bigi en vo verwondroe; en dem pasi vo joe de regtvaardig en opregti, joe, di de da koning vo dem Santa-wan!

4. Masra! hoedena! noottsa
frede joe, prye joe nem? Bi-
kasi joe wawan de santa. Ala
piple sa kom, anbegi na joe fest;
bikasi ada kroetoe vo joe kom
na krin kaba.

5. Na baka mi si, en loekhoe!
dem hopo da temple vo da santa
tenti vo da getuigenis (vo Gado)
na fini hemel.

6. En dem seben Engel, disi
habi dem seben plaag, komope
na da temple, dem werf wedi
blinki linnenklosi, en na dem
borst dem gesper goutoe finti.

7. En wan vo dem fo liebi
sani gi dem seben Engel seben
goutoe skaal, disi foeloe nangd
hattibron vo da Gado; disi do
liebi teego alatem.

8. En da temple kom foeloe
nanga smoko vo da glori vo Gado
en vo hem kragti; en no wah
soema kan go na ini da temple,
so langa dem seben plaag vo dem
seben Engel no kaba krin krin.

Kap. 16.

Dem kanti dem seben plaag vo da hattibron vo Gado, hili dem na grontapo.

En mi jeri wan bigi stem
komoto na ini da temple, a taki gi
dem seben Engel: Go, kanti dem
seben skaal vo da hattibron vo Gado, troewei panja na grontapo!

2. We, da fosiwan go kanj hem skaal, trowei na grontapo;
en wantem dem soema, disi habi
da marki vo da meti, en disi ben
anbegi da printje vo hem, kisi
ogri takroe soro.

18. Dan da tweede Engel kanti hem skaal, trowei na ini zee, en da watra trom broedoe, leki di se wan dede soema; en alaaani, disi liebi na ini zee, kom dede.

19. Now da derde Engel kanti hem skaal, trowei na ini dem riba en na ini dem watrafontein; en also watra trom broedoe.

20. En mi jeri da Engel vo dem watra taki: Masra, joe de regtvaardig! Joe, disi *de*, disi *ben* de, en disi *sa* de, vo di joe ben kroetoe se wan kroetoe.

21. Dem ben trowei da broedoe vo dem sinta soema; en vo dem profet; en vo da hede joe ben gi dem broedoe vo dringi; dati dem verdini.

22. En mi jeri wan tiewan na ini da altar taki: Ja, Masta Gado, Almagti! ale kroetoe vo joe do opregti en regtvaardig.

23. Now da vierde Engel kanti hem skaal, trowei na ini zon; en a kisi straga, vo pana soema nanga faja.

24. En da bigi faja bron dem soema so, tee dem kosi da Gado nem, disi habi magti na tapo dem plaag; ma dem no bekeere, gi hem glori.

25. Now da vyfde Engel kanti hem skaal, trowei na tapo da troon vo da meti; en da kentre vo hem troon doengroe krin krim; en da pyn meki dem kau en beti dem tonge;

26. Dem kosi da Gado vo hem, vo dem pyn heids en vo dem sero; ma dem no bekeere, libi dem (ogri) wreke.

27. Dan da zesde Engel kanti hem skaal, trowei na tape da bigi riba Eufrates; en da watra vo hem kom dro, a meki wan pasi klari gi dem koning, disi sa komope, depee zon hope.

28. En mi si dri takros geest, disi geersi todo, komoto ne ini da kaiman mofo; en na ini da meti mofo; en na ini da falsi profet mofo.

29. Dati da dem geest vo dem didibri, disi doe wonderwroko, en disi de go tee na dem koning ve heeli grantapo, vo meki dem kom makandra na feti na da bigi dei vo Gado, disi habi elatunga.

30. Loekoe! mi de kom leki wan foeferman. Blesi vo da soema, disi de wakti, en disi de kibri hem klosi boen, vo a no waka naakend, en vo soema ne si hem sjem.

31. En a meki dem kom makandra na wan plesi, disi dem kali Armageddon na djoelongo.

32. Dan da zevende Engel kanti hem skaal, trowei na ini lugti; en wan bigi stem komope na ini da temple vo hemel, na da troon, a taki: A kaba.

33. Now foeloe stem hopo, en dondrobari en bliksem; en wan bigi aardbefi kom, leki ne wan ben de jete, sinsi soema ben de na grontapo, so wan straga en bigi aardbefi.

34. En da bigi foto kom plaatie na dri piesi; en dem foto vo dem heiden broke, sadem. En na fesi vo Gado dem kom membre Babilon toe, da bigi foto,

vo gi hem da wienbeker vo
da toemoesi bigi hattibron vo
Gado.

20. En ala silanti rox gowei;
bergi no ben de vo si moro.

21. En wan bigi hagel komoto
na hemel, fadom na soema tapo;
ibriwan stoon ben wegⁱ omtrent
wan talent. En dem soema kosi
Gado vo da plaag hede vo da
hagel; bikasi da plaag vo hem
ben hebi vo troe.

Kap. 17.

*Da bigi hoeroe, disi sidom na da
meti tapo, disi habi seben hede.*

Now wan vo dem seben Engel,
disi habi dem seben skaal,
kom taki nanga mi, a taki: Kom
dia, mi sa sori joe da vonis vo
da bigi hoeroe, disi sidom na so
meni watra tapo;

2. Nanga disi dem koning vo
grontapo ben hoeroe; en dem,
disi de liebi na grontapo, ben
dringi da wien vo da hoeroeliebi
vo hem, tee dem droengoe.

3. En hem teki mi geest, tjari
mi gowei na wan woestein. En
mi si wan oeman sidom na wan
meti tapo, disi redi leki skar-
laken, en disi foeloe nanga ala
soortoe nem, vo kosi Gado; en
a habi seben hede nanga tien
toetoe.

4. En da oeman weri purpur,
en skarlaken klosi, a lai nanga
goutoe en dieri stoon en perl;
en na hem han a holi wan gou-
toe beker, disi foeloe nanga ta-
kroesani en sjemsani vo da hoe-
reeliebi vo hem.

5. En na hem fesikede wan
nem skrif, disi taki: *Kiebrisa-
sae!* *Da bigi Babilon;* da
mama vo ala hoeroeliebi en
sjemsani na grontapo.

6. En mi si da oeman droen-
goe vo da broedee vo dem San-
tawan, en vo da broedee vo
dem getuige vo Jesus. Eh di
mi si hem, mi verwondroe vo
troe.

7. En da Engel taki gi mi:
Sani de meki joe verwondroe
so? Mi sa verteli joe da kibitorⁱ
vo da oeman, en vo da meti, disi
de tjari hem, en disi habi seben
hede nanga tien toetoe.

8. Da meti, disi joe ben M.
dati *ben de*, en a *no de*; wa sa
hopo, kometo na ini da pit, disi
no habi gron, en dan a *sa ge-*
na ini da verdoemenis. En
dem, disi de liebi na grontapo;
(dem, disi nem no skrif na
ini da boekoe vo liebi, sinsi
Gado ben potti da fondament
vo grontapo,) dem sa verwon-
droe, te dem si da meti, disi
ben de, en disi *no de*, en tog
a *de*.

9. Dia verstand en koni de
vanoodoe. Dem seben hede de
seben bergi, dapee da oeman
sidom.

10. So srefi seben koning de:
Feisi fadom kaba, *wan de no ja*,
en da trawan no kom feté; ma
te a kom, a sa tan *wan sjatoe-*
tem nomo.

11. En da meti, disi *ben de*,
en disi *no de*, hem de da koning
toe, disi meki aiti, ma a de

dem seben; en da de gefta in da verdoemenis.

12. En dem tien toetoe, disi joe hen si, dati da tien koning, disi no kisi wan koningkondre jete; ma dem sa kisi magti leki koning, wan joerse langa nanga da meti makandra.

13. Dem alamat de membre wanfasi, en dem sa teki dem kragti en magti, gi na da meti.

14. We, *dem* sa go feti nanga da Lam, en da Lam sa winni dem; bikasi hem de da Masra vo ala Masra en da koning vo ala koning; en *dem*, disi de nanga hem, dati da dem, disi hem ben kadi en verkiesi, en disi de getrouw.

15. En hem taki gi mi: Dem watra, disi joe ben si, dapee da hoeroe sidom, dati da dem kondre en bigi hiepi en naatsi en tongo.

16. En dem tien toetoe, disi joe ben si na da meti, dem sa habi ogri hatti vo da hoeroe, dem sa poeloe ala hem sani, libi hem soso; hem skin dem sa njam, en dan dem sa bron hem nanga faja.

17. Bikasi Gado ben potti dati na ini dem hatti, vo dem doe hem wani, en vo dem doe dati wanfasi, en vo dem gi dem koningkondre vo dem na da meti, so langa tee dem woord vo Gado kom reti.

18. En da oeman, disi joe hen si, dati de da bigi foto, disi de masra vo ala koning na grontapo.

Kap. 18. en foto

Da foto Babel fadom, pori.

Na baka mi si wan tra Engel komoto na hemel, seka na ondro; hem dati habi bigi tranga, en da gleri vo hem skyn' na heeli grontapo.

2. En a bari tranga, nanga tranga stem, a taki: Da bigi Behilon fadem! a fadom, a tronwan plesi, dapee dem didibri de liebi, wan kibriplesi vo ala takroe geest, en wan kibriplesi vo ala takroe en ogri fowloe.

3. Bikasi ala naatsi ben dringi vo da hattibron-wien vo da hoeroediebi vo hem; en dem koning vo grontapo ben hoeroe nanga hem; en da bigi plisiriliebi vo hem ben meki dem koopman vo grontapo tron goedoe man.

4. Dan mi jeri wan tra stem vo hemel taki: Komoto na da foto, oen soema vo mi, vo oen no habi gemeenskap nanga dem zondoe vo hem, en vo oen no kisi hafsee vo dem plaag vo hem!

5. Bikasi dem zondoe vo hem kisi tee na hemel, en Gado membre ala ogridoe vo hem.

6. We, pai hem baka, so leki hem ben pai oenoe! gi hem dasani doblo, disi hem wroko verdini! da srefi dringibeker, disi hem ben foeloe gi oenoe, foeloe hem doblo baka!

7. So meni leki hem ben moki hem srefi bigi, liebi nanga plisiri? so meni oen moese piaa en kwinsi ben now; bikasi hem taki na ini hem hatti: Mi sidem

Ieki wan koningh, mi no de wan en moek, gowell, libi joe; joe weduwe, mi no sa si sari. no sa finni dati moro.

8. Vo da hede dém plaag vo hem sa kom ala na wan dei: dede en sari en hangri; nanga faja dem sa bron hem krin krin; bikasi Masra Gado de tranga vo troe, disi de kroetoe hem.

9. En dem koming vo grontapé, disi ben hoeroe nanga hem, en disi ben lieki bigi nanga hem, plisiri, dem sa kre en klage vo hem, te dem si da smoko vo da branti vo hem;

10. En nanga frede vo da pi-natiebi vo hem dem sa tanapoe farawai, taki: Heloe, heloe vo da bigi foto Babilon, da tranga foto! Bikasi na wan joeroe da venis vo joe komope.

11. En dem koopman vo grontapo sa kre en sari vo hem; bikasi no wan soema sa bai dem

guedoe moro;

12. Da goutoe, en silver, en diri stoon, en perl, en fini lin-nen, en purpur, en zyde, en skarlaken, en ala soortoe hoe-doe, disi ameri boen, en ala soortoe azaubdonsani, en ala soortoe mooi hoedoesani, en kooproesani, en isrisani, en marmaersapi;

13. En kaneel, en specery-sani, en zalvee, en wierook, en wien, en oli, en fini blom, en areisi, en kow, en skaap, en bigi hasi, en sjeesi, en slavoe, en soema ziel;

14. En dem vroektoe, disi joe siel ben luste, dem gowell, libi na gran; en a no sa de moro joe; en alasani, dist ben switti kweti kweli.

15. En dem koopman, disi ben seli sosani, en disi ben komi goedeeman nanga dati, dem sa tanapoe farawai, vo di dem frede da pyn vo hem, en dem sa kre en klage,

16. Dem sa taki: Heloe, heloe vo da bigi foto, disi ben weri fini linnen klosi, en purpur, en skarlaken, en disi kai nanga goutoe, en dieri stoon, en perl

17. Bikasi na wan joeroe ala da bigi goedoe iron noti. En ala kaptein, en ala pasasiri, en dem matroos, nanga ala dem, disi habi negosie na zee, dem tanapoe farawai,

18. En di dem si da smoko vo da branti vo hem, dem bari, taki: Hoe foto ben geersi da bigi foto dia?

19. En dem hiti stof na dem hede tapo, dem bari en kre en klage, dem taki: Heloe, heloe vo da bigi foto, disi nanga dem goedoe vo hem ala dem soema, disi habi sipi na zee, ben iron goedoeman! bikasi na wan joe-roo a pori krin krin.

20. We, hemel! plisiri vo hem; so srefi oen santa Apostelen en Profet; bikasi Gado ben paï hem dasani, disi a ben doe na oenoe.

21. Na baka wan tranga Engel hopo wan stoon, leki wan bigi milistoon, a hiti hem na ini zee, a taki: So tranga en so hesi

22. En da stem vo dan han poeman en singimana en slotimana en trompetimana no ea deervo jeri moro, ne jee ini; en no wan kunstenaar vo na wan kunst, sa de vo finni moro na joe ini; en da ba'bari yo wan kili no sa de vo jeri moro na joe ini.

23. En da letti vo wan lampoe no sa skyn more na joe ini; en da stem vo wan bruidigom en vo wan bruid no sa de vo jeri moro na jee ini; bikasi dem koopman vo jee ben de gransoempa na grontapo; bikasi nanga de tsfroewroko vo joe, jee ben kopi ala kondre.

24. En na joe, iai, dem ben finni da broedoe vo dem profet, en vo dem Santa soema, en vo ala dem, disi dem ben kili na grontapo.

Kap. 19.

Tangisingi vo da fadom vo Babel.
Da bruiloft vo da Lam.

Na baka mi jeri wan bigi stem vo foeloe foeloe soema na ini hemel, dem taki: Halleluja! Blesi en tangi en glori en kragti de vo Masra, wi Gado!

2. Bikasi ala kroetoe vo hem de opregti en regtvaardig, dia kroetoe da bigi hoeroe, disi ben pori grontapo nanga da hoeroe liebi vo hem, en dia haksi da broedoe vo dem kneigli vo hem baka na da hoeroe han.

3. En dem jakl ageen: Halleluja! En da smoko vo hem hopo go na tapo teego alatem.

4. En dem twenti na fo gran-

soema nanga devo fo: Lichisan fadom, anbegi da Gado, disi siw dem na tapo de troes, en dem taki: Amen, Halleluja! Da word

5. En wan stem komoto na da troon, disi taki: Pryze wi Gado, oen elemal, disi de hem knegli, nanga oenoe, disi frede heen, pikisyan en higiwan!

6. En mi jeri wansani, leki wan stem vo wan bigi hipi soema, en leki wan stem vo foeloe watro, en leki wan stem vo tranga dondro, disi taki: Halleluja! Bikasi Masra, wi Gado, disi habi ala tranga, hem de greamstraal.

7. Meki wi blyff! meki wi plisir!, meki wi gi hem glori! Bikasi da bruiloft vo da Lam kom kaba, en hem wefi ben meki hem srefi klar!

8. En dem meki da oemar weri klosi vo krim en blinkri fini linnen; en da fini linnen, dati de da geregtigheid vo dem Santawan.

9. En da Engel taki gi miskrif: Blesi vo dem, disi Masra ben kali kom na da avondmaal vo da bruiloft vo da Lam. En a taki gi mi: Dem woord dia de troe troe taki vo Gado.

10. Now mi fadom na hem foeloe sei, vo anbegi hem. Ma hem taki gi mi: Loekoe boen, no doe dati; bikasi mi nanga joe de kneigli vo da srefi Masra, en mi de wan vo dem brara vo joe, disi habi da getuigenis vo Jesus Anbegi Gado!. Bikasi da getuigenis vo Jesus de da geest van ala profetitaki.

11. Now mi si hemel hopo, wan, en da skin vo dem hasi en en loekoe! wan weti hasi de, en da soema, disi sidom na hem tapo, a nem *Getrouw* en *Opregti*; en na ini geregtigheid hem de holi kroetoe en feti.

12. Hem hai tan leki faja flam, en na tapo hem hede a weri foeloe kroon; en wan nem skrif na hem tapo, disi no wan soema sabi, boiti hem srefi wawan.

13. En wan klosi a weri, disi servi nanga broedoe; en hem nem de: *Da Woord vo Gado*.

14. En ala dem foeloe hipi, disi de na ini hemel, dem kom toe nanga hem, dem sidom na weti hasi tapo, en dem weri weti krin linnen klosi.

15. En wan srapoe houroe komopo na ini hem mofo, vo nanga hem a fom dem heiden; en nanga wan isri tiki a sa tiri en tjari dem. Hem srefi sa masi da wiempersbaki, disi foeloe nanga da toemoesi bigi hattibronwien vo da tranga en bigi Gado.

16. En wan nem skrif na hem klosi tapo en na hem sei, da nem de so: *Da Koning vo dem Koning, en da Masra vo dem Masra*.

17. En na ini zon mi si wan Engel tanapoe; hem bari nanga tranga stem, a taki gi ala dem fowloe, disi de flei na mindri vo hemel: Kom dia, kom makandra na da avondmaal vo da bigi Gado!

18. Njam da skin vo dem koning, en da skin vo dem hedenman, en da skin vo dem tranga-

wan, en da skin vo dem hasi en vo dem, disi sidom na dem (hasi) tapo, en da skin vo ale frimaan en slavoe, pikinwan en bigiwan!

19. Now mi si da meti; en dem koning vo grontapo nanga dem hapi kom makandra, vo feti nanga da soema, disi sidom na da bigi hasi tapo en nanga da heeli hapi vo hem.

20. En dem kisi da meti; so srefi dem kisi da felsi profet toe, disi ben doe dem wonderwroko na da meti fesi, nanga disi a ben kori ala dem soema, disi ben teki da marki vo da meti, en disi ben anbegi da printje vo hem: We, dem ala toe dem teki liebiliеби, hiti na ini da fajazee, disi de bron nanga zwafel.

21. Ma ala dem trawan dem kili nanga da houroe, disi komopo na ini da soema mofo, disi sidom na da hasi tapo; en ala fowloe njam dem bele foeloe nanga da meti vo dem.

Kap. 20.

Dem tai didibri 1000 jari. Da fosi hopo baka. Gog en Magog. Da laatste kroetoe.

Now mi si wan Engel komoto na hemel, saka na ondro, disi habi da sloto vo da pit sondro gron na hem han, nanga wan bigi ketting toe.

2. En a kisi da kaiman, da ouroe sneki, dati da didibri en Satan; en a tai hem doezend

jari;

3. En a hiti hem na ini da pit sondro gron, a sloto hem na ini;

en a potti wan zegek na hem tapo; ve a no moe korf soema moro; tee dem doezend jari pasa. Na baka a moese loesoe ageen wan sjatoe tem:

4. En mi si troon toe, en dem go sidom na dem (troon) tapo; en dem ben kisi da wroko vo holi kroetoe; so sref mi si dem Ziel vo dem soema; disi dem ben kili, koti dem hede; vo da getwigenis hede vo Jesus, en vo da woord vo Gado hede; en disi no ben anbegi da meti ofoe hem printje, en disi no ben teki hem marki na dem fesihede en na dem han: we, dem alamal liebi en regeere now nanga Kristus makandra, dem doezend jari.

5. Ma dem tra dedesoema no kisi liebi baka, so langa dem doezend jari no pasa jete. Dat i de da fosi opstaan.

6. Blesi vo dem santa soema, disi de na ini da fosi opstaant na dem soema tapo da tweede dede no habi tranga; ma dem sa de domine vo Gado en vo Kristus; en dem sa regeere nanga hem makandra doezend jari langa.

7. En te dem doezend jari pasa, dan Satan sa loesee baka, komoto na hem doengroehoso;

8. En a sa gowi, vo verleie ala piple, disi de liebi tee na dem fo hoekoe vo grontapo, Gog en Magog, en vo a kali dem kom makandra na feti; da getal vo dem de leki da santi na zekanti sei.

9. En dem kom makandra na da heeli bradi vo grontapo,

dem rontoe da kampoe vo dem Santawan en da foto, disi Gado lobbi. Ma da saja vo Gado komoto na ini hemel, a swal dem (alamal).

10. En dem teki didibri, disi ben verleie dem, dem hiti hem na ini da fajazee en zwafelzee, dapee da meti en da falsi profet de toe; en dem sa de nanga pyn dei nanga neti, teego atatem.

11. Now mi si wan bigi welf troon, nanga da soema, disi sidom na hem tapo; en grontapo nanga hemel ron komoto na da soema fesi; plesi no ben de vo finni mors gi dem.

12. En mi si dem dedesoema, pikinwan en bigiwen, tanapoe na Gado fesi; en dan dem boekoe hopo; en wan tra boekoe ageen dem hopo, da boekoe vo liebi. En dem loekoe dasani, disi skrifi na ini dem boekoe vo dem wroko; dem kroetoe dem dedesoema.

13. En da bigi zee gi dem dedesoema baka, disi de na hem ini; so sref da dede en da dedekondre gi dem dedesoema baka; disi de na dem ini: en dem go na kroetoe; ibriwan kisi, so leki hem wroko verdini.

14. En dem teki da dede nanga dedekondre, hiti na ini da fajazee. Dat i de da tweede dede.

15. En ibri soema, disi dem no finni hem nem skrifi na ini da boekoe vo liebi, dem hiti na ini da fajazee.

Kap. 21.

Da njoe hemel en da njoe grontapo.

En da njoe Jerusalem.

En mi si wan njoe hemel en wan njoe grontapo. Bikasi da fosi hemel en da fosi grontapo pasa gowei, en da bigi zee no de moro.

2. En mi, Johannes, si da santa foto, da njoe Jerusalem, komopo na Gado na ini hemel kom na ondro; a klari leki wan bruid, disi weri mooi, meki hem man plisiri.

3. En mi jeri wan bigi stem vo hemel taki: Loekoe dia, da santa hoso vo Gado de na mindri vo liebisoema; hem srefi sa liebi na dem mindri, dem sa de hem pipe, en Gado srefi sa de nanga dem leki dem Gado.

4. En Gado sa figi poeloe ala watra na dem hai, disi dem ben kre; en dede no sa de moro, no wan sari, no wan kre, no wan pyn sa de moro; bikasi dem fosisani pasa kaba.

5. En Hem, disi sidom na da troon, taki: Loekoe, mi de meki alasani njoe njoe. En dan a taki gi mi: Go skrif! bikasi dem woord dia de troe en waarheit.

6. En hem taki gi mi: Alasani kom kaba. Mi de da fosi wan en da laatstewan, da bigin en da kaba. Da soema, disi drewatrh, na hem mi sa gi vo da liebiwatra na ini da fontein; vo presenti (mi sa gi hem).

7. Da soema, disi winni, hem

sa kisi alasani vo hem erfenis; mi sa de hem Gado, en hem sa de mi pikien.

8. Ma dem, disi lasi hatti, en disi no bri bi, en dem takroe soema, en kiliman, en hoeroeman, en tofroeman, en afgode soema, en leiman, dem porsi sa de na ini da zee, disi de brom nanga faja en zwafel. Dati de da tweede dede.

9. Now wan vo dem seben Engel, disi habi dem seben skaal, di foeloe nanga dem seben laatste plaag, kom taki nanga mi, a taki: Kom dia, mi sa sori joe da bruid, da wefi vo da Lam.

10. En a teki mi geest, tjeri mi go na tapo wan bigi en hei bergi; na dapee a seri mi da bigi foto, da santa Jerusalem, fa a komopo na ini hemel na Gado, saka na ondro;

11. En a habi da glori vo Gado; en da letti vo hem ben de leki da moro diti stoorn, so krin leki wan kristal Jaspis.

12. En a habi wan bigi en hei muur, nanga twalf poortoe; en na tapo dem poortoe twalf Engel ben de; en nem toe skrif na dem tapo, dati de dem nem vo dem twalf famili vo dem pikien vo Israel.

13. Na oostsei a habi dri poortoe, na noordsei dri poortoe, na zuidsei dri poortoe, en na westsei dri poortoe.

14. En da muur vo da foto habi twalf fondament nanga dem nem vo dem twalf Apostel vo

15. En da soema, disi taki nanga mi, habi wan goutoe markitiki, vo a marki da foto en dem poortoe vo hem, en da muur vo hem.
16. Da foto lidem fokanti; da langa vo hem de so bigi, leki da bradi. Now a marki da foto nanga da markitiki, a kisi twalf doezend stadia. Da langa en da bradi en da hei de wanfasi.
17. So srefi a marki da muur toe, wanhondro fotentin na fo jari, so leki da marki vo wan soema de, disi da Engel ben habi.
18. Da muur vo hem dem ben meki vo Jaspis, en da foto srefi ben de vo zuiver goutoe, leki krin glasi.
19. En dem fondament vo da muur vo da foto dem ben meki mooi nanga ala soortoe diri stoon. Da fesi fondamentstoorn ben de wan Jaspis; di vo toe ben de wan Safir, di vo dri wan Kalcedon; di vo fo wan Smaragdus;
20. Disi vo feifi wan Sardone, di vo saksi wan Sardius, di vo seben wan Krisolitus, di vo arti wan Berilus, di vo negi wan Topazion, di vo tien wan Krisoprasus, di vo elf wan Hiacintus, di vo twalf wan Ametistus.
21. En dem twalf poortoe ben de twalf perl, ibriwan poortoe ben de wan perl nomo; en dem strati vo foto ben de zui ver goutoe, leki da moro krin glasi.
22. En mi no si wan temple na ini; bikasi Masra Gado Almagti en da Lam de da temple vo hem.
23. En da foto ne ha yanoodoe vo zon ofoe moen, vo dem skyn na ini; bikasi da glori vo Gado de gi hem letti, en da Lam de da lampoe vo hem.
24. En dem naatsi, disi finni zaligheid, sa waka na ini da letti vo hem; en dem koning vo grontapo sa tjari dem glori en bigi kom na ini.
25. En dem poortoe vo hem no sa sloto na dei; bikasi neti no sa de dapee.
26. En dem sa tjari da glori en da bigi nem vo dem naatsi kom na ini.
27. Ma no wan soortoe gemeenesani sa go na ini, en so soema, disi doe takroesani, en disi lei, *dem* wawan (sa go na ini), disi skrif na ini da liebi-boekoe vo da Lam.

Kap. 22.

*Da riba en da hoedoe vo liebi.
Besluit.*

En hem sori mi wan krin riba nanga liebi watra, so zui ver leki kristal, dali ron komopo na ini da troon vo Gado en vo da Lam.

2. Na mindri dem strati vo da foto, en na ala toe sei vo da riba, da boom vo liebi ben de, disi meki twalf soortoe vroektoe; ibri moen a meki hem vroektoe; en dem blaati vo da boom de been, vo geneze dem heiden.

3. Dapee no wan snoekoe sa koe dia, bikasi da tem de klosibei.
de moro; ma da troon vo Gado en vo da Lam sa de dapee,
en dem knegti vo hem sa dini hem;

4. Dem sa si hem fesi, en hem nem sa de na dem fesi-hede.

5. No wan neti sa de dapee moro, en dem no habi lampoe vanoodoe, ofoe da letti vo zon; bikasi Gado Masra sa gi dem letti, en dem sa regeere teego alatem.

6. Now hem taki gi mi: Dem woord dia de troe en waarheit; en Masra, da Gado vo dem santa profet, ben seni hem Engel kom, vo sori gi dem knegti vo hem, sani sa kom hesi.

7. Loekoe! mi de kom hesi. Blesi vo da soema, disi de holi kibri dem woord vo da profeti-taki, disi de na ini da boekoe dia.

8. En mi, Johannes, de da soema, disi ben si en jeri alasani kaba, mi fadom vo anbegi na dem foetoe vo da Engel, disi sori mi demsani.

9. Ma hem taki gi mi: Loekoe boen, no doe dati; bikasi mi nanga joe de knegti vo da srefi Masra; mi de wan vo dem brara vo joe, vo dem profet, en vo dem, disi de holi kibri dem woord vo da boekoe dia; anbegi Gado!

10. En hem taki gi mi: No zegel dem woord vo da profetitaki, disi de na ini da boe-

bi dia, bikasi da tem de klosibei.

11. Da soema, disi doe kroete, meki hem doe kroeketoe; en da soema, disi takroe, meki hem tan takroe; ma da soema, disi de regtvaardig, meki hem kom regtvaardig moro moro; en 'disi de santa, meki hem kom santa moro moro!

12. Loekoe! mi de kom hesi, en mi paiman de nanga mi, vo mi gi ibriwan so, leki hem wroko sa de.

13. Mi de da fosisani en da laatstesani, da begin en da kaba, da fosiwan en da laatstewan.

14. Blesi vo dem, disi holi dem gebod vo hem, meki dem habi reti na da boom vo liebi, en vo dem go na ini dem poor-toe vo da foto!

15. Ma dem dagoe sa tan na dorosei, en dem tofroeman, en dem hoeroeman, en dem kili-man, en dem afgode soema, nanga ala dem, disi lobbi leisani, en disi meki lei srefi.

16. Mi, Jesus, ben seni mi Engel kom, vo getuige dem-sani gi oenoe na ini dem gemeente. Mi de da loetoe en da famili vo David, da krin dei-star.

17. En da geest nanga da bruid taki: Kom! En da soema, disi jeri dati, moese taki: Kom! En da soema, disi drewatra, meki hem kom; en da soema, disi wani, meki hem teki da liebi waltra vo presenti!

18. Mi betuige gi ibriwan hem porsie toe na da bòom vo soema, disi de jeri dem woord liebi, en na da santa foto, en vo da profetitaki na ini da boe-na demsani, disi skrifi na ini da koe dia: Efi wan soema teki boekoe dia.

demšani, potti moro na tapo, 20. We, Hem, disi betuige dan Gado sa potti moro na tapo demsani dia, taki: Troe, mi gi hem vo dem plaag, disi skrifi de kom hesi. Amen! Ja kom, na ini da boekoe dia. Masra Jesus!

19. En efi wan soema sa teki 21. Da gnade vo wi Masra poeloe hafroe vo dem woord na Jesus Kristus moese de nanga ini da boekoe yo da profetitaki oen alamat! Amen. dia; dan Gado sa teki poeloe

L y s t

v o l a d e m b o e k o e n a i n i d a

Njoe Testament.

	Pag.
Da Evangelium vo Matteus	3
Da Evangelium vo Markus	63
Da Evangelium vo Lukas	101
Da Evangelium vo Johannes	166
Da Tori vo dem Apostel	212
Da briſi gi dem Romeini	271
Da fosi briſi gi dem soema na Korint	297
Da tweede briſi gi dem soema na Korint	323
Da briſi gi dem soema na Galaciakondre	340
Da briſi gi dem soema na Efesus	349
Da briſi gi dem soema na Filippi	358
Da briſi gi dem soema na Kolessen	364
Da fosi briſi gi dem soema na Tesalonika	370
Da tweede briſi gi dem soema na Tesalonika	375
Da fosi briſi gi Timoteus	378
Da tweede briſi gi Timoteus	385
Da briſi gi Titus	390
Da briſi gi Filemon	393
Da briſi gi dem Ebreer	394
Da briſi vo Jakobus	413
Da fosi briſi vo Petrus	420
Da tweede briſi vo Petrus	427
Da fosi briſi vo Johannes	431
Da tweede briſi vo Johannes	438
Da derde briſi vo Johannes	439
Da briſi vo Judas	440
Da openbaring vo Johannes	442

Da

Boekoe vo dem Psalm.

Psalm 1.

Da geluk vo dem vroom soema, en da strafoe vo dem godlooze soema.

1. Blesi vo da soema, disi no de waka na ini gemeenskap vo dem godlooze soema; en disi no potti feetoe na da pasi vo dem zondaar; en disi ne sidom, dapee dem spooeman sidom;

2. Ma disi habi hem plisiri nanga da wet vo Masra; en disi prakticeri da wet vo hem dei nanga neti!

3. Da soema de leki wan boom, disi dem ben planti na sei dem watrakriki, disi de meki hem vroektoe na hem reti tem; dem blaati vo hem no kom dre, en alasani, disi hem doe, komopo boen.

4. Ma so dem godlooze soema no de; dem de leki areisi-boeba, disi winti de teki panja.

5. Vo da hede dem godlooze soema no sa tan na ini da kroetoe, en dem zondaar (no sa tan) na ini da gemeente vo dem regtvaardige soema.

6. Bikasi Masra sabi da pasi vo dem regtvaardige soema; ma da pasi vo dem godlooze soema sa pori en lusi.

Psalm 2.

Vo da koningkondre vo da Pikien vo Gado, en ro dem ryand vo hem.

1. Wo sani hede dem heiden de kraso so? en vo sani hede dem soëma prakticeri so wan sososani?

2. Dem koning vo grontapo hopo dem hede, en dem granman potti moso makandra; vo go feti nanga Masra en nanga hem Kristus, (dem taki):

3. Meki wi broko dem boeje, en meki wi poeloe trowei dem tetei, disi dem tai wi!

4. Ma Hem, disi de liebi ma ini hemel, sa lafroe dem; Masra sa spotoe dem.

5. Dan hem sa taki nanga dem na ini da battibron vo hem, en nanga da krasifasi vo hem a sa skreki dem.

6. Tog mi ben zalve mi koning, potti kem na tapo mi santa bergi Zion.

7. Mi sa taki vry vo da besluit: Masra ben taki gi mi: Joe de mi pikien, idei mi ben genereere joe.

8. Haksi wansani na mi! dan mi sa gi joe dem heiden vo joe porsie; en heeli grontapo tee

na dem moro farawei hoekoe
vo hem (mi sa gi joe) vo joe
eigendom.

9. Joe sa broko dem nanga
wan isri tiki, na piesi piesi joe
sa masi dem leki patoe.

10. We dan, oen koning,
kom na verstand! Teki wan rai,
oen kroetoeman na grontapo!

11. Dini Masra nanga frede;
en plisiri nanga besi!

12. Bosi da Pitkien, vo hem
hatti no kom bron, en vo oen
no lasi en pori na pasi; bikasi
pikinmoro da hattibron vo hem
sa teki faja. Blesi vo dem, disi
potti dem vertrouw na hem!

Psalm 3.

David begi en kre vo troost.

1. Wan psalm vo David, di
a ron kibri vo hem pikien Absa-
lom.

2. **K**e Masra, fa dem vyand
vo mi de so foeloe! so meni
soema hopo tanapoe gi mi!

3. Foeloe soema de taki vo
mi ziel: A no habi helpi na
Gado. Sela.

4. Ma joe, mi Masra, de wan
skild vo mi, en mi glori; joe de
da soema, disi de hopo mi hede
baka.

5. Mi ben kali Masra nanga
mi stem, en hem ben jeri mi tee
na hem santa bergi. Sela.

6. Mi go lidom slibi, en mi
wieki baka; bikasi Masra ben
holi kibri mi.

7. We, mi no sa frede vo fo-
eloe hondro doezend soema, disi
kom na mi tapo, rontoe mi.

8. Hopo, Masra! helpi mi,
mi Gado! Bikasi joe naki ala mi
vyand na dem sei fesi, en joe
broko dem godlooze soema tifi.

9.. Ala helpi de na Masra; en
da blesi vo joe de na joe piple
tapo. Sela.

Psalm 4.

*Darid verwijt en vermane dem vy-
and vo hem.*

1. Wan psalm vo David, di-
si a ben meki gi da gran singi-
meester, vo pre hem na da wyze
vo Neginot.

2. **J**ere mi, te mi kali joe,
joe, di de da Gado vo mi ge-
regtigheid! joe, di ben troostoe
mi na nootoe; sari ve mi; en
jere da begi vo mi!

3. Ke, oen liebisoema! hoe
langa oen sa pori mi glori, meki
a tron sjem? (hoe langa) oen
sa lobbi da sososani, feti na dem
leisani baka? Sela.

4. Meki oen sabi tog, Masra
ben teki wan soema vo hem apar-
ti, disi hem lobbi! Masra sa jeri,
te mi kali hem.

5. Meki oen hatti frede; no
doe zondoe! Ondersoekoe oen
eigen hatti, te oen lidom, en tan-
tiri! Sela.

6. Offer dem offer vo ge-
regtigheid, en potti hoop na
Masra!

7. Foeloe soema taki: Hoe-
soema sa meki wi si wan boen?
Ma (mi taki): Masra, hopo da
letti vo joe fesi na wi tapo!
8. Joe ben gi mi wan plisiri
na ini mi hatti, mero leki dem

trawan habi, te dem habi foe-
foe koorn en wien.

9. Mi sa go lidom sibi nang-
ga geruste hatti; bikasi joe wa-
wan, mi Masra, meki mi kan
liebi geruste.

Psalm 5.

*Wan begi, ro Masra moe helpi dem
soema vo hem.*

1. Wan psalm vo David, disi
a ben meki gi da gran singi-
meester, vo pre hem na da wyze
vo Negilot.

2. **Masra**, jere dem woord
vo mi, potti jesi na sani, disi
mi taki!

3. Jere da stem vo da bari
vo mi, mi koning en mi Gado;
bikasi na joe mi sa begi.

4. Na mamantem joe moe jeri
da stem vo mi, mi Masra; na
mamantem mi sa seni mi begi go
na joe, wakti joe (antwoord).

5. Bikasi joe no de wan Gado,
disi habi plisiri nanga ogridoe;
wan soema, disi ogri, joe no
kan verdrage.

6. Dem lauman no sa lan na
joe fesi; joe de wan vyand vo
ala dem, disi doe ogri.

7. Joe sa kili dem leiman;
Masra no kan si dem kiliman en
falsi soema na hai.

8. Ma mi sa go na ini joe
hoso, nanga da toemoesi bigi
gnade vo joe; en na ini da frede
vo joe mi sa anbegi, loekoe na
joe santa temple.

9. Masra, tiri en tjari mi na
ini joe geregtigheid, vo ala mi joe tan?

vyand hede; potti joe pasi reti
na mi fesi!

10. Bikasi waarheit no de na
ini dem mofo; da inisei vo dem
pori vo troe; dem neki de wan
hopo grebi, en nanga dem tongo
dem de falsi.

11. Strafoe dem, mi Gado,
meki dem fadom na ini dem ei-
gen trapoe; poeloe dem na joe
fesi, vo ala da foeloe ogri hede,
disi dem ben doe; bikasi dem de
sori joe tranga hede.

12. Meki ala dem soema pli-
siri, disi potti dem vertrouw na
joe; meki dem pryzee joe teego,
vo di joe de helpi dem; meki
dem toe, disi lobbi joe nem,
moe blyti vo joe!

13. Bikasi joe, mi Masra, sa
blesi dem regtvaardige soema;
nanga gnade joe sa kroon dem,
leki nanga wan skild.

Psalm 6.

Wan kresingi.

1. Wan psalm vo David, disi
a ben meki gi da gran singi-
meester, vo pre hem nanga ske-
minit na da wyze vo Neginot.

2. **Ke Masra!** no strafue mi
na ini da hattibron vo joe, no
fom mi na ini da krasifasi vo
joe!

3. Masra, sari vo mi, bikasi
mi de zwaki; geneze mi, mi
Masra, bikasi ala mi boon kom
skreki.

4. Mi ziel srefi skreki vo troe.
Ma joe, mi Masra, hoe langa
ini joe geregtigheid, vo ala mi joe tan?

5. Kom baka, mi Masra; verloesoe mi ziel; helpi mi vo joe gnade hede!

6. Bikasi na ini dede no wan soema de membre joe; hoesoema sa prye joe na ini grebi?

7. Da djeme meki mi kom weri; heeli neti mi swem na ini mi bedi; mi nati mi slibiplesi nanga da haiwatra, di mi kre.

8. Mi fesi kom verval, en mi kom ouroe vo verdriti; bikasi dem de pina mi na alapee.

9. Komoto na mi, oen alamat, disi de wroko ongeregtigheid; bikasi Masra jeri da stem vo da kre vo mi.

10. Masra jeri da djeme vo mi; en da begi vo mi Masra sa teki.

11. Meki ala mi vyand kisi sjem; meki dem skreki so tee dem drai baka; meki dem kisi sjem wantem wantem!

Psalm 7.

David kre na Masra, en a polli hem vertrouw na hem.

1. Wan kresingi vo David, disi a ben singi gi Masra, vo dem woord vo kus hede, da soema vo Benjamin famili.

2. **Masra**, mi Gado, na joe mi vertrouw: verloesoe poeloe mi na ala dem soema han, disi vervolge mi! helpi mi!

3. No meki dem kisi mi ziel, pliti hem na piesi piesi, leki wan leuw, vo di no wan helpiman de.

4. **Masra**, mi Gado, efi mi ben doe sosani, efi ongeregtigheid de na mi hap;

5. **Ef** mi ben palogri baka gi dem, disi ben liebi nanga mi, sondro dem trobi mi; (tog mi ben verloesoe da soema, disi de mi vyand, sondro mi ben doe hem wansani):

6. Dan meki mi vyand vervolge mi ziel, meki a kisi hem; meki a trapoe mi liebi tee na gron, meki mi respeki go na ini stof! Sela.

7. Hopo, Masra, na ini da hattibron vo joe! Tanapoe, tegen dem kras i vyand vo mi! Holi wakti na mi tapo; tog joe srefi ben gi order, taki, alasani moese waka nanga reti.

8. Dan da vergadering vo dem piple sa rembeto joe (ageen): we, vo dem hede joe moe drai baka, potti joe srefi na hei!

9. **Masra** sa kroetoe dem piple. We, kroetoe mi, mi Masra, so leki mi geregtigheid verdini, en da opregtisasi, disi de na mi ini.

10. Meki da ogridoe vo dem godlooze soema kaba; ma meki dem regtvaardige soema kom moro tranga! Bikasi joe, o regtvaardige Gado, tes i en fili ala soema hatti doro doro.

11. Mi helpi de na Gado, disi de loekoe kibri dem opregti hattu soema.

12. Gado de wan regtvaardige kroetoeman, wan Gado, disi de kras i (dem ogri soema) aladei.

13. Efi soema no wanf keere, dan hem sa srapoe hem hoaroe; a span hem bo kaba; hem de klari.

14. A ben meki fetisani klari nanga dem star, disi joe ben vo hem, vo a kili soema; dem pyl vo hem a sa soetoe na dem soema tapo, disi vervolge hem.

15. Loekoe, da soema de meki hem srefi kom weri nanga ongeregteghied; a habi bele vo ongeluk, ma a sa gebore leisani.

16. A ben dika wan horo, a meki hem dipi; ma hem srefi fadom na ini da horo, disi a ben meki.

17. Da ongeluk, disi hem doe, sa drai kom na hem eigen hede tapo; en da asrantí fasi en doe vo hem sa kom fadom na hem hede tape.

18. Mi sa praze Masra vo hem geregtigheid, en mi sa singi psalm gi da nem vo Masra, disi hei, pesa ala trawan.

Psalm 8.

Vo da koningkondre vo Kristus. Vo hem pijn en vo hem glori.

1. Wan psalm vo David, disi a ben meki gi da gran singimeester, vo pre hem nanga Gtit,

2. Masra, wi Granmasra! ke, fa joe nem bigi na heeli grontapo! joe, di joe ben potti joe glori more hei, leki dem hemel!

3. Joe hopo dem jonge pikien mofo, vo dem praze joe, en dem pikien na bobbi srefi moese singi joe; (so joe doe) vo ala joe vyand hede, vo joe tapo joe vyand mofo, nanga da soema, disi de krasna joe baka.

4. Te mi loekoe joe hemel, da wroko vo joe han, en da moen

nanga dem star, disi joe ben meki:

5. Ke, sani da wan liebisoe ma, disi joe de membre hem so? en da soema pikien, disi joe kom bezoekoe hem?

6. Joe ben meki hem pikinso moro laage, leki dem Engel; en dan joe ben kroon hem nanga glori en bigi nem.

7. Joe ben meki hem granmasra vo ala wroko vo joe han; alasani joe ben teki potti na ondro hem feetoe;

8. Ala skaap nanga kow, nanga dem boesimetoe;

9. Dem fowloe na ondro hemel, en dem fisi na ini zee; alasani, disi de waka dem pasi vo dem bigi zee doro.

10. Masra, wi Granmasra! ke, fa joe nem bigi na heeli grontapo!

Psalm 9.

Wan tangipsalm.

1. Wan psalm vo David, disi a ben meki gi da gran singimeester, vo pre hem nanga Mutter-Labben.

2. Mi sa praze Masra nanga mi heeli hatti; mi sa verteli ala joe wonderwroko.

3. Mi sa blyti en plisiri nanga jee; mi sa singi joe nem, joe, mi Granmasra!

4. Disi joe ben meki dem vyand vo mi drai baka; dem fadom, en dem lasi en pori na joe fesi.

5. Bikasi joe ben meki mi kisi mi reti, joe ben winni mi zaak;

jee ben sidom na joe troon, joe
regtvaardige kroetoe man!

6. Joe ben kiasi dem heiden,
pori dem godlooze soema; joe
kraboe poeloe dem nem teego
atatem.

7. We, joe vyand! da wro-
ko, vo broko en vo pori alasani,
kaba now vo alatem; joe ben
broko en pori dem foto; da ge-
dagtenis vo dem kom lasi nanga
dem makandra.

8. Ma Masra sa tan tee alatem;
hem ben potti hem troon reti, vo
holi kroetoe.

9. Hem sa kroetoe grontapo
nanga geregtigheid, en a sa re-
geere ala soema nanga opregti
fasi.

10. Masra sa de wan kibri-
plesi vo dem mofina soema, wan
kibriplesi alatem, te dem de na
nootoe.

11. Vo da hede dem soema,
disi sabi joe nem, sa potti dem
vertrouw na joe; bikasi joe, mi
Masra, no verlate dem soema,
disi de soekoe joe.

12. We, singi en pryne da
Masra, disi de liebi na Zion!
verteli ala hem wroko gi ala
soema!

13. Bikasi hem de soekoe da
broedoe vo dem, disi trawan ben
kili; a de membre dem; hem no
vergiti da kre vo dem mofina
soema.

14. We, sari vo mi, mi Masra!
loekoe da pinaliebi vo mi, fa
dem vyand vo mi de trobi mi;
tog joe de hopo mi, poeloe mi
na dem poortoe vo dede.

15. Meki mi kan verteli ala
joe gnade na ini dem poortoe
vo da wendje vo Zion; meki mi
plisiri vo da helpi vo joe!

16. Dem heiden soengoe na
ini da horo, disi dem srefi ben
meki; dem foetoe fassi na ini da
trapoe, disi dem ben seti.

17. Masra meki hem srefi be-
kend gi soema, fa hem de kroe-
toe nanga reti; da godlooze soe-
ma de broeja hem srefi na ini da
wroko vo hem eigen han. Sela!

18. Dem godlooze soema moe-
se drai go na hel, ala heiden,
disi vergiti Gado.

19. Bikasi hem no sa vergiti
dem poti soema vo alatem, en
da hoop vo dem mofina soema
no sa de vo soso tee vo alatem.

20. Hopo, Masra! meki lie-
bisoema no kom masra; meki
dem heiden kisi dem vonis na
joe fesi!

21. Masra, meki dem kom
frede! meki dem heiden kom si;
taki, dem de liebisoema soso!
Sela.

Psalm 10.

Wan tra begi ageen.

Ke Masra! vo sani hede joe
tanapoe so farawei? vo sani
hede joe de kibri joe fesi, te mi
de na nootoe?

2. Dem godlooze soema de
meki dem srefi bigi, ala di dem
vervolge dem mofina soema.
Meki dem fadom na ini dem wiki;
disi dem ben prakticeri.

3. Bikasi dem godlooze soe-
ma meki dem srefi bigi, taki;

dem kan doe alasani, disi dem
hatti wani, dem blesi dem bigi-
haisoema, en so dem kosi Masra.

4. Wan godlooze soema holi
hem noso so hei, tee a no ke vo
wan soema; Gado no de na hem
gedagti kweti kweti.

5. Dem pasi vo hem moese
hati alatem; dem kroetoe vo joe
de toemoesi hei vo hem; ala hem
vyand a de jagi gowei nanga
hem asranti mofo.

6. A de taki na ini hem hatti:
Mi ne sa seki nooit; bikasi mi
no sa kom na wan nootoe nooit
wantem.

7. Hem mofo foeloe nanga
floeckoe en falsi en bedriege; na
ondro hem tongo moeiti en ja-
mer de.

8. A sidom wakti na baka-
plasi, en safri a de kili dem on-
noozloe soema; hem hai de na
dem potiwan baka.

9. A lidom wakti safri, teki
wan leuw na ini hem horo; a
de wakti vo kisi dem mofinawan;
en a kisi dem troe, te a hali dem
kom na ini hem netti.

10. A de kroipi en buige hem
srefi, en da poti hiepi moese fa-
dom na ondro dem tranga foetoe
vo hem.

11. A taki na ini hem hatti:
Gado vergiti kaba, a de kibri
hem fesi; hem no sa si dati
nooit.

12. Hopo, Masra Gado! hopo
joe han; no vergiti dem mofina
soema!

13. Vo sani hede da godlooze
soema moese kosi Gado, taki

na ini hem hatti: Joe no sa ke
vo dati.

14. Troe, joe ben si dati;
bikasi joe de loekoe da mofina-
fasi en jamer; na joe han a de;
dem potiwan libi dem srefi abra
na joe; joe de da helpiman vo
dem pikien disi no habi tata.

15. We, broko dem godlooze
soema han, nanga di vo dem
ogri soema; soekoe da ogri fasi
vo dem, tee a no de vo finni
moro!

16. Masra de Koning teego
alatein; dem heiden lasi komota
na hem kondre.

17. Masra, joe ben jeri da
verlange vo dem mofina soema;
dem hatti sabi troe troe, joe de
potti jesi na dati.

18. Joe sa meki dem potiwan
nanga dem, disi no habi tata;
finni dem reti, meki grontapo-
soema no kwinsi trawan moro.

Psalm 11.

Vo da reti vertrouw na Gado.

1. Wan psalm vo David, disi
a ben meki gi da gran singi-
meester.

Mii de potti mi vertrouw na
Masra. Fa oen taki dan na mi
ziel: Flei go tee na tapo dem
bergi vo oenoe, leki wan fowloe.

2. Bikasi loekoe! dem god-
looze soema span dem bo, dem
potti dem pyl na tapo da tetei,
vo soetoe dem vroom soëma
kibrifasi.

3. We, te dem broko dem
fondament so, sani dem regt-
vaardige soema kan doe dan?

4. Masra de na ini hem senta temple, da troon vo Masra de na ini hemel; hem hai de si ala sani, dem boeba vo hem hai de loekoe ala soema doro doro.

5. Masra sabi dem regtvaar dige soema doro doro; ma dem godlooze soema nanga dem, disi lobhi vo pina trawan, hem ziel no kan verdrage.

6. Hem sa meki, bliksemteei en faja en zwafel sadom na dem godlooze soema tapo, leki areen; en wan skreki onweri sa de dem porsi na ini dem beker.

7. Bikasi Masra de regtvaardig, en a Jobbi geregugheid hem fesi, de loekoe na dem opregti soema.

Psalm 12.

David begi ro da pikin hipt, mekt dem falsi soema no kom masra.

1. Wan psalm vo David, disi a ben meki gi da gran singimeester, vo pre nanga skemijit.

2. Helpi, Masra! Bikasi dem santa soema kom mankeri, en dem hribisema kom weniki na mindri ala dem tra soema.

3. Dem tie taki onnodikiesani, wan nanga trawan; nanga glati mofo en nanga doblo hattu dem de taki.

4. Masra moe kobi poeloe ala glati mofo, nanga dem tongo, disi de meki bigi taki;

5. Disi taki: Wi tongo moese de masra; wi mofo de vo wi srefi, hoesoema de wi Masra?

6. We, di dem mosinawan de na ondro kwinsai, en di dem

poliwan da djeme, up da hodo mi sa hopo, so Masra taki; mi sa helpi kibri da soema, disi dem trawan de kosi en kras!

7. Dem woord vo Masra de zuiyer, leki silver, disi dem ben meki zuiver na jni wan isri smel, tiketel, en disi dem ben smelti sebentron.

8. Joe, mi Masra, sa kibri dem; joe sa loekoe en kibri dem teego, meki da speli soema dia no kan trobi dem.

9. Bikasi dem godlooze, soema sa waka panja na alasei, efi dem moro slegli soema moese kom grammasma.

Psalm 13.

Watsoart begt.

1. Wan psalm ve David, disi a ben meki gi da gran singimeester.

2. Masra! hoe langa joe sa vergiti mi so krin krim? Hoe langa joe sa kibri joe fesi gi mi?

3. Hoe langa mi moe zorges na ini mi ziel? hoe langa mi hatti moese benauwtoe ala dei? Hoe langa mi vyand sa meki hem srefi bigi ha mi tapo?

4. Loekoe tog, en jeri mi, Masra, mi Gado? Holi mi hai krin, vo mi no go slibi wan dedeslibi,

5. Meki mi vyand no moe jaiki, hem winni mi; en dem, disi trobi mi, no mee habi da plisiri, vo si mi sadom!

6. Ma mi potti vertrouwna joe gnade; mi hatti sa plisiri vanda helpi vo joe. Mi sa singi Masra vo da boen, disi a ben doe mi.

Psalm 14.*Da porifasi vo kondre.*

1. Wan psalm vo David, disi a ben meki gi da gran singimeester.

Dem lauman taki na ini dem hattit: No wan Gado de. Dem no waarti noti, da heeli fasi vo dem de wan fistesani, no *wan de*, disi doe boen.

2. Masra na hemel ben loekoe na ondro na dem liebissoema, vo si, efi *wan* soema de, disi habi verstand, en disi soekoe Gado.

3. Ma dem alamat verdwale, dem alamat pori en tingi; no *wan de*, disi doe boen, no *wan*.

4. We, no *wan* vo ala dem soema, disi de wroko ongeregtingheid, sabi wansani dan? dem, disi de njam mi piple, leki dem njam brede? ma Masra dem no de kali.

5. Vo dati dem habi bigi frede; bikasi Gado de nanga dem famili vo dem regtvaardige soema.

6. Oenoe de spotoe da troostoe vo dem mofina soema; bikasi dem potti dem vertrouw na Gado.

7. Ke, meki da helpi vo Zion kom na Israel tapo! meki Masra poeloe hem piple na doengroe-hoso, tjari dem kom baka! Dan Jakob sa blyti, en Israel sa plisiri.

Psalm 15.*Da fasi vo dem brivisoema.*

1. Wan psalm vo David.

Masra, hoesoema sa tan na ini joe santa hoso? hoesoema sa liebi na tapo joe santa bergi?

2. Da soema, disi de waka opregti, en disi de wroko regtigheid, en disi taki-waarheit nanga hem heeli hattit;

3. Disi no gongosa soema, lei nanga hem tongo, en disi no doe trawan ogri, en disi no kosi trawan;

4. Da soema, disi veragte dem gemeene soema, en disi respeki dem, disi frede Gado; da soema, disi de holi hem sweri, alwasai a doe hem srefi ogri nanga dati;

5. Da soema, disi no teki toemoesi bigi intres vo hem monni, bedriege trawan, en disi no teki presenti, doe dem onnoozloe soema kroekoetoe. Wan soema, disi doe ala demsani dia, hem no sa seki nooitit.

Psalm 16.*Da porsie vo dem Santawan. Da pina en opstaan vo Kristus.*

1. Wan goutoe kleinod vo David.

Kibri mi, mi Gado! bikasi na joe mi potti mi vertrouw.

2. (Ke, mi ziel,) joe ben taki na Masra: Joe de ui Masra; mi no habi wan geluk, boiti na joe.

3. Nanga dem Santawan, disi de na grontapo, en nanga dem gloriwan, nanga *dem* wawan mi habi mi reti plisiri,

4. Ma dem trawan, disi de feti na wan tra Gado baka, sa kisi moro moro verdriti. Mi no sa offer da broedoe-dringsoffer vo dem; mi no sa teki dem nem toe na mi mofo.

5. Masra de da porsi vo mi vò joe mofo kibri mi vo da kili-
erfenis en vo mi beker. Joe de man pasi.
holi kibri mi porsi.

6. Da lot fadom toemoesi switi
gî mi; mi kisi wan mooi erfenis.

7. Mi sa praze Masra, disi
ben rai mi; na neti srefi mi hatt
de membre mi dati.

8. Mi habi Masra alatem na
mi fesi; bikasi hem de na mi reti
han, vo da hede mi no sa seki.

9. Vo dati mi hatti plisiri, en
mi glori de blyti; mi skin srefi
sa ruste nanga hoop.

10. Bikasi joe no sa libi mi
ziel na ini dedekondre, en joe
no sa gi pasi, vo da Santawan
vo joe go verrotoe.

11. Joe sa meki mi sabi da
pasi vo liebi; foeloe en bigi pli-
siri de na joe fesi, en switti liebi
de na joe reti han alatem.

Psalm 17.

*Wan begi, vo Gado moe gi wi krin
leri alatem en wan santa liebi.*

1. Wan begi vo David.

Masra, jere da geregtingheid;
potti jesi na da kre vo mi en teki
da begi vo mi, disi no komopo
na ini wan falsi mofo!

2. Meki mi zaak go na joe
fesi, vo mi kisi reti; meki joe
hai srefi si, sani de fiti!

3. Joe ben ondersoekoe mi
hatti; na neti srefi joe ben kom
loekoe mi, en joe tes i mi doro
doro, ma joe no finni noti. Da-
sani, disi de na mi gedagti, mi
mofo no sa pasa.

4. Mi no loekoe na tra soema porsi na disi liebi; en disi joe
wroko; ma mi meki da woord de soeloe dem bele nanga joe

vò joe mofo kibri mi vo da kili-
erfenis en vo mi beker. Joe de man pasi.

5. Heli mi, vo mi waka joe
pasi alatem, meki mi foetoe no
glati, fadom!

6. Da joe mi kali, vo joe jeri
mi, mi Gado! drai joe jesi gi
mi; jere, san mi taki!

7. Meki da verwondroe lobbi-
fasi vo joe kom na krin, joe,
di de verloesoe dem, disi potti
dem vertrouw na joe; joe poe-
loe dem na dem soema han, disi
hopo vo feti nanga joe reti han!

8. Kibri mi leki da apia vo
joe hai; kibri mi na da kibriplesi-
na ondro joc flei!

9. Meki dem godlooze soema
no si mi, disi wani pori mi, en
dem vyand vo mi, disi de rontoe
mi, vo kili mi.

10. Dem sloto dem srefi na
ini dem eigen fatoe; nanga dem
mofo dem de taki prodo.

11. Alwasi hoepoe wi de wa-
ka, dem de rontoe wi; dem hai
de na wi tapo, ala di dem bendi,
loekoe na gron.

12. Dem de leki wan leuw,
disi de gridi vo hem njanjam;
en leki wan jonge leuw, disi si-
dom wakti na ini hem horo.

13. Hopo, Masra! dwingi
hem na ondro, en hiti hem na
gron; teki joe houroe, bevry
mi ziel, poeloe mi na dem god-
looze soema han!

14. Masra, teki joe han,
poeloe mi na dem soema, na
dem kondresoema; disi habi dem

damgra goedoe ; diem pikien hele foeloe, en dasani, disi dem libi abra, dati dem libi gi dem pikien ageen.

15. Ma mi sa loekoe joe fesi na ini gerechtigheid; en mi sa habi nofo, te mi sa wicki, geersi joe.

Psalm 18.

Singi ro tangi ro da gran boen vo Gado.

1. Wan psalm vo David, da knegti vo Masra, disi a ben meki vo da gran singimeester; a ben taki dem woord vo da singi gi Masra, datem di Masra ben poeloe hem na ala hem vyand han en na han vo Saul, a taki:

2. **Mi** sa lobbi joe vo troe, Masra; mi kragti!

3. Masra de mi klipstoon, en mi fortres, en mi verloesoeman; mi Gado en mi kragti; na hem mi potti mi vertrouw; mi skild en mi tiki, disi de helpi mi, en mi kibriplesi.

4. Mi sa kali Masra, hem de waarti, vo mi pruze hem; dan mi sa komopo na ondro dem vyand vo mi.

5. Bikasi dem boeje vo dede ben tai mi alapee, en dem floedoe vo Belial ben skreki mi.

6. Dem boeje vo hel ben ron toe mi, en dem tetei vo dede ben kisi mi.

7. Di mi ben de na benauw toe, mi ben kali Masra, mi kre na mi Gado; en hem ben jeri mi stem tee na ini hem temple, en da kre vo mi kom na hem fesi, tee na hem fesi.

8. Grem kom seki en liefi, di hem hatti ben brom; dem foetoe vo dem bergi srefi ben bewegi en seki.

9. Smoko komopo na ini hem noso, en wan faja, disi njam alasani, komopo na ini hem mo fo; krofaja srefi kom letti nanga dati.

10. A ben bendi hemel, en a saka kom na ondro; doengroe ben de na ondro hem foetoe.

11. A sidom na wan Kerub tapo, a de flei; troe, a ben flei hesi na tapo dem flei vo winti.

12. A ben kibri hem srefi na ini doengroe; hem tenti, disi bento toe hem, ben de blaka watra en blaka wolkoe vo hemel.

13. Da skyn vo hem fesi jagi dem wolkoe vo hem panja nanga hagel en bliksem.

14. Masra srefi ben dondro na ini hemel, en da moro hei Gado meki hem stem waka nanga hagel en liebi krofaja.

15. A soetoe dem pyl vo hem go panja alapee; a meki da dondrofaja koti moro moro, meki dem skreki.

16. Da kraso vo joe, mi Masra, en di joe noso blo joe winti, dati meki dem dipi watrahoro kom hopo, meki soema ken si dem fondament vo grontapo.

17. Hem seni teki mi kom tee na tapo; a hali mi komopo na ini bigi watra.

18. A verloesoe poeloe mi na dem tranga vyand vo mi, en ne dem, disi no lobbi mi; bikasi dem ben merom mi.

19. Dem ben winni mi datem,
di mi ben habi ongeluk; ma
Masra ben potti han gi mi.

20. Hem srefi hali mi komo-
po, a tjari potti mi na wan ruim-
plesi; bikasi hem ben habi pli-
siri nanga mi.

21. Masra doe mi boen vo mi
gerechtigheid hede; a pai mi so
leki dem krin han vo mi verdini.

22. Bikasi mi ben holi dem
pasi vo Masra; mi no ben de so
ogri, vo mi kibi mi Gado.

23. Bikasi ala hem wet de na
mi fesi, en mi no teki dem ge-
bod vo hem, trowei.

24. Ma mi ben de opregti na
hem fesi, en mi ben kibri mi
srefi vo mi ongerechtigheid.

25. Vo da hede Masra ben pai
mi, so leki mi gerechtigheid ver-
dini, en so leki dem han vo mi
ben krin na hem hai.

26. Na wan boenhatti soema
joe de sori joe srefi, fa joe ha
boenhatti; en na wan opregti
soema joe de sori joe srefi
opregti.

27. Na wan krin soema joe
de sori joe srefi krin; en na wan
verkeerti soema joe de sori joe
srefi verkeerti.

28. Bikasi joe de helpi dem
mofina soema; ma dem hei hai
joe de saka.

29. Bikasi joe de letti mi lam-
poe; Masra, mi Gado, meki da
doengroe vo mi tron letti.

30. Bikasi nanga joe mi de
ron, doro na ini wan heeli pa-
troeli; en nanga mi Gado mi kan
djompo na abra wan muur.

31. Da pasi vo Gado de reti
doro doro, en da woord vo
Masra de krin doro doro. Hem
de wan skild vo ala dem, disi
potti vertrouw na hem.

32. Bikasi hoesoema de Gado,
boiti Masra? en hedesoema de
wan klipstoon, boiti wi Gado?

33. Gado de da soema, disi
de gi mi kragti; hem ben meki
da pasi vo mi kom reti.

34. Hem de meki mi foetoe
kom leki diafoetoe; hem srefi de
potti mi na dem hei plesi vo mi

35. Hem de leri mi han, yo
feti so tee wan isri bo broko na
ini mi han.

36. Joe ben gi mi da skild
toe, da bigi helpi vo joe; en joe
reti han ben gi mi tranga, en da
safrihattifasi vo joe ben meki mi
kom bigi.

37. Joe ben meki pasi na mi
ondro, vo mi kan potti mi foetoe,
meki dem boon vo mi foetoe no seki.

38. Mi ben feti na mi vyand
baka, en mi ben kisi dem; en
mi no ben drai baka, bifo mi
ben kili dem.

39. Mi ben soetoe dem doro,
tee dem no kan hopo baka; dem
fadom na ondro mi foetoe.

40. Bikasi joe ben gi mi da
kragti, vo mi kan feti; joe ben
meki dem soema boigi na mi on-
dro, disi ben tanapoe tegen mi.

41. Joe ben gi mi dem neki
vo mi vyand, vo mi port dem,
disi uo lobbi mi.

42. Dem ben bari, ma no
wan verloesoeman ben de; na

Masra (dem, kre), ma hem no
piki dem.

43. Dan mi masi, en panja
dem, leki winti de panja da stof;
mi poeloe dem na pasi, leki
deti vo strati.

44. Joe ben verloesoe poeloe
mi na ini dem feti, disi dem pi-
ple ben feti makandra; joe ben
potti mi vo hedeman na dem hei-
den tapo; wan piple, disi mi no
ben sabi, kom dini mi.

45. So hesi dem jesi jeri vo
mi, dem gehoorzam mi; vreem-
de soema srefi kom onderdani-
ki mi.

46. Dem vreemde soema kom
dre tee dem fadom; en nnnga
befi dem komopo na ini dem bigi
hoso.

47. Masra de liebi! Blesi vo
da klipstoon vo mi! Grantangi
vo da Gado, disi de helpi mi!

48. Da Gado, disi de gi mi
satisfaksi, en disi de dwingi dem
piple na mi ondro;

49. En disi verloesoe poeloe
mi na dem vyand vo mi! Troe,
joe de hopo mi, potti mi na dem
soema tapo, disi hopo tegen mi;
joe verloesoe poeloe mi na da
tranga en kiasi soema.

50. Vo da hede mi sa taki joe
tangi, mi **Masra**, na mindri dem
heiden; en mi sa singi en pryz
joe nem;

51. Disi de helpi hem koning
wan bigi helpi; en disi doe fo-
loë boen na da soema, disi a ben
zalve, ha David, en na hem
siri tee alatem.

Psalm 19.

*Dem kreatur srefi de sori da glori vo
Gado. Da woord vo Gado. David
de begi vo gnade.*

1. Wan psalm vo David, disi
a ben meki gi da gran singi-
meester.

2. **Dem** hemel verteli da glo-
ri vo Gado, en da bigi hemel-
tenti de sori wi da wroko vo
hem han.

3. Da *wan* dei taki dati gi da
tra dei, en *wan* neti meki da
tra neti kom sabi.

4. No wan taki de, en no wan
tongo de, dapee da stem vo dem
no de vo jeri.

5. Da slaglyn vo dem go doro
heeli grontapo, en dem woord
vo dem kisi tee na dem moro
farawei hoekos vo grontapo;
we, na dem mindri a ben hopo
potti wan tenti gi zon.

6. En da zon de leki wan
bruidigom, disi komopo na ini
hem kamera; en a vrooliki leki
wan tranga soema, disi wani ron
wan pasi (, kisi wan marki).

7. Na wan sei vo hemel a ho-
po, a ron go tee na da tra sei vo
hem; en no wansani ken kibri
vo da faja vo hem.

8. Da wet vo **Masra** de reti
doro doro, a bekeere soema
ziel; da getuigenis vo **Masra** de
troe, a de meki dem lachman
tron koniman.

9. Dem gebod vo **Masra** de
refi, dem meki soema haté pli-
siri; dem gebod vo **Masra** de
krin, dem hopo soema haté
haté.

10. Da frede vo Masra de krin, en a tan tee alatem. Ala kroetoe vo Masra de waarheit, dem alamat de regtvaardig.

11. Dem de moro waartli en diri leki goutoe, leki foeloe fini goutoe; dem de switi, moro leki honi en lika.

12. Dem de leri en waarskouwe joe foetoebói toe; en da soema, disi holi dem, sa kisi wan bigi paiman.

13. Hoesoema kan sabi ala hem fontoe? We, krin mi, en poeloe dem fouloe, disi mi no sabi!

14. Kibri joe foetoebói toe, vo da bigimembre fasi no kom masra na mi tapo! Dan mi sa de opregti, en mi no sa sabi vo bigi ogridoe.

15. Meki dem woord vo mi mofo en da prakticeri vo mihatti moese de so na joe fesi, vo joe kan teki dem, joe, mi Masra, mi Kragti, en mi verloesoeman!

Psalm 20.

Wan begi vo dem granoema.

1. Wan psalm vo David, disi a ben meki gi da gran singimeester.

2. Masra moe jeri joe te joe de na nootoe! Da nem vo da Gado vo Jakob moe helpi joe!

3. Hem na hem santaplesi foeloe boen blesi; joe poitti wan moe seni wan helpi kom gi joe; tee vo Zion hem moe asisteri joe!

4. A moe membre ala joe rijjamoffer, en da bronoffer foeloe dei (joe gi hem) teego vo joe a moe teki. Sela.

5. Al moe gi joe, sani disi joe hatti hangri, en a moe meki ala joe prakticeri go doro.

6. Wi sa plisiri vo da helpi vo joe, en na nem vo wi Gado wi sa hopo dem flagra vo wi. Masra moe doe alasani, dist joe begi!

7. Now mi sabi, Masra de helpi da soema, disi hem ben zalve; a sa jeri hem tee na ini hem santa hemel; da reti han vo hem habi kragti vo helpi.

8. Som soema potti dem vertrouw na dem wagi, trawan na dem hasi; ma wi de membre na da nem vo Masra, wi Gado.

9. Dem bendi krom tee dem fadom; ma wi hopo tanapoë reti.

10. Helpi, Masra! meki koning jeri wi, te wi kali hem!

Psalm 21.

Kristus winni dem vyand vo hem.

1. Wan psalm vo David, disi a ben meki gi da gran singimeester.

2. Ke Masra! da koming plisiri vo da kragti vo joe; a blyti vo troe vo da helpi vo joe.

3. Joe ben gi hem, sani hem hatti wensi; en joe no ben weigre hem, sani hem mofo ben begi. Sela.

4. Bikasi joe blesi hem nanga foeloe boen blesi; joe poitti wan fini goutoe kroon na hem heide tapo.

5. A ben begi joe vo hem, en joe ben gi hem dati; foeloe foeloe dei (joe gi hem) teego alatem.

6. Da helpi vo joe meki a habi so farawei, vo helpi mi; en fa bigl glori; majesteiti en glori joe no jeri dem woord, disi mi ben potti na hem tapo.

7. Bikasi joe de meki hem de wan blesi teego; joe meki a habi toemoesi plisiri na joe fesi.

8. Bikasi da koning potti hem vertrouw na Masra; en nanga da boenhatti vo da moro hei Gado a no sa seki.

9. Joe han sa finni ala joe vyand; joe reti han sa finni dem, disi no lobbi joe.

10. Joe sa meki dem tron leki wan fajaoven, te joe poeloe hai gi dem; Masra sa swali dem na ini da hattibron vo hem, en da faja sa njam dem.

11. Da vroektoe vo dem joe sa kili, poeloe na grontapo; en da siri vo dem (joe sa poeloe) na soema mindri.

12. Bikasi dem ben membre vo doe joe ogri; dem ben meki barki vo doe sani, disi dem no man vo doe.

13. Vo da hede joe sa meki dem drai baka, te joe sa meki dem pyl vo joe klari, holi na dem fesi tapo.

14. Masra, hopo joe srefi nanga joe tranga; dan wi sa singi en pryne joe kragti!

Psalm 22.

Va da pina vo Kriesus en vo hem glori.

1. Wan psalm vo David, disi a ben meki gi da gran singimeester, vo pre nanga Ajelet Sjahar. Mi Gado, mi Gado, san hede joe libi mi so? Fa joe de man de.

3. Ke mi Gado, na dei mi de kali joe, ma joe no piki; so srefi na neti mi no tan tiri toe.

4. Ma joe de santa, joe, di de liebi na mindri dem lofsingi vo Israel.

5. Na joe dem tata vo wi ben potti dem vertrouw; dem ben vertrouw joe, en joe ben helpi dem.

6. Na joe dem ben kre, en dem ben finni helpi; na joe dem ben vertrouw, en joe no ben gi dem sjem.

7. Ma mi de wan worm, mi no de wan soema; ala soema spotoe mi, en heeli kondre veragte mi.

8. Ala soema, disi si mi, lafoe en spotoe mi; dem hopo dem mofo, seki dem hede, (, dem taki):

9. A ben potti ala hem vertrouw na Masra; we, meki a helpi hem, verloesoe hem, efi a lobbi hem!

10. Tog joe ben poeloe mi na mi mama bele; joe ben meki mi potti mi vertrouw na joe, di mi ben de na mi mama bobijete.

11. Na joe lapo dem ben hiji mi sinsi mi gebore; joe de mi Gado, sinsi mi komopo na mi mama bele.

12. We, no tan farawei vo mi; bikasi benauwtroe de klosi bei; bikasi dia no wan helpi hebe.

13. Foeloe bul kom rontoe mi; tranga boesikow vo Basan romboeo mi.

14. Dem hopo dem mofo, loekoe mi, leki wan karsi leuw, disi de barj.

15. Mi de leki watra, disi na ini da bigi gemeente; mi sa dem trowei, en ala mi boon loesoe en platie; mi batti de leki wassi, a smelti na ini mi bele.

16. Ala mi tranga kom dre, leki wan piesi breko patoe; mi tongo fassi na ini mi mofo; en joe potti mi na ini da stof vo dede.

17. Bikasi dagoe kom rontoe mi, en da hiepi vo dem ogri soema romboeo mi; dem ben booro mi han en mi foetoe doro.

18. Ma kan teli ala mi boon; ma dem de si dasani, dem loekoe na mi tapo.

19. Dem platie mi klosi, dem na dem makandra, en vo mi djakti dem hiti lot.

20. Ma joe, mi Masra, ne tan farawei! joe, mi kragt, helpi mi hesi!

21. Kibri mi ziel vo da houroe; poeloe da verlate ziel vo mi na ondro da dwingi vo dem dagoe!

22. Helpi mi, poeloe mi na mi da leuw mofo; kibri mi vo dem boestmeti toeoe!

23. Dan mi sa hopo joe nem, taki gi dem brara ve mi; en na ini da gemeente mi sa praze joe.

24. Praze Masra! eenoe, disi de frede hem; ala siri vo Jakob moesgi hem glori; en ala siri vo Israel moe respekt hem.

25. Bikastecno aben veragle en spesoe dan moftafasi vo da modina soemay a no ben kibri hem fesi gi heim jamaadi a ben kre na hem, a berjeri no oget.

26. We, joe mi wan praze na ini da bigi gemeente; mi sa doe ala mi pramisi na fesi vo dem soemai, disi frede hem.

27. Dem safrihatti soema sa njam tee dem habi nefo; en dem, disi soekoe Masra, sa praze hem; oen hattisa liebi teego.

28. Ala hoekoe vo grontape sa membre Masra, bekeere kom na hem; en ala spel vo dem heiden sa anbegi na joe fesi.

29. Bikast da koninkondre de vo Masra, en hem de granman na mindri vo dem helden.

30. Ala dem, disi fatoo na grontape, sa njam en anbegi, ala dem, disi saka toe na instof, sa boekoedom na hem fesi; so sref da soemai toe, disi no kan hol hem ziel na liebi.

31. A sa habi wan siri, disi dini hem; dem sa taki tori vo Masra toe na pikien pikien.

32. Dem sa kom, preki da gerechtigheid vo hem gi wan people, disi sa kom gebore jete; dem sa taki, so hem bent doet.

Psalm 23.

Kristus de da boen herder ro wi

1. Wan psalm vo David.

Masra da mi herder! en mokeri mi sa mankeri mi.

2. Hem meki mi lidomine dem groen sabana; en a tjaran mi safre go na dem tiri wata.

3. Hem de droestee mi ziel; a de tjari potti mi na da pasi vo toe! genegteghid; ve hem nem hede.

4. Alwas mi de wijska na da laage en doengros dede plesi, tog mi no frede wan ogri; bikasi joe de nanga mi; joe tiki en joe staf de troostee mi.

5. Joe deke tafra gi mi na fesi vo dem vyand vo mi; joe de salve mi hede nanga oli; mi beker foeloe tee a pasa abra.

6. Troe, joe sa doe mi boen, en joe sa sari mi ala mi liebitem, en mi sa tan liebi na ini da hoso vo Masra tee vo alaten.

Psalm 24.

Vo Kristus, da koning vo glori.

1. Wan psalm vo David.

Grontapo de vo Masra, nanga dasani; disi de dapee; heeli grontapo nanga dem; disi de liebi dapee.

2. Bikasi hem ben potti dem stoonfoetoe vo grontapo na tape dem zee; en na tape dem riba a, potti hem sidem.

3. Hoesoema sa klim go na tape da bergi vo Masra? En hoesoema sa tanapee na hem sinta plesi?

4. De soema, disi habi kris han en wan zuiver hatt; disi no hopo hem ziel, lobbi dem lausani, en disi no sweri falsi.

5. Hem sa kisi da blesi vo Masra, en geregtigheid vo da Gado, disi de helpi hem.

6. Dat he de da spelt soema, disi de soekoe joo fesi. Sela.

7. Hopo den hede, oen poortoe! Hopo oen srefi, oen dorongron tapo, meki da koning vo glori go na ini!

8. Hoesoema de da koning vo glori? Dati da Masra, disi habi tranga en magti; da Masra, disi habi magti vo feti.

9. Hopo een hede, oen poortoe! Hopo oen srefi, oen dorongron tapo, meki da koning vo glori go na ini!

10. Hoesoema de da koning vo glori? Dati da Masra Zebao; hem de da koning vo glori. Sela.

Psalm 25.

Da reti bangri na Gado.

1. Wan psalm vo David.

Hi hopo mi ziel tee na joo, mi Masra, mi de potte mi vertrouw. Ne meki mi kom na sjem, no meki dem vyand vo mi plisiri en djompo vo mi hede!

2. Na joo, mi Gado, mi de potte mi vertrouw. Ne meki mi kom na sjem, no meki dem vyand vo mi plisiri en djompo vo mi hede!

3. Ala dem, disi de wakti joo helpi, no sa kom na sjem; ma dem moess kom na sjem, disi doe falsiani sondro oorzaak.

4. Masra, sori mi dem pasi vo joo, leri mi dem foetoepasi vo joo!

5. Tint na nangai joo waarheit en leri mi; bikasi joo de da Gado, disi de helpi mi; joo mi de wakti da heeli deli.

6. Masra, membre joo gaadei en joo boenhalti, disi ben de sinsi alaten.

7. No membre dem sondoe mi jonge jar en di mi ben paser

joe mofo; ma membre mi nanga
joe gnade, vo joe boenhatti he-
de, mi Masra!

8. Masra de been en opregti;
vo da hede hem sa sori dem zon-
daar da reti pasi.

9. A sa tiri dem safri soema
reti; troe, dem safri soema a sa
teri hem pasi.

10. Ala pasi vo Masra de gna-
de en waarheit vo dem soema,
disi de holi kibri hem verbond
nanga dem getuigenis vo hem.

11. Vo joe nem hede, mi Mas-
ra, gi mi pardon vo mi ogridoe;
bikasi mi doe foeloe troe!

12. Efi wan soema de, disi
frede Masra, da soema hem sa
sori da pasi, disi a moe teki.

13. Da soema ziel sa liebi
nanga ruste, en dem pikien vo
hem sa habi grontapo leki dem
erfenis.

14. Da dangra (familiari) fasi
vo Masra de nanga dem soema,
disi frede hem; en a meki dem
kom sabi da verbond vo hem.

15. Mi hai de alatem na Masra
tapo; bikasi hem sa poeloe mi
foetoe na ini da netti.

16. Drai loekoe mi, ea sari
vo mi; bikasi mi de so mi wa-
wan, en so mosina.

17. Mi hatti de na bigi be-
nauwtoe; we, poeloe mi na ini
mi nootoel!

18. Loekoe da jammer en da
mosinfasasi vo mi, en pardon mi
vo ala mi zondoe!

19. Loekoe, fa dem vyand vo
mi de so foeloe, en dem habi toe-
moesi ogrihatti vo mi, pasamarki.

20. Mikewab ziel en helpi mi!
No meki mi kom na sjem; bikasi
na joe mi potti mi vertrouw.

21. Opregti fasi en betrouw-
fasi moese helpi mi; bikasi joe
mi de wakti.

22. Mi Gado! verloesoe poe-
loe Israel na ala hem benauwtoel

Psalm 26.

Dem opregti soema.

1. Wan psalm vo David.

Kroetoe mi, mi Masra; bi-
kasi mi de waka opregti. Mi ben
potti mi vertrouw na Maart; vo
da hede mi no sa fadom.

2. Ondersoekoe en tes i mi, mi
Masra; fili mi ziel en mi hatt!

3. Bikasi da boenhatti vo joe
de na mi hai; en mi ben waka
na ini joe waarheit.

4. Mi no sidom nanga dem
spoloe seema; en nanga falsi
soema mi no habi gemeenskap.

5. Mi no kan si da gezelskap
vo dem egri seema, en mi no at
go sidom nanga dem godlooze
soema.

6. Mi de wasi mi han, meki
mi kran; mi de holi mi sref nang-
ga joe alter, mi Masra!

7. Vo mi meki dem jerida
eten vo da lossingi, en vo mi
verteli ala joe wonderwreko.

8. Masra, mi lobbi da plesi,
dapee joe hose de, en da plesi,
dapee joe glori de liebit mi na

9. No teki poeloe mi ziel man-
ga dem zondaar makandra; no
teki poeloe mi liebi nanga dem
soema makandra, disi de soekoe
tra soema broedoe!

10. Dem han de wrölo otge-luk, en dem meki soema foeloe dem reti han nanga presenti.

11. Ma mi de waka nanga mi opregtfasi. We, helpi mi, en sari vo mi!

12. Mi foetoe tanapoe na wan reli pasi; we, mi sa pryzze Masra na dem vergadering.

Psalm 27.

David habi hem troostoe en plisir nanga hem Masra wawan.

1. Wan psalm vo David.

Masra de mi lampoe en mi helpi; we, hoesoema mi sa frede? Masra de de kragti vo mi liebi; hoesoema sa meki mi skreki?

2. Di dem ogri soemt, dem fetiman en vyand vo mi, kom na mi tapo, vo njem mi skin, dem srefi naki dem foetoe, fadom.

3. Alwasi wan heeli hipi kom rentoe mi, tog mi hatti no sa frede. Alwasi wan heeli feti hopo kom na mi tapo, tog na joe mi potti mi vertrouw.

4. Wansani mi ben begi Masra, dati mi de soekoe: vo mi moe tan liebi na ini da hoso vo Masra mi heeli liebitem, vo mi foekoe da switifasi vo Masra, onderfoekoe (dati) na ini hem temple.

5. Bikasi te wan ogri tem kom, dan hem de kibri mi safri na ini hem tenti; a de hopo mi, potti mi na wan klipstoon tapo.

6. Leki mi de srefi, mi hede sa hopo na tapo dem vyand vo mi, disi romboto mi; en mi sa offer tangioffer na ini hem tenti;

mi sa singi utroe, mi sa singi en pryzze Masra.

7. Masra! jere mi stem, te mi kali joe; sari vo mi en piki mi!

8. Di joe ben taki: Soekoe mi fesi; vo da hede mi hatti taki gi joe: Joe fesi mi de soekoe, mi Masra!

9. No kibri joe fesi gi mi; no jagi joe knegti na ini da hattibron vo joe; joe ben de da helpi vo mi; we, no libi mi, no vergiti mi, mi Gado, mi Helpiman!

10. Bikasi mi tata en mi mama ben libi mi; ma Masra sa teki mi.

11. Masra, leri mi joe pasi, en tiri tjeri mi na da reti pasi, vo ala mi vyand hede!

12. No libi mi abra na dem vyand vo mi, meki dem doe nanga rai, sani dem wani; bikasi falsi getuige hopo, klage mi, nanga soema, disi poeloe asranti taki na dem mofo.

13. Efi mi no ben hoopoe, taki, mi sa si da boen vo Masra na da kondre vo dem liebiwan, dasani ben sa mero mi.

14. Wakti Masra, holi brili! dan hem sa meki joe no lesi hatti; we, wakti Masra!

Psalm 28.

Masra de jeri soema.

1. Wan psalm vo David.

Na joe mi de kre, Masra, mi klipstoon; no tape joe jesig mi; bikasi efi joe no piki mi, dan mi kom geersi dem soekoe, disi de seka go na ini da hona.

2. Jere da stan wi da djeme vo mi, te mi kre na joe, te mi hopo mi han, loekoe na joe sancta plesi; dapee joe de taki!

3. No sleepi mi gowei nanga dem godlooze soema makandra, en nanga dem, disi de wroko ongerigkeitheid, disi de taki switi nanga tra soema, ma ogrisani de na ini dem hatti.

4. Gi dem, so leki da doe vo dem verdini, en so leki a fiti da ogni fasi en doe vo dem! gi dem, so leki da wroko vo dem han de! pa! dem alasani, disi dem verdini!

5. Bikasi dem ne keve da sani, disi Masra doe; dem ne loekoe na dem wroko vo hem han, vo da hede hem sa broko en pori dem, a no sa bouw dem.

6. Grantangi na Masra, bikasi a ben jeri da stem vo da djeme we mi!

7. Masra de mi tranga en mi skild; na hem mi hatti ben potti vertrouw, en mi finni helpi; va da hede mi hatti djempo vo plisiri, en mi sa pruze hem nanga mi singi.

8. Masra de da tranga vo dem (soema vo hem); hem de da kragti, disi de helpi da soema, disi hem ben zalve.

9. We, helpi joe piple, en blessejoe en senis; potti hai na dem, en hopo dem tee vo alatem!

Psalm 29.
Dem seben dondro.

1. Wan psalm, vo David.

Den gransoemalijeri kom,

ijaciglori en ibangakomagi Masra

2. Tjari glori kom gi da nem vo Masra; anbegi Masra panga wan santa matfasi!

3. Da stem vo Masra de na tapo dem watra; da Gado vo ala glori de dondro; Masra de na tapo dem bigi watra.

4. Da stem vo Masra de waka tranga; da stem vo Masra de waka nanga glori.

5. Da stem vo Masra de broko dem cedroe; troe, Masra de broko dem cedroe vo Libanon.

6. A meki dem djompo leki wan pikin kow; Libanon en Siron leki wan jonge boesi kow.

7. Da stem vo Masra de kopi leki fajefiam.

8. Da stem vo Masra meki da woestein befi; da stem vo Masra meki da woestein vo Kedes befi.

9. Da stem vo Masra helpi dem dia vo meki, en a meki ale

hem temple ala soema de gi hem glori.

10. Masra sidom na tapo da watrafloedoe; troe, Masra de sidom leki da koning vo teego.

11. Masra sa gi hem piple tranga; Masra sa blesi hem piple nanga vreede.

Psalm 30.
Wan tangipsalm vo da helpi disi Masra ben helpi hem.

1. Wan psalm, disi dem ben singgi, di dem ben wye da hoso vo David.

2. Mi sa pruze, joe, Masra; bikasi joe ben hopo mi; joe meki

den vyandt vol mi ne niet plisiri na mi tapo.

3. Masra, mi Gado; mi ben kre na joe, en joe ben genéze mi.

4. Masra, joe ben tjarí mi ziel komopo na ini grebi; joe ben holi mi na liebi, meki mi no ben saka go na ini da horé.

5. Singi Masra, een santa soema vo hem! pryzé hem, en membre da santafasi vo hem!

6. Bikasi da battibron vo hem holf wan moment nomo; ma te hem lobbi wi, dati de gi wi liebi; somtem wan-nett wi kan kre, ma deibroko manantem wi phisrt.

7. Di mi ben liebt boeh, mi ben taki tree: Mi no sa seki nöditi.

8. Bikasi joe, mi Masra, nanga joe gnade joe ben meki da Bergi ve mi tranga; ma di joe klibi joe fesi, mi kom skrekt.

9. Na joe, mi Masra, mi ben Kre; na Masra mi ben Djeme.

10. Sani mi broedoe kan helpi, te mi saka go na da horo? Da stof sa pryzé joe, taki vanda waarheit ve joe?

11. Masra, jere; en sari vo mi! Masra, joe moe de mi Heppiman!

12. Joe ben meki da kre vo mi tron wan pre; joe ben poeloe da sakaklosi na mi skin, en joe weri bigi plisiri gi mi;

13. Vo mi glori kan singi en pryzé joe, en vo mi moso no tan tire. Masra, mi Gado, mi sa taki joe tangi leegd. Drom oet, oet, oet, oet, oet, oet,

14. Djeme nanga hoop.

1. Wan psalm vo David, disi a ben meki gi da gran singimeester.

2. Na joe, mi Masra, mi de potti mi ventrow; we, no meki mi kom na sjem no wantem, ma verloesoe mi nanga joe gereg-tigheid.

3. Draï joe jesí gi mi, en helpi mi hesi. Joe mee de wan tranga klipsteen gi mi, en wan tranga hoso, dapée mi kantkibrí.

4. Bikasi joe de mi klipsteen en mi fortres; we, i vo jee niem hederjoe moa tiri en tjaxi mi.

5. Poede mi na ini da trapoe, disi dem ben seti gi mi, hikasi joe de mi tranga.

6. Na joe han mi libi mitziel abra; Masra, joe ben verloesoe mi, joe, di de da Gado vo waarrheit.

7. Mi no kan siid dem, disi lobbi lejsani en lausani, na na Masra mi potij mi vertrouwbed.

8. Mi plisiri en mi blyti vo joe gnade; bikasi joe ben petti hai na da da mosina fasi vo mi; joe ben sabi niqiel no ini nootso.

9. Joe no ben gi mi abra na dem han vo mi vyand, joet ben potij mi soetoe na wanerui.

10. Masra, sari ya mi, bikasi mi de benauwtroe; mi fesi kou mangri vo verdriet, so srefi mi ziel en mi Bele.

11. Rikasium diehind gwei, ya sari hede; gaudens jargiosai

gowei, vo djeme; mi kregti kom
verval, vo mi ongeregteigheid
hede; en dem boon vo mi kom
dre, na mi sei.

12. Na ala mi vyand fesi mi
ben de wan bigi sjemsani, ma
vooral na dem soema na mi sei;
dem kennis vo mi skreki vo mi;
en dem, disi si mi na strati,
ronwei vo mi.

13. Dem vergili mi na ini dem
hatti, leki wan dedesoema; mi
de leki wan broko patoe.

14. Bikasi mi jeri, soetoe soe-
ma taki na mi baka, kosi mi;
frede de na alasei; bikasi dem
meki barki na mi tapo, dem
prakticeri, vo poeloe mi liebi.

15. Ma mi potti mi vertrouw
na joe, mi Masra; mi taki: Joe
de mi Gado.

16. Mi (liebl) tem de na joe
han. We, poeloe mi na han vo
dem vyand vo mi, en vo dem,
disi vervolge mi!

17. Meki joe fesi skyn na joe
foetoeboi tapo; helpi mi, vo joe
gnade hede!

18. Masra, no meki mi kom
na sjem; bikasi joe mi de kali.
Meki dem godlooze soema kom
na sjem, meki dem tapo dem
mofo tee na ini grebit!

19. Meki dem leimofo tron-
stom; dem, disi taki asranti nan-
ga da regtvaardige soema, en
nanga bigi membre en spot.

20. Ke, hoo bigi lobbifasi
dati, disi joe ben kibri potti na
sei vo dem soema, disi frede
joe; en disi joe ben meki klari
vo dem soema, disi potti vor-

brulw na joes, na fesi vo dem
tra soema.

21. Joe de kibri dem safri na
joe fesi, meki dem bigimembre
soema no si dem; joe de kibri
dem safri na mi wan boso; meki
dem kroetoe longo no kisi dem.

22. Grantangi vo Masra; bi-
kasi hem ben sori mi da verwen-
droe lobbifasi vo hem na ini wan
tranga foto!

23. Mi ben taki troe nanga da
hesifasi vo mi: Joe ben poeloe
mi krin krin na joe fesi; ma tog
joe ben jeri da stem vo da djeme
vo mi, di mi ben kre na joe.

24. Meki oen lobbi Masra, ala
oen Santawan vo hem! Bikasi
Masra de loekoe kibri dem bri-
soema; en a pai da soema boen
boen baka, disi de meki hem
srefi bigi.

25. We, tan getroost, no
lasi hatti, oen alamat, di oen de
wakti Masra!

Psalm 32.

Fa soema kom regtvaardig.

1. Wan onderwyze-psalm vo
David.

Blesi vo da soema, disi kisi
pardon vo dem ogri, di hem doe,
en disi hem zondoe tapo krim
krin!

2. Blesi vo da soema, dist
Masra no potti da ongeregteigheid
vo hem na hem rekening; en
diisi no falsi na ini hem geest!

3. Bikasi so langa mi no ben
wani bekenti, ala mi boon ben
kom dre, vo da bari, disi mi
ben bari da heeli dei.

4. Bikasi joe han ben de hebi na mi tapo dei nanga neti, a meki da watra na ini mi skin kom dre; leki sami kom dre na bigi dretem. Sela.

5. Vo da hede mi bekenti mi zondoe gi joe, mi no ben kibri mi ongeregteghed. Mi taki: Mi sa bekenti da ogri gi Masra, disi mi ben doe; en so joe ben gi mi pardon vo da ongeregteghed vo mi zondoe. Sela.

6. Vo da hede ala santa soema sa begi na joe, so langa joe de vo finni; en alwasi bigi watrafloodoe kom, tog dem no sa meli dem.

7. Joe de mi kibriplesi; joe sa kibri mi, vo mi no kom na wan hebi; joe de rentoe mi nanga switi verloesoe-singi. Sela.

8. Mi sa leri joe, sori joe da pasi, disi joe moe waka; mi sa tiri en tjari joe nanga mi hai.

9. Oen no moe de leki hasi en boeriki, disi no habi verstand, en disi dem moe potti toom en isri na fini dem mofo, efi dem no wani kom na joe!

10. Dem godlooze soema habi foeloe plaag; ma da soema, disi potti hem vertrouw na Masra, hem sa finni gnade na ala sei.

11. Meki oen blyti na ini Masra! plisiri, oen regtvaardige soema! djompo en singi, oen alamal, disi habi opregti hatti!

Psalm 33.

Gado waarti, vo soema praze hem.

1. Plisiri vo Masra, oen regtvaardige soema! a siti dem

vroem soema, vo dem praze hem.

2. Praze Masra nanga hard poe; singi psalm gi hem, en pre da harpoe, disi habi tier sinahr!

3. Singi wan ajoe singi git hem; pre mooi, en naki dem snaar tranga!

4. Bikasi da woord vo Masra de reti, en ala hem wroke de opregti.

5. A lobbi geregtigheid en reti kroetoe. Grontapo foeloe nanga da doen vo Masra.

6. Da woord vo Masra ben meki dem hemel; en da geest vo hem mofo ben meki ala dem hipi vo hem.

7. Hem de holi dem watra vo da bigi nee makendra, leki wan hipi; en dem dipi horo a de poti leki kamera, vo kibri bigi godee aa ini.

8. Heeli grontapo moese fre de Masra; en ala soema, disi de liebi na grontapo, moese skreki vo hem!

9. Bikasi te hem taki, dan a kom so; te hem gebiede, dasani de kaba.

10. Masra meki da prakticeri vo dem heiden iron noti; a de pori dem gedagti vo dem piple.

11. Ma da prakticeri vo Masra tan teego; dem gedagti vo hem batti tan vo alatem tee alatem.

12. Blesi vo da piple, disi Masra de hem Gado; da piple, disi hem ben verkiessi vo hem erfenis.

13. Masra na hemel de loekoe, a de si ala ala soema.

14. Tee na hem vaste troon,
dapee a sidom, hem de potti hai
na ala soema, disi de liebi na
grontapo.

15. Hem de tiri dem ala hat-
ti; a de potti hai na ala dem
wroko.

16. Wan koning no finni hel-
pi nanga dem foeloe soldati vo
hem; da bigi kragti no kan ver-
loesoe wan tranga soema.

17. Hasi no kan helpi, vo
winni wan feti; a no kan ver-
loesoe *wan* soema nanga hem
bigi kragti.

18. Loekoe! Masra hai de
loekoe na dem soema, disi frede
hem, na dem, disi potti ver-
trouw na hem boen hatti;

19. Taki, hem sa kibri dem
ziel, vo dem no dede; en na
hangritem hem sa holi dem na
liebi.

20. Wi ziel de wakti Masra;
hem de wi helpi en wi skild.

21. Bikasi vo hem wi hatti
plisiri, di wi potti wi vertrouw
na hem santa nem.

22. Masra! meki joe gnade
tan na wi tapo, so leki wi de
hoopoe na joe tapo!

Psalm 34.

Wan tangisingi.

1. Wan Psalm vo David, di
hem heeli fesi en fasi kom ver-
andre na fesi vo Abimelek, disi
ben jagi hem komoto na hem
fesi, en di a gowei.

2. **Mi** sa pryne Masra alatem;
da tangi vo hem sa de alatem na
mi mofo.

3. Mi ziel sa meki hem srefi
bigi nanga Masra, meki dem
mofina soema jeri dati en plisiri!

4. Helpi mi, vo meki Masra
bigi; meki wi ala makandra ho-
po hem nem!

5. Mi ben soekoe Masra, en
hem hen piki mi; a poeloe mi
na ini ala mi frede.

6. Dem, disi loekoe na hem,
en disi de ron na hem baka, dem
fesi no kisi sjem.

7. Di da mofina soema dia
bari, Masra jeri hem, a verloe-
soe poeloe hem na ini ala hem
benauwtoe.

8. Da Engel vo Masra de me-
ki hem kampoe rontoe dem soe-
ma, disi frede hem, en a helpi
dem.

9. Kom, tesi en si, fa Masra
de so boen! Blesi vo da soe-
ma, disi potti vertrouw na hem!

10. Frede Masra, oen santa
soema vo hem; bikasi noti man-
keri dem soema, disi frede hem.

11. Dem jonge leuw de poti,
en dem pina nanga hangri; ma
dem, disi soekoe Masra, no wan
soortoe boen mankeri dem.

12. Kom dia, 'oen pikien, en
jeri mi; mi sa leri oen, fa oen
moe frede Masra.

13. Hoesoema de, disi ha pli-
siri vo lieb? disi hangri vo teli
foeloe dei, meki a kan si boen?

14. Wakti joe tongo, vo a
no taki ogri; en joe mofo, vo
a no taki falsi!

15. Kaba nanga ogri, en doe
boen; soekoe vrede, en feti na
hem baka!

16. Masra haas deislockoe na dem regtvaardige soema; hem helpi vo joenad, mobia a oeqab
17. Da festivo Masra de tegen dem soema, disi doe ogri, meki no wan soema membre dem moro na grontapo.
18. Ma se dem regtvaardige soema de kre; Masra de jeri; en a poeloe dem na ini ala dem nootee.
19. Masra de klosibei na dem soema, disi de nanga broko hatiti; en a helpi dem, disi masi na ini dem ziel.
20. Foeloe hebisaní de mifti dem regtvaardige soema, ma Masra de helpi dem, poeloe dem na ini ala dasahi.
21. Hem de holi kibri ala dem boon, meki no wan vo dem gabruko!
22. Da ogri sa kili dem godlooze soema; en dem, disi no kan si dem regtvaardige soema na hai, sa kisi dem strafoe.
23. Masra de verloesoe dem ziel vo dem knegti vo hem; en ala dem, disi potti vertrouw na hem, na ha vo frede strafoe.
- Psalm 35.**
- David begi Masra, en a poeloe han na dem vyand han.*
1. Wan Psalm vo David.
- Masra, kroetoe nanga dem, disi de kroetoe inanga mi seti nanga deim, disi de feli nanga mi!
2. Teki (joe) skild en lansri; en hepe! vo helpi mi!
3. Heli joe lansri na fesi; en tapo pasi gi dem, disi vervolge klosi te dem ben siki; mi ben
4. Mekk deih, disi de seekoe vo kisi mi ziel, kom ne sjem en spot; en dem, disi membre vo doe mi ogri, moese drai bakk nanga bigi sjem.
5. Dem moese de leki afreisi hoeba, disi winti teki tjari; da Engel vo Masra moe troesoe dem komoto!
6. Da pasi vo dem moe kom doengroe en glati; en da Engel vo Masra moe vervolge dem!
7. Bikasi sondro mi ben doe dem wansani, dem ben seti dem trapoe gi mi, kibri na ini wan horo; sondro mi ben doe wansani, dem ben diki horo gi mi ziel.
8. So wan soema moese pori onverwakif, en da trapoe, disi a ben seti, moese kisi hem sten, meki hem stefi sadon na mi da pori!
9. Ma mi ziel moe plisir nan-ga Masra; a moe blyti vo da helpi vo hem.
10. Ala ini boon moese taki: Masra, hoesoema de geersi joe? di joe verloesee poeloe da mo-nawan na da soemal han, disi tranga moro leki hem; troe, da mo-nawan en poliwan joe poe-loe na dem roover han.
11. Asranli, getuige hope; dem klage mi, potti sani na mi tapo, disi mi no sabi.
12. Dem pai mi ogri vo boen, meki mi ziel no habi wan troost.
13. Ma mi ben weri maka-klosi te dem ben siki; mi ben

pina mi srefi nenga fasten; en uo tan tiri! Masra, no tan fara-nanga mi heeli hatti mi-ben begi wei vo mi!
alatem.

14. Mi ben doe leki da soema de mi kompe ofoe mi brara; mi ben bendi mi fesi, weri blaka, leki wan soema, disi de na rouw vo hem mama.

15. Ma *dem* plisiri vo mi on-geluk, en dem ron kom makandra; dem ron kom makandra na mi tapo leki laam soema, ma mi no ben sabi (*dem*); dem ben pliti (*mi*), en dem no kaba.

16. Na mindri dem falsi soema en spotoeman, disi zorgoe boen vo dem bele, dem kau dem tifi makandra na mi tapo.

17. Masra, hoe langa joe sa loekoe dati so? Bevry ui ziel tog, meki dem no pori hem; poeloe mi dieri liebi na ini dem jonge leuw mofo!

18. Dan mi sa taki joe tangi na ini da bigi gemeente; mi sa pryze joe na mindri foeloe piple.

19. No meki dem soema plisiri na mi tapo, disi de mi vy-and, sondro mi ben doe dem wansani; no meki soema spotoe mi nanga dem hai, dem, disi no kan si mi na hai, sondro wan sani hede.

20. Bikasi dem no taki vo vreede; ma dem prakticeri ogri triki na dem soema tapo, disi holi dem srefi tiri na kondre.

21. Dem hopo dem mofo bradi na mi tapo, dem taki: ha! ha! wi hai ben si.

22. We Masra, di joe si dati,

23. Wieki en hopo en soekoe mi reti! Plyti mi zaak, mi Gado en mi Masra!

24. Kroetoe mi nanga joe regtigheid, Masra mi Gado, meki dem trawan no plisiri na mi tapo!

25. No meki dem taki na ini dem hatti: Joe si? dati wi ben wani. No meki dem taki: Wi swali hem kaba.

26. Meki ala dem soema, disi plisiri vo mi ongeluk, kom na sjem en spot; sjem en spot dem moese weri leki wan klosi, dem, disi meki dem srefi bigi na mi tapo.

27. Ma *dem*, disi hangri, vo mi kisi mi reti, moese plisiri en vroliki; dem moe taki alatem: Grantangi vo Masra, disi ha plisiri, vo hem foetoeboi liebi boen!

28. En mi tongo sa taki vo joe geregtigheid; aladei a sa pryze joe.

Psalm 36.

David klage ro dem ogri en falsi soema.

1. Wan plalm vo David, da kneg^t vo Masra, disi a ben meki gi da gran singimeester.

2. Da ogridoe vo dem god-looze soema meki mi taki nanga mi heeli hatti: Dem no habi wan frede vo Gado.

3. Dem de pryze dem srefi na dem hai, tee da ongeregtigheid vo dem kom na krin, disi soema no kan lobbi.

4. Dem woord vo dem mofo de kroekoetoe en bedriegesani; dem no gebruike dem verstand moro, vo doe boen.

5. Te dem lidom na dem slibiplesi, dem prakticeri ogri; dem potti dem srefi na wan pasi, disi no boen; dem no veragte wan ogri.

6. Masra, da gnade vo joe de go so fara, leki dem hemelde; en da waarheit vo joe kisi tee na dem wolkoe.

7. Da geregtigheid vo joe de leki dem berge vo Gado; en da kroetoe vo joe de leki wan bigidipi zee. Masra, joe de helpi ala soema en ala meti.

8. Ke, mi Gado, hoe diri da gnade vo joe de, disi liebisoema kan finni wan kibriplesi na ondro joe flei.

9. Dem sa kom droengoe vo ala dem foeloe goedoe vo joe hoso; joe meki dem dringi so meni plisiri, leki wan riba.

10. Bikasi joe habi da reti liebi-fontein; na ini da letti vo joe wi si da (reti) letti.

11. Meki joe gnade go doro na ala dem soema tapo, disi sabi joe; en meki joe geregtigheid kom na dem soema tapo, disi habi opregti habti!

12. No meki dem bigimembre-soema foetoe kom trapoe na mi tapo; no meki dem godlooze soema han hiti mi na gron!

13. Dan dem soema, disi de wroko ongeregtigheid, sa fadom; dem lidom na gron, en dem no man vo hopo baka.

Psalm 37.

Wi no moe mandi, te wi si dem ogri soema habi boen liebi.

1. Wan psalm vo David.

No meki joe habti kom bron vo dem soema, disi doe ogri; no djaloesoe vo dem, disi doe kroekoetoe!

2. Bikasi leki grasi soema sa koti hem hesi; en leki groen wiwiri dem sa kom dre.

3. Potti joe vertrouw na Masra, en doe boen; tan na joe kondre, dan troe joe sa finni joe njanjam.

4. Soekoe joe plisiri nanga Masra wawan; hem sa gi joe, sani joe habti hangri.

5. Libi joe pasi abra na Masra, en potti joe vertrouw na hem; hem sa meki alasani waka hoen.

6. Hem sa meki joe geregtigheid hopo leki da letti; en da reti vo joe sa de leki dinatem.

7. Tan tiri gi Masra en wakti hem nanga pasiens. No meki joe habti kom bron vo da soema, disi habi geluk na hem pasi, ofoe vo da soema, disi dem ogri triki vo hem go doro.

8. Kaba nanga da hattibron, en libi da krasifasi! No meki joe habti kom bron so tee joe doe ogri!

9. Bikasi dem ogri soema Masra sa poeloe; ma dem, disi de wakti Masra, sa habi grontapo leki dem erfenis.

10. Wan pikin tem nomo libi jete, dan da godlooze soema no

sa de moro; joe sa loekoe na ma dem regtvaardige soema ha da plesi, dapee a ben de, ma a boenhatti, dem gi trawan hafoe. no sa de.

11. Ma dem safrihatti soema sa habi grontapo leki dem erfenis; en dem sa plisiri vo da toe-moesi bigi vreede, di dem de.

12. Dem godlooze soema prakticeri ogri triki na dem regtvaardige soema tapo, en dem kau dem tifi na dem tapo.

13. Ma Masra de lafroe hem; bikasi a si, da dei vo hem go kom.

14. Dem godlooze soema hali dem houroe, span dem bo, vo meki dem poti en mofina soema fadom, eu vo kili dem, disi wa-ka opregti pasi.

15. Ma dem houroe sa go na ini dem eigen hatti, en dem bo sa broko.

16. Da pikinsani, disi wan regtvaardige soema habi, dati de moro betre, leki da bigi goe-doe vo foeloe godlooze soema.

17. Bikasi dem godlooze soe-ma han sa broko; ma dem regtvaardige soema Masra sa asi-steri.

18. Masra sabi dem dei vo pem opregti soema, en da erfe-nis vo dem sa tan teego.

19. Dem no sa kisi sjem na ogri tem; en te hangritem kom, dem sa habi nofo.

20. Ma dem godlooze soema sa pori en lasi, en dem vyand vo Masra sa de leki da fatoe vo dem pikin skaap; dem sa lasi gowell, leki da smoko lasi gowell.

21. Dem godlooze soema de leni sani, ma dem no gi baka;

ma dem regtvaardige soema ha blesi, sa habi grontapo leki dem erfenis, ma dem, disi hem floe-koe, sa komoto en lasi.

22. Bikasi dem, disi Gado foetstapoe Masra srefi de tiri, en a habi hem plisiri na da soema pasi.

24. Alwasi a fadom, tog dem na sa hiti hem na gron krin krin; bikasi Masra de holi hem na han.

25. Mi ben jonge, en mi kom ouroë, ma nooitü mi ben si Gado verlate wan regtvaardige soema; mi no ben si dem pikien vo hem waka begi brede.

26. Alatem hem ha boenhatti, en a leni gi soema; hem siri de wan blesi vo trawan.

27. We, libi da ogri, en doe boen; dan joe sa liebi teego.

28. Bikasi Masra lobbi reti kroetoe, en a no vergiti dem santawan vo hem; teego hem de kibri dem; ma da siri vo dem godlooze soema hem sa poeloe.

29. Dem regtvaardige soema sa habi grontapo leki dem erfenis, en dem sa liebi dapee teego.

30. Wan regtvaardige soema mofo de taki nanga verstand, en hem tongo de taki reti.

31. Da wet vo hem Gado de na ini hem hatti; dem foetstapoe vo hem no glati.

32. Dem godlooze soema de wakli dem regtvaardige safri, en dem soekoe vo kili dem.

33. Ma Masra no sa libi dem na ini dem han, a no sa ver-doem dem na kroetoe.

34. Wakti Masra, en holi hem pasi; dan hem sa hopo joe, meki joe habi grontapo leki joe erfenis; joe sa si, fa Masra sa poeloe dem godlooze soema.

35. Mi ben si wan godlooze soema, wan kragti soema vo troe, a meki hem srefi bradi, leki wan groen boom na hem eigen kondre.

36. Ma tog a gowei en lasi tee a no de moro; mi haksi vo hem, ma dem no kan finni hem.

37. Loekoe na dem vroom soema, en potti hai na dem opregtiwan; bikasi da kaba vo so soema sa de nanga vreede.

38. Ma dem, disi pasa da woord vo Masra, sa pori, dem ala makandra; en da laatste hafoe vo dem godlooze soema dem sa koti poeloe.

39. Ma Masra sa de da Helpiman vo dem regtvaardige soema; hem de dem kragti, te dem de na nootoe.

40. Troe, Masra sa asisteri en helpi dem; hem sa poeloe dem na dem godlooze soema han, verloesoe dem; bikasi na hem dem potti dem vertrouw.

Psalm 38.

Wan berouw - begi.

1. Wan psalm vo David, vo membre sani.

2. **M**asra, no strafroe mi na ini da hattibron vo joe; no fom mi nanga da fajahatti vo joe!

3. Bikasi dem pyl vo joe soete mi doro; joe han fadom hebi na mi tapo.

4. No wan gezondoe plesi de na mi skin vo joe hattibron hede, no wan vreede de na ini dem boon vo mi, vo mi zondoe hede.

5. Bikasi dem ongerechtigheid vo mi de pasa abra mi hede; leki wan hebi lai dem kom hebi toemoesi gi mi.

6. Dem zondoe vo mi de tingi, dem foeloe nanga manteeri, vo mi laufasi hede.

7. Mi de waka krom, en mi bendi toemoesi; heeli dei mi de waka nanga sari.

8. Bikasi mi dre krin krin na ini mi bele; no wan gezontoe sani de na mi skin.

9. Mi kom so zwake; mi masi krin krin. Da ongeruste vo mi hatti meki mi bari.

10. Masra, ala mi hangri de na joe fesi; en da djeme vo mi no kibri na joe.

11. Mi hatti de befi; mi kragti libi mi; da letti vo mi hai srefi gowei libi mi.

12. Dem soema, disi mi lobbi, en dem kompe vo mi tanapoe na abra, loekoe mi plaag; dem famili vo mi tanapoe farawei.

13. En dem, disi soekoe mi ziel, seti trapoe gi mi; en dem, disi no lobbi mi, dem taki, hoe ogri dem sa doe mi; da heeli dei dem prakticeri ogri triki.

14. Ma mi moese de leki wan doofoe soema, disi no jeri; en leki wan stomwan, disi no hopo hem mofo.

15. Troe, mi de leki wan soema, disi no jeri, en disi no

habi woord na ini hem mofo, vo
piki baka.

16. Bikasi mi de wakti joe,
mi Masra; joe sa jeri mi, **Masra**,
mi Gado!

17. Bikasi mi ben taki: Ke,
meki dem no moese plisiri na mi
tapo! Efi mi foetoe sa seki, fa-
dom, dem sa meki dem srefi toe-
moesi bigi na mi tapo.

18. Bikasi mi de klosibei vo
waka laam; da pyn vo mi de
alatem na mi fesi.

19. Bikasi mi bekenti mi on-
geregtigheid; mi de kre vo mi
zondoe.

20. Ma dem vyand vo mi de
liebi (boen), dem kom tranga;
en dem, disi habi ogrihatti vo
mi, vo soso falsi wawan, dem
de foeloe.

21. En dem, disi de pai mi
ogri vo boen, dem tanapoe te-
gen mi, vo di mi soekoe vo doe
boen.

22. No libi mi, mi **Masra**!
no tan farawei vo mi!

23. Meki hesi, vo helpi mi,
Masra, mi helpiman!

Psalm 39.

*Wan begi, ro wi holi wi srefi klari
vo dede.*

1. Wan psalm vo David, disi
a ben meki gi da gran singi-
meester, vo Jedutun.

2. **Mi** ben taki, mi sa loe-
koe boen, ve mi no doe zondoe
nanga mi tongo. Mi sa potti
wan toom na mi mofo, di mi
moe si da godlooze soema so na
mi fesi.

3. Mi ben stom, mi tan tiri;
mi no ben kan taki no wan boen;
kontrari, da pyn vo mi kom
moro tranga.

4. Mi hatti ben faja na mi ini,
en ala di mi prakticeri sani, da
faja kom letti; en dan mi taki
nanga mi tongo:

5. Ke **Masra**, leri mi tog, ta-
ki, mi moese kaba wantron, en
mi liebi habi hem marki; meki
mi sabi, taki, mi no kan tan dia!

6. Loekoe, joe ben potti dem
dei vo mi leki wan han bradi;
en na joe fesi mi libitem de leki
noti. Troe, ala soema de noti,
alwasи hoe vaste dem tanapoe.
Sela.

7. Dem de waka leki wan
skyn, en dem trobi dem srefi vo
soso; dem de spare sani ma-
kandra, ma dem no sabi, hoe-
soema sa kisi dasani.

8. We **Masra**, sani mi de
wakti dan? Mi vertrouw de na
joe.

9. Poeloe mi na ala mi zon-
doe; meki dem lauman no moe-
se spotoe mi!

10. Mi sa tan tiri, mi no sa
hopo mi mofo; bikasi joe srefi
ben doe mi dati.

11. Poeloe joe plaag na mi
tapo; bikasi da straofe vo joe
han meki mi kom flauw kaba.

12. Te joe straofe wan soe-
ma vo hem zondoe hede, dan
da mooifesi vo hem de gowei,
leki motoe njam hem. Troe, ala
soema de leki noti. Sela.

13. **Masra**, jere da begi vo mi,
en potti jesi na da kre vo mi!

No tan tiri, ala di mi hai ron ofoe zondoeoffer joe no ben watra; bikasi mi de wan vreem-de soema na joe sei, en wan wakaman, leki ala mi tata ben de toe.

14. Poeloe joe strafoe na mi tapo; vo mi finni troostoe, bifo mi gowei tee mi no sa de moro!

Psalm 40.

Vo da pina vo Kristus en vo da profetiamt vo hem.

1. Wan psalm vo David, disi a ben meki gi da gran singimeester.

2. **Mi** ben wakti **Masra** nanga pasiens, en hem drai hem jesи gi wi, a jeri da kre vo mi;

3. A poeloe mi na ini da skrekki horo, en na ini da tokotoko swampoe; a potti mi foetoe na wan klipstoon tapo, meki mi tanapoe vaste.

4. En a gi mi wan njoe singi na ini mi mofo, vo pruze wi Gado. Foeloe soema sa si dati, en dem sa frede **Masra**, potti dem vertrouw na hem.

5. Blesi vo da soema, disi potti ala hem vertrouw na **Masra**, en disi no drai go na dem bigimembre soema en na dem leiman!

6. **Masra**, mi Gado, dem wonderwroko en dipi prakticeri vo joe, disi joe ben sori wi, dem de bigi vo troe. No wansani de leki joe. Mi sa verteli en taki vo dem; ma dem no de vo teli.

7. Slagtoffer en njanjam-of-fer joe no ben wani; ma mi jesи joe ben hopo gi mi. Bronoffer eigen sjem!

8. Toen mi taki: Loekoe, mi de kom; na ini boekoe dem ben skrifi vo mi.

9. Mi Gado, mi doe joe wani nanga plisiri, en joe wet mi habi na ini mi hatti.

10. Mi sa preki vo joe geregtigheid na ini da bigi gemeente; loekoe, mi no sa tapo mi mofo; **Masra**, dati joe srefi sabi.

11. Mi no tapo kibri joe geregtigheid na ini mi hatti; mi de taki vo joe waarheit en vo da bigi helpi vo joe; mi no kibri joe boenhatti en da betrouwfasi vo joe na fesi vo da bigi gemeente.

12. Ma joe, mi **Masra**, grantangi! no kibri joe gnade na mi fesi; meki joe boenhatti en joe waarheit holi kibri mi alatem!

13. Bikasi so meni angeluk ben rontoe mi, dem no de vo teli; dem zondoe vo mi kom kisi mi tee mi no kan hopo mi hai; dem de moro foeloe, leki wiwiri de na mi hede; mi hatti srefi libi mi.

14. Ke, mi plisi joe, mi **Masra**, verloesoe mi! **Masra**, meki hesi, vo helpi mi!

15. Meki ala dem soema kom na sjem en spot, disi de soekoe mi ziel, vo kili mi; meki dem soema, disi plisiri vo mi ongeluk, moese drai baka, kisi sjem!

16. Meki dem, disi bari na mi tapo: ha! ha! kom skreki; meki dati de da paiman vo dem eigen sjem!

17. Ma ala dem, disi de soe-koe joe, moese plisiri en vroliki vo joe; en dem, disi lobbi da helpi vo joe, moe taki alatem: Masra de bigi!

18. Bikasi mi de poti en mofina; ma Masra de zorgoe vo mi. Joe de mi helpiman en mi ver-loesoeman; ke, mi Gado, no drai langa!

Psalm 41.

Gado de zorgoe ro dem mofina soema.

1. Wan psalm vo David, disi a ben meki gi da gran singimeester.

2. Blesi vo da soema, disi habi sarihatti vo wan mofina soema; Masra sa verloesoe hem, te hem kom na nootoe.

3. Masra sa kibri hem, holi hem liebi, meki a liebi boen na grontapo; en a no sa gi hem abra na dem vyand vo hem, meki dem doe nanga hem, sani dem wani.

4. Masra sa asisteri so wan soema na hem sikibedi; joe (, mi Masra,) sa drai da heeli bedi vo hem na ini hem siki.

5. Mi ben taki: Masra, sari vo mi! geneze mi ziel; bikasi na joe mi ben doe zondoe!

6. Dem vyand vo mi taki ogri vo mi, dem taki: -Hoetem da soema sa dede, meki hem nem pori?

7. En alwasi wan soema vo dem kom loekoe, fa mi tan, tog a de taki falsi; hem hattu de soe-koe sani, vo a kan kosi mi; en so a go na doro, verteli dati.

8. Ala dem, disi no lobbi mi, potti dem mofa makandra, kosi mi; ogri wawan dem prakticeri vo mi. (Dem taki):

9. Wan ogri siki kisi hem; so leki a lidom, a no sa hopo baka.

10. Mi vriend srefi, disi mi ben vertrouw, en disi ben njam mi brede, hem trapoe mi na ondro hem foetoe.

11. Ma joe, mi Masra, grantangi! sari vo mi! en hopo mi! vo mi pai dem baka!

12. Nanga dati mi sa si, taki, joe lobbi mi, di joe no meki mi vyand meki hem srefi bigi na mi tapo.

13. Ma mi joe de holi kibri vo mi opregti fasi hede, en joe potti mi tanapoe na joe fesi teego.

14. Grantangi vo Masra, da Gado vo Israel, teego alatem! Amen, Amen.

Psalm 42.

David hangri ro troe, ro dini Gado na ini hem temple. A potli hem vertrouw na Gado.

1. Wan onderwyze-psalm vo dem pikien vo Kora, disi dem ben meki gi da gran singimeester.

2. Meki wan dia de kre vo kisi dem watrakriki, so mi ziel de kre vo joe, mi Gado!

3. Mi ziel drewatra vo Gado, vo da liebiliebi Gado. Hoetem mi sa kom dapee, vo si mi Gado fesi?

4. Mi haiwatra de mi njanjam dei nanga neti; bikasi heeli dei dem de haksi mi: Hoepee joe Gado do now?

5. Te mi membre ala dem-sani, dan mi de kre na ini mi ziel; bikasi mi ben lobbi go nanga dem hipsoema, waka go nanga dem na da hoso vo Gado, nanga plisiri singi en tangipsalm, na mindri dem foeloe soema, disi de go njam feestedei.

6. We, mi ziel, sani joe de sari so? fa joe de so ongerust na mi ini? Potti joe vertrouw na Gado! Bikasi mi sa pruze hem jete vo da helpi, disi mi ben finni na hem fesi.

7. Ke, mi Gado, mi ziel na mi ini de nanga sari; vo da hede mi de membre joe na da kondre na Jordan sei, en na Hermonim, en na dem pikin bergi.

8. Te dem floetoe vo joe de bari, dan *wan* dipi horo de bari da trawan; ala joe watrafloedoe en bare ron pasa mi abra.

9. Ma Masra sa gebiede hem gnade na dei, en na neti mi sa singi hem; en mi sa begi na da Gado, disi ben gi mi liebi.

10. Mi sa taki na Gado, disi de mi klipstoon: Sani hede joe vergiti mi? Sani hede mi moe waka so nanga sari, ala di mi vyand de kwinsi mi?

11. Dem vyand vo mi de kosi mi, leki wan houroe de soetoe mi na ini ala mi boon; bikasi heeli dei dem haksi mi: Hoepee joe Gado de now?

12. We, wi ziel, sani joe de sari so? fa joe de so ongerust na mi ini? Potti joe vertrouw na Gado! Bikasi mi sa pruze hem jete vo da helpi, disi mi ben

finni na hem fesi, en disi hem de mi Gado.

Psalm 43.

Wan begipsalm vo David.

1. Kroetoe mi, mi Gado, en plyti mi zaak na fesi vo dem soema, disi no wani sabi joe! Poeloe mi na dem falsi en ogri soema han!

2. Bikasi joe de da Gado, disi de gi mi kragti. We, vo san hede joe verstootoe mi dan? Vo sani hede mi moe waka so nanga sari, ala di mi vyand de kwinsi mi?

3. Seni joe letti en joe waareheit, vo dem tiri en tjari mi; meki dem tjari mi na joe santa bergi, na dem hoso, dapee joe de liebi?

4. Meki mi kan go na da altar vo Gado, na da Gado, disi de mi bigi plisiri; meki mi pruze joe nanga harpoe; o Gado, mi Gado!

5. We, mi ziel! sani joe de so nanga sari? san hede joe de so ongeruste na mi ini? Potti joe vertrouw na Gado! Bikasi mi sa pruze hem jete vo da helpi, disi mi ben finni na hem fesi, en disi hem de mi Gado.

Psalm 44.

Masra moe helpi hem kerki noja, leki a ben helpi dem ouroetem brivisoema vo hem.

1. Wan onderwyze-psalm vo dem pikien vo Kora, disi dem ben meki gi da gran singimeester.

2. O Gado, wi ben jeri nanga wi jesi, en dem tata vo wi

ben verteli wi, sani joe ben doe wi go panja tee na mindri dem na dem tem, na ouroe tem. heiden.

3. Fa joe ben jagi dem heiden gowei nanga joe han, ma dem (tata vo wi) joe potti da-pee; dem tra naatsi joe ben pori, ma dem tata joe ben meki bigi.

4. Bikasi dem no ben teki da kondre abra uanga dem houroe; en dem tranga han no ben helpi dem: ma joe reti han, en joe tranga, en da skyn vo joe fesi (ben doe dati); bikasi joe ben lobbi dem.

5. Mi Gado, joe srefi de mi koning: we, taki dan, meki Jakob verloesoe!

6. Nanga joe wi sa troesoe dem vyand vo wi na gron; na joe nem wi sa masi ala dem, disi hopo tegen wi.

7. Bikasi mi no potti mi vertrouw na mi bo; mi houroe no kan helpi mi.

8. Ma joe de helpi wi, poeloe wi na dem vyand vo wi; joe meki ala dem kom na sjem, disi no lobbi wi.

9. We, vo Gado wi sa meki wi srefi bigi da heeli dei; joe nem wi sa prye teego. Sela.

10. Ma tog, now joe verstoo-toe wi, joe meki wi kom na sjem, di joe no go nanga dem soldati vo wi na feti.

11. Joe meki wi drai baka, ron gi da vyand, meki dem soe-ma, disi no lobbi wi, foefoer wi sani.

12. Joe gi wi abra leki skaap, meki dem njam wi; joe meki verstootoe wi vo alatem!

wi go panja tee na mindri dem heiden.

13. Joe seli joe piple vo noti; da prys, di joe kisi vo dem, meki joe goedoe no kom moro bigi.

14. Joe meki dem buurti vo wi spotoe wi; dem soema, disi de ronto wi, kosi en veragte wi.

15. Dem heiden de koti odo gi wi, en dem piple seki dem hede.

16. Heeli dei da sjem vo mi de na mi fesi; da sjem de tapo mi fesi krin krin,

17. Di mi moe jeri da stem vo dem kosiman en spotoeman, en di mi moe si dem vyand nanga dem, disi hangri vo doe mi ogri.

18. Ala dati ben kom wi abra, en tog wi no ben vergiti joe; wi no ben doe falsi toe tegen joe verbond.

19. Wi hatti no drai baka, en wi foetoe no komoto na joe pasi,

20. Alwasi joe ben masi wi krin krin na mindri dem kaiman, joe ben tapo wi nanga da doen-groe vo dede.

21. Efi wi ben vergiti da nem vo wi Gado, en efi wi ben hopo wi han, begi na wan vreemde Gado:

22. Hoefasi, Gado no sa ondersoekoe dati? tog hem sabi ala kibrisani, disi de na ini hatti.

23. Ma vo joe hede dem kili wi da heeli dei; dem loekoe wi leki skaap, disi de vo slagti.

24. Wieki hopo, Masral san hede joe de slibi? Hopo, no meki dem njam wi;

25. Vo san hede joe de kibri
joe fesi, vergiti da mosinafasi
en da pinaliebi vo wi?

26. Bikasi wi ziel bendi tee
na ini stof; wi bele kom fassi
na gron.

27. Hopo, en helpi wi; ver-
loesoe wi vo joe gnade hede!

Psalm 45.

*Vo da bruidigom Kristus, en ro hem
bruid, dati de hem kerki.*

1. Wan onderwyze-psalm,
en wan singi vo lobbi, disi dem
ben meki gi da gran singimeester
na mindri dem pikien vo Kora,
vo pre nanga Skoskanim.

2. **Mi** hatti hopo vo gi wan
switi taki; mi sa singi vo wan
koning; mi tongo de da pen vo
wan bekwaam skrifiman.

3. Joe de toemoesi moro mooi,
leki ala soema pikien, gnade de
foeloe na ini joe mofo, vo da
hede Gado ben blesi joe teego.

4. Gesper joe houroe na joe
sei, joe trangawan, nanga joe
majesteit en joe glori!

5. En rei hesi nanga joe ma-
jesteit en glori; go na fesi nanga
da waarheit en da safrihattifasi
en gerechtigheid; joe reti han sa
leri joe vo doe skrekisani.

6. Dem pyl vo joe de srapoe,
dem de go tee na ini hatti vo
dem vyand vo koning; en dem
de meki dem piple sadom na joe
ondro.

7. Joe troon, mi Gado, tan
vo teego alatem; da septer vo
joe koningkondre de wan regt-
vaardige septer.

8. Geregtigheid joe lobbi, ma
ongeregtigheid joe no kan si na
hai; vo da hede, o Gado! joe
Gado ben zalve joe nanga da
(santa) oli vo plisiri, moro leki
dem mati vo joe.

9. Ala joe klosi smeri leki
mirren en aloë en kezia, te joe
komopo na dem azauboon-pa-
leis, dapee dem ben meki plisiri
gi joe.

10. Koningpikien de na min-
dri dem gran Missi vo joe hoso;
en da koningin tanapoe na joe
reti han, a lai nanga da moro
fini goutoe vo Osir.

11. Jere, wendje, loekoe,
en potti joe jes: vergiti joe
kondre en joe tata hoso!

12. Dan koning sa plisiri vo
joe, di joe mooi so; bikasi hem
de joe Masra; hem joe moese
anbegi.

13. Da pikien vo Tirus sa de
dapee nanga hem presenti; dem
goedoeman vo kondre sa kom na
joe fesi nanga presenti, begi joe.

14. Da oemanpikien vo ko-
ning de mooi vo troe na inisei;
hem klosi bordure nanga gou-
toe.

15. Nanga bordure klosi dem
sa tjari hem go na koning; so
srefi dem gezelskap-wendje vo
hem, disi waka kom na hem ba-
ka, dem sa tjari toe na ini, kom
na joe.

16. Nanga ala plisiri en pre
dem sa tjari dem kom; en so
dem sa go na ini koning hoso.

17. Na plesi vo dem tata vo
joe, joe sa kisi pikien; en dem

joe sa potti vo graninan na heeli grontapo.

18. Mi sa meki dem membre joe nem tee na pikien en pikien pikien; en da so dem piple sa prye joe teego alatem.

Psalm 46.

Gado de da kibriplesi vo hem kerki.

1. Wan psalm; disi dem ben meki gi da gran singimeester na mindri dem pikien vo Kora, vo pre hem nanga Alamot.

2. **Gado** de wi kibriplesi en wi kragti, wan tranga helpiman na ini ala wi nootoe.

3. Vo da hede wi no sa frede, alwasi grontapo srefi komoto na hem plesi, en alwasi dem bergi gowei, soengoe reti mindri na ini da bigi zee;

4. Alwasi da watra vo hem bari en karsi, en alwasi da seki-seki vo hem meki dem bergi kom befi, Sela.

5. Tog dem pikin kriki vo da riba sa meki da foto vo Gado plisiri, dem santa plesi, dapee da bigi Gado de liebi.

6. Gado de na ini (da foto), vo da hede a no sa seki; Gado sa helpi hem froekoe mamaantem.

7. Dem heiden ben oproeroe, en dem koningkondre bewegi; ma te hem hopo hem stem, heeli grontapo go smelti en lasi.

8. Masra Zebaoet de nanga wi; da Gado vo Jakob de wi kibriplesi. Sela.

9. Kom, loekoe dem wroko vo Masra, fa hem pori grontapo!

10. Hem meki ala feti moese kaba tee na dem farawei hoekoe vo grontapo; dem bo a broko, en dem lansri a masi, en dem wagi a bron nanga faja.

11. We, kaba dan; en sabi tog, taki, mi de Gado. Mi wan ni, mi nem moe hopo na mindri dem heiden; na heeli grontapo mi nem moe hopo.

12. Masra Zebaoet de nanga wi, da Gado vo Jakob de wi kibriplesi. Sela.

Psalm 47.

Vo du hemelraart vo Kristus.

1. Wan psalm, disi dem ben meki gi da gran singimeester, na mindri dem pikien vo Kora.

2. **O**en piple, ala, naki han! singi Gado nanga vroliki stem!

3. Bikasi Masra, da moro Heiwan, de wan srekisani, wan bigi koning vo heeli grontapo.

4. Hem sa dwangi dem piple na wi ondro, a sa potti dem naatsi na ondro wi foetoe.

5. Hem verkiesi wi erfenis gi wi, da glori vo Jakob, disi hem lobbi. Sela.

6. Gado de hopo go na tapo nanga plisirisingi, en wi Gado nanga trompeti stem.

7. Singi psalm gi Gado; singi psalm! Singi psalm gi da koning vo wi; singi psalm!

8. Bikasi Gado de koning vo heeli grontapo; we, singi psalm nanga verstand!

9. Gado de koning na dem heiden tapo; Gado sidom na hem santa troon.

10. Dem gransoema vo dem kondre ala kom makandra; tron wan piple vo da Gado vo Abraham; bikasi dem gransoema vo grontapo de vo Gado; hem kom bigi vo troe.

Psalm 48.

Da folo ro da bigi koning.

1. Wan singi en psalm vo dem pikien vo Kora.

2. **M**asra de bigi, en a habi bigi nem na ini da foto vo wi Gado, na tapo hem santa bergi.

3. Da bergi Zion prodo mooi vo troe; heeli grontapo plisiri vo hem; na da noordsei vo hem da foto vo da bigi koning lidom.

4. Gado de na ini dem paleis; dem sabi, hem de da kibriplesi vo dem.

5. Bikasi loekoe, dem koning ben kom makandra, (vo feti nanga Jerusalem), ma dem ala makandra pasa hem na sei.

6. Di dem si hem nomo, dem verwondroe; dem kom skreki en dem ronwei.

7. Dem kisi wan besi dapee, en wan pyn, leki wan oeman, disi de meki.

8. Nanga wan oostwind joe de broko dem sipi vo Tarsis.

9. So leki wi ben jeri, so wi ben si toe na ini da foto vo **M**asra Zebaot, na ini da foto vo wi Gado; Gado de holi kibri da foto teego. Sela.

10. We, wi Gado! wi de membre joe boenhatti na ini joe tempel.

11. So leki joe nem de, wi Gado! so joe glori de toe tee na dem hoekoe vo grontapo; joe reti han foeloe nanga geregteheid.

12. We, meki da bergi Zion plisiri; meki dem wendje vo Juda blyti vo da reti kroetoe vo joe!

13. Waka Zion rontoe, en brasa hem; teli dem toren vo hem!

14. Potti hai boen na dem muur, en go loekoe dem paleis; vo oen kan verteli alasani gi oen pikien en pikienpikien na oen baka.

15. Bikasi da Gado dia de wi Gado teego alatem; hem sa tiri en tjari wi tee wi dede.

Psalm 49.

Fa wi moe troostoe wi srefi, te wi si, dem godlooze soema habi so boen liebi.

1. Wan psalm vo dem pikien vo Kora, disi dem ben meki gi da gran singimeester.

2. **O**en piple ala, jere! potti jesi, oen alamal, disi de liebi na grontapo,

3. Laage soema en heisoema, goedoeman en potiman, ala makandra!

4. Mi mofo sa taki vo koni wawan; en da prakticeri vo mi hatti sa foeloe nanga verstand.

5. Mi sa potti mi jesi, jeri gleikenis; en da kibri taki vo mi mi sa poeloe nanga harpoe.

6. Vo sani hede mi sa frede na dem ogri dei, te da onge-

regtigheid vo dem soema, disi
trapoe mi na ondro, romboto mi?

7. Dem, disi potti vertrouw
na dem goedoe, en disi meki
dem srefi bigi nanga da foeloe
goedoe vo dem;

8. No wan vo dem sa man,
vo verloesoe hem brara, ofoe
vo verzoen wan soema nanga
Gado;

9. (Bikasi da verloesoe vo dem
ziel koste foeloe toemoesi, en vo
da hede a moese tan teego.)

10. Alwasi a liebi doro ala-
tem, en alwasi a no si da pori.

11. Bikasi a de si tog, dem
koniman dede so boen, leki dem
lauman; en dem, disi no habi
verstand, go lasi, libi dem goe-
doe gi trawan.

12. Dem denke troe na ini
dem hatti, dem hoso sa tan teego,
en dem plesi, dapee dem de lie-
bi, sa tan vo pikien en tee vo
pikien pikien; en dem kali dem
kondre nanga dem eigen nem.

13. Ma tog dem no kan tan
na ini da bigi; dem de leki dem
meti, disi go pori.

14. We, da srefi pasi vo dem
de wan laufasi vo dem; en tog
dem soema, disi kom na dem
baka, habi plisiri nanga da taki
vo dem.

15. Dem lidom na ini hel leki
skaap; en dem opregti soema sa
de masra na dem tapo froekoe
mamantem; da hel sa njam da
mooifasi vo dem, poeloe dem
na ini dem hoso.

16. Ma Gado sa verloesoe
poeloe mi ziel na ondro da

dwingi vo grebi, bikasi hem sa
teki mi. Sela.

17. No frede, te wan soema
kom wan goedoeman, en te da
glori vo hem hoso kom moro
bigi.

18. Bikasi te da soema dede,
a no sa teki noti, tjari go nanga
hem; hem glori no sa go na
hem baka.

19. Alwasi na hem liebitem
hem srefi feliciteri hcm ziel; en
alwasi soema de prye joe, te
joe doe joe srefi boen;

20. Tog a sa go na da famili
vo dem tata vo hem; dem no sa
si letti nooitii.

21. Wan soema, disi bigi en
grani, sondro a habi verstand,
hem de leki dem meti, disi de
go pori.

Psalm 50.

*Fa wi moe dini Gado reti na ini
ri hatti.*

1. Wan psalm vo Asaf.

Da Gado vo dem Gado, Mas-
ra srefi de taki, en a bari gron-
tapo dapee zon hopo tee dapee
a go na ondro baka.

2. Na Zion da reti mooi skyn
vo Gado komopo.

3. Wi Gado sa kom, en a no
sa tapo hem mofo; wan faja sa
komoto na hem fesi, disi njam
alasani; en wan bigi onweri sa
romboto hem.

4. A sa kali hemel tee na ta-
po, en grontapo (a sa kali toe),
vo a kroetoe hem piple.

5. Meki dem santa soema vo
mi kom na mi makandra, dem,

disi ben meki wan verbond nangga mi nanga ofrandi.

6. En dem hemel sa preki vo hem geregtigheid; bikasi Gado srefi de da kroetooman. Sela.

7. Jere, mi piple, mi sa taki! (Jere) Israel, mi sa getuige, klage joe. Mi de Gado, en mi de joe Gado.

8. Vo joe offer hede mi no de go strafoe joe; bikasi dem bronoffer vo joe de alatem na mi fesi.

9. Mi no sa teki wan kow na ini joe hoso, ofoe dem boko vo joe hipi

10. Bikasi ala meti na ini boesade vo mi, so srefi dem foeloedoezend meti, disi de waka na tapo hem bergi.

11. Mi sabi ala fowloe vo dem bergi; en dem boesimetin firi de vo mi.

12. Alwasi mi de nanga hangri, mi no sa taki gi joe; bikasi heeli grontapo de vo mi, nanga alasani, disi de dapee.

13. Mi sa njam da meti vo dem bul, dringi da broedoe vo dem boko?

14. Offer Gado tangi, en doe dasani, disi joe ben pramisi gi da moro Heiwan!

15. Kali mi, te joe de na nootoe; dan mi sa helpi joe, en joe sa pruze mi.

16. Ma na wan ogri soema Gado taki: Sani joe habi vo verteli dem gebod vo mi? sani hede joe teki mi verbond na ini joe mofo?

17. Ma tog joe no wani meki mi strafoe joe; en dem woord

vo mi joe teki, trowei na joe baka.

18. Te joe si wan foefoerwan, joe de holi nanga hem; en nanga dem soetaman joe habi gemeenskap.

19. Joe moso joe libi abra, vo taki ogri, en joe tongo de knoopoe bedriegsani.

20. Joe sidom, taki tegen joe brara; en joe eigen mama pikien joe gongosa.

21. Ala demsani joe ben doe, en mi no ben piki; vo da hede joe denke, mi de so leki joe; ma mi sa strafoe joe, potti ala-sani reti na joe fesi.

22. We, membre dati, oenoe, disi vergiti Gado, vo mi no bigin pliti oen na piesi piesi, en no wan verloesoeman de.

23. Da soema, disi offer tangi, hem de pruze mi; en da soema, disi potti hem pasi reti, hem mi sa sori da helpi vo Gado.

Psalm 51.

Darid begi pardon ro hem zondoe.

1. Wan psalm vo David, disi a ben meki gi da gran singimeester.

2. Di hem ben go na Batseba, en di profet Natan ben kom na hem.

3. Sari vo mi, o Gado, vo joe boenhatti hede! poeloe ala mi zondoe vo joe toemoesi bigi gnade hede!

4. Wasi mi boen, poeloe mi ongeregtigheid; krin mi, en poeloe mi zondoe!

5. Bikasi mi sabi da ogri, disi Helpiman; dan mi tongo sa singi mi ben doe; mi zondoe de ala-tranga vo joe geregtigheid. tem na mi fesi.

6. Na joe, en na joe wan mi ben doe zondoe; mi ben doe ogri na joe fesi; troe, joe de regtvaardig, te joe taki; en joe de zuiver, te joe kroetoe sani.

7. Loekoe, na ini ongereg-tigheid mi gebore; en na ini zon-doe mi mama ben kisi bele vo mi.

8. Loekoe, joe lobbi da waar-heit, disi kibri tee na inisei; troe, tee na inisei joe meki mi kom sabi da reti koni.

9. We, wasi mi nanga yzop, poeloe mi zondoe, meki mi kom krin; wasi mi, meki mi kom weti, moro leki katoen!

10. Meki mi jeri plisiri en blyti (tori), vo dem boon vo mi plisiri baka, disi joe ben masi so.

11. Kibri joe fesi, vo joe no si dem zondoe vo mi; figi en poeloe ala mi ongereg-tigheid!

12. Mi Gado, gi mi wan krin hatti; gi mi wan njoe en wan vaste geest!

13. No troesoe mi komoto na joe fesi; no poeloe joe santa Jeje na mi ini!

14. Ma troostoe mi baka nan-ga joe helpi; en da getrooste geest moese asisteri mi!

15. Dan mi sa leri dem soe-ma, disi pasa joe mofo, meki dem kom sabi dem pasi vo joe; en dem zondaar sa bekeere kom na joe.

16. Verloesoe en poeloe mi na dem broedoe-zondoe; o Ga-do, joe, di de mi Gado en mi

17. Masra, hope dem lip vo mi, meki mi mofo kan gi joe bigi nem!

18. Bikasi ofrandi joe no wan-ni, anders mi sa wani gi joe dem; bronoffer srefi no switi na joe.

19. Dem reti offer vo Gado, dati de wan broko geest; wan broko en masi hatti joe na sa veragte, mi Gado.

20. We, doe boen na Zion, vo joe gnade hede; hope dem muur vo Jerusalem baka!

21. Dan joe sa habi joe pli-siri nanga dem offer vo gereg-tigheid, nanga dem bronoffer, en nanga dem heeli offer; dan dem sa offer dem kow na tapo joe altar.

Psalm 52.

David kre ro Döeg.

1. Wan onderwyze-psalm vo David, disi a ben meki gi da gran singimeester,

2. Datem di Döeg, da Edomi tri, ben kom gi Saul kenis, taki: David kom na Ahimelek hoso.

3. Sani joe meki joe srefi bi-gi so nanga joe ogridoe? joe tiran soema! tog da boenhatti vo Gado de go doro aladei.

4. Joe tongo de soekoe ogri wawan; a koti lei leki wan sra-poe sebinefi.

5. Joe lobbi ogri moro, leki boen; joe lobbi lei moro, leki vo taki reti. Sela.

6. Joe lobbi ala dem pori woord, joe falsi tongo!

7. We, Gado sa pori joe toe krin krin, a sa broko en poeloe joe, dapee joe de liebi; nanga loetoe a sa poeloe joe na da kondre vo dem liebiwan. Sela.

8. Dem regtvaardige soema sa si dati, en dem sa frede; ma dem sa lafou hem toe (, taki):

9. Loekoe, dati de da soema disi no ben teki Gado vo hem kragti, ma a ben potti hem vertrouw na hem bigi goedoe; en so a meki hem srefi moro tranga na ini hem ogrifasi.

10. Ma mi de leki wan groen olyfboom na ini Gado hoso; mi potti mi vertrouw na da gnade vo Gado teego alatem.

11. Mi sa pryzé joe teego, vo di joe ben doe so; en mi sa wakti joe nem, bikasi nanga hem dem santa soema vo joe habi dem plisiri.

Psalm 53.

Da porifasi vo soema.

1. Wan onderwyze-psalm vo David, disi a ben meki gi da gran singimeester, vo pre hem nanga Makalat.

2. **D**em lauman taki na ini dem hatti: No wan Gado de. Dem no waarti noti, en dem de wan vistesani nanga da takroe-doe vo dem. No *wan de*, disi doe boen.

3. Gado na hemel loekoe na ondro na dem liebisoema, vo a soekoe mi ziel; dem no habi si, efi wan soema de, disi habi verstand, en disi soekoe Gado.

4. Ma dem alamal verdwale, dem alamal pori en tingi. No *wan de*, disi doe boen, no wan.

5. Ma hoefasi, dem soema, disi de wroko ongeregteigheid, no sabi sani dan? dem, disi njam mi piple, leki dem njam brede? Gado dem no kali.

6. Ma tog alatem dem habi frede na hatti, alwası noti de vo frede; bikasi Gado panja dem soema boon, disi de rontoe joe, kwinsi joe; joe ben meki dem kom na sjem; bikasi Gado veragte dem.

7. Ke, meki da helpi vo Zion kom na Israel tapo! meki Gado poeloe hem piple na doengroe-hoso, tjari dem kom baka! Dan Jakob sa blyti, en Israel sa plisiri.

Psalm 54.

David kre vo helpi.

1. Wan onderwyze-psalm vo David, disi a ben meki gi da gran singimeester, vo pre nanga Neginot;

2. Datem di dem soema vo Sif ben kom na Saul, taki: David kom kibri na wi dia.

3. **H**elpi mi, mi Gado, nanga joe nem; meki mi kisi mi reti nanga joe kragti!

4. Mi Gado, jere da begi vo mi; potti jesi na dém woord vo mi mofo!

5. Bikasi vreemde soema ho-po tegen mi, en tiran soema de soekoe mi ziel; dem no habi Gado na dem fesi. Sela.

6. Loekoe, Gado de mi Helpi-

many Masra de na mindri dem
soema, disi asisteri mi ziel.

on 7. Hem sa pa dem vyand vo
mi da ogri baka. We, pori
dem nanga joe waarheit!

on 8. Dan mi sa offe gi joe nan-
ga mi heeli hatti; mi sa prye
joe nem, mi Masra; bikasi hem
de se switi.

9. Bikasi jee poeloe mi na ini
ala mi benauwtoe; en mi hai si
hem plisiri na dem vyand vo mi.

Psalm 55.
Vo dem falsi brare.

1. Wan onderwyze-psalm vo
David, disi a ben meki gi da
gran singimeester, vo pre nanga
Neginot.

2. Jere mi begi, mi Gado;
no kibri joe fesi, te mi de djeme!
3. Potti jes na mi, en Jere
mi, fa mi kre en bari na so wan
jamersfasi?

4. Di mi vyand de bari, en dem
godlooze soema de kwinsi mi;
bikasi dem de potti ongerechtig-
heid na mi tapo; en na ini da hatti-
bronfasi dem no kan si mi na hai.

5. Mi hatti henauwtoe na ini
mi skin; da skreki vo dede kom
fadom na mi tapo.

6. Frede en besi kisi mi; bigi
skreki kom more mi.

7. Mi taki: Ke, efi mi habi
hei, leki dofil dan mi sa flei
gowei, vo mi ruste.

8. Loekoe, dan mi sa flei go
farawei, tan na woestein. Sela.

9. Mi sa meki hesi, kometo
na da stormwinti en na ini da
onweri.

10. Masra, pori dem, en pla-
tie dem tongo; bikasi mi sti seti
en trobi na ini da foto.

11. Dei en neti sosani de wa-
ka rontoe na tapo dea muur;
en ongerechtigheid en pina de na
ini foto ini.

12. Ogris en pori de na ini;
triki en bedriegi no komopo mo-
ro na dem strati.

13. Efi mi vyand wawan gi
mi sjem, mi sa verdrage; en efi
da soema wawan, disi no kan
si mi na hai, meki hem srefi
bigi na mi tapo, mi ne sa ge
kibri vo hem.

14. Ma da joe srefi; wan goe-
ma vo mi spel, mi fesiman, en
mi kenis;

15. Wi ben de so switi en
familieri makandra, en wi ben
waka go na da hoso vo Gado
makandra;

16. We, meki dede fadom na
dem tapo; meki dem go liebi-
liebi na ini hel; bikasi ogridoe
wawan de na ini dem hoso en
na dem mindri.

17. Ma mi sa kali mi Gado,
en Masra sa helpi mi.

18. Na sabatem en na mammate-
tem en na dinatem mi sa begi en
kre tranga; en hem sa jerik mi
stem.

19. Hem ben verloesoe mi
ziel, meki mi ruste, kompte na
da feti, disi dem ben felinanga
mi; bikasi wan bigi hipio ben
kom na mi tapo.

20. Gado sa jeri dati, en a se
plage dem; bikasi hem sidom(na
kroetoe) granwei kabau flei,

Bikasi dem no verand're moro,
en dem no frede Gado!

21. Dem potti dem han na
dem soema, disi holi fri nanga
dem, en dem broko hem ver-
bond.

22. Dem mofo glati moro leki
botro, en tog na ini dem hatt
dem holi feti; dem woord vo dem
de safoe, moro leki oli, en tog
dem de leki blootoe houroe.

23. Teki ala joe hebi, hiti na
Masra tapo, hem sa zorgoe vo
joe; hem no sa meki dem regt-
vaardige soema seki, nooit
wantem.

24. Ma joe, mi Gado, sa troe-
soe dem trawan na ondro tee na
ini da dipi pit. Dem (kiliman),
disi hangri si broedoe, en dem
falsi soema no sa doro dem liebi
hafoe srefi. Ma mi sa pottu mi
vertrouw na joe.

Psalm 56.

David kre na hem Gado.

1. Wan goutoe kleinood vo
David, disi a ben meki gi da
gran singimeester, vo pre nang-
ga Jonat Elem Rekokim, datem
di dem Filistri ben kisi hem na
Gat.

2. O Gado, sari vo mi, bi-
kasi soema wani swalii mi; heeli
dei dem feti nanga mi, trobi mi.

3. Heeli dei dem vyand vo mi
seekoe mi vo swalii mi; bikasi
foeloe soema de, disi de feti
nanga mi; o joe, di de da mo-
ro Heiwan!

4. Te mi kom frede, dan mi
potti mi vertrouw na joe.

5. Mi sa pryze Gado en da
woord vo hem; na Gado mi sa
potti mi vertrouw, en mi no
sa frede; sani liebisoema kan
doe mi.

6. Ala dei dem de draf' mi
woord; ala dem gedagte de ng-
mo, vo dem doe mi ogran on!

7. Dem ron kom makandra,
dem kibri dem srefi; en so dem
wakti mi foetoe, fa dem sa kisi
mi ziel.

8. Ma dem sa man vo ronwei
nanga dem ongereglijheid? Ke,
mi Gado, troesoe dem soema
na ondro na im joe hattibron!

9. Joe ben teli tog, hoe mehi
tron mi ben waka rontoe, kibri
we, potti ala mi haiwatra na im
joe batra. Troe, ibrik drépoe
de na ini joe boekoe.

10. Te mikre na jöö, dan
dem vyand vo mi sa dmai baka;
dati mi sabi; bikasi Gado en
nanga mi.

11. Mi sa pryze Gado en da
woord vo hem; nanga Masra mi
sa pryze da woord.

12. Na Gado mi potti mi ver-
trouw, en mi no frede: sani
liebisoema kan doe mi?

13. Mi Gado, demsani disi
mi ben pramisi joe, dei na mi
tapo; tangioffer mi sa teki, pa
joe.

14. Bikasi joe ben pbéloe mi
ziel na ini dede; we, joe no
helpi mi toe, meki mando naki
foetoe, fadom? ma meki mi kah
waka na Gado fesi na in da lett
vo dem lieiwank.

Psalm 57.

Wan begi, di David ben de na gevvaar.

1. Wan goutoe kleinood vo David, disi a ben meki gi da gran singimeester, vo pre nanga Altasket; di a ben ron gi Saul, kibri na ini wan horo.

2. Sari vo mi, mi Gado, sari vo mi; bikasi na joe mi ziel potti hem vertrouw, na ondro joe flei mi de soekoe mi kibriplesi, tee da ongeluk kom pasa mi.

3. Na Gado mi sa kre, di de da moro Heiwan; na Gado, disi sa meki mi doro alasani.

4. Tee vo ini hemel hem sa seni helpi gi mi, meki da soema kom na sjem, disi de soekoe vo swal mi. Sela. Gado sa seni hem gnade en hem waarheit.

5. Mi ziel lidom na mindri dem leuw; na mindri fajatiki mi lidom; na mindri dem soema, disi habi tifi leki pyl en lansri; en dem tongo de srapoe houroe.

6. Hopo joe srefi, mi Gado, tee na tapo dem hemel; meki joe glori panja na heeli grontapo.

7. Dem ben seti wan trapoe, dapee mi de waka, en dem kwiensi mi ziel na ondro; dem diki wan horo na mi fesi, ma dem srefi fadom na ini. Sela.

8. Mi hatti klari, mi Gado; mi hatti klari, vo mi singi en pryze joe.

9. Wieki hopo, mi glori! wieki hopo, psalm en harpoe! Froekoe mamantem mi sa wieki hopo.

10. Masra, mi sa pruze joe na mindri dem piple; mi sa singi joe psalm na mindri dem naatsi.

11. Bikasi joe gnade de so bigi, tee a kisi dem hemel; en joe waarheit kisi tee na dem wolkoe.

12. Hopo joe srefi, mi Gado, tee na tapo dem hemel; meki joe glori panja na heeli grontapo!

Psalm 58.

Dem onregtvaardige kroetooman.

1. Wan goutoe kleinood vo David, disi a ben meki gi da gran singimeester, vo pre nanga Al Tasket.

2. Hoefasi, oen taki geregtigheid troe, oen vergadering? Oen kroetoe wan reti kroetoe, oen soema?

3. Ja, na ini hatti oen de wroko ongerechtigheid; oen wegi da kragti vo oen han na grontapo.

4. Dem godlooze soema de verkeerti sinsi dem mama bele; dem leiman verdwale, so hesi dem gebore.

5. Da wisi vo dem de leki snekiwisi; dem de leki wan doofoe pikin sneki, disi de tapo hemjesi,

6. Vo a no jeri da stem vo da tofroeman en sweriman, disi bekwaam vo sweri.

7. O Gado, broko dem tifi na ini dem mofo; Masra, broko en poeloe dem bigi tifi vo dem jonge leuw!

8. Meki dem smelti gowei leki watra, disi de ron alatem; te

dem span dem bo, vo soetoe
dem pyl, meki dem de, leki dem
koti na piesi piesi.

9. Meki ibriwan vo dem lasi,
leki wan pakroo de smelti; leki
wan miskraam pikien vo wan
oeman dem no moe si da zon.

10. Bifo dem patoe vo oen
kan fili dem maka, hem sa teki
poeloe dem, dem groenwan en
dem drewan.

11. Dem regtvaardige soema
sa plisiri, te dem si, fa dem
ogriwan kisi dem paiman; en
dem sa wasi dem foetoe na ini da
broedoe vo dem godlooze soema.

12. Dan dem soema sa taki:
Troe, wan paiman de vo dem
regtvaardige soema! Troe, wan
Gado de, disi holi kroetoe na
grontapo.

Psalm 59.

Wan begi na ini nootoe.

1. Wan goutoe kleinoed vo
David, disi a ben meki gi da
gran singimeester, vo pre nanga
Al Tasket; di Saul ben seni
soema go wakti hem hoso, vo
a kili hem.

2. Helpi mi, mi Gado; poe-
loe mi na han vo dem vyand vo
mi! Potti mi na wan plesi, meki
dem soema no kan kisi mi, disi
hopo tegen mi!

3. Verloesoe en poeloe mi na
dem soema han, disi de wroko
ongeregtigheid; poeloe mi na
dem kiliman, disi hangri broe-
doe!

4. Bikasi loekoe, Masra! dem
lidom wakti mi ziel; dem tran-
teli.

gawan kom makandra na mi ta-
po, sondro mi ben doe ogri en
zondoe, mi Masra!

5. Dem ron meki dem srefi
klari, alwas i mi no ben doe
ogri. We (Masra,) wieki hopo,
helpi mi, en loekoe si!

6. Ke, Masra Gado Zebaot,
joe Gado vo Israel, wieki hopo,
en kom loekoe ala dem heiden
dia; no sari *wan* vo dem, disi
doe ongeregtigheid nanga dem
falsi hattu! Sela.

7. Na mofo sabatem dem drai
baka, dem bari leki wan dagoe,
en so dem waka da foto rontoe.

8. Loekoe, dem poeloe toe-
moesi foeloe takitaki na ini dem
mofo; houroe de na ini dem
mofo; bikasi (dem taki:) hoe-
soema sa jeri dati?

9. Ma joe, mi Masra, sa la-
froe dem; joe sa spotoe ala dem
heiden.

10. We, di dem tranga so, vo
da hede mi sa wakti joe; bikasi
Gado de helpi mi.

11. Mi boennhatti Gado sa kom
bifo mi; Gado sa meki mi si mi
plisiri na dem vyand vo mi.

12. We, no kili dem, vo mi
piple no moe vergiti dasani! ma,
panja dem nanga joe kragti, en
troesoe dem na ondro; mi Masra,
joe, di de wi skild!

13. Vo da zondoe vo dem
mofo hede, en vo dem woord
hede, disi dem poeloe, joe moe
kisi dem na ini da bigimembre
fasi vo dem, so srefi vo da floe-
koe en vo dem lei, disi dem ver-

14. Pori en swali dem sondro
pardon! njam dem krin krin,
tee dem no de moro; meki dem
kom si, Gado de granmasra vo
Jakob (famili), en tee na ala
hoekoe vo grontapo. Sela.

15. Meki dem drai baka na
mofo sabatem, meki dem bari
leki wan dagoe; en so dem moe
waka da foto rontoe!

16. Meki dem waka rontoe
alapee, soekoe njanjam; en
meki dem knoeroe, te dem bele
no foeloe!

17. Ma mi sa singi vo joe
kragti; froekoe mamantem mi
sa prye en singi vo joe gnade;
bikasi joe ben helpi mi; en joe
ben de mi kibri plesi da dei, di
mi ben benauwtoe.

18. We, joe mi sa singi, joe,
de mi kragti; bikasi Gado de
mi helpi, mi boenhatti Gado.

Psalm 60.

David begi te hem piple Israel.

1. Wan goutoe kleinood vo
David, vaderi trawan; aben me-
ki da psalm gi da gran singimee-
ster, vo pre nanga Sjoesjan Edut;

2. Di a ben feti nanga dem Si-
riaman vo Mesopotamia en nanga
dem Siriaman vo Zoba; di Joab
kom baka, kili twelfdoezend vo
dem Edomitri na da zoutoegron.

3. Mi Gade, joe, di ben
verstootee en mast wi, di joe
hatti ben breu: grantangi, kom
loekoe wi baka!

4. Joe, di ben meki grontapo
seki en pliti: tapo dem horo
baka; bikasi a de seki en kanti;

5. Joe ben sorijoe piple wan
hebisani; joe ben gi wi wien vo
dringi, tee wi kom droengoe.

6. Ma tog, joe ben gi dem
soema, disi frede joe, wan flagra,
meki dem hope hem vo da waars-
heit hede, Sela.

7. Vo dem, disi joe lobbi, moe-
se loesoe baka; we, helpi wi
nanga joe reti han, en jere wi!

8. Gado ben taki (wansani)
na hem santa plesi; vo dati mi
plisiri; mi sa platie Sikem, mar-
ki da laage gron vo Sukot.

9. Gilead de vo mi, Manase
de vo mi; Efraim de da kragti
vo mi hede; Juda de mi gran-
man.

10. Moab de mi wasibeki; na
Edom tapo mi sa hiti mi soesoe;
en joe, Filistri kondre! plisiri
vo mi!

11. Hoesoema sa ijari mi ga-
na ini wan vaste foto? Hoesoe-
ma sa kom nanga mi na Edom?

12. A no joe sa doe dati, mi
Gado, joe, disi ben verstootee
wi? en joe, mi Gado, disi no
ben go na feti nanga dem soldati
vo wi?

13. We, helpi wi na fini wi
benauwtoe; bikasi liebisoema
helpi de vo soso.

14. Nanga Gado willeba doe
bigi wroko; bikasi hem sa tra-
poe dem vyand vo wi na endro.

Psalm 61.

Wan koning begi.

1. Wan psalm vo David, dist
a ben meki gi da gran singi-
meester, vo pre nanga Nagingti

2. Mi Gado, jere eda kre bendi hangt baka, en lekitwan vo mi; potti jesi na dw begit vo mi!

3. Tee na grontapo dia mi de kre na joe, ala di mi hatti de so benauwtoe; tjari en potti mi na wan klipstoon tapo, disi hei, moro leki mi!

4. Bikasi joe de mi kibriplessi, wan tranga toren, dapee mi vyand no kan kisi mi.

5. Na ini joe hoso mi sa tan liebi teego; na ondro joe flei mi sa kibri en ruste. Sela.

6. Bikasi joe, mi Gado, ben jeri, sani mi pramisi; joe ben gi mi da erfenis vo dem, disi frede joe nem.

7. Joe sa meki koning liebi langa, meki dem jari vo hem tan tee alatem;

8. Meki a tan sidom na Gado sesi atatem. We, meki gnade en waarheit moesé hohi kibri hem!

9. Dan mi sa singi en prye joe nem alatem; dei vo dei mi sa padasani, disi mi ben pramisi.

Psalm 62.

Troostoe, te dem ryand trobi wi.

1. Wan psalm vo Dayid, disi a ben meki gi da gran singi meester, gi Jedutun.

2. Mi ziel tan tiri, wakti Gado, disi de helpi mi.

3. Hem de mi Klipstoon en mi helpi; hem de feti vo mi; en vo da hede mi no sa seki toemoesi.

4. Hoe langa oen alamat de feti na wan enki soema baka? bogenhatti tee, bikasi joe paibiri oen alamat sa dede; oen sa de wan soema so; leki hem wra, leki wra beskotoerpranga; disi kondem idde ob e neind ledind

bendi hangt baka, en lekitwan muur, disi de loekoe vobfandom.

5. Dem prakticeri wawan, fa dem sa doe vo troesoe hem komoto na da hei plesi vo hem; dem habi dem plisiri nanga leitoris; nanga mofo dem de blesi, ma na ini hatti dem de sloekoe. Sela.

6. Ma joe, mi ziel, tan tiri gi Gado; bikasi hem mi de wakti.

7. Hem wawan de mi klipstoon en mi helpi; hem de feti vo mi, en vo da hede mi no sa seki.

8. Gado srefi de mi helpiman en mi glori; hem de da klipstoon, disi de gi mi kragti; na Gado mi de go kibri.

9. Potti oen vertrouw na hem alatem, oen soema! poeloe ges, hatti gi hem; Gado de wi kibri plesi. Sela.

10. Dem gemeene soema de wan sososani, en dem gransoema de wan leisan; te joe wegi dem, dem alamat de moroligti leki nowi.

11. No potti oen vertrouw na de dwingi, disi oen dwingi travan, ofoe na da roover-wroko vo benoe! Efi oen kisi foeloe goedoe, no henga oen hattina datil!

12. Gado ben taki mansni, dati mi ben jeri toetron, (a taki;) Ala kragti de vo Gado.

13. So srefi joe, o Massa, ha feti na wan enki soema baka? bogenhatti tee, bikasi joe paibiri oen alamat sa dede; oen sa de wan soema so; leki hem wra, leki wra beskotoerpranga; disi kondem idde ob e neind ledind

Psalm 63.

Da reti hangri, ro dini Gado.

1. Wan psalm vo David: di a
ben de na ini da woestein vo Juda.

2. ● Gado, joe de mi Gado;
froekoe mamanter mi de soekoe
joe; mi ziel drewatra vo joe,
en mi skin hangri vo joe, di mi
de na wan dre en flauw kondre,
disi no habi watra.

3. Mi hangri vo si joe kragti
en joe glori, so leki mi ben si
joe na joe santa hoso.

4. Bikasi joe gnade de moro
betre, leki da liebi; mi mofo sa
pryze joe.

5. Troe, mi sa pryze joe mi
heeli liebitem; na joe nem mi
sa hopo mi han.

6. Dan mi ziel sa habi nofo,
leki a njam fatoe en spek wa-
wan; en mi mofo sa pryze joe
nanga plisiri tongo.

7. Te mi membre joe na mi
bedi, dan mi taki vo joe, te mi
wieko hopo na neti.

8. Bikasi joe de mi Helpiman;
en vo da hede na da kibriplesi
na ondro joe flei mi sa singi
nanga plisiri.

9. Mi ziel de hanga na joe;
joe reti han de holi kibri mi.

10. Ma dem trawaan, disi soe-
koe vo pori mi ziel, dem sa go
na dem moro dipi plesi na ondro
gron.

11. Nanga houroe soema sa
kili dem, en dem kraboedagoe
sa njam dem.

12. Ma koning sa plisiri nan-
ga Gado; ibriwan, disi sweri na na sani, disi hem doe.

hem, sa blyti; ma dem leiman
mofo sa tapo.

Psalm 64.

*Wan begi, ro Gado moe loekoe ki-
bri wi.*

1. Wan psalm vo David, disi
a ben meki gi da gran singi-
meester.

2. ● Gado, jeri mi stem, fa
mi kre! Kibri mi liebi, meki mi
vyand no skreki mi!

3. Kibri mi, meki dasani no
kom mi abra, disi dem ogri
soema ben prakticeri makandra
safri; (kibri mi) vo da oproeroe
vo dem soema, disi de wroko
ongeregtigheid!

4. Dem srāpoē dem tongo
leki wan houroe; en bita woord
dem teki, potti leki dem pyl;

5. Vo soetoe dem vroom soe-
ma safri; hesi dema soetoe na
dem tapo. sondro frede.

6. Dem gi dem srefi manhatti,
makandra vo doe ogri; dem pra-
misi vo seti trapoe safri, dem
taki: Hoesoema sa si dem?

7. Dem prakticeri ala soortoe
falsi; dem soekoe alasani, disi
de vo soekoe; dem inisei mem-
bre en hatti dipi vo troe.

8. Ma Gado sa soetoe dem
hesi nanga wan pyl, en dati sa
hati dem.

9. Dem eigen tongo sa meki
dem srefi fadom; ibriwan soe-
ma, disi si dem, sa ronwei.

10. En ala soema sa frede,
dem sa taki: dati da Gado wro-
ko; bikasi dem sa potti membre

11. Dem regtvaardige soema
sa plisiri vo Masra , dem sa potti
vertrouw na hem ; en ala opregti
hatti sa blyti.

Psalm 65.

Wan tangi psalm.

1. Wan psalm en wan singi
vo David , disi a ben meki gi da
gran singimeester.

2. **O** Gado ! safri psalm dem
singi joe na Zion ; dem pai joe
dasani , disi dem ben pramisi.

3. Joe de jeri da begi vo soe-
ma ; vo da hede ala soema moe
kom na joe.

4. Da ogridoe vo wi de kwinsi
wi tranga ; we , gi wi pardon
vo wi zondoe !

5. Blesi vo da soema , disi joe
verkiesi , en disi joe gi pasi , vo
a liebi na ini dem gadri vo joe !
Wi sa kisi nefo vo ala dem goe-
doe vo joe hoso en vo joe santa
temple.

6. Skrekisani joe sa piki wi
nanga joe gerechtigheid , o Gado ,
wi Helpiman ; ala hoekoe vo
grontapo en dem farawei zee-
kanti sei potti dem vertrouw na
joe tapo.

7. Joe , disi potti dem bergi
vaste nanga joe tranga ; kragti
joe ben teki gesper na joe skin.

8. Joe meki da baribari vo da
bigi zee moe kaba ; so srefi da
krasifasi vo dem bare en da kra-
sifasi vo dem piple joe bedare.

9. Dem , disi de liebi tee na
dem farawei hoekoe , dem frede
vo dem marki vo joe ; joe meki
dem , disi komopo na maman-

tem en na sabatem , singi nanga
plisiri.

10. Joe bezookoe grontapo ,
gi hem watra , meki a kisi foeloe
goedoe. Da riba vo Gado
habi foeloe watra . En te joe
meki da gron klari kaba , dan
joe meki dem areisi gro mooi
vo tree.

11. Te da gron tjaope , dan
joe gi hem vo dringi boen boen ,
meki da doti kom glati , nanga
areen joe meki hem safoe ; en
so joe blesi dasani , disi de gro
na hem tapo.

12. Joe blesi da jarji nanga
joe gnade ; en dem foetstapoe vo
joe nati en dropoe vo da fatoe.

13. Dem sabana na woestein
dropoe toe ; en dem pikin bergi
plisiri na ala sei.

14. Dem sabana lai nanga
skaat ; en dem laage plesia lai
nanga areisi ; dem plisiri , en
dem singi toe.

Psalm 66.

*Wan tangi psalm vo dem wonder-
wroko vo Gado.*

1. Wan singi en wan psalm ,
disi dem ben meki vo da gran
singimeester.

Oen kondre ala , plisiri vo
Gado , en bari !

2. Singi psalm vo da glori vo
hem nem ! pryzehem na wan
glorifikasi !

3. Taki na Gado : Ke , hoe
skreki wroko joe doe ! Vo joe
bigi kragti hede dem wyand vo
joe sa saka dem srefi na joe
ondro.

4. Heeli grontapo moese an kew nanga boker mi ss' offer.
begi joe, en singi joe, en pryze Sela. *Gado mi wi na wi tapo!*
joe nem! Sela.

5. Kom, loekoe si dem wroko vo Gado! Troe, hem doe skreki wroko na wi liebisoema.

6. A ben verandre da zee, meki a tron wan dre gron; nanga foetoe dem waka da pasi doro; en na dapee wi ben plisirivo hem.

7. Hem regeere teego nanga hem kragti; hem hai de loekoe dem piple; a meki dem oproerroe soema no kan hopo dem srefi. Sela.

8. Oen piple, pryze wi Gado! Meki soema jeri da stem, fa oen pryze hem!

9. Bikasi hem de holi wi ziel na liebi, a no meki wi foetoe glati, fadom.

10. Bikasi joe, mi Gado, ben probeeri wi; joe ben smelti wi, krin wi, leki dem smelti silver, vo krin hem.

11. Joe ben meki dem hiti wi na ini doengroehoso; wi foetoe joe potti na boeje.

12. Joe ben meki soema rei (nanga hasi) na wi hede tapo; faja nanga watra wi ben waka doro; ma joe ben tjarí wi komoto dapee, potti wi na wan switi plesi.

13. Vo da hede mi sa go na hiti joe heso nanga bronoffer; mi sa pa! joe, sani mi ben pramisi;

14. Dasani, disi mi tongo ben poeloe, en disi mi mofo ben taki, datem di mi ben de na nedtoe.

15. Mi sa offer joe fatee bronoffer, da smoko vo dem skeap; tapo. Sela.

16. Kom dia, en jere, oen alamal, disi frede Gado; mi sa verteli, sani hem ben doe na mi ziel.

17. Na hem mi ben kre nanga mi mofo; en mi tongo ben hopo hem nem.

18. Efi mi ben membre ongerigtigheid na ini mihatti, Masra no ben sa jeri mi.

19. Ma tog, Gado ben jeri mi troe; a ben potti jesi na da stem, di mi ben begi.

20. Grantangi vo Gado, dist ne veragte da begi vo mi, en disi no poeloe hem gnade na mi tapo!

Psalm 67.

Wan begi en tangi ro da blesi pa Gado.

1. Wan psalmsingi, disi dem ben meki gi da gran singimeester, vo pre na Neginot,

2. Gado moe sari vo wi, en blesi wi; a moe meki hem feit skyn na wi tapo! Sela.

3. Meki soema na grontapo kom sabi joe pasi; en ale heiden (moe kom sabi) da bigi helpi vo joe.

4. Meki dem piple pryze joe, mi Gado! meki ala piple pryze joe!

5. Meki dem naatsi blytiq meki dem singi nanga plisirib; bikasi joe sa kroetoe dem piple nanga gerechtigheid; en joe sa regeere dem soema na grontapo. Sela.

6. Meki dem piple pryne joe, dem, disi de na boeje na doen-groehoso, hem de poeloe dapee; ma dem oproeree soema moe liebi na wan dre kondre.

7. Dan grontapo sa gi hem vroektoe; en Gado, wi Gado, sa blesi wi.

8. Troe, Gado sa blesi wi; en ala hoekoe vo grontapo sa frede hem.

Psalm 68.

Wan profetitaki ro da glori ro Kristus.

1. Wan psalmsingi vo David, disi a ben meki gi da gran sing-meester.

2. **Gado** moe hopo, meki dem vyand vo hem moese panja en lasi; en dem, disi no lobbi hem, moese ron gi hem!

3. Jagi dem, meki dem lasi, leki smoko lasi, te winti jagi hem; leki wassi smelti na ini fajd, so dem godlooze soema moe pori na Gado fesi!

4. Ma dem regtvaardige soema moese blyti; nanga plisiri dem moese djompo na Gado fesi; nanga dem heeli hatti dem moese vrooliki!

5. We, singi Gado! singi psalm gi hem nem! hopo pasi gi da soema, disi de rei na tapo dem hemel; a nem **Masra!** djompo na hem fesi nanga plisiri!

6. Hem de da tata vo dem, disi no habi tata, en da askati vo dem weduwe; hem de Gado na ipi hem santa hoso.

7. Gado meki dem soema, disi no habi wan soema, kisi dem hoso foeloe nanga pikien; en

dem, disi de na boeje na doen-groehoso, hem de poeloe dapee; ma dem oproeree soema moe liebi na wan dre kondre.

8. O Gado, di joe ben waka go na joe piple fesi, di joe ben waka da woestein doro, Sela:

9. Datem grontapo ben befa, en dem hemel ben dropoe na Gado fesi; Sinai srefi ben seki na fesi vo Gado, disi de da Gado vo Israel.

10. Wan switi areen joe ben seni kom, mi Gado; njoe kragli joe gi baka na joe erfenis, di a ben kom flauw.

11. Da hipi vo joe ben liebi dapee, joe, mi Gado, ben meki sani klari vo dem potiwan, nanga joe boenhatti.

12. Masra ben gi hem woord; dem hoodskopoeman ben foeloe vo troe, disi ben tjari da boen njoesoe kom.

13. Dem koning vo dem hipi soldati ronwei, dem ronwei; en da Missi, disi tan na hoso, teki da foefoer goedoe, platie.

14. Alwasi oen lidom geruste na mindri toe hipi stoon, tog oen sa tron leki dem flei vo wan dofa, disi kai nanga silver, en dem wiwiri vo hem blinki leki goutoe.

15. Di da Almagtige ben potti koning dapee panja panja, heeli kondre kom weti leki snauw na tapo (da bergi) Zalmon!

16. Da bergi vo Gado de leki da bergi Basan, wan hei, en fatoe bergi op mane.

17. Sani oen djompo so, ora

hei bergi? **Da** bergi dia Gado
ben lobbi, vo hem liebi dapee;
en dia Masra sa tan liebi toe
teego.

18. Dem wagi vo Gado de
twenti doezend, en doezend tron
doezend; Masra de na dem min-
dri, leki na Sinai, na da santa
plesi vo hem.

19. Joe ben hopo go na tapo,
joe potti da doengroehoso srefi
na boeje; en joe kisi presenti, vo
platie gi soema, gi dem oproe-
roewan srefi, meki Masra Gado
kan liebi na dem mindri.

20. Grantangi vo Masra, bi-
kasi dei vo dei a lai wi (nanga
blesi); da Gado de wi Helpi-
man! Sela.

21. Da Gado vo wi de wan
Gado, disi de helpi wi; Gado
Masra kan poeloe soema na ini
dede.

22. Ma Gado sa masi da hede
vo dem vyand vo hem, nanga
da wiwiri-hede vo dem soema,
disi de go doro nanga da ogri-
doe vo dem.

23. Masra ben taki: Mi sa
tjari dem kom baka, komopo na
Basan; mi sa tjari dem kom ba-
ka, komopo na ini da dipi zee;

24. Vo joe kan dipi joe foe-
toe na ini da broedoe vo dem
vyand vo jee, en meki da tongo
vo dem dagoe vo joe lekki hem.

25. Dem ben si dem foetsta-
poe vo joe, mi Gado; dem foet-
stapoe vo mi Gado, mi koning,
fa joe go na ini da santa plesi.

26. Dem singiman waka na
fesi, dem muzikanli na baka; ta
plesi vo joe, joe de meki wi

dem wendje nanga poukoe ben
de toe na dem mindri.

27. Pryze Gado na ini dem
gemeente; pryze Masra, oenoë,
disi komopo na ini da pit vo
Israel!

28. Loekoe da pikin Benja-
min, da granman vo dem; en
dem granmasra vo Juda nanga
dem hipi; so srefidem granmasra
vo Zebulon en dem granmasra
vo Naftali.

29. Joe Gado ben hopo joe
kragti; we, mi Gado, gi joe
wroko kragti, disi joe ben wro-
ko na wi!

30. Vo joe temple hede, disi
de na Jerusalem, dem koning sa
tjari presenti kom gi joe.

31. Krasi dem ogri meti, disi
sidom kibri na ini warimba, nan-
ga da hipi vo dem kow en vo
dem pikin kow na mindri dem
piple; meki dem saká dem srefi
nanga som piesi silver. Hem
jagi dem piple panja, disi lobbi
feti.

32. Dem gransoema vo Egipti
sa kom; Etiopia sa langa hem
han hesi, loekoe na Gado.

33. Oen koningkondre na
grontapo, singi Gado! Singi
psalm gi Masra! Sela.

34. Singi Hem, disi de rei na
ala dem hemel tapo, sinsi fosi
bigin. Loekoe, a de seni hem
stem gowei, wan kragti stem.

35. Verteli, fa Gado tranga!
Hem glori de na Israel tapo, en
hem kragti de na ini dem wolkoe.

36. O Gado, na ini dem san-
fesi, dem muzikanli na baka; ta
plesi vo joe, joe de meki wi

skreki ! Da Gado vo Israel gi
kragti en tranga na hem piple.
Grantangi vo Gado !

Psalm 69.

Da pina ro da Messias.

1. Wan psalm vo David, disi
a ben meki gi da gran singimee-
ster, vo pre nanga Sjosjanim.

2. O Gado, helpi mi; bikasi
da watra kisi mi tee na mi ziel!

3. Mi soengoe na mi wan dipi
swampoe, dapee foetoe no kan
kisi gron; mi fadom na ini dipi
watra, en da floedoe ron pasa
mi abra.

4. Mi kre so tee mi weri, mi
neki dre krin krin, en mi hai
kom flauw, di mi moese wakti
mi Gado so langa.

5. Dem soema, disi no kan si
mi na hai, sondro mi ben dee
dem wansani, dem de moro fo-
loe, leki wiwiri de na mi hede.
En dem, disi vyand nanga mi
vo neti soso, en disi de soekoe
vo pori mi, dem kom tranga vo
troe. Mi moese pai dasani baka,
disi mi no ben foefoer

6. O Gado, joe sabi da lau-
fasi vo mi; dem zondoe ve mi
no kibri na joe.

7. Masra Zebaot, no meki dem
soema, disi de wakti joe, mi
Masra, moe kisi sjem vo mi hede!
No meki dem, disi soekoe joe,
o Gade vo Israel, kom na sjem
vo mi hede!

8. Bikasi vo joe hede mi ver-
drage, vo dem kosi mi; da sjem
kom tapo mi fesi.

9. Mi kom wan vreemde soe-

ma gi dem brara vo mi; en dem
pikien vo mi mama no sabi mi.

10. Bikasi da feti, di mi ben
feti vo joe hoso, njam mi hatti
krin krin; en da kosikosi vo dem
soema, disi ben kosi joe, kom
fadom na mi tapo.

11. Mi ben kre, en mi pina
mi ziel nanga fasten; ma dati
dem teki toe vo spotoe mi.

12. Mi ben teki maka, weri
vo mi klosi; ma dati ageen dem
teki, spotoe mi.

13. Dem soema, disi sidom
na doro mofo; taki leitori vo mi;
en dem droengoeman singi mi
na strati.

14. Ma m^{is} de begi na joe, mi
Masra; tog joe sa teki da begi,
mi Gado, nanga da toemoesi
bigi gnade vo joe; jeri mi nan-
ga da getrouw helpi vo joe!

15. Poeloe mi na ini da swam-
poe, meki mi no soengoe krin
krin! Verloesoe en poeloe mi na
dem soema han, disi habi ogri-
hatti vo mi; poeloe mi na ini da
dipi watra!

16. Meki mi no verzuipi na
ini da watrafloedoe; meki da
dipi horo no swali mi; no me-
ki da pit sloiti hem mofo na
mi tapo!

17. Masra, jeri mi! bikasi joe
gnade de so bigi; drai loekoe mi
nanga joe toemoesi lobbi hatti!

18. No kibri joe fesi gi joe
knegti; bikasi mi de so benzau-
toe; jere mi hesi!

19. Kom klosibei na mi ziel,
en verloesoe hem! verleesoe mi,
vo ala mi vyand hede!

20. Joe sabi, fa dem kosi en nanga singi; en nanga takitangi spotee mi, en hoe sjem dem gi mi sa meki hem bigi! mi; joe hai si ala mi vyand.

21. Da kosikosi broko mi hatti, a gi mi wan hebi vo troe. Mi wakti, efi wan soema sa habi medelyden, ma no wan soema de; mi ben soekoe troostoeman, ma mi no finni.

22. Gal dem gi mi vo njam, en azyn dem gi mi vo dringi, di mi ben drewstra.

23. We, meki dem tasfra tron wan tetei en netti gi dem srefi; meki dem kisi dem paiman boen boen, meki dem fadom na ini dem eigen trapoe!

24. Meki dem hai doengroe, vo dem no kan si; meki dem bigi foetoe seki alatem!

25. Poeloe joe hattibron na dem tapo! kisi dem fajafaja nanga da hattibron vo joe!

26. Dem hoso moese tan soso, en no wan soema moese liebi na ini dem tenti!

27. Bikasi dem vervolge da soema, disi joe ben fom kaba; en dem meki wan soso takitaki vo da pyn vo dem soema, disi joe ben masi.

28. We, meki dem doe zondoe na zondoe tapo; meki dem no kom na joe geregteigheid!

29. Poeloe dem na ini da boekoe vo liebi; meki dem nem no skili nanga di vo dem regtvaardige soema makandra!

30. Ma mi de pot en nanga pyn. Da helpi vo joe, mi Gado, moe hope mi baka!

31. Mi sa prye Gado nem joe, moese blyti en plisirivo

32. Dati sa switi na Masra, moro leki wan kow; disi habi teetoe en pliti foetoe.

33. Dem mofina soema sa si dati, en dem sa blyti; en oenoet, disi soekoe Gado, oen hattu sa liebi.

34. Bikasi Masra de jeri dem potiwan; en a no veragte dem boejeman vo hem.

35. Hemel en grontapo moese prye hem, so srefi da bigi zee nanga alasani, disi de liebi na nini.

36. Bikasi Gado sa verloesoe Zion, en dem foto vo Juda hem sa bouw; en soema sa liebi da peen na dem eigendom:

37. En da siri vo dem knegte vo hem sa kisi da kondre vo dem erfenis; en dem, disi lobbii hem nem, sa tan liebi dapee.

Psalm 70.

David begi, ro Masra moe helpi hem,

1. Wan psalm vo David, disi a ben meki gi da gran singimeester, vo membre sani.

2. O Gado, meki hesi, vo verloesoe mi! meki hesi, vo helpi mi, mi Masra!

3. Meki dem soema, disi de soekoe mi ziel, kom na sjem en spot; meki dem soema drai baka, kom na broeja, disi wensi mi ogri!

4. Meki dem, disi takv. hal! drai baka, vo dem kisi dem paiman vo da kosikosi vo dem!

5. Ma ala dem, disi soekoe

joe; en dem, disi lobi da helpi vo joe, moe taki alatem; Gado de wan bigi Gado!

6. Mi mi de poti en mofina; o Gado, meki hesi, kom na mi! Joe de mi Helpiman en mi verloesoeman; no tan langa, mi Masra!

Psalm 71.

Wan tra begi ageen.

1. **Masra**, na joe mi potti mi vertrouw; no meki mi kom na sjem no wantem!

2. Verloesoe mi nanga joe gerechtigheid en helpi mi! Draai joe jesi gi mi en helpi mi!

3. Joe moe de wan tranga hoso gi mi, dapee mi kan go kibri alatem; tog joe ben pramisi vo verloesoe mi; bikasi joe de mi klipstoon en mi fortres.

4. Mi Gado, helpi en poeloe mi na da ogri soema han, na han vo da onregtvaardige soema en vo da tiran!

5. Bikasi na joe mi potti ala mi hoop, Masra Gado; na joe ben vertrouw sinsi mi jonge jari.

6. Joe ben de mi asisteri sinsi mi mama bele; joe srefi ben helpi mi, poeloe mi na mi mama bele. We, joe mi de praze alatem.

7. Mi ben dangra foeloe see-ma; ma joe de wan tranga kibri-plesi vo mi.

8. Meki mi mofo foeloe ala dei, vo praze joe en vo gi joe glogi!

9. No verstootoe mi na mi gadee jari; no libi mi, te mi kom zwaki!

10. Bikasi dem vyand vo mi de taki vo mi; en dem, disi li dom wakli mi ziel, praktieken makandra,

11. Dem taki: Gado libi hem kaba; feti na hem baka, en kisi hem; bikasi no wan soema de helpi hem.

12. O Gado, no tan farawei vo mi; mi Gado, meki hesi, helpi mi!

13. Meki dem vyand vo mi ziel kom na sjem, meki dem pori; en dem, disi soekoe mi ongeluk, meese lai nanga spot en sjem!

14. Ma mi sa hoop (vo joe) alatem; en mi sa praze/jod moro more.

15. Mi mofo sa verteli vo joe gerechtigheid; heeli dei (mt: sa taki) vo da bigi helpi vo joe; ma mi no kaateli ala.

16. Mi sa waka nanga da kragti vo Masra Gado; mi sa praze joe gerechtigheid, di vo joe wawan.

17. O Gado, joe srefi ben leri mi siasi mi jonge jari; en tee tidei jete mi taki vo dem wonderwroko vo joe.

18. We, mi Gado, no verlate mi toe, di mi kom ouroe moja, en mi wiwiri weti, meki mi sori joe kragti fosik ga dem disitam soema, en meki mi taki vo joe magti gi ala dem, disi sa kete jete!

19. So srefi joe gerechtigheid, mi Gado, a hei vo troe; joe, di ben doe bigisan! O Gado, hem soema de geersi joe?

20. Joe ben meki mi si bigi nootoe en ongeluk, ma tog joe zon nanga moen sa de, dem pisa gi mi liebi baka; joe sa hali kien tee vo pikien pikien. mi poeloe mi baka na ini da dipi na ondro gron.

21. Joe sa meki mi kom bigi moro moro, en joe sa troostoe mi na ala sei.

22. Dan mi sa prye joe toe nanga psalmsingi vo joe vertrouwiasi, mi Gado; mi sa singi joe nanga harpoe, joe, di de da Santawan vo Israel.

23. Mi mofo sa bari nanga plisiri, te mi singi psalm gi joe, so srefi mi ziel toe, disi joe ben verloesoe.

24. Mi tougo srefi sa taki vo joe gerechtigheid da heeli dei. Bikasi dem soema, disi de soekoe mi ongeluk, moese kəm na sjem en spot.

Psalm 72.

Vo Kristus en vo hem kondre.

1. Wan psalm, disi dem ben meki gi Salomo.

❶ Gado, gi koning dem wet vo joe; en gi joe gerechtigheid na da pikien vo koning!

2. Dan hem sa kroetoe joe piple nanga gerechtigheid, en dem mosina soema vo joe nanga reti.

3. Dem bergi sa tjari vrede kom gi piple, en dem pikin bergi gerechtigheid.

4. Hem sa meki dem mosina soema na kondre kisi dem reti, en dem poti soema pikin a sa helpi; en dem soema, disi de kwinsi trawan, a sa masi.

5. Dem sa frede joe, so langa gro na hem boen tem, tee a meki blometje, en a sa habi foeloe vreede so langa moen sa de.

6. Hem sa kom na ondro, leki areen fadom na wan sabana, disi koti njoenjoe; leki dem dro-poe, disi nati grontapo.

7. Da regtvaardige soema sa gro na hem boen tem, tee a meki blometje, en a sa habi foeloe vreede so langa moen sa de.

8. Hem sa de Masra toe, komoto na wan zee tee na da trawan, komoto na da bigi riba, tee na dem hoekoe vo grontapo.

9. Dem soema, disi de liebi na woestein, sa boigi na hem fesi, en dem vyand vo hem sa lekki da stof.

10. Dem koning vo Tarsis en vo dem eiland sa tjari presenti kom; so srefi dem koning vo Skeba en vo Seba sa offer dem presenti.

11. Ala koning sa anbegi hem, en ala heiden sa dini hem.

12. Bikasi hem sa verloesoe da poti soema, disi de kre, nanga da mosina soema, disi no habi wan helpiman.

13. A sa habi medelyden nanga da poti en mosina soema; en dem mosina soema ziel a sa verloesoe.

14. A sa bevry dem ziel, poeloe dem na ondro kwinsi en tranga, en dem broedoe sa diri na hem hai.

15. Hem sa liebi, en dem sa gi hem vo da goutoe vo Skeba. En dem sa begi vo hem alatem; ala dei dem sa blesi hem.

16. Alwasi dem sai wan han foeloe siri na ini gron na tapo dem panti vo dem bergi, tog da vroektoe vo hem sa seki leki Libauon; en di vo foto sa meki blometje, leki da grasi vo gron-tapo.

17. Hem nem sa tan tee vo alatem; so langa leki zon sa de, hem nem sa go doro, tee na pikien en pikien pikien; en nanga hem dem sa finni blesi; ala heiden sa blesi en prye hem.

18. Grantangi vo Gado Masra, da Gado vo Israel; hem wawan doe wonderwroko.

19. Grantangi vo da glori nem vo hem teego! Heeli grontapo moese kom foeloe nanga hem glori! Amen, ja Amen.

20. Now dem begi vo David, da pikien vo Isai, kaba.

Psalm 73.

Da geluk vo dem ogri soema, en da ongeluk vo dem vroom soema kan dangra uwi pikinso.

1. Wan psalm vo Asaf.

Troe, Gado ha boenhatti vo Israel, vo dem, disi habi wan krin hatti.

2. Ma mi? pikinmoro mi ben naki mi foetoe; pikinmoro mi foetoe ben glati, fadom.

3. Bikasi mi ben djaloesoe vo dem lauman, di mi si, fa dem godlooze soema habi so boen liebi.

4. Bikasi dem no hábi wan pyn tee dem dede, en dem kragti no seki.

5. Dem no habi ongeluk leki tra soema; en dem no habi plaag toe leki tra soema.

6. Vo da hede da bigimembrefasi de rontoe dem leki wan (goutoe) ketting; asranti de tapo dem leki wan klosi.

7. Dem hai pili nanga fatoe; dem habi moro, leki dem hatti kan wensi.

8. Dem zoigi soema broedoe; en nanga ogri hatti dem taki, fa dem sa kwinsi trawan; dem habi toemoesi bigi taki.

9. Dem potti dem mofo tee na hemel, en dem tongo waka heeli grontapo doro.

10. Vo da hede hem piple drai kom diasoo, dapee dem kwinsi so meni watra gi dem, wan heeli kometje foeloe.

11. En dem taki: Fa Gado sa doe sabi? Fa da moro Heiwan sa ke vo dem?

12. Loekoe, dem soema dia de so ogri, en tog dem habi boen liebi na grontapo; dem hipgoedoe na goedoe tapo.

13. Troe, mi ben krin mi hatti vo soso; vo soso mi ben wasi mi han, holi mi srefi sondro foutee.

14. Bikasi heeli dei dem plage mi; ibri mamantem mi kisi mi strafoe.

15. Efi mi taki, mi srefi sa taki so toe, dan mi ben sa doe kroekoetoe na da heeli speli vo dem pikien vo joe.

16. Mi ben prakticeri dasani, efi mi kan begreipe dasani; ma a ben hebi toemoesi vo mi,

17. So langa tee mi go na ini dem santaplesi vo Gado, en di mi kom si da kaba vo dem.

18. Troe, joe potti dem na glati plesi; en dan joe meki dem fadom en pori.

19. Ke, fa dem pori so, leki na wan moment! Nanga skreki dem kaba tee dem trou noti.

20. Leki wan drem de, te wan soema de wieki; so, mi Masra, te joe wieki, joe sa veragte da printje vo dem.

21. Di dasani ben koti mi hattu, en a ben soetoe mi na ini mi bele;

22. Datem mi ben de wan lauman, en mi no ben sabi wan-sani; mi ben de leki wan meti na joe fesi.

23. Ma tog mi sa tan nanga joe alatem; bikasi joe ben holim na mi reti han.

24. Joe sa tiri en tjari mi so leki a boen na joe hatti; en bakatem joe sa teki mi kom na joe glori.

25. Hoesoema mi habi na hemel, boiti joe? en na grontapo dia mi no hangri toe vo wan soema, boiti vo joe.

26. Alwasi mi skin en mi ziel kom flauw, tog Gado de alatem, da kragti vo mi hatti en mi porsi.

27. Bikasi loekoe, dem, disi de farawei vo joe, sa pori en lassi; joe kili en pori ala dem, disi go hoeroe, libi joe.

28. Ma vo mi a de boen, vo mi tan klosibei na Gado, en vo mi potti mi vertreuw na Masra Gado, meki mi verteli ala joe wroko.

Psalm 74.

Vo da pina vo kerki.

1. Wan onderwyze - psalm vo Asaf.

① Gado, fa joe verstoote wi so krin krin? Fa da hattibron vo joe de smoko so na tapo dem skaap vo joe eigen sabana?

2. Membre joe gemeente, disi joe ben winni vo joe srefi sinsi ouroetem kaba, en disi joe ben verloesoe, vo a moe de joe erfenis, dati de da bergi Zion, dappee joe de liebi.

3. Hopo joe foetoe, kom loekoe, fa dem pori alasani alatem! Troe, da vyand pori alasani na da santa plesi.

4. Dem vyand vo joe bari tee na mindri dem plesi, dappee joe (nanga joe gemeente) kom makandra; dem teki dem eigen marki, potti dem vo marki.

5. Ibriwan kisi wan bigi nem, efi a hopo hem aksi hei, naki na ini dem bigi bigi boom.

6. Da so dem broko en pori, ala dem mooi kotiwroko na ini temple na wantron noja, nanga aksi en hamera.

7. Branti dem potti na ini joe santa plesi; en da heeli plesi, dappee joe nem de liebi, dem pori tee na gron.

8. Dem taki na ini dem hatti; Meki wi teki poeloe alasapi wantem. Ala kerki vo Gado na kon-

dre dem bron.

9. Wi no si dem marki xo wi; no wan profet de moro; no wan soema de nanga wi dia, disi

sabi, hoe langa (dati sa go do-ro so).

10. Ke, mi Gado, hoe langa dem fetiman sa kosi so? da vy-and sa kosi joe nem dan alatem?

11. Vo sani hede joe poeloe joe han baka, da reti han vo joe?

Hali en poeloe hem na tapo joe borst, en meki dasani kaba!

12. Tog Gado de mi koning sinssi ouroetem, disi de helpi ala soortoe helpi reti mindri na grontapo.

13. Nanga joe kragti joe ben platie da bigi zee; en dem kai-man hede joe broko na imi watra.

14. Dem leviatan hede joe ben broko en masi, en dem meti joe gi na dem piple na woestein, meki dem njam.

15. Joe ben meki pit en kriki, di joe ben pliti da stoon; ma bi-gi riba joe ben meki dre.

16. Dei nanga neti de vo joe; joe ben meki da letti en da zon.

17. Joe srefi ben potti ala dem dam vo grontapo; warmtem en kouroetem joe ben meki toe.

18. We, membre tog, fa da vyand ben kosi Masra; en wan lau piple ben spotoe joe nem.

19. No gi da ziel vo joe terdoisi abra na dem krasa meti; no vergiti da pikin hipi vo dem mofina soema vo joe so krin krin!

20. Loekoe na da verbond! bikasi dem doengroe plesi na grontapo foeloe nanga tiran soe-ma hoso.

21. Ke, no meki dem, disi toeman; wan soema hem de saka de na ondro kwinsi, moese drai na endro, en da trawan a hopo.

gowell baka nanga sjem! Meki dem mofina en poti soema kan prye joe nem!

22. Hopo, mi Gado, en plyti joe eigen zaak; membre da kosi kosi, disi dem lauman de kosi joe ala dei!

23. No vergiti da baribari vo dem vyand vo joe; bikasi da krasifasi vo dem, disi hopo tegen joe, kom ogri moro moro.

Psalm 75.

Da beker no Gado.

1. Wan psalm en wan singi vo Asaf, disi a ben meki gi da gran singimeester, vo pre nanga Al Tasket.

2. Wi taki joe tangi, o Gado, wi taki joe tangi, vo di joe nem de so klosibei; en wi'verteli ala joe wonderwroko.

3. Te mi kom na mi wroko; disi joe ben pramisi mi, dan mi sa kroetoe wan reti kroetoe.

4. Heeli kondre nangga ala soema, disi de liebi na ini, ben smelti gowell; ma mi ben potti dem poste vo hem, meki dem tranga baka. Sela.

5. Mi ben taki gi dem lauman: Oen no moese lau so! En na dem godlooze soema mi taki: No hopo da toetoe so hei!

6. No hopo oen toetoe so hei; no taki so nanga stysi neki!

7. Bikasi vo kom hei, dati no komopo na oost, ofoe na west, ofoe na woestein.

8. Ma Gado de (da reti) kroe-

9. Bikasi Masra habi wan be-
ker na hem han', disi dem ben i-
srefi nanga dem hasi fadom na
kanti foeloe nanga moksi wien, ini dedeslibi.
disi de wroko; en vo da wien joe; hoesoema sa man vo tana-
hem de kanti gi soema; ma da poe na joe fesi, te' joe hatti de
doti vo hem ala dem godlooze bron ?
soema na grontapo sa zuige en
dringi.

10. Ma mi sa taki vo dati
teego; mi sa singi en pryze da
Gado vo Jakob.

11. So srefi mi sa koti poeloe
ala dem toetoe vo dem godlooze
soema; ma dem toetoe vo dem
regtvaardige soema mi sa hopo
na hei.

Psalm 76.

Da Helpiman vo da kerki ro Gado.

1. Wan psalm en wan singi
vo Asaf, disi a ben meki gi da
gran singimeester, vo pre nan-
ga Neginot.

2. Ala soema na Juda sabi
Gado, en a habi bigi nem na
Israel.

3. Hem tenti de na Salem, en
hem hoso de na Zion.

4. Na dapee hem ben broko
dem faja pyl vo da bo, da skild en
da houroe en da heeli feti. Sela.

5. Joe de moro mooi, en joe
habi moro glori, leki dem foe-
foer - bergi.

6. Dem stoutoehatti soema
srefi, trawan ben kom foefoer
demsani, di dem ben slibi da
slibi vo dem; en no wan vo dem
knapoe mansoema ben finni dem
eigen han.

7. Di joe krasi dem, o Gado
vo Jakob, dati meki dem wagi

srefi nanga dem hasi fadom na
ini dedeslibi.

8. Troe, soema moese frede
joe; hoesoema sa man vo tana-
poe na joe fesi, te' joe hatti de
bron ?

9. Joe ben meki soema jeri
wan vonis komoto na ini hemel,
en heeli grontapo kom frede, a
tan tiri,

10. Di Gado ben hopo vo holi
kroetoe, vo a helpi ala mosina
soema na grontapo. Sela.

11. Troe, da hattibronfasi vo
soema sa meki joe kisi bigi nem;
en dasani, disi libi abra jete vo
da hattibron, joe sa tai na joe
skin leki wan banti.

12. Pramisi Masra, oen Gado;
en holi dem pramisi toe! Oen
alamal, disi rontoe hem, moe
tjari presenti kom gi da Gado,
disi de vo frede!

13. Hem meki dem granman
lasi hatti; en dem koning vo
grontapo moese frede hem.

Psalm 77.

Vo dem vroom soema pina en troost.

1. Wan psalm vo Asaf, disi
a ben meki gi da gran singi-
meester, gi Jedutun.

2. Mi de kre na Gado nanga
mi stem; na Gado mi kre, en
hem sa jeri mi.

3. Datem, di mi ben benauw-
toe, mi ben soekoe Masra; na
neti mi ben langa mi han, mi no
ben weri; mi ziel no ben wani
teki wan troost.

4. Te mi membre Gado, mi
kisi wan sari; en te mi prakti-

ceri wansani, mi ziel kom flauw.
Sela.

5. Joe ben holi mi hai, meki
dem tan krin; mi ben de so
flauw, tee mi no kan taki.

6. Mi ben membre da ouroetem,
dem jari, di pasa.

7. Na neti mi kom membre da
singi vo mi nanga harpoe; mi
taki tori nanga mi eigen hatti;
en mi geest ondersoekoe sani.

8. Hoefasi, Masra sa verstoote
soema dan tee vo alatem? a
no sa habi boenhatti moro?

9. Da gnade vo hem kaba dan
krin krin? Da pramisi kisi hem
marki now tee vo alatem?

10. Somtem Gado vergiti, vo
sari soema? Somtem na ini da
hattibron a sloto hem sarihatti
krin krin? Sela.

11. Na baka mi taki: We,
dati de mi pina; ma tog da reti
han vo da moro Heiwan kan ver-
andre alasani.

12. Mi sa membre dem wroko
vo Masra; troe, mi sa membre
dem wonderwroko, disi joe ben
doe sinsi ouroetem.

13. Mi sa praticeri ala joe
wroko, verteli alasani, disi joe
ben doe.

14. O Gado, da pasi vo joe
de santa! Hoepee so wan bigi
Gado de, leki da Gado vo wi de?

15. Joe de da Gado, disi doe
wonderwroko; joe meki ala pi-
ple si da kragti vo joe.

16. Nanga joe tranga han joe
ben verloesoe joe piple, dem
pikien vo Jakob en vo Josef.
Sela.

17. Dem watra ben si joe, mi
Gado; troe, dem watra ben si
joe, en dem befi; dem dipi dipi
plesi srefi ben seki.

18. Dem blaka wolkoe poeloe
dem watra, dem moro hei wol-
koe ben dondro; so srefi dem
pyl vo joe waka panja.

19. Da dondro vo joe bari
rontoe na tapo, dem bliksem
letti na heeli grontapo; grontapo
srefi seki en befi.

20. Da pasi vo joe ben de na
ini zee, en da foetoepasi vo joe
ben de na fini dem bigi watra;
en tog no wan soema ben sabi
dem foetstapoe vo joe.

21. Nanga han vo Moses en
Aaron joe ben tjari joe piple le-
ki wan hipi skaap.

Psalm 78.

Fa Masra ben tjari dem pikien vo Israel.

1. Wan onderwyze psalm vo
Asaf.

Mi piple, jere na da leri vo
mi; potti jesu na dasani, disi mi
mofo taki!

2. Mi sa hopo mi mofo nanga
gelykenis; mi sa poeloe dangra
taki vo ouroetem.

3. Dasani, disi wi ben jeri,
en disi wi sabi, en disi dem tata
vo wi ben verteli wi;

4. Dati wi no sa kibri gi dem
pikien vo dem; ma wi sa verteli
gi ala soema, disi sa gebore jete,
fa Masra de switi, en fa a tranga,
en hoe wonderwroko a ben doe.

5. Bikasi a hen hopo wan ge-
tuigenis gi Jakoh, en na Israel

a gi wan wet, disi a ben gebiede dem tata vo wi, taki, dem moese meki dem pikien vo dem kom sabi dati.

6. Vo dem soema vo bakatem moe sabi dati, nanga dem pikien, disi sa gebore jete; vo dem hopo, verteli dati baka gi *dem* pikien;

7. Meki dem potti dem vertrouw na Gado, en meki dem no vergiti dem wroko vo Gado; ma meki dem holi dem gehod vo hem.

8. En meki dem no kom so leki dem tata vo dem, disi ben de wan oproeroe en ongehoor-zam speli suema, wan speli soema, disi no potti dem hatti reti, en dem geest no ben de opregti vo Gado.

9. Dem pikien vo Efreim ben habi ala dem fetisani, tjari dem bo; ma tog da dei, di da feti bcn de, dem drai baka.

10. Dem no ben holi da verbond vo Gade, en dem no wani waka, leki da wet we hem taki.

11. En dem vergiti dem wroko vo hem, nanga dem wonderwroko, disi hem ben meki dem si.

12. Bigi wonderwroko a ben doe na dem tata fesi na Egiptikondre, na da gron Zoan.

13. A platte da zee, meki dem waka hem doro; a meki da watratan, leki wan dam.

14. Na dei a ben tjari dem nanga wan wolfkoe, en da heeli neti nanga wan letti faja.

15. A broko pliti dem klipstoon na woestein, en so a meki dem dringi leki na ini wan dipi dipi pit.

16. A meki kriki srefi komopo na ini da klipstoon; en a meki da watra fala en ron leki dem riba.

17. Ma tog dem holi doro vo doe zondoe, en vo trobi hem; dem meki da moro hei Gado kisi hattibron na woestein.

18. En dem tesi Gado na ini dem hatti, di dem haksi hem da njanjam, disi dem kom luste.

19. En dem taki ogri mofo gi Gado, dem taki: Hoefasi, Gado sa kan deke tafra dia na woestein?

20. Loekoe, da klipstoon a naki troe, meki watra ron komopo, en foeloe pikin kriki hopo, dem ron abra alapee: ma a sa kan gi brede toe? a sa kan meki hem piple kisi meti?

21. We, di Masra jeri dati, hem hatti kom bron, en wan faja kom letti na Jakob tapo, so srefi da hattibron hopo toe na Israel tapo,

22. Vo di dem no ben bri bi na Gado; en dem no ben be trrouw, taki, hem sa helpi dem,

23. Di hem ben gebiede dem wolfkoe na tapo, en a ben hopo dem doro vo hemel;

24. A meki da manna sadom na dem tapo leki areen, en a gi dem hemel-areisi.

25. Ibriwan ben njam da Engelbrede; a seni so meni njanjam gi dem, meki dem habi nofo.

26. A meki da oostwinti wai na hemel; en nanga hem kragti na meki da zuidwinti hopo.

27. A meki meti fadom na dem tapo, leki wan stof-areen, en so meni pikin fowloe, leki santi na zeekanti sei.

28. A meki dasani fadom reti mindri na dem kampoe, na ala plesi rontoe, dapee dem liebi.

29. Toen dem njam, tee dem bele foeloe vo troe; a meki dem kisi, sani dem hatti ben luste.

30. Ma di dem no ben poeloe dem luste krin krin jete, di da njanjam ben de na ini dem mofo jete:

31. So da hattibron vo Gado kom na dem tapo, a kili dem moro fatoewan vo dem; en dem moro knapoe soema vo Israel a hiti na gron.

32. Ma tog nanga ala dati dem doe moro zondoe jete, dem no bri bi na dem wonderwroko vo hem.

33. Vo da hede a meki dei pasa leki wan sososani, en dem jari pasa nanga skreki.

34. Te hem kili dem, dan dem haksi vo hem; dan dem drai baka, soekoe Gado froekoe.

35. En dem kom membre, fa Gado de da klipstoorn vo dem, en fa Gado, da moro Heiwan, de da verloesoeman vo dem.

36. Ma dem mofo ben falsi gi hem; en nanga dem tongo dem lei gi hem;

37. Bikasi dem hatti no ben de reti nanga hem, en dem no ben de getrouw na ini hem verbond.

38. Ma hem, di hem habi medelyden, a gi dem pardon vo da ongerigtigheid, en a no pori dem; so meni tron a meki da hattibron vo hem bedare baka; a no meki da heeli hattibron vo hem wieki srefi.

39. Bikasi hem kom membre, taki, dem de meti soso, wan winti, disi de pasa gowei, en a no kom baka.

40. Hoe meni tron dem ben meki hem hatti kom bron na woestein! fa dem ben trobi hem na da wildernes!

41. Alatem dem kom baka ageen, dem tesi Gado; dem wan ni komanderi da Santawan vo Israel.

42. Dem no membre na hem tranga han en na da dei, di a ben verloesoe dem, poeloe dem na dem vyand han;

43. Hoe bigi marki a ben doe na Egiptikondre, en hoe wonderwroko na da gron Zoan;

44. En fa a ben meki dem riba tron broedoe; en da watra na ini dem krik dem no ben kan dringi.

45. Ala soortoe ongedierte a seni kom na dem tapo, disi njam dem, nanga todo, disi pori dem.

46. Da groentoe vo dem a gi abra na dem worm; en da wroko vo dem a gi na dem sprinkhan.

47. Dem droifboom a kili nanga hagel; en dem wilde figaboom a kili nanga faja hagel-stoon.

48. So srefi dem meti toe a gi abra na da hagel, en dem hipi meti na libi krofaja.

49. A ben seni da faja vo da hattibron vo hem na dem tapo, bigi pyn en frede en benauwtoe; ogri engel a seni kom na dem mindri.

50. A ben meki pasi gi da hattibron vo hem; a no spare dem ziel, vo dem no dede; ma a gi dem libi abra na da pest-siki.

51. Ala fosi pikien na Egipti a kili, da fosi kragti na ini dem tenti vo Ham.

52. Dan a meki hem piple komoto gowei leki skaap; leki wan heeli hipi (skaap) a ben tiri en tjari dem na ini da woestein.

53. A ben tjari dem so boen, dem no ben frede kweti kweti; bikasi da zee ben swal dem vy-and.

54. En so a tjari dem go tee na ini hem santa kondre, na da bergi dia, disi hem reti han ben winni.

55. Dem heiden a jagi komoto dapee na dem fesi; en a platie en marki da erfenis gi dem nanga lyn; en so a meki dem famili vo Israel kom liebi na ini dem hoso.

56. Ma dem tesi Gado, da moro Heiwan, meki hem hatti kom bron; dem no holi dem getuigenis vo hem.

57. Ma dem drai baka; dem hatti falsi, so leki dem tata ben de toe; dem no tan vaste, so leki wan bo, disi no styli.

58. So, nanga dem heiplesi vo dem, dem meki hem moese kisi hattibron; en nanga dem printje, disi dem srefi ben koti, dem wieki da djaloesoe vo hem.

59. We, di Gado jeri dati, hem hatti kom bron, en a kiasi Israel toemoesi;

60. En so a libi da santa hoso na Silo, da tenti, disi hem ben hopo na soema mindri, vo liebi na ini.

61. En a gi hem kragti abra na doengroehoso, en hem glori a gi na dem vyand han.

62. So srefi a gi hem piple abra na houroe; en nanga hem erfenis a kisi hattibron.

63. Faja ben njam dem jonge soema, en dem jonge wendje no kisi freiri.

64. Houroe kili dem domine, en dem weduwe no kre vo dem.

65. Now Masra kom wieki, leki na ini slibi, leki wan tranga soema, disi ben dringi wien, tee a bari vo plisiri.

66. En a naki dem vyand vo hem na bakasei, a gi dem wan sjem tee vo alatem.

67. Da tenti vo Josef a trowei en da famili vo Efraim a no teki vo hem.

68. Ma da famili vo Juda a verkiesi, da bergi Zion, disi a lobbi.

69. Na dapee a bouw da santa hoso vo hem so hei, leki a ben potti da fondament vo grontapo, disi moe tan tee vo alatem.

70. So srefi a verkiesi hem knegti David, a teki poeloe hem na ini dem skaapoepen;

71. Tee na dem pikin skaap, disi dringi bobo jete, a go teki hem, meki a loekoe en kweki hem piple Jakob, nanga Israel; disi de hem erfenis.

72. En so a ben loekoe en kweki hem toe nanga hem opregti hatti; en a ben tiri en tjari dem nanga hem bekwaam han.

Psalm 79.

Da nootoe ro da kerki ro Gado.

1. Wan psalm vo Asaf.

① Gado, dem heiden doro tee na ini joe erfenis; dem pori joe santa temple, en dem meki Jerusalem tron wan hipi stoon.

2. Dem dedeskin vo dem knegti vo joe dem teki, gi na dem fowlue na ondro hemel vo njam; en da meti vo dem Santa-wan vo joe dem gi na dem meti vo grontapo.

3. Dem trowei da broedoe vo dem leki watra, heeli Jerusalem rontoe; en no wan soema ben de, disi beri dem.

4. Dem huurti yo wi de gi wi sjem noja; en dem, disi de liebi na wi sei, dem spotoe en kosi wi.

5. Ke Masra, hoe langa dati moe tan so? Joe hatti sa bron dan teego? Da djaloesoe vo joe sa bron dan leki faja?

6. Poeloe joe hattibron na dem heiden tapo, disi no sabi joe, en na dem koningkondre, disi no de kali joe nem!

7. Bikasi dem njam Jakob krin krin, en dem mooi hoso vo hem dem pori.

8. No membre da ogri, disi wi ben dee fositem! meki da gnade vo joe kom miti wi hesi? bikasi wi kom weiniki vo troe.

9. Helpi wi, o Gado, wi Hel-piman; vo joe glori nem hede; verloesoe wi, en poeloe ala wi zondoe, vo joe nem hede!

10. Vo sani hede dem heiden moese taki: Hoepee dem Gado de now? Ke, meki dem heiden kom sabi na *wi* fesi dia, fa joe pai dem soema baka, disi ben trowei da broedoe vo dem knegti vo joe!

11. Meki da djeme vo dem soema na doengroehoso kom na joe fesi! nanga joe tranga han joe moe holi en kibri dem soema, disi dem ben gi abra kaba na dede!

12. Gi dem buurti vo wi da kosikosi seben tron baka, disi dem ben kosi joe, wi Masra; meki dem kisi hem reti na dem hatti tapo!

13. Dan wi, disi de joe piple, en skaap vo joe sabana, sa taki joe tangi teego; alatem wi sa pryzee joe bigi nem.

Psalm 80.

Da drofidjari vo Masra.

1. Wan psalm vo Asaf, disi a ben meki gi da gran singimeester, vo pre nanga Skoskanim Edut.

2. Joe herder vo Israel, potti jesii; joe, disi de tiri en tjari Josef leki skaap! sori joe glori, joe, disi sidom na mindri dem Kerubim!

3. Wiekijoe kragti na fesi vo Efraim en Benjamin en Manase, ini hemel, drai baka tòg en loekoe na ondro; kom loekoe, en bezoekoe da droifiboom dia,

4. O Gado, tjari wi kom baka; en meki joe fesi skyn, vo wi finni helpi!

5. Masra Gado Zebaot, hoe langa joe sa meki joe hatti bron nanga da begi vo joe piple?

6. Krewatra-brede joe gi dem vo njam, en krewatra joe gi dem vo dringi, bigi kalabesi foeloe.

7. Joe ben potti wi, meki dem buurti vo wi kisi trobi makandra na wi tapo; en dem vyand vo wi spotoe vo dem.

8. O Gado Zebaot, tjari wi kom baka; en meki joe fesi skyn, vo wi finni helpi!

9. Joe ben go teki wan droifi-boom na Egipti, tjari kom dia; en dan joe jagi en poeloe dem heiden, plani da boom.

10. Joe ben meki wan plesi-klari gi hem, joe meki hem loetoe go dipi, tee a kom foeloe heeli kondre.

11. Da skaduwè vo hem tapo dem bergi, en dem takki vo hem ben de leki dem cedroe vo Gado.

12. A meki dem tetei vo hem kisi tee na zeekanti; en dem takki vo hem go tee na da bigi riba.

13. We, vo sani hede joe ben broko hem muur dan, meki ala soema, disi pasa da pasi, broko en pori hem?

14. Dem boesi-hagoe loetoe en poeloe hem, en dem wilde meti vo sabana njam ala hem blaati.

15. O Gado Zebaot, di de na ini hemel, drai baka tòg en loekoe na ondro; kom loekoe, en bezoekoe da droifiboom dia,

16. Nanga da plantsoen, disi joe reti han ben plani, en datakki, disi joe ben meki tranga vo joe srefi.

17. A bron nanga faja, en dem koti poeloe hem. Te joe fesi kras i dem, dem go pori wantem.

18. Joe han moe de na tapo da soema vo joe reti han, en na tapo da soema-pikien, disi joe ben meki tranga vo joe srefi!

19. Dan wi no sa drai baka, libi joe; we, helpi wi, vo wi tan na liebi, dan wi sa kaf jognem.

20. Masra Gado Zebaot, tjari wi kom baka; en meki joe fesi skyn, vo wi finni helpi!

Psalm 81.

Wan vermane, vo pryzze Gado reti.

1. Wan psalm vo Asaf, disi a ben meki gi da gran singimester, vo pre nanga Gitit.

2. Singi Gado nanga plisiri, bikasi hem de wi kragti; plisiri tranga vo da Gado vo Jakob!

3. Hopo wan psalm, en tjari drom kom; da switi harpoe en floiti!

4. Blo da trompet na njoomen, na da reti tem vo da bigi feest vo wi!

5. Bikasi dati de wan fasi vo Israel, en wan wet vo da Gado vo Jakob.

6. Dati hem ben potti vo wan getuigenis gi Josef, datem di dem komoto na Egiptikondre, di dem jeri-wan tongo, disi dem no verstaai.

7. Mi ben poeloe da lai na dem skouroe tapo; dem han no ha vo meki patoe moro.

8. Na ini da benauwtoe joe ben kali mi, en mi ben helpi joe; tee na ini da kibriplesi vo dondro mi ben piki joe; na sei dem watra vo Meriba mi ben tesii joe. Sela.

9. Jere, mi piple, mi sa getuige na joe mindri; ke Israel, efi joe sa jeri mi!

10. No wan vreemde Gado moe de na joe mindri; en joe no moe anbegi wan vreemde Gado toe.

11. Mi da Jehova, joe Gado, disi ben tjari joe komoto na Egiptikondre. Hopo joe mofo bradi, meki mi foeloe hem!

12. Ma mi piple no ben wani jeri mi stem, en Israel no ben wani mi.

13. Vo da hede mi ben gi dem abra na dem luste vo dem eigen hatti, meki dem waka so leki a boen na dem srefi.

14. Ke, efi mi piple ben gehoorzam mi, en efi Israel ben waka dem pasi vo mi:

15. Dan mi ben sa dwingi dem vyand vo dem hesi, en mi han ben sa feti nanga dem feliman vo dem.

16. Dem, disi no lobbi Masra, ben sa saka dem srefi na hem ondro; ma da tem vo Israel ben sa tan teego.

17. Hem ben sa gi dem da moro beste areisi toe vo dem njam; troe, mi ben sa gi dem so meni honi na ini da klipstoon, leki dem wani.

Psalm 82.

Vo da irokro ro dem gransoema vo kondre.

1. Wan psalm vo Asaf.

Gado tanapoe na ini da gemeente vo Gado; hem de kroetooman na mindri dem Gado.

2. Hoe langa oen wani kroetoe verkeerti, potti dem godlooze soema perzon na fesi ? Sela.

3. Helpi dem poti soema; nanga dem, disi no habi tata! Meki dem mosina en poti soema kisi dem reti !

4. Verloesoe dem poti en monina soema, en poeloe dem na dem godlooze soema han!

5. Ma dem no sabi wansani, en dem no wani kom na verstand; alatem dem de waka na ini doengroe; en vo da hede ala dem fondament vo grontapo de seki.

6. Mi ben taki wel: Oen de gado; oen alamat de pikien vo da moro Heiwan;

7. Ma tog oen sa dede, leki tra soema; en leki wan vo dem (tra) granman oen sa fadom.

8. Hopo, mi Gado, en kroetoe grontapo; bikasi ala kondre de vo joe.

Psalm 83.

Vo dem vyand ro kerki.

1. Wan singi en wan psalm vo Asaf.

2. **O** Gado, no tan tiri so; no doe leki joe doofoe; no tan tiri so, mi Gado!

3. Bikasi loekoe, dem vyand vo joe oproeroe; en dem, disi no lobbi joe, hopo dem hede.

4. Dem meki barki safri na joe piple tapo, en dem prakticeri, fa dem sa doe kisi dem, disi kibri na joe ondro.

5. Dem taki: Koma, meki wi poeloe dem krin krin, meki dem no de wan piple moro, meki no wan soema membre da nem vo Israel moro.

6. Bikasi dem alahatti akorderi makandra, en dem meki wan verbond tegen joe;

7. Dem tenti vo Edom en vo Ismael, vo Moab en vo dem Hagareni;

8. Gebal en Amon en Amalek; dem Filistri, nanga dem, disi de liebi na Tirus.

9. Asur srefi moksi toe nanga dem, dem ben helpi dem pikien vo Lot. Sela.

10. We, doe dem so leki (joe ben doe) nanga Midian; leki na Sisera en na Jabin na Kison kriki;

11. Disi ben lasi en pori na Endor: dem ben tron leki doti vo gron.

12. Meki dem nanga dem granman tron leki Oreb en leki Zeëb; ala dem gransoema moe tron leki Zeba en leki Zalmuna,

13. Disi ben taki: Meki wi teki dem hoso vo Gado vo wi eigendom!

14. Mi Gado, meki dem tron leki wan draiwinti, leki dre grasi, disi winti teki, tjari go!

15. Leki faja de bron wan heeli boesi, en leki wan flam de letti dem bergi, meki dem bron:

16. So joe moese vervolge dem nanga joe onweri, skreki dem nanga joe stormwinti!

17. Meki dem fesi kom lai nanga sjem, vo dem soekoe joe nem, mi Masra!

18. Meki dem kisi sjem, en meki dem skreki teego; meki dem kom na bigi sjem tee-dem pori!

19. Vo dem kom sabi, taki, joe wawan nanga joe nem de Masra, da moro Heiwan, pasa heeli grontapo.

Psalm 84.

Da plisiri na ini da hoso ro Gado.

1. Vo da gran singimeester, vo pre nanga Gitit; wan psalm vo dem pikien vo Kora.

2. **K**e, fa dem hoso vo joe switi, Masra Zebaot!

3. Mi ziel verlange en kre, vo si dem gadri vo Masra; mi hatti en mi skin bari en kre vo da liebi Gado.

4. Dem fowloe srefi finni wan hoso vo dem, en wan nesi, dappee dem kan potti dem pikien; dati da dem altar vo joe, Masra Zebaot, mi koning en mi Gado!

5. Blesi vo dem, disi de liebi na ini joe hoso; dem de pryzze joe alatem. Sela.

6. Blesi vo dem soema, disi ben poeloe dem soema vo Jakob teki joe vo dem kragti, en disi baka na doengroehoso; waka na joe baka nanga dem heeli hatt!

7. Te dem waka da laage gron vo Baka doro, dem meki da plesi tron wan watrafontein! en wan boen areen sa nati en blesi dem.

8. Dem habi kragti, en dem go teki moro kragli, tee ibriwan vo dem sa doro na Gado fesi na Zion.

9. Masra Gado Zebaot, jere da begi vo mi, en teki hem na joe jesu, o Gado vo Jakob. Sela.

10. O Gado, wi skild, loekoe tog! loekoe da fesi vo da soema, disi joe ben zalve!

11. Bikasi *wan* dei na ini dem gadri vo joe de moro betre, leki doezend na wan tra pee. Liever mi 'sa loekoe dem doro vo mi Gado hoso, leki vo liebi langa na ini dem godlooze soemantenti.

12. Bikasi Gado Masra de wi zon en wi skild; Masra sa gi gnade en glori; hem no sa meki wan boen mankeri dem, disi de waka opregti.

13. Masra Zebaot, blesi vo da soema, disi potti hem vertrouw na joe!

Psalm 85.

Wan begi ro gnade.

1. Vo da gran singimeester; wan psalm vo dem pikien vo Kora.

2. Masra, joe ben habi boen-hatti troe vo joe kondre: joe

3. Joe ben gi joe piple pardon vo dem ogridoe; en ala dem zondoe joe ben tapo. Sela.

4. Ala joe hattibron joe ben teki poeloe; en joe no loekoe moro na da faja vo da hattibron vo joe :

5. We, tjari wi kom baka, o Gado, wi Helpiman; en meki da hattibron vo joe saka na wi tapo!

6. Joe hatti sa bron dan nanga wi teego? Da hattibron vo joe sa go doro dan tee vo alatem?

7. Joe no sa gi wi liebi baka, meki joe piple kan plisiri vo joe ?

8. Masra, sori wi joe gnade en seni wan helpi gi wi!

9. Mi sa jeri, sani Gado Marsa sa taki; bikasi hem sa pramisi vreede gi hem piple en gi dem Santawan vo hem, meki dem no drai go na lausani baka.

10. Troe, da helpi vo hem de klosibei na dem soema, disi frede hem, meki glori moe liebi na wi kondre.

11. Gnade en waarheit sa miti makandra, en geregtigheid nanga vreede sa bos i makandra.

12. Waarheit sa gro komopo na ondro gron, en geregtigheid sa komopo na hemel, loekoe na ondro.

13. Troe, Masra sa gi wi boensani; en da gron vo wi sa gi wi hem vroektoe.

14. Geregtigheid sa waka go na hem fesi, a sa potti wi na da pasi vo hem foelstapoe.

Psalm 86.*Som difrenti begi.***1. Wan hegi vo David.**

Masra, potti joe jesi, en jere mi; bikasi mi de poti en mosina!

2. Holi en kibri mi ziel; bikasi mi de santa! O mi Gado, helpi joe knegti, disi potti vertrouw na joe!

3. Masra, sari vo mi; bikasi heeli dei mi de kre na joe!

4. Troostoe joe knegli ziel; bikasi tee na joe, mi **Masra**, mi de hopo mi ziel.

5. Bikasi joe, mi **Masra**, ha boenhatti en sarihatti; joe gnade de bigi na ala dem soema tapo, disi de kali joe.

6. **Masra**, potti jesi na da begi vo mi; jere da stem, fa mi ben helpi en troostoe mi. Dit is de

7. Ala tem te mi de na nootoe, mi de kali joe; bikasi joe de jeri mi.

8. Na mindri ala dem tra gado no wan de, leki joe, mi Gado; so srefi no wan wroko de, leki dem wroko vo joe.

9. **Masra**, ala heiden, disi joe vo Zion, moro ala tra hoso vo ben meki, sa kom, anbegi na joe fesi; en dem sa prye joe nem.

10. Bikasi joe de bigi, en joe foto vo Gado. Sela.

11. **Masra**, leri mi joe pasi, vo mi waka na ini joe waarheit; meki mi heelihatti fredje joe nem.

12. **Masra**, mi Gado, mi sa kom gebore dapee: en joe nem mi sa respekti weego.

13. Bikasi joe gnade de bigi na mi tapo; joe ben verloesoe poeloe mi ziel na ini da dipi hel:

14. O Gado, dem bigimembre soema hopo, vo feti nanga mi, en dem hipi vo dem tiran soema de soekoe mi ziel; dem no habi joe na dem fesi.

15. Ma joe, mi **Masra**, de wan Gado, disi habi foeloe medelyden en gnade en pasienai en boenhatti; da waarheit vo joe de bigi.

16. Drai loekoe mi, en sari vo mi; gi joe kragli na joe knegti, en helpi da pikien vo joe oeman foetoeboi.

17. Gi mi wan marki, taki, mi sa finni boen, meki dem soema, disi no lobbi mi, si dati, en meki dem sjem, vo di joe, mi **Masra**, ben helpi en troostoe mi.

Psalm 87.*Da fasi en da glori vo kerki.*

1. Wan psalm en wan singi vo dem pikien vo Kora.

Hem stoonfoetoe de na tapo dem santa berghi.

2. **Masra** lobbi dem poortoe vo Zion, moro ala tra hoso vo Jakob.

3. Glori tori dem taki vo joe;

4. Mi sa verleff vo Rahab en vo Babel na mindri dem soema,

disi sabi mi: Loekoe, dem Filistri en dem soema vo Tirus nanga da soema vo Etiopia sa

5. En vo Zion dem sa taki: So wan soema en so wan soema

gebore na ini; en da moro Heiwan srefi sa bouw da fato.

6. Te Masra teki skrif dem piple, a sa teli dem toe na ini, taki: Disi dia gebore na ini. Sela.

7. So srefi dem singiman nanga dem, disi pre muziki, da dapee; ala mi fontein de na joe ini.

Psalm 88.

Wan begi na ini bigi tesi.

1. Wan singi en wan psalm vo dem pikien vo Kora, vo gi na da gran singimeester, vo pre hem nanga Makalat Leanot; wan onderwyze singi vo Heman, da soema vo Esra.

2. **Masra Gado**, mi Helpiman, dei nanga neti mi de kre na joe fesi.

3. Meki da begi vo mi kom na joe fesi; potti jesî na da kre vo mi!

4. Bikasi mi ziel lai nanga jamer; mi liebi kom klosibei kaba na grebi.

5. Dem teli mi wanfasi nanga dem, disi go na ondro na ini da horo; mi de leki wan soempa, disi no habi kragti.

6. Mi lidom aparti na mindri dem dedesoema, leki dem, disi dem ben kili, lidom na ini grebi, disi joe no membre moro, en disi joe ben koti poeloe na joe han.

7. Joe ben potti mi lidom na ini da moro dipi horo, na ini doengroe na dem dipi plesi.

8. Da hattibron vo joe lidom hebi na mi tapo; joe kwinsi mi kenis vo mi de na ini doengroe.

vo troe nanga ala dem floedoe vo joe. Sela.

9. Joe potti dem kenis vo mi farawei vo mi; joe meki mi kom wan bigi trefoe gi dem; mi de na boeje, mi no kan kom na doro.

10. Mi hai de na sari vo da pinaliebi hede; Masra, heeli dei mi de kali joe; mi langa mi han, loekoe na joe.

11. Joe sa doe wonderwroko dan na dem dedesoema? Somtem dem dedesoema sa hopo en pryze joe? Sela.

12. Somtem na ini grebi dem sa verteli vo joe boenhatti? Te dem pori, dem sa taki vo da vertrouwiasi vo joe?

13. Dem sa kom sabi dem wonderwroko vo joe na ini doengroe? en joe geregtigheid na da kondre, dapee alasani kom vergiti?

14. Ma mi de kre na joe, mi Masra; froekoe mamantem das begi vo mi kom na joe fesi.

15. Masra, vo sani hede joe verstootoe mi ziel? vo sani hede joe de kibri joe fesi gi mi?

16. Sinsi mi jonge jari mi de so mosma, pikin moro mi dede; dem skreki vo joe de na mi tapo tee mi lasi hatti krin krin.

17. Da faja hattibron vo joe kom mi abra; dem skreki vo joe meki mi lasi.

18. Heeli dei dem rombeto mi leki watra; dem ala makandra kom rontoe mi.

19. Mi kompe en vriend joe ben potti farawei vo mi; dom hebi na mi tapo; joe kwinsi mi kenis vo mi de na ini doengroe.

Psalm 89.

Vo da Messias en ro hem kondre.

1. Wan onderwyze singi vo Etan, da soema vo Esra.

2. Mi sa singi vo da gnade vo Masra teego; mi mofo sa verteli da waarheit vo joe teego alatem.

3. Bikasi mi taki: Da gnade vo joe satan vaste tee vo alatem; na ini hemel srefi joe ben meki joe waarheit kom tam vaste, (di joe taki):

4. Mi ben meki wan verbond nanga da soema; disi mi ben verkiesi; mi ben sweri gi David, mi knegli:

5. Mi sa meki da siri vo joe tam vaste tee vo alatem; en joe troon mi sa hopo en bouw tee vo pikien en pikien pikien. Sela.

6. En dem hemel sa prye dem wonderwroko vo joe, mi Masra; en joe waarheit (dem sa prye na ini da gemeente vo dem Santawan.

7. Bikasi hoesoema na ini hemel dem kan geersi Masra? Hoesoema de geersi Masra na mindri dem pikien vo dem kragtiwan?

8. Troe, Gado de toemoesi vo frede na ini da vergadering vo dem Santawan; en ala dem, disi de rontoe hem, moese respeki hem.

9. Masra Gado Zebao!, hoe-soema habi so bigi tranga, leki joe, o Masra? En joe waarheit romboto joe.

10. Joe de Masra vo da krasoema.

zéb; joe mèki dem bare vo hem bedare, té dem hopò.

11. Joe ben broko Rahab ne piesi piesi, leki wan soema, disi masi krin krin; joe ben panja dem vyand vo joe nanga joe tranga han.

12. Dem hemel de vo joe; so srefi grontapo toe de vo joe; joe ben meki da fondament vo grontapo, nanga alasani, disi de na gron.

13. Noord en Zuid joe ben meki; Tabor en Hermon bari en plisiri vo joe nem.

14. Joe habi wan kragti han! joe han tranga vo troe, en joe reti han de hei.

15. Geregtigheid en reti kroetoe de da fondament vo joe troon; gnade en waarheit de na joe fesi.

16. Blesi vo da piple, disi sabi da plisiri stem! Ke Masra, dem sa waka na ini da letti vo joe fesi.

17. Heeli dei dem sa plisiri ve joe nem, en nanga joe geregtigheid dem sa prodo.

18. Bikasi joe de da glorif vo dem kragti; en nanga joe gnade joe sa hopo wi kragti.

19. Bikasi Masra de wi skild; en da Santawan vo Israel de wi koning.

20. Datem joe ben taki na profetifasi na da Santawan vo joe, joe taki: Mi pramisi, teki, wan kragti soema sa kom helpi; mi hopo wan soema; disi mi ben verkiesi na mindri ala tra

21. Mi ben finni mi knegti David, en mi ben zalve hem nanga mi santa oli.

22. Nanga hem mi han sa tan vaste, en da bigi han vo mi sa gi hem kragti.

23. Da vyand no sa kisi tranga na hem tapo, en da pikien vo ongerechtigheid no sa pina hem.

24. Ma mi sa masi dem vyand vo hem na hem fesi; en dem, disi no lobbi hem, mi sa plage.

25. Mi gnade en mi waarheit sa de nanga hem; en na mi nem da kragti vo hem sa kom moro tranga.

26. Mi sa potti hem han tee na ini zee, en hem reti han na ini dem riba.

27. A sa kali mi, taki: Joe de mi tata, mi Gado, en da klipstoon, disi de helpi mi.

28. So srefi mi sa meki hem de da fosigebore pikien vo mi, moro hei leki ala koning vo grontapo.

29. Mi sa holi mi gnade gi hem teego, en mi verbond sa tan vaste gi hem.

30. Mi sa meki da siri vo hem tan teego, en hem troon leki dem dei vo hemel.

31. Ma efi dem pikien vo hem libi da wet vo mi, en efi dem no waka na ini da leri vo mi;

32. Efi dem no ke vo mi ordre, en efi dem no holi dem gebod vo mi:

33. Dan mi sa pai dem zondoe nanga wipi; en da ongerechtigheid vo dem (mi sa pai) nanga plaag.

34. Ma tog mi no sa poeloe mi gnade so krin krin na hem tapo; mi waarheit no sa mankeri.

35. Mi no sa broko mi verbond; en dasani, disi mi ben poeloe na tongo, mi no sa kenki.

36. Wantron mi ben teki da santafasi vo mi, mi ben sweri, taki: Mi no sa lei gi David.

37. Hem siri sa tan vo alatem, en hem troon sa de na mi fesi leki da zon.

38. A sa tan vaste teego leki moen, en leki da troe getuige na ini hemel. Sela.

39. Ma joe ben verstootoe en trowei hem; joehatti ben kom bron nanga da soema, disi joe ben zalte.

40. Joe ben meki da verbond vo joe knegti tron noti; en hem kroon joe pori, hiti hem na gron.

41. Joe broko ala hem muur, en dem fortres vo hem joe pori tee na gron.

42. Ala soema, disi waka pasa dapee, foefoer hem sani, en dem buurti vo hem kosi hem.

43. Joe ben hopo da reti han vo ala dem soema, disi feti nanga hem; en joe ben meki ala hem vyand plisiri.

44. So srefi joe ben drai da srapoe sei vo hem houroe, en na ini da feti joe no ben holi hem, meki a kan tanapoe.

45. Joe ben meki hem glorifovei, en hem troon joe ben hiti na gron.

46. Joe ben sjatoe dem jonge jari vo hem, en joe tapo en lai hem nanga sjem. Sela.

47. Ke Masra, hoe langa joe te a opasakaba, en leki wan
sa kibri joe srefi isat krip krim? Hoe langa joe sa meki joe hatt
bron leki faja?
48. Membre tog, faida liebi-
tem vo mi sjatos! Ne sami he-
de joe ben meki ala soema vo
soso?
49. Hoesoema de, disi de lie-
bi, en disi no sa si dede? disi
kan kibri hem ziel, meki grebi
no kisi hem na ondre hem tran-
ga? Sela.
50. Masra, hoepee da fosi gna-
de vo joe de, disi joe ben sweri
gi David nanga joe waerheit?
51. Masra, membre da sjem
vo dem knegti vo joe, disi mi
tjari na ini mi hatti, en disi ala
begi piple gi mi.
52. Fa dem vyand vo joe, mi
Masra, ide kosi; en dem kosi
dem foestapoe ve da soema, disi
joe ben zalye.
53. Grantangi vo Masra tee-
go! Amen, Amen.
- Psalm 90.**
- Da kerkfasi ro soema liebi.*
1. Wan begi vo Moses, da
soema vo Gado.
 2. Masra, joe ben de wan
kibriplesiv vo wi alatem. Bifo
dem bergi ben de, en bifo joe
ben meki grontapo nanga heeli
kondre, sinsi digin tee vo ala-
tem alatem doe de Gado.
 3. Joe de meki soema go lasi
oen peribaka, en joet alat: Kom
baka, oen seethapikiem!
 4. Bikasi na joq hei idatzend
jari de leki wdat de vo eisediti,
 5. Joe tjaridem igowei leki
nanga wan floedoe; idem de leki
wan slibi, na mamantem dem
gro hopo leki grasi,
 6. Disi meki blometje n mam-
antem, en a gro hope; maan
sabatem dem koti hem, ema
kom dre.
 7. Bikasi da hattibron vo joe
meki wi gowei so; en da fajah-
hatti vo joe meki wi skreki.
 8. Joe teki da egri doe vo wi,
potti na joe fesi; en dem kibri
zondoe vo wi joe pottiga krin
na joe fesi.
 9. Bikasi da hattibron vo joe
meki ala wi dei gowei soso; wi
de pasa dem jari vo wi leki wan
teri, disi soema verteli.
 10. Da liebitem vo wi kan kisi
sebiliten jari, en efi wan soema
tranga, a kan kisi aabiliten jari,
ma da moro bestesani vo dem
ben de moeiti en verdrift. Bi-
kasi da liebi koti hesi, en wi flei
goweit.
 11. Hoesoema sahi da kragti
ve da hattibron vo joe, en fa
wi moe frede joe vo da fajah-
hatti vo joe?
 12. We, leri wi dan vo teli
dem dei vo wi, vo wi hattikisi
koni!
 13. Drai kom baka, Masra!
hoe langa dati sa gondi? Sori
tog vo dem knegti vo joe sb
 14. Froekoe mamantem gote
moe faeloe wi hattu nanga joe
gnade, ve wi kan plisir em blyti
wi heeli liebitem.

15. Troostoe wi baha now, di joe ben pina wi so' meni dei, en di wi ben si de egri so' meni jari!

16. Meki dem knegti vo joe si dem wroko vo joe, en meki dem pikien si joe glori!

17. Da lobbifasi vo Masra, wi Gado, moe de na wi tapo; joe srefi moe meki da wroko vo wi han go doro na wi mindri; troe, joe moe meki da wroko vo wi han go doro!

Psalm 91.

Da troost ro dem briboema.

1. Da soema, disi de liebi na da kibriplesi vo da moro Heiwan, hem sa tan na ondro da parasolo vo Masra, disi habi ala tranga.

2. Mi sa taki na Masra: (Joe de) mi kibriplesi en mi fortres, mi Gado, na di mi potti mi vertrouw.

3. Bikasi hem sa verloesoe poeloe joe na ini da trapoe, disi soema ben seti, vo kisi joe leki pikin fowlie; hem sa kibri joe toe vo da ogri pestiki.

4. A sa tapo joe boen nanga hem wiwiri, en na ondro hem flei joe sa de geruste; da waerheit vo hem sa tapo en kibri joe.

5. Dan joe no'ha vo frede da skreki na neti, ofoe da pyl, disi de flei na mindri dei;

6. Ofoe da pestiki, disi de wuka kibri na doengroe; ofoe da porti, disi de porti sanj na dibate.

7. Deszend soema sa fadom na joesel, en tiendoezend na joe reti han; ma joe a no' sa kisi.

8. Si wawan joe sa si dasani nanga joe hei; troe, joe sa si, sa dem godlooze soema kisi dem paiman.

9. Bikasi Masra de joe kibriplesi, en da moro Heiwan joe ben teki vo joe kamera, diapoe joe de liebi.

10. No wan egri sa kom joe abra, en ne wan plaag sa kom klosibei na joe tenti.

11. Bikasi hem sa gebiede dem Engel vo hem, meki dem potti hei na joe, kibri joe na ala joe pasi.

12. Dem sa hopo joe, ijari joe nanga dem han, vo joe no naki joe foetoe na wan stoch.

13. Na da ogri leuw en da dem sneki tapo joe sa trapoe, en da jonge leuw nanga da kaiman jee sa trapoe en masi.

14. Di hem lobbi mi so, vo da hede mi sa helpi hem Gado taki —; mi se potti hei na wan hei plesi; bikasi alababi mi nem.

15. Hem sa kali nej, en mi sa jeri hem; mi sa de nanga hem, te a de na nootoe; mi sa poeloe hem na'ini, meki hem bigi.

16. Mi sa gi hem wan langa liebi, meki hem tevreden, en mi sa sori hem da helpi vo mi.

Psalm 92.
Dem wroko ro Gado de ro priyzen

1. Wan psalmsingi vo Sabadei.

2. A de wan boensam oto troe, vo taki Masra tangi, en vo singi en priyzen joesel, tjoe, di de da moro Heiwan eb misi.

3. Vo verteli joe gnaade froekoe mamantem, en joe waarheit na neti.

4. Nanga da instrument, disi habi tien snaar, en nanga psalm en nanga harpoepre.

5. Bikasi, Masra, joe ben meki mi plisiri nanga dem wroko vo joe; en mi sa singi tranga vo dem wroko vo joe han.

6. Ke Masra, fa dem wroko vo joe de so bigi! Dem prakticeri vo joe de so dipi!

7. Wan dom soema no sabidati, en wan lauman vo ha verstand vo dati.

8. Dem godlooze soema de gro hopo leki grasi; en ala dem, disi de wroko ongeregtigheid, dem meki blometje, tee dem go pori teego vo alatem.

9. Ma joe, mi Masra, de da moro Heiwan teego.

10. Bikasi loekoe, dem vyand vo joe, mi Masra; bikasi loekoe, dem vyand vo joe sa lasi; en ala dem, disi de wroko ongeregtigheid, sa panja en lasi.

11. Ma *mi* kragti joe sa hopo, leki di vo wan boesikow; dem zalve mi nanga versi oli.

12. En mi hai sa si hem plisiri na dem vyand vo mi, mi jesia sa jeri hem plisiri na dem ogri soema, disi hopo na mi tapo.

13. Da regtvaardige soema sa groen leki wan palmboom; a sa gro leki wan cedroeboom na Libanon.

14. Dein, disi plani na ini da hoso vo Masra, dem sa groen na ini dem gadri vo mi Gado.

15. En tee dem kom' ouroe sresli, dem sa meki vroekoe jete; dem sa fatoe en groen,

16. Vo dem sori, fa Masra de opregti; we, hem de mi klipstoon, en no wan ongeregtigheid de na hem.

Psalm 93.

Vo Kristus en ro hem koningkondre.

1. Masra de tiri alasani; a weri wan majesteitfasi vo hem klosi; Masra weri kragti vo hem klosi, dati a gesper na hem skin; heeli grontapo sresli de so vaste, tee a no kan seki.

2. Sinsi datem joe troon tan vaste; joe de sinsi alatem sondro bigin.

3. Masra, dem watrafloedoe hopo, dem watrafloedoe hopo dem stem, dem watrafloedoe hopo dem bare.

4. Ma tog Masra na tapo de bigi en tranga moro, leki da baribari vo dem bigi watra, en leki dem bigi bare vo zee.

5. Dem getuigenis vo joe de troe troe; santafasi de meki joe hoso mooi, mi Masra, tee vo alatem.

Psalm 94.

Vo dem vyand vo kerke.

1. Masra Gado, joe, disi pai baka; o Gado, joe, disi pai baka, kom' sori joe sresli!

2. Joe kroetoeman vo grontapo, hopo! pai dem bigimembre soema dasami; disi dem verdini!

3. Masra, hoe langa dem god-
looze soema, hoe langa dem god-
looze soema sa djompo en plisiri?

4. Hoe langa dem sa poeloe
dem asranü taki en tranga mo-
fo? hoe langa ala dem, disi de
wroko ongerechtigheid, sa meki
dem srefi bigi?

5. Masra, dem de masi joe
piple, en dem pina joe erfenis.

6. Dem weduwe en vreemde
soema dem kili; en dem, disi
no habi tata, dem vermoorde;

7. Deni taki: Masra no si da-
ti, en da Gado vo Jakob no be-
merke dati.

8. Potti membre log, oen dom
soema, di de na mindri vo piple;
en oen laumān, hoetem oen sa
kom na verstand?

9. Hoefasi, hem, disi ben plani
da jesî, hem no sa jeri? en 'disi
ben meki wi hai, hem no sa si?

10. Hem, disi de som dem
hinden, hem no sa strafœ? Hem
disi de leri soema, meki dem kom
sabi sani, (hem srefi no sa sabi?)

11. Troe, Masra sabi dem ge-
dagie vo soema, taki, dem de
wan sososani.

12. Blesi vo da soema, disi
joe, mi Masra, de som, en disi
joe leri na mi da wet vo joe;

13. Vo joe kan gi hem ruste
na baka vo dem ogri dei, tee da
horo klari, disi dem go diki vo
da godlooze soema.

14. Bikasi Masra no sa ver-
stode hem piple, a no sa ver-
late hem erfenis.

15. Bikasi da reti kroetoe sa
kom baka na da gerechtigheid; helpi wi!

en ala opregti hatti soema sa holi
nanga dati.

16. Hoesoema sa asisteri mi,
yo beletti dem soema, disi doe
ogri? Hoesoema sa kom tan na
mi sei, beletti dem soema, disi
de wroko ongerechtigheid?

17. Esi Masra no ben helpi
mi, pikinmoro mi ziel ben' go
kaba, liebi tiri vo hem.

18. Mi ben taki: Mi soetoe
glati tee pikinmoro mi fadom, ma
joe gnade, mi Masra, ben holi mi.

19. Mi ben habi foeloe hebi en
sari na ini mi hatt, ma joe ben
troostoe mi foeloe, meki mi ziel
gerust.

20. Hoefasi, da troon vo
ongerechtigheid, disi de soekoe
ongeluk naa hem wet, sa habi
gemeenskap naaga Joe?

21. Dem de meki barki ma-
kandra, soekoe da regtvaardige
soema ziel, en da onosloe soe-
ma dem verdoem, taki, hem
brodoe moese ron.

22. Ma Masra de mi kibri-
plesi; en mi Gado de da klip-
stoon, dapee mi go kibri.

23. Hem sa meki da ongerec-
tigheid vo dem kom na dem sref
tapo, en a sa meki dem last na
ini da ogridoe vo dem' troe,
Masra, wi Gado, sa poeloe dem'
meki dem kaba.

Psalm 95.

Wi moe pryzze en gehoorzam Masra.

1. Kom, meki wi singt en
pryze Masra; meki wi bari en
plisiri vo da kloepstoon, disi de
kroetoe

12. Meki wi kom da hemfesi,
taki hem tangi ; meki wi singin nem !

13. Bikasi Masra de wan higi
Gado ; wan bigi koning, pasa
ala tra Gado. en oetige geda

14. Dem maro dipi plesi vo
ondro gron de na hem han ; so
a refi dem, hei bergi toe de vo
hem.

5. Da bigi zee toe de vo hem,
hikasi hem meki hem : hem han
ben meki da dre gron.

6. Kom, meki wi anbegi,
boige na gron ; meki wi potti
kni na fesi vo da Masra, disi ben
meki wi !

7. Bikasi hem de wi Gado, en
wi de da piple vo hem sabana,
dem sheep ve hem han. We, ti-
dei, edi oen feri hem stem,

8. No meki oen hatt granga,
leki dem ben doe na Meriba, leki
na Massa ha woestein ;

9. Bi dem tata vo oen ben
test mi en dem probeeri mi, sia
di dem si da woko vo mi.

10. Fotentin jar langai mi hem
habt verdritt nanga da speli soe-
ma dia, en mi teki. Dem de
soema, disi hatt verdwale ala-
tem, en dem no wani babi dem
pasli vo mi.

11. Vo da hede mi ben sweri
na ini da hattbron vo mi : Dem
no sa go na ini da ruste vo mi.
Jalit ne

Psalm 96.
egene Da zee singi.

12. Singi wan njoe singi gi
Masra ! Heel grontapo moe sin-
gi Masra !

13. Verteli hem gloagna mindri
dem heiden, en dem wonder-
wroko vo hem na mindri ala
piple !

4. Bikasi Masra de bigi, en a
waarti, vo soemar pryz hem;
hem de vo frede, more ala tra
gado.

5. Bikasi ala gado vo dem
heiden de kroekoetoe gado ; ma
Masra ben meki dem hemel.

6. Majesteit en glori de na
hem fesi ; kragti en ala moeifsi
de na hem santaplesi.

7. Tjari kom gi Masra, ala
oen speli soemar tjari glori en
kragti kom gi Masra !

8. Gi Masra da glori, disi de
fiti hem noma ; tjari offer, en kom
na dem gadri ve hem !

9. Anbegi Masra nanga wan
santa moofasi ! heeli grontapo
moe frede hem !

10. Taki na mindri dem hei-
den ; Masra de koning, heel
grontapo sa kom tan so vast,
tee a no se seki. Hem sa kree-
toe dem piple nanga reti.

11. Meki dem hemel plisiri,
en meki grontapo blyti ; da bigi
zee moe bari, nanga alasam,
disi de na ini !

12. Da firumoe djempo nanga
plisiri, nanga alasam, disi de
dapee ; dan ala boom vo boci
sa plisiri.

13. Na fesi vo Masra, Bikasi
a de kom, bikasi a de kom, wo
kroekoetoe grontapo. A se kroekie

grontapo; moe geringe ghéid,
en dem piple nanga hem waars-
heit.

Hob oet jor

Psalm 97.

Vo Kristus en ta hem koningkondre.

1. Masra de koning; vo dati
grontapo moe plisiri, en dem
foeloe eilantji moe blyti.

2. Wolkoe en doengroe de
rontoe hem; geregtigheid en reti
kreetoe de da stoonfeetoe vo
hem troon.

3. Wan faja de waka go na
hem fesi, disi de letti en bron
dem vyand vo hem roatoe na
ala sei.

4. Da dondrofaja vo hem de
letti na ala kondre; grontapo si
dati, en a besi.

5. Dem bergi smokteli wassi
na fesi vo Masra, na fesi vo da
Masra vo heeli grontapo.

6. Dam hemel vertel hem ge-

gegtigheid, en ala piple dati

hem glori.

7. Ala dem, disi dini dem
pepiki, en disi meki dem srefi
bagi nanga dem kroekoetoe ga-
de, dem moese kom na sjem.
Anbegi hem, oen gado alamat.

8. Zion ben jeri dati, en a
blyti; en dem wendje vo Juda
plisiri vo da reti kroetee vo joe,
mi Masra!

9. Bikasi joe, mi Masra, de
bigi, moro leki heeli grontapo;
joe edde toemoesi hei, pasa ala
tra gado.

10. Oenoë, disi lobbi Masra,
oen no moese kan si ogrisan
Hem de kibri dem ziel vo dem

Santawak vo hem; hemelké pse-
lou deny na dem igodloozei sob-
ma hanieq eguna enig mheq

11. Lettibdem ego esuivo Eda
regtvaardige soema geen plisiri
vo dem opregti hatté.

12. Oen regtvaardige doelna,
plisiri vo Masra! Taki hem tan-
gi, en membre da santafasi vo
hem!

Psalm 98.

Djoe nanga heiden nanga ala soema
moese prye Gado vo Kristus hede.

1. Wan psalm.

Singi waa njoe singi gi Mas-
ra! bikasi hem doe wonderwron-
ko. Hem reti han nanga hem
santa han ben meki hem wiini.

2. Masra ben meki soema kom
sabi da helpi vo hem; enta hen
meki hem geregtigheid kom na
krin na fesi vo dem heiden.

3. A hen membre hem gade
nanga hem waarsheit, (disi ahen
pramisi) gi da hoso vo Jarash
Ala hoeckoe vo grontapo ben si
da helpi vo wi Gado.

4. Bari en plisiri gi Masra,
joe heeli grontapo! bari nanga
plisiri, en singi vrolik, en prye-
ze hem!

5. Singi psalm gi Masra nan-
ga harpoe! nanga harpoe en
nanga da stem ve singi!

6. Nanga trompet en skofir-
trompet! Bari en plisiri na fesi
vo Masra, wi koning!

7. Da zee moe bari, nanga
alasani, disi de na ini; gron-
taapo nanga ala dem, disi de lie-
bi dapee!

8. Dem riba moe sem; dem han, en ala bergi makandra mee plisiri.

9. Na fesi vo Masra, bikasi hem de kom vo kroetoe gronta-po. Hem sa kroetoe heeli gronta-po nanga geregtigheid, en ala piple nanga reti.

Psalm 99.

Da fesi vo da koningkondre vo Kristus.

1. Masra de koning; meki dem piple besi! A sidom na mindri dem Kerubim; meki gronta-po seki!

2. Masra de bigi na Zion, a hei, moro ala piple.

3. Meki dem pryzedabigi en skreki nem vo joe, disi de santa,

4. En da kragti vo koning, disi lobbi reti koni. Joe potti alasani yaste, so leki a moese de; jee doe alasani na Jakob nanga reti en geregtigheid,

5. Hopo en pryzed Masra, wi Gado; anbegi na hem foetoe-bangi! bikasi hem de santa.

6. Moses en Aarop na mindri dem domine vo hem; en Samuel na mindri dem soema, disi de kali hem nem; dem ben kali Masra, en hem ben jeri dem.

7. A hei taki nanga dem na ini da hei wolkoe; na dem ben holi kibri dem getuigenis vo hem, nanga dem gebod, disi hem ben gi dem.

8. O Masra, wi Gado, joe ben jeri dem; joe ben de wan Gado, disi gi dem pardon, al-wesi joe ben moese strafoe. dasani, disi dem ben doe.

9. Hopo en pryzed Masra, wi Gado; anbegi na hem santa begi; bikasi Masra, wi Gado, de santa!

Psalm 100.

Vo taki tangi vo da gran boen vo Gado.

1. Wan tangipsalm,

Oen kondre alamat, bari en plisiri vo Masra!

2. Dini Masra nanga plisiri; kom na hem fesi nanga vrolik singi!

3. Oen moe sabi, taki, Masra de Gado. Hem ben meki wi, no wi srefi, vo wi de hem piple, en skaap vo hem sabana.

4. Go na ini dem poortoe vo hem nanga tangi, en na ini dem gadri vo hem nango lossingi; taki hem tangi, en pryzed hem nem!

5. Bikasi Masra de so boen; hem gnade tan teego, en hem waarheit tan tee vo alatem.

Psalm 101.

1. Wan psalm vo David.

Mi sa singi vo gnade en vo reti kroetee; joe mi sa singi, mi Masra!

2. Mi sa doe alasani nanga voorzigt en nanga opregti fasi. Ke, hoetem joe sa kom na mi? Mi sa liebi en waka na ini mi hoso nanga opregti hatti.

3. Mi no sa potti wan ogri triki na mi feai; mi no kan si da wroko vo dem soema, disi drai baka, libi joe; dati no sa fassi na mi skin.

4. Wan verkeerti hapti mōese
Komoto na mi, gewie, wan oge
Soema mi no wan i sabi.

5. Wan soema, disi gongosa
Trawan safri, lei gi hem, da soe
ma mi sa pori, meki a lasi, en
da soema, disi habi heimembre
en wan bigi hatti, hem mi no
kan verdrage.

6. Mi hai sa loekoe na dem
getrouw soema na kondre, meki
dem liebi nanga mi; da soema
disi de waka wan opregti pasi,
hem sa dini mi;

7. Falsi soema no sa tan liebi
na mi hoso; leiman no sa tan
lenga na mi hai.

8. Iibri mamantem mi sa pori
ala godlooze soema, meki dem
lasi na kondre; so mi sa poeloe
ala dem soema krim krim na ini
da foto vo Masra, disi de wroko
ongerechtigheid.

Psalm 102.

Wan kresingi.

1. Wan begi vo wan mofina
soema, te dasani kom moro hem,
en te a kre hem pina na fesi vo
Masra.

2. **Masra**, jere da begi vo
mi, en meki da kre vo mi dor
tee na joe!

3. No kibri joe fesi gi mi, te
mi de na nootoe; drai joe jes
gi mi, en jere mi hesi, te mi
kali joe!

4. Bikasi dem dei vo mi lasi
gewei, leki wan smoke; en dem
buon vo mi bron leki wan faja
fesi (na koekroe).

5. Mi hatti masi en dre leki glori.

grabi; mi vergiti stefina, vo njam
mi brede.

6. Dem boon vo mi fassf mi
mi skin, ve da stem hefe, di
mi de kre en dje me.

7. Mi de leki wan pelikan na
woestein; mi de leki wan aeroe
koekoe na boesi.

8. Mi de wakti, mi de leki
wan pikin fewloe, disi sidom
hem wawan na tapo hoso.

9. Heeli dei dem vyand vo mi
de kesi mi; en dem, disi de na
mi tapo, leki dem lau, dem teki
mi nem, sweri.

10. Bikasi mi njam asesi, leki
brede; en dasani, di mi dringi;
mi de moksi nanga da krewatra
vo mi hai;

11. En dati de kom vo da
fajahatti en vo da bigi hattibron
vo joe; bikasi joe ben hope mi,
en dan joe hiti mi na grom.

12. Dém dei vo mi de leki
wan skaduwe, disi de lasi go
wei; mi kom dre leki grasi.

13. Ma joe, mi Masra, sa tan
teego; en joe gedagtenis sa tan
vo alat alatem.

14. We, joe sa hopo, sari vo
Zion; bikast a tem, vo joe sari vo
hem; troe, da reti tem kom kaba.

15. Bikasi dem knegti vo joe
ha plisiri nanga dem stoon vo
hem, en dem habt medelyden
nanga da stof vo hem.

16. Dan dem heiden sa frede
da nem vo Masra, en ala koning
vo grontapo (sa frede) joe glori.

17. Te Masra sa hopo Zion
baka, sori hem srefi na ini hem

18. A ~~da~~ Jeriustad begi vo dem soema, disi no habi ~~van~~ soema, en a no veragte da begi vo dem.

19. Dati dem sa skrifivo dem soema, disi sa kom na baka; en da piple, disi Gado sa meki jete, si pryze Masra.

20. Bikasi tee na da santa en hei plasi vo hem a de loekoe na ondro; tee na hemel Masra de loekoe na endro na grontapo;

21. Vo a jeri da djeeme vo dem soema na doengroehoso, en vo a loesoe dem pikien vo dede;

22. Vo meki dem preki da nem vo Masra na Zion, en vo dem pryze hem na Jerusalem;

23. Te dem piple en dem koningkondre sa kom makandra vo dimi Masra.

24. Hem verzwake mi kragt na pasi, a meki dem dei vo mi kom sjatoe.

25. Mi ben taki: O mi Gado, no teki poeloe mi, ala di dem dei vo mi pasa hafroe fosi! Dem jari vo joe de go doro, vo avoo tee na avoo.

26. Granwei joe ben potti da fondament vo grontapo, en dem hemel de da wroko vo joe han.

27. *Dem* sa lasi gowei, ma joe sa tan. Dem alamat sa kom ouroe, leki wan klosi; troe, te jole sa kenki dem, dem sa kenki leki wan klosi.

28. Ma joe de da srefiwan alatem, en dem jari vo joe no sa kaba.

29. Dem pikien vo dem knegti moljoe sa tan liebi, en da siri vo dem sa tan boen na joe fesi.

ob nota op Psalm 103.

David pryzde da gnade en boenhallo, ro Gado.

1. Wan psalm vo Dayid,

Pryze Masra, joe, mi ziel, alasani, disi de na mi iml, moe pryze hem santa nem!

2. Pryze Masra, joe, mi ziel; no vergiti ala da boen, disi hem ben doe joe!

3. Vo ala joe ongerechtigheid hem gi joe pardon, en ala joe siki a geneze.

4. A verloesoe da liebi vo joe, vo joe no pori; a meki hem gnade en boenhatti de na joe tapo, leki wan kroon na tapo joe hede.

5. Hem de foeloe joe moe nanga beensani, en a meki joe kom jonge baka, leki wan asend.

6. Masra de wroko geregtigheid en reit kroetoe vo sla dem, disi de na ondro kwinsie vo wan.

7. A ben meki Moses kom sa bi dem pasi vo hem, en na dem pikien vo Israel (a ben sori) dem bigi wroko vo hem.

8. Masra habi saribatt en medelyden; a de holi pasiemsi, en da gnade vo hem de bigi.

9. A no sa mardi alatem, en a no sa holi hattibron teego.

10. Hem no doe nanga wi, leki wi zondoe verdinig, en a wi pai wi, leki a siti da ogri doero wi.

11. Bikasi so leki hemel de hei moro leki grontapo, so sref hem gnade de bigi na dem seest ma tapo, disi de frede him.

12. So farweiheit bosten de
westen, so farwei hem de
seni da ogridoe vo wi gowei
komoto na wi.

13. Leki wan tata habi sari-
hatti vo hem pikien, so srefi
Masra habi sarihatti vo dem, disi
frede hem.

14. Bikasi hem sabi, fa wi
de; a de membre, fa wi de stof
soso.

15. Dem dei vo soema de leki
grasi; da moomoor vo hem de
leki wan blometje na sabana.

16. Te winti de pasa hem
abra, dan a no de moro; en
hem srefi no sabi da plesi moro,
dapee a ben de.

17. Ma da gnade vo Masra da
go doro teego alatem na dem
soemta po, disi de frede hem;
en hem gerechtigheid tan vo dem
pikien tee vo pikien pikien;

18. Vo dem, disi holi hem
verbond, en disi membre dem
gebod vo hem, vo doe dem toe.

19. Masra ben potti hem troon
vaste na mi hemel; en hem ko-
ningkondre de masra na alasani
tapo.

20. Pryze Masra, oen Engel
ve hem, oen kragtewan, disi
doe dem gebod vo hem, di oen
gehoudzaam da stem vo hem
woord.

21. Pryze Masra, oen alahal,
disi de vo hem hipi; oen dinaar
vo hem, disi doe als hem wani!
22. Pryze Masra, alasani, disi
hem wroho, na slaplesi, dapee
hem de Masra! En joe, mi ziel,
pryze Masra!

1994 Psalm 104. A. 51
De vele water de doré de gloriet
Goda algemey dat is de algemey

1. Pryze Masra, joo, mi
ziel, Masra, mi Gode, joe de
bigi vo troe, majesteit en glori
de joe klosi.

2. Joe de tapo joe srefi nanga
letti, leki nanga wan klosi; en
joe hali en bradi da hemet, leki
wan gordyn.

3. Dem zoldrouwe dem hei
kamera vo joe joe potti na ini
dem watra na lugti; dem wol-
koe joe teki vo joe wagi; en na
tapo dem fel vo winti joe de
waka.

4. Joe de meki dem Engel vo
joe de geeste, en dem dinaar vo
joe de fajafiam.

5. Joe ben potti dem stoorn-
foetoe vo grentapo vaste, ve a
no kom seki aboiti.

6. Joe ben tapo hem nanga da
bigi dipi, leki nanga wan klosi;
dem watra ben tan na abva dem
bergi.

7. Ma di joe pigin vo kresi,
dem ronwei; di da dendrostem
vo joe hopo, dem meki besi,
dem gowei.

8. Dem bergi hopo go na ta-
po, en dem laage pesi saka na
ondre, dem go na da plesi, disi
joe ben potti vaste vo dem.

9. Joe ben potti wan marki,
disi dem no kan pasa abra; dem
no sa kom baka, tago grentapo
ageen.

10. Joe meki dem foaten hopo
na dem laage plesi, meki dem
waka dero na mindri dem bergi.

11. Dem gi ala boesmeti wa-
tra vo dringi, en dem wilde hoe-
riki dringi dem bele foeloe.
12. Dem fowlœ vo ondro he-
mel de liebi dapee, dem sing-
na mindri dem takki, ont ov igi
13. Tee vo dem hei kamera
vo hem a de gi dem bergi watra
vo dringi; grontapo bele foeloe
nanga dem vroek toe, disi joe
de wroko.
14. Joe meki grasi gro vo
dem meti, en groentoe, disi bœn
vo soema; joe moki njanjam
gro na grontapo;
15. Nanga wien toe, disi me-
ki soema hatti plisiri; nanga oli,
vo meki hem fesi skyn, manga
brede, disi de gi traanga na soe-
ma hatti.
16. Dem boom vo Masra foe-
loe nanga watra, dem cedroe vo
Libanon, disi hem ben plani.
17. Dapee dem pikien fowlœ
meki dem nesi; dem akapani
hosó de na tapo dem hei boom.
18. Dem hei bergi de wan-
kuhriplesi vo dem stoophako, en
dem koniken de liebi na mindri
dem kumstoep.
19. Da moen a meki vo a
marki da tem; en da zon sabi,
hoelem a mocse go na ondro.
20. Joe meki doengroe kom,
vo a de neti; dan ala boesmeti
komopo na doro;
21. Dem jonge leuw de bari
vo kisi wansan, en dem soekoe
dem njanjam na Gado.
22. Ma te zen hope, dem go-
wei, dem go lidom na mi dem
horo.
23. Dan ala soema de go ja-
deur wroko, en dem de wroko
tee na sabatem.
24. Ke Masra, fa dem wroko
vo joe de so bigi en so meni!
Nanga dipi koni joe ben meki
dem alamat; heelii grontapo foe-
loe nanga dem goedoe vo joe.
25. Da zee dia, disi de so
bigi en so bradi, dapee so meni
sani de kroipi na ini, bigi meti
en pikinwan, oem, no, de vo
telij sresi oy ioomioom.
26. Dapee dem sipi de waka-
toe, en da Leyiafan, disi joe ben
meki, vo pre na ini watra.
27. Dem alamat de wakti joe,
vo joe gi dem njanjam na rei-
tem,
28. Te joe gi dem sani, dan
dem de piki sani; te joe hope
joe han, dan dem kisi ala beeni
sani nofo.
29. Te joe kibri joe fesi,
dem skreki; te joe teki poeloe
da bro vo dem, djoesnoe dem
dede, en dem go baka na da
sif vo dem.
30. Te joe seni joe geest na-
doro, djoesnoe dem kisi liebi;
joe meki da fasi vo heelii gron-
tapo kom njoe njoe.
31. Da glori vo Masra moese
tan tee vo alatem; Masra moese
plisiri nanga dem wroko vo hem.
32. Te hem loekoe grontapo,
djoesnoe gron de besi; te hem
meli dem bergi, dem bigin vo
smooke.
33. Mi sa singi Masra mi heelii
liebitem; mi Gado mi salpryze,
so langa mi sa de.

34. Te mi membre en taki vo *wan* verbond, disi tan vo alatem;

35. Dati sa switt. Nanga Mas-ta mi sa plisiri.

35. Den zondaar moese lasi komoto na grontapo, en dem godlooze soema no moese dem moro. Pryze Masra, joe, mi ziel! Haleluja.

Psalm 105.

Tori vo dem ouroe aroo.

1. Taki Masra tangi, en kali hem nem; meki ala piple kom sabi dem wroko vo hem!

2. Singi hem, pruze hem; taki vo ala hem wonderwroko!

3. Meki oen srefi bigi nanga da santa nem vo hem; meki dem soema hatti plisiri, disi de soekoe Masra!

4. Haksi vo Masra en vo hem kragti; soekoe hem fesi alatem!

5. Membre ala hem wonder-wroko, disi hem ben doe; (membre) dem wondermarki vo hem, en fa hem mofo ben kroetoe reti alatem!

6. Oenoe, disi de da siri vo hem knegti Abraham; oen pikien vo Jakob, disi Masra ben verkiesi!

7. Hem de Masra, da Gado vo wi; hem de kroetoe alasani na heeli grontapo.

8. A de membre hem verbond teego en da woord, disi a ben taki tee vo doezend avoo;

9. Da verbond, disi a ben meki nanga Abraham, en da sweri (disi a ben sweri) gi Isaak.

10. En a potti dati vaste gi Jakob vo wan wet, en gi Israel

vo wan verbond, disi tan vo alatem;

11. Di a taki: Mi sa gi joe da kondre Kanaan, da lot vo oen erfenis.

12. Datem dem ben de weini-ki soema nomo; troe, toemoesi weini-ki; en dem ben de vreemde soema na ini (da kondre).

13. En dem ben verhuisi, komoto na *wan* piple, go na wan trawan; komoto na *wan* koning-kondre, go na wan tra piple.

14. Hem no gi *wan* soema pasi vo doe dem ogri, ma a strafoe som koning srefi vo dem hede, (di a taki):

15. No meli da soema, disi mi ben zalve, no trobi dem profet vo mi!

16. En a kali wan hangritem kom na kondre, a poedoe ala brede krin krin.

17. A seni wan soema go na dem fesi, da Josef, disi dem ben seli vo wan slavoe.

18. Dem potti hem foetoe na boeje; bandili dem weri na hem skin.

19. Tee na da tem, disi da woord vo hem kom (reti), en da taki vo Masra ben krin hem doro doro.

20. Now koning seni soema go loesoe hem; da Masra vo dem piple meki dem gi hem fri,

21. A potti hem vo Masra na ini hem hoso, en vo granman, meki a loekoe ala hem goedoe;

22. Meki a komanderi dem (tra) granman vo hem so leki hem wani, en meki a leri dem

grensoema vo hem vo dem kisi
verstand.

23. Na baka Israel srefi kom
na Egiptu, en Jakob kom liebi
na da kondre vo Ham leki wan
vremde soema.

24. En a meki hem piple kom
gro vo troe; a meki dem kom
tranga, more leki dem vyand
vo dem.

25. A ben drai dem (Egipti-
soema) hatti, meki dem no lobbi
hem piple, meki dem falsi dem
knegti vo hem.

26. Dan hem seni hem knegti
Moses go, nanga Aaron, disi
hem ben verkiesi.

27. We, *dem* doe dem marki
vo hem na dem soema mindri;
wonderwroko dem doe na da
kondre vo Ham.

28. Hem seni doengroe kom,
meki a kom doengroe; en dem
no taki hem woord tegen.

29. A meki da watra vo dem
tron broedoe, en dem fisi a
kili.

30. Da kondre vo dem meki
teemoesi foeloe todo, dem doros
tee na ini dem koning kamera
srefi.

31. Hem taki nemo, djoeshoe
ala soortoe flei kom, loso ben
de na da heeli buerti vo dem.

32. A meki da areen vo dem
tron hagel; flam faja kom na
dem kondre.

33. Dem drofboom a som
tee, nanga dem figaboom; en
dem boom, disi marki dem kon-
dre, a brekoest oer meerdere

34. Hem taki nemo, djoeshoe-

noe sprinkhan akba nanga
meni tra worm, dem no ben
vo tell.

35. Dem njam lakt groetoe
na dem kondre, en dem vroek-
toe vo dem gron dem njam hoe.

36. So sref a kili ala fosi-
bore pikien na dem kondre, dem
fosiwan vo ala dem kragti.

37. En a tjari dem komoto
nanga silver en goutoe; en no
wan malengri ben de na mindri
dem famli.

38. Egipti ben blytti, di dem
goweit, bikasi da skreki vo dem
kom fadom na dem tapo.

39. A bradi wan wolkoe, *vo*
tapo dem, en wan faja, *vo* gi
letti na neti.

40. Dem soema begi, djoeshoe
hem seni pikin fowhoe kom
(leki anamoe); a meki dem
njam dem bele foeloe nanga he-
melbrede.

41. A hepo da kipsteen,
djoeshoe watra ron komope na
ini, a waka dem dre plesidore,
leki won riba.

42. Bikasi a membre da bat-
ta pramist vo hem, nanga hem
knegti Abraham.

43. Da so a tjari hem piple
Nomopo nanga plisiri, dem disi
hem ben verkiesi, a tjari na
wan reti plisiri fasi.

44. En a gi dem dem kondre
vo dem helden, meki dem tell
da wroko vo dem piple lekt dem
eigendom;

45. Vo dem moeheit dem
gebed vo hem, kibet dem iet
vo hem. Halekajen baryt nich

Psalm 106.

Vo da ongehoorzaam ro dem tata.

Haleluja! Pryze Masra; bi-kasi hem de so boen; hem gnade go doro tee alatem.

2. Hoesoema sa man; vo taki reti vo dem kragti wroko vo Masra? hoesoema kan verteli alasani reti, fa hem bigi?

3. Blesi ve dem, disi lobbi en holi reti kroetoe, en disi doe gerechtigheid alatem!

4. Masra, membre mi nanga da lebbi, disi joe lobbi joe piple! bezoekoe mi nanga da helpi yo joe!

5. Meki mi kaa si da boen liebi vo dem soema, disi joe ben verkiessi vo joe; meki mi phisiri, te mi si da phisiri vo joe piple; meki mi blyti vo joe erfenis!

6. Wi ben doe sondoe, so srefi dem tata vo wi; kroekoo-toesani en ogrisan wi ben doe.

7. Dem tata vo wi na Egipti ne ben ke vo dem wonderwroko vo joe; dem no ben membre ala da foeloe gnade vo joe, ma dem ben ongehoorzaam na sei da bigi zee, na da redi zee;

8. En tog hem ben helpi dem vo hem nem hede, vo a meki soema kom sabi hem kragti.

9. A krasa da redi zee, djoestana al kom dre; en sa al tjari dem da dipi plesi doro, leki na ini wan woestein.

10. En a verloesoe poeloe doea na da soema han, dist ben hebti agri heati na dem tapo; na dem vyand han a poeloe dem,

11. De Dawaikal kom tapo; dem vyand krin krin; no twainvo dem libi abra.

12. Now dem kom bibri hem woord; dam singi en pruze hem.

13. Ma hesi dem kom vergiti dem wroko vo hem, deit no wakti hem rai;

14. Kontrari, da luste kom moro dem na woestein, en dem tesi Gado na ini da wildernis.

15. Hem gi dem dasani, disi dem ben hangri; ma a meki da teeri-siki kom na ini dem ziel.

16. Dem djaloesoe toe vo Moses na ini da kampoe, en vo Aron, da santawan vo Masra.

17. Grontapo; hopo hem mofo, a swali Datun, a honi da heeli hipi vo Abiram.

18. Wan faja kom brom na dem mindri, an wan flam bron en pori dem godlooze soemal.

19. Dem meki wan pikin kew na da bergi Horeb, en so dem enbegi da pepki, disi dem ben smelti, meki.

20. Da se dem keni da glori vo dem, meki a fren leki wan how, disi njam grasi.

21. Dem vergiti Gado, ada Helpintan vo dem, disi ben doe se bigi dan na Egipti, omoe.

22. En wonderwroko na da kendre vo Ham, en skrekisan na da redi zee, togat noti.

23. Vo da hede ataki, metu sa pori en hili demktin Stein; ma Moses, ada besta vriend ove hem, ge tanpoe na hem fasi leki mindriman, vo tapo da hattibru vo hem, meki also pori dat.

1. 24. Dat en verigt u aldi moeijq! 26. Dbaelün d'omha Mekō
kondre, toeg idati, nu scribb hem gadi (wonderngheden) gen dat
woord, en dat regen ob ierb. 19. En dat van trapoe giemē, inde
25. Ma' dem snoeree dat iati 27. En holti dat dem lefier
dem tenti, en dem no geloofzam
da, stemlytun Masra, oorlog ob 29.
en 29. Nol das bede ob hem hepo
hem hem na dem tpo, afa swer
gi dem,) taki, hem sa kili dem
na woestein; moh jh 67. 27.
27. So Isrefi, heest sa kroewi
da sifivo, dem tee na mindri dem
heiden, meki dem paaja za dem
kondre, ob oben sb oV. 28.
28. Dem ige holi toe nanga
dem eigen wroko; dem hoeroe
Baal Peor, en dem vjant dem
dedesoema offer. 29. Da sei, nanga da (takroe)
doe vo dem, dem meki, Masra
hatti kom bron, en da plaag
kom na dem tapo, kili, soeloe
vo dem. 30. Toen, Pinches hepo, a
holi justici, en dati meki da
plaag saka.
31. We, dati Masra ben loe
koe leki hem gerechtigheid tee vo
alatem teego. 32. Na baka dem meki hem
hatti kom bron ageen na da tro
biwatra, en Meses srefi hem pa
trobi toe vo dem hede.
33. Bikasi dem ben trobi hem
ziel se, tee a taki wan toe dri
woord nanga hem mofo, disi a
no ben prakticeri reti.
34. Dem no ben kili dem hei
den toe, en tog Masra ben taki,
dem moese doe dati.
35. Ma' dem go mokei, en be
moeje nanga dem heiden, en
dem leri dem wroko.
26. Dbaelün d'omha Mekō
kondre, toeg idati, nu scribb hem gadi (wonderngheden) gen dat
woord, en dat regen ob ierb. 19. En dat van trapoe giemē, inde
27. En holti dat dem lefier
dem manpikien usangq dem goet
manpikien gi dem didibui, 29. 29.
30. Dbaelün d'omha Mekō
kondre, toeg idati, nu scribb hem gadi (wonderngheden) gen dat
woord, en dat regen ob ierb. 19. En dat van trapoe giemē, inde
28. Dbaelün d'omha Mekō
kondre, toeg idati, nu scribb hem gadi (wonderngheden) gen dat
woord, en dat regen ob ierb. 19. En dat van trapoe giemē, inde
30. Dbaelün d'omha Mekō
kondre, toeg idati, nu scribb hem gadi (wonderngheden) gen dat
woord, en dat regen ob ierb. 19. En dat van trapoe giemē, inde
31. Dbaelün d'omha Mekō
kondre, toeg idati, nu scribb hem gadi (wonderngheden) gen dat
woord, en dat regen ob ierb. 19. En dat van trapoe giemē, inde
32. Dbaelün d'omha Mekō
kondre, toeg idati, nu scribb hem gadi (wonderngheden) gen dat
woord, en dat regen ob ierb. 19. En dat van trapoe giemē, inde
33. Dbaelün d'omha Mekō
kondre, toeg idati, nu scribb hem gadi (wonderngheden) gen dat
woord, en dat regen ob ierb. 19. En dat van trapoe giemē, inde
34. Dbaelün d'omha Mekō
kondre, toeg idati, nu scribb hem gadi (wonderngheden) gen dat
woord, en dat regen ob ierb. 19. En dat van trapoe giemē, inde
35. Dbaelün d'omha Mekō
kondre, toeg idati, nu scribb hem gadi (wonderngheden) gen dat
woord, en dat regen ob ierb. 19. En dat van trapoe giemē, inde
39. Dem doti dem srefi nanga
dem eigen wroko; dem aasani, disi idem 28.
40. We, dati meki da fajoe
hatti vo Masra kom bron na hem
piple tapo, a hem visto vo hem
eigen erfenis, en dat regen ob ierb. 19. En dat
41. En a gi dem abea na ons
dro haq vo dem heiden, 29. nteki
dem soema, disi no lohba dem
kom masra na dem tapo. 30.
42. Dem vyand kwinti dem
vo tree, dem dwingi dem reti
reti na endro dem han. 31. En dat
43. Nofotron hem ben helpi
dem, ma' dem meki hem hattil
hem bron ageen nanga da prakti
ceri vo dem, en da ogridoe ve
dem meki dem kom weini. 32.
44. En tog a si da benauwloe
vo dem, di a jeri da krovo dem
45. En vo dem best bedere
membre hem verbond; enla kom
hatti hem, vo di a habi so teow
moesi boen hattil. 33. ojol
46. A meki dem findi mede
lydea toe, na ala den, soem
fesi, disi dem ben deostavoe
vo dem. 34. En dat regen ob ierb.

47. Masra, h wü Gado, Hélpil wi; meki wi kom makandra baka, komoto na dem heiden mandri, vo wi hau taki gran tangina joe sante nem, prye joe glori.

48. Grantangi ve Masra, da Gado vo Israel, tee vo alatem tegoo! Ala piple moe taki: Amen, Haleluja.

Psalm 107.

Wan tangipsalm ro da verloesoe, disi Masra verloesoe dem soema vo hem na ini ala soortoe nootoe en hebi.

Pryze Masra! Bikasi hem de so boen; hem gnade go doro tee vo alatem:

2. So ~~den~~ soema moe taki, disi Masra ben verloesoe, disi hem ben poeloe na dem vyand han;

3. En disi hem ben tjari kom makandra, komoto na se meni kondre, vo oosten en vo westen; vo noorden en vo zeekantise;

4. Dem, disi ben verdwale na woestein, dapee no wan reti pasi ben de; dem no finni wan foto, dapee dem kan liebi.

5. Dem ben de nanga hangri en drewatra; dem ziel kom flauw krin krin.

6. Ma di dem kre na Masra na ini dem nootoe, hem poeloe dem na ini dem benauwtoe,

7. En a tjari potti dem na wan reti pasi, vo dem go na da foto, dapee dem kan liebi.

8. *Wij, dem moese prye Masra vo hem boenhatti, en vo dem wonderwroko vo hem, disi hem doe na soema.*

9. Bikasi hem mett da'iel, disi drewatra, kisi nofo; en da ziel, disi de nanga hangri, hem de foeloe nanga ata beensani.

10. Dem, disi ben sidone na ini doengroe en na ini de skaduwe vo dede, dem ben de na boeje, na ondredwingi en nangga isri;

11. Vo di dem no ben ge hoerzaa dem gebod vo Gado, en da wet vo da mero Heiwan dem veragte;

12. Vo da hede a ben sake dem hatli nanga zhebi wroko; dem sadomy en no wan helpi man ben de.

13. Ma di dem kre na Masra na ini dem nootoe, a kom helpi dem, poeloe dem na ini dem benauwtoe.

14. A tjari dem komote na ini da doengroe en na ini da skaduwe vo dede, en a broko dem boeje.

15. We, *dem* moese prye Masra vo hem boenhatti, en vo dem wonderwroko vo hem, disi hem doe na soema.

16. Bikasi hem ben broko dem koopree doro, en dem isri doro a ben koti na piesi piesi.

17. Dem latman kom na pina vo dem ongehoorzaa hede, en vo dem ongerechtigheid tiede.

18. Dem ziel ben viste vo ala njanjam, en dem berikom klosibei na dem poortoe vo dede.

19. Ma di dem kre na Masra na ini dem nootoe, a kom helpi dem, poeloe dem na ini dem benauwtoe.

og 20. A sani hem wouerd hem, meki dem kom gezond, en a poeloe dem na ini da porfesi wo dem. Job 2, 10. Et 21. We, *dem*, moese prye

Masra vo hem boenhatti, en vo dem wonderwoko vo hem, dici hem doe na soema.

22. Meki dem offer tengloffer, nesteli dem wroko vo hem naa ga bigi plisiri. Et 22. Et 23. Dem, dici ben waka na zee naa ga bigi sipi, doe wan negosi na tapp dem, bigi watne.

24. Disi ben si dem wroko vo

Masra, en dem Wonderwoko vo hem na ini da bigi diepli.

25. Bikkie te neem taki, djbes-

noe wan stormwinti hopo, dici meki dem bare vo zee kom kras.

26. Dem hopo go tee naa he-

mel, en dem saka na ondro tee

naa dem mero dipi plezi; dem ziel

smelti, ve da bigi benauwtroe.

27. Dem drai en seki leki wan

droengpeman, dem no sabi mo-

re, sani va doa.

28. Ma di dem kre na Masra

na ini dem nootoe, be kom helpi

dem, poeloe dem na ini dem

benauwtroe.

29. A meki da sterk saka,

en dem bare vo da zee kom be-

dare kria kria.

30. Now dem blyti en dem

hatti kouroe, di Masra ben tjari

dem kom na sjone, so leki dem

ben wensk.

31. We, *dem*, moese prye

Masra vo hem boenhatti, en vo

dem wonderwoko vo hem, dici

hem doe na soema.

32. Dem moei gi hem, bigi nem na ini da gemeente moe piple, en na ini da vergadering vo dem granaoema dem moe prye hem.

33. Hem meki dem riba tron woestein, en dem waatra fontein tron wan dre gron.

34. Wan boer kondre, i da-pee sani de gro mooi, trou wan zoutoe gron, vo da ongridoe he-de vo dem soema, dici de lisbi dapee.

35. Hem meki da woestein tron wan watrahore, en da dre gron tron wan watrafontein.

36. Na dapee a meki dem soema go liebi, dici de naa ga hangri, vo dem meki wan foto, dapee soema kan liebi;

37. Va dem sai siri na dem gron, plani droikdjarai, dici meki vroektoe ala jari.

38. En hem blesi dem, dem kom feeloe vo troeg po gref a meki dem meti no kom wei-niki.

39. Na baka dem kom wedniki ageen en na ondro dwingi, naa ga da kwinsi en nootoe en sari,

40. A tjari varagte kom na dem granaoema tape, meki dem verdwale na woestein, dapee na wan pasi de.

41. Ma dem moosa soema a hopo, poeloe na ini da nootoe, meki hem famili kom leki wan hipi skaap.

42. Dat dem opregti soema sa si, en dem sia plisiri hoela ala ongerugtigheid, tapo hem mofo.

43. We, hoe soemal koff so,
vo holi kibit dat (na mi dem
hatti)? Dem sa polit membre
tee na da teemcesi boenhatti vo
Masra.

Psalm 108.

Wan tangi-en begi-psalm.

1. Wan psalm en wan singi
vo David.

2. O Gado, mi hatti de klari;
mi sa singi en pre; mi glori toe
(sa helpi).

3. Wieki dan, psalm en har-
peel mi sref sa wieki froekoe
mamantem.

4. Mi sa pruze joe, mi Masra,
na mindri dem piple, en mi sa
singi psalm gi joe na mindri
dem naatsi.

5. Bikasi joe gnade de bigi
tee a pasa dem hemel, en joe
waarheit kisi tee na dem moro
hei wolkee.

6. Hopo joe sref, o Gado,
tee na tapo dem hemel, meki joe
glori panja na heeli grontapo.

7. Vo dem lobbiwan vo joe
hem verloesoe! Helpi wi nanga
joe rett han, en jere wi.

8. Gado ben taki tee na ini
heim santa plesi; vo dat mi pli-
siri; mi sa plattie Sken, en da
laage gron vo Sukot mi sa merki.

9. Gilead de vo mi; Mahase
de vouni; Efraim de da kragti
vo mi heede; Juda de mi gran-
man;

10. Meek de mi wasibeki; na
Edom tapo mi sa hitt mi see-
sod; ose Prisoner honder tapo mi
sa bari en plisiri.

11. Hoe soemal sa tjari mi go
na mi wan vase foto? Hoe soem-
al sa kom nanga mi na Edom?

12. A no joe sa doe dat, mi
Gado, joe, dat ben Versibootoe
wi en Joe, mi Gado, dat ben
ge na fel nanga dem soldati
vo wi?

13. We, helpi wi na mi wi
benauwtoe; bikasi Hebisema
helpi de vo soso.

14. Natig Gado wi sa doe bi-
gi wroke; bikasi hem sa trapoe
dem vyand vo wi na ondro.

Psalm 109.

Vo dem myand re da Mexico.

1. Wan psalm vo David, disi
a ben meki glida gransingime-
ster, mol ov oz ond uob izatu.

O Gado, joe, di mi de pruze,
no tapo joes mofa se!

2. Bikasi dem godlooze soe-
ma mofa en dem falsi soemal wo-
so hopo na mi tapoy dem ben
taki na mi tapo nanga leflongo!

3. Nanga hati mofa dem rom-
boto mi; troe, dem ben self han-
ga mi; sondre mi ben doe dem
wansani.

4. Di mi lobbi dem; dat me-
ki dem de mi vyand; mi mi ben
holi mi begin oez ond uob no

5. Dem ben pat mi ogyr vo
boen; dem hakt ogyrhau ti mi,
di mi lobbi dem.

6. Pott wan godlooze soemal
na so wan soemal tapoy meki
Satan tanape mi hem reti han!

7. Tel a kom na kroolee; meki
hem lidi skudi; en da begin vo
hem moe de wan zendoel.

8. Dem idei nō kom moese watre, senilekisitma iniala hem kom weiniki; en wan trawan boon.
 9. Dem pikien vo hem moe lasi dem tata, en hem wesi moe tron weduwe!
 10. Dem pikien vo hem moe waka jajo; begi moni, na dem eigen broko - en pori hoso dem moe soekoe dem brede.
 11. Da soema, disi ben leni moni gi hem, moe teki afa hem sani, en vreemde soema moese foefoer hem goedoe.
 12. No wan soema moe de, disi doe hem boen, en no wan soema moe sari vo dem pikien vo hem, disi lasi dem tata!
 13. Dem famili vo hem, disi kom na hem baka, moese dede alamal; dem nem moese lasi krin krin na da tweede loo.
 14. Masra moe membre da ongeregtheid vo dem tata vo hem alatem, en da zondoe vo hem mama no moe figi poeloe!
 15. Dem moe de alatem na Masra fesi; hem moe meki no wan soema membre dem moro na grontapo;
 16. Vo di hem sresi no ben habi medelyden nanga trawan, ma a ben vervolge da poti en mosina soema, disi ben de nanga sari, en a soekoe vo kili hem.
 17. A ben soekoe da floekoe, we, meki a kom na hem tapo! Da blesi a no ben wani: we, meki a tan farawei vo hem!
 18. Di a ben weri floekoe lekt hem klosi: we, meki a go tee na int hem bele, lekt moesi nanga mi molo, mi fesi
 19. Dat moe de leki wan klosi, disi teki vo tapo hem skin, en leki wan bantie, disi gesper na hem bele alatem!
 20. So Masra moe pai dem soema, disi tanapoe tegen mi, nanga dem, disi de taki ogri vo mi ziel.
 21. Ma joe, mi Masra Gado, moe de nanga mi vo joe nem hede; helpi mi, vo joe swili gnade hede!
 22. Bikesi mi de poti en mosina; mi hatti masi na mi ini.
 23. Mi verfal leki wan skyn de gowei; dem de jagi maron toe leki wan sprinkhan.
 24. Mi kni kom zwaki vo da fasten; en mi skin kom mangri, a no habi fatoe.
 25. En tog dem spotee mi jete; te dem si mi, dem seki dem hede.
 26. Helpi mi, Masra, mi Gado; verloesoe mi vo joe gnade hede;
 27. Meki dem kom si, da joe han dati; joe sresi, mi Masra ben doe dati.
 28. Alwasi dem de floekoe, tog joe moese blesi; alwasi dem hopo, tog dem moe kisi sjem; ma joe knegti moe plisiri!
 29. Dem vyand vo mi mato dai nanga kosikosi, deki dem weni wan klosi; dem moe tapo kris kris nanga sjem, leki nengowan mantel.
 30. Mi sa pryzze Masra lekt moesi nanga mi molo, mi fesi

*hoe! schenkt ons dierbare diensta, pryzze
Mem.*

31. Bikasi hem sa teli na reti
hem sei wo da polisavan; we a poet
hoe hem na dem soema han, disi
verdoem hem ziel.

Psalm 110.

*Vo Kristus, da reti koning en profet
en grandomine vo wi.*

1. Wan psalm vo David.

Masra ben taki na mi Masra:
Go sidom na mi reti han, tee mi
potti ala joe vyand na endro joe
foetoe, leki joe foetoebang!

2. Tee vo Zion Masra sa, seni
da septer vo joe kragti kom (, a
sa taki: Joe moe de Masra na
mindri dem vyand vo joe!

3. Da dei, te joe sori joe bigi
kragti, dan joe piple sa dini joe
nanga plisiri en nanga wan san-
ta mooifasi; dem pikien vo joe
sa kom gebore, leki da dow
kom na moesoedei.

4. Masra ben sweri, en dati
no sa berouw hem (, a taki):
Joe de wan domine vo teego, na
da fasi vo Melkisedek.

5. Masra de na joe reti han:
we, da dei, te hem hatti sa
bron, hem sa fom en kili dem
koning.

6. Hem sa holi kroetoe na
mindri dem heiden, a sa meki
ala plesi kom lei nanga dedesoe-
ma boen; a sa broko da soema
hede, disi de masra vo wan bi-
gi kondre.

7. Na pasi a sa dringi vo da
(pina-) kirkie; ve da hede a sa
hepo hem hede na tape.

Psalm 110.

8. Deal

Wijn tangipalmt vo dia dem best
vo Oadd.

1. Halelja!, Mi sa, pryzze
Masra nanga mi heeli batti, na
ini da vergadering vo dem opreg-
ti soema en na ani da gemeente,

2. Dem wroko vo Masra de
bigi; en ala dem, disi de soe-
koes dem, habi foeloe plisiri nan-
ga dem.

3. Hem wroko habi majestiteit
en glori, hem gerechtigheid tan
tee vo alatem.

4. A ben potti wan gedachte-
nis vo dem wonderwroko vo
hem; Masra habi sarihatti en
foeloe medelyden.

5. A ben gi njanjam na
dem soema, disi frede hem; tee
vo alatem a de membre hem
verbond.

6. A ben meki hem piple kom
si da kragti vo dem wroko vo
hem, vo a kan gi dem da erfenis
vo dem heiden.

7. Dem wroko vo hem han
de waarheit en reti kroetoe; ala
hem gebod de vaste.

8. En dem tan vaste teego
alatem; bikasi a ben meki dem
nanga waarheit en opregtfasi.

9. A ben seni wan verloesoe
gi hem piple, en a taki, hem
verbond moese tan teego. Hem
nem de santa en yo respeki.

10. Da frede vo Masra de da
bigin vo kisi koni; ala dem, disi
doe dem (gebod vo hem), habi
wan boen verstand; so wan soet
masa habi wan boen nem teego.

1. **Da boen liebi** to dem soema, disi de frede. Gado lobbi dem soema, disi habi sakafasi.
1. **Halleluja!** Blesi vo da soema, disi de frede. Masra, en disi habi bigi plisir nanga dem gebed vo hem.
2. **Da soema** siri sa habi magt na grontapo; dem familt vo dem opregti soema sa fimm blesi.
3. Foeloe goedoe en ala boensani sa de nofo na ini so soema hoso, en da gerechtigheid vo dem sa tan teego.
4. Vo dem opregti soema wan letti hopo na ini doengree; Masra habi sarihatti en foeloe medelyden; en a de regtvaardig.
5. Wan boen soema habi sarihatti vo trawan, en a eleni gi soema; a meki ala hem sani moe de reti.
6. Troe, hem no sa sekta teego; wan regtvaardige soema dem sa membre teego.
7. A no sa frede los, alwas a jori wan ogri njoesoe. Hem habti tan vaste, bikasti a potti hem vertrouw na Masra.
8. Hem habti de getroost, en a no frede; ma a se si hem plisir na dem vyand vo hem.
9. A platte hem sani, gi pottiman presenti; hem gerechtigheid sa tan teego; hem kragti sa hope nanga glorie.
10. Datia da godloose soema sa si, en hem habti sa bron; a sa kau hem tifi, en a sa smelti gewel. Bikasti dusani, disi dem godloose soema wensi, dafi sa kom.
- Psalm 113: 114.**
- Fa Masra ben jari dem pikien, so Israel komoto na Egipti.*
1. Di Israel kemope na Egipti, (di) da hoso vo Jakob (komen to) na wan piple, disintaki wan vreemde longo;
2. Datem Juda ben ide hem santi temple, en Israel den de hem kondre.

3. Da hgl zegel dat en a ron
gwei; Jordan srefi drai baka.

4. Dem bergi djompo leki
boko, en dem pikin bergi leki
jonge skaap.

5. We, joe zoulwatra, sani
ben doe joe, di joe ronwei so?
en joe, Jordan, disi joe drai
baka?

6. Oen bergi, (sani ben doe
oen,) disi oen djompo leki bo-
ko? en oen pikin bergi, di si
oen djompo leki jonge skaap.

7. Grontapo, joe moe besi na
fesi vo Masra, na fesi vo da Ga-
do vo Jakob,

8. Disi ben meki da klipstoorn
tron wan watrazee, en dem tra-
stoorn ben tron wan wa tra-
steijn.

Psalm 115.

Dem kroekoetoe Gado de noti.

Masra! no na wi, no na wi,
ma na joe nem jee moe gi glori,
vo joe gnade en vo joe waar-
heit hede!

2. Vo sani hede dem heiden
moe taki: Hoepee da Gado vo
dem de now?

3. Tog wi Gado de na hemel;
en hem kan doe, sani a wani.

4. Dem kroekoetoe gado vo
dem de silver en goutoe, disi
soema han ben wroko.

5. Dem habi mofo, ma dem
no taki; dem habi hai, ma dem
no sisi; doot en drie.

6. Dem habi jesi; ma dem
no jeri; noso dem habi, nendem
no smeti; god shut, menei. S

ab70 Dem habi han loem a dem
no fassi sani; foetoe den habi.

ma dem no Waled, dem no taki
top nanga dem neki.

8. We, dem, disi meki dem,
moe ese, kom! po! srefi leki dem,
nanga, ala, dem, disi potti ven-
trouwe na dem. Maailq igid idat iaib

9. Ma Israel moe potti vres-
trouw na Masra; hem de da hel-
pi en da skild, ve dem, oeknotz en

10. Da beso vo Aaron moe
potti vrenrouw na Masra; kom
de da helpi en da skild. Ve-
dem, en brogt groenig bi no zoed

11. Oenoe, disi freda Masra,
potti oen vrenrouw na Masra;
hem de da helpi en da skild, ve
dem, en brogt groenig bi no zoed

12. Masra ben membre wi-
er, sa blesi wi, oga blesi da
heso vo Israel, sa, sa, blesi da
heso vo Aaron, sa, idat a; bmoos

13. A sa blesi dem, disi freda
de Masra, dem pikinyan pang
dem bigiwahvrytgen na; og

14. Masra sa blesi oen moe
moro, oenoe, nanga dem pikien
vo oenoe. oenoe, idat a; og

15. Oenoe de, dem soema,
disi Masra ben blesi, di ben mei-
kieschol en grontapo.

16. Da hemel s' troe, da he-
mel de vo Masra; ma grontapo?
dat a ben gi na dem soema pi-
kien, idat a; idat a; idat a;

17. Dem dedesoema no spa-
prye Masra, so sref dem, disi
sa go na endro, kahn, depee no
wan soemataki van woord.

18. Ma soem spa prye! Masra
now en teemach elaten. Haleg
luja ish ianew ameoos exoolbos
mow se

sod staal **Psalm 116c(I)** 61
oy jid en mi, sod en sod en
Wan tangipsalm.

Colletor 1210. 100. 1900.
im **Mi plisiri**, nisi **Masra** jeri mi
stem na naga ala mi dijeme.

2. Bikasi hem de drai hem jes
gi mi, en voi da hede mi sa kali
hem, begi na hem, so langa
mi de.

3. Dem boeje vo dede ben
rontoe mi, en ala da pyn vo hel
kom na mi tapo; na benauwtoe
en jaser mi ben kom.

4. Toen mi kali da nem vo
Masra (, mi takij); Ke Masra,
verloesoe mi ziel.

5. Troe, Masra ha hoemhatti,
en a de regtvaardig; awi Gado
habibi medelyden.

6. Masra de heli kibri dem
ongoozlee soema; mi ben flauw
krin krin, en tog a ben helpi mi.

7. We, mi ziel, teki joe ruste
baka; bikasi Marsa doe joe boen
vo troe.

8. Bikasi joe, (mi Masra,) ben
paeloe mi ziel na ini dede, joe
figi da watra na mi hai, en mi
foetoe joe libri, vo mi noonaki
hem.

9. We, now mi sa weka na
fesi vo Masra, na ini da kondre
vo dem liebwan.

10. Mi ben habi bri bi, en vo
da hede mi ben takig; mi ben
pida sto troe.

11. Mi ben itaki na ini da
besi baki ve miq. Ala soema de
leiman. Stati mi sa teki, vo pai
Masra baka vo alanda been, nisi
a ben doe mi?

1043. Mi sa teki dadieket vo da
bigi helpi, preki uoi da nem vo
Masra.

14. Dasani, nisi mi ben pra
misi, dati mi sa poi Masra now
na fesi vo hem heeli piple.

15. Da dede vo dem Santa
wan vo hem de bigi en waard
na Masra hai.

16. Ke Masra, troe, mi de
joe knegti; mi de joe knegti, da
manpikien yo joe oeman-foo
toebou. Joe ben loesoe dem
boeje vo mi.

17. Mi sa offer wan tangi
offer gi joe, pruze da hem vo
Masra.

18. Dasani, nisi mi ben pra
misi, dati mi sa poi Masra now
na fesi vo hem heeli piple;

19. Na ini dem gadri vo da
hoso vo Masra; reti mindri na
joe ini, o Jerusalem! Haleluja.

Psalm 117.

*Vo da Messias en ro hem gnade
kondre.*

1. Oen heiden ala singi Masra;
oen piple ala pruze hem!

2. Bikasi hem gnade de bigi
na wi tapo, en da waarheit vo
Masra go doro tee alatem. Hale
luja.

Psalm 118.

*Wan tangipsalm vo wa da boen,
nisi wi kisi nanya da pimate
Kristus.*

1. Taki Masra tangi; bikasi hem
de so boen, en hem gedaei go
doro tee vo alatem. Stati miq abo

2. Israel moe taki nowi, hem
gnade go doro tee vo alatem.

3. Daalboso iet Admonshoe taki now, hem guade go doro tee vo alatem.

4. Adadem, disifredd Masra, moe taki now, hem guade go doro tee vo alatem.

5. Na ini da benauwtoe mi ben kali en begi Masra, en Masra ben jeri mi, a verloesoe mi.

6. Masra de nanga mi, vo da hede mi no sa frede; sani liebi seema kan doe mi?

7. Masra de nanga mi na mindri dem soema, disi helpi mi; vo da hede mi se si mi plisiri na dem vyand vo mi.

8. A de moro betre, vo potti vertrouw na Masra, leki vo potti vertrouw na liebisoeema.

9. A de moro betre, vo potti vertrouw na Masra, leki vo potti vertrouw na dem gramman.

10. Ala heiden ben rontoe mi; ma na nem vo Masra mi som dem, kili dem.

11. Dem ben rontoe mi na alapee; troe, dem rontoe mi na akapee; ma na nem vo Masra mi som dem, kili dem.

12. Dem ben rontoe mi Ieki honiflei, ma dem dede leki wan faja na ini makaboesi; na nem vo Masra mi som dem, kili dem.

13. Dem skoopoo mi tranga vo troe, meki mi sadom; ma Masra ben helpi mi.

14. Masra de mi kragti en mi psalm, en a kom mi Helpiman toe.

15. Da stem vo plisirisingi en vo da bigi helpi de na ini dem tenti no dem regtvaardige soema; da reti han vo Masra doe bigi wroko.

16. Daarbi han vo Masra ho po tee na hei; da reti han vo Masra doe bigi wroko.

17. Mien sab dede iquin mi sa liebiti, vertieli dem wroko vo Masra, en dede iquin mi sa liebiti.

18. Masra ben som mi troe; ma a no ben gi mi abra vo dede.

19. Hopo dem poortoe vo geregtigheid gi mi, ve mi go na ini; taki Masra hangi!

20. Dadi de da poortoe vo Masra, dapee dem regtvaardige soema sa go na intu mi.

21. Mis sa pryzee joe, vo di joe ben jeri mi; en joe ben de mi Helpiman.

22. Da stoorn, disi dem basi ben trowei, taki a no waarti, hem tron da boekbestoot.

23. Masra srefi ben doe dati, en a de wan wonderwroko na wi haiti.

24. Dati de da dei, disi Masra ben meki; we, meki wi plisiri en blyti na so wan dei.

25. Ke Masra, helpi now; ke Masra, meki alasani waka boen!

26. Bleski wo Hem, disi de kom na nem vo Masra! Wi de bleski oeno, indi de vo da hoso vo Masra!

27. Masra de da Gado, disi de gi wi lettii. We, tai dem feestoffer mangatetei! (hang a dem) tee na dem toetoe vo da akarbiq

28. Joe de mi Gado, vo da heide mi sa pryzee joe; he mi Gado, mi sa gi joe bigi nem!

29. Pryze Masra, bikasi hem de soebach; hem guade go doro tee vo alatem.

inhol ox. **Psalm 119:101** Ob
-umit ox. **119:102** oho ox. **119:103** oho
Vo da woord vo Masra.

Blesi vo dem, disi de liebi
opregti, en disi de waka na ini
da wet vo Masra !

2. Blesi vo dem, disi de holi
dem getuigenis vo hem, en disi
de soekoe hem nanga dem heeli
hatti !

3. Bikasi dem, disi de waka
dem pasi vo hem, dem no sa
doe ogri.

4. (Masra), joe ben taki, wi
moe doe wi best, ve holi dem
gebod vo joe.

5. Ke, mi wensi, dem pasi
vo mi moese de so, vo mi doe
dasani wawan, disi joe ben potti,
vo wi doe

6. Dan mi no sa kom na sjem,
efi mi potti membre na ala dem
gebod vo joe.

7. Te mi leri kabi, fa joes
kroetoe alasani nanga gereglig-
heid, dan mi se pryzel joe nanga
mi opregti hatti.

8. Dasani, disi joe taki, mi
sa doe; ma joe no mod/lebi mi
krin krin bi

9. Fa wan jokmen ga holi
hem pasi krin ? Efi a holi hem
srefi, leki joe woord taki.

10. Mi de soekoe jee nanga
mi heeli hatti; ke, meki mi no
misit dem gebod ve joe

11. Mi ben kibri joe woord
na im mi hatti, ek mi no doe
zondoe, apasa joe moef

12. In Grontango vo joes go mi
Masra ! Waploei mi alasane, disi
joe ben potti, vo wi doebleuey leki joe

13. Mi verteli nangal mi tien-
goy fa joes nanga de kroetoe ala
sani pangahoreti.

14. Di mi wakai du pasi vo
dem getuigenis vo joe, mi habi
moro phisiri y tehi nanga ala
soortoe goedoe.

15. Mi sa prakticeri dem ge-
bod vo joe na dem pasi vo joe
mi sa loekoe

16. Mi ha phisiri vo hoi nanga
ala dem boenderi vo joe; joe
woord mi no sa vergiti.

17. Blesi joe foetoeboei, vo
mi kan liebi, en vo mi holkibri
joe woord

18. Hopo mi hai, vo mi kan
si dem verwondroe sani, disi de
na ini joe wet

19. Mi de wan vreemdiasoeh
ma na grontapo; we, no hikibri
dem gebod ve joe na mi festi

20. Mi ziel mesi krim krim vo
da hangri, di mi hangvi vo sebi
ala joe wani.

21. Joe de krasien floekbel
dem bigimembre soema, disi
verdwale, libt dem gebod vo
joe.

22. We, poeloe mi na da
sjem en veragte; bikasi mi ben
holi dem getuigenis vo joe

23. Alwasit dem grachsoema
srefi ben sidom taki mi tegén,
tog joe knegti ben prakticeri
dem leri vo joe

24. Nanga dem getuigenis vo
joe mi habi mi phisiri y nab dem
mi go teki rat aletemi

25. Mi ziel lidonig fissa
Masra ! Wegloei mi alasane, disi
joe ben potti; we, gt thi liebi bekay

36. Mi ben verteli jöe. Stem
pasi vo mi, en jöe ben jeri mi pleri vo dem
we, leri mi dem gebod vo joe; we, meki mi finni
liebi nanga joe geregtigheid!
37. Sori mi de pasi kriti, di
joe wani, mi moe waka; dan kom na mi tapo; helpi mi, so
mi sa taki vo dem wonderwoko leki joe ben pramisi, er jöe ub
vo joe.
38. Mienziel de smelti gowei
vo verdriti; we, hopo mi baka,
leki joe ben pramisi!
39. Kibri mi vo da leipasi;
tangi tangi, gi na! joe wet!
40. Loekopj mi hangti vo dem
joe; we, meki mi finni
diebi nanga joe geregtigheid!
41. Masta, meki joe galde
kom na mi tapo; helpi mi, so
leki joe ben pramisi, er jöe ub
42. Vo mi habi wansetti, so
piká da soemá, disi de koci mi;
bikasi na! joe woord mi potti mi
vertrouw.
43. Nottaki peehoe da woord
vo waarheit krin kris na mi moe
fo; bikasi joe kroetoe mi de
wakti.
44. Mi se holi joe wet teego,
ala alatem.
45. Mi sa waka vry, sondro
wansani trobi mi; bikasi mi de
soekoe dasani, disi joe wani.
46. Na fesi vo dem koning
srefi mi sa taki vo dem getuige
nis vo joe, mi no sa sjem!
47. Mi sa habi mi plisiri nanga
dem gebod vo joe, di mi lobbi.
48. Mi sa hopo mi han tee na!
dem gebod vo joe, di mi lobbi
en mi sa potti membre na dem
leri vo joe, di mi lobbi.
49. Wege membre da woord,
disi joe ben taki na jde knegti;
bikasi joe srefi meki mi potti mi
ventroaw na ihm!
50. Datibede mi stroest na him
da jammer vo mi; bikasi jehi, boont
ben meki mi fanti liebi, boont
51. Dem bigitmetbra abemina
ben spotee mi toemoeisi, ma tog
mi no ben dibi da wiek vo joe, di
52. Maara, ote, mi q membre x
fan joe ben regeere abemina, siensi
outoetem, di dem no meki mi chate
gerustedob iw ov, miq ned zog

53. Mi habbi ben kom gebuud
troe vo dem godlooze soema hec
del, disibili da webte joe.¹⁰
54. Dem gebod vo joe mi
ben singi na mi da hoso, dapee
mi ben liebi leki wan vreemde
soema geland en in mire.¹¹
55. Masra, na neji mi ben
membre joe nem, en mi ben holi
kibri joe wet.¹²
56. Dati ben de mi goedoe,
vondi mi ben holi dem gebod
vo joe.¹³
57. Mi ben taki: Masra, dati
sa de mi porsig vo mi holi dem
woord vo joe.¹⁴
58. Na jee fesi mi ben begi
nanga mi heeli hatti: sari vo mi,
leki joe ben pramisi!¹⁵
59. Mi ben loekoe boen na
dem pasi vo mi, en mi potti mi
foetoe wanfasi nanga dem ge
tuigenis vo joe.¹⁶
60. Mi ben meki hesi, mi no
ben drai, vo holi dem gebod
vo joe.¹⁷
61. Da hipi vo dem godlooze
soema foefoer mi sami; ma tog
mi no ben vergiti joe wet.¹⁸
62. Na mindrineti mi hopo;
vo taki joe tangi vo da regtvaar
dige kroetoe vo joe.¹⁹
63. Mi habbi ala dem soema,
disi frede joe, en disi doe joe
wani.²⁰
64. Masra, mi heeli grontapo
foeloe nanga joe blesi; we, leri
mi dem gebod vo joe!²¹
65. Masra, joe ben doe joe bi; bikasi nanga joe wet wan
foetoeboi foeloe boen, se leki mi habi mi plisiri.²²
66. We, leri mi yent gi mi
mee kom na sjem; bikasi nanga
- boek praktoeit en red verstand;
bikasi mebdevrind dem gebod
vo joe.²³
67. Difomietek holi na pina,
mi ben verdwaleb ma onewani
de holi joe woord.²⁴
68. Joe na boen, en joe doe
boen; we, leri mi alawanig dist
joe wani, wi moe doe!²⁵
69. Dem biginembre soema
ben meki lei na mi tapo; ma tog
mi de holi dem gebod vo joe
nanga mi heeli hatti.²⁶
70. Dem hatti fatoe leki speks
ma mi habi mi plisiri nanga joe
wet.²⁷
71. A boen vo mi, dist mi
ben kom na pina; nanga dat mi
ben kom sabi joe wani.²⁸
72. Da wet vo joe moe
moro waarti na mi, leki fatoe
doezend piesi goutoe ofos silven.²⁹
73. Joe han srofi ben meki mi
joe gi mi da fasi, di mi habi
we, gi mi verstand toe, vo mi
leri dem gebod vo joe!³⁰
74. Dem soema, disi frede
joe, sa si mi, en dem sa plisiri;
bikasi mi ben potti mi vertrouw
na jee woord.³¹
75. Masra, mi sabi, ala kroe
toei vo joe de reti; en disi joe
ben som mi, dati joe ben doe vo
joe boen hatti.³²
76. We, meki jee gnade mbe
de mi troust alatem, so leki joe
ben pramisi joe knegti!³³
77. Sari vo mi, meki mi heu
da holi dem gebod vo joe!³⁴
78. Dem biginembre soema

lei dem ben kwinti mina ondro; fondament vo grontapo; mi so ma mi de taki vo dem gebud a sa jan. 90. Tee tidei alasani de so joe.

79. Meki dem soema, disi
frede joe en diai sabi dem getui-
genis vo joe, holi nanga mi!

80. Mi hatt moete de opregti
na ini dem aleri vo joe, vo mi no
kom na ejem.

81. Mi ziel hangri en kre vo
si da helpi vo joe; na joe woord
mi potti mi vertrouw.

82. Mi hai srefi hangri en kre
yo dasani, disi joe ben pramsi;
en mi taki: Hoetem joe sa troo-
stoe mi?

83. Bikasi mi trou leki wan
leer-zaka na ini smooke; dat
tug mi no ben vergiti demsani,
disi joe ben potti, vo wi doe.

84. Hoe langa joe foetoebi
moe wakti? Hoetem joe sa holi
kroetoe, pai dem soema, disi
vervolge mi?

85. Dem bigimembre seema
ben diki horo vo mi (fadom);
dat no akorderi nanga da wet
vo joe.

86. Ala joe gebod de waar-
heit; ma dem de soekoe mi van-
ga lei. Helpi mi!

87. Pikinmoro dem ben kili
mi, poeloe mi krin krin na gren-
tapo; ma mi no ben libi dem
gebod vo joe.

88. Holi mi na liebi nanga joe
gnade, dan mi sa holi kibri da
getuigenis vo joe molo.

89. Mesra, joe woord tan
vaste teego na mi hemel.

90. Da waarheit vo joe tan
tee vo aletem. Joe ben potti da

fondament vo grontapo; mi so
ma mi de taki vo dem gebud a sa jan. 91. Tee tidei alasani de so joe,

leki joe ben potti dem; bi-
kasi alasani meese dini joe.

92. Efi joe wet no ben de mi
plisiri, granwei mi ben lasi kaba
na ini da pinaliebi vo mi.

93. Nooit mi sa vergiti dem
gebod vo joe; bikasi nanga dem
gebod vo joe;

94. Vo joe mi da; we, helpi
mi; bikasi mi ben soekoe dem
gebod vo joe;

95. Dem godloze soema ben
wakti, vo dem kili mi; ma mi
potti membre na dem getuigenis
vo joe;

96. Mi si, alasani habi hem
kaba; ma joe gebod de go doro.

97. Ke, fa mi lobi da wel
vo joe! Heeli dei mi de mem-
bre hem.

98. Dem gebod vo joe meki
mi habi moro foeloe koni; leki
dem vyand vo mi habi; bikasi
dem (gebod) de nanga mi teego.

99. Mi habi moro foeloe ver-
stand, leki ala dem meester vo
mi; bikasi dem getuigenis vo joe
mi de membre aletem.

100. Mi voorzigtig more, leki
dem oorstem soema; bikasi mi
ben holi kibri dem gebod vo joe.

101. Mi beletti mi foetoe, va
dem no waka ogri paais; en vo
mi holi joe woord.

102. Mi no ben libi dem geti-
pasi vo joe; bikasi joe srefi hen
leri mi, woori oobot indebot

103. Dem woord vo joe ben
tesi switi na mi, mofog / dem de

morel swiit haantonglo; leki honibla, mi hollibri bedrigingeng na?

104. Demigebod vo joe meki mi hau komkrin y woda heede mi hekkan verdrage ala dem falsi pasi.

105. Da woord vo joe de wan tempoewo mi foetoe, a de lett mi naspasi.

106. Mi ben sweri taki, mi sa holi libri dem gebod vo joe gerechtigheid; en troe, dati mi sa doe.

107. Mi de toemoes na pina; ke Masra, troostoe mi baka, leki joe ben pramisi!

108. Grantangi Masra, teki dem offer wo mi mofo, disi mi gi joe nanga mi heeli hetti; leri mi dem wet vo joe!

109. Mi ziel de na mi han alatem; ma tog mi no vergiti joe wet.

110. Dem godlooze soema ben selltrapoe gipai; ma tog mi no hien verdwale, libi dem gebod vo joe de kroetoe van ioso.

111. Mi ben teki dem getuigenis vo joe leki wani emens tee vo alatem.

112. Mi peamisi na mi mi hatt, vo doe joe wani alatem teego.

113. Mi no lobbi dem falsihat wi soemai, ma joe wet mi lobbi.

114. Joe de mi kibri plesien mi skild; na joe woord mi poti mi wet trouw.

115. Keindot na mi, oen ogri soema, meki mi hollibri dem gebod vo mi Gado!

116. Petohanggi mi se leki joe ben pramisi, vo mi han diebil ala joe gebod, mi sabi dem

Nelmeki mi komkoma sjoengala di mi hoop de we joes! mi ieng ieng

117. Gi mi tranga, vo mi geheze; dan mi sat habi mi plistiri aistem nanga dem gebod vo joe.

118. Joe de crepoe en masi da demp dist verdwale, libi dem gebod vo joe; bikasi da bedrigt wroko vo dem de leseso.

119. Joe de figi poeloe ala dem godlooze soema na grantapo, leki sgoema; vo da heede mi lobbi dem getuigenis vo joe.

120. Mi frede vo joe tee mi heeli skin befi; mi skrekki vo da kroetoe vo joe.

121. Mi ben doe reti en gerechtigheid; we, no libi mi alra na dem soema, disi de kwinti mi!

122. Tax borge vo joe knegti, soekoe hem best; no meki dem bigimembre soema kwinti mi na ondro!

123. Mi hat hangri en kreysi da helpi vo joe en da woord, disi joe gerechtigheid ben pramisi gi mi.

124. Doe nanga joe knegti so leki joe gnade finni vo boen; kert mi dem gebod vo joe!

125. Mi de joe knegti; we, gi mi verstand, vo mi kom sali dem getuigenis vo joe!

126. A tem, Masra, vo joe hopo, doe wansan; bikasi dem ben breko joe wet.

127. Vo da heede mi lobbi dem gebod vo joe, more leki gofod, treo, more leki finn goutoo!

128. Vo da heede mi respmi ala joe gebod, mi sabi dem

reti na ap fasi, ma alendem falsi pasi mi ne lobbi h good in

129. Dem getuigenis vo joe habi wan verwondroe fasi; en vo da hede mi siel de kibri dem.

130. Te wan soema kom sabi joe woord reti, dati meki hem hai kom krin, a meki dem onnoozloe soema srefi kisi koni.

131. Mi ben hopo mi mofo nanga djeme, bikasi vo dem gebod vo joe mi ben hangri.

132. Loekoe na mi, en sari vo mi, so leki joe gewentil vo doe panga dem soema, disi lobbi joe nem!

133. Meki dem foetoe stap vo mi waka reti na joe woord baka; no meki wan ongerechtigheid kom masra na mi tapo!

134. Poeloe mi na ondro tra soema dwingi; dan mi sa doe ala joe wani.

135. Meki joe fesi skyn na joe foetoe boi tape, en keri mi dem gebod vo joe!

136. Mi kre tee watza kom opo na mi hai leki wan riba; vo di dem no holi joe wat.

137. Maara, joe de regtvaardig, en ala kroetoe vo joe de reti.

138. Dem getuigenis vo joe gebiede wi da gerechtigheid en da waarheit loemoesi tranga.

139. A hati mi so tee pikin moro mi dede, di (mi si,) dem vyand vo mi vergili joe woord.

140. Joe woord de kri doro doro, en joe knegili lobbi hem.

141. Mi dei si pikin tee tra men veragte mi; ma tog mi no vergili dem gehod vo joe.

142. Da gerechtigheid vo joe wan gerechtigheid tee vo alatem; en da wet vo joe de waarheit.

143. Benauwloem hebi kom na mi tapo; ma tog dem gebod vo joe de mi plisiri.

144. Dem getuigenis vo joe de reti en tra doro doro tee vo alatem; we, gi mi verstand; we mi liebi!

145. Mi ben kre nanga mi heeli batti: Masra, jere mi, meki mi doe ala joe wani!

146. Mi ben kre na joe: Helpi mi, vo mi holi kibri dem getuigenis vo joe!

147. Freekoe mamantem, biso moesoedai srefi, mi ben kre, taki: Na joe woord mi ben potti mi vertrouw.

148. Na neti srefi mi hai hope, vo prakticeri joe woord.

149. Jere mi stem, vo joe gnade hede; Masra, troosted mi baka; so leki joe gewentil.

150. Dem soema, disi de mi ogri triki baka, dem soekoe vo kom kloshei na mi; ma dem de farewei vo da wet vo joe.

151. Ma joe, mi Masra, de kloshei men ala joe gehold de waarheit.

152. Vo dem getuigenis vo joe mi sabi granweikaba, taki, joe srefi ben potti dem ivaste, vo tan teego.

153. Loekoe da mosinafasi vo mi, en helpi mi; bikasi mi no ben vergili jben wetan.

154. Plyti mbaaka en vert leetee mi; troosbe mi, si leki jobiben phamisi jaanng red no;

155. Da helpi yo joe de fara-
wei vo dem godlooze soema; bi-
bikasi dem no soekoe yo doe
joe want.
156. Masra, joe gnade de bi-
gi vo troe; we, troostoe mi, so
leki joe gewenti alatem!
157. Mi habi foeloe vyand,
disi vervolge mi; ma tog mi no
libi dem getuigenis vo joe.
158. Te mi si dem falsi soe-
ma, disi doe trawan kroekoetoe,
a hati mi vo troe, disi dem no
holi joe woord.
159. Loekoe, fa mi lobbii dem
gebed vo joe! Masra, troostoe
mi, vo joe gnade hede!
160. Sinsi bigin joe woord de
waarheit; en ala gebod vo joe
gerechtigheid sa tan teego.
161. Dem gransoema vervol-
ge mi, sondro mi ben doe dem
wansani; ma mi hattifrede joe
woord wawan.
162. Mi plisiri vo joe woord,
leki wan soema, disi finni wan
bigi goedoe.
163. Leitori mi no kan ver-
drage, mi no kan jeri dem; ma
joe wet mi lobbii.
164. Sebentron briwan dei
mi de praze joe vo da regtvaar-
dige kroetoe vo joe.
165. Dem, disi lobbii joe wet,
hahibigi wrede; noti kru doe
dem egri.
166. Masra, mi de wakti da
helpi vo joe, en mi doe dem ge-
bed vo joe.
167. Mi ziel holi dem getui-
genis vo joe, en mi lobbii dem
toemoesi.
168. Mi ben kali dem gebed
en dem getuigenis vo joe; bi-
kasi jae enki de oela mi pasi.
169. Masra, meki da kre vo
mi kom na joe fesi, en gi mi ver-
stand, so leki joe ben pramisi.
170. Meki da djeme ve mi
kom na joe fesi, en verlossen mi,
so leki joe ben pramisi!
171. Te joe ben leri mi dem
gebed vo joe, dan mi mofo; no
sa kaba vo praze joe.
172. Mi tongo sa taki vo joe
woord wawan; bikasi ala joe
gebed de regtvaardig.
173. Meki joe han kom asiste-
re mi; bikasi mi ben verklesi
dem gebod vo joe.
174. Masra, mi kro mi da
helpi vo joe; da wet vo job da
mi plisiri.
175. Meki mi ziel moe libbi;
vo mi praze joe; meki da rot
kroetoe vo joe helpi mi!
176. Mi ben waka verdwaal,
leki wan lazi skaap; we, soekoe
joe knegti; bikasi mi no vergiti
dem gebod vo joe!

Psalm 120.

Datol kre vo dem egri soema.

1. Wan singi, disi dem kali
Hamalot.

Mi ben kre na Masra, na
ini mi benauwtoe, en ham ben
jeri mi.

2. Masra, helpi mi niet, me-
ki dem leimofo, en dati afabi
tonge kaba nanga milib mi.

3. Sani da falsi tongo seigt
joe? ofoe sani a kan doe joe?

4. A de liet wapels pyl vo wan tranga soema, pleit liek kroefje vo jenever heedee.

5. Poti vo mi, disi mi de wan vreemde soema na Mesek, disi mi moe liebi na ini dem tenti vo Kedar!

6. Mi ziel ben liebi langa vo troe nanga dem soema, disi no lobbi vrede nanga trawan.

7. Mi lobbi vrede, ma te mi taki, djoesnoe dem bigin vo feti.

Psalm 121.

Masra de wakti Israel.

1. Wan singi, disi dem kali Hamalot.

2. Mi de hopo mi hai, loekoe na dem bergi, dapee mi sa finni helpi.

3. Mi helpi de na Masra, disi ben meki hemel en grontapo.

4. Hem no sa meki joe foetoe ghati; fadom; hem, disi de wakti kibri joe, no sa djonko.

5. Troe, da waktiman vo Israel no sa djonko, a no sa slibi.

6. Zon no sa hati joe na dei, en moen no sa doe joe ogri na neti.

7. Masra sa kibri joe vo ala ogri; hem sa kibri joe ziel.

8. Masra sa kibri joe, te joe go na doro, en te joe kom baka, na disi tem noja en te vo alatem.

Psalm 122.

Da glori vo da foto Jerusalem.

1. Wan singi vo David; dem kali da singi Hamalot.

2. Mi plisiri, te dem taki gi mi; Meki wi go na ini da hoso vo Masra!

3. O Jerusalem! wi foetoe tanapoe na ini dem poorloe vo joe,

4. Jerusalem dem bouw vo wan foto, disi yoegoe boen makandra.

5. Na dapee dem famili de go, dem famili vo Masra, na da getuigenis vo Israel, vo taki da nem vo Masra grantangi.

6. Bikasi na dapee dem potti dem stoeloe vo holi kroetoe, dem stoeloe vo da hoso vo David.

7. We, begi, vo Jerusalem habi vrede! Blesi vo dem, disi lobbi joe!

8. Vrede moe de na inisei vo dem muur vo joe, en boen liebi na ini dem paleis vo joe!

9. Vo dem brara vo mi en xo dem kompe vo mi, vo dem hede mi sa taki now; Vrede moe de na joe ini!

10. Vo da hoso vo Masra, wi Gado hede, mi sa soekoe joe best.

Psalm 123.

Da troest vo dem vroom soema.

1. Wan singi, disi dem kali Hamalot.

2. Mi hopo mi hai tee na joe, disi de liebi na ini dem hemel.

3. Loekoe, leki dem foetoeboi hai de wakti dem Masra han, en leki dem oemanfoetoeboi hai

da wakti dem Misi hank da se wi
hai de waku Masra, wi Gado,
tee a sari vo wi ab ini ru uen.

3. Masra, sari vo wi sari
vo wi; bikasi hem veragte wi
tee wi weri kaba.

4. Wi ziel weri vo troe vo
da kosikosi vo dem spotoeman,
en vo da veragte vo dem bigi
membre soema.

Psalm 124.

*Wan langipalm vo da helpt vo
Masra.*

1. Wan singt vo David, dem
kali da singi Hamalot.

Ef Masra no ben de nanga
wi, so Israel moe taki nowt.

2. Ef Masra no ben de nanga
wi, di dem soema bes hopo,
komi na wi tapo:

3. Dem ben sa swal wi liebi
liebi, di dem hatti ben kofn bren
na wi tapo;

4. Dem watr ben sa rom pasa

wi abra; bigi riba srefi ben pasa

abra wi ziel;

5. Troe, loemoesi krasa wa-
tra ben sa pasa abra wi ziel.

6. Grantangi vo Masra, disi
no ben gi wi abra na dem ih,
vo dem kisi wi nanga tranga,
foefoer wi!

7. Wi ziel ron komopo, leki
wan pikin sowloe komopo na da
soema teiei, disi ben seti trapoe
gi hem, da teiei broko, en wi
komopo.

8. Da helpi vo wi de na nesa
vo Masra, disi ben meki hemel
en gromporemaoqet mo.

en idat **Psalm 125.**

*Dussemals dat klokkensloophem
no sakam no hem meazid soh.*

1. Wan singt, disi dem kali
Hamalot.

Dem, disi potti dem ver-
trouw na Masra, dem de leki da
bergi Zion, disi po seki, ma a
tan teego alatem.

2. Leki dem bergi de rontoe
Jerusalem, so srefi Masra de
rontoe hem piple, na disi tem
noja tee vo alatem.

3. Bikasi da septer vo dem
godlooze soema no sa tan vo
alatem na tapo da eigendom vo
dem regtvaardige soema; vo
dem regtvaardige soema no moe
langa dem han, doe kroekoe-
koetoe.

4. Masra, doe boen na dem
boen soema, en disi habi opregti
hatti!

5. Ma dem, disi draai na sei,
go na dem kroekoe toe pasi, dem
soema Masra sa tjari gowei,
moksi nanga dem, disi de wroko
ongeregtigheid. Vreede sa de
na Israel tapo.

Psalm 126.

*Da kre ro dem Kristensoema sa
tron plistri.*

1. Wan singi, disi dem kali
Hamalot.

Di Masra ben tjari dem soem
ma ve Zion kom beha, disi ben
de na endro dwingi, datem wi
ben de leki soema, disi drem.

2. Datem wi mefo ben fogoe
nanga lafoe, en wi tonga nappa.

singi; datef dem taki na mindri dem heiden. Mastra ben doe bigisani na dem soema dia.

3. Troe, Masra ben doe bigisani na wi mindri; vo dati wi plisiri.

4. Ke Masra, poeloe wi na ondro dwingi en tjari wi kom baka, leki dem riba na zuiden!

5. Dem, disi de sai nanga krewatra na hai, dem sa koti da njanjam nanga bigi plisiri.

6. Da soema, disi de tjari da siri go, di de vo sai, hem de waka go nanga kre; ma nanga plisiri vo troe a sa kom baka, tjari dem bosoe areisi vo hem.

Psalm 127.

Gado blesi moe doe alasant.

1. Wan singi vo David y dem hedi da singi Hamalot.

Efi Masra srefi no bouw wan hoso, dan dem soema de wroko vo soso, disi de bouw hem. Efi Masra srefi no wakti wan foto, dan da waktiman de wakti vo soso.

2. A de vo soso, disi den hopo so froekoe, sidom tee lali, njam oen brede nanga sari; bikasi na dem soema, disi hem lohbi, a gi alasani leki na ini sibi.

3. Loekoe, dem pikien de wan erfenis vo Masra, en da vroek toe vo wan oeman bele de wan painan.

4. Leki dem pyl de na imi han vo wan tranga soema, so srefi dem jonge mansoema de toe.

5. Boen vo da soema, disi habi hem pylkooker feeloe na-

gi dem; dem ne Va Noen ne ejen; te dem taki nanga dem vyand i vo dem na ini da poortes (vo foto).

Da blesi vo wan groep, fazili en hoso.

1. Wan singi, disi dem kali Hamalot.

Blesi vo ibriwan soema, disi frede Masra, en disi de waka na hem pasi.

2. Bikasi joe sa njam dasani, disi joe han ben wroko; joe sa ha boen liebi, en alasani, yo joe sa waka boen.

3. Joe wefi sa de leki wan droefiboom mal sei joe blesi, disi meki, soeloe droefi en idem pikien wo joe sa de leki oly & plant soen, disi de rentoe joe tafran.

4. Loekoe, so wan blesinda soema salifumi troetroe, disi de frede Masra.

5. Tee vo Zion Masra sa blesi joe; en joe sa si da boen vo Jersalem ala dei na joe heeli Hebier.

6. Pikien vo joe pikien joe da si, en vreede na Israel tape.

Psalm 129.

De ringliebi vo da Kristenkerki.

1. Wan singi, disi dem kali Hamalot.

Dem ben kwinsi mi so mone tron sinsi mi jonge jari tem gese Israel kan taki now.

2. Dem ben kwinsi mi so mone tron sinsi mi jonge jari tem na tog i dem no ben kist mi na dem ondrun.

3. Dem tjapoeman ben tjapeo

na, izodd moe oy biebellec ijaw,
mi na mi baka skin, dem meki
dem gofro langa.

4. Ma Masra de regtyaardig;
hem koli dem teitel vo dem god-
looze soema.

5. Meki ala dem, disi no lobbi
Zion, moese kom na sjem, me-
ki dem drai baka!

6. Meki dem de leki da grasi
na japo dem dakki, disi kom dre,
biso soema loetoe poeloe hem!

7. Da soema, disi koti hem,
no kan foeloe hem han nanga
dati; so stresi da soema, disi tai
dem boesoe, no kan foeloe hem
heeli han.

8. So stresi dem, disi de pasa
dapee, no moe taki! Da blesi
vo Masra moe de nanga oefoe;
W de blesi oen na nem vo Masra.

Psalm 130.

*Wan begi, ra Masra, moe pardon
in wi po, ala wi zondoe.*

1. Wan singi, disi dem kali
Hamalot.

Na ini dipi plesiv mi de kre
na joe, mi Masra!

2. Masra, jori mi stem; potti
jesi na da stem vo da djeme

vo mi, mi giesi.
3. Masra, efi joe want loekoe
na ala ongerechtigheid; ke Mas-
ra, boesdeha sahanivo tan?

4. Majoe de gi soema pardon,
meki dem in pe feade joe.

5. Mi de wakli Masra, mi ziel
de wakti en mi potti vertrouw
na hem woord.

6. Mi ziel de wakli Masra, disi de
wakti, hoetem dei sa broko! Troe,

moro leki dem, disi de wakti
hoetem dei sa kom.

7. Israel moe potti vertrouw
na Masra; bikasi Masra ha boen-
hatti, en foeloe verloesoe de na
hem.

8. Hem sa verloesoe Israel
toe, poeloe ala dem zondoe.

Psalm 131.

Vo da reti sakafas.

1. Wan singi vo David; dem
kali da singi Hamalot.

Masra, mi hattu no habi hei-
membre, mi hai no loekoe da
heisan; mi no hemoeje toe nap-
ga dem bigisani, disi hei loes
moesi vo mi.

2. Troe, mi ben holi mi grefi
tiri en geruste, leki wan pikien,
disi dem poeloe kaba na hem
mama bobo; mi ziel de net leki
wan pikien, disi dem poeloe da
bobo kaba.

3. Israel moe potti hem ver-
trouw na Masra, na disi tem
noja en tee na alatem.

Psalm 132.

Yo da reli temple vo Masra.

1. Wan singi, disi dem kali
Hamalot.

Masra, membre David, na-
ga ala hem piña;

2. Fa a ben swerig! Masra,
en fa a ben pramist gi da trafiga
Gado vo Jakob, (a tak!) dol

3. Troe, mi no sa go na on-
dro da tenti vo mi hoso, mi no
sa go lidom na mi been wap, ov

4. Mi no sa tapo mi hei vo

slibi, mi no sa meki dem boeba vo mi hai djonko.

5. So langa mi no finni wan plesi gi Masra, wan hoso vo da kranga Gado vo Jakob.

6. Loekoe, wi ben jeri vó hem na Efrata; wi ben finni hem na dem sabana na boesi.

7. Meki wi go na ini dem hoso vo hem, nabegi na ondro hem foetoebangi!

8. Hopo, Masra, kom na joe ruste, joe nanga da kisi vo joe kragti!

9. Meki dem domine vó joe Weri geregtigheid vo dem klosi, en meki dem Santawan vo joe djompo nanga plisir!

10. Vo joe foetoebeí David hede, grantangi! no' jagi da soemba fesi gowei; disi joe ben zalte!

11. Masra ben sweri wan troe sweri gi David, en dat hem no sa poeloe baka, (a ben taki): Vo da vruektoe vo joe skin mi sa teki wan, potti na joe troon tapo.

12. Efi dem pikien vo joe sa holi mi verbond en mi getuigenis, disi mi sa leri dem, dan dem pikien vo dem toe sa sidom na joe troon tapo tee vo alatem.

13. Bikasi Zion Masra ben verkiesi, dati a ben wapi ve hem hoso, (di a taki):

14. Dati da mi ruste dia teego; dia mi sa liebi; bikasi da plesi mi lobbi.

15. Mi sa blesi da njanjam vo dem reti reti, en na dem potiman vo dem mi sa gi brede nofo.

16. Mi sa meki dem domine ala neti!

weri zalighed vo dem klosi, en dem Santawan vo hem sa djompo nanga plisir!

17. Na dapee mi sa meki David kom bigi en tranga moro moro; mi ben meki wan lampoe klari gi da soema, disi mi ben zalte.

18. Dem vyand vo hem mi sa tapo nanga sjem; ma na hem tapo hem kroon sa mooi leki blometje.

Psalm 133

Vo de reti brora bidden en va en gemeenskap, dici dem brijisoma habi makandra.

1. Wan singi vo David; dem kali da singi Hamalot.

Hopoe, heb swili en hoo plisir! dati, efi hrara de liebi boen nanga makandra.

2. Dati de leki da moro beste smerioli na Aaron hede tapo, disi dropoe na ondro go na'ni barba, na ini da barba vo Aarón; disi dropoe na ondro, go na'ni dem soom vo hem klosi;

3. A de leki da dow vo Hermon, disi dropoe na ondro go na tapo dem bergi vo Zion; bikasi na dapee Masra taki, hem blesi moe de, en liebi tee vo alatem.

Psalm 134

Vo de veroto vo dem datie.

1. Wan singi, dici domi budi Hamalot.

Hopoe, en pryze Masra, ala knegi vo Masra, oenoe, disi tanapoe na ini da hoso vo Masra

10. Hopo oen han nascint de
santa pleisi, en pruze Masra ben.
11. Masra, disi denia Zion,
moese blesi joe; hemi disi ben
meki hemel en grontapo!

Psalm 135.

Wantangipsalm.

1. Halleluja! Pryze da niem
vo Masra! Oen knegti vo Mas-
ra, pruze hem!

2. Oenoë, disi tanapee na ini
da hoso vo Masra, na ini dem
gadri vo wi Gado hoso,

3. Pryze Masra; bikasi Masra
de so boen; singi psalm gi hem
nem, bikasi hem de switi.

4. Bikasi Masra ben verkiesi
Jakob, taki, a moe de vo hem;
Israel moe de hem eigendom.

5. Bikasi mi sabi, Masra de
bigi vo troe; da Masra vo wi de
bigi moro ala tra gado.

6. Alasani, disi Masra wani,
dati hem doe na ini hemel en na
grontapo, na ini zee en na ini
ala dipi plesi.

7. Hem meki dem dampoe ho-
po, komopo na ala hoekee vo
grontapo; hem meki dem blik-
sem nanga da areen; hem gari
da winti komope na ini dem gee-
doe-kamera vo hem.

8. Hem ben kili dem fosige-
bore pikleh na Egipikondre, di-
vo soema en vo messi.

9. A ben seni bigl marki en
wonderwroko kom na joe min-
dri, joe Egipikondre, na Farad
en na ala hem knegti tapo.

10. A ben som foeloe Kondre;
tranga koning a ben kiltu

11. Sikoni, da koning vo dem
Amoriti, nanga Ogy, da koning
vo Basan, nanga ala koning
kondre vo Kanadu;

12. En da kondre vondem a
gi vo wan erfenis, vo wan er-
fenis gi hem piple Israel.

13. Masra, joe nem de go de-
ro teego; Masra, joe gedagtenis
de go doro teego, alatem.

14. Bikasi Masra sa kroetos
hem piple, en a sa sari vo dem
knegti vo hem.

15. Dem kroekoetoe gado vo
dem heiden de silver en goutoe,
disi liebisoema han ben meki.

16. Dem habi mofo, ma dem no
taki; dem habi hai, ma dem no taki;

17. Jesi demo habi, ma dem
no jezi; dem no habi wan liebi
bro toe na ini dem mofo.

18. En dem, disi meki dem,
dem de so sref toe, en aladem;
disi potti vertrouw na dem god

19. Joe hoso vo Israel, pruze
Masra! Joe hoso vo Aron, pruze
Masra!

20. Joe hoso vo Levi, pruze
Masra! Oenoë, disi frede Masra,
pruze Masra!

21. Na Zion dem moe pruze
Masra, disi de liebi aa Jeru-
salem. Halleluja.

Psalm 136.

Wantangipsalm mero.

Taki Masra tangi, bikasi hem
de so boen; bikasi hem gnade
ge dero teego!

2. Taki da Gado vo ala Gado
grantangi; bikasi hem gnade ge
doro teego.

13. Taki da Mastrawolida Mas-
ga grantangi; bikasi hem gnade
go doro teego. 14. Ma Farat nanga hem hea-
li hipia troesoe na ini da redi
zeer; bikasi hem gnade go doro
teego.

4. (Pryze) Hem, disi doe bigi
wonderwroko, hem wawtan; bi-
kasi hem gnadengo doro teego.

5. Hem, disi ben meki dem
hemel; nanga verstand; bikasi
hem gnade go doro teego.

6. Hem, disi ben bradi gron-
tapo na abra dem (dipi) watra
hore; bikasi hem gnade go doro
teego.

7. Hem, disi ben meki dem
bigietti; bikasi hem gnade go
doro teego.

8. Danzon, votiri da dei;
bikasi hem gnade go doro teego.

9. Da moent en dem star, i vo
tiri da neti; bikasi hem gnade
go doro teego.

10. Hem, disi ben foim dem
Egiptisoema, di a ben kili dem
fosigebore pikien; bikasi hem
gnade go doro teego.

11. En a tjari Israel komope
na dem mindri; bikasi hem gnade
go doro teego.

12. Nanga wan kragti han en
nanga wan langa army; bikasi
hem gnade go doro teego.

13. Hem, disi ben plate da
redi zee na toe plesi; bikasi hem
gnade go doro teego.

14. En a meki Israël pasa do-
ro dapee reti mindri; bikasi hem
gnade go doro teego.

15. Ma Farat nanga hem hea-
li hipia troesoe na ini da redi
zeer; bikasi hem gnade go doro
teego.

16. Hem, disi ben tjarí hem

17. pléndas woestein (dorp); bikasi
hem gnade go doro teego. 18. En pofo gran koning a
ben kili; bikasi hem gnade go
doro teego.

18. En pofo gran koning a
ben kili; bikasi hem gnade go
doro teego.

19. Sihon, da Amoriti koning;
bikasi hem gnade go doro
teego.

20. Nanga Og, da koning vo
Basan; bikasi hem gnade go dor-
o teego.

21. Esda kendte vo dem a
gi vo wan erfenis; bikasi hem
gnade go doro teego.

22. Vowan erfetis gi hem soe-
toebbi Israel; bikasi hem gnade
go doro teego.

23. Hem, disi ben membre
wi, di wi ben de so mosina; bi-
kasi hem gnade go doro teego.

24. En a hem verloesoe wi,
poedoe wi na ondro dem wynd
vo wi; bikasi hem gnade go dor-
o teego.

25. Disi de gi ala seema nang-
ga metenjamjam; bikasi hem
gnade go doro teego.

26. Taki da Gado vo hemel
grantangi; bikasi hem gnade go
doro teego.

27. Wan kresingi vo dem pikien vo
rael, di dem ben de na Babel.

28. Na sei dem riba vo Babel wi
ben sidem, en wi ben kre, ie
wi kom membre Zion.

29. Dem harpee vo wi wi ben
hanga na dem boom, di de dapee,

Psalm 137.

3. Bikasi jantia deot selma, disi ben hodi wi va katibo, haki meki wi singi en dem, disi pi na wi, ben wan, wi moe apli sini (dem taki). Singi wan sint gis. Zion gi wilo gol no.

4. (Ma wi taki): Fa wi kan singi da, singi yo Masrawina wan xreemde koadne. 2. ooi oy orent.

5. O Jerusalem, hiso mi vengili joe, mi reti han moe vengili, hem aresie na im. 3. 1.

6. Mi togo moe fessi na ini mi mofa, esf mi no membre joe, esf mi no meki Jerusalem de da moyo bigi plisi kg mi. mob no.

7. Masra, no membre dem pikien vo Edem de dei vo Jerusalem, da dem hen taki. Broko hem h broke hem, krikn knia, tee na gran hoo noj ilod 900 oz he.

8. O joe padien vo Babel, disi sa go pori toe, blesi wo da soema, disi sa padi joe da ogri baka, disi joe hen doe na wi.

9. Blesi wo da soema, disi taki dem jonge pikien vo joe, broko en napi dem na wan klip stoon. Esf mi idol mob noz.

Psalm 138.

Wan lang psalm.

1. Wan psalm vo David, disi mi sa prayze joe nanga mi heeli batte na fesi vo dem gado mi sa singi psalm gi joe, id.

2. Mi sa anbegi na fesi vo joe santa temple, prayze joe nem, vo joe grada chevo joetwaarheit bikasi jae ben meki joe woord bigi en grani, marq taki de heeli nem vo joe.

3. Da ideboti on bokro na jbel, jbeeben jerimie joe ben gi mi tranga, en drakti on tali mi ziek now ob idsa now o. 3.

4. Masra, ala koning ve grontapo se prayze jdepi te dem jeri dent woerd ve joe enqst.

5. En dem se singi vo dem pasi vo Masra; bikasi da glori vo Masra de bigi.

6. Alwasi fa Masra de hei, teg hem de loekoe na dem, disi habi sakafasi; ma dem heimentre seoma heest sabi farawei.

7. Alwasib mi de weka nheinti pina en trobi ini, teg joe de hoii en kibri mi diebi yjos de nanga jeehanj, sorigni dem vymid vo mi, disi de nanga hattibron; joe reti bat sal helpitek kibri mi.

8. Masra sandoro alasani ogi mi; Masra, joe grada go dore teego. We, no libi dem wieke vo joe hant.

Psalm 139.

1. Wan psalm vo David, disi a hei meki vo da gran singi meester.

Masra, joe ondersoekoe mi dorp doro, en joe sabi mi ymb.

2. Joe sabi da sidom vo mi da hepo vo mi; joe verstaedon gedagte vo mi fara weood leot.

3. Joe rombatal da twaka vo mi en da idom vo mi; joe taki ala, mi pasi idem na im idem.

4. Te no wan woerd deina mi lang jete, loekoeb Masra, joe sabi alasani kabauotg otbno en

5. Joe den roitoe chishia fesi
seinen mi bahasai; nyedoe di holi
joe han na ini tapo.

6. So wan sabi de wan ver-
wondroes mi vo mi; na lehi toe-
moesitee mi no han begneipe dati.

7. Hoepee mi sa go kibri vo
joe geest? na hoepee mi sa ron
kibri, vo joe no si mi?

8. Efi mi hopo go na hemek,
joe de dapee; efi mi go meki mi
bedi na ini hel, loekoe, joe de
dapee toe.

9. Alwasim teki flei vo mee-
boedei, go tam na da moro fara-
nwi seekantia.

10. Tog na dapere toe joe han
na tjeri mi yen joo retih han sa
bedi mi.

11. Alwasim teki! Tog da
doengroe sa tapo mi; dan da
acti srefi se de wan letti, disi de
tatoe mi.

12. Bikasi da doengroe srefi
no de doengroe na joe fesi; neti
de so krin leki dei; doengroe
nanga letti de wan na joe fesi.

13. Bikasi da inisei hattu vo
mi de na joe han; joe ben tapo
mi na ini mi mama bele.

14. Mi de prye joe, di joe
ben meki mi na wan toemoesi
dangra-en verwondroes fasi;
dem wroko vo joe de wan ver-
wondroes sani, dati mi ziel sabi
heel boem ov taa. Dem boen vo mi no ben
miki via joe fesi, di dem ben
meki mi na wan kibri plesi, odi
dem ben wroko mi leki wan bre-
sroko en dem mbro dipl plesi
na ondro gron.

15. Joe hat ben stenig, of mi
ben de wan zoso plesi joe, som
drowan fasi; clasani ben skrif
na jini joe boekoe haba; so trefi
dem dei, disi ben de vo kom
jete, en tog no wan ve dem ben
de jete.

16. Ke, mi Gado, dem ge-
dagte vo joe de bigi en swift na
mi! en da getal vo dem de so
bigi!

18. Efi mi sa tel dem, dem
sa de mero feelbe leki senti. Te
mi wieldi, mi de nanga joe fete.

19. O Gado, mi weissi, joe
kili dem godloose soema! We,
komoto na mi, oen soema; di
de soekoe trawen broedoe!

20. Bikasi dem de taki vo joe
na wan ogri en sjemfast, en dem
vyand vo joe holi joe nem vo spet.

21. We, mi no moe de vy-
and nanga dem, disi de vyand
nanga joe, mi Masta? mi hatti
no moe bron nanga dem, disi
de hepo tegen joe?

22. Troe, mi no kan si dem
na hattu kweti kweti, mi de leb-
koe dem leki mi vyand.

23. Onderzoekne mi, mi Ga-
do, en fili mi hatti; tesien pro-
beri mi, en fili ala mi gedagte!

24. En loekoe, efi somtem mi
de na wan ogri pasti en dan tiri
en sjari mi na da pasti vo (da
liebi vo) teego!

Psalm 140.
Wan dego paling ooj oj
Wan psalm van David, disi
meki gi da gran singl-
meester.

102. Masra, verloesemelj pöe-
loem minna daengni soema han;
kibri mi ve da krasí en asranti
soema!

3. Dem prakticeci foeloe ogn
na ini dem hatti; ala dei dem
kom makandra vo feti.

4. Dem sräpoe dem tongo leki
wan sneki; troe, sneki+ wisi de
na ini dem mofo. Sela.

5. Masra, kibri mi vo dem
godlooze soema han! kibri mi
vo dem krasí en asranti soema,
vo dem, disi potti sani na pasi
gi mi, meki mi fadom!

6. Dem heimembre soema ben
seti wan trapoe gi mi safri, nang-
ga tetei; dem ben bradi wan
nettli na sei pasi; trapoe srefi
dem ben seti gi mi. Sela.

7. Ma mi taki na Masra: Joe
de mi Gado; Masra, potti jesi
na da stem vo da djeme vo mi!

8. Masra! Masra! joe de da
kragia vo da helpi ve mi; joe
ben tapo en kibri mi hede da dei;
da seti ben dei.

9. Masra, no gi da gbdlooze
soema dasani, nisi hem waní;
no meki da ogni go doroy, dati
hem ben pramisi vo doe; anders
dem sa kisi heimembre. Sela.

10. Da ogri moe vo dem soe-
ma, disi kom rontei mi, mbece
fadom na dem eigen hede tapo!

11. Lili krofaja moe fadom
na dem tapo; amoe hiti dem na
ini faja, na int dipi hero, meki
dem no kain hopo baka.

12. Wan soema, nisi taki egi
vo brawan, dei ga brawan, no
moe ha been hede na grontapo;

wan bogri evasanti swetia dem
moe jagi tee a fadom na gronse.

13. Mi sabi, Masra a adoro
da proces vo da mofina soema,
meki da poti soema fimm hem reti.

14. Troe, dem regtvaardige
soema sa prype joe nem, en
dem opregti soema sa tan liebi
na joe fesi.

Psalm 141.

Wan kresingi, vo Masra moe helpi
hem.

1. Wan psalm vo David.

Masra, na joe mi da kre;
kom hesi na mi; potti jesi na da
stem vo mi, te mi kre na joe!

2. Da begi vo mi moe doro
na joe fesi, leki wan smooko-
offer; en te mi hopo mi han, dati
moe de leki wan sabatem offer!

3. Masra, potti wan skild-
wakti na mi mofo; wakti dem
doro vo mimofal.

4. No meki mi hatti go hanga
na wan ogriseni, vo doel ogn
wroko nanga dem seema, vidi
de wroko ongeregtheid; no
meki mi njom dem switisani vo
dem!

5. Wan regtvaardige soema
moe som mi, dati sa deel mi
hoen; hem moe strafoe mi, dati
sa de leki wan switi oli na tapo
mi hede; dat ne tsar brokem
hede, ma mi sa begi vo dem; te
dem de na imi pina en trofis!

6. Te dem krodeemane vo
dem fedom komotoma wan kip-
steeni tapo, dan idem sa jeti
dem woerd vo miq taki idein
de switi.

17. Dem beens vo wi lidom
panja na grebi mofo; leki wan
soema na grntapo ben koti en
plati heedoe.

8. Ma mi hai de na joe tape;
o Masra, mi Gado; na joe mi
potti mi vertrouw; no meki mi
ziel tam hem wawan!

9. Kibri mi vo dem tetei, disi
dem ben potti gi mi, en vo dem
soema trapoe, disi de wroko
ongeregtigheid!

10. Meki dem godlooze soe-
ma fadom na ini dem eigen netti,
tee mi pasa dapee boen boen!

Psalm 142.

Wan begi vo helpi.

1. Wan onderwyze-psalm vo
David, wan begi, di a ben de na
ini da horo na ondro-gron.

2. Mi ben kre na Masra nan-
ga mi stem; na Masra mi ben
djeme nanga mi stem.

3. Mi ben poeloe mi kre na
hem fesi; mi nootoe mi sori hem
na hem fesi.

4. Di mi geest ben behauw-
toe na mi ini, datem joe ben
sabi mi pasi. Dem ben seti tra-
poe gi mi, kibri na da pasi, di
mi ben moese waka.

5. Mi ben locke rentoe na
mi reti han, ma lockoe, no wan
soema ben de, disi wahi sabi
mi; mi no ben kan ronwei toe,
go kibiri; no wan soema ben
zorgs ve mi ziel.

6. Na joe mi ben kre, mi
Masra, mataki. Joe de mi kibri
pleti en mi porsi na in de kon-
dre vo dem liebiwan.

7. Potti jesihanda berit vo mi;
bikasi mi kom flauw krikkri;
potties mi na dem soema han;
disi de vervolge mi, bikasi dem
de tranga moro leki mi.

8. Tjari mi ziel komopo na
ini doengroehoso, wo mi ken
pryze joe nem! Dem regtvaar-
dige soema sa kom rontoe mi,
te joe doe mi boen kaba.

Psalm 143.

Wan begi vo helpi.

1. Wan psalm vo David.

Masra, jere da begi vo mi;
potti jest na da djeme vo mi;
jere mi vo joe waarheit hede en
vo joe geregtingheid hede!

2. Nontjari joe foetoeboi go
na kroetoe; bikasi na joe fesi
no wan liebisoema de krikkri en
reti.

3. Bikasi da vyand ben soe-
koe mi ziel; a ben masi mi die-
bi, trapoe mij tee na gron; na
ben potti mi lidom na ini doen-
groei, leki dem, disi dede gran-
wei kaba.

4. Vonda hede, mi geest kom
behauwtoe na mi ini, mi hatti
kom flauw na mi ini.

5. Mi de membre dem dei vo
eurotem en mi prakticeri talu joe
wroko; mi takina ini midattie vo
dem wroko vo joehan en mabbie

6. Mi de langazhi thah ted na
joe; mi zieh de na joe fesi; leki
wan dre gron, Selassie, mi in

7. Masra, djers mi hesi prasi
geest kom flauw; no kibri joe
fesi gant, vo mi no kom lekdem,
disi goona ondo mani da horo.

6. 8. Meki indejri joe, gaade froekoe mamantem; bikasi na jecomi potti mi vertrouw! Meki mi kom saki inda pasi, disi mi moese waka; bikasi mi de hopo mi ziel teenva joe.

7. 9. Masra, poeloe mi na dem vyand vo mi, na joe mi de ron go kibit.

8. 10. Leri mi, vo mi doe joe wan, bikasi joe de mi Gado;

joe boen geest moe tiri en tjeri mina wan reti paai!

9. 11. Masra, holi mi na liebi, vo joe nem hede; poeloe mi ziel na bini da behatu woe, vo joe genegegtigheid hede!

12. Pori dem vyand vo mi, vo joe gnaad hede, meki dem kaba; kili ala dem, disi de kwinti mi ziel; bikasi mi de joe kneglik.

Psalm 144.

Vo da zalgheid vo dem soema, disi Masra de dem Gado.

1. Wan psalm vo David,

Grantangi vo Masra, mi kragt, disi de leri mi han vo felis, en mi singa (a leri toe). vo felis;

2. Joe de mi lobbi, en mi fortres; mi hei toren, en mi verloesoe man; mi skild en da soema, di mi potti mi vertrouw, en disi de dwingi mi piple na mi ondro.

3. Masra, sani da wan liebi soema, disi joe ke vo sabi hem se? en da soema pikien, disi joe reti hem?

4. Tog wan soema de leki wan sososani; dem dei vo hem hoiti vo wi.

de leki wan soema disi de pasa gowei.

5. Masra, saka dem hemel vo joe en kom na ondro; meki dem bergi, meki dem smoke!

6. Meki bliksem kotig en meki dem penja, platie! Soeten dem pyl vo joe, en pori dem

7. Langa joe han komoto na tapo; verloesoe mi, en poeloe mi na dem bigi watra, na dem vreemde soema han;

8. Disi taki lei nanga dem mofo, en da reti han vo dem de wan falsi reti han.

9. O Gado, mi sa singi wan njoe singi gi joe, mi sa singi en prye joe nanga da instrument, disi habi tin snaar.

10. Bikasi joe de helpi dem koning na felis, vo dem wianni; joe de helpi joe soetoeboi David, meki houroe no kan doe hem ogri.

11. We, verloesoe mi, en poeloe mi na dem vreemde soem, ma han, disi taki lei nanga dem mofo, en da reti han vo dem de wan falsi reti han.

12. Meki dem manpikien vo wi moe de leki plantsoen, disi gro hopo na dem jonge tem; en dem oemanpikien vo wi moe de leki dem hoekoestoon, disi dem hea koti meoi leki wan paleis!

13. Meki dem winkel vo wi moe foeloe, vo soema kan kisi ala soortoe sani dapee slateen; dem skaap vo wi moe meki foeloe doezend pikien; hondro doezend dem moe meki na dem wan sososani;

14. Dem mankewus wi mee soema, en behabi salmatu vo ala hem wroko.
tranga, vo dem kan wroko foeloe; no wan foefoe, no wan oproerue en no wan kre moe de na dem strati vo wi!

15. Blesi vo da piple, disi finni so wan boen; blesi ve da piple, disi Masra de hem Gado!

Psalm 145.

Vo da kondre vo Kristus en vo da glori vo hem.

1. Wan lossingi vo David.

1. Mi Gado, mi sa gijoe bigi fiem, joe koning; mi sa pruze joe nem teego en alatem.

2. Ala dei mi sa taki joe grantangi, mi sa pruze joe nem teego en alatem.

3. Masra de bigi vo troe, a ffi wi vo wi pruze hem; a de se bigi tee wi no kan taki.

4. Pikien tee vo pikien pikien
pruze dem wroko vo joe; dem sa verteli dem kragti wroko vo joe.

5. Mi sa taki vo da bigi glori en majesteit vo joe, en vo dem wonderwroko vo joe;

6. Meki soema taki vo da kragti vo dem skreki wroko vo joe; vo da hede mi sa verteli fa joe bigi.

7. Dem sa taki foeloe alatem, membre da toemoesi boenhatti vo joe, en dem sa singi vo joe geregtigheid.

8. Masra ha boenhatti en sari hatt, a habi foeloe pasiens, en hem gnade de digt.

9. Masra ha boenhatti vo ala

soema, en behabi salmatu vo ala hem wroko.

10. Masra, ala joe wroko sa pruze joe, en dem Santawah vo joe sa blesi joe.

11. Dem sa taki vo da glori vo joe koningkondre, en dem sa verteli vo joe kragti;

12. Vo meki soema kom salida bigi kragti vo hem, en da glori majesteit vo hem koningkondre.

13. Joe kondre de wan koningkondre vo alatem, en joe de granmasra vo avees tee na avoox.

14. Masra de holida dem, disi fadom, en a hope ala dem, disi boige tee na gron.

15. Ala hei de wakti joe, en joe de gi dem njanjane na reti temi.

16. Joe de hope joe han, en nanga plisiri joe, de meki alasani, disi habi liebi, njam hem bele foeloe.

17. Masra de regtvaardig na ala hem pasi, en santa na ini ala hem wroko.

18. Masra de klosibei na ala dem, disi de begi na hem, na ala dem, disi de begi na hem hangt waerheit.

19. A de doe, sani dem soema de hangri, disi de frede hem; a de jeri da kre vo dem lewa helpidem, int igarab ob ieb.

20. Masra de loekoe kibbala dem, disi lobbi hem; ma dla gedloeghe soema & la porten peetree.

21. Mi hofor sa taki vo Masra, pruze hem; en ala kreatur moe blesi hem; santa nem teego ala tem, ov ieb meb; innosozos new

Psalm 146.
Na Masra watrap wi moe potti tula
wi vertrouw. Haleluja in Prysze Masra,
joe mi siel!

2. Mi sa pryzze Masra mi heeli
liebitem; mi sa singi psalm gi wi
Gado, se langa mi sa de.

3. No potti oen vertrouw na
dem gransoema, na wan liebi-
soema, disi no kan helpi!

4. Bikasi hem geest gowei
Hbi hem, a trouw seso doti baka;
en da sresi dei ala hem prakti-
ceri lasti gowei.

5. Blesi vo da soema, disi da
Gado vo Jakob de hem Helpi-
man; en disi potti hem vertrouw
na Masra, hem Gado,

6. Disi ben meki hemel en
grontapo en da bigi zes nanga
alasani, disi de na iny hem de
holi woord alatem.

7. Hem de da advokaat vo
dem soema, disi trawan de kwin-
si na ondro; hem de gi dem
seema njanjam, disi de nanga
hangri; Masra verloesoe dem
seema, disi de na doengroe-
hoso.

8. Masra de hopo dem blinde
soema hai; Masra de hopo dem,
disi boigi tee na gron. Masra
lobbi dem regtvaardige soema.

9. Masra de loekoe kibri dem
vreemde soema; hem de asisteri
dem weespkien en weduwe; ma
da pasi vo dem godlooze soema
a de drai en pori krin krin.

10. Masra sa regeere teego;
Zion, joe Gado sa tan vo avoo
tee na avoo. Haleluja.

Psalm 147.
Wi moe takt Gado hangi alatem
ata da boen, disi hem inde wi

1. Oen pryzze Masra! bikasi
vo singi psalm gi wi Gado, dalf
de wan toemoesi boen san; se
wan singi de switi vo troe, en
a fiti so toe.

2. Masra sresi de bouw Jeru-
salem; hem de meki dem soema
vo Israel kom makandra baka;
disi dem ben tjari gowei panja.

3. A geneze dem, disi de nan-
ga broko hatti, en a tai dem so-
ro, disi de gi dem pyn.

4. A tel da getal vo dem star,
en a de kali dem alama nanga
nem.

5. Wi Masra de bigi, en
habi bigi kragti; hem verstand
no habi marki.

6. Masra de hopo dem staf
hatti soema, ma dem godlooze
soema a de hiti na gron.

7. Singi Masra; takt hem tan-
gi nanga kenkisingi; pryzze wi
Gado nanga harpoe!

8. Hem de tapo da hemel
nanga wolkee, meki areen blatt
vo grontapo; a de meki grasi
gro na tapo dem bergi.

9. A de gi njanjam na dem
meti, na dem jonge raver, te
dem kre.

10. A no habi plisiri na nanga
da kragti vo hasi; a no loekoe
toe na dem (tranga) boor vo
wan mansoema.

11. Masra habi hem plisiri
nanga dem soema, disi fred
hem, disi potti dem verbroaw
na hem grade.

12. O Jerusalim, pruze Masra! Zion, pruze joe Gado!
13. Bikasi hem de meki dem hengsel vo dem poortee vo joe tranga, en dem pikien vo joe a de blesi na joe ini.
14. A de gi vreede na joe heeli kondre, en a foeloe joe bele nanga da more beste arefisi.
15. A seni hem gebod kom na grontapo; hem woord waka panja hesi.
16. A de gi sneeuw leki katoen; en da reim a strooi leki asesi.
17. A de frangi hem ys leki plesipiesi; heesoema kan tan na fesi vo da tranga kouroe vo hem?
18. A de seni hem woord, en a smelti dem (piesi ys); a de meki hem winti wai, en dem watra bigin vo gon.
19. A meki Jakob kom sabi hem woord; Israel (kom sabi) dem gebod en wet vo hem.
20. So a no ben doe nanga wawu kondre jete; dem mo sabi dem wet vo hem. Haleluja.

Psalm 148.

Ala kreatur moe pruze Gado.

1. Haleluja.

Pryze Masra tee na ini dem hemel! pruze hem tee na dem moro hei plesil!

2. Ala hem Engel, pruze hem! da heeli hiepi vo hem moe pruze hem!

3. Zon en moen, pruze hem; ala krin star, pruze hem!

4. Oen heibel vo dem hemel, pruze hem; en oen watra, disi de na tapo dem hemel!

5. Dem ala moe pruze da nem vo Masra; bikasi di hem taki, dem moese de, djeesnae dem kom de.

6. Hem ben potti dem vasto tee tee wo alatem teego; en a potti wan marki gi dem, disi dem no sa pasa abra.

7. Pryze Masra na grontapo dia; oen bigi fis en ala dem dipi plesil!

8. Faja en hagel, sneeuw en dampoe; stormwinti, disi doe hem wani.

9. Oen hei bergi en ala pikin bergi; oen vroektoeboom en ala cedroeboom;

10. Dem wilde boesimeti en ala tra meti; dem, disi kreipi; nanga dem fowlie, disi de flei.

11. Oen koning vo grontapo en ala piple; oen granoema en ala kroetoeman na grontapo;

12. Jonkman en wendje, ouroe soema en jonge soema;

13. Dem ala moe pruze da nem vo Masra; bikasi hem nem wawun de bigi; hem glori de pasa hemel en grontapo.

14. Hem de meki hem piple kom moro bigi en tranga, meki ala Santawan vo hem plisiri, dem pikien vo Israel, da piple, disi de klosibei na hem. Haleluja.

Psalm 149.

Wan tangipsalm vo da sanla Evangelium vo Kristus.

1. Haleluja.

Singi wan njoe singi gi Masra; da gemeente vo dem Santawan moe pruze hem !

2. Israel moe blyti vo da Gado, disi ben meki hem; dem pikien vo Zion moe plisiri vo da koning vo dem !

3. Dem moe pruze hem nem nanga floiti; nanga poukoe en harpoe dem moe singi psalm gi hem !

4. Bikasi Masra habi plisiri nanga hem piple; hem sa helpi dem safrihatti soema, meki dem mooi.

5. Dem Santawan sa djompo en plisiri vo so wan glori; dem sa singi na dem slibiplesi.

6. Dem mofo sa hopo Gado nem; en na dem han dem sa holi wan houroe, disi koti na ala toe sei;

7. Vo dem teki revensi na dem heiden, strafoe dem piple;

8. Vo dem tai dem koning nanga ketting, en dem granoema vo dem nanga isri banditi;

9. Vo dem pai dem nanga reti, leki a skrif na boekoe: Dati sa de da glori vo ala Santawan vo hem. Haleluja.

Psalm 150.

1. **Haleluja.** Pryze Gado na ini hem santa plesi! pruze hem na inni da firmament vo hem kragti !

2. Pryze hem vo hem tranga wroko hede; pruze hem so leki a fiti da bigi glori vo hem !

3. Pryze hem nanga trompetistem; pruze hem nanga psalm en harpoe !

4. Pryze hem nanga poukoe en floiti; pruze hem nanga snaar muziki en orgel !

5. Pryze hem nanga cimbale, disi piki krin; pruze hem nanga cimbale, disi piki mooi !

6. Alasani, disi habi wan liebi bro, moe pruze Masra ! Haleluja!

225.597
El 6

MAR 13 1967
Digitized by Google

